

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro katolíky,
zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

S povolením duchovní vrchnosti

vydává a zodpovídá

P. Bernard Plaček,
ředitel tiskárny.

rukopisy přijímá a pořádá

P. Petr Hlobil,
benediktin rajhradský.

Ročník dvacátý první.

V BRNĚ.

Tiskem papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

O B S A H.

B á s n ě.

	Strana		Strana
Hvězda betlémská	1	O sv. Cyrillu a Methodu	193
Na den Jména Ježíš	1	Hvězda	193
Zdrávas Maria	33	Srdci Páně	225, 253
Bůh — Otec náš	33	Útočiště ku Panně Marii v pokušeních	257
Chvalozpěv o sv. Josefu	65	Panna Maria Hostýnská	289
Svatá harmonie	76	Požehnaný kraj	304
Oběť přesnic	97	Léčivý pramen	314
Obloho jásej	116	O dušičkách	321
Láska a závist	124	Immaculata	353
Na vstoupení Páně	129		
Na letnice	141	Proslov k novému roku 1887.	2
Srdce Páně schrána naše	161		

Četba dějepisná a poučná.

Výjevy z války tonkinské	7, 36, 75	Apoštolát modlitby v církevních dějinách	107
Poslední dnové P. Petra Bois z T. J.	11, 38	142, 174, 333.	
Pětileté dítko zjednává své osleplé matce uzdravení	25	Don Bosco, apoštol lásky	201, 233
Památný list biskupů slovanských, zasláný r. 1765. z Polska do Říma	45	Chrámy Panny Marie sv. růžence v Novém Pompeji u Neapole	243
77, 110, 146, 179, 209, 238, 274, 307, 336.		Obrácení na víru křesťansko-katolickou	266
Arumugam, vytrvalý princ indický	99	329, 363.	
131, 163, 206, 241, 304.		U divochův australských	270
		Podivuhodné události ze života apoštol-ského kněze	277, 293, 310, 369

Četba k pobožnosti povzbuzující.

Cesta světem k Srdci Páně	3	Promluva k poutníkům rakouským v Paray le Monialu léta Páně 1886.	50, 82
34, 65, 97, 129, 161.		Průpověď místo celé knihy	123
Zlatá zrnka z listů bl. Markéty Alacoque	10	O sv. Cyrillu a Methodu (řeč)	211
17, 44, 70, 123.		Vánoce	367
Dům nejsv. Srdce Ježíšova	18		
42, 71, 102, 133, 165, 193, 225, 257, 289, 322, 357.		Hlavní úmysl měsíční:	
Uvaha o modlitbě při mši sv.	23	v lednu za kollegium kardinálův	31
Sv. Josef, choť blahosl. Panny Marie a ochrance veškeré církve	67	v únoru za spolky a bratrstva katolická	62
		v březnu za vrchnosti křesťanské	95

	Strana		Strana
v dubnu za zdar jubilea sv. Otce Lva XIII.	126	v srpnu za vrchnosti a poddané . . .	255
v květnu za vojenský stav	159	v září za povolání do stavu řeholního .	287
v červnu za křesťanskou rodinu	192	v říjnu za třetí řád sv. Františka . . .	319
v červenci za hospodáře a čeledí kře- stanskou	224	v listopadu za umírající	351
		v prosinci za obětí nevěry	383

O křesťanských záležitostech.

Zájmy Krista Pána v různých zemích . . .	30	Provolání spolku ku podporování stavby katol. chrámu na král. Vinohradech . . .	156
61, 93, 125, 158, 191, 223, 254, 286, 318, 350, 382.		Ďábel v papíře	217
Církev katolická a svobodní zednáři . . .	56	Ve jménu nejsvětější Trojice	245
Padesátileté kněžské jubileum sv. Otce .	58	Papež a svět	298
Jubileum sv. Otce Lva XIII.	120	Stoletá výroční oslava sv. Hostýna . . .	340
Provolání za příčinou kněžských druhotin sv. Otce	154	Jubilar na papežském trůně	354

Zájmy katolických bratrstev a zprávy.

Milodary Božského Srdece Páně	29	Zprávy z misii katolických	15
61, 93, 124, 158, 190, 222, 251, 286, 317, 349, 381.		54, 85, 116, 151, 187, 246, 281, 314, 341, 374.	
Na lehkomyšlnou otázku vážná odpověď .	88	Různé zprávy a drobnosti	26
Kdo určuje každého měsíce hlavní úmysl	110	60, 91, 123, 189, 220, 248, 283, 348, 379.	
Jednota Xaveriánská	185		
Zprávy apoštolátu modlitby	190		

I. O. G. D.

Hvězda betlémská.

Hvězda září nad Betlémcem,
hvězda víry v Jezu Krista:
v jejím svitu kráčeš, synu,
a tvá dráha bude jista.

Povede tě bludnou pouští
jako ráje květným sadem,
nepocítí srdce strachu,
nezemdlí tvá duše hladem.

Rozčene mraků stíny,
v trudů noci těchou zplane,
po pouti až noha tvoje
u Betléma Spásy stane.

Vl. Štastný.

Na den Jména Ježíš.

Ó Jezu můj, dnes jsou Tvé jmenoviny,
co dám Ti k nim, co dám Ti vázaného?
Ach, nemám jen své mnohé těžké viny,
ty hřeby Tvého kříže bolestného!
A přece bych také rád Ti darů podal,
bych díky vzdal Ti za Tvou lásku vroucí —
hle, srdce své jsem těmi hřeby zbodál,
a lítostí jsem naplnil je žhoucí!

Se srdcem tím, nad hříchy lítosticím,
se blížím dnes k Tvé prevelebné tváři;
ó přijmi mne, a hlasem nechtěj msticím
mi vstup zabránit Tvému ku oltáři.
Chci položit tam bídné srdce svoje,
svým hříchem bídné, světa láskou plané,
bys otevřel mu svojí lásky zdroje —
ať větší ono k Tobě láskou vzplane!

S.

Proslov k novému roku 1887.

Co listy tyto, které, milý čtenáři, v ruce držíš, v úmyslu mají a čeho dosíci chtějí u všech, k nimž dojdou, jest již dosti dlouho známo; neboť nevycházejí prvním rokem. Jakož úkolem andělů v nebi jest, roznašeti poselství Boží k lidem, a zase prosby, vzdechy a slzy pozemšťanů ke trůnu Nejvyššího donáseti, tak jest i úlohou »Školy« této. Vypravovati chce čtenářům o Srdci, plném něhy, plném lásky a dobroty, o Srdci, plném milování, o Srdci Pána a Spasitele našeho, a chce za to k témuž nejsladšímu Srdci donáseti modlitby, vzdechy, přání a tužby srdce jejich, aby tak páska, srdce křesťanská se Srdcem Páně spojící, vždy pevnější byla a vždy víc a více srdcí lidských objímala.

Co asi milého letos »Škola« čtenářům přinese, ukáže se svým časem; prozatím chce ze srdcí čtenářů svých novoroční přání vyčísti a je darem nejsvětějšímu Srdci Spasitelovu na první roční den přinést.

Chvalitebným zajisté zvykem jest, že dobří lidé sobě navzájem šťastného nového roku přejí. — Jako klení prozrazuje srdce zlé, tak jen ze srdce upřímného vychází blahopřání, a jako kletba srdce rozduvuje, tak zase přání tyto spojuje. Proto přejí dobré dívky rodičům k novému roku, přátelé, známí a sousedé štěstí sobě vespolek. Avšak na jednoho zapominá každoročně celý svět, a to jest Pán a Bůh náš, král a bratr, Ježíš Kristus. Tomuto i mezi křesťany zřídka kdo přeje »šťastný, veselý nový rok.« A přece nikde by tak novoroční přání nebylo více na místě, nežli právě u Něho.

Vidím již, že chceš namítati: »Což lze Bohu něčeho přáti? Vždyť jest na nejvyš blažený, a nelze člověku smrtelnému ku blaženosti božské ani toho nej-

menšího přidati.« Pravdu máš; avšak pomni, že není toliko Bohem, nýbrž i Otcem a že děti má; že jest králem a má poddané. A děti a poddaných jeho čítá se na světě již na dva tisíce milionů. Zdali však jsou všichni pravými dítkami, hodnými poddanými Otce nebeského? Kéž by jen byli!

A to právě jest, proč Pánu našemu štěstí přáti dlužno. Pomysli si otce nebo krále jakéhokoliv, ať je bohat, ať je zdrav, spokojen jak jen možno, nemáli dobře zvedené dítky a poslušné poddané, schází mu do úplného štěstí přece mnoho. A toho zakoušeti musí Spasitel náš plnou měrou. Ovšem tone Božské Srdce Jeho v moři blaženosti a neschází Mu pranicheho, avšak poddaní Jeho, dítky Jeho na zemi páší před očima Jeho den co den mnoho zlého, a proto daří se jim také zle na těle i na duši, v životě i ve smrti a přemnohým i po smrti.

Chťel bych tě tak, milá duše, dnes trochu světem provést, abys viděla všechny hříchy a ohavnosti, které se za jediný den před očima Spasitelovými nahromadují, ale není toho třeba, otevři jen sama oči své a pohleď trochu bystřeji v život lidský, jaký jest doma a na ulici, v tančírnách a hospodách, na trzích a ve krámech, v divadlech a soudních síních, za dne i za noci, ve zdraví a v nemocech, v nevědomosti a vzdělanosti, v nevěře a pověře, a v neřestech všeho druhu.

V Lübeku na hlavním chrámě napsána jest žaloba, již Kristus Pán proti lidu vede; praví:

Nazýváte mne mistrem — a neptáte se mne!

- » » světlem — a nevidíte mne!
- » » cestou — a nejdete po ní!
- » » pravdou — a nectíte mne!

Nazýváte mne životem — a nežádáte si mne!

» » moudrým — a neposloucháte mne!

» » krásným — a nemilujete mne!

» » bohatým — a neprosíte mne!

» » věčným — a nehledáte mne!

» » milosrdným — a nedůvěřujete mi!

» » slechetným — a nesloužíte mi!

» » všemohoucím — a nectíte mne!

» » spravedlivým — a nebojíte se mne!

Jestli vás zatratím — nezazlete mně!

Řekni, zdaž jen jedině slůvko této žaloby jest přehnané a nepravdivé? Jeli to však vše pravda, vidíš, že se Spa-

siteli špatně, velmi špatně vede s lidmi, a že Mu mnoho schází na štěstí a radosti, kterou by právem míti měl, a kterou Mu lidé činiti povinni jsou.

Proto můžeš Srdci Ježíšovu k novému roku mnoho štěstí a radosti přát. Jdeli ti toto přání od srdce, vnikne i k Jeho Srdci a On zajisté odplatí tobě jiným darem novoročním. Chceš tedy?

Nuže, kéž by všichni čtenářové »Školy« po vlastech českomoravských srdce své připravili k jitru novoročnímu a poklekli před Spasitele svého a z upřímného srdce Mu přáli, aby rok 1887. byl veleradostným a přešťastným pro nejsv. Srdce Jeho. Pročež budiž našim novoročním přáním: »Chváleno, velebeno a milováno budiž nejsvětější Srdce Ježíšovo ve velebné Svátosti oltářní po všech svatozáncích celého světa až do naplnění všech časův!« Amen.

P. B. H.

Cesta světem k Srdci Páně.

Od *Bohumíra Hendla.*

Mídel jsem kdesi krásný obraz, jenž hluboko mi utkvěl v paměti. Úzká, klikatá cesta vinula se vzhůru, sem tam propastmi skalnatými prorývá a takořka trnitými ostny posetá; jen místy, jakoby hozena, ležela červená růžička nebo bělostná lilie. Ač veleobtěžná byla chůze po cestě této, přece nebyla prázdná; neboť viděl jsem na ní lidské postavy skoro ze všech stavů společenských, od hlavy korunované až do žebráka zedraného, z nichž mnozí teprve nastupovali, jiní dosti již pokročili, a opět jiní již v dáli se ztráceli, ku cíli cesty se blížice. A cílem cesty jakoby v dále i výšce nedozírné bylo Srdce Spasitele našeho Ježíše Krista

„Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nemůže k Otci přijíti, lež skrze mne.“ Jan 14, 6.

v záti oslňující, a kolem stkvěl se nápis: »Pojďte ke mně všichni, a naleznete pokoj dušem svým.« Toť obraz cesty světem k Srdci Páně, obraz života všech těch, kdož na konci dojíti chtějí cíle Tvůrcem určeného, spojení s Bohem ve slávě Jeho věčné.

A cestu tuto, po níž již tak mnozí kráčeli a cíle došli, lze nazvat cestou dokonalosti křesťanské. Slovo toto mají tak mnozí na mysli a v ústech, a přece jen málo jich význam jeho dobře chápe. Pokrok a zdokonalování se jest člověku takořka potřebou. U přirozených vědomostech hledí každý prospívati, v touze po bohatství řekne málo který: »Už mám dosti«; v honbě po cti, vyznamenáních

a úřadech ustává málo kdo, i kdyby měl titulů a řádů, kolik má prstů na obou rukou. A přece pokrok tento a dokonalost nemá pražádné ceny, neboť jim schází moudrost Boží, v níž pravá dokonalost záleží. A této pravé, křesťanské, k Bohu vedoucí dokonalosti rozumí se zřídka, poněvadž se nezná její pravá vlastní podstata. Mnozí lidé a snad většina mají za to, že k tomu patří, aby se kdo zavřel do kláštera a se světem praničeho neměl, a přece tomu není tak.

Svatá Matha nebyla jeptiškou a byla dokonalá, sv. Thekla nebyla přísnou Karmelitkou a byla dokonalá a svatá Paula nebyla milosrdnou sestrou a byla dokonalá. Svatý Petr, sv. Řehoř Nyssenský, sv. Augustin, sv. Frant. Sal. nebyli mnichy a byli zajisté dokonalí.

Jiní zase myslí, že již jsou dokonalými, pakliže denně mnoho modliteb říkají, byť i jen ústy a ne srdcem, pakli často sv. Svátosti při-

jmají, byť se i nelepšili, pakli se o svět pranic nestarají, co se děje a jak se lidem vede atd., a přece ani v tom nezáleží pravá dokonalost, a sice právě tak ne, jako krása člověka v krásných očích, nosu, ústech, bujných vlasech a pěkných šatech.

Pravá dokonalost záleží v dokonalém souzvuku činné vůle lidské s vůlí Boží v každém stavu a povolání, v každém čase, a kdo v pravdě dokonalým jest, praví rád a odhodlaně: »Pane, co Ty chceš, jak chceš, jak dlouho chceš, proč chceš,

kde chceš.« — Heslem dokonalého křesťana musí býti slova Spasitelova: »Pokrm můj jest, abych činil vůli Toho, jenž mne poslal, a tak naplnil dílo Jeho.« (Jan 4, 34.)

Scházíli Trappistovi tento úmysl, i kdyby nejedl po celý život masa a nepil vína, nýbrž jen kořinky se živil jako sv. Antonín, a kdyby úmysl tento měl nádenník, dřevostěp, byl by tento daleko dokonalejším, nežli onen řeholník, neboť jest v něm láska Boží. Pravá dokonalost

jest strom, štípený Duchem sv.; neboť sv. Pavel praví: »Ovoce Ducha jest láska, radost, mírnost, dobrota, pokoj, věrnost, dlouhočekání, zdrženlivost, trpělivost a čistota; ti pak, kdož Kristovi jsou, ukřižovali tělo své s nořestmi a náruživostmi. Žijemeli v Duchu, také v Duchu kráčeji-me.« (Gal. 5, 20.) — Aby však člověk po cestě této k Srdci

Páně Páně kráčel a vytrval, k tomu třeba mnoho milosti, osvětlení, poznání, a proto právem táže se křesťan, cestu tuto nastoupiti hodlající, s velikou obavou a starostí: »Jak mám začít? Jaké překážky mi bude překonati? Jaké nebezpečí bude mi hroziti? A zdali pak až do konce vytrvám?« Kterak však všechny tyto pochybnosti odstraněny a překážky přemoženy býti mohou, kterak milost Boží pomáhá, vůli dobrou sílí, až konečně poutník, zvítěziv nad světem, nad sebou a děblem, cíle dochází a v Srdci Páně

něrušeného klidu a nekonečné radosti nalézá, ukáží následující krátké obrázky.

I. Co začítí mám?

Vůdce: „Kdo nenesé kříže svého a nejde za mnou, nemůže býti mým učenkem.“
Luk. 14, 27.

Žák: Pane, rád bych dokonalým byl a po cestách Tvých kráčel; jak mám začítí?

Mistr: Synu, chvalitebné jest předsevzeti tvé, avšak nespěchej; neboť nemášli se s výsledkem minouti, musíš sobě jasně vědom býti, čeho vlastně chceš. Kdo toho neví a nezná, zmitán bývá v životě jako větrem vlny na moři a oblaka na nebi, a ku konci pozná, že mnoho pracoval a velice málo pochytil.

Ž.: Já však myslím, Mistře, že dobře vím, co chci.

M.: Nuže, co?

Ž.: Rád bych jednou sám tak daleko dospěl, abych plnil, co se každého dne modlím: »Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi.«

M.: Ale, synu, kam to míříš? Ve slovech těchto ukryto jest velmi mnoho, a k dokonalému plnění jich přivedli to jen málo kteří z věrných sluhů mých, a to teprve po mnohém sebezapírání, po mnohých bojech a vítězstvích.

Ž.: Jak tedy začítí mám? Hle, nežertuji, nýbrž opravdu to myslím. Vždyť znám krátkost života svého, znám nicotu světa, směšnost vsi pozemské cti, marnost statkův a majetku, a pak jak nejista jest hodina, kdy Bůh nás z tohoto světa povolati může. Co tedy začítí mám

— porad, Mistře; neboť na tom závisí celá moje věčnost.

M.: Ovšem pravdu máš; na počátku záleží mnoho, velmi mnoho, ba někdy všecko. Kdo špatně začne, nenajde dlouho, snad nikdy pravé cesty.

Ž.: Co tedy chítí, čeho si vědom býti mám?

M.: První krok jest, synu můj, přetěžký a přece nevyhnutelný; neboť není jiného. »Zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj Ježíše.« Ejhle, zde vidíš dvě cesty: cestu kříže,

cestu úzkou a skalnatou, za Ježíšem, a cestu smyslnosti, cestu širokou, měkou a pohodlnou. Jedna ukazuje tobě Boha jakožto cíl putování, ukazuje ti život duchovní jakožto božskému nejbližší, poráďá tobě i život tělesný, majetek tvůj i stav a povolání tvoje ve světě. Na druhé straně stkví se pozemské hodnoty se všemi dětinskými barvami a zvučnými tituly, potkávají tě

přátelé měšce tvého, kteří moudrému jsou břemenem a bláhovému nástrahou pekelnou. Tam najdeš i nízké pochoutky zkažené chuti lidské, které člověka se slabují a bezvolným otrokem svým činí, až konečně, když síly vyčerpány, buď zešili anebo si zoufá. Tam vidíš i vědu lidskou, od Boha odtrženou, kterak se nadýmá a člověka pyšným činí, že by, kdyby mohl, i Tvůrce svého s trůnu nebeského strhl a pošlapal; že to však nemožno, svádí, klame a kazí srdce posud šlechtná, věřící a poctivá. Vol nyní, po které cestě kráčeti chceš!

Ž.: Nyní vím již, co počítí mám. Tvoje slovo, Tvoje láska, Tvoje povzbuzení má rozhodnouti, komu vůle má příště náležeti bude. Pomoz, Mistře, nerozhodnému, slabému synu k jisté volbě, aby duch můj pro cestu kříže se rozhodl, po níž i Ty, Mistře můj, jsi kráčel, abych šel výš a výše, a vši poskvrny hříchu jsa prost, až k temenu dokonalosti dospěl. Amen.

2. Chci!

Apoštol Pavel tázal se: „Co chceš, Pane, abych učinil?“ A Pán pravil k němu: „Vstaň a jdi do města; tam bude tobě praveno, co činiti máš.“
Sk. ap. 9, 6.

Žák: Ó jak za těžko jest ubohému člověku, i když posvěcen jest milostí křtu sv., s pravou odhodlaností a rázností říci: »Já chci!« Myslící duch lidský rozumí tomu snadno, proč se nemůže tak hned odhodlati k výroku: »Chci!« Neboť v kratičkém slově tomto vězí hluboký smysl, pevný totiž úmysl, vše opustiti, co člověk posud miloval, a to hledati, co posud neznal, čeho nehledal, čeho nemiloval. Tělesnost je silná a činná, duch pak slabý a matný; tělesnost přemáhá ducha a stahuje jej k zemi; duch ztápí se v tělesnosti a neodvažuje se započítí s ní boj, který by ku spásce vedl.

Mistr: O synu můj, všecka milost s hůry málo tobě prospěje, pakli nebudeš »chtítí,« a sice opravdu chtítí; neboť cesta ku pravé dokonalosti není dětskou hračkou, ani pouhou zábavou, nýbrž cestou hrdinnou; neboť jen hrdinové dojdou cíle jejího. »Království nebeské trpí násilí, a jen ti, kdož násilí užívají, uchvacují je.« Na cestě této nedostačuje několik pěkných myšlének anebo cituplných slov, nikoli, zde žádají se

rozhodné skutky. Mnozí stáli již na rozcestí, viděli Spasitele jim kynoucího, jenž plný lásky k nim volal: »Pojďte ke mně všichni, kdož umdleni a obtíženi jste, a já vás občerstvím.« Avšak rozmýšleli se dlouho, ohlíželi se zpět na cestu, kterou opustiti měli, a šli za knížetem tmy, jenž jim řetěz pozemské cti jako pouto na krk vhodil, plným měsícem oči jim zaslepil, medem požitků pochybných je omámil, tak že s nechutí od chudého Ježíše a cesty Jeho obtížné se odvrátili. Nastupující pak na cestu širokou, volali s radostí satanáši vstříc: »Chci, chci!« A když jim satan pravil: »To vše chci vám dáti, jestliže padnouce, mně se klaněti budete?« volali jedním hlasem: »Ano, to chceme!« Avšak to vše naplňuje Srdce Spasitelovo slzami nejtřpčí bolesti, a proto staví poutníkovi biču, chudobu, nicotu světa a všech světa ctitelů před oko duševní a učí jej, že nic platno není ubohému člověku, i kdyby celý svět získal, na duši své však škodu trpěl. Toto napomenutí, úchvatně pravdivé, přinutilo již mnohé k hrdinnému se rozhodnutí.

Ž.: I já poznávám lásku Tvoji, Mistře, a s milostí Tvou stále jasněji poznávám, že pošetilé jest, svět a jeho nicotu milovati, neboť jest nepřitelem Božím. Proto nedej, Mistře, dítěti Tvému klesnouti, a vyslyš prosby moje, jež Tobě za spolublžní moje přednáším; dej, ať s Tebou stále a s radostí putuji k Otci, jej jsi nám ukázal; neboť Ty jediný Jej nejlépe znáš. Praviti jsi zajisté: »Nikdo nezná Otce, nežli Syn.« V důvěře ke slovu Tvému a příslibené pomoci jsem pevně odhodlán jíti po cestě, již jsi mi ukázal a po níž jsi sám, nám na příklad, kdysi kráčel. O toto Tě snažně prosím při vši Tvé lásce ke mně. Amen.

(Příště dále.)

Výjevy z války tonkinské.

Mirem z r. 1874. povoleno Francouzům, usaditi se v Hanoi, hlavním městě tonkinském, a zároveň na břehu Červené řeky zevně měla vyměřena jim »koncese,« t. j. značný kus půdy, na níž by si směli vystavěti budovy konsulatní, skladiště a příbytky. K obraně konsulatu dovolena Francouzům v Hanoi posádka 100 mužů. Předstírajíce, že loupežnické roty znepokojují obchod po řece, již dávno Francouzi tuto posádku zdvojnásobili. S nedůvěrou pozorovali mandariní toto jednání, a když koncem března r. 1883. znena-dání zjevilo se na Červené řece několik děl s četou 500 mužů, nechtěli již ubezpečování, že i toto sesílení směřuje toliko proti rotám »černého praporu,« zcela pochopitelným způsobem uvěřiti. Tak začalo nepřátelství, tak počala válka, kterou Francouzi s větší statností vedli, nežli onu nešťastnou seč před 10 lety: (Viz »Škola B. S. P.« r. 1885. »Missie dominikánská v Tonkinu.«) Podáváme tuto členářům svým dle listů missionářů několik črt z řečené války, pokud se týkají missií, bychom jednak seznámili je s pravou křesťanskou hrdinností, jež pro Krista neleká se smrti, jednak zájem jejich o ústavu missionářské zvětšili.

I. Útok na misionářský dům v Hanoi.

(Sděleno dp. Puginierem, apošt. vikářem v Záp. Tonkinu.)

»Bylo to právě na Velký pátek, 23. dne března 1883., když velitel loďstva Rivière se třemi dělovými korábí odplul ke městu Nam-Dinh. Mužstvo těchto lodí sestávalo z 500 námořníků — pěších a dělostřelců. Jiné tři velké lodě dělové zakotveny již v odbočce říční, vedoucí k Nam-Dinh. Dne 26. zařizena prohlídka, by různá postavení byla vypátrána. Mandariní počali střelbou, a sice namířili děla nej-

dříve proti domu misionářskému, který od citadelly¹⁾ as 200—300 metrů byl vzdálen. Několik kulí vniklo, prorazily dvě zdi, neporanily však na štěstí nikoho. Druhého dne (27.), na kterýžto byl útok ustanoven, spustilo šest dělových lodí za svítání palbu a citadellu granáty takorůzka zasypalo. Rány byly výtečné a za krátkou dobu nepřátelská děla umlčely. Pěší tlupy pak rychlým krokem postoupily v před, a dříve než za dvě hodiny byli Francouzi pány prostoru. Vítězství stálo toliko tři raněné, mrtev nebyl nikdo.

Příchod 500 mužů, kteří k sesílení posádek tonkinských poslání byli, jakož i dobytí města Nam-Dinh přivedlo mandarinu k nemalému rozčilení. Usmyslili si, že Francouze v »koncessi« a citadelle v Hanoi postupně docela sevrou, a povolali z té příčiny ku pomoci řečený »černý prapor,« soustředili značné čety ze Son-tay a utábořili se posléze ve vesnicích, jež hraničily s podprefekturou Phu-hoi.

Bylo to na témž místě, kde r. 1873. annamský velkomandarin a tehdejší vrchní velitel, jakož i náčelník »černého praporu« své řady postavili naproti Francouzům pod Garnierem. Řečení dva veleli i tuto spojenému annamsko-čínskému vojsku. Tlupy, jimž bylo nařizeno dobytí Hanoi, postupovaly pozvolna k městu, mezitím co se ohrazovali ve vsích, hustými třtinami bambusovými zakrytých. Stanoviště byla dobře volena a snadno k uhájení; mimo to měla ten prospěch, že opanovala silnici do Son-tay. Dne 27. března, o 1½ hod. z rána, učinila tlupa 300 až 400 Annamitů, sesílená malým oddílem, kterýžto ve vzdálenosti asi jednoho kilometru ode města tábořil, útok na setninu

¹⁾ Citadella znamená zde tvrz nevelkých rozměrů, k jejíž obhájení přidána posádka.

námořní pěchoty, již byla svěřena obrana citadelly. Domnívali se snad Annamští, že naleznou stráž nedbalou a že budou moci Francouze překvapiti, nebo chtěli je snad jen podrážditi a v případě pronásledování zaskočiti? Všim způsobem bylo jim bojovati s vojiny dobře vycvičenými, již stáli pod vedením obratného důstojníka. Francouzi vypálili 72 ran z pušek na ty, již byli neprozřetelní — beze vsí záštity — a zabili nebo poranili celkem deset z nich. Když to Annamští pozorovali, dali znamení k ústupu. Několik dní potom, dne 8. dubna, učiněn nový útok na citadellu, avšak pro nepřítele s nezdarem.

Také mandarini z provincie Bac-ninh, jejichž území leží na levém břehu Červené řeky, sehnali značné vojsko a usadili se v osadách naproti Hanoi. Dne 28. března učinil Edgar Berthe de Villers, major námořní pěchoty, znamenitý to katolik, výpad na tyto nové nepřátely, zmocnil se větší části jejich stanovišť a způsobil jim citelné ztráty.

Ale netoliko proti francouzskému vojsku měli mandarini a rotý »černého praporu« namířeno, nýbrž ustanovili se i na zničení domu misijního. Dům tento, mezi citadellou a »koncessí« stojící, byl příliš od každého z těchto bodů vzdálen, aby za nočního útoku mohlo se od nich pomoci dostati. Velitel Rivière radíval P. Landais-ovi, jemuž byla stanice misijní v Hanoi svěřena, kterýžto také vykonával službu vojenského kaplana: »Ozbrojte se, a budeteli v noci přepaden, hleďte brániti se statně až do rána; neboť pak teprve bude mi lze spěchatí vám ku pomoci.«

Sotva se řady annamského vrchního velitele a »černého praporu« v podprefektuře Phu-hoi usadily, nastaly hrozby našemu domu, jež byly nyní tím rozhodnější, čím dále postupoval nepřítel. P. Landais, představený domu, dal rozkazy k obraně; podporován byl dvěma misio-

náři, již právě ve městě prodlévali. Obyvatelé domu, katechisté, chovanci a naši nájemníci, značně byli rozmnoženi řadou nedávno pokřtěných křesťanů, kteřížto uprchli ze svých vesnic, nepřitelem obsazených, aby smrti ušli. Mimo to povolal misionář ještě asi sto křesťanů na pomoc, silné to muže, zmužilosti u Annamů krom obvyčejné. K obraně určené mužstvo záleželo asi ze 150 lidí, jižto byli rozděleni v malé čtyry pod vedením některého katechisty. Jako zbraně dány jim bambusové hole, kopí a asi deset starých pušek annamských. Několik důstojníků zapůjčilo nám také své ručnice honební.

Dne 13. května, ve svatvečer Svato-dušních svátků, kolem 9. hod. večer, právě po skončení společné modlitby, zazněl na blízku výstřel; bylo to znamením k útoku pro nepřítele, na třech rozličných bodech se blížícího. Okamihem chopil se každý zbraně a spěchal na své místo k lidem, již měli stráž mezi hustými bambusy. Nebylo pochybnosti, že dům náš byl přepaden »černým praporem« a nepravděpodobnými četami mandarinů. Počet jich musil nejméně 700—800 ozbrojencův obnášeti.

Někteří z našich lidí, kteří měli stanoviště v popředí, byli od nepřítel ranami z pušek zatlačeni, kteréžto výstřely vypáleny byly ve vzdálenosti nejvíce 30 metrů. Dva misionáři odebrali se k ohroženému místu, vpustili naše mužstvo za bránu, jež zamezovala přístup od silnice. Byl však již nejvyšší čas, dvéře zavřiti. Uvnitř nalézal se též malý hmoždír na vrhání kamenů, který nám byl zapůjčen. Chladnokrevný jeden katechista, jemuž byl svěřen, čekal klidně, až nepřátelský zástup, v hustých řadách středem silnice drze postupující, úplně se přiblíží. Když přirazil ke bráně, vypálil. V témž okamžení vylezl na římsu a z plné blízkosti vystřelil z dvouhlavňové pušky. Nepřítel, utrpěv ztrátu zabitím nebo poraněním několika mužův, ustoupil,

aby štěstí své na jiném místě zkusil; avšak i zde dostalo se mu přivítání z hmoždíře, kousky cihel a kamením nabitého. Rána tato způsobila veliký zmatek. Útočníci nikterak takového odporu neočekávali, a když nyní viděli některé ze svých nejhorlivějších mrtvé a jiné raněné, nastoupili u velikém nepořádku pochod zpáteční, ohrady naší zahrady ani nepřekročivše. Celkem měli devět mrtvých, jež kromě dvou obyčejných s sebou odvěkli. Na naší straně byli toliko dva lehce poranění.

Druhé dne odebral se P. Landais podat zprávu o události k veliteli Rivièreovi, jehož shledal ve velkém nepokoji a rozčilení; neboť z »koncesse,« toliko 1200 metrů vzdálené, bylo velmi dobře slyšeti výstřely. Tohoto dne přidal nám řečený důstojník pět námořníků, kteří měli noc v našem domě ztráviti a s námi jej zároveň, kdyby byl opět útok učiněn, brániti. Výpomoc byla naší spásou. Po třech dnech totiž, v noci ze dne 15. na 16. května, následoval nový výpad. Bezprostředně po večerní modlitbě bylo slyšeti útočný povyk, tentokráte — oprávněný, neboť »černí« byli již na naší půdě. Zadrželi chytřeji tento svůj útok, a za soumraku skryli se v obecném domě blízké pohanské dědiny, by nás se strany městské napadli, kde postavení naše bylo nejslabší. Připlížili se tedy ve tmě až k nám, zabořili snadno do rákosí a překvapili tak oddíl, který na této straně byl na stráži. Katechista, jenž strážil vešel, vypálil na ně z pušky; avšak v témž okamžení byl uchopen jedním z »černých« a zadržen. Neztrativ duchapřítomnosti, se slovy: »Já jsem to,« podal mu svoji pušku. »Černý« dal se oklamati, považoval jateho za vojáka annamského a pustil jej. Když katechista byl svoboden, zasadil ještě mocnou ránu mečem na zad a spěchal kvapem do domu. Byl pronásledován a zasažen dvěma ranami

sečnými, jež však nebyly poraněním nebezpečným. Tu zazněl také zvon na poplach — pro všecka stanoviště umluvené znamení, že se mají spojit. Totéž znamení platilo i křesťanům, již bydlí v sousední ulici, a lidem v domě sv. dětství; neboť i těmto dána rada, by se za vážného nebezpečí utekli do našich domů, vystavených z pálených cihel a proto i příhodnějších k odporu, a pomáhali v obraně. Postavení naše bylo vskutku vážné. Nepřítel přišel současně s našimi lidmi, ano některé již i předběhl, avšak na štěstí ve tmě nebylo lze nikoho rozeznati. »Černý prapor« vnikl skutečně do dvora, jež tvoří dvě rovnoběžné budovy; rozpokoval se však přece do domu vniknouti, dokud nebyl hojný počet pohromadě. S naší strany, a sice z oken vypáleno několik ran do vzduchu, by snad nebyl někdo z našinců poraněn, z nichž někteří dosud byli ve dvoře. Tyto výstřely zarazily poněkud »černé,« tak že se do domů neodvážili, kdežto našinci použili rychle té příležitosti, by skryli se mezi čtyřmi zděmi, načež všechny dvěře zavřeny a silně zataraseny. Nyní počala důkladná palba na obou stranách. Útočníci, toliko sběr »černého praporu,« měli 400 mužů, kteří ve tři zástupy byli rozděleni. Mimo to byly nepravidelné čty annamské, by dobytí našeho domu bylo tím jistější, postaveny sněrem k citadelle, aby odtud veškeru pomoc nám překazily. Také na silnici ke »koncessi« zaujal oddíl »černých« stanoviště, by francouzské vojiny, kdyby nám spěchali ku pomoci, ze zálohy napadli. Byl to tedy plán dobře promyšlený a obratně provedený. Zatím obklíčily roty »černého praporu,« dobrými zadovkami ozbrojeny, naše domy úplně a stály na besidkách v přizemí, — potřebovaly toliko prolomiti dvěře nebo založiti oheň. Tomu však zabránilo oněch pět námořníků, jižto ozbrojeni repetýrkami, s balkonů, kdež s misionáři stáli, z nej-

kratší vzdálenosti pilně na nepřítel pálii. Mířili klidně a jistě, z jejich chladnokrevnosti nebylo lze ani na malé nebezpečí souditi. Dvě hodiny namáhal se nepřítel, aby přišel k cíli. Dva nejodvážlivější — byli to Číňané — klesli, našimi kulami zasaženi, před našim domem bez všelike známky života; tam nalezeny jejich mrtvoly, když se rozednilo. Mnozí z nepřátel byli těžce, jiní lehce toliko raněni; půda před misionářským domem byla nejednou kaluží krve zbarvena. »Černý prapor« takového přijetí neočekával, a když se mu tak špatně dařilo, dal znamení k odchodu. Na zpátečním pochodu zapálili útočníci bambusovou chýži, jež byla misionářům hovorinou, a hromadu trámův z krásného dřeva, jež určeno bylo ke stavbě chrámu nejsv. Srdce Páně v Hanoi. Mimo to zapálili domy na silnici křesťany obydlené, jakož i kostel, a odnesli pozlacenou sošku Rodičky Boží, kterouž pak pověsili na stromě u svého ležení. Dlouho bylo jí tam možno viděti — vystavenou k posměchu. Ano tak nelidsky si vedli, že křesťanskému dítěti uši uřízli a na sochu je připevnili. Dokola na větvích pověsili čapky francouzských důstojníkův a vojínů, kteří padli v boji dne 19. května. Při tomto druhém útoku na náš dům ztratili »černí« celkem 13 mrtvých a daleko

větší počet raněných, z nichž většina ranám podlehla. Našincům bylo oplakávat alespoň jednoho mrtvého. Ubohému projela kulka právě srdcem! Stál na balkoně, právě vedle jednoho z misionářů, kterýžto mu ihned poslední službu prokázal — poslední rozhršení udělal. Dva pak byli raněni, o jichž vyhojení po několik dní bylo pochybováno; avšak, dik snahám francouzských lékařů, jsou nyní již úplně zdraví. Z křesťanů, kteří na dané znamení k nám se chtěli utéci, avšak nemohli již domu dosáhnouti, byly v naší zahradě dvě ženy usmrceny; šest osob bylo poraněno, mezi nimi dvouleté dítě, jež mečem bylo bodnuto do obličeje; matka byla také povážlivě zraněna.

Patrnó, že božská Prozřetelnost misionářský dům do zvláštní pojala ochrany; neboť, po lidsku řečeno, i s výpomocí, již se nám dostalo, nebylo by možná bývalo, se zdarem odpor klásti tak obávané nepřátelské moci, jako jest »černý prapor.« Po Bohu děkovati jest misionářům za ochranu oněm pěti námořníkům. Bez jich spolupůsobení byli bychom ztrařili šest misionářů — tolik jich dlelo právě v době přepadnutí v misijním domě, — pak dva domorodé kněze, skoro 50 katechistův a chovancův a snad všechny křesťany, kteří u nás útočiště hledali.

(Přistě dále.)

Zlatá zrnka z listů blahosl. Markéty Alacoque.

1. Pokorným musí člověk býti a sebe sama přání čistě lásky božské zcela odevdati, kteráž celé naše srdce mítí chce, aby s úm dle libosti naložila. (4. list.)

2. Trpčlivostí v utrpení chce Božské Srdce pauství své rozšířiti; neboť poslalo blahosl. Markétě vždy nějaké mimořádné a neobyčejné utrpení, kdykoliv úcta a pobožnost k Srdci Páně někde se zakotvila nebo rozmohla. (5. list.)

3. Spasitel seslal na P. de la Colombière krušné utrpení, ale hned těšil jej sám slovy:

„Není učeník nad Mistra a služebník nad Pána, a nic není prospěšnějšího pro něho, nežli úplný souzvuk vůle jeho s vůlí milovaného Mistra a Pána.“ (10. list.)

4. Božská láska libuje si v tom, že ony duše ráda uspokojuje, u nichž nejmenšího nalézá odporu. (19. list.)

5. Spasitel není posud spokojen s křivočláním, které na sobě vykonáváš; mnohem příjemnějším jest ono, které jiní na tobě konají, napomínajíce tebe nebo kárajíce, umrtvující nebo pokořující. (23. l.)

Poslední dnové P. Petra Bois (Boa) z T. J.

k povzbuzení čtenářům „Školy.“

Ctihodný kněz tento, P. Petr Bois, zemřel 7. června roku 1885. Doufáme zavděčiti se čtenářům svým, podáme-li krátký nástin života, zvláště pak jeho nemoci a svaté smrti. Kéž by tě řádky tyto povzbudily, milý čtenáři, k podobnému životu etnostnému, jenž by tobě zabezpečil také šťastnou poslední hodinku života.

I. Cvičení před prvním sv. přijímáním.

Otec Bois byl pozván od svého strýce M. Valleta, arcikněze Motteského, aby děti jeho farnosti připravoval ku prvnímu sv. přijímání. Tento velmi rád pozvání přijal a vyplnil s celou horlivostí apoštolského srdce a s celou láskou, jakou plálo srdce jeho k malým dětem, Spasitelovým miláčkům. První den seznal a získal si malé žáčky, aby snáze mohl k nim mluvit a srdce jejich připravil.

Pán Bůh požehnal hojně tuto poslední službu otce Bois. Cvičení to přineslo hojně ovoce. Jeho slovo prosté, jeho řeč plná přesvědčení a slasti pronikla ihned mladá srdce a zůstavila hluboké dojmy. Lidé divili se pobožnosti a zbožnému chování se dítek. Arcikněz srdečně děkoval horlivému otci dítek jeho duchovních a P. Bois zase díky nejvroucenější vzdával Bohu za milosti, jichž obdržel.

Bylo 28. května, čtvrtek v oktávě svatodušní. První svaté přijímání mělo být následující neděli, na slavnost nejsv. Trojice. Po tyto tři dny bylo mnoho práce. Nemluvě o přípravě samé, zpovídal P. Bois všechny dítky, ano i jiné lidi farnosti, mající k němu důvěru. Práce tato, ač ne největší, unavila velmi kněze bez toho již churavého. Horlivý kněz byl takměř zničen až do soboty.

Toho dne popadla jej zimnice právě když se do kostela ubíral. Brzy se dostavila horečka. On však nepřestal v práci své až do večera. Poslední kajcínik, jehož zpovídal, byl otec jedné dcerušky, kterou chtěl druhého dne doprovázeti ke stolu Páně. Již při prvních počátcích horečky mluvil P. Bois s takovým zápalem o spojení člověka se Spasitelem v nejsv. Svátosti oltářní, že hodný otec vyznal později, že ještě nikdy neslyšel jej tak krásně mluvit.

Práce byla u konce; P. Bois byl těžce nemocen a musil ulchnouti na lože, z něhož více nevstal. Dobré srdce jeho nejvíce bolelo, že nemůže býti přítomen prvnímu sv. přijímání dítek, které vycvičil a vyzpovídal. Ó jak by býval šťastným, kdyby viděl ty malé děti u stolu Páně, kdyby jim mohl podati chléb andělský! Ohnivě jeho promluvy při sv. přijímání byly by ještě rozmnožily poklad milosti, jimiž Ježíš Kristus měl přijíti dítky obohatiti. Ale nedočkal se té radosti!

2. Počátek nemoci.

Noc byla zlá; lékař přivolaný prohlásil prudké zapálení plic a horečku velmi nebezpečnou. U člověka slabé soustavy tělesné a prací duchovní se-drané byla nemoc ještě nebezpečnější. Přivolání lékaři pochopili hrozící nebezpečí smrti a ztratili takměř všecku naději. Nemoc trvala týden. Byl to týden opravdu plný bo'ěstí, ale také plný zvláštních milostí a netušených radostí duševních.

Třeba nebyl tak šťasten umřítí mezi svými spolubratry, nicméně byl u dobrých lidí, kteří mu všestranně poskytli pomoci duchovní i tělesné, jakéž jenom

potřebí v tak rozhodné chvíli. Takovému knězi učiní se všecko, co by bolesti ulehčilo a zdraví navrátilo. Sestra jeho a teta staraly se o něj opravdu s mateřskou péčí; strýc jeho, ctihodný arcikněz, byl mu pravým otcem starostlivým; trval u nemocného dnem i nocí. Dva bratři jeho, Vítěz a František, oba kněží, první říditel velikého semináře v Chambéry, druhý professor ústavu sv. Josefa, často jej navštěvovali, a nepřestávali se modlití za nemocného bratra svého.

I kněží z Lyonu neopustili jej. Co chvíle jej navštívil někdo z bratří, ano i představený. A duchovní jeho otec, zpovědník, přišel v pátek a neopustil nemocného až do poslední chvíle života jeho.

Jakmile ústav dítek dověděl se o nebezpečné nemoci, ihned počali se chovanci modlití k Otci nebeskému za zachování tak vzácného života. Kněží začali devítidenní pobožnost, sloužíce mše sv. Představený ústavu učinil slib, jestli se nemocný pozdraví, že nechá svítiti lampu po celý rok před obrazem Božského Srdce Páně. Chovanci patrně zarmoucení zdvojnásobili prosby své u Matky Boží, uzdravení nemocných, za uzdravení tak dobrého a milovaného otce duchovního.

Jak v Motte tak v Chambéry, ve společnostech modlili se co nejvroucněji a takřka násilí činili na nebe. Než Pán Bůh usoudil jinak, chtěl povolati věrného sluhu svého k sobě, do ráje nebeského.

3. Průběh nemoci.

Od počátku měl P. Bois jakousi jistotu své smrti. Jediné co jej poutalo ke světu, byli jeho milovaní chovanci v Lyonu. Ani se nedá říci, jak jim byl oddán celou duší svou. Měl v úmyslu z ústavu časem zříditi kolej, znamenitý to podnik, jež chtěl uskutečniti, znaje veliký a významný rozsah jeho. A této

myšlénce takřka zasvětil život svůj. Pouhé pomýšlení na loučení jakoby mečem pronikalo srdce jeho. Bojoval celou noc uvnitř, aby starosti té se zbavil.

Co dodávalo pokoje duši jeho, bylo přesvědčení, že obětoval život svůj v práci na posvěcení dítek, že získal jim hojných milostí.

Bylo slyšeti, jak co chvíle opakoval tiše tato slova: »Obětuji Pánu Bohu život svůj za svatou církev, za tovaryšstvo Ježíšovo, za své ditky lyonské, konečně za všechny úmysly, jaké měl Spasitel náš, umíraje na kříži; aneb: Obětuji život svůj za spásu duší!«

Brzy byl tak usmířen s myšlénkou na smrt, že by jej byl zarmoutil, kdyby mu byl někdo řekl, že zůstane na živu. »Ani bych nebyl nikdy věřil, že jest tak lehkou umřít! nikdy nebyl jsem tak šťasten!« A svému otci, ctihodnému starci 70letému, jenž přišel z Dullina se rozloučiti, pravil s patrnou radostí: »Vše, co vám přeju, otče můj, jest, abyste tak zemřel jako já!«

Cítil se šťastným, maje srdce plně vděčností za milost svého povolání, že všecko opustil a následoval Krista.

»Večer v pátek, tak psala nám jeho sestra, když mne prosil co chvíle, abych mu předříkala modlitby, přiměla jsem ho, aby obnovil své sliby řeholné. Učinil tak, načež připojil: »Obnovuji zasvěcení své Božskému Srdci Páně, nejbl. Marii Panně, sv. Josefu, sv. Ignáci, sv. Františku Xaverskému. — Často vzýval Svaté tovaryšstva Ježíšova, zvláště sv. Ignáce, sv. Aloise z Gonzagy a blah. Berchmanna. Pak slyšela jsem, jak zvolal: »Bože můj! chci se odměniti za milost povolání do stavu řeholního, za milost všech milostí! Bože můj! brzy Tě uzmím. Ano, můj Bože, doufám, že Tě chváliti a velebiti budu na věky.«

Od počátku nemoci obracel P. Bois všechny své myšlénky a spojoval všechny

své síly k tomu, aby se připravil na velikou cestu do věčnosti. Zdálo se, že již ani na zemi nepřebývá. Byl rád sám, aby se mohl volně zabývat s Pánem Bohem. Těm, kteří přišli jej navštívit, podal přátelsky ruku, usmívaje se, a po několika slovech, kteráž svědčila o pokoji duše a synovské oddanosti do vůle Boží, dal na jevo přání, aby nebyl vytrhován v rozjímání o nebi, kam směřovaly všechny jeho myšlenky, každý tlukot jeho srdce.

»Za těch sedm dní v jeho nemoci, pravila nám sestra jeho, málokdy jsem jej opustila, ani ve dne ani v noci; mohu dosvědčiti, že jsem neslyšela ani nárek, ani omrzelost nad ztrátou života, ani té nejmenší netrpělivosti. Následoval Spasitele našeho v bolestech. Byl vezdy hotov plniti vůli Boží a těch, kteří okolo něho byli, maje jistou naději, že přijde do nebe.«

Žádal býti zaopatřena svátostmi umírajících ihned, jakmile cítil opravdu slabotu, ne že by věřil ve blízké nebezpečství, nýbrž aby, jak pravil, měl větší duševní prospěch ve průběhu své nemoci.

4. O ctnostech ctihodného kněze Petra Boise.

Zvláště záti život jeho poslušností, útlostí svědomí, pobožností k nejblahoslavenější Bohorodičce Marii a k nejsv. Srdeci Páně.

Jeho poslušnost. Lékař mu nařídil, aby se držel v teple a ruce měl pod pokrývkou, aby tak zrychlil pot. Ač byl nemocný prudkou horečkou takměř zničen a co nejvíce potřeboval občerstvení, nicméně, jsa hodným synem sv. Ignáce, šetřil svědomitě rozkazu lékařova a raději snášel muka i trpké bolesti, než aby byl snad jinak učinil, vida v rozkazu vůli Boží. A nebyl pokojný dříve, až ho strýc jeho ujistil, že

lékař rozkaz svůj odvolal a úplnou vůli mu ponechává. Pravil své sestře: Třeba jest zachovávatí předpisy lékařovy, i kdyby měl člověk jen jiskerku života.

Bylo pozorovati, že za nepřítomnosti svých představených z řádu, považoval arcikněze, u něhož ležel, jako zástupce Božeho a poslouchal ho, jak hodné dítě rodičů poslouchati může. Když mu oznámili návštěvu, vždycky říkával: »Dobře tak, jenomli to jest přání mého strýce.«

Útlost svědomí. P. Petr Bois měl vždy útlé svědomí. Ano i před nemocí zpovídal se třikrát i čtyrykrát v témdni; nechtěl přistoupiti k oltáři a konati nejsv. oběť mše sv. dříve než svátostného dosáhl rozřešení, než očistěna byla duše jeho i od sebe menších skvrn. Ale nyní, když blížil se konec, tu bylo viděti, jak vzmahá se v něm svatá bázeň pro chyby rozličné, opravdová to povaha dítek Božích. Co do ostatních chyb, které zpozoroval, ihned cítil velikou bolest a prosil pokorně a skroušeně za odpuštění. Strýc jeho byl velmi dojat, ale i povzbuzen. »Ubohý syn!« pravil, »bojí se ustavičně, že nečinil pokání!«

Po generalní či životní zpovědi vzbudil skroušenost a lítost v srdci svém láskou Boží proniknutém a žádal ještě vícekrát před svou smrtí obdržeti rozřešení za všeliké chyby a nedbalosti, o nichž se domníval, že jich jak náleží nelitoval.

Objímaje naposledy ještě svého představeného, jenž odcházel do Lyonu, otevřel mu ještě srdce své za těchto slov: »Díky vám, můj ctihodný otče, díky P. provincialovi a celému tovaryšstvu a prosím vás, abyste mně odpustili všechny mé chyby a starosti, které jsem vám způsobil.«

Pobožnost jeho k nejblah. Bohorodičce Marii Panně. Jedna

modlitba k nejblah. Panně Marii napsaná jeho vlastní rukou a uschovaná v breviáři svědčila podivuhodně o jeho vroucné úctě k nejsv. Panně, jakož i o jeho hluboké pokoře a horlivosti v posvěcování dítek: »Ó Maria, Královno a Patronko náš kongregace, Matko dobré rady, přispěj mi svým Božským světlem a vedíš mne ve službě, kterouž mně svěřeny jsou dítky Tvé. Řiď rozkazy mé, vnukej mi všecka myšlení a slova i správy všechny kroky mé!

Jen pro Tebe a ke cti Tvého jména chci vše konati. Kéž bych byl jako sluha pokořen a kéž by Božský Syn Tvůj vždycky byl oslaven, kéž by dítky Tvé byly vedeny po cestě spasení a dokonalosti! Amen.«

Pln důvěry ve slova nejblah. Panny, jimiž slíbila zachovati před ohněm pekelným všechny, kdož uctivě nosí sv. škapulír, měl P. Bois velikou radost v srdci svém, že až posud nosil toto vzácné roucho laskavé Matky nebeské. Kolikráte se obrátil k těm, kteří u něho bděli, a pravil: »Aj, podívejte se, zdali můj škapulír jest dobře uschován.«

Při posledním kázání, jež měl ku věřícím v Motte na konci májové pobožnosti, vybral si za text tato slova Spasitele u sv. Jana: »Ejhle, Matka Tvá!« A poslední myšlenka, kterou vstěpil duším posluchačů, byla: »Křesfan nemůže zahynouti, když jej Maria brání.«

V nemoci, jsa blížek poslednímu boji a maje síly tělesné vyčerpané, bylo viděti, jak se ohlíží vůkol, jak třesoucí se rukou hledal obraz nejsv. Panny, jak jej chvatně vzal, na rty tisknul a uctivě líbal. Jindy zase zdál se býti nepokojným, aniž by mohl říci, co chce. Konečně porozuměli okolostojící, že chce svůj kříž a růženec. Napjal všechny síly, aby jej do rukou vzíti mohl, sepal ruce a za příkladem blahosl. Berchmana, zdál se úplně spokojen býti rozjímaje a

patře na dva sobě nejmilejší předměty, které tolik po celý život miloval: Ježíše a Marii.

Pobožnost a úcta jeho k Božskému Srdci Páně. Spasitel náš slíbil, že zastane se v poslední hodině duší těch, jížto jeho Božské Srdce uctivali. P. Bois zajisté zakusil tohoto útěchyplného slibu. Pobožnost k Božskému Srdci Páně, jemu tak milá a drahá, kterou po celý téměř život pěstoval, byla v poslední hodině jeho zvláštní příčinou důvěry v Boha, pramenem radosti a pokoje blaženého. Pravil sám: »Jsem úplně pokojný, neboť jsem pevně důvěroval v Božské Srdce Páně.«

Psal také okolo nového roku: »Ačkoliv Spasitel náš chtěl, abych se úplně zasvětil posvěcování a vzdělávání mládeže, nicméně veškeru svou důvěru skládal jsem v jeho Božské Srdce. Tato pobožnost byla nám jedinou oporou pevné naděje. Mládež naše náležela Ježíši, já jsem chtěl ji Jemu získati. Ó kéž by dal ji pečeť svého Božského Srdce! Bože můj! bylo by možno, aby tito údové duchovního Těla Tvého stali se nástroji a obětmi ďábla?« —

A poslední chvíli bylo slyšeti, jak častěji sobě opakoval: »Nejsv. Srdce Ježíše jest slunce zářící, slunce zářící!« Někdy zase jal se popěvovati chvalozpěv Božského Srdce Páně:

Srdce Páně, svatá schráno,
V nížto zákon uschováno,
Zákon lásky a milosti,
Ne již staré služebnosti.

Svatyně's ty smlouvy nové,
Ježto právem svatou slove;
Chrá'm's, jenž svatěj zaskvívá se,
Závcs trhlý k větší spásce.

Srdce, láska věčná chtěla,
By Tvá rána ozřejměla,
Bychom tu, již nelze zříti,
Ránu lásky chtěli ctíti.

Pod tím znakem lásky jemně
 Snášel muky přetajemně,
 A jsa knězem k spásy zdroji
 Obětoval obět dvoji.

Kdož by lásku nemiloval,
 Za spásu se nevěnoval?

Kdož by nechtěl bez přestání,
 Mít v tom srdci přebývání?

Otcí, Synu nechať sláva,
 Nechť se Duchu povždy dává,
 Jimž zní chvála ode tvorů
 Po všem světě po prostoru. *Sušil.*

(Ostatek přístě.)

Zprávy z misí katolických.

Nemocnice Panny Marie Andělské v Zanzibaru.

Není nikterak našim úmyslem, zásluhy a ctnosti, jež s Kristem Pánem v životě věčném nejkrásnějšího cíle nalézají, vyzváněti do světa; avšak i v evangeliu praví se, že uznělo má svítiti, že dobré skutky mají uznány býti, by Pánu Bohu byla vzdána čest a chvála. Z té příčiny přinášíme malou zprávu o nemocnici Panny Marie Andělské v Zanzibaru: několik slov o půdě, na níž ústav tento stojí, něco o založení, a posléze něco o výsledcích prvního roku jeho trvání. Půda, na níž nemocnice stojí, slove Guambo, řada pak domků, k nimž se druží, Gulioni. Myslílo se dříve, že námořní cesta obchodní suezským průplavem nemalý výtěžek přinese východoafrickým přístavům. O pravém toho opaku svědčí Guambo. Před 20 roky vesnička, několika rybaři obydlena, již v přístavu své sítě opravovali, svým bezpečným, k nakládání a skládání zboží příležitým přístavištěm přilákala tolik lodí, že stala se nyní znamenitým obchodním místem s rozsáhlými sklady, především však velmi četným, na 40.000 duší čítajícím obyvatelstvem. Jsou zde obchod provozující Hindové, obratní peněžníci z Persie, portugalští lékárníci a vinopalníci, tisíce však černých otroků a mnozí Arabové — páni.

Zanzibarští misionáři, otcové to z tovaryšstva Duchla sv. a nejsv. Srdce

Panny Marie, v modlitbách a myšlénkách svých stále byli pamětlivi, jak alespoň poněkud pomoci těmto 40.000 opuštěných duší. O pravou činnost misionářskou nebylo lze pokusiti se, neměli tím se strany Mohamedanů býti přivolána bouře s trudnými následky. Tu pomyšleno na ošetřovatelky nemocných. Bezpočtukrátě podařilo se již lásce křesťanské, po uzdravení toužící ke Spasiteli přivésti, do zatvrzelých a uzavřených srdcí vstup si zjednati, a pak je dokona rozevřiti, by milost Boží tam svůj oblažující vjezd slavila. Avšak usazení řeholnic bylo z udané příčiny ještě nebezpečnější, ba docela nemožno. Ale ženám křesťanské lásky ze stavu světského, bez kláštera, beze slibu, bez řeholního šatu a řehole vůbec, schopným, dobrodiní prokazovati, a pokornou láskou takové práci nadšeným, kteréž by do všech domů a ke všem nemocným jíti chtěly a vždy mohly, kteréž by život čistě přátelský začaly a pak z pouhého přátelství a radosti nad zdarem spasitelné prostředky udílely a nemocné opatrovaly, takovým ženám bylo lze bez rozpaků vykonati pro Krista to, co se zde jedině dalo doufati: totiž tu a tam zachrániti duši umírajícího dítěte, nebo starci některému, jenž klesá pod břemenem stáří, nemoci a hřichu, nejhorší z těchto břemen křtem sv. s duše sejmouti. Avšak jak bylo možná očekávati, že se dostane Zanzibaru takové záštity! A přece se tak stalo;

Prozřetelnost Boží dala jistě dobré ženě povolání, by jako matka nemocných odebrala se do Zanzibaru, a ona opustila vše a uposlechla bez prodlení.

Jeden z kněží zanzibarských přišel do Paříže. Zde poznal zbožnou vdovu, jež po mnohá léta neznala větší radosti, než v tichosti a bez všelikých nároků vše pro nemocné a opuštěné konati a trpěti. Mluvílo se o Zanzibaru a Guambo, o samaritanské činnosti, jež zdánlivě platí ranám a bolestem nemocného těla, by snad tu a tam před věčnou smrtí duše byla zachráněna. To vše bylo srdcem jejím přijato jako dlouho želaná a očekávaná zpráva. Uvažovala, modlila a radila se. Jakoby náhodou byl v Guambo k pronajmutí dům, který se opět jakoby náhodou výborně hodil: přívětivý letohrad při moři, se zdravým vzduchem, krásnou zahradou, pěknými procházkami. Dne 16. května 1884. byla smlouva nájemná podepsána, 2. dne měsíce srpna vykonáno posvěcení kaple domu. Nyní byl uprostřed této pohanskoturecké čtvrti také Kristus přítomen, jako kdysi uprostřed nevěřícího světa v tichém Nazaretě, a jako kdysi ve svaté zemi, tak i zde choré a nuzné tulí k sobě, a oni přicházejí, nevědouce, jaká láska jich očekává, netušíce, či srdce žádá si je uzdraviti.

Nejprve bývají vyslýcháni churaví v nemocnici; dostane se jim rady a pomoci. To jest právě dílo milosrdenství, na němž požehnání Boží spočine, po němž odplata bude následovati. Představená sama vyhledává příbytky nouze a bídy, a čím horší okolností, s tím větší oddaností dává se do práce. Takovým způsobem musí nedůvěra v nivec se rozplynouti a ošklivost zmizeti. Mnozí již prosí, by byli do nemocnice přeneseni, a tu pak snáze naskytne se příležitost, mluvití o Bohu, o Spasiteli a nebi. V čelných rodinách brzy ráda

trpěna a vidána, dětmi vždy obklopena a radostně vítána, toliko za prvý rok poskytla představená již sedmi dětem největší skvost na cestu do věčnosti — nevinu. V nemocnici samé střídá se, jako všude na zemi a ve službě Boží, vítězství a porážka, radost a žalost. Starý Arab trpěl již mnoho let sžírající nemocí. Přišel si několikrát pro léky, a pak ustal. Pročež byl vyhledán a nalezen ve stavu bidném. Láskyplné jednání a ošetřování dojalo jej k slzám. S radostí chtěl býti do nemocnice přenesen, a »ta dobrá paní« zdála se mu andělem útěchy. Vše, co řekla, přijímal s dětinnou vědeckostí. Když mluvila o vznešeném léku Božím pro duši a život věčný, nemohl se ani dočkat, kdy mu bude udělen, a zemřel bezprostředně tam, jakoby se byl obával, aby roucho svaatební neztratilo svěžesti. To stalo se 14 dní po otevření nemocnice. Po několika dnech přenesena otrokyně, kteroužto její pán pro nezhojitelnou nemoc vypudil. Byla by zcela prostě zahynula, — zde však za jedinou hodinu nalezla více důkazů blahodárné lásky, než snad dříve za celý svůj život. Nic jí však nedojímalo; po osmi dnech následovala smrt, aniž nemocná byla slovo jediné slyšeti chtěla o Pánu Bohu.

Mohamedánský služebník byl strašlivě zraněn. Mezi tím co mu představená s veškerou láskou děsnou ránu vymývala a obvazovala, modlila se horlivě za jeho ubohou duši. A vskutku dospěla cíle. Mohamedán byl pokřtěn, a od toho okamžiku prodechnuta jeho bytost vyšším světlem. Stále děkuje a modle se odešel na věčnost.

Skrovný tento výňatek z množství takových pravdivých událostí postačí nám ku přesvědčení čtenářovu, že širošíř svét pln jest milosrdenství Božího, a k povzbuzení, by pamětliv byl v modlitbách svých nemocnice Panny Marie Andělské.

Z katolických misii.

Uctíváme my Čecho-Moravané zvláště dva světce, mučeničky za příčinou zpo-
vědní mlčenlivosti: sv. Jana Nepomuckého
a bl. Jana Sarkandra. Před nimi i po
nich tato mlčenlivost vezdy byla a bude
zachována; o to se sám Bůh stará a
dokazuje až dosud, že tajemství zpo-
vědní porušeno nebude. Slyšte příklad!
Když vojsko španělské ve válce u Aya-
cucko zničeno bylo, nechtěl P. Marielux
místodržitele Ramon Rodila, ve tvrzi
obleženého, opustiti. V září roku 1825.
po devítiměsíčním boji zmáломyslně
obležení nedostatkem potravy, ano zmá-
hala se mezi nimi zráda. Dne 23. září
obdržel Rodil zprávu, že o 9 hodinách
vypukne skutečná revoluce za vůdcov-
ství Montareo, jednoho z nejčelnějších
důstojníků Rodilových. Tento dal je
ihned zatknouti. Ač se přičinil všemožně,
aby se přiznali, nepodařilo se mu to.
Ustavičně zapírali všeliké vzbouření.
Konečně rozkázal velitel, aby všickni
vinní i nevinní o 9 hod. večer zastřeleni
byli. »A vy, pane,« obrátil se ku kaplanu
P. Marielux, »vy je do té doby vyzpo-
videjte!« Opustil žalář. O 9 hod. stálo
13 spiklenců před soudnou stolicí Boží.
Ještě nyní necitil se Rodil jistým. —
»Kdo ví,« myslil si, »nejsou-li ještě spolu-
vinníci na živě a možná, že více ještě, než
jsem dal zastřeliti. Ne, nemohu se nikterak
upokojiti. Zpovědník musí o všem věděti.
Zavolejte kaplana!« Kaplan přišel. Velitel
ihned počal: »Pane, vy jste bezpochyby
všecko vyzvěděl o celém vzbouření. Já

to musím všecko zvědět, a proto žádám
vás ve jménu krále, abyste mi všecko
řekl.« »Můj veliteli!« pravil P. Marielux,
»žádáte ode mne, co nemožno jest;
nechci obětovati spasení duše své, abych
vyzradil zpovědní tajemství, i tenkráte
ne, kdyby sám král mne k tomu vyzval.
Bůh mne zachraň!« Velitel se zlostí
rozpálil, chopil kněze za rámě, třásl jím
a pravil hrozebně: »Mnichu, buďto mi
všecko řekneš, anebo budeš zastřelen.«
P. Marielux však vesele na to: »Chceli
Bůh mučenicví mé, staň se vůle jeho;
sluha cirkve nesmí ničeho říci.«

»Mnichu! zrádci krále, zrádci pra-
poru a velitele svého, nechceš mluvití?«
řval Rodil. Kněz na to tiše: »Jsem věren
králi i praporu svému jako jiní; ale
nikdo nemůže žádati na mně, abych se
stal zrádcem Boha svého; v té věci ne-
smím poslechnouti.« Rodil otevřel dvěře
a volal: »He, setniku Iturralde, postarejte
se o čtyři vojiny s nabitou zbraní!«

Ihned tu byli. V pokoji, kde se to
dalo, byly rozličné rakve. Jedna z nich
byla dva pruty dlouhá. »Na kolena,
mnichu!« řval Rodil jako dravý tygr. Kněz
klekl vedle rakve, jakoby tušil, že pro něho
určena jest. »Mějte!« volal Rodil a obrátil
se ještě pánovitě ku knězi: »Naposledy
vyzývám vás ve jménu krále, řekněte
mi všecko!« Kněz odvětil na to tichým, ale
pevným hlasem: »Ve jménu Boha, ne-
řeknu ničeho.« »Palte!« velel Rodil, a
P. Marielux, onen věhlasný mučenic z
víru a povinností, klesl na zemi, co
mrtvola. «

„Misionář.“

Zlatá zrnka z listů blahosl. Markéty Alacoque.

6. Chešli zcela Pánu žiti a dokonalosti
dojiti, kterou od tebe žádá, musíš sebe a vše,
co na tobě závisí, Jeho sv. Srdci úplně a
beze vší výhrady v oběť přinést. Nesmíš
ničeho jiného chtít, než co milostné Srdce
Jeho chce, nic jiného si přát, nežli dle Jeho

přání a Jeho vnuknutí jednati, nesmíš nikdy
ničeho podniknouti dříve, než bys radu vzal
s Ním a Jej za pomoc prosil. Jemu patří
především čest a sláva, Jemu náleží za dobrý
i špatný výsledek dík; vždy buď spokojen a
nad ničím se nepozastavuj a nehorš. (26. list.)

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Na srozuměnou.

Bude zajisté mezi vámi, milí čtenářové, ne jeden, jenž snad béře letos »Školu B. S. P.« poprvé do rukou a tudíž nechápal by, co tento nápis a následující články obmyslí. Těm a takovým novým čtenářům stůj zde několik slov »na srozuměnou.«

Naše »Škola« netoliko hlásá a rozšiřuje čest a slávu Božského Srdce Páně, ale jest také v jistém smyslu ubytovatelkou Jeho u lidí. Obcházejíc totiž kraje, tluče na dvěře a hledá, kde by Ho přijali pod střechu a upravili Mu teplý koutek. Jeť za našich dnů tak málo — ach, příliš málo takových domů a rodin křesťanských, v nichž by přebývalo, vládlo a panovalo to Božské Srdce . . . Proto již v lonském ročníku přinášela »Škola« svrchu nadepsaný článek: »Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova« — jenž ukazuje a líčí způsob, jak byste, milí čtenářové, měli svůj dům uspořádati, aby v něm a mezi vámi mohl přebývati Kristus Pán, se vši láskou Srdce svého, tak aby to byl v pravdě »Dům Božského Srdce Páně.« Některé části a stránky takového domu vylíčili jsme vám, jak podotknuto roku loňského, ale nejsme daleko ještě hotovi s úplným zařízením jmenovaného domu; protož budeme o předmětu tom i letos, dáli Bůh, pokračovati.

Pricházíme ke článku

VII. Domáci studna.

Jako vzduch potřebný jest člověku k živobytí, tak neméně potřebna mu i voda; a proto bývá při stavbě domu ta nejprvnější starost o vodu, a proto také nejdříve na příhodném místě kopou studnu, aby měli lidé i zvířata co pít, aby bylo čím zalévati zahradu a po pří-

padě svažovati i luka; neboť smutný pohled poskytuje oku krajina taková, jež trpí nedostatkem vody, již snad ani déšť, ani rosa s nebe nesvlažuje.

A podobně, milý čtenáři, má se to i s duší člověka. I ona vypadá jako vypráhlá a vypálená souš od té chvíle, kdy hřích v ní zhasnul a zničil milost Boží — život to dítek Božích. Ó jak tu v ní pod žárem hříchů vše dobré vadne a usychá a hyne napořád! Ó jak by jí nanejvýš potřebl bylo čerstvé vody, aby se zase k životu vzkřísila! Ano, vody jí třeba i nadále, aby se v ní život udržel a zachoval, aby zase vpučelo kvítí křesťanských ctností. Ano, ano, i duši lidské jest vody na nejvýš třeba; než jiná jest otázka: kde a odkud vzíti takovouto »vodu životní?«

Sv. evangelium vypravuje, že kdysi takováto duše ohněm vášní celá vypráhlá a spálená vyšla za město k obecné studni, aby si donesla vody pro své tělo; ale mimo nadání nalezla zde něco mnohem lepšího, totiž vodu pro svou vypráhlou duši. — U studně totiž seděl právě v tu dobu Spasitel, tak jakoby již na ubohou byl čekal, a když přišla vážiti vodu, oslovil ji. Budeš ji už znáti, milý čtenáři, kdo žena ta byla. Bylať to známá Samaritánka u studně Jakubovy. Abych to zkrátka pověděl, Spasitel náš jí řekl: »Každý, kdo pije z této studně, žízni bude opět. Ale, kdo by se napil z vody té, kterouž já dám, nežíznil by na věky; ale voda ta, kterouž já dám jemu, bude studnicí vody, prýstící se k životu věčnému!« (Jan 4.) — Tu pocítila ta vypráhlá duše žízeň a prosila svažně: »Pane, dej mi té vody!« — A skutečně obdržela ji — totiž milost z Božského Srdce Ježíšova k novému životu v pravé víře. —

Ejhle, tu bychom tedy měli bez dlouhého hledání nalezenou studnici životní vody pro křesťanský dům, a studnicí tou jest opětně Božské Srdce Ježíšovo! Z něho ustavičně prýští v potociích milost a požehnání všemu světu. Pravdu tu trefně vyznačuje známý obraz Pána Krista, pod nímžto stává název: »Sal-

vator mundi,« t. j. tolik, co Vykupitel světa. Snad jste jej už viděli? — Spasitel tu drží v levici zeměkouli a pravicí ji žehná. Pravím: velmi vhodný to obraz; neboť tak jest tomu i ve skutečnosti. Světu žehnati, toť Jeho nejmilejší přání. Avšak veliký tu rozdíl stává mezi blahorečením lidským a Jeho žehnáním.

Žehnání a blahopřání lidí málo vydá, zůstáváť obyčejně jen pouhým přáním; žehnáli však Spasitel, pak jest to nejen pouhé slovo, nýbrž skutečný blahočin, nestojili mu ostatně nic v cestě.

Či není tomu tak? Vezmi kterékoliv slovo z úst Jeho, a poslechni, vykonej je, a brzy poznáš, jak blaze působí. Na př. dejme tomu, že jsi muž a máš

doma ženu; ta ti leccos dělá naopak, a ty jí za to splácíš ostrými, pichlavými slovy a činíš tak často v domě různici, ač ti to nikdo nekázal. Tvůj Spasitel však ti radí míti trpělivost se ženou, byť i nedobrou, jakož i Bůh nebeský s tebou. má trpělivost a shovívavost daleko větší. — Nuže, příteli, vezmi si k srdci a do srdce ono slovo Páně, a

zkus je jednou do opravdy, aby se v srdci tvém zakořenilo, a věř, v krátkém čase poznáš jeho požehnání; svár a různice budou u vás čím dále, tím řídkěji slyšány, tvá žena bude povolnější a srdce tvé pokojnější. To učiní slovo Páně.

Pakli však již pouhé slovo Ježíšovo jest nám požehnaním, ó čím více Jeho skutkové!

Ovšem, to ty dobře víš, když ti požehná úrodu tvou na polích, anebo tvé dílo, řemeslo, když podnikům tvým dává zdar a dětem tvým zdraví a prospěch ve školách, ale o tom zde ani nemluvíme; zde mám na mysli skutky Kristovy, jež konal za života svého zde na zemi. —

Máš snad, milý čtenáři, také dluhy u kupce neb u pekaře neb u krejčího, nebo snad u všech. I ptám se tě: což kdyby tak někdo přišel a za tebe všechny dluhy zaplatil, nebyl bys tomu ze srdce rád? — A což, kdyby tak některý z těch velkých pánů v městě podstoupil těžkou, vzácnou práci a celý její výnos by z útrpnosti tobě daroval, nebylo by ti toto ještě milejší? —

A — příteli! křestane! co tě učí víra tvá o Pánu Kristu? — Učí tě, že tento Syn Boží a spolu člověk v dílně chudého tesaře Josefa pracoval těžkou a namahavou prací — každodenně až do třicátého roku svého věku. Mzda, již Mu nebeský Otec za to povinnoval, byl nesmírný poklad zásluh. Ale On si z toho pro sebe nevzal ani maličkost, nýbrž tobě, člověče, to odkázal; ty si můžeš ve svátosti pokání a při mši sv. z pokladů těch vzít, mnoho-li potřebuješ k zapravení svých každodenních a celoročních dluhův. A proto tvrdím, že každá rána sekyrou, každý tah pilou, jež ondy učinil Spasitel v dílně Josefově, jest požehnaním tobě a celému světu!

Ale jděme dále. Když se dá malé děcko do křiku a pláče, nebývá to zajisté uchu ani dosti málo příjemná hudba,

ale někdy nicméně i to může být užitečné. Kterakým způsobem? Na př. následujícím: Před několika dny jsem četl o dvou malých dětech, které bez dohlídky si hrály u potoka. Tu starší z nich spadlo do vody, mladší pak, sotva tříleté, nezůstalo při tom nečinné, nýbrž nemohouc samo pomoci, dalo se do takového pronikavého pláče a křiku, jakoby je na nože bral. Lidé sběhnoucí se k němu spatřili hned, co se stalo; neohrožený muž vrhl se do vody a vytáhl tonoucí dítě ještě živé na břeh. Hle, tu skutečně pláč jednoho dítěte pomohl druhému k životu. — Právě tak, ba ještě užitečnější byly slzy Ježíšovy, když jako dítě plakal v jeslech betlémských anebo na klíně své matky; když později plakal u hrobu Lazarova a posledně tam na hoře Olivetské — vyzýváje a povzbuzuje milosrdenství Boží, aby ti ku pomoci přispělo. Hle, tak žehná tedy Spasitel i slzami svými z očí, ale více ještě krvavými slzami svého srdce, jež ve svém umučení za tebe prolil.

Nejpožehnanější však ze všech skutků byla Jeho smrt! — Vyjdeš-li v červenci do polí, tu vidáš státi vysoké obilí a s potěšením pohlížíš na ty těžké, plné klasy, pod nimiž se stébla hluboko sklání, jakoby je již unést nemohla. Než, kterak přišlo zlaté zrno až sem nahoru do klasu? Dobře, — na podzim nebo z jara musilo se zdravé zrní zasít a do země zahrabati, tu musilo takřka umřít a zpráchnivět, a pak teprve z jeho nitra či srdéčka vypučelo stéblo, rostlo výš a výše, a na svém konci vyhnalo klas.

Tak, člověče, zemřel i za tebe Spasitel tvůj na kříži, zde musilo být Jeho Srdce prve násilím otevřeno; aby z něj vypučel pro tebe nový, nadpřirozený život v milosti Boží a v tobě, jako dítěti Božím, aby rostl a jednou vydal bohaté ovoce — život věčný.

Tím způsobem stala se smrt Ježíšova pro lidi životem a nejsladším požehnáním.

A teď teprve porozumíš dobře, co znamená ta pravice Kristova, zehnající zeměkouli. Ještě mnoho bylo by o tom co povídati, než, vizme dále obraz. V prsou Jeho lze viděti také to nejsvětější Srdce, z něhož vychází oheň na vše strany, jakoby ozářoval a zahříval zeměkouli. Co toto vyznamenává, to je vlastně celá historie světa od narození Kristova až po dnešní den. To dobře ti vyložití, k tomu třeba ještě chvíle času, a proto milý čtenáři, mášli právě nějakou práci před sebou, již nelze odložití, tož jdi prve a udělej si ji a pak teprve, až budeš mítí pokoj, přijď a čti dále. —

Ten a takový, jenž trpí na »horkou krev,« nesmí pítí uherské víno, neboť to teprve, říkají, »jde do krve.« Než, do krve jde vlastně každé víno a každý pokrm a nápoj, i také jed, a nebylo by dobře s člověkem, kdyby jinak bylo.

Ano, milý čtenáři, vše, cožkoliv jíš a piješ, spracuje a rozvaří žaludek ku strávení. Které části z toho se hodí k výživě těla, k jeho růstu a sílení, ty přejdou do krve, a krev zase je roznáší a rozvádí jako na vlnách proudu všemi žilami do všech údů a koutů celého těla a odevzdá všudy patřičný tam díl. Tím právě se stává, že tělo tvé zůstává na živu, a roste i přibírá na síle. Otevřeli si někdo žily, a nechá všecku krev vytéci, anebo přijdli do krve něco jedovatého a krev se rozmísí, zvodnatí a takřka shnije, tenkrát není člověku pomoci, jest mu zemřítí. Proto všim právem již staří učili, že v krvi jest vlastně život těla.

Než, mnohý se snad nad tím pozastaví a řekne: to je sice všechno dobře, ale rád bych věděl, kterakým způsobem teče krev také nahoru do hlavy? vždyť to není živočích, na př. červ, aby

se plazila také vzhůru, nýbrž jest to spíše tekoucí potůček, a potůček — jak známo — teče vždy jen s vrchu do údolí, ale nikdy naopak, vzhůru do vrchu? — leda by vodu hnal nějaký tlakostroj, jak to vidati na umělých vodotrysech, — ale čím pak naše krev přichází do běhu? — To, milý příteli, působí tvé srdce se svými čtyřmi komorami; ono pracuje právě tak jako čerpadlo čili pumpa na vodu, totiž roztahuje a stahuje se opět; pohybem tím táhne s jedné strany do sebe krev a žene ji druhou stranou zase ven ze sebe do všech těch rour a rourek žilových celého těla. Odtud ten ustavičný a pravidelný tlukot srdce.

Protož, jeli srdce nezdravo, nenili v komorách jeho všecko v pořádku, buďsi že jest některá příliš úzká, nebo naopak příliš široká, nebo nepřiléhajili dobře zavírací klapky u jeho vchodu nebo východu, tenkrát nemůže krev konati svůj pravidelný oběh a — člověk onemocní. Nemoc taková pak jest více smrt nežli život. Neodpomůželi záhy lékař takové srdeční vadě, pak není člověku pomoci a jest mu zemřítí. Z toho všeho vidíš, milý čtenáři, že jest tedy srdce věci k životu nevyhnutelně potřebnou, tak sice, že tvrdí někteří lékaři, že by člověk mohl případně i bez mozku živ býti, ale bez srdce naprosto nikdy.

Vidě, milý čtenáři, tu jsem se dal do výkladu bezmála jako nějaký professor tělovědy, ale neměj mi za zlé, i prostému člověku není na škodu, znáti něco o svém těle, ba někdy mu to může i dobře posloužit, jak sám hned uvidíš, zatím však ještě v rychlosti několik slov o tom srdci.

Musíš vědětí, milý čtenáři, že netoliko krev probíhá srdcem tvým, nýbrž také něco jemnějšího, a víš, co? Tvá láska i zášť, tvá zlost i mírnost, radost i žalost, naděje i strach, zkrátka vše to, co pohýbá myslí tvou, hýbe též tvým

srdcem. Na př. zajisté, že jsi se už někdy ulekнул? Tu vlastně ulekla se tvá duše, ale ty's také cítil v prvním okamžení, jakoby srdce tvé se o žebra odrazilo, a hned se ti hnala krev jako zběhla z komory srdeční žilami a tepnami a bušila tak silně srdcem, jakoby se ti utrhnouti chtělo. A není divu, však už také mnozí nárazem takového prudkého proudu krve zemřeli, buďto z leknutí anebo ze zlosti; neboť i ta způsobí prudké rozehvění krve, tak že mnohdy i viditelně nalejou se žíly na čele a spáncích.

Naopak zase, když jsi na př. po dlouhém odloučení spatřil zase svého otce nebo matku, nebo ditko své, ó tu ti bylo tak volno, tak blaže. a tvé srdce se radostí otvíralo, tak jako se otvírá rříže na slunci červencovém, tak ti bušilo, jakoby samou radostí chtělo z těla vyskočiti — i to způsobilo velké pohnutí mysli.

Ale teď pozor! Tak jako krve k životu jest třeba, tak i lásky a radosti a všech její ostatních sester. A opět, jako ta krev prýští se ze srdce, tak i ona láska z téhož srdce vychází, ba řekl bych přímo, co krev pro tělo, to jest láska pro duši člověka.

Jak vidíš, jest tedy to srdce tvé komůrkou, v nížto netoliko krev přebývá, ale také tvá láska, tvá radost, naděje a útěcha, které ti život tvůj na zemi oslazují.

Nyní také zajisté pochopíš, proč že to srdce lidské všeobecně se nazývá odznak — či symbol — a sídlo či přibytěk lásky a všeho toho, co s touto souvisí. —

Ale, teď už dost o srdci a jeho krvi, vraťme se zase k obrazu Božského Srdce Páně. Pravil jsem, že z něho slehají ohnivé plameny, jakoby osvěcovaly a zahřívaly tu zeměkouli; aj, toť věru trefný obraz onoho poměru, v jakémž stojí láska Ježíšova k životu celého světa.

Ano, milý čtenáři, tak jako z tělesného srdce prýští se krev k udržování života tělesného, tak jako z mysli vychází láska k životu duše: tak se prýští z lásky Božského Srdce milost — ona voda životní — ona krev duchovního života pro všechny lidi. A dále, tak jako člověk, jenž nemá zdravé srdce, ani zdravou krev, neomylně musí churavěti a zemříti, podobně — slyšíš, příteli? — — musí i onen člověk před Bohem bídně churavěti, hynouti a zmíratí na duši, jemužto schází milost Kristova, nebo jinak řečeno: láska Božského Srdce Páně, která onu milost do duše vlévá.

Ó věz tedy, jestliže jsi ty — nebo kterýkoli člověk na zeměkouli — obdržel již nějakou milost a požehnání, nebo jakékoli jiné dobrodiní, anebo teprve dnes, zítra a v budoucím životě svém ještě obdržíš, toho všeho dostává se ti jedině z lásky Ježíšova Srdce; a to je, milý příteli, ona voda, vytryskující z Něho k životu věčnému! — Na př.: Kdy pak jsi byl naposledy u sv. zpovědi? Pamatuješ se ještě na to? Jestliže jsi tehda po nábožné modlitbě pocítil najednou litost a ošklivost nad hříchy svými, přetekla ti tato z nejsladšího Srdce Ježíšova. Když potom kněz v moci božské sňal s tebe hříchů tíži, odpustiv ti vinu i trest, a když ti jako milosrdný Samaritán do ran tvé duše nalil vína milosti, a oleje útěchy a míru, — i k tomu všemu dostalo se mu potřebné moci z nejsladšího Srdce Kristova; a že jsi ty v témž okamžení byl zase přijat na milost od Otce nebeského, poněvadž předána byla duše tak slavnostním rouchem spravedlnosti, i tato milost (jako krev životu) vyprýštěla se ti z oné nevyčerpatelné nádoby — z nejsv. Srdce Kristova! A tak, milý příteli, náš všecken nadpřirozený život, — ježto jako ditko Boží žiješ — jedině z lásky Božského Srdce; a proto jsem pravil hned

svrchu, že nejsladší Srdce Pána Ježíše jest pro nás **pro celý svět studnicí života věčného!**

Co však z toho nutně následuje? — Ten, kdo skrze těžký hřích jest odtržen a odloučen od Ježíše Krista, ten a takový jest jako shnilý a mrtvý úd na těle, do něhož nemůže prouditi ona krev srdeční. Je tu sice milosti Boží hojnost. Božské Srdce ji také ze sebe vylévá, a vysílá na vše strany jako vlnu za

vlnou — v podobě vnitřních hnutí a vnuknutí, ale duše odumřelá nechce jich přijmouti, nechce ničeho ani viděti ani slyšeti, a tak zůstává i na dále mrtvou před Bohem. A tak až podnes platí o Kristu Pánu slova Písma sv.: »V Něm byl život!« a opět: »Kdo nemá Syna, nemá život v sobě!« čili jinými slovy: »Pravý život lze čerpati toliko ze studnice Božského Srdce Ježíšova!« (Příště dále.)

Úvaha o modlitbě při mši svaté.

M posledním oběžníku J. M. nejdůstojnějšího biskupa brněnského, Františka Sales. Dr. Bauera, vloženy jsou příčiny, proč sv. Otec Lev XIII. nařizuje veškeré církvi, aby po mši sv. říkali kněží s věřícími modlitbu a na jeho úmysl ji Pánu Bohu obětovali. Doufáme, že i čtenářům našim bude poslouženo, když budou moci ve »Škole« s obsahem této překrásné a jadrné modlitby se seznámiti, aby tím vroucněji se jí ve chrámě modlivali.

Co Sv. Otec Pius IX. bl. pam. r. 1859., kdy násilnictví sardinské, podporováno jsouc násilnictvím francouzským, město za městem jemu uchvacovalo a řádu křesťanskému odcizovalo, toliko v obvodu papežských zemí svých byl předepsal, aby totiž na vyprošení zvláštní pomoci Boží za časů těch zlých a nebezpečných také zvláštní modlitby po mši sv. se konaly: to Sv. Otec Lev XIII. r. 1884., ježto ani časově se nelepšili, ani obava horšího ještě utiskování církve sv. neustupovala, po celém světě katolickém činiti nařídil, aby veškeren lid křesťanský společnou modlitbou toho na Pánu Bohu se doprošoval, co království jeho na zemi vůbec s prospěchem býti může. Než již v druhé

polovici letošního roku uznal Sv. Otec za dobré, jednak místo všeobecného znění oné modlitby podrobně vytknouti, zač příště modlití se máme, jednak doplniti modlitbu tu vzýváním sv. Michaela archanděla. Mát se totiž konati příště následovně:

Kněz třikrát říkej s lidem »Zdravas Maria,« pak »Zdravas Královno« s **Ů.** »Oroduj za nás« atd. a **B.** »Abychom hodni« atd.

Modleme se.

Bože, útočiště naše a sílo, shlédni milostivě na lid volající k Tobě, a na přímiluvu slavné a neposkvrněné Panny a Rodičky Boží Marie, sv. Josefa jejího ženicha, sv. apoštolů Tvých Petra a Pavla a Svatých všech vyslyš milostivě i dobrotivě prosby naše, ježto za obrácení hříšníků, za svobodu a vyvýšení matky naší svaté církve vyléváme. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Přidáno budiž vzývání: Svatý Michaeli archanděle, opatruj nás v boji, proti zlosti a úkladům ďáblovým budiž nám ochranou. — Příkladůž jemu Bůh, pokorně prosíme; a ty, kniže vojska nebeského, uvrz satanáše a jiné duchy zlé, kteří ke zkáze duší ve světě ob-

cházejí, božskou mocí do propasti peklé. Amen.

Jakkoli však Sv. Otec příčiny změny této výslovně neudává, lze přece snadno z obsahu změny domyslíti se jí. Máme modliti se za obrácení hříšníků; není většího zla na světě nad hřích, jimžto svazek lásky Boží k nám svěvolně se trhá, aniž může přetržen býti svazek, jimžto veškerou bytností svou ke všemohoucnosti Boží a ku přísnému soudu jeho připoutáni jsme. »Co jest platno člověku,« táže se proto sám Kristus Pán, »byť všecken svět získal a na své duši škodu trpěl? Anebo jakou dá výměnu za duši svou,« aby ji totiž spravedlnosti Boží propadlou vykoupil a znovu získal? Té výměny může dáti jedině ten, jenž »tak miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.« A on ji dává ve svaté církvi katolické, kdež ustavičně se obětuje beránek, jenž snímá hříchy světa a oblažuje národy.

Máme tudíž také modliti se za svobodu a vyvýšení této sv. církve, aby působnost její nebyla omezoována, božský původ její na roveň nebyl stavěn s lidským odbojem, božské právo její nebylo poškozováno lidským násilím, božská pravda její nebyla zatemňována lidskou domněnkou. V počínání takovém věru více jest nežli zloba lidská; tof úsilování toho, jenž již prvním rodičům namlouval: Nevěřte! jenž v bohoslužbách pohanských až na trůn božstva se vyšinul, jenž samého Syna Božího na poušti opětně pokoušel a překonán byv od něho sice odstoupil, ale jen až do času, kdy vešel do Jidáše, jenž zrádcem

Páně se stal a provazem skončil zoufalý život svůj.

Máli zloba ďábelská býti překonána, nezbytně dlužno postaviti proti ní sílu a moc andělskou. Ta pak jest asi příčina, proč Sv. Otec zvláště vzývati předpisuje právě sv. Michaela archanděla. Onť jest to, jenž heslem svým »kdo jest jako Bůh!« část andělů ve věrnosti k Bohu utvrdil, odbojnou pak část i s náčelníkem jejím satanášem překonal, »aniž bylo,« jak sv. Jan ve zjevení svém dí, »místo jejich více na nebi nalezeno;« onť jest to, jenž pak i na zemi s ďáblem vítězně se potýkal

a sameho Boha na pokárání ho volal, když z rozkazu Hospodinova tělo Mojžišovo přes ďáblův odpor takovým mimořádným, nám místněji arci neznámým způsobem pochoval, že při proměnění Páně s duši svou se spojiti a od apoštolů zároveň s Eliášem na nebe vzatým spatřeno býti mohlo; onť jest to,

ježž prorok Daniel »knížetem předním,« »knížetem velkým,« »knížetem národu svého« nazývá, a jenž, když národ židovský opovrhl Vykupitelem svým, my pak milostí Boží ve práva vyvoleného národu nastoupili, stal se mocným ochrancem naším, zvláště pak proti zběsilosti duchů zlých, jimžto člověk hříchem netoliko sebe, alebrž i veškeru tvorstvo sobě podřízené pobrobil, a to až do soudu posledního, kdy pro zásluhy Ježíše Krista s člověka ospravedlněného poslední trest hříchu, smrt, bude snat a tvorstvo z poddanosti a vlivu ďábelského bude vybaveno.

Do té však doby obchází ten kníže světa s družinou svou jako lev řvoucí, hledaje, koho by sežral, a Bůh dopouští

na lidi pokušení jeho, dílem aby spravedliví věrnost svou osvědčili, dílem

aby hříšníci, zakusivše trýzně jeho, ku poznání přivedeni byli.

Pětileté dítě zjednává své osleplé matce uzdravení.

Lékař Dr. Nevejan v Turontu musel r. 1874. zříti, kterak jeho manželka v kratičké době úplně oslepla. Hrozná tato rána zasáhla ji, když téměř celý rok v trápení a nemoci ztrávila. Dr. Nevejan s počátku doufal, že ji uzdraví a hojil ji se svým otcem, lékařem v Essenu, avšak brzy vzdal se veškeré naděje. Radili se ještě věhlasných lékařů v Belgii a v Německu, ale žádný užívaný prostředek zlo neodstranil. (Okolo bylo otevřeno, jakoby vidělo, ale žádný paprsek světla nevnikal v ně. Ani sluneční paprsky, ani sebe jasnější světlo, zrovna k oku postavené, pranic naň neúčinkovaly. Brzy zhoršila se nemoc tak, že nemocná svatými svátostmi byla zaopatřena. Lékaři tvrdili, že brzy smřel se dostaví.

Paní Nevejanová neopomenula každodenně Matku Boží o pomoc vzývat. Od 9. září 1874. každodenně umývala oči své vodou z Lúrdů. Jak ráda byla by k jeskyni lúrdské putovala, ale na to nebylo lze ani pomyslet. Její sestra a neteř vykonaly sice jménem jejím tuto pouť, ale zlo přece se nepolepšilo. Nemocná vždy říkala: »Ničeho nedosáhnou, nebuduli moci sama jíti.«

»Ó kéž bych alespoň své dítky mohla viděti!« volala často. — Její dítky! Měla tři, z nichž byl to malý Ludvík, který uzdravení své matce vymohl, a nejmladší Ferdinand, kteréhož jen krátký čas byla viděla.

Neočekávaně citila se nemocná volnější; oči však zůstaly černou tmou zastřeny.

Jednoho dne vypravoval malý Ludvík své matce pln radosti, že v Oostakeru

jest jeskyně milé Matky Lúrdské, krásná socha, a nádržka s pravou vodou lúrdskou, právě jako v Lúrdech, a že mnozí lidé byli zde uzdraveni. »Matinko, pojďme tam; uvidíš, že ti milá Matka Boží vrátí zrak!« prosil malý Ludvík.

Paní Nevejanová si umínila, že hned do Oostakeru se odebere; avšak její manžel s tím nesouhlasil, řka, že taková cesta by ji škodila, a že takovou odvážlivost nechce mít na svědomí.

Paní Nevejanová však přece to vymohla, že dne 13. května 1875. se svou sestrou, malým Ludvíkem a dvěma sestřenci, ač byla velmi bidná, mohla se na ono poutní místo odebrati. Cesta tato byla pro ni velice bolestná, ale konečně přece přišli na místo, k jeskyni Oostakerské.

Malý Ludvík běžel napřed k jeskyni, vrhl se k nohám Matky Boží a počal se tak vroucně modliti, že to všem přítomným bylo nápadné. Pak vztáhl ruky své a hlasitě volal: »O milá, svatá Panno Maria, dej, aby milá moje matinka opět viděla!« Pak se obrátil ku své matce a tázal se: »Matinko, nevidíte ještě?« — »Nikoli, milé dítě,« zněla odpověď. — A dítě lezlo po kolenách až pod samu sochu Matky Boží, počalo znovu hlasitě se modliti a vzývat tak vroucně, tak srdečně, že všichni ku pláči pohnuti byli. »Milá, svatá Panno, milá Matko Boží, dej přece, by matinka má viděla!«

Prodlévše asi hodinu v jeskyni, pravila paní Nevejanová ku své sestře: »Marie, mám takové bolesti v hlavě, že sotva to mohu vydržeti.« — »Snad nastala rozhodná chvíle uzdravení,« pravila Marie; »zůstaňme ještě zde!«

Konečně nadešla doba odchodu. »Ó svatá Panno,« pravila ubohá slepá, »nedopustiž, abych odcestovala, jak jsem přišla, aniž bys mi pomohla!«

Mezitím modlil se a vzýval Pannu Marii malý Ludvík, ničím nedaje se vyrušovati, a končil každé »Zdravas« prosbou: »Milá, svatá Panno, milá Matko Boží, dej, aby matka má opět nabyla zraku!« Pak se obrátiv, tázal se: »Matinko, ještě nevidíš?« — V tom okamžiku namáčela nemocná právě svůj kapesní šátek do vody v nádržce a umývala si jim oči. »Bože můj,« zvolala najednou, »vidím svůj kapesní šátek! Jsem uzdravena! Vidím!« — »Matinko, matinko! Zase vidíš? Jsi uzdravena?« ptal se malý Ludvík a vinul se radostně k matce.

Několik minut později předřikávala

paní Nevejanová z modlitební knihy lorentanskou litanii.

Ihned telegrafována Dru. Nevejanu radostná zpráva do Torontu. Tento spěchal jim vstříc, a v půl cestě, v Zedelhemu, vstoupil do železničního vozu, ve kterém jeho domácí jeli. Nemožno vylíčiti jeho radost, že manželka jeho tak zázračně byla uzdravena.

O 7. hodině přijeli do Torontu. Pověst o zázračném uzdravení rozšířila se po celém městě; mnoho lidí očekávalo návrat uzdravené. Obklopili ji se všech stran. Náhle vykřikla. Spozorovala chůvu, která její nejmladší ditko v náručí nesla. Běží k ní, běře své ditko, které sotva znala, a vine je k srdci svému. Byla to dojemná podívaná! Dr. Nevejan hluboce dojat bil se v prsa, volaje: »Ano, Bože můj! Já věřím! Já věřím!«

Podle Achenských letopišů, r. 1877.

Různé zprávy a drobnosti.

Všeobecné odpustky, udělené za modlení se litanii k nejsladšímu Jménu Ježíš. Již papež Pius IX. mezi rozličnými litanii, kteréž se věřící na celé zemi modlivali k uctění nejsladšího Jména Ježíš, dne 8. června 1862. prohlásil jednu za platnou, a sice tu, kterou se nyní modlití nařizeno jest. A při tom udělil každému, kdo se tuto litanii pobožně modlí, odpustky 300 dní, jestliže biskup té diecése o to žádati bude. Protože velmi mnoho biskupův o tu milost pro své věřící žádalo, viděl se Jeho Svatost papež Lev XIII. pohnuta, by ku rozmnožení účty nejsladšího Jména Ježíš přispěl, a urážky jemu činěné odprosil, aby tyto odpustky rozšířil na všechny věřící, s tou však podmínkou, aby se ty litanie modlili aspoň se skroušeným srdcem a pobožně, jakož vysvitá z daného dekretu. Tyto odpustky

300 dní mohou jednou za den získány býti a mohou i dušem v očištění na způsob přimlvy přivlastněny býti. (Decr. urb. et orb. 16. ledna 1886.)

Růženec na cestě k nemocnému. Ještě mnoho krásných příkladů, že modlením se sv. růžence na cestě k nemocnému tento opravdu k Bohu se obrátil a s Pánem Bohem se smířil, jak dosvědčuje příklad ctihodného kněze Klementa Hofbauera. Jedná se o to, který růženec by byl nejvhodnější při doprovázení kněze s nejsv. Svatostí k nemocnému. — V tomto případě zamlouvá se růženec radostný. Při rozjímání tajemství radostného růžence vyniká podobnost kněze s nejblahoslavenější Pannou nejvíce. 1. Kterého jsi, Panno, z Ducha sv. počala. Lůno nejbah. Panny, první to tabernákl (svatostánek), první to schránka nejsv.

Těla Páně. Klačme se Synu Božím, jehož nese kněz k nemocnému, s tou pokorou, s jakou se jemu Maria Panna klaněla, když s nebe sestoupil a v lůnu jejím ke spasení lidstva se vtělil. — 2. Kteréhož nesouc Alžbětu jsi navštívila. Maria na cestě k Alžbětě — také cesta k návštěvě a posvěcení Jana Křtitele. Maria nese Nejsvětější, tisícové andělů doprovází ji, klanice se skrytému Bohu. Téhož Ježíše — skrytého Boha — nese i kněz k nemocnému, jenž v nevýslovné lásce své nechá se nésti k návštěvě a posvěcení nemocného! — 3. Kteréhož jsi, Panno, porodila. Maria a Josef klaní se božskému Dítěti v jeslích. Jak veliké to tajemství! Nekonečný, všemohoucí Bůh jako mdlé dítě! Ve Svátosti oltární jest ponížení a tudíž tajemství ještě větší! — 4. Kteréhož jsi, Panno, ve chrámě obětovala. Zase průvod s Božím Tělem. Maria a Josef nesou obapolně božské Dítě a obětují je Pánu ve chrámě. Ó kéž bychom Ježíše s těmitěž city jako Maria a Josef nesli a doprovázeli, jemu se klaněli a jeho přev. krev, jeho svaté rány, jeho přehořké umučení, jeho bolestnou smrt na cestě obětovali za spásu nemocného, k němuž kněz Pána Boha nese! — 5. Kteréhož jsi, Panno, ve chrámě nalezla. Jen považme, s jakou bolestí Josef a Maria, Malka Páně, Božské dítě hledají! A při tom pamatujme na ztracenou snad ovečku, k němuž se velebná Svátost nese, sám Ježíš Kristus hledá, by ji spasil. Kéž by nám Maria a Josef svou mocnou přímlovou pomohli, aby nemocný vždy nalezen byl a do ovčince Kristova přiveden byl!

Jak by to bylo krásné, kdyby, možnoli, lidé kněze doprovázeli k nemocnému a modlili se hlasitě radostný růženec!

Lev XIII. a třetí řád. Sv. Otec užívá skutečně každé vhodné příležitosti k od-

poručování III. řádu a k nadšení proň. Tak přišla při příležitosti u audience, u níž nedávno dva kapucini u sv. Otce byli, řeč na III. řád. Najednou pozdvihl papež oči a ruce k nebi, a mluvil: »Ach, ano, III. řád sv. Františka! jak velmi si přeji jeho rozšíření. Vždyt víte, jak jsem každé třídě společnosti lidské vstup do něho umožnil, jak přijetí do něho usnadnil; vždy na to pamatuji, při všech příležitostech o něm mluvím. Jsem pevného přesvědčení, že III. řádem a rozšířením jeho ducha svět zachráníme. Ve středověku hrnuli se národové do III. řádu, a III. řád přivedl je k Bohu. Podobně povede též v našem století III. řád zase lidi k Bohu. Ach, jak vzdálena jest naše společnost lidská od úmyslu našeho! Ó pracujte pilně na rozšíření III. řádu: odbývejte správné měsíční shromáždění; poučujte terciáře o jejich povinnostech, duchu a řeholi III. řádu; kaďte jim pravdivě křesťanský dokonalý život a zdržujte je od hříšných veselostí světských!«
(*Z anndů františkánských.*)

Nová odpustková modlitbička, také k vysvobození ubohých duší. Sv. Otec, papež Lev XIII., povolil dne 27. února 1886. všem křesťanským věřícím, kteří se pobožně a s litostivým srdcem tuto malou biblickou střelnou modlitbičku: »Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!« pomodlí, odpustky 100 dní jednou denně. Odpustky ty mohou se též ubohým duším v očistech odporučiti.

(*Analecta Ord. min. Fasc. VIII.*)

Šťastná smrt terciária u sv. domu v Loretu. Mezi posledními poutníky bylo též asi 20 poutníků ze Španělska; 5 bylo kněží, ostatní byli světští; všickni však údové III. řádu! Jeden z těch světských, muž 60letý, vyznamenával se na celé pouti zvláštní píli a horlivou pobožností; toho dne, kdy do Loreta přišli, zachoval z lásky k Matce Boží přísný půst. Příštího dne, v neděli, přijal s příkladnou

pobožností sv. Svátosti a strávil největší čas ve sv. domě neposkvrněné Panny z Nazareta, by tam mnohá přání srdce svého přednesl.

O 2. hodině odpolední obcházel jako jeho bratrové po kolenou svatyni, aby zvláštních s tím spojených odpustků dosáhl. Najednou vidím ho, jak rychle vyskočí a potáčeje se k sedadlu asi 4 kroky vzdálenému pospíchá. Jeho krajané ihned mu pomáhali, ještě jednou obrátil své laskavé oči na sv. dům a zavřel je pak na vždy. Odnegli jej do blízké sakristie kanovníků, kde rychle zavolaný lékař smrtí raněním mrtvici zjistil. Maria, již vždy jako Matku miloval, vyprosila věrnému synu sv. Otce Františka milost, zemřít ve stínu sv. domu,

P. Leonard.

Duševní potravina. »Slavný církevní učitel sv. Basilius,« praví nejd. p. biskup Gentský (v Belgii) v letošim pastýřském listu mezi jiným, »poučuje nás, že knihy jsou duševní potravou. To jest pravda, stoletými zkušenostmi ztvrzená, které dobře rozumětí musíme. Anc, zdraví, síla, život člověkův podmíněny jsou větším dílem jeho potravou. Jeli otrávena, umírá a umře člověk; jeli nechutná, onemocní; jeli však dobrá a silná, tedy činí člověka způsobilým mužně jednat i všechny své povinnosti věrně plnit. Ajhle, obraz toho, co se též s duší stává! Naše duše bývá vnitřně živena milostí Boží, ale dostává se jí též potraviny zevně, a to hlavně četbou, jejížto vliv na duševní povahu jest veliký. Potrava ta bývá někdy otrávena, a to tehdy, čerpá se z nepřátelských spisů, čelících proti víře a mravům. Potrava ta bývá častěji nezdravá; jest to ta, již lehkomyšlné, nudné spisy a romány duši škrtají . . .

V naší době čte se mnoho; jest tedy velmi důležité vědět, jakou četbou se stravovati máme, ježto tu o zdraví a nemoc, ano i o život a smrt běží.«

Kéz tento pastýřský list zase na novo naše čtenáře povzbuzuje, aby spolupůsobili na vymytí špatných spisů, novin a románův, a na rozšíření dobré četby!

Kdyby jen všickni dobře smýšlející svému přesvědčení též skutky cestu klestili! Co pomáhá, stěžovati si do zkázy pekelného stroje, moderního to tisku — nechápemeli se zároveň díla, bychom mu nešťastné oběti vyrvali!

Máme ustanovené posty zachovávatí.

Tak přikazuje Kristus Pán církvi svou, ale jest mnoho lidí, kteří o toto přikázání velmi málo se starají. V jednom hostinci v Chebu sedělo na velký pátek více občanův a rolníků. Jeden z nich dal si přinést pečeni, a »proto, že je dnes velký pátek,« pravil, »přineste mi ještě jednou maso.« Mnozí z nich se až zhrozili této bohaprázdné řeči a tomu vychloubavému tupení přikázání církevního. Vida, že se jaksí zarazili, pravil onen masa dychtivý člověk: »Vy jste všickni bázlívi zajáci! Podívejte se, jedl jsem dvakráte maso, a proto mne přece čert nezval.« Pravil a odcházel se smichem domů. Bylo mu jiti přes potok, přes nějž byly položeny kameny a po těch se přecházelo na druhou stranu. Jda po těch kamenech spadl onen bohaprázdný rouhač do vody mrtev. Ostatní, kteří šli z hostince za ním, našli jej již ztuhlého. — Svět svátek, post se v pátek a nebude tvůj statek krátek.

Prostopášný rouhač. Není tomu dávno, co v Hannoveru následující se přihodilo. Byla krutá, nemilá zima. V jedné menší osadě zazvoněno na faře v noci zvonkem u dveří. Volali faráře rychle k nemocnému, asi hodinu cesty vzdálenému. Horlivý kněz ihned spěchá do kostela, běře nejsv. Svátost a oleje svaté a jde statečně sněhem a po náledí k nemocnému. Až do úpadu jsa unaven stane v příbytku domnělého nemocného, a tu

vidí při malém světle kmitající lampy staršího muže seděti za kamny a kouřiti dýmku. Kněz se táže, kde je nemocný, a dostal za odpověď posměch: »Pane faráři, jděte jen zase domů, není tu nikdo nemocen. Vy jste mne před léty urazil a již tehdy přísahal jsem vám pomstu. Abych se na vás pomstil, proto jsem vás v tomto nečase zavolal. Toť máte odvetu!« Farář, vzpomínajíc se, pravil: »Milý příteli, vy jste politování hoděn! Co jste mně udělal, to vám ze

srdce rád odpouštím. Ale pamatujte si mou radu: Čiňte opravdové pokání za urážku, kterou jste učinil Spasiteli, Bohu svému, v nejsv. Svátosti, a modlete se od této chvíle denně za šťastnou hodinku smrti, abyste umíraje nevolal nadarmo kněze.« Odešel domů. Za několik let zase byl onen farář volán k nemocnému, a sice k téměř muži. Ale tentokrát bylo to do pravdy. Kněz spěchá k němu a přijíždí k osadě, již mu pravili potkající jej lidé: »Právě teď nemocný skonall«

Milodary Božského Srdce Páně.

Nechtíce podobnými býti devíti nevděčným malomocným, jižto, byvše uzdraveni, neděkovali, vyjadřují tu své vroucí díky všickni za rozličné dary a milosti.

Z Vidně. Jistý kněz děkuje dle učiněného slibu veřejně sv. Josefu, že po vykonané devítidenní pobožnosti vysvobozen byl z velikého souzení.

Z Boskovic. Z vděčnosti za vyslyšení prosb svých v jistých záležitostech, cítím se povinna, vzdáti tisícere díky nejsv. Srdci Páně, neposkvřněnému Srdci Panny Marie, sv. Josefu a svatě Terezii a vybízím všecky, kdož jakoukoliv strasti stížení jsou, aby se k těmto nejsv. Srdcím Pána Ježíše a P. Marie, sv. Josefu a sv. Terezii s důvěrou utíkali, že zajisté vyslyšení budou.

Od Třebíče. Již před léty jsem byla těžce nemocná. I učinila jsem slib, že když mně Panna Maria a sv. Antonín Paduanský zdraví vyprosí, že veřejně poděkuji se ve »Škole Božského Srdce Páně.« Dlouho jsem tak neučinila, až nyní, když mne Pán Bůh mnohým neštěstím zase navštívil. Čest a chvála budtež na věky Panně Marii a svatému Antonínu Paduanskému. *K. S.*

— Nižepsaný děkuje nejsvětějším Srdcím, sv. Josefu a sv. Benediktu, za vysvobození od nebezpečného zla. Bůh jest dobrotivý. Děkuje mimo to i za mnohé jiné, po několik roků obdržené milosti! *B. B.*

Z Prahy vzdává díky Božskému Srdci Páně a blahosladené Panně Marii za uzdravení bratra. *J. Č.*

Z Králíc. Nebezpečná nemoc hrozila životu mému. I konala jsem devítidenní pobožnost k Božskému Srdci Páně, k Panně Marii Lúrdské, a ke sv. Josefu, a užívala jsem vodu Lúrdskou; zároveň slíbila jsem to uveřejniti, pakli budu vyslyšena. Z radosti plním nyní slib svůj. *J. K.*

Z Rožnova. F. J. vzdává vřelě díky Božskému Srdci Páně a Panny Marie za obdržené milosti. Chvála, čest a sláva neskonala budíž vždy a všude nejsv. Srdci Páně a Panny Marie a sv. Josefu.

Z Vikoše. Dvě osoby vzdávají díky. Jedna za vyslyšení prosby v jisté velmi trapné a důležité záležitosti. Druhá za uzdravení otce, vykonavší třikrát pobožnost sv. růžence.

Ze Studnic. Otec byl těžce nemocen. Kněz nemohl jej vyzpovídati. Konali jsme pobožnost k Božskému Srdci Páně, a hle, otec tak dalece se zotavil, že mohl býti zaopatřen sv. Svátostmi. Díky Božskému Srdci Páně.

Z Olomouce. Po devítidenní pobožnosti k Božskému Srdci Páně bylo mi uleveno zjinak velmi povážlivé nemoce. Předsevzal jsem si totiž, že budeli mi uleveno, oznámím to ve »Škole.«

Od Uh. Hradiště. Vzdávám díky Božskému Srdci Páně a Panně Marii Lúrdské za šťastné vyřízení soudní záležitosti.

Z Milotic. Jistí rodičové z Vace-
novic vzdávají vroucí díky Božskému
Srdci Páně a bl. Panně Marii za uzdra-
vení dcery po vykonané devítidenní
pobožnosti.

Od Uh. Brodu. Jistá osoba vzdává
díky Božskému Srdci Páně, blah. Panně
Marii a sv. Josefu za šťastnou volbu
stavu.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. Sv. Otec prohlásil ve
schůzi kongregace obřadů, že neprodleně
může se přistoupiti ku blahověčení cti-
hodného sluhu Božího, Klementa Hof-
baura, rodáka Moravana. Prosme Boha,
by nám popřál té milosti již na rok
slaviti svátek tohoto světce (zemřel dne
15. března r. 1820.), jenž do našich
krajín uvedl řád Ligurianů či Redempto-
ristů, kteří tak blahodárně působí
u nás misielemi pro lid. Dále ustanovil
papež kollegium kardinálské, které mu
podávati musí denně zprávy o církevně-
politické činnosti jednotlivých států. Před-
seda tohoto kollegia jest kardinál-vikář
Parocchi. — Ve »sjednocené Itálii«
zuří boj dále proti sv. Stoliči. Důkaz toho
poslední nařízení ministra Tajani-ho
o školách, na nichž vyučují řeholníci.
Vypovídají se neustále jeptišky, sbořivají
se stavení církevní, odbývají se shro-
máždění, kde tupí se sv. církev a papež,
a vyhrožuje se mu dynamitem — a to
vše, aniž by vláda italská zakročila. Tak
na počátku měsíce listopadu konala se
v Mentáně slavnost porážky Garibaldinů,
kde sešlo se několik set antiklerikálů
a Garibaldinů. Bylo tu usneseno podati
na sněm žádost, aby byl zrušen první
článek ústavní, t. j. katolické náboženství;
aby byl zrušen článek, jímž se zaručuje
bezpečnost sv. Otce; aby byli vyhnáni
z Itálie jesuité; aby se lépe zachoval
zákon, čelící proti řádům; aby byly školy
svěřeny toliko laikům. Sv. Otec poslal
všem nunciům u dvorů evropských přípis,
v němž si stěžuje na italskou vládu.
Mnoho ovšem křiku působil přípis tento.
Vlašské noviny snaží se dokázati, že
»pilná a bdící«
italská vláda není vždy
s to, by překazila jisté manifestace, a
předseda ministerstva zaslal všem vy-
slancům své instrukce, klada jim na
srdce, by pozorovali, jaký dojem učiní
nota papežská. Vláda prý není zodpo-

vědna z činů spolků protikatolických a
nikdy prý nepřekročila ani jednoho para-
grafu zákonníka.

Německo. Neustále pokračuje vy-
jednávání mezi vládou pruskou a vati-
kánem. Ovšem proniklo o výsledku
vyjednávání velmi málo na veřejnost,
to však jest jisto, že zvláště sv. Otec
Lev XIII. v té záležitosti jeví velkou
horlivost a sám bdi nad veškerým
jednáním. Sv. Otec jest se všemi spornými
otázkami zevrubně seznámen. V po-
radách se svými tajemníky a s kardinály,
jakož i pomocí diplomatických aktů a
důkladným studiem pruských zákonův a
církevně-politických jednání na německém
říšském sněmu a čtením pojednání
o t. zv. kulturním boji docílil této zná-
mosti. Ano — tak ví se v zasvěcených
kruzích vatikánských — sv. Otec zná
celou téměř literaturu, jež jedná o cír-
kevně-politické otázky v Německu. Ze-
jména v poslední době bylo diplomatické
jednání mezi zástupcem pruské vlády
Schlözerelem a sekretářem kongregace pro
mimořádné církevní záležitosti velmi
čilé; jednalo se o předběžných otázkách.
— Jak se z Německa dovídáme, postará
se stát na některých středních školách,
na nichž nebylo posud katolickému ná-
boženství vyučováno (byliť žáci vyučo-
váni spolu s ostatním lidem) o ustanovení
řádných učitelů náboženství. Tím ovšem
byl by zase učiněn krok ve prospěch
věci katolické.

Francie. Poslanec francouzské sně-
movny, Michelin, podal ve schůzi dne
27. listopadu návrh, aby se zrušilo fran-
couzské vyslanectví ve Vatikáně. Pravil,
že jestli většina Francouzů náboženství
katolického, jest to následkem nátlaku!
Návrh jeho však zamítnut 291 proti
258 hlasům. Neboť mluvil proti tomuto
návrhu sám předseda ministerstva Frey-
cinet a dokazoval v delší řeči své pro-

spěšnost vyslanectví toho. Pokud má Francie konkordát a misie na východě, jest zrušení vyslanectví ve Vatikáně nemožno. — Radikální poslanec Camille Pelletan tázal se na to předsedy, proč se listiny zasílané mezi papežem a vládou francouzskou nepředkládají sněmovně rovněž tak, jako listiny jiných států. Freycinet odpověděl, že nejedná se tu o náboženské, nýbrž o politické důvody. — Komora povolila zvláštní odbor za tím účelem, aby byl konkordát zrušen, a aby se odkázaly výdaje na potřeby bohoslužebné jednotlivým obcím. V Paříži snad budou farní budovy pro-

dány (ovšem byl by to velký zisk pro zednáře — neb utrží se za ně 8 mil. franků) a farářům se místo toho ustanoví všem dohromady bytného 99.000 franků. Doufejme, že vláda návrhů těch, pošlých ze zášti proti křesťanství, neschválí.

Anglie. Radostné zprávy docházejí nás z Anglie. Tam slaven byl církevní sněm škotských biskupů. V pastýřském listu vřelými slovy upozorňují biskupové na svatost manželství a varují před t. zv. civilním a smíšeným manželstvím, a vyzývají věřící, by horlivě konali modlitby k obrácení Škotska.

V měsíci lednu modleme se za kolegium kardinálův.

Pavel II., papež římský, pravil jednou tato podivuhodná slova: »Pro obyčejné záležitosti může se papež spokojiti přirozeným světlem; při volbě biskupů potřebuje světla andělského; při jmenování kardinálů potřebuje světla božského.« Tato slova pochopíš lépe, milý čtenáři, povážimeli vnitřné zařízení duchovního řádu, v němž po sv. Otci kardinálové první místo zaujímají. »Jako dvěře domu točí se okolo své osy, tak na kardinálech stolice apoštolská, brána celé církve spočívá a se zakládá.« (Eugen IV.) Také se jmenují kardinálové okolo sv. Otce, »svatá kolej;« tak velmi krásně představují shromáždění apoštolův okolo Pána a Mistra Ježíše Krista. Sv. Petra ustanovil Pán za prvního z apoštolů, ostatní byli mu tedy nápomocní, byli mu rádci, jako jsou nyní kardinálové pomocníky a rádci sv. Otce. Opravdu vznešená to hodnost knížat církevních, což poznáme, pováživše, že kardinál z Ostie měl předsednictví i před krály a knížaty světskými. Ale od přepadení a oloupení sv. Otce roku 1870., kdy sebrala mu vláda italská všecko, jest nejvyšší hlava i s rádci svými vystavena všelikým příkořím se strany nespokojenců.

Kardinálové jsou světlo církve, jsou lampy hořící, jichž sv. Otec ku poradě a řízení záležitostí církevních volává. Tak stalo se, že papežové celou Evropu povznegli, a před ukrutným barbarstvím zachovali. Bylť papež »hlavou« města, kdežto kardinálové byli »slávou« jeho. Či není on hlavou a oni očima jeho? táže se sv. Bernard.

Takovéto řízení věcí duchovních nalézáme již ve Starém Zákoně. Tam Jethro dal Mojžíšovi radu, jenž chtěl sám bez pomoci spravovati a souditi národ israelský, rka: »Nedobře to děláš, bláznivou práci chřadneš i ty i lid tento, kterýž s tebou jest: nad možnost tvou jest práce, sám ji nebudeš moci snést.« (2. Mojž. 18, 18.) A hned bylo vyvoleno šedesát šest starších, kteří by pomáhali Mojžíšovi řídití lid israelský. Tak má i sv. Otec sbor kardinálův okolo sebe, mužů to učených, mravů bezúhonných, kteří mu pomáhají spravovati církev svatou. Oni mu nápomocní jsou v učení víry, aby zachována byla čistá a neporušena; pomáhají mu ve všelikých záležitostech církve, ve vrchní správě, v záležitostech s panovníky celého světa, ve věcech týkajících se misii katolických a v řízení všech diecésí na

celém světě. Oni nápomocni jsou ve věcech svědomí se týkajících, aby pokoj a spásu duším kajícím zjednali.

Za tou příčinou jsou rozděleni kardinálové na více sborů; každý z nich má jisté záležitosti na starosti. Tak je sbor kardinálův od papeže Sixta V. (1588.) sestavený, rozhoduje ve věcech víry; jiné oddělení má na starosti bděti nad knihami vydanými; jiný sbor má dbáti, aby nařízení sněmu tridentického (Pius V. 1564.) bylo ode všech zachováno; dva sbory od Sixta V. sestavené; jeden má na starosti záležitosti biskupů celého světa, jiný zase záležitosti všech řádův a řeholí; sbor starající se o bohoslužbu, o zachování posvátných obřadů též od Sixta V. k tomu ustanoven; mimo to má sbor ten rozhodovati o vyhlášení za blahoslaveného nebo za svatého. Dále jest sbor, starající se o udělování odpustkův a rozhodující o sv. ostatcích, od Klimenta IX. r. 1669. ustanovený. Jiný sbor stará se o rozšíření sv. víry v pohanských zemích; původcem tohoto sboru je vlastně Řehoř XV. Potom od Pia VII. založen sbor kardinálů, starající se o mimořádné potřeby církve a ještě jiné sbory konsistoriální. Z toho lze poznati, že mají kardinálové starosti dost a sv. Otec nejvíce, protože veškerá tíže spočívá na něm, jakožto nejvyšší hlavě církve. Slyšme překrásný slib, jaký skládá, kdo sv. Otcem na kardinála povýšen jest. »Já, přijav hodnost kardinála sv. církve římské, od této chvíle budu vždycky věren dědictví Petrovu, sv. církvi římsko-katolické, nejvyšší hlavě a jeho nástupcům kanonicky zvoleným. Budu věrně pracovati v hájení víry katolické, ve vykořenění kacířstev, v napravení bludův a rozkolův, aby lid křesťanský požíval pokoje. Nikdy nebudu souhlasiti, kdo by dědictví Petrovo zkracoval, církev římskou oloupil, anebo jiné chrámy okrádal. Nikdy nebudu raditi ani nepodepisu, leč co je podle vůle Boží a svědomí. Co mně stolec apoštolský uloží, to vykonám přesně a věrně. Chci starati se o rozkvet svatých obřadův ve chrámu, jehož jsem opatrovníkem, a statky jeho zachovati. K tomu mi dopomáhěj Bůh a jeho svaté evangelium.«

Při tak těžkém a zodpovědném úřadě zajisté potřebuje, jak sv. Otec tak i rádcové jeho, sbor kardinálův, pomoci Boží, aby církev svatou dobře řídili a spravovali. Ač jim tuto pomoc slibil Pán Ježíš: »Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa,« nicméně musíme na Božském Srdci Páně pomoci a ochrany jim vyprositi vroucnou modlitbou.

M o d l i t b a .

Ó Ježíši! Skrze neposkvřené Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za sbor kardinálů, pomáhajícím sv. Oci spravovati církev svatou, aby víc a více plnili povolání, kteréz jim prozřetelností Boží určeno jest. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otece! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou! Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**HospoDIn zaChoVeJ LVa XIII., aby DosáhL Letos paDesátiletého
jubileá kněžství svého!**

Zdravas Maria.

Ó zdráva buď, Maria!
voláme v nebes výš;
plná Boží milostí,
jež krásou vši se stkvíš!

Ó zdráva buď, Maria!
vždy Hospodin s Tebou,
ó nejpoželnančjší,
slyš od nás chválu svou!

Ó zdráva buď, Maria!
buď s vroucností želnán
též plod života Tvého,
náš smírce — Kristus Pán.

Ó zdráva buď, Maria!
dive všech světa žen;
hle, Tebou nám zasvitnul
pověčné spásy den.

Ó královno Maria!
Ty Matkou Boží jsi;
svou přimlouvou nám hříšným
buď posilou duší.

Ó královno, Maria!
při nás i v smrti stůj,
mocnými svými slovy
za bidné oroduj.

J. L. K.

Bůh — Otec náš.

Ó nezoufej, když strast a bol
tvé srdce svírá strýzněné,
a celý svět jen kol a kol
se zdá ti moře zpěněné:
ty nezhyneš; neb strážce máš,
Bůh tebe vede — Otec náš!

Valí se bouř, noc kvapí blíž
a síly tvé již mizejí;
že v přístav dálný dorazíš,
pozbyl jsi všechnu naději:
ó doufej dál, vždyť odoláš,
Bůh řídí veslo — Otec náš!

Když přestál's bouři, klopotu
a srdcem vane blahý klid,
uznáš k lepšímu životu,
že Bůh jen s to, tě dopravit;
pak v kruhu věrných zavoláš:
„Již jdu, ó dík Ti — Otče náš!“

V. P.

Cesta světem k Srdci Páně.

(Část dalsí.)

3. Avšak!

„Aj, my jsme opustili všecko, a šli jsme za Tebou; což tedy nám za to bude?“ Ježíš pak řekl jim: „Amen, pravím vám, že vy, kteříž jste následovali mne v druhém narození, když seděti bude Syn člověka na stolici velebnosti své, budete i vy seděti na dvanácti stolicích, soudíce dvanáctero pokolení israelských. A každý, kdož opustí dům anebo bratry, sestry, otce, matku, manželku, syny nebo pole pro jméno mé, stokrát více vezme a životem věčným vládnouti bude.“ *Mat. 19, 27.*

Žák: Což jsem měl, Mistře můj, věděl jsem, měl jsem mnoho, co jsem miloval a co velikou mělo důležitost pro život můj. Viz jen ty zářivé slávobrány života mladého, jež k sobě mne lákaly a požitků tisícero mi nabízely. Okusil jsem i rozkoši bohatství a oblékal jsem se v nach a kment. Stůl bohatě pokrytý skytal výběr nejvzácnějších lahůdek, a více ještě sliboval mi svět, buduli jen kráčeti po stezkách jeho. I hloubka vědění lidského byla mi přístupna; věnec básníkův byl již pro mne uvit a žezlo moudrosti mi podáváno; ku říši všeho lidského poznání ukázána mi cesta, a jižjiž nahlížel jsem v tajnou komnatu tajemství přírodních a lidského ducha. Já šel ovšem za Tebou, Tebe vyvolil jsem si za Mistra a Pána nad myšlenkami ducha svého a nad vůli srdce svého; Tobě odevzdal jsem jazyk svůj, a dílo rukou mých mělo od Tebe býti určováno, pořadáno a posvěcováno. — Avšak, avšak, ó Mistře, co ze mne bude? Co jsem opustil, vím, avšak nevidím posud jasně, čeho dosáhnou. Neznám vnitřku svatyně, k níž mne vedeš, vidím jen meč sebezapírání, pancíř sebezpřemáhání, štít bdělosti, kopí násilí a odevšad zaznívá ke mně hlas: »Odumři sobě, odumři světu, odumři všem pozemským požitkům. Miluj své nepřátely, dobře čiň těm, kdož ti ubližují,

a modli se za ty, již tebe pronásledují.« Ó jaké to těžké břímě, jak hrozná to asi budoucnost čeká mne, Mistře milý! Ó Bože, jak třese se před tím všecka moje přirozenost, jak soptí hněvem nad tím kníže tohoto světa! Posměchem a hanou pronásleduji mne za to moji bližní, kteří prapor Tvůj zrádně opustili, svým chtíčům slouží, světu a jeho nádhře se koří.

Mistr: Proč, synu, stále na to hledíš, co líná přirozenost lidská tobě před oči stává? Povznes přece jen zrak svůj tam, kde ti Spasitel tvůj nabízí sílu, pomoc a vytrvalost! Tam spěchej, kde pramen živé vody stále teče, a přines si světlo, abys netapal ve tmách, a sílu, abys nástrahám nepodleh. Pomni jen, jak skvostná jest koruna, jež dostává se těm, kdož s Kristem po úzké stezce života kráčeli a tak vešli v úzkou bránu království Jeho. Všickni tito svatí a světice přemohli svět a se světem všecky nicotné a titěrné hračky jeho. Satan sám musil jim pomáhati ve chvále Boží a sám ruku přiložiti na zničení díla pekelného. Svět se jim smál, potom se jim divil a konečně vrhl se jim k nohám, volaje: »Pomozte nám vstáti a k Otci jíti!« Pomni jen, co tak mnozí volali, když jako otroci světa před hrobem stáli: »Ustali jsme na cestě nepravosti a zahynutí, a chodili jsme po cestách neschůdných, cesty pak Páně neznali jsme. Což nám prospěla pýcha? nebo co nám prospěla chloubka s bohatstvím? Pominulo to vše jako stín a jako posel mimo běžící... A tak i my, zrodivše se, ihned přestali jsme býti, a sice nemůžeme žádného znamení ctnosti ukázati; ale ve zlosti své strávili jsme se.« (Kn. Moudrosti 5, 7.)

Žák: Ovšem, Mistře drahý, pomyslíli na to člověk, pak mizí také každé »Avšak!« Kdo není lenivý v životě svém, nýbrž

bystře pozoruje a uvažuje, dospívá brzy ku přesvědčení. »že naděje bezbožného jest jako pěří, kteréž vítr zachvacuje; a jako pěna tenoučká, kteráž vichřici rozptýlena bývá; a jako dým, kterýž se větrem roznáší; a jako památka na hosta, který téhož dne odchází. Spravedliví však na věky živi budou a u Pána jest odplata jejich, a myšlení na ně u Nejvyššího.« (Kn. Moudr. 5, 15.) Tak vedlo se bohatému Krösovi ve světě pohánském; toho zakusil i velemoudrý a mocný král Šalomoun; to dokazuje i Ezechiaš, dykou vražednou proklatý, jenž ještě krátce před násilnou smrtí svou pokladnici svou cizím vyslancům s chloubou ukazoval; to čísti lze na každém listě dějepisu jak celých zemí a národů, tak i jednotlivých rodin. A nevíli to kdo, dokazuje, že nikdy nečetl dějiny se soudnou myslí a pozorností. Protož, Mistře můj, posiluj mne, dítě Tvoje, slabé a umdlévající, na cestě sebezapírání, abych vítězně přemohl četné překážky, a brzy nalezl, čím by srdce moje se občerstvilo po boku Tvém. Amen.

4. Svět.

„Nemilujte světa, ani těch věcí, které na světě jsou. Milujeli kdo svět, není lásky Otcovy v něm. Neboť všecko, což jest na světě, jest žádost těla, žádost očí a pýcha života, kteráž není z Otce, ale jest ze světa.“ *I. list sv. Jana 2, 15.*

Svět: Kam pak nyní tak spěcháš? Nevidíš, že jsi šálen a že špatně tebe vede touha tvá? Vždyť vůdce tvůj je tak chudý, tak vážný, až přísný, cesta, na niž tebe uvedl, tak příkrá a konec její nedohledný. Mraky soužení a bolu zatemňují jasno radosti a štěstí, všecko volá tobě: »Opusť toto, opusť ono!« a mimo pochybné a slabé naděje neoslazuje tobě nic tvrdou, kamenitou cestu.

Zde viz, co tobě skýtám! Svěžeť mládí, krásá, vonné věnce; nic než radost a veselí očekává tě v náručí mém. Užiti můžeš mnohem více, nežli se ti jen zdá, míti více, nežli potřebuješ, ano více, nežli si přáti můžeš: já dobře znám srdce tvé, jež plane touhou po štěstí pozemském a jen násilně se odtrhuje od toho, co tak dlouho milovalo. Ano, ano, jen násilí odlučuje tě ode mne a statků mých, nikoli tvá dobrá vůle.

Žák: Ó jak lákají mne slova tvá, jak vábné jsou sliby tvoje, svůdné jsou dary tvé a vnady unášející!

Mistr: Ó synu můj, co zpomůže ti to vše? Při každém kroku slyšíš umíráček, jenž vážně tobě hlásá: »Hle, co tobě prospěje, i kdybys hory zlata měl, všecky koruny královské a žezla moci zemské i krásu bohyň — co prospěje ti toto vše, až poslední tobě nađeje hodinka? Snad již za krátkou dobu rozdělí smrt duši tvou od těla, odloučí tě ode všeho, co ti svět dal; kosti tvé zahalí v rubáš smutkový, v němž hlodaví červi milý útulek naleznou. Tam pak s hrůzou čekati budeš, až zavzní hlas trouby, volající k soudu, jenž konečně rozhodne o věčném životě či o věčné smrti.«

Žák: Jak přesvědčivá jsou slova Tvá, Mistře můj! Pomyslími na to vše, poznávám jasně, jak klamný jest svět a jak nicotné jeho sliby. Jediný pohled do budoucnosti, snad dosti blízké, přivádí k rozumu, mocnou rukou řídí touhu nestalého srdce lidského, a potom, potom vede k opravdovému, nezměnitelnému rozhodnutí. Ó neopouštěj mne jen, Mistře můj, nýbrž veď mne silnou pravici svou k boji, k vítězství a ke koruně. Amen.

(Příště dále.)

Výjevy z války tonkinské.

(Část další.)

2. Porážka dne 19. května 1883. a její následky.

Když byl i druhý útok na misii učiněný šťastně odražen, těšila se tato krátkou dobu z pokoje. Ovšem ushodilo jí velice v očích obyvatelstva, že »černý prapor« na svém zpátečním pochodu ještě kostel a sousední křesťanské obydlí zapálil; než následovala další nepřítelství, a aby se jim předešlo, odeslali Francouzi oddělení 30 mužů k ochraně misie. Brzy však měla se věc změnit; neboť pojednou štěstěna válečná obrátila se proti zbraním francouzským.

Stalo se to takto. Dorozuměn s tlupami, jež Hanoi na jihu obkličovaly, blížil se nepřítel pozvolna k Hanoi a za noci pravidelně udržoval, sám kryt náspy, palbu z děl proti Francouzům. Jak snadno pochopitelné, bylo těmto také stálé znepokojování a vyzývání brzo nesnesitelné. Tudíž ustanovil velitel Rivière na 19. května rozhodující výpad proti Annamitům; popředně měl platiti »černému praporu.« Za jitra 19. května, asi před 4. hodinou, vytáhly spojené francouzské síly, pěchota a vojsko námořní, celkem na 500 mužů. Všichni byli nadšeni jistou nadějí ve vítězství. Snadno odstranili svým předvojem první nepřátelské záseky, a zamýšleli pak jako vždy v pochodu pokračovati — tu z nenadání vyrazil nepřítel v hustých tlupách z okolních vesnic. Pohyby »černého praporu« zdály se prozrazovati úmysl — Francouze obkličiti a ústup zameziti. Tito musili nyní poněkud ustoupiti vzad a úžeji se spojití, poněvadž by se bylo jinak lehkou nepříteli mohlo podařiti, rozštěpiti je ve dva voje. Avšak tento pohyb nepřátelé asi pro plán svůj očekávali (vším způsobem byl pro Francouze nešťasten).

neboť v témž okamžiku, když tito, sevržení na silnici toliko 3 metry široké a zbaveni půdy, by se volněji mohli rozstoupiti, zvolna před nepřítelem ustupovali, nastalo z více stran pravé krupobití nepřátelských kulí v řady francouzské. Již při první srážce byl major Villers raněn smrtelně a vezen na lehkém vozíku, jež mu velitel Rivière byl postoupil. Na obou stranách byla seč velmi čila; avšak nepřátelské tlupy čítaly na tisíce a »černí,« ozbrojeni dobrými evropskými zadovkami, dotírali ze tří stran. Brzo byl i velitel Rivière, kterýžto zaujímal stanovisko ohni nepřátelskému nejvíce vystavené, několikráte raněn; hleděl právě zabezpečiti si kus pole, jež mělo již nepříteli padnouti do rukou. Bohužel musila mrtvola na místě zůstavena býti, poněvadž zároveň několik důstojníků a vojinů vedle něho bylo zabito nebo raněno. Když pak nejčelnější důstojníci a takměř pátý díl mužstva byl boje neschopen, musilo dojista s dobrou či se zlou na ústup býti pomýšleno. Celkem padli či ranám svým podlehl čtyři důstojníci; z obyčejných zůstalo třicet na bojišti, padesát raněno více nebo méně nebezpečně. Nemnozí však ranám svým podlehl; bohužel patřil mezi tyto také major de Villers. Zavezen do koncesse, přijal při úplném vědomí svaté svátosti umírajících, a dříve než posledně vydech, pravil k misionářovi, jenž u něho stál: »Píšte mé choti, že umírám jako voják a dobrý katolík.« Smrt jeho byla v pravdě křesťanská.

Mrtvoly padlých musily při spěchu a tísní na ústupu nepřátelům býti ponechány. Že jich nebylo ušetřeno, jest samozřejmo. Všem byla hlava uříznuta, by se jim dostalo odměny na hlavu jednotlivcovu vysazené. Ztráty však Annam-

ských, jak se snadno dá pochopiti při boji s vycvičenými četami evropskými, byly daleko větší, než nenáviděných cizinců. Zpráva msgra. Puginiera, dle níž tuto vypravujeme, dodává, že »černému praporu« se poštětilo vyzvědači svými vypátrati přípravy k výpadu — a této okolnosti jest přičísti zdar jejich proti Francouzům. Každým však způsobem utrpěli Francouzi v boji dne 19. května vážnou porážku. Ztráta nejlepších důstojníkův a vliv této ztráty na zmužilost obyvatelstva napomínaly ku všemožné opatrnosti. Tak byla stráž postavená u misionářského domu povolána zpět a misionáři i s ostatním obyvatelstvem, k misii náležejícím, vyzváni, by se přestěhovali pro jistotu do »concesse.« Dalo by se nyní očekávati, že za nepřítomnosti obyvatelstva budovy misionářské byly silně poškozeny, neli úplně zničeny, avšak, díky Prozřetelnosti božské, nestalo se nic takového. Pročež již po desíti dnech, když nastal poněkud klid, bylo lze misionářům se navrátiti do zamilovaných místností. Nový velitel povolil posádku 40 námořních vojinů, jež měla býti ochranou misionářův a zároveň přední stráží proti nepříteli.

3. Mučenicí.

Dalo se předvídati, že válka tonkinská vyzádá si krvavých obětí křesťanstva, že nebeské sbory mučeníkův opět rozmnoží. Den po porážce Francouzů ze dne 19. května — byla neděle, slavnost nejsv. Trojice — padlo hned 8 životů v obět zástí křesťanův a cizinců. V jich čele P. Béchet. O životě a smrti tohoto vzorného kněze katolického vyjímáme stručnou zprávu z listu msgra. Puginiera, jež dne 25. července z Hanoi zaslal představenstvu pařížského semináře misionářského:

»Kašpar Klaudius Béchet, kněz diecése lyonské a v Lyoně samém narozen,

přijal svěcení kněžstva r. 1881. a byl pak určen pro misii v Záp. Tonkinu, kamž se koncem měsíce července téhož roku dostavil. Horlivě oddal se studiu annamské řeči, a mohl již po několika měsících neomrzelé práce zemským jazykem kázati a zpovídati. Poslal jsem jej se starším již misionářem, P. Hébertem, aby se v okrese, jež tvoří provincie Thauh-hoa, cvičil v činnosti apoštolské. Zde působil horlivě P. Béchet až do konce února r. 1883.; po té však byl stížen tvrdšími nachlazením, z něhož vyvinula se posléze závrť. Nucen, vzdáti se jakéhokolí namahajícího zaměstnání, konal na zápravu a vyražení malé cesty, a na jedné z takých cest — nalézal se právě v provincii Nam-Diuh a chtěl se z jedné farnosti odebrati do druhé — stalo se také, že byl na slavnost nejsv. Trojice toho roku (1883.), v neděli dne 20. května, zajat.

Mandarin, kterýž toliko povšechný výslech zařídil, odsoudil kněze, jeho tři katechisty a dva křesťany k smrti mečem, a za nedlouho vedení odsouzení na popravu. P. Béchet, který s počátku byl spoután, později svých pout zbaven, jistým krokem kráčel na popraviště, kamž po několika minutách malá tato tlupa dospěla.

Přípravy byly rychle skončeny, a když vojáci s lesklými meči pohotově stáli, tu udeřila poslední hodina života našim křesťanům: brány věčné blaženosti se otvíraly před jejich očima. Jen několik okamžiků jim zbývalo, okamžiky plny vznešeného posvěcení a drahocenny — pro věčnost! Bůh sám jen ví, co se tehdy dělo v srdci misionářově a v srdcích ostatních, smrti zasvěcených obětí. Jak živé asi pocity viry, lítosti, lásky a důvěry v Boha a Marii vysílali k nebesům! Vojini chtěli započítati s knězem, avšak katechisté, slechetným bolem přemoženi, vrhli se k němu, by ještě jednou jej objali a zároveň stráž kolem něho utvo-

řili. Misionář prosí nyní za okamžik odkladu a s důvěrou odevzdává osud svůj lásce a milosti Spasitelově. Jest však také zástupcem Kristovým a jako taký musí vykonati ještě poslední povinnost; pročež vybízí soudruhy, by poklekli a srdečnou lítostí a skroušeností vzbudili. Všichni klečící modlí se nahlas modlitbu lítostnou, načež jim kněz udílí naposledy sv. rozhršení. Po té stáli vojáci, proti dřívějšímu svému úmyslu, nejprve soudruhy P. Bécheta; každý z nich obdržel jednu nebo dvě rány mečem. Po té přišla řada na misionáře. Když jej chtěli spoutati, žádal, aby volně směl jíti, posadil se pak klidně a sklonil hlavu svou katovi. Poprava jeho trvala déle než ostatních; teprve po mnoha ranách klesl, kdežto kat v práci své pokračoval. Štije jeho byla v pravém slova smyslu rozsekána, než podařilo se hlavu od trupu oddělití.

Mezitím co na rozkaz mandarinův hrozné toto vraždění bylo prováděno, chytily ukrutníci jiného křesťana, který nebyl z družiny misionářovy a který po

svém škapulíři byl poznán. Již při prvé otázce, jeli křesťanem, nezdráhal se, k náboženství svému se přiznati, a když se ho tázali, co hledá, odpověděl, že sbírá květiny na oltář nejblah. Panny. Mandarin pak ihned přikázal, aby mu hlava byla stata. Po chvíli popraven ještě jiný křesťan z okolí, jenž ve své obětavosti sám přišel na popraviště.

Tak dal onen ukrutný mandarin, který, pln zášti proti křesťanskému a jedině pravému Bohu, a žíznlivý po krvi věrných ctitelů Páně, během několika hodin popravil celkem osm vyznavačů. Staté hlavy poslány vyššímu mandarinovi, který se však zdráhal je přijmouti, a poslal je však zbožné jakési paní. Tato přijala je s úctou, hlavu knězovu vložila do zvláštní skřínky a ověnila kvítím. Hlavy dvou katechistův a ostatních křesťanů vloženy do dvou velkých košů, květinami obložených. Když po pěti dnech dáno dovolení, také mrtvolu mučovníkův odkliditi, byla každá hlava opět s tělem svým spojena. (Přístě dále.)

Poslední dnové P. Petra Bois (Boa) z T. J.

(Ostatek.)

5. Den před smrtí.

Noc s pátku na sobotu byla dosti pokojna a ráno nabývali jsme trochu naděje. Nemocný dýchal trochu lépe, a tudíž očekávání naše nebylo rušeno. Mezi obědem volal najednou svého zpovědníka a pravil mu: »Otče můj, prosím vás o milost; cítím, že bych mohl polknouti ještě malou část svatě hostie. Hledte, jestli by ihned bylo možná mně podat svatě přijímání jako posilu na věčnost. Učiniteli mi tuto malou službu, budu opravdu přešastným; jestli však ne, podvoluji se.« Ačkoli prosba tato zdála se býti předčasnou, přece

učiněno podle přání nemocného; ještě jednou přijal Pána Boha, jedinou radost a potěšení, z rukou svého mladšího bratra. Podivno; později již by nebyl mohl velebenou Svátostí přijmouti.

Okolo páté hodiny k večeru modlili jsme se za umírajícího; měl ještě pamět a mohl s námi se vroucně modlití. Potom, když okolo stojící umkli, obrátil se k nim a pravil: »Modlete se!« Chtěl zajisté modlitbou ozbrojiti se proti útokům nepřítelů. I modlili jsme se ihned sv. růžencem a litanie lauretanské o nejsv. Panně.

Abychom učinili zadosť častěji vyjádřenému přání zbožného nemocného,

přinesli jsme požehnanou svíci a drželi jsme ji rozžatou u jeho postele; byl velmi spokojen. Ještě mohl trochu mluvit: zpovědník jeho přiblížil se a pravil: »Otče můj milý, když budete v nebi, budete se modlití za nás duchovní lyonské, nenilíž pravda?« — »Ano.« — »Za rodiče vaše?« — »Ano.« — A P. František přidal: »A za dítky v ústavu?« — »Ano.« — Dobrá sestra, opatrovnice nemocných u sv. Josefa, kteráž přišla ze Chambéry k obsluze, tázala se: »Můj ctihodný otče, budete také pamatovati na naši společnost v Chambéry?« — »Ano.«

Toto jediné slovo »ano« bylo proneseno pevným hlasem a rozhodně, jak mluvívá člověk, jenž dané slovo až na literu vyplníti chce. Později, když byli oba bratři nemocného sami u něho, pravili mu: »Vypros nám milost, abychom v konání úřadu našeho to doplnili, čeho tobě nebylo dopřáno.« I to jim slíbil. Již několik dní před tím pravil s toutéž prostotou a upřímností nemocný svým dvěma bratrům: »Můžete býti ujistěni, že budu vašim ochrancem.« A obrátiv očí svých k nebesům, několikráte opakoval: »Přiď ke mně, ó Bože, přiď ke mně!« A prosil své bratry, by tutéž prosbu s ním opakovali.

6. Poslední noc.

Pokusení, touha po nebi. Nadesla smutná noc, která měla nemocnému poslední býti. Byla plna bolesti dobrému knězi a plna bolestného podívání okolo stojícím. Nemocný nepřestával se modlití. Dobrá sestra zůstala po celou noc u něho, věnujíc mu největší pečlivost a ošetřování až do poslední chvíle, až by duše jeho vnesla se k nebesům k ustavičné modlitbě.

Nemocný trpěl mnoho; byl úplně vysílen horečkou a neměl ani chvíle pokoje. Ať se položil na loži jak chtěl, každá poloha byla mu nepohodlnou,

bolestnou. Než trpělivost jeho neustoupila ani na okamžik; zalíbil si častěji opakovati nábožná vzdechnutí: »Ježíši můj, milosrdenství!« — »Přesladké Srdce Ježíšovo, hudiž mou láskou!« — »Přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou!« — »Ježíš, Maria, Josef, stůjtež při mně!« — »Bože můj, v ruce Tvé poručím duši svou!«

Ó kolikráte pohroužil se v pozorování svého kříže! Když již umíral, umírající rty jeho zdály se ještě poslední silou líbatí tento drahý obraz ukřížovaného Spasitele.

Horečka dostoupila stupně nejvyššího, že myšlenky jeho se máty; jen chvílemi měl jasné okamžiky. Podle nesusvislých slov, kteráž v horečce mluvil, bylo možno pozorovati do jisté míry, co v duši jeho se děje. Měl veliká pokušení. Úhlavní nepřítel pokolení lidského snažil se všemožně zvrátiti jeho víru a důvěru v Boha. Bylo často slyšeti, jak v horečce zvolal vysokým a pevným hlasem: »Věřím! věřím! věřím! ano! ano! ano! Bůh jest dobrotiv, Bůh jest spravedliv; Bůh nemůže býti zlým.« Dobrý, ubohý kněz mluvil tato slova s takovou rozhodností a zároveň s jakousi nevolí, jakou mívá člověk, jenž oskliví si hanebná pokušení.

Chvílemi hleděl nepřítel pekelný zvrátiti důvěru jeho v Boha. Nemocný objevil se chvílemi netoliko nepokojným, nýbrž jevil strach a bázeň před soudem Božím a odsouzením věčným. Okolo stojící trpěli s ním a modlili se ještě horlivěji. Bylo to jen přecházející černé mračno; brzy bylo viděti zase pokoj na tváři jeho, nebesští ochrancové přispěli mu ku pomoci, a svěcená voda, hrůza ďáblů, zaháněla zástupy pekelných duchův. Aj, muž víry, Petr Bois, měl velikou důvěru v moc svěcené vody; žádal po ní častěji, a nebylo možno více mu popřáti k okrání, leč několik kapek na čelo, a to se svěcenou ratolestí.

Když pokušení poněkud přestalo, tu naplněna duše jeho myšlénkami a touhou po nebi, což jevílo se v jeho slovech. Bylo slyšeti, jak často opakoval: »Jsem v nebi! jsem tam! jsem tam! Přicházím, přicházím! Vzhůru, vstupujme!«

K ránu asi okolo hodiny šesté stalo se, čeho svědkové nikdy nezapomenou. Obličej umírajícího se patrně změnil, ano zdál se býti jako u vytržení. Radost rozlila se v duši jeho, tak že se třáslы všechny údy těla jeho. Zračila se ve tváři jeho nevýslovná dobrotа. Nikdo by nedovedl štětcem nakresliti ten jeho sladký úsměv, tu příjemnou radost v pohybech jeho. Namáhal se posaditi; oči i ruce jeho vztahovaly se horoucně k jakési tajuplné bytosti; rty jeho se třáslы rozčileně, až pak si z hluboka oddechl: »Ah! ah!« výraz to nevýslovné radosti.

Bylo to zajisté zjevení se nejblahosl. Panny neb anděla strážného, či to bylo vidění radostí nebeských? To jest tajemství Boží.

Vidění to netrvalo leč několik okamžení, ale zanechalo v duši umírajícího dojem nebeského pokoje a tiché radosti, kterýžto dojem trval až do konce. Nabyl ještě na chvíli vědomí a objímal svůj kříž s největší něžností a láskou.

7. Smrtný boj.

Ne dlouho potom bylo dobře pozorovati, že nemocný blíží se ku konci života svého; ruce i nohy jeho byly studeny, dech jeho se víc a více zkracoval.

Nemocný, ano umírající kněz pravil své tetě: »Budu viděti průvod s nejsvětější Svátostí.« A skutečně viděl. Zemřel okolo půl osmé hod. ráno, právě ve chvíli, kdy nejsv. Svátost z kostela nesli a přišli na náměstí, kde bydlel kněz tento. Skoro bychom nuceni byli říci, že duše jeho nemohla se dočkati oné chvíle vysvobozenou býti z pout pozemských, z těla lidského, a že spěchala

vsťříc svému ženichu nejmilejšímu, že připojila se k zástupu neviditelných duchů nebeských, kteří doprovázejí u vítězoslávě Pána svého na zemi. Boj poslední byl lehký; shasnul život bez namáhání, jako lampa, nemající žádného oleje. Právě v tu dobu přinášel bratr umírajícího nejsvětější obět Bohu všemocnému za něho, bratra svého; ihned po smrti sloužil druhý bratr, P. Viktor, mši sv. u oltáře privilegovaného¹⁾ za pokoj duše zemřelého. Náš milovaný kněz požíval tedy všech výhod sv. víry katolické.

Znameníť lékař Dénarié, přisedši ze Chambéry, byl přítomen v poslední chvíli u umírajícího. Nad tváří, slasti nebeskou ozářenou, byl nad míru podiven. »Jak krásná to mrtvola,« zvolal, patře na tělesnou schránku duše zbožného kněze; »vždyť vypadá jako u vytržení; právě tak malovali mistři svaté, mající nebeské vidění.«

Zpráva o úmrtí mladého kněze působila dojemně na všechny obyvatele města Motte. Lidé z celé farnosti přicházeli v houfech, podívatí a pomodliti se za zemřelého kněze hořlivého. Opravdově a vroucně modlili se za něho, kněze v nejlepších letech odumřelého, jenž zasvětil život svůj mládeži a službě Spasitele našeho.

Nejvíce truchlily dítky, které byly u prvního sv. přijímání, o svého milovaného otce duchovního. Přišly se podívat ještě jednou a naposledy na tu milou, nebeským pokojem ozářenou tvář ctihodného učitele svého. Po nešporách přišly všechny pospolu před dům a po několika vcházely do síně, kde zbožný kněz, oblečen v roucho své, drže růženec a svatý kříž v rukou, ležel na márách,

¹⁾ Privilegovaný oltář jest takový, u něhož při mši sv. lze duším zemřelých získati plnomočné odpustky. Výhodu tuto uděluje sv. Otec na žádost nu podanou. Udělena bývá tato milost buďto knězi nebo vázánka jest na oltář.

usnuv v Pánu, odpočívaje v pokoji. Byl to opravdu pohled srdcelomný, viděti, kterak tyto dobré děti patří na milovaného otce, jak se nevinné oči zalévají slzami, jak ty slzy jako vzácné perly kanou po mladistvých tvářích, a jak se s úctou dotýkají růžence a sv. kříže. Ano, plakaly ty dobré dívky, plakaly hořce, zrovna jakoby jim byl otec anebo matka zemřeli. Zbožné dívky jsou zvláště citlivého srdce!

P. Bois narodil se v Dullině dne 21. prosince 1849. z rodiny vážené a naprosto křesťanské. Odbýv první studie v semináři v Point-de-Beauvoisiu a filosofická studia ve velkém semináři v Chambéry, vstoupil do noviciátu jako nováček tovaryšstva Ježíšova v Clermontě dne 6. října 1868. Později byl profesorem v rozličných domech tovaryšstva Ježíšova, zvláště v Mongré a v Lyonu. Pak se odebral do Aixu, tam studoval bohosloví, a po těchto studiích byl vysvěcen na kněžství roku 1881.

Toho času cítil se povolán býti ku misiím v pohanských zemích. Ku prosbám tak naléhavým bylo mu dovoleno od představených, aby se odebral do Číny. Již se chystal na cestu. Tu z nenadání vyskytly se překážky, které zmařily jeho slechetný úmysl. Pán Bůh se spokojil jeho dobrou vůlí a určil jej k apoštolátu tajemnému sice, ale ne méně záslužnému, k apoštolátu mezi dětmi v ústavech. Byl po více let duchovním otcem a ředitelem kongregace v Lyonu. Dobrota, laskavost, bystrost přirozená, duch víry, podpory vřavoucí modlitbou, působily velmi prospěšně na dívky jemu svěšené. Památka jeho dlouho trvatí bude mezi nimi. —
 »Umřev, až dosud mluví.«

P. Bois byl vždy dobrým řeholníkem, avšak posledního roku, zasvěceného duchovním cvičením, jako přípravě ku posledním slibům, vzrostla očividně jeho horlivost a touha po dokonalosti. Zdál se býti celý přeměněn. Ano, jemu platila slova knihy Moudrosti: »Žil málo let, ale tento krátký čas stačil mu, by se posvětil a vykonal velikou dráhu. Umřev v krátkém čase, naplnil dny mnohé.«

8. Pohřeb.

Tělesná schránka zesnulého kněze byla za velikého účastenství lidu a duchovních přenesena do chrámu, kdež byly služby Boží za zemřelého. Po mši svaté bylo přeneseno tělo v Pánu zesnulého na farní hřbitov a pochováno do rodinné hrobky. Odpočíval mezi svými. Všickni hodní rodiče, dobří křesťané přišli a modlili se na hrobě jeho a vzpomínali jeho krásných ctností. Památka Petra Bois zůstane požehnanou netoliko ve vlasti jeho, nýbrž po veškerém světě křesťanském.

Kéž by mládež, kterou on za živobytí svého vedl a pěstoval s takovou horlivostí a láskou, zůstala na cestě ctností! Kéž by všechny ústavy nejblahosl. Panně se zasvětily, jí svůj život, své úkoly, veškeré jednání doporučený byly! Kéž by nikdy křesťané nezapomněli, že všecko štěstí záleží ve ctnosti, že zbožnost jest nejvzácnějším pokladem a že není větší radosti jako mítí nejsv. Pannu za matku, Spasitele Ježíše Krista za přítele, že není větší slasti, jako když může umírající říci: »Již nemám žádného nepokoje, všecek jsem se svěřil nejsvětějším Srdcím Ježíše a Marie!«
 P. H.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Čítar další.)

Ko jsem tuto pověděl a dokázal, to platí nejenom o tobě, milý čtenáři, a o mně pisateli, nýbrž to platí bezvýminečně i o celé rodině, o celé osadě, o celém městě, o celé zemi, o celé říši, t. j. Božské Srdce Páně musí býti studnicí a pramenem života celé rodině a celé zemi, a neníli tomu tak, pak je nezbytně i rodina, i země tak mrtvá a shnilá, jako tvá duše, nedávali jí Kristus života! Podíváme se blíže, jak to jest.

Když někdy v domě, v obci anebo v celé zemi rozpadne se všechen řád a pořádek a rozzuří se sváry a rŕžnice, klam a podvod, boje a vraždy, tu bĕdují lidé a nařikají, volajice: »takový život není už k vydržení — toť už je psi život!« — Ano, zcela dobře řečeno; nemŕže také ani jinak býti, když jed všeku krev a tamtéž i všechen život otravuje! Jedem tím pak jest těžký hřích! — Na prvním místě stojí tu pýcha. Žádný se nechce podrobiti a poslouchati, ba již ani děti ve škole, ale každý chce jen vládnouti a poroučeti bez vselické vázanosti, každý jen baží po svobodě. Na druhém místě jest hnĕv a nesnášelivost, a kde ty dvě věci panují, tam den co den zuří bouře, blesky a hromobítí, tam také často udeří a nejednoho i zabije krvavá vražda. — Nedaleko od těch přebývá nenávisť a sobectví s celým hnízdem svým, v němž se hemží závisť, nelaskavost, necitelnost, chladnost a tvrdost srdce, kdyby kolem těch snad půl světa hladem umíral, bylo by jim to právě vhod — aspoň by jim všechno zbylo . . . V takových domech a rodinách ztrpčují si sami ten život svůj — již beztoho tak dosti krušný a trudný — tak že je pak bĕdami, strastmi a tresty Božími celý protkan, a ke všemu tomu místo aby

se Bohu podrobili a Jej odprošovali, ještě se Mu rouhají, a nechťejí o Nĕm ani slyšeti; sami toliko bez Boha chťejí si pomoci; to však nejde, a proto upadají z jedné bídy do druhé a z bídy do úplného úpadku a posléze v zoufalství! — Jak ale působí takovýto život v rodině, v obci, v zemi na ditky, to si můžeme pomyslíti, ba již to i vidíme na nynější mládeži nezbedné a drzé, bezbožné a nečisté, jež nezná již ani lásky k Bohu, ani k rodičŕm, k nikomu! . . .

To, milý čtenáři, jest jen tak malý obrázek či náčrtek toho, co ve velkĕm tom svĕtĕ se dĕje vsudy, kde Ježíše se žehnající pravici pryč vypudili, a tak zarazili sobĕ všechen přítok milostné krve z toho nejsvětějšího Srdce Jeho. Ano. vsudy, kam nemŕže přitékati voda z této studnice, tam všechno šmahem vadne, hyne, pochází a v trosky se rozpadává, právě tak, jako to lidské tělo v prach a popel se rozkládá, jakmile z něho vypuzen jest život — totiž duše.

Rodiny, obce, říše takové leží, abych tak řekl, ve smrtelnĕm zápasu; a odtud ten všeobecný nářek a stĕnání, jenž teď se všech stran a se všech vrstev lidstva se ozývá: »že už to není na svĕtĕ k vydržení; to že už není žádný život!« . .

Nuž, a odkud, pánové, tato »svĕtová bolest« — odkud to, že jste i s národy dohospodarili a teď bídnĕ hynete a zmiráte? . . . Ó neklamte sebe a jiných, — jedinĕ odtud, že o Kristu nechcete niĕeho vědĕti ani slyšeti. Ano, i o vás platí slova Hospodina, řkouciho: »Mne opustili, studnici vody živĕ, a kopali sobĕ cisterny, cisterny rozpukanĕ, které nemohou držeti vody . . .«

Ovšem, nemŕže jinak býti! Človĕk má jen jedno jedinĕ srdce; kdo si to sám sobĕ vytrhne a zahodí, ten nemá

žádné jiné a musí nezbytně zemřít. — A podobně jest i jen Jeden jediný, v němž jest život a spása světa a mimo Něho není žádného více. A to jest On, kterýž vyznal sám o sobě: »Já jsem život!« a jinde: »Já jsem přišel, aby měli život!« Kdo však Toho od sebe odstrčí a zamítne, ten nenajde žádného jiného, kdo by mu mohl pomoci, a proto není mu žádná pomoc, on musí zemřít a zahynouti, buďsi to pak jednotlivec, anebo rodina, nebo celá země; proti tomu nepomůže pak žádný trestní zákon a žádná trestnice; neboť hřích snímá jen Jeden jediný — Beránek Boží. — »A kdo Krista nemá, nemá život!« —

Ó jak zcela jinak vypadá to v onom domě, v oné obci a rodině, kde všickni údové z nejsladšího Srdce »Spasitele světa« vodu života čerpají a v sobě chovají! Ó tu jest zdraví, tu je blaho, tu je život v Bohu; tu všickni pracují a pomáhají dohromady, a svazek popolitě lásky čím dále, tím více se mezi nimi upevňuje.

Jen něco málo stůj zde na ukázkou.

Kristus Pán pravil: »Učte se ode mne, neboť jsem pokorný srdcem.« — To je jedno z Jeho slov požeňání plných; kdo je zachovává a plní, tomu jako krev přitéká z Božského Srdce Páně pokora. Nebyl jsi ještě nikdy, čtenáři, v takovém domě, kde křesťanská pokora vládne? Bohudik, já jsem již viděl a seznal dům takový, a bylo v něm tak milo, tak krásno, tak ticho, jako někde v hlubokém lese, když v létě z rána slunce vychází. Jedným slovem jest tam blaze, přes to, že se dům obyvatele jen hemží; není tu žádné pánovitosti, žádného sebe vynášení nad jiné, tu není žádných příkrých ani ustěpačných slov, nýbrž každý hledí jen na sebe a zametá před svými dveřmi. — Ovšem, že i do takového domu zavítá časem kříž a zármutek, bolest a strast, ale i tenkrát nepřed-

hazuje a nevyčítá jeden druhému ničeho, nýbrž každý vezme tiše svůj díl kříže na sebe a pokora pomůže jej všem nésti.

Jindy řekl Spasitel: »Milujte se vespolek, jakož i já miloval vás.« — I to jest slovo přehojného požeňání, a v kterém domě je přijmou za domácí pravidlo, tam přinese svornost, jednotu, laskavost, ochotu, přichylnost k sobě vespolek a věrnost až do smrti. Jeden má tolik, co všickni, poněvadž láska jest tu hospodyní. Ano, ona vtelá krev lásky, vycházejíc ze Srdce Ježíšova, probíhá srdce všech a přivádí zase tato zpět k Srdci Páně, t. j. všickni se milují v Ježíši a pro Ježíše.

A opět jindy řekl Spasitel: »Otče, ne má, ale Tvá vůle se staň!« Kdožkoliv i toto slovo s upřímným srdcem po Něm vysloví, tomu je oblaží tak, že to zřejmě pocítí, jaké požeňání i z toho slova se prýští. Neboť, že tak mnohý kříž přichází člověku tak příliš trpkým a bolestným, jest odtud, že pozoruje obyčejně jen kříž sám o sobě a nikoliv také tu ruku, která mu jej posílá a na ramena ukládá. Pozdvihneli však oči a vidili, že to jest láska Božského Srdce Páně, kteráž i sobě ze všech pokladů světa vybrala kříž, jehož jen malou a nepatrnou částku nám dává okusiti, ó pak zajisté pokojnější, statečnější a a do vůle Boží oddanější. Ba mnohdy jediný pohled na Ukřižovaného oblaží jej až v hloubi srdce, jak toho již ne-jeden, ale tisícové zakusili. —

Konečně pravil také kdysi Spasitel: »Nechte maličkých přijíti ke mně!« ... Ó kdyby jen toto jediné Jeho slovo přijali do všech domů a škol, a uskutečňovali je, dozajista by — bez všeho přehánění — nebeský život brzy zavládl na zemi! Neboť kdo to může pochopiti, kdo vypsati, jaké milosti prýští se z oné studnice Božského Srdce do takového útlého, čistého a neposkvrněného

srdečka dítěte, jestliže je otec, matka nebo vůbec pěstoun jeho záhy uvede ve spojení s Ním?! — Než o tom až jindy.

Nyní však táži se, nenilíž to tedy doslovně pravda, co jsem svrchu pověděl, totiž, že nejsladší Srdce Ježíšovo jest pramen a studnice pravého života pro celý svět? že z Něho jediné vytéká ona silící a oživující krev milosti a požehnání ke blahu a spáse celého světa? — A věděl se světu za našich smutných časů tak zle, pochází to jediné odtud, že vlastní jeho vinou ona krev božská v žilách jeho vázne, vysychá a čím dále více mizí! Ano, náš svět si dilem sám vyrval ono jediné živící srdce z těla, z veřejného života, ze zákonů, ze škol, z rodin, a dilem si je dal od jiných pánů vyrvati, a tak jest a zůstane na věky pravdou, že bez srdce nelze žítí! . . . O tom ti, milý čtenáři, nemusím zde žádný obrázek kreslit; otevř jen oči a vidíš jej všude vřkol sebe, kamkoli se podíváš. Ovšem, řekneš, my to nenapravíme! . . .

Avšak alespoň vy, přátelé a citelé Božského Srdce, vy, obyvatelé domu Ježíšova, prohlédněte a buďte moudřejší!

Hle, nastal nám nový rok; i ptám

se, zdaž nepotřebujete i pro rok tento a pro každý z jeho 365 dní, a pro všechny vaše starosti a práce, požehnání Božího, a sice tolik, aby se vám řinulo a prýstilo potokem jako voda od studně? A kam chcete jít je hledati? Odkud, ze které studny je vážiti? . . . — Ó budiž vám toulo »domáci studnou« jediné Božské Srdce Ježíšovo! Ukázal jsem vám, myslím, dostatečně, že z Něho se nám prýstí jediný a všem nevyhnutelně potřebný pramen života a požehnání. Ó tedy nabírejte a čerpejte z něho každodenně, vystačí vám zajisté pro celý dům. Okovem budiž vám modlitba — čím hlubší, tím lepší — a následování slova Jeho. Ležít, jak jsem vám ukázal, v každém slovu Jeho zdroj požehnání, uskutečniteli je životem.

Nuže, milý čtenáři, vzhůru ke studnici Božského Srdce P., pokud nám teče voda života! »Kdo nemá Syna, nemá života v sobě!« Nežehnáli ti Kristus, nikdo jiný ti žehnatí nemůže. Žehnáli ti však On, pak ti není třeba jiného požehnání; neboť požehnání ze všemohoucí lásky Srdce Ježíšova postačí ti úplně pro čas i věčnost!

(Přistě dále.)

Zlatá zrnka z listů blahosl. Markéty Alacoque.

Obzvláštní radost pocítilo by Srdce Páně, kdybys často srdce své Mu za obět přinášel a ve skutečnosti až tam dospěl, aby srdce tvé jenom pro lásku Jeho tlouklo a ty dle sil svých hleděl Srdci Páně čest a slávu na světě zjednatí. (25. l.)

Mnoho milostí dá tobě Pán, mášli jen tolik zmužilosti, abys zapomněl sama sebe, cele se Jemu oddal a s velikou čistotou srdce Jej následoval, a sice tím, že vždy se s úmysly Jeho spojuješ, dle lásky Jeho miluješ, a to jen chceš, co dle vůle Jeho jest. (65. l.)

Když jednou blahosl. Markéta horoucí touhu v srdci svém cítila po sv. přijímání, ujistil ji Pán: »To týče se Srdce mého; a

kdybys byl již svátostí lásky mé nebyl usta novil, učinil bych to nyní, abych se ti za pokrm dal. Taková žádost po mně líbí se mi tak, že pokaždé ono srdce, které po mně práhne, s láskou k sobě vinu. (66. l.)

K vykonávání pobožnosti k nejsv. Srdci Ježíšovu ustanovil Spasitel (skrže bl. Markétu) osoby pro jednotlivé úkony: »Prostředník« měl věčného Otce prositi, aby známost a lásku k Božskému Srdci rozšířoval; »smírce« měl Boha pokorně prositi za odpuštění všech urážek, jež se dějí Srdci Páně v nejsv. Svátosti; jiná osoba měla Srdci Ježíšovu všechno obětovati, cokoli se dobrého k Jeho cti a dle Jeho úmyslu vykonává. (44. l.)

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Část další.)

24. Posud o původu a rozvoji přezbožné úcty Božského Srdce Páně bylo jednáno. Smíme se již vydati na rozjímání předmětu, aby se nám podstata jeho objevila. Napřed podotknouti sluší, že ani svátky církevní nebývají jednoho a téhož tvaru, nýbrž rozmanitého; záleží na tom, jaký předmět anebo jaký účel s sebou nosí. Pročež také rozmanita bývá pobožnost čili způsob uctění, jaké se ve svátky takové konává.

Mimo to světcům a světicím Božím vzdává církev sv. na jich zasvěcený den úctu veřejnou pro jejich hrdinské ctnosti; jsouť právě tyto podnětem úcty jim vzdávané: někdy se prokazuje tatáž úcta svatým jejich ostatkům, při čemž podnět úcty jest tentýž. Úcta pak taková se běže dílem vztažno na světce samého, dílem však rovněž, a to přímo vztažno na posvátné ostatky, jako se nese k obrazu, když se nějaký světec ve svém obraze uctívá. Někdy se zase zavádějí od církve svaté svátky, aby se oslavila jimi jistá výhradní milost, jakou kdy Hospodin ve své neskončené štědrosti toho kterého světce obdařiti ráčil, na př. svátek jizev sv. Františka Serafinského a zranění srdce sv. Terezie. Onen se slaví v církevních hodinách a mši svaté všude, po veškeré církvi, tento toliko v řadu karmelském. Ve případě takovém se opět vztahuje úcta na světce samé, jelikož touto zvláštní milostí vyznamenáni byli; avšak základem úcty jsou jako jejich neobyčejné ctnosti, tak i zvláštní milost sama, jejíž památka se slaví. Tolik budíž o věci té vůbec řečeno.

25. Avšak přistupme blíže ku věci naší. Už za prvních dob církve svaté, ano i v období apoštolském, jakož i napotom v dobách pozdějších, bylo ustanoveno více svátků ku počtě Spasitele našeho Ježíše Krista. Nikoli však všechny vesměs spočívají na jednom a též základu, aniž jest úcta, která se při tom Kristu Pánu vzdává, tatáž. Neboť ačkoli se o všech svátcích vždy ctí Kristus Pán jakožto předmět hlavní, stává se přece z rozličného podnětu a ohledu, odkudž plyne rozličnost svátkův a jejich pojmenování. Tak na př. slavíme o Vánocích Pána našeho Ježíše Krista jako novorozenátko; ve přehořkém umučení oslavujeme Jej trpícího, o Velikonocích jako z mrtvých vstalého, o Nanebevstoupení Páně jako na nebesa se beroucího. Ač se pokaždé oslavuje tentýž Ježíš Kristus jakožto předmět úcty; jesti přece vždy jiný a jiný podnět její alespoň částečný.

Mimo tyto svátky, z prvních věků křesťanských nás došlé, vznikly během času v církvi sv. ještě jiné, buď že jednotlivci je zaváděli při jednotlivých obcích křesťanských, buď že je církev římská sama, společná máti a učitelka všech druhých, ustanovovala. Činívá tak, bedlivě a svědomitě dříve prozkoumajíc záležitost takovou, aby se přesvědčila, jestli zavedení dotčené je vskutku příslušné a obecnému blahu věřících prospěšné; načež je zavádí sama po veškeré církvi svaté. Aby schválení takové tím většího dosahu mělo, potvrzuje je, svolujíc k tomu, že se smějí zvláštní mše svaté a zvláštní církevní hodinky vzíti. Tak si počínala církev římsko-katolická, jak nasvědčují památky církevní, veždy, a jednání takové jest

¹⁾ Viz „Školu B. S. P.“ r. 1886., str. 55., 90., 109., 153., 181., 215., 244., 282., 309., 341. a 377.

zaznamenáno u církevních spisovatelů, na př. u Baronia, Guyeta, Thomassina a jiných namnoze; pročež nechceli kdo upadnouti u velikou nerozvážlivost, ba i zpodílost, nesmí ustanoveními podobnými pohrdati. A zajisté způsob takový vyhovuje s důstatek jednak vůli Boží, jednak křehkostem lidským. Co do vůle Boží, bývá mnohdykrátě patrna, jelikož Bůh sám zavedení té neb oné pobožnosti výslovně žádal. Vůle tato jeví se pak zjevením na jisto postaveným; třeba bylo jen zjevení soukromé, mívá přece velké ceny a pojištěné věrohodnosti. Vůle tato jeví se též zázraky dokázanými nebo nějakým jiným způsobem. Co pak do křehkosti lidských, zamlouvá se zajisté; neboť následkem slabosti lidské stává se, že pobožnosti starobylé dlouhým návykem sevšedňují. Za to ovšem vyžadují, by se věřícím vždy něco nového skýtalo, by se takto novými svátky nová láska k Ježíši Kristu a nová horlivost z nové pobožnosti vyvíjela a probuzovala.

26. Z takových nově zavedených svátků vytkneme alespoň některé, pokud se na doklad našich proseb a snah více hodí, jelikož vrhají hojného světla na úctu Božského Srdce Páně, by ji objasnily a proti námitkám obhájily. Spolu pak patrně poukazují k tomu, jak spravedlivá, patřičná a v pravdě zaručená jest naléhavá prosba naše, kterou tuto pokorně přednášíme za povolení církevních hodinek, a zvláštní mše svaté, k uctění Božského Srdce Páně.*

Výklad k č. 24. a 25.

Předpokládáme vše, co bylo minulého roku pod záhlavím »Památný list biskupů slovanských« atd. psáno. Vloni nám bylo dopřáno obeznámiti se poněkud uctěním Božského Srdce Páně po stránce spíše vnější a historické; za to doufáme letos s pomocí téhož nejsvětějšího Srdce Spasitele našeho Ježíše Krista zodpověděti si otázku, co jest vlastně předmětem úcty naší v pobožnosti k Božskému Srdci P., čili koho ctíme, volajíce: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!«

Podle svrchu jmenovaných nejdůst. hodnostářů církevních, kteří svým památným listem na věčné časy budou mítí přední zásluhu v účtě Božského Srdce Páně, vyložíme jedno po druhém. Tuto dím toliko, že předmětem úcty naší směr, kam se nese touha srdce našeho, jakož i vše, co ku počtě Božského Srdce Páně činíme, jest Ježíš Kristus, a sice druhá božská osoba vtělená, nebo Slovo tělem učiněné.

Každý katolický křesťan má v uctivosti svaté a svěťice Boží, a vzdává jim čest pro jejich hrdinské ctnosti, které osvědčili ve svém životě putování pozemského; neboť právě tyto bývají podnětem úcty naší. Někdy také posvátné jejich ostatky, které se ve skvostných schránkách, zlatem a drahokamy vydobených, přechovávají, jsou příčinou uctění. Stává se též, že nějaká neobyčejná milost, Hospodinem tomu kterému svěťci prokázaná, se v církvi svaté oslavuje, jako na př. jsou jizvy sv. Františka S. Tážemeli se pak, komu vlastně se úcta naše vzdává a kam směřuje, každé dítě křesťanské umí dáti odpověď, že se ctí sv. František Seraf., nebo některý jiný světec samý; což znamená tolik, jako že úctu vzdáváme nebešťanům samým, kteří hrdinskými ctnostmi dle osmera blahoslavenství (Mat. 5.) za života svého vynikali, začež je nyní zdobí koruna slávy věčné.

Kdo z křesťanských obyvatelů v královském městě pražském anebo z vlasti českoslovanských koruny sv.-Václavské vůbec, zavítali do Prahy, nespěje toužebně na hrad pražský ke hrobu našeho

dědice, sv. Jana Nepomuckého, aby tam poctu vzdal sv. ostatkům našeho velikého patrona a mocného ochrance a podíval se, jak předkové naši slavným hrobem ze stříbra, zlata i drahých kamenů svého milého rodáka poctili. A když přijdou na místo a vidí slavný jeho hrob i velestánek našich sv. dědiců, rozehrje se zbožné srdce jejich, padnou na kolena, modlí se a vzývají sv. Jana Nepomuckého, by chránil je a jejich milou vlast vši pohromy na těle i na duši. Komu svědčí účta tato? Zajisté se vztahuje též přímo k posvátným ostatkům, avšak na prvním místě ke sv. Janu samému. Ctíme tedy samého sv. Jana Nepomuckého.

Na rově předrahného otce v Pánu zesnulého klečí dítka; vzpomíná si svého dobrého a starostlivého tatíčka a modlí se zaň, aby mu dopřál Hospodin lehkého odpočinutí a svěkla věčného. Jest to zajisté vděčná účta dítka křesťanského. A komu platí tato účta? I tomu práchnivějícímu tělu platí — i setlelý prach křesťanského těla zasluhuje účty a jest posvěcen, — hlavně však duši, a dítka by vám řeklo, že se za tatíčka samého modlí. A má pravdu.

Po veškeré katol. církvi jest patrný význam účty obrazů svatých, jakož i účta jejich sama. Proto věru přepodívno jest, jak si jistí lidé počínají. Jsou lidé, kteří obdrželi na křtu sv. také jméno některého světce, a přece se jim zakazuje míti jej v uctivosti, a nás katoliky za to kaceřují, že svaté ctíme a obrazy jejich v uctivosti máme. A to jsou evandělci čili luteráni.

A jsou jistí lidé, ve jménu Ježíše také pokřtění, kteří nám katolikům spílají modlářů, proto že v uctivosti máme Ježíše Krista a klaníme se Ukřížovanému buď v obraze, buď v soše; tedy ani obraz ukřížovaného Spasitele nesnesou. A to jsou helveti čili kalvíni. To jest přece patrný důkaz, že ani evandělci ani helveti

pravé víry nemají. Kdo pak z nás neví, že účta obrazu se odnáší ke světci samému, který se ve svém obraze ctí? Platí to netoliko o obrazech světců, nýbrž o obrazech vůbec, že se vzdává účta tomu, jehož obraz se v uctivosti má.

Pokročíme ještě dále. Dítka na př. přijde ze školy domů a políbí otci a matce ruku; syn anebo dcera přijdou ze chrámu Páně domů, pozdraví rodiče a políbí jim ruku. Tak se sluší a patří. Políbením ruky poctěna byla však nejen ruka, nýbrž poctěn byl též otec a matka. K osobě otcově a matčině se nesla účta dítka jejich.

A když poutníci křesťanští zavítají do Říma, pokládají si za veliké štěstí, uzzřili sv. Otce a smějili mu polibiti nohu. Úctou pak touto, která se vzdává náměstku Ježíše Krista, jehož nohu byl v hluboké pokoře s uctivostí poutník políbil, ctíme osobu sv. Otce, jmenovitě v jeho ap. úřadě jakožto hlavu sv. katolické církve.

Tak rovněž ctíme nejsv. Srdce Páně ať v obraze nebo soše, ať ve velebné Svátosti, ctíme především Ježíše Krista samého, druhou božskou osobu, která z lásky slitovné nad pokolením lidským vzala na se člověčenství naše. To činíme my v účtě Božského Srdce Páně a s námi milionové a milionové křesťanů po všem světě. — Hlavní, první a nejdůstojnější předmět účty, důvěry a lásky naší v účtě Božského Srdce Páně jest Ježíš Kristus sám. A základem pobožnosti, který určuje svrchovanost uctění našeho, jest božství Jeho, že jest druhá božská osoba, že jest Bůh náš, Bůh věčný, Bohu Otci ve všem rovný; proto se klaníme Božskému Srdci Páně a vzdáváme Jemu účtu nejhlubší, jaká přináleží svrchovanému Hospodinu našemu. Proto se modlíme k Božskému Srdci Páně: »Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo, v nejhlubší pokoře Tobě se klaníme a Tebe velebíme! Ó Srdce plné slitování, smiluj se nad námi!«

Úcta tudíž, kterou soše neb obrazu Božského Srdce Páně prokazujeme, pobožnost, kterou u sochy neb obrazu Božského Srdce Páně vykonáváme, ověnění neb osvětlení, kterými sochu neb obraz Božského Srdce Páně ve chrámě nebo doma přiozdobujeme, nese se netoliko k Božskému Srdci Páně, nýbrž i k Ježíši Kristu samému, ano ke pravému, živému Bohu našemu. A cokoliv jsme vykonali ku počtě Božského Srdce Páně, nevykonali jsme pouze ku počtě Božského Srdce Páně, pokud jest nejsvětějším údem Těla Božího, ani pouze ku počtě Božského Srdce Páně, pokud jest sídlem ctností Jeho; ale ku počtě Pána našeho Ježíše Krista, Jeho božské osoby, jenž nás tolik miloval, za nás se tolik obětoval. A proto zasluhuje ne vlažnost, lhostejnost a nevšímavost od pokolení lidského, ale bychom Jej z té duše a ze vši myslí své a ze vši síly své milovali, proň žili a proň pracovali a Jemu duši i tělem přináleželi.

Jednou navštívil jistý pán svého přítele, který byl knězem; zároveň mu přinesl svou podobiznu. Když vespolek důvěrně rozmlouvali, pronesl mezi jinými věcmi i to, že se mu libiti nechce, oč se nyní na mnoha místech a v četných chrámech usiluje, aby se totiž ctilo Božské Srdce Páně, aby všude byly obrazy Jeho a modlitby se konaly k nejsv. Srdci Ježíšovu. »Já se raději modlím,« pravil, »k celému Ježíši Kristu, nežli toliko k Jeho Srdci. A ctím raději božskou osobu Pána našeho Ježíše Krista, nežli Jeho nejsvětější Srdce. Dříve jsme se modlivali: »Ó Pane Ježíši Kriste, smiluj se nad námi!« a nyní abychom říkali všude: »Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!«

A jaká následovala odpověď? Asi tato: »Což, můžete se i nadále modliti: »Ó Pane Ježíši Kriste!« a třeba stokrát za den, ráno i večer, při práci a v každém

roku vzývati nejsvětější Jméno Ježíš; avšak pohrdati nesmíte aniž opovrhovati tím, co církev svatá schválila. Toť by byl hřích. Úcta Božského Srdce Páně čítá ctitelů na miliony, biskupové ji sami nemálo podporují, sv. Otec Lev XIII. jest velikým ctitelem Božského Srdce Páně, nejučenější a nejznamenitější bohoslovci o ní psali a ji pěstují. My víme, co činíme, ctíce Božské Srdce Páně.«

»Tu je tvoje podobizna. Jest sice zdarilá, avšak dle tvého náhledu bych ji tobě přece měl vrátiti. proto že jsi celý přítel můj a ne toliko hlava tvá; a zde je pouze tvá hlava. Avšak neboj se; vím,« pravil mu kněz, »že chceš mi dáti památku na sebe celého, a dáváš mi ji skutečně. V obraze tomto podáváš se mi celičky, a já, podrže jej v uctivosti, budu si tě vážiti, jelikož jsi od hlavy do paty poctivec a hodný, křesťanský muž v křesťanském slova smyslu. Nuže, zdaž pozoruješ, kam čelím řečí svou? Vše, co jsem řekl, vztahuje se na úctu Božského Srdce Páně.«

»Úcta tato obsahuje v sobě podstatně úctu k celému Ježíši Kristu, Synu Božímu, který nás miloval, k němuž my u vši důvěře se ve všech strastech a souzeních utíkáme, jenž nám svítí příkladem nejkrásnějším ctností sebezapírání, bohobojnosti a poslušnosti. A máme jakou viditelnou upomínku na vše tělesné Srdce Páně a klaníme se Jemu, myslíme tu netoliko na Jeho Srdce, nýbrž myslíme na Srdce Páně, nedělíme je od Ježíše Krista, od osoby božské Spasitele našeho, ctíme Božské Srdce Páně tak, jak bylo a je spojeno s celým tělem Páně, v těle živém, v Ježíši Kristu dle Božství a člověčenství. Proto když se modlíme: »Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!« jest to jiný způsob mluvení, znamenající: »Ó Pane Ježíši Kriste, pro svou neskončenou lásku k nám smiluj se nad námi!« A já bych snad

ani sám tak nehoroval pro úctu Božského Srdce Páně, kdybych neznal toužebného přání Ježíše Krista samého v pobožnosti této. « Tim se onen pán upokojil, ano stal se i sám horlivým ctitelem Božského Srdce Páně.

Že Ježíš Kristus jest předmětem pobožnosti naší, vyplývá též z modlitby církevní o Božském Srdci Páně; neboť při mši sv. k uctění Jeho se modlí kněz: »Rač nás, ó Pane Ježíši, ctnostmi svého nejsvětějšího Srdce ozdobiti a horlivostí roznititi, bychom k obrazu Tvé dobroty podobní a vykoupení Tvého hodni byli učiněni.« Patrně jest, kterak se modlitba nese k samému Ježíši Kristu.

Proto jest jisto, že předmětem úcty naší v pobožnosti k Božskému Srdci Páně jest Ježíš Kristus čili Slovo tělem učiněné.

Jelikož však v srdci jest přirozené sídlo lásky, sídlo svatosti a všelikých ctností, proto na Božské Srdce Páně jako na střed všeho života a vši milosti vzta-hujeme, co o Pánu a Spasiteli našem víme; ano v tom Srdci je »plnost milosti;« a slova sv. Jana (Evang. 1. 14, 16.): »Viděli jsme slávu Jeho, slávu jako Jedno-rozeného od Otce, plného milosti a pravdy. A z plnosti Jeho jsme my všichni vzali milost nad milost« vztahují se právě na toto nejsvětější Srdce Páně.

A zkoumáme-li, odkud brali všichni svatí a světice Boží, mučeníci i nemučeníci, jichž na tisíce a tisíce ctíme, hrdinských ctností svých? Odkud bral milý náš kníže český sv. Václav svou andělskou čistotu, bezúhonnou, zmužilou srdnatost a nebeskou moudrost? Odkud pojímal sv. Stanislav Kostka, mládeneček podle věku, tak že podnes nejmladší jest mezi vyznavači, jižto se na oltáři skvějí, svou serafinskou vroucnost na modlitbách svých? Odkud rozdmýchal sv. Pavel onen apoštolský oheň v srdci svém ku spáse nesmrtelných duší, že mu celý svět nepostačil na obrácení, a za každou z mi-

lionů duší byl ochoten ne jeden, ale tisíc životů dáti? Odkud ona hrdinská obětavost sv. mučeníků, že se ani ohně, ani meče, ani skřípce nebáli? Ano, odkud se dostalo nejčistšímu Srdci Panny a Královny nebeské toho nesmírného pokladu všelikých ctností a neobyčejné svatosti? Jedna odpověď nám stačí.

Všichni svatí a světice Boží, které obdivujeme, čerpali z Ježíše Krista, z Jeho nejsv. Srdce do srdcí svých, jakožto ze zřídla vši ctnosti a vši svatosti. A kdybychom se obrátili k nebešťanům a tázali se jich, kam že se máme obrátiti, bychom sebe obohatili milostí a pravdou, pomoci časnou i věčnou, volali by nám se sv. Janem: »Ježíš Kristus jest pln milosti a pravdy. A z plnosti Jeho jsme my všichni vzali milost nad milost.« Proto vezměte a berte i vy, a zajisté nepřebérete. Spěchejte všichni k Božskému Srdci Páně.

»Kdo jste jako vyschlá studna, tak že srdce vaše prahne nepobožností a suchoparem, snažte se pohroužiti duše své v Srdce Páně; onoť jest mořem lásky a proti slabostem všemohoucností. Kdo jste jako moře trpkosti a hořkosti v sobě nebo k bližnímu, utíkejte se k Božskému Srdci Páně; onoť vás potěší. Kdo jste chudi, všeho prázdni a opuštění i v nejpotřebnějším, ukryjte se v Srdci Páně; Ježíš jest bohat na poklady všeliké, obohatí i vás, připustí Je. Kdo jste ovládáni křehkostmi, slabostmi, zastaralými vášněmi a jste otroky hříchův, a snad patříte také mezi nešťastné duše, tak zvané zpětivé hříšníky, kteří nejsou v stavu vymaniti se z otroctví hříchův navyklých, a proto již úplně zmalátněli jste, nezoufejte sami nad sebou, pospěšte k Božskému Srdci Páně; onoť jest moře milosrdenství a síly, pomůže i vám, abyste se vzpamatovali a ze hříchův povstali. Kdo cítíte v srdci pýchu, marnivost, domýšlivost a umíněnost, což vše překáží milosti vstoupiti do srdce, ponořte se co

nejhlouběji do oné nevýslovné ponížnosti a pokory Srdce Ježíšova; onoť se zmařilo za vás, aby oběť Jeho na zmar nepřišla. Kdo jste se octli v propastech nevědomosti a v mrákotách nevěry, hleďte světla u Toho, jenž jest pravé světlo světa; Ježíš Kristus poskytne vám světla a smyslu pro pravdu, že si ji oblíbíte, pravé cesty života poznáte a mráky nevěry od sebe zapudíte. Kdo se potácíte v jakékoli nejistotě, modlete se k Božskému Srdci Páně, naučte se především milovati Ježíše Krista a dle Jeho nejsv. vůle jednati; a byť jste byli holou nevěrou a nejistotou, On vás z ní vytrhne, a budeteli nejsv. Srdce Jeho ctíti, dá vám víru pevnou a důvěru nezvratnou.

Kdo se vidíte ku své hrůze na pokraji smrti anebo již v náručí jejím, spěchejte k Srdci Páně; zde naleznete nevyčerpatelné zřídlo života. A kdo poznáváte v sobě moře nevděku naproti Pánu Bohu, obratťe se na Božské Srdce Páně; zde je moře vděčnosti, vezměte z plnosti Jeho, vzdejte Hospodinu, Bohu svému, čest a díky za všecka dobrodiní, ano prostě Ježíše Krista jednorozeného od Boha Otce, by z plnosti své nahraditi ráčil nedostatek váš. Podobná těmto slova se nám zachovala po blahoslavené Markétě Marii Alacoque.

Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo, z jehož plnosti jsme my všichni obdrželi, smiluj se nad námi!

A. Rejsek T. J.

Promluva

k poutníkům rakouským v Paray le Monialu léta Páně 1886.

Láaska Boží byla od věků nevýslovná. »Což jest člověk, že jsi naň pamětliv? aneb Syn člověka, že navštěvuješ jej?« (Ž. 8, 5.) Tak volá David král, obdivuje se lásce Boží, kterouž člověku tím byl proukázal, že ho člověkem učinil a pánem všech stvořených a jemu podrobených věcí. Což by byl teprve cítil, kdyby byl opěvoval lásku Boží, kterouž Syn Boží člověka hříšného vykoupil! Nesmírná pro pokolení lidské byla tato láska, kteráž, aniž o to prosili a žádali, k samým zpronevěřilým a zpuřným sluhům se ponížila a neskončenou cenu podala na vážky božské spravedlnosti, aby prominuta byla vina lidská. Když se časové přiblížili a naplnili, přijal Syn Boží lidskou přirozenost na sebe, sestoupil s nebe a jako člověk bydlel mezi lidmi, »všem dobře čině.« I zdálo se skutečně, že lidé tímto způsobem láskou něžnou k Němu přilnou, srdce za

»Přišel jsem oheň pustit na zemi, a což chci jiného, než aby hotel.« *Luk. 12, 49.*

Srdce dají. Trvalo to však jen krátkou dobu, brzy stál tu osamotněn, to: »Hosanna, Synu Davidovu!« (Mat. 21.), kterýmž u vítězoslávě Ho davy doprovázeli, proměnilo se v ukruťné: »Ukřižuj Ho!« (Jan 19.), a zloba lidu nevděčného neustala dříve, dokud nepnělo předrahé tělo na dřevě sv. kříže.

Avšak smrt Krista Pána byla, jak On to sám předpověděl, nejmocnějším prostředkem ku získání si srdcí lidských; ona konečně zvítězila, milionové obětovali vše, ano i životy své pro Krista, který smrtí svou je k sobě připoutal. Celé zástupy mužův a žen, mládencův a panen zřekli se světa, opustili otce a matku, pole a domy, a zcela Jeho službě se věnovali ať na pouštích, v žalářích anebo popravištích, ať v učírnách aneb u vykonávání skutků milosrdenství; byliť takměř jedním velkým srdcem. I tyto zlaté časy horlivé lásky k Ježíši Kristu minuly, ochaboval

oheň první lásky a zanicení pro Boha; víry ubývalo, horlivost uhasla. Tu chopil se Syn Boží posledního prostředku, by plamen lásky v srdcích křesťanských roznitil. A jaký to byl prostředek? »Dal své Srdce k dokonání svého díla,« jak to Duch sv. ústy moudrého Siracha předpověděl. Božský Spasitel zjevil tudíž (r. 1675.) klášterní panně Markétě Marii z Alacoque tužby svého nejsv. Srdce a nařídil, aby toto sv. Srdce bylo zvláště ctěno a k Jeho počtě zvláštní slavnost ustanovena. »Žádám,« tak zněla slova Jeho, »aby první pátek po oktávě Božího Těla zasvěcen byl k účtě Srdce mého. V ten den necht se koná sv. přijímání a slavné odprošování v náhradu a zadosťučnění za všechna zneuctění, kterých se mi dostává, jmenovitě ve Svátosti oltářní.« Příčinu toho milostného rozkazu naznačil slovy: »Hle to Srdce, které člověčenstvo bez ustání milovalo a v horoucnosti své lásky samo se takměř obětovalo. Na místě však, aby se vděčným prokázalo, splácí mi větší část hrubým nevděkem.« Poukázal jí též na veliké poklady, které v Srdci Jeho jsou skryty a slíbil, že z nich hojně ctitelům této pobožnosti bude udělováno.

Léta Páně 1686. na tomto posvátném místě ponejprv veřejně počta tomuto nejsvětějšímu Srdci se vzdávala, a tak obnovena byla úcta, kterou již soukromě sv. Augustin, Bernard, František Sal. konali, a svatá Mechtildis, Gertruda a j. nejsv. Srdci vzdávaly. Marně opírali se tomu Jansenisté; rád jezuitský střežil bedlivě tento drahocenný klenot, klesl horlivě cestu tomu novému výkvětu úcty Spasitele, a papežové římsí závodili v obdarování zbožných ctitelů hojnými odpustky. Léta Páně 1765. dovolil na četné prosby papež Klement XIII. konání slavnosti Srdce Páně, a Pius IX. (20. srpna 1856.) poručil, aby slavnost tato po celé církvi se rozšířila. Tu počalo se tím snažněji

k účtě a milování Božského Srdce povzbuzovati, stavěny chrámy a oltáře ke cti a chvále Srdce Ježíšova. Hle, oheň, který božský Mistr přišel pustit na zemi, ten počal opět mocně plápolat, a to jmenovitě v letoší rok jubilejní. I nám bylo nebem té zvláštní milostí dopřáno, že stojíme na přesvatém místě, zjevení se totiž toho nejlaskavějšího Srdce Páně!

Mát tato, jakož i každá jiná toho druhu pobožnost, býti, jak to sám Ježíš Kristus zjeviti ráčil, »prostředkem k zachránění člověčenstva v těch posledních časech světa.« Dle toho úmyslu Spasitele nemá se obmezovati na jednotlivé pouze duše, ale má pojímatí v sobě celé rodiny, celé osady a celou společnost lidskou, má ji obnoviti, obroditi a oblažiti. K tomu máme a můžeme všickni, jmenovitě my ctitelé Srdce Páně, přispěti, a to se stane, když bedlivě uvážíme, *a)* co Božské Srdce samo o sobě jest ve své nevýslovné vznešenosti, pak *b)* vzhledem na nás, jakožto vzor a příklad všelikých ctností, a konečně *c)* jakých nám povinností ukládá ku veškeré společnosti lidské.

Pane Ježíši Kriste, se sv. Augustinem volám: »Nespokojeno jest srdce mé a zůstane tak dlouho neukojeným, dokud nebude odpočívati v Tobě.« Naplň je ohněm Tvé neskonalé lásky, by úctu Tvého nejsvětějšího Srdce důstojně hlásalo, by plálo i nyní láskou k Tobě a k ní srdce posluchačů povzbudilo. Připutovali jsme z Lúrd, kde Máti Boží divy tvoří, na její radu na toto, v celém katolickém světě proslavené místo, a stojíme nyní, radostí se chvějíce a dojmy minulých dnův unešení, ve svatyni, ve které jsi se sám, božský Spasiteli, zjeviti ráčil. Ó nás přešťastných, jimž nebem tak velikých milostí dopřáno bylo! Přijď, Duše svatý, naplň srdce Tvých věřících!

1. Božské Srdce Páně již samo o sobě jest naší úcty a nejvyšší lásky hodno; vždyť ctíce Srdce Ježíše Krista, ctíme

Srdce Páně, Srdce našeho Vykupitele, to pravé, vlastní, lidské, tělesné Srdce Ježíšovo, Srdce, které nás Vykupitel jako pravý člověk ve svém těle měl, tak jak ho každý z nás jakožto středisko a část nejvzácnější celého tělesného ústroje v sobě má; Srdce ctíme, které i nyní část oslaveného těla Páně tvoří, onoho těla, které ve slávě nebeské na pravici Otce trůní a zázračným, tajuplným způsobem na oltářích v nejsv. Svátosti, nás všechny k sobě volaje, přebývá. A toto pravé, lidské, tělesné Srdce není Srdce mrtvé, nýbrž živé Srdce, které s ostatními částkami těla co nejužší spojeno jest v živé tělo lidské. A proto že živé Srdce, jest také co nejužší spojeno s duší lidskou Ježíše Krista a jí proniknuto. Poněvadž však celá přirozenost lidská Ježíše Krista ve všech částech s osobou Syna Božího spojena jest, tak jest i Srdce Ježíšovo spojeno s božstvím v osobě Syna Božího. Jestli to Srdce ne pouhého člověka, nýbrž Srdce Bohočlověka, vtěleného Syna Božího, proto je i jmenujeme Božské Srdce Páně. Jestli ovšem Srdce lidské, ale Srdce Ježíšovo — a Ježíš jest pravý Bůh. A proto že živé Srdce Ježíše ctíme, jak s celým tělem, s duší a božstvím Ježíše spojeno jest, tak ctíme v něm celého Spasitele v lidské a božské přirozenosti, ctíme v něm vtěleného Syna Božího. Proto i Ježíš Kristus ku svaté Markétě, ukazuje jí své nejsv. Srdce, pravil: »Viz toto Srdce mé, Srdce, které tak velikou láskou k lidu plálo.« Že tomu všemu tak, to dokazuje i dogmatická bulla Pia VI. »Auctorem fidei« (dne 24. srpna 1794.), ve kteréž v 63. proposici proti Jansenistům úcta pravého a fysického Srdce Pána Ježíše v osobě Slova božského nerozlučně spojeného se hájí a odporučuje. Podobně se též slavné paměti papež Pius IX. v breve o blahosl. Markétě Marii (dne 19. srpna 1864.) vyslovuje: »Kdož by mohl býti tak zatvrzelým, aby nebyl povzbuzen

k milování Srdce nejjemnějšího, zbodaného a kopím zraněného?« Totéž vysvítá v učení o tak zvané unii hypostatické, dle kteréž božská i lidská přirozenost v osobě Slova vtěleného nerozlučně spojeny byly.

Toto Srdce tedy nejsvětější, nevyslovně vznešené, vyžaduje již samo o sobě nejvyšší úctu. Ctímeli pět ran Ježíšových, nepřisluší vším právem vroucí úcta i Božskému Srdci Jeho? Ta úcta naše je však jen částí pravé pobožnosti k Srdci Páně, a ta by zajisté nepostačila, kdybychom nepřipojili k uznání Jeho vznešenosti i vroucí milování; vždyť byla láska Ježíšova k nám neobmezená, nejčistší a nehynoucí, ať již dle návodu sv. Alfonse do jeslí, na kříž anebo na nejsv. Svátost oltářní patříme. — Blahosl. Markéta Marie z Alacoque viděla to Srdce Páně, trním povinuté a slehající z něj plamen lásky. Kdo horoucnost té lásky vysloví, kdo ji úplně pozná a ocení! Bude nám zastřena závojem, a poněkud jen do toho plameného Srdce nahlédnouti volno v tomto slzavém údolí. »Láskou věčnou miloval jsem tebe!« volá k nám to nejsv. Srdce, to velké Srdce v malém těle již v jeslech betlémských. Celý život 33letý nám velkodušně darovalo, vše k sobě mocně volalo a pevně poutalo, všude dobře činilo, poslední krupěj nejdražší krve vycedilo, církev sv. založilo, sv. svátosti ustanovilo jako roury, jimiž pritéká spásanosná obnova do práhnoucích duší našich, od vstoupení na tento svět až k našemu odchodu do domu věčnosti. Ono nám dalo ve sv. křtu nadpřirozeného života, síly a vzrostu duchovního ve sv. biřmování; božský pokrm a zádavek nesmrtelnosti v nejsv. Svátosti oltářní; ztraceného zdraví a vzkříšení k životu duchovnímu ve svátosti pokání; dává sílu a občerstvení v posledním tuhém, rozhodujícím boji ve svátosti sv. pomazání; moc k udělování potřebných milostí k nadpřirozenému ži-

votu pro jiné ve svátosti svěcení kněžstva; posvěcuje svazky rodinné. Ano ta láska nevýslovná nutí nás takměř ku přijímání svých nebeských darů: »Nebudeteli jísti tělo Syna člověka a pítí Jeho krve, nebudete v sobě míti života.« (Jan 6.) Ona nám i slávu nebeskou připravila.

Ach, kdo vypoví vše, kdo vše vysloví, »láskou věčnou,« volá k nám Pán, »miloval jsem tebe.«

A co dím dále o strastech toho trním ovinitého Srdce Ježíše Krista? Již v jeslech bylo zneuznáno a pronásledováno, a od jeslí až ku dřevu sv. kříže jaké to děsné divadlo! Na tmavomodré obloze stál v Jerusalemě v dobu utrpení Páně veliký měsíc, bleďý jako anděl smrti, smutný jako upomínka v bolavém srdci na ztracené štěstí, svědek těch nesmírných strastí Páně jak duševních tak i tělesných, pro nás a z lásky k nám vytrpených; tichý ten pozorovatel kdyby vypravovati mohl o těch děsných okamžicích, zajisté že bychom hrůzou až trnuli! S hory Kalvarské volá k nám božský Trpítel k soucitu povzbuzující slova: »Vy všickni, kteří jdete touto cestou, patřte, zdaliž jest bolest jako bolest má.« Krvácelo — a kopím prokláno dokrvácelo, poslední krůpěj krve pro tebe vycedilo to velké Srdce Páně. Kdo tě, člověče, více milovati mohl a miloval, dav sama sebe za tebe v nejukrutnější muka, v nevýslovné ponížení! Přidášli k tomu všemu ještě milosti tvé osobě zvlášť udělené, ať přirozené či nadpřirozené, dobrodiní nescísná, postupem času tobě prokázaná, poznáš, jak bys velice to nejsv. Srdce milovati měl. Tu shovívavost, s kterou Srdce Pána Ježíše na tvé pokání čekalo, na tvé srdce tlouklo, cesty, kterými tě milost božská vedla, nebezpečenství, ze kterého tě často tak rychle a zázračně vysvobodila, vnuknutí, jimiž život tvůj duševní uspořádati se snažila — to vše

oceníš jen tehdy a staneš se toho hodným, dášli lásku za lásku.

2. Pozorujme však dále Srdce Páně vzhledem k nám, jako vzor a příklad všech ctností. Stvořil tě sice, dle slov sv. Augustina, Bůh bez tebe, nespasí tě však bez tvého spolupůsobení, nemůže nám bez nás vykoupení přivlastněno býti, bez osvojení oněch ctností a dokonalostí, jichž příklad sám Spasitel na sobě dal. Kdož tedy chceš náležitě Božské Srdce Pána Ježíše ctiti, věz, že nestačí, toliko Jeho svrchovanou lásku a velebnost rozjímati a si připomínati, nýbrž musíš v tom sv. Srdci poznávati také svůj vzor a příklad, jehož stále následovati máš. To zajisté znamená Jeho slovo: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a mírného srdce.« To jest přikázání mé, abyste se milovali ve spolek, jakož i já jsem miloval vás.« Jestli to ta důležitá, praktická stránka naší pobožnosti, posvěcení života našeho. Ony plameny na obraze, jenž šlehají z Božského Srdce P., kříž, který z něho se povznáší, koruna trnová — to vše jsou netoliko živé pohnůtky, ale i vzory oné obětovné lásky k Bohu a bližnímu, na nichž všeliká svatost se zakládá; ba věř, v žádné, ani v té nejučenější knize nalezneš takové navedení ku křesťanské dokonalosti, jako v knize Božského Srdce Pána Ježíše, Jej se vždy ptěj a dotazuj, a zajisté nepochybiš; pak nebude tvá láska planá a dilo tvé kusé. Nebudeš pak věseti srdce své na věci pomíjející, hynoucí, zvoláš přečasto se sv. Ignátem z Loyoly: »Jak se mi hnusí tento svět, patřimli na nebesa!« Budeš vždy hledati toho, co jedině potřebno jest — spasení své nesmrtelné duše; budeš tichý, mírný, vroucí v modlitbách, při práci pilný, v zármutku trpělivý a bedliv dobrých skutků, těchto nejlepších přátel pro věčnost; budeš přinášeti hojného ovoce pokání.

Slyšeli jste v Lúrdech, co vše Máti Boží Bernardině poroučela? »Co mám činiti, co mám činiti?« ptala se uděšená. »Modlití se za hříšníky,« volá Královna nebes z jeskyně Massabielské. A opět zavzněl milostný hlas Marie Panny k udivené děvě, zemi zlíbavší a po kolenou k jeskyni se dostavší: »Pokání, pokání!« Ano, smířením se s Bohem zavděčíme se nejlépe Božskému Srdci Pána Ježíše. To pak odejme nemoc duše, připraví cestu všem milostem, ano jím jest i podmíněno naše časné blaho, naše spokojenost, naše zdraví a štěstí; vždyť jest ovocem jeho následování: láska k Bohu a bližnímu, ušlechtilost ducha, těla a mravů, snaha po pravdě, po dobru a kráse. Proto uvaž každý z nás bedlivě slova písmá, kterýmiž sv. František Xav.

k obrácení se k Bohu a k výhradně Jeho službě ústy sv. Ignáta přiveden byl: »Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, na své duši však škody trpěl,« a jedne dle toho, a nepochybiš. Pamatuj na výrok sv. Terezie, často volající: »Mám jen jednu duši; kdybych měla dvě duše, mohla bych jednu ztratiti.« A proto »ještě dnes,« jak napomíná Pán, »uslyšiteli hlas Boží v srdcích vašich, nechtějte je zatvrzovati!« Ó slyšme toto volání Srdce Pána Ježíše my duchovní — mnoho bude požadováno od těch, kterým mnoho svěřeno bylo; ty křesťanský otče, matko, synu, dcero, manželí, manželko, vy zdraví a churaví, učení a neučení, přinášejte hojného ovoce pokání, buďte svěřencům svým vzorem a příkladem všech křesťanských ctností! (Ostatek přístě.)

Co nového z misí katolických?

Čína. Apošt. vikariát Kvejtseu. Vzbouření, které misii východní Sutšueny zpusťošilo, nezůstalo i pro misii Kvejtseu bez následků. Slyšte krátkou zprávu apoštolského vikáře: »Se slzami v očích a krvácejícím srdcem zvěstují vám veliké neštěstí naše. Kostely jsou zdrancovány a vypáleny. Spolubratří naši sotva se zachránili před ukrutníky. Horlivý kněz čínský, P. Tomáš, i s katechetou jsou zavražděni. Obydlí křesťanů jsou spálena a sbořena. Křesťané bloudí po horách v největším nedostatku. Nesmí se ani ukázat, aby nebyli zavražděni. Mnoho jich umřelo hladem.« — V Tsen-ny, dle zprávy P. Bodiniera, jest také zle. »Misionáři musili se s věřícími utéci do soudní budovy pod ochranu mandarinů. Na cestě za bílého dne byli dva z křesťanův a jeden ve vlastním domě zavražděn. P. Bodinier jest kopím raněn. Kostely, lékárny, příbytky jsou vydranco-

vány a spáleny. Mnoho křesťanů bloudí po horách v největší nouzi.«

Annam. Apošt. vikariát v západním Tonkinu. Hrozné neštěstí, jež následovalo na válku francouzskou ve východní Asii, ještě není u konce. Msgr. Puginier píše ze dne 10. září 1886. jak následuje: »Došla mně právě neblahá zvěst, že opět jedna farnost vypálena; čítala asi 1800 duší. Obydlí jsou sbořena, křesťané hrozným způsobem zavražděni. Kteří unikli smrti, přinesli nám do hor tuto hroznou zprávu. Tataž farnost byla již r. 1884. spustošena; třetina obyvatelstva usmrcena. Devadesátiletý katecheta Hao s chovanci a množstvím křesťanů byli za živa upáleni. Mandariní uvázali je ke kolům, mezery naplnili slámou, obstoupili se zbraní popravné místo a zapálili. Dlouho bylo z ohně slyšeti hlas starého katechety, jež statečně jako sv. Vavřinec povzbuzoval k lítosti, k lásce

k nepřátelům, k podrobení se vůli Boží. Až duše jeho vznesla se k nebesům, teprve přestal kázat.

Více očitých svědků potvrzuje tento příběh: Děva 17—18letá byla zároveň s otcem i matkou ke sloupu přivázána. Provazy z lýka bambusového ihned shořely a děva mohla na nehlídaném místě utéci. Vysvobození své připisuje mocné ochraně nejl. Panny Marie. Tak i jistý 30letý muž ušel jistě smrti.

V okrese Thanh-hoa jest šest farností úplně zničeno. V okrese Son-Tay chytli vzbouřenci duchovního fary Du-bo. Dlouho po něm slídili. V noci s 28. na 29. srpna zpovídal křesťany, když houfec asi 10 ozbrojených mužů dvěře domu rozbili a jiní dvorem se vedrali. Jistý katecheta byl trojím bodnutím usmrčen; farář utekl a schoval se ve křoví. Zlosyni ho však našli, poranili ho, strhli mu oděv a táhli jej po zemi domů. Francouzská posádka, na pomoc přivolaná, zahнала nepřitele, ale nedostihla ho. A co je s duchovním? Nejspíše že umřel. Toť události posledních 14 dní. *

Apošt. vikariát v jižní Birmanii želi ztrátu horlivého misionáře, jenž rukou vražednou zemřel. Jmenoval se P. Biet; narodil se r. 1843. v diecési Langres a působil od r. 1868. jako misionář v Birmě. Dne 4. září šel návštěvou k jednomu hodnému katoliku, seděl s ním, s jeho manželkou a dcerou, rozmlouvaje s nimi přátelsky. Tu vnikli cizinci do domu a zavraždili je všechny. Byli najati od několika čínských kupců, kteří se chtěli pomstít. Bratr téhož misionáře také byl zabit na cestě od loupežníkův a do moře vhozen. Lehké odpočinutí!

Apošt. vikariát západního Bengálska. O misiích v bařinatých krajinách u řeky Ganges píše P. Maene T. J. tyto zajímavé věci: »Neunavně pracovali krajané moji na misií řeky Ganges. Dokázali, co může vytrvalost. Strom, jež zasadili, přináší

ovoce v 29 osadách. Čítáme nyní asi 1500 katolíků. Dne 1. srpna 1886. měli jsme 1189 pokřtěných a 272 katechumenův. Od 1. srpna 1885. až do 1. srpna 1886. pokřtili jsme 57 dětí a 7 odrostlých, 14 protestantů jsme přijali do cirkve a 1915 věřících jsme vyzpovídali. Je to hrozná práce, zastávati 29 osad od sebe vzdálených. Jestli třeba z jedné do druhé 7 hodin jeti po člunu. K tomu každou chvíli dešť, a celá krajina jest jako jezero. Máme školu pro chlapce; musíme je živiti, šatiti, vůbec o všecko se starati. Učí se bengálsky čísti a psáti, něco počítati, ale především sv. náboženství, aby pak i oni sami mohli učiti. Pro děvčata nemáme posud ničeho. Musili bychom vzíti k tomu sestry, ale také dům, a k tomu ke všemu není peněz. Avšak sestry by sotva vydržely v této nezdravé krajině. V 15 osadách máme otevřené, slámou pokryté kaple. Ve hlavním místě jest kostelíček, ale schází do něho ještě dlažba a strop. Kněžský seminář jest bídná chatrč ze slámy a hlíny. Napřed však postavíme dům Boží, kostel, a potom teprve budeme pamatovati na sebe. *

Severní Amerika. Od příchodu sester řádu sv. Františka z Heythuisenu na novou misií sv. Františka mezi Indiány v Dakotě dostalo se nám dvou listů, z nichž toto vyjímáme: »Milá, ctihodná matko! Žijeme úplně odloučeny od světa mezi našimi milými Indiány. Mimo několik stanů nevidíme leč temnomodré, jasné nebe a ohromné prairie. První starosti naší bylo, bychom ty malé Indiány pořádku naučili, a proto se začalo zase my. Musejí nám pomáhati při domácích pracích. Živobyti naše jest nyní bídné; jsme jedině poukázány na dobrotu a milosrdenství Boží a dobrých lidí. Ó kdyby ubozí Dakotčané věděli, jak naši velební páni ve prázdné chvíli pracují na stavbě školy pro jich děti, pak by poznali, co to je,

katolicky býti vychovánu! Indiáni mají k nám úctu. Obyčejně přicházejí podívat se na sv. paničky, jak nás sestry nazývají. Po tak klopotném životě bych si opravdu přála ještě mučnické koruny dosáhnouti, by odplata v nebi byla ještě hojnější.«

Australie. Apoštolský vikariát Sandvišských ostrovů. P. Damian Deveuster, apoštol malomocných v Molokai, píše nám o své misii také něco zajímavého. »Ostrov tyto jsou velmi nezdravé. Všickni lidé naší misie jsou malomocnostvím postiženi. Jsa silné postavy tělesné, odolal jsem 13 let této nemoci. Ale nyní počíná se také o mne pokoušeti; nicméně stojím ještě na nohou a pracuji dále; ano nyní po odchodu P. Alberta jest má práce ještě větší. Nyní mám místo jedné malomocné osady a místo jednoho kostela po dvou, a tedy dvoje služby Boží. Mám také 40 sirotků v ošetřování a k vychování. Nemám nyní nic

tak zajímavého co psáti, leč o průvodu na Boží Tělo. O velikonoční neděli ustanoven průvod Božího Těla v Kalavao. Moji zpěváci se poradili v Kalaupapa, by společně zpívali a hudbu provedli při službách Božích. Jsou všickni malomocní, ale cvičili se den co den. Konečně nadešel slavnostní den. Farníci moji obcovali slavné mši sv. a přistoupili ke stolu Páně po skroušené zpovědi. Při mši sv. zpívalo asi 40 zpěvákův a zpěvaček, všickni malomocní, za řízení kapelníka rovněž malomocného a slepého, a dosti slušně i přiměřeně provedli svůj zpěv. I při průvodu pěli nábožné sbory, a průvod sám byl slavný, jako asi v Evropě bývá. Po slavnosti měli všickni věřící rodinný oběd. Pán Bůh i do trní vplétá někdy růže.« I při nejhorším se člověk také někdy potěší, potkaje se se zdarem prací svých.

„*Kat. misie.*“

Církev katolická a svobodní zednáři.

Námto jest, že církev naše katolická nemá větších a zarytějších nepřátel nad nezabohy, jimž jméno »svobodní zednáři,« kteří zejména v posledních letech zimničnou rozvinují činnost, aby co největší škodu sv. církvi způsobili. Nejvíce soplí však hněvem, kdykoli sv. Otec náš, velemoudrý a Bohem osvěcený Lev XIII., nějakou encykliku vydá, v níž křesťany varuje před nástrahami nevěrců. Tak stalo se i nedávno, kdy vydána byla encyklika o zednářích, v níž sv. Otec odhaluje světu nekalé a podlé záměry tajné této společnosti. A Sv. Otec se nemýlil, neboť brzy po tom vyšel v Lipsku spisek, nadepsaný: »Církev papežská a svobodné zednářstvo« čili »Zednářská odpověď na papežskou encykliku,« v němž zcela veřejně celý

bezbožný program spolku zednářského se vykládá.

A věru, kdo spisek tento přečetl, poznal, s jakou ďábelskou lstí nepřátelé tito k dílu se mají, poznal ovšem s bolestí, že se jim na mnoze dílo podařilo a daří — a s hrůzou pohlížeti musí do budoucnosti, neboť knížka tato podává mu klíč k nejsmutnějším zjevům na poli společenském a náboženském, jichž se asi v době co nejbliže přísti dočkáme. Celý program činnosti zednářské čítá 5 odstavců, k jichž úplnému provádění všichni věrní zednáři ve spisku tomto se vybízejí.

1. Odstavec první zní: »Zničení vši církevní auktority a vážnosti.« »Každý zednář — tak stojí na str. 27. psáno — pozná lehce, kde se

nejdříve a také nejušilněji práce chopiti musíme, totiž tam, kde jde o zničení veškeré církevní moci a vážnosti, která se ještě u výchově lidu a ve školství jeví. Toho dosíci lze slovem, písmem, štětcem, t. j. očerňováním, hanobením, lži, podezříváním a překrucováním všeho, co se týče církve kát. a jejího kněžstva.

2. Dokonalé odtržení církve od státu a školy. »Duchovním má se každé sebe menší účastenství ve věcech školských nemožným učiniti; vyloučiti se mají se stolic učitelských, ze školních rad a z hodnosti inspektorské; duchovní řádové, mužští i ženské mají se ze škol vůbec odstraniti — kde to možná — a kde ne — má se jim přístup co možná nejvíce ztížiti. Všecky školy bez rozdílu — musí přejíti v moc svobodomyšlných učitelů, kteří s kněžstvem pranic míti nechťejí.«

3. Odstranění každého náboženského vyučování. »V první řadě touží zednáři, aby náboženské vyučování ve školách národních úplně přestalo, neboť ono mate mladé myslí lidstva v ohledu mravním, a zahaluje rozum dětí závojem mlhovým — vyučování náboženství porušuje — zvířecími činy dětí . . . vývoj volných myšlének lidských se zdržuje a vzlet citů dusí. Proto beznáboženské školy — neznabožské knihy, žádná biblická dějeprava, žádný katechismus, a žádný učitel náboženství!

4. Odkřesťanění života rodinného. Žádný církevní sňatek — (nýbrž občanský), nemá se dopustiti, neděle a svátky nesmí se světiti ve smyslu křesťanském. Za to mají se pořádati zábavy, výlety, schůze právě v čas obyčejných služeb Božích. Obrazy svatých nemají se v domě trpěti a kněžím budiž vstup do rodiny zakázán.

5. Emancipace pohlaví ženského. Neznabožské školy pro dívky mají se zřizovati a správa jejich emanci-

povaným paním svěřiti. (Dosti již takových jest ve Francouzsku, Německu a Belgii.) Dívky mají se vychovávat prakticky ku zdravé lidskosti: tělocvik, tanec, nauka o kráslicích prostředcích, příjemná četba, toť jsou vhodné pomůcky při výchově dívek.

Toť hlavní odstavce programu zednářského, na němž tito již drahá léta pracovali a jež prováděti chtějí s celým úsilím. A s bolestí musíme říci, že úsilí jejich, kde nerozbilo se o katolické sebevědomí jak katolických zástupců lidu — tak i katolického lidu samého, věčeno jest stkvělým výsledkem. Tak vidíme, že stalo se v mnohých místech Francie, Německa i Italie. Ve Francii se právě nyní úsilně pracuje o provedení tohoto programu, pokud se školy týče, neboť článek 12. zákona o vyučování národním zní: »Ve veřejných školách všeho druhu má se vyučování toliko a výhradně světským silám svěřiti.« Ve smyslu tomto řečnil ministr vyučování Goblet a senát uzavřel, aby řeč jeho do tisku se dala a po všech obcích Francie rozšiřovala. A následek zákona toho již jest patrný: duchovní řádové jsou vyhnáni, kněží z rad školních vyloučeni, kříže z učiren vyhozeny a školám, na nichž posud duchovní učitelé působí, jest právo veřejnosti vzato. A k provedení zednářského programu školního pomáhají buď vědomky anebo nevědomky všichni, kteří proti škole náboženské brojí — tedy všecky svobodomyšlné listy — učitelské spolky atd.

Z toho ze všeho vidno, proč nyní právě na půdě školství tak litý boj vzplanul mezi církví a zednáři, a že svatova-
pinností každého věrného katolika jest, postaviti se církvi po boku a neustati dříve v boji a v práci, až nabudeme zase zákonitě záruky, že naše mládež ve školách náboženských se vychovávat bude.«

Z toho také laskaví čtenářové »Školy« snadno uhodnou — proč asi všem členům apoštolátu modlitby z Říma doporučeno

bylo — co nejrůzněji a co nejčastěji za »oběti zednářství« se modlití.

Boh. Hendl.

Padesátileté kněžské jubileum sv. Otce.

Myslénka, by 50leté kněžské jubileum sv. Otce Lva XIII. slavilo se po celém oboru katolického světa, vznikla původně v městě Bononii, kdež k vůli oslavě té sestoupil se zvláštní výbor, k němuž nyní z téže příčiny přidávají se výbory i v jiných částech katol. světa. Výbory tyto usnesly se prozatím, že oslaviti hodlají druhotiny sv. Otce:

1. Almužnou, která jako zvláštní dar z lásky sv. Otci k jeho mši sv. jubilejní podána bude. K účelu tomu mají pod dozorem nejdůstojnějších pp. biskupů po diecésích konati se sbírky. — Vidili dítky otce svého v poměrech stísněných, tu snaží se zajisté dle možnosti odpomoci nouzi a tísní milovaného otce. Tim, čím jest podpora dítek poskytovaná otci, má také býti halěr svato-peterský společnému otci křesťanstva, jehož rodina po veškeré zemi rozšířena jest. — Slaví-li pak otec milovaný svátek, tu milující dítky tím více snaží se zvláštním větším a slavnějším darem projevití jemu lásku a vděčnost svoji. Tohoto významu jest svrchu jmenovaná almužna, jež sv. Otci k jubilejní mši sv. podati se má.

2. Hodlají se oslaviti druhotiny sv. Otce zvláštní poutí do Říma. — Dítky lnoucí k otci svému láskou upřímnou, rády, možnáli, slaví svátek jeho v domě otcovském, pročez z blízka i z daleka přicházejí pod střechu otcovskou, aby osobně projádřily přání své a aby žehnající ruku otcovskou ucítily na hlavě své. Proto má se k oslavě kněžských druhotin svatého Otce zaříditi také zvláštní pouť do Říma ke hrobům

sv. apoštolův. Aby účastenství při pouti té co možná bylo nejhojnější, bude o to postaráno, by ceny jízdné značně sníženy byly. K tomu pak ovšem se odporoučí putování společné. Poutníci z Rakouska by u sv. Otce slyšení měli v době mezi 10.—20. dubnem 1888. a pobyt v Římě celkem vyměřen na 10—14 dní. O byty bude vydatně a slušně postaráno. Blíží podmínky pouti té uveřejněny budou arci ještě nejednou v listech katolických. Ti pak, jimž nebude lze osobně projevití sv. Otci lásku a oddanost, budou to moci učiniti v adressách oddanosti, jež za tou příčinou v jednotlivých diecésích sestaveny a do Říma poslány budou.

3. Konečně má kněžské 50leté jubileum sv. Otce oslaveno býti velikou církevní výstavou ve Vatikáně. — Milující dítky srdce otce svého, slavili svátek, také nějakým nadobycejným způsobem hledí obradovati a toho docíleno bude výstavou ve Vatikáně, při níž vystaveny budou všecky dary sv. Otci ke druhotinám jeho věnované, stkvělé dávající svědectví o lásce, jakouž planou srdce katoliků k náměstku Kristovu na zemi. Touto výstavou spolu i umění, jež papežové římsí povždy mocně chránili a štědrě podporovali, vzdá hold svůj jednomu z nejslavnějších papežů. Tim způsobem také chudší, zejména panny a ženy, nemohouce sv. Otci darem na penězích projevití oddanost svoji a vděčnost, zhotováním na př. rouch bohoslužebných sůčastní se společného skutku lásky.

Blahověst.

Různé zprávy a drobnosti.

Katolíci v Sibiři. Celá Sibiř náleží ku církevní provincii Mohilev, jejíž arcibiskup sídlí v Petrohradě i se svou kapitulou. Jak v západní tak ve východní Sibiři jsou faráři a vikáři z odsouzených tam kněží. Vláda uznává duchovní jich úřad, nicméně však zůstanou vypovězenci a nesmí Sibiř opustit. V západní Sibiři jsou tři farnosti: Tomsk, Tobolsk a Omsk. Farnost Tomsk jest dvakrát tak velká jako celá Francie a čítá 7000 katolíků; duchovní správu vedou farář Valerian Gromadzki a vikář Michal Olechno. Jsou tam ještě jiní vypovězení kněží. Farnost Tobolsk (1377.776 čtv. km.) se 4521 katolíky spravuje farář Ludovič; i tam jsou katolíctví kněží vypovězenci. Farnost Omsk čítá 1000 katolíků s duchovním správcem A. Bogušem. — Ve východní Sibiři jsou také tři farnosti a jedna štace. U tichého moře jest farnost Nikolajevsk, kteráž obnáší 450.000 čtv. km. Tato farnost nemá kostela a jen 541 katolíků čítá, jež řídí farář Kazimír Radjiševski. Farnost Nerčinsk na čínských hranicích za jezerem Bakailským zahrnuje Transbaikalii s 623.596 čtv. km. a čítá 1283 katolíků s farářem Ondřejem Jurevičem. Farnost Irkutsk obnáší více než 800.000 čtv. km. a čítá 3139 katolíků. Farář Chrysostom Švernizki a oba pomocní kněží, Josef Lavkovič a Rusga, zastávají duchovní správu. K této farnosti náleží také kolonie kněží z Tunka. Pak je ještě štace Krasnojarsk v provincii Jenišeisk (2,571.428 čtv. km.), kde Jiří Kochilovski 4188 katolíků spravuje. Všech katolíků na Sibiři bylo posledního roku asi 21.672 duší. —

Poslední slavnost nejsv. Srdce Ježíšova v Ecuadoru dává skvělé svědectví o nábožném smýšlení obyvatelstva i o zbožnosti nynější vlády této jihoamerické republiky, z níž duch Garcio Morenův dosud nevymizel. Na daný návrh několika senátorův ustanovil se senát na tom 19. června 1886. jednohlasně »zaříditi slavnost velkolepou z vděčnosti a úcty k Božskému Srdci Páně a pak aby nebylo sezení na důkaz všeobecné shody s veřejným míněním lidu.« V předvečer svátku byly v městě Quito osvětleny všechny domy i státní budovy. Všude hrály hudební kapely a více než 50.000 lidu bylo v ulicích, mezi nimi také hosté ze všech stran republiky. Snad nikdy ještě nevidělo město Quito takové slavnosti národní. Dne 21. června probuzeni jsou obyvatelé pozdravem z děl. V krátké době naplněny byly chrámy zbožným lidem. Těch, kteří přistoupili ke stolu Páně, byl počet nad očekávání; v sídelním chrámu samém přistoupilo ke stolu Páně 10.000 lidí věřících; mezi nimi 3000 mužů. Všecky domy v městě byly ozdobeny prapory a věnci a na mnohých byl i obraz nebo socha Božského Srdce Páně. I nejhudobnější zdobili chaloupky své. O jedné hodině odpoledne zahájena byla schůze lidu, při níž mnohé otázky, týkající se náboženského a mravného dobra lidu pojednány byly. Ano i o tom jednáno, aby 29. února 1884. ujednané shromáždění lidu ohledně stavby basiliky Božského Srdce Páně ihned svoláno bylo. — Zajisté krásný příklad k následování!

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Uh. Hradiště. Po vykonané devítidenní pobožnosti vzdává z hloubi srdce díky Božskému Srdci Páně a Panny Marie za uzdravení manželky *F. V.*

Z Nákla. Vroucí díky Božskému Srdci Páně za uzdravení. *M. O.*

Z Bohdanče. Jistý mladík díky nejvroucnější vzdává nejsv. Srdci Páně a nejbl. Panně Marii Lúrdské za uzdravení své choroby, jemuž se opravdu zkušeni podiviti musili a vyšší pomoci přičítati donuceni byli. *A. Sch.*

Z Králic. Jistá osoba děkuje nejsv. Srdci Páně, Panny Marie a sv. Josefu za uzdravení své po vykonané devítidenní pobožnosti k nejbl. Panně Marii Lúrdské. *F. P.*

Od Sv. Hory. Tisícere díky vzdáváme Božskému Srdci Páně a Panně Marii Svato-Horské za vyslyšení našich proseb. *B. K.*

Z kraje Časlavského. Nejsrdečnější díky Panně Marii Lúrdské a sv. Janu Nepom. vzdávají jistí manželé za vysvobození ze zoufalého postavení a převeliké tísně. *V. H.*

Z Třebetic. Po vykonané devítidenní pobožnosti k nejsv. Srdci Páně, neposkvrněné Panny Marie a k sv. Josefu cítim značné úlevy v nemoci a bohda doufám úplného uzdravení, začez budiž vroucí dik a chvála nejsv. Srdci Páně, Panny Marie a sv. Josefu. *K. P.*

Z Pozlovic. Z vděčnosti za vyslyšení proseb svých v jistých protivenstvích vzdávám tisícere díky nejsv. Srdci Páně, neposkvrněnému Srdci Panny Marie, sv. Josefu a přehořkemu umučení Páně, přejeic sobě, aby toto nejsv. Srdce Páně ve velebné Svátosti po všech svatostánkách celého světa chváleno a velebeno bylo. *B. J.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. Dne 23. pros. r. 1887 jest tomu padesát let, co sv. Otec Lev XIII. posvěcen byl na důstojnost kněžskou. Za tou příčinou vydal »Výbor pro oslavu kněžských druhotin sv. Otce Lva XIII. ve Vidni« provolání ke všem katolíkům říše rakouské, v kterémž za příkladem vlašského výboru v Bononii se usnesl na tom, že hodlá oslaviti druhotiny sv. Otce především almužnou, která jako zvláštní dar z lásky sv. Otci k jeho mši sv. jubilejní podána bude; pak zvláštní pouti do Říma a velikou církevní výstavou ve Vatikáně. Program tento učiní z oslavy zamýšlené katolickou slavností rodinnou pro veškeren svět a jest naděje, že program ten dojde souhlasu všeobecného. — Sv. Otec zaslal v měsíci prosinci spolku jinochů katolických zvláštní breve, v němž je vyzývá, by poslouchali s láskou a ochotou církev, »nejvěrnější vůdkyni, již Bůh sám pokolení lidskému ustanovil« a aby slovem i skutkem bojovali proti zásadám lžiliberalismu. — Předseda ministerstva učinil, návrh týkající se veřejné bezpečnosti, kterýžto v čl. 62. takto zní: »Všechna procesi,

kteřáž nebyla povolena místní policií, za pokoutou 100 lirů a případně uvězněním až do jednoho roku jsou zapovězena. Samým členům komise návrh ten zdál se přílišným a tudíž usnešeno, že průvody sice jsou dovoleny, úřadům však přiřknuto právo z příčin udržení pořádku proti nim zakročiti. Vyjmuty však právod s nejsv. Svátostí k nemocnému a veřejné pohřby.

Rakousko. Tyrolská školní předloha, jež podána byla sněmu tyrolskému, obrací k sobě všechnu pozornost. Vládní tato předloha vypracována byla následkem usnešení téhož sněmu ze dne 9. ledna 1886., když sněm přijal návrh, aby vláda zemskému sněmu předložila osnovu zákona pro obecné školy na základě katolickém a se zřetelem na zvláštnosti, hospodářské poměry a ostatní potřeby země. Konservativní většina tyrolského sněmu má i úmysl vymoci škole ráz konfesionální. Předloha ta má velikou důležitost a význam, a to nejen pro Tyrolsko, ale i pro všechny ostatní země rakouské, neboť jest to počátek obratu. — »Veřejné mínění považuje

církevní statky za národní majetek, jenž má se v nynějších smutných finančních poměrech státu chovati v rezervě pro případ největší nutnosti. — takto volá uherský jeden poslanec v článku, zaslaném jistému liberálnímu listu pešťskému. Povážlivé jest, jak se tento liberalismus cítí již jistým ve své věci, jak pevně počítá již na nápodobení italského boje proti církvi. Ku konci článku svého vyzývá onen poslanec, aby arcibiskupové a biskupové svými »knížecími důchody« podporovali své »chudší soudruhy, aby byli s to, dostátí důležitým národním a kulturním zájmům, o něž jim uloženo jest pečovati. Toť prý očekávají národní zájmy za nynějších poměrů »veřejného mínění!«

Francie. Generální sjezd severofrancouzských katolíků za rok 1886. odbyval se v městě Lille za předsednictví arcibiskupa kambrayského. Předčítán příspěvek barona d'Avril, v němž souhlasí s ideou obnovení práva národů v duchu křesťanském k potlačení vlivu zednářského, jenž působí velikou škodu pomocí špatných časopisů a bezbožeckých škol. Odporučeno naléhavě vytvořiti spolky protizednářské, kterýžto záměr byl již od sv. Otce schválen. Vzletnými slovy vylíčil katolický senátor Chesnelong nynější stav francouzských katolíků a vyzýval k vytrvalému odporu proti bezbožeckému školskému zákonu. — Na denní pořádek francouzské sněmovny byla opět uvedena otázka oddělení církve od státu. Bylo však toto rozdělení uznáno za naprosto nemožné, protože dle slov ministra Gobleta katolický lid se tomu z celé duše opírá. Provedení této hlu-

boko zasahující církevně-politické změny mohlo by míti snadno za účinek, že by se lid ještě více odvrátil od republiky. Až bude odstraněno nebezpečí, dá ovšem pan Goblet s sebou mluvit a nebude se vzpírati učinit radikálům po vůli.

Švýcarsko. Velká rada kantonu freiburského povolila 2½ milionu franků na zřízení katolické university ve Freiburgu.

Bulharsko. Neblahá krize, která ničí Bulharsko, trvá dále Veliká jest obava, že církev katolická v Bulharsku nastanou smutné časy. Kniže Alexandr církvi úplnou svobodu popřál, a tak bylo možno sjednocení Bulharů s Římem vždy více upevniti a rozšiřovati. Radostně zkvétá církev katolická ve vikariátě Sophia a Philippopol, kde v posledních dobách nejdůst. biskupem a apoštolským vikářem Robertem Menimim z řádu kapucínského založen seminář (Seminarium seraphicum) na vychování misionářů. Sám nejd. pan biskup vyučuje s neúnavnou pílí a horlivostí.

Indie. Sv. otec upravil hierarchii v Indii a jmenoval 6 arcibiskupův a 10 biskupů.

Kolumbie. Po prudkém skoro padesátiletém boji konečně zvítězili konservativci. Účinek tohoto vítězství jest »nová státní ústava republiky Kolumbie,« která začíná slovy: »Ve jménu Boha, nejlepšího pramene vši mocnosti.« Čl. 38. zní takto: »Katolické náboženství jest náboženství státní, katolická církev má býti úplně neodvislá a samostatná.« Veřejné vychování ve školách má býti zařazeno u shodě s církví katolickou.

V měsíci únoru modleme se za spolky a bratrstva katolická.

Na nynějších nebezpečných poměrů nesmíme býti nedbalými, nýbrž nepřestávejme býti čím dále tím horlivějšími apoštoly. Miníme tu obzvláště jednu ranu, která sežírá lidstvo, a sice neznabožství v životě společenském. Kolik to katolíků, kteří o velikonoci ke stolu Páně nepřistoupí! Kolik to lidí, kteří v neděle a svátky službám Božím přítomni nejsou! Ano zde platí slova žalmisty Páně: »A člověk, když ve cti byl, nesrozuměl« . . . (Žalm 48.) Jestli to veliká záhuba; neboť jeli hlava jednou převrácena, čeho teprv jest obávati se údům! Jestli tato okolnost strašnou ranou pro nevěsty křesťanské, pro matky, dcery, sestry! Vidouce

to, obracíme se na srdce horlivých kněží a zvláště těch, kteří obzvláště duše zasvětili Bohu, aby všechna srdce milovala Božské Srdce Páně.

Tážete se, apoštolé modlitby, po příčinách nynějšího zla, které po celém světě rozšířeno jest, kterým churaví celá společnost lidská? Dvě jsou hlavní příčiny: z jedné strany opravdu ďábelská horlivost neznabohů, zednářů a všech podobných sekt a z druhé strany duchovní lenost a nedbalost velikého počtu přátel Božích. Aj, nepřátelé úhlavní užívají k boji svému tisku, slova, příkladu, tím kazí lidi, hlavy společností a otce rodin, ano i samé sluhy Boží jedem svým otravují. Tím jedině vysvětliti lze tak rychlé šíření se moci nepřátel. Než, což není žádných prostředků ku překazení anebo zastavení nynějšího zla, nevěry a neznabožství? »Což není pryskyřice v Galaad a což není tam lékaře? Proč tedy není zahojena rána dcery lidu mého?« (Jerem. 8. 22.) Ano stává takového lékaře k uzdravení rány lidstva, jsou to »pomocníci Boží,« o nichž píše jeden církevní otec takto: »Takovými stává se Bůh lidu milostivým a lid získán bývá Bohu.« (Julian Pomer.) Jsou to katolické spolky a bratrstva. Nepokazilo by se tolik lidu, kdyby nebyli opuštěni a zanedbáni. Lidé potřebují podpory, posily, útěchy, přátelství, vzdělání a toho dosíci lze spolčováním se stejně smýšlejících za stejným šlechtným, anebo zbožným účelem, tedy spolky katolickými a bratrstvy. Dobře dí jistý na slovo vzatý muž: »Dnes dvacet lidí dobře sjednocených, spojených ctností a rozumem rozhoduje vážně u veřejném životě.« A nyní by mělo býti vždy místo dvaceti, dvacet tisíc lidí tak sjednocených, majících srdce šlechtné a udatné pro zájmy Boha našeho.

Pozorujte jen nepřátele, jak ti jsou spojeni, jedna mysl, jeden cíl, všechny síly směřují k jednomu účelu, vyhladit sv. náboženství a s ním veškerý řád společenský. Co bychom mohli teprve my dosíci, kdybychom se sjednotili ve společích a bratrstvech v hojném počtu, kdybychom byli jedna duše, jedna mysl, všickni v jednu vroucnou modlitbu, jelikož máme příslibení Ježíše Krista, jenž pravil: »Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tuť jsem já uprostřed nich.« (Mat. 18. 20.) Jak blahodárně působí takové spolky a bratrstva na hlavu rodiny a zvláště pak na matku, kteráž veliký má vliv na rodinu svou a tím i na celou společnost lidskou. V takových spolcích pěstuje se víra, dobrý mrav křesťanský, zbožnost, šlechtné skutky, což všechno k dobrému prospívá. Víra naše dosud neumřela, ona jen u mnohých dřímá a potřebuje probuzení. Nuže, buďte ji ve spolcích a bratrstvech ku šlechtným činům, ku ctnosti křesťanské, k boji Božímu. Jako nepřátelé upevňují se vespolek ve zlém, tak my upevňujeme se pomocí spolkův a bratrstev katolických v dobrém a šlechtném. Na apoštolech modlitby jest, aby modlitbou a povzbuzováním jejich přátel Božích víc a více přibývalo.

Právě dočítáme se, že němečtí zednáři uminili si naprosto vyhladiti ze země víru naši a těmto přizvukují vlašští zednáři plným hrdlem. Z toho lze alespoň poněkud posouditi, jak těžké a smutné má postavení sv. Otec Lev XIII. Že všechny síly a všechny možné prostředky vynaloží nepřátelé na vyhlazení viry Kristovy, to si může každý čtenář pomysli.

Proti takovým nepřátelům a takovému úsilí nesmíme zůstat nečinnými. Protož jedenkaždý upřímný a věrný katolik neskládej ruce v klín, nýbrž chop se práce, práce duchovní. Blíží se časy smutné. Přichází čas, kde snad vrátí se

časy Juliana odpadlíka, časy císaře ukrutného Nerona a Domiciána. Na nás jest, abychom roznítili plamen pobožnosti a horlivosti křesťanské, abychom předkládali si příklad křesťanů prvních časů církve svaté. K takovému roznícení napomáhají katolické spolky a bratrstva zbožná; zvláště pak roznítí v nás lásku k Bohu pobožnost k Božskému Srdci Páně, »poslední to naděje společnosti lidské a církve svaté«, jak se vyjádřil Pius IX., anebo jak nynější sv. Otec Lev XIII. praví: »mocný to prostředek proti nebezpečím, které utiskují nynější svět.« Protož hledme, aby křesťansko-katolické spolky a zbožná bratrstva zkvétaly v nynější době a údové jejich aby se stali věrnými bojovníky Ježíše Krista. Zvláště pak hledme, aby úcta Božského Srdce Páně a apoštolát modlitby co nejvíce se rozšiřoval, o němž Mgr. Mermillod velmi krásně v ten smysl promluvil: »Apoštolát modlitby jest netoliko spolkem víry a napravení, ale zvláště spolkem modlitby. Máte tedy pomoc Ježíše Krista, pomoc nebe. V Římě na náměstí jednom stojí socha neposkvrněné Panny. Nejsv. Panna má pravou ruku pozdviženou k nebi, jakoby prosila Ježíše Krista, jenž milostí své rozdává skrze ruce Matky své: druhá ruka skloněna jest k zemi, aby vyprošené milosti lidstvu rozdávala a kleslé lidstvo k nebesům pozvédala. Toť obraz apoštolátu vašeho.« Kromě toho jsou jiné spolky, jako: Spolek sv. Vincence Paulánského, věčného se klanění nejsv. Svátosti oltářní, a bratrstva jiná mariánská, spolky katolické, což všecko má ve víře a v křesťanských zásadách upevňovati. Nebudíž tedy ani jednoho města, ani jedné osady, kde by takové blahodárné jednoty zřízeny nebyly, kdež by se věrní katolíci nesestavili v řadu pevnou a stálou, aby společně proti nešlechtnému nepříteli bojovali. »Bratří! Posilňte se v Pánu a silné moci jeho. Oblecte se v odění Boží, abyste mohli státí proti úkladům ďábelským. Neboť není bojování naše toliko proti tělu a krvi: ale proti knížatům a mocnostem, proti správčům světa této temnoty, proti duchovním zlostem v povětrí. Protož vezměte odění Boží, abyste mohli odolati v den zlý a ve všem dokonali státí. Stůjítež tedy, majíce podpásaná bedra svá pravdou a oblečení jsouce v pancíř spravedlnosti, a obuté majíce nohy přípravou evangelia pokoje: ve všem berouce štít víry, . . . vezměte lebku spasení a meč ducha, jenž jest slovo Boží.« (Efes. 6. 10—17.) A poněvadž »ne ve množství vojska jest vítězství boje, ale s nebe jest síla« (1, Makkab. 3. 19.) protož volejme co nejvroucněji k Božskému Srdci Páně o pomoc.

M o d l i t b a .

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za rozkvět spolků katolických a bratrstev zbožných, aby množily počet přátel Tvých, aby blahodárně působily na lidstvo a veliké hrozící nebezpečí odvrátily. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

OČI NAŠE VIDÍ V KRISTU PRAVÉ SVĚTLO: OSVĚCUIJÍCÍ TEMNOSTNÍ SVĚT!

Chvalozpěv o svatém Josefu.

Josefe, Tě slavte sbory nebes výše,
Vzdávaje se Ti chvála od pozemské říše,
Zásluhami skvělý pro čistou's byl pannu
Čistý choť dán za ochranu.

Pochyba Tvou duši neblažená hrotí,
An zříš obtěžkaný život svatě choti;
Ale však Tě učí anděl s nebes báně,
Že plod počat Duchem Páně.

Po dítěti Božím věrnou službou stojíš,
Na útěku se s ním do Egypta strojíš,
V posvátném Ho chrámu ztraceného hledáš,
Našed se v dík Bohu zvedáš.

Jiní po přestálé smrtelné strasti
Na nebesích věčné docházejí slasti;
Ty již na té zemi žiješ v blahé slávě,
S Bohem svým dni božsky trávě.

Bože Trojjediný, promiň naše dluhy,
Pro Josefovy nás oblaž pro zásluhy!
Uděl, bychom, přijdouc k Tobě ve Tvé nebe,
Mohli v písních slavít Tebe.

Sušílův „Církevní hymnus.“

Cesta světem k Srdci Páně.

(Část další.)

5. Nebezpečí.

„Všickni, kdož pobožně živi býti chtějí v Kristu Ježíši, protivensví trpěti budou. Zlí pak lidé a sváděcové půjdou v horší, bloudíce, i jiné v blud uvádějíce.“ 2. ep. k Timoth. 3, 12, 13.

Žák: Ó jak úzká cesta, ku spáse vedoucí! Čím dále kráčím, tím skalnatější a kluzčí cesta, až noha krvácí, vzduch houstne a dech se tají; zdaž možno mi dále jíti? Není opory, na niž bych se spolehnouti mohl; neznám cesty, neboť není žádná; jen srážné propasti zejí s obou stran, jen jeden chybný krok a sřítím se v bezednou roklinu. A k tomu

ještě umdlévá i síla těla, ochabuje síla vůle. Proč jsem jen nastoupil obtížnou tuto pouť!? Nestačím, s hanbou se musím vrátiti. Již hodný kus mám za sebou, a přece neviděti ještě konce; již myslil jsem, že největší obtíže překonány, a hle, nové a nové se naskytají. Co si mám nyní počíti? Čeho ještě zakusiti musím, nežli přijdu k cíli? Kde jest nyní cesta, již jsi mi, Mistře, slíbil ukázati? Kde odpočinek, abych opět sil nabyti mohl? Kde jest stín, v němž bych po-okřál, abych takto s novou chutí dále kráčel? Ó jak rád bych dále se ubíral,

kdybch jen věděl, že nekráčím k záhubě, peklu k radosti a Tvým nepřátelům k plesání.

Mistr: Hle, synu můj, zde jsem! Neboj se, pravice má drží tebe a chrání silou nepřebožitelnou. Drahá Máti moje pečuje o tebe mateřsky; vždyť prosí pro tebe za osvětlení, sílu a vytrvalost. Andělé Otce mého klečí před trůnem Jeho, volajíce a orodující za tebe. Ó Otec tento neopustí slabé dítě své, a ty s pomocí Jeho putovati budeš dále po neschůdných cestách života, s radostí a nadějí na jisté vítězství, abys pak Otce velebil, Syna chválil a Duchu sv. se klaněl. V brzce najdeš odpočinku, který jsem ti přislíbil a k němuž jsem již tolik věrných sluhů také vskutku dovedl. Nemeškej, s chutí dále; láska moje tě neopustí. Pojď jen za mnou, a pomoc má bude s tebou.

Žák: Ó Ježíši, Mistře můj, Tvůj milý hlas osvěžuje mysl mou jako hudba nebeská. Ó stůj při mně na skalnatých cestách těchto, kde pusto bez Tebe, hrozno bez pomoci Tvé, abych vytrval až do konce. Pak jsem jist, že ani život, ani smrt, ani andělé, ani moci, ani síly, ani přítomnost, ani budoucnost, ani kterýkoli jiný tvor mne neodloučí od lásky Boží, která jest v Tobě, Kristu Ježíši, Pánu našem. Amen.

6. Odpočinek.

„Pokoje zůstávají vám, pokoj svůj dávám vám; ne jako svět dává, já dávám vám.“ Jan 14, 27.

Žák: Ty tam jsou, Mistře, síly moje. Zmužilost zmizela; nechci, nemohu dále. Ani nejsem s to, něco vykonati. Pořád dál a dále mám se hnáti, mnohou horu ještě sléztí, mnohou propast přeskochiti,

až bych říci mohl: „Tu jsem, kde mne míti chceš.“

Mistr: Dítě moje, proč si zoufáš? Což nepomáhá tobě milost má? Hle, proč se bojíš? vždyť jsem u tebe! Neodejdu od boku tvého, až uzřím tě u cíle. Neopustíš ty mne dříve, já tě jistě neopustím. S tebou půjdu v dešti i bouři, dnem i nocí, v míru i válce! Neotálej tedy! Pojď a na Srdci mém si odpočín! Já sám převezmu tvůj kříž, až se zotavíš a s novými silami cestou kříže dále kráčetí můžeš. Hle, tam jest pramen čerstvé vody, tím osvěží se tělo tvé, zmírní žízeň tvá. Víš přece, že jsem jednou k ženě pravil: „Kdybys poznala dar Boží a věděla, kdo jest Ten, jenž k tobě praví: „Dej mi pítí,“ prosila bys Jej, a dal by tobě vody živé. Každý, kdož pije z vody této, žízni bude; kdo však pítí bude z vody, kterou já dám, nebude žízni na věky, nýbrž voda, kterou mu dám, bude mu pramenem, jenž prýští se v život věčný.“

Žák: Ano, Mistře, toto vše vím, a znám také nevyčerpateľnou lásku Tvoji. Dovol tedy, ať si odpočinu na Srdci Tvém a se občerstvím. Pak rád zase vstanu a spěchatí budu na této cestě s Tebou; neboť Ty činíš slabého silným, umdleného statným a radostí naplňuješ skormouceného. Temnotu zapuzuješ jasem milosti své a studené srdce zahříváš teplem lásky své. Protož, Mistře, neopustěj ubohé dítě své, a pomoz, když klesati budu. Dej mi jen vždy poznati, že pravice Tvá mne vede, pak zajisté nebudu reptati, nýbrž pokorně na Tebe se spoléhati. Důvěrou svou v Tebe zvítězím nade všemi nepřátely duše mé, a za to Tě prosím pro lásku Tvou k nám lidem. Amen. (Příště dále.)

Svatý Josef,

choť blahoslavené Panny Marie a ochrance veškeré církve.

Svatopestní dobu, truchlou a zasmušilou, ozařuje paprsek svaté radosti. Památka sv. Josefa, chotě Marie Panny a pěstouna Syna Božího,

srdce naše naplňuje útěchou a radostí. V době nedaleké slaviti budeme památku vtělení Syna Božího. Kdož by byl s to, lépe a zračitěji ozařiti tajemství toto ne-

postihlé, neli muž onen, který byl i svědkem, důvěrníkem a strážcem tohoto přeblahého tajemství.

Měli Syn Boží sestoupiti s nebe na zemi a vzíti na se přirozenost lidskou, bylo nutně třeba i matky. A touto malkou mohla býti pouze nejčistší Panna, a sice tou měrou, že mateřstvím nikterak nescházelo býti zastíněno panenství její. —

Nežli však Syn Marie Panny uznán byl Synem Božím, bylo potřebí Panně ochrance takového, jimž by česť její panenská byla uhájena. Bylo tedy nutně třeba muže, který by vznešenou hodností ženicha i chotě Panny přečistě se zastkvíval. Tímto mužem, nejšťastnějším mezi syny lidskými, byl Josef.

Samo nebe zřejmě o něm vysvědčilo

že hoden jest této cti a důstojnosti převznešené, anaf ratolest, jižto ve chrámě uložil, se rozzelenala i také rozkvetla, by prorocství Isaiášovo tím bylo vyplněno. — Vždyť zřejmě předzvěstoval Isaiáš: »Vzejde prut z kořene Jesse, a květ z kořene jeho vykvete.«

Snoubenci přebohatí, kteří o ruku Marie Panny se ucházeli, byli zamítnuti, a za to Josef vešel s dcerou Davidovou v takový svazek, jemuž rovného v lásce a panické čistotě sbory andělské doposud nepoznaly.

Avšak tím ještě neskonává se důstojnost Josefova, že zvolen byl, aby ochraňoval a hájil Matku jednorozeného Syna Božího, měl nad to býti i pěstounem Syna Božího. Ač doposud ještě tajuplný oblak Syna Božího zastíral, jmenovali nicméně lidé Ježíše synem Josefovým, synem tesařovým. Ano, i sama Marie Panna pojmenovala ve chrámě u přítomnosti zákonníků, kteří otázkám i odpovědům Ježíšovým se divili, Josefa tímto jménem, říkouc: »Otec Tvůj i já s bolestí hledali jsme Tebe.« A nad to podotýká sv. evanđelium, že Ježíš byl jím poddán, Josefovi totiž i Marii Panně.

Kdož by mohl postihnouti pocity nebo dostatečně je vyjádřiti, jimiž srdce muže tohoto přetévalo, jemuž i svaté evanđelium největší chválu vzdává, nazývajíce jej spravedlivým! Kdož by nám vylíčil onu manželskou vřidnost, s jakou choval se sv. Josef k vyvolené nevěstě Ducha sv., Marii Panně? Jakou slastí naplněn byl zvěsti andělovou, ohlašující tomuto nejšťastnějšímu mezi lidskými, že choť jeho předrahá chová pod srdcem plod spásy lidské. Byť za jisté jediným pozemským svědkem tajuplného působení Ducha svatého! Kdo vypoví radosti a slasti, jimiž oplývalo nitro svatého Josefa při narození Páně v Betlémě! Jak uctivě pozíral na Matku Syna Božího! Jakou lahodou nebeskou

naplňoval srdce jeho zpěv andělský Viděl u jeslí Ježíšových chudé a prosté pastýře, kteří božskému dítěti se klaněli. Viděl za nedlouho i mudrce od východu, kteří svěřence jeho bohatými dary obmyslili. Leč po těchto radostech a slastech náhle přikvačily strasti a útrapy. Musil sv. Josef na rozkaz andělův s dítětem i Matkou jeho noční dobou utíkat do Egypta. Na cestě vydán byl mnohým nesnázím a přečetným nebezpečím, strádal s Marií i s Ježíšem nejednou hladem a žízni, čímž srdce jeho nemálo bylo zraněno; neboť dobře a právě uznával vznešenost a důstojnost Syna Božího a Marie Panny. Jak bylo sv. Josefu při návratu do Nazareta, kde v chudobné a nepatrné chatrči okem pečlivým, lásky plným a starostlivým nejednou pozíral na Tvůrce nebes i země, kterýžto ochotně chápal se práce, kterou sv. Josef rodinu svou živil. Jaká z toho slast sv. Josefu, že mohl obývat pod onou střechou, kde přebývala Královna andělův, a kteráž i přítomností Syna Božího byla posvěcena! Jaká z toho sv. Josefu radost, že dáno mu býti hlavou této rodiny přesvaté, v nížto Slovo nestvořené, Moudrost Otcova a Panna přesvatá, uslechtilé a podivuhodné dílo nejsv. Trojice, jemu ve všem byli poddáni!

Nemožno, zhola nemožno, by kterýkoli člověk zde na zemi úplně pochopil hodnost a důstojnost sv. Josefa! Kdož by chtěl poněkud aspoň ji vystihnouti, ten by musil úplně se ponořiti do hlubiny onoho nepostihlého tajemství, jehož svědkem byl sv. Josef. Netřeba se tomu tedy podivovati, vidímeli, že pěstoun Páně už ve Starém Zákoně byl předobrazem, a sice patriarchou, který mezi arciocti starozákonnými nejjasněji se zastkvívá! — Svatý Bernard veledobře podobu jeho nám popisuje: »Josef egyptský,« tak praví tento světec, »kterž od závistivých bratří do Egypta byl prodán, jest obrazem Krista, prodaného zrádným Jidášem. Ale sv. Josef unikl

závisti a pronásledování krále Herodesa, ochrániv Ježíše v Egyptě. Onen, oddán pánu svému celou duší, nechtěl nikterak svoliti nástrahám cizoložné manželky. Tento považoval choť svou za Paní, za Matku svého Pána, za Pannu neporušenou. A po příkladu přesvaté, přecisté Panny zůstal i sv. Josef panicem a věrným ochrancem jejím. Onomu dána známost, že mohl vykládati sny, tento pak nad to i svědkem božských tajemství vyvolen. Onen Josef starozákonný zachoval obilí ne pouze pro sebe, nýbrž pro lid; tomuto pak Josefovi pověřen s nebe chléb živý, který mile choval ne pouze pro spásu vlastní, nýbrž pro spásu celého světa.*

Život tak podivuhodný a blažený mohl a musil také podobnou smrtí býti zakončen. Nadešla doba, v nížto Pán Ježíš měl z úkrytu nazaretského objeviti se před světem. Od nynějška měly skutky Kristovy hlásati Jeho božské poslání. Byla tudíž úloha, jakou nebe Josefovi přidělilo, ukončena. Bylo nyní na čase, by, rozžehnav se se životem vezdejší, odpočinul v lůnu Abrahamově až do onoho dne, v němž brána nebes spravedlivým měla býti otevřena. U lože umírajícího Josefa stál Pán života, který tohoto prostého muže nazýval často otcem. Poslední povzdech Josefův platil přecisté Panně, jižto manželkou mohl zváti. V náručí této nevěsty své, oblažen políbením rtů přecistých, usnul sladce v Pánu. A nyní vládne na nebi choť Marie Panny a pěstoun Kristův, obdařen slávou, kteráž ovšem nemůže se rovnati slávě Marie Panny, ale která nicméně staví jej výše, nežli ostatní nebešťany.

☉ S nebeských výšin dostává se mocné záštity všem, kdož jeho mocné ochrany se dožadují. Za nedlouho upomene nás církev, jak velmocnou jest ochrana sv. Josefa. Vždyť slaví církev zvláštní slavnost ochrany sv. Josefa. Leč i slavnou pa-

mátkou dává církev sv. zřejmě na jevo, jak velmi důvěruje mocné ochraně chotě Marie Panny.

Dne 8. pros. 1870. povstal Pius IX., ohrožován bouří, která doposud proti lodičce Petrově zuří, ohlašuje Římu i veškerému oboru zemskému, že přeslavnému patriarchovi Josefu náleží důstojnost ochrance veškeré církve Kristovy. Požehnaná a veleben budiž onen den, který jako duha míru klene se nad rozbouřenou zemí. Díky papeži onomu, kterýž ustanovil, aby 19. března byl ku svátkům prvního řádu připočten, a aby církev, která nyní četnými nepřátely a protivníky je stísněna, o mocné rameno tohoto podivuhodného muže mohla se opírat. Vždyť byl mu hned na počátku, kdy rozbřeskla dennice spásy naší, pověřen úkol, aby Matku Slova věčného, jakož i samotného Syna Božího před úklady krutého Herodesa chránil a hájil.

* * *

Chválíme, oslavujeme a veblíme tebe, ó sv. Josefe! Pozdravujeme tebe, choť Královny nebeské a pěstouna Spasitele našeho. Který smrtelník může se podobnými názvy prokázati, které tobě opravdově náleží, a které jsou pouhým projevem velikosti a důstojnosti, k jaké tě Pán povýšil. Církev vítězná v nebesích zří v tobě schránku božských milostí, a církev bojující raduje se z tvé důstojnosti a se vděkem vzpomíná oněch dobrodiní, jakými ji oblažovati neustáváš. — Královský potomku Davidův, ty jsi byl zároveň nejpokornějším pozemšťanem. Život tvůj plynul v pokoře a prostotě, a přece nicméně byl ti vrcholem štěstí i blaha. Leč Pán usoudil jinak; chtěl, abys byl svědkem tajemství vznešeného. Ušlechtilá Panna, stejného s tebou původu, vzbudila obdiv nebes a má býti slávou i nadějí oboru zemského. A tato Panna má býti tvou chotí. Duch sv. má v ní míti stánek jako v nejčistším chrámě.

Tobě pak, panickému a spravedlivému muži, má být pověřen tento poklad nepostihlý. Buď tedy chotěm této Panny, »ježižto krásy sám Pán je žádostiv.«

Syn Boží chce žiti na zemi, chce rodinu a svazky rodinné láskou nebeskou obživiti a posvětití. Tvé ucho bude naslouchati sladkému jménu otec, jimžto tě pojmenuje, oko tvé bude patřiti, že všem rozkazům tvým se podvolí. Jaké pak pocity ovládaly ve tvém nitru, když jsi úplně pochopil velikost své milé choti a božského svého svěřence, kteří tobě byli poddáni, rozkazům tvým naslouchajíce? Byl jsi otcem rodiny, v nížto země i nebe v jedno se sloučily. S jakou uctivostí nepochopitelnou pozíral jsi na svou milou choť, s jakou vděčností a poddaností na Ježíše, svého milého a poslušného Syna! Ó těch tajemství, jichžto svědkem a jevištěm byl domek nazaretský! Bůh bytuje s lidmi a chce, aby jmenován byl synem Josefovým!

Račič, ó vznešený pěstoune, přimlouvati se za nás u Syna Božího a svěřence svého! Vypros nám pokoru, která tě tak velmi povznesla a která jest nezbytným základem pravého polepšení. Pýchou jsme zhřešili, pýchou nad Boha jsme se vynášeli, ale jistě nám Pán vinu promine, podámeli Mu obět srdce pokor-

ného a skroušeného. Vyjednej nám ctnost pokory, bez nížto není pravého pokání. Vypros nám také, sv. Josefe, dar panické čistoty; vždyť pouze srdce a mysl čistá smí ke trůnu Páně se blížiti. Chceť Pán milostí svou těla naše upravití ve chrámy Ducha sv. Přispěj tedy pomocí svou, bychom této vznešené důstojnosti hodné si vážili, a zmařenali hříchem, opět jí nabyli.

Konečně, ó věrný choti Marie Panny, odporuč nás naší Matce. Pohlédneli na nás v těchto dnech okem vlnným a laskavým, nezahyneme. Vždyť jest Matka naše Královnou milosrdenství božského a Ježíš Syn její, Ježíš, který tebe zval otcem, ždá pouze jediného slova z úst Matky své, aby mohl nám odpustiti a srdce naše od hříchu očistiti. Vyjednej nám toto jedinké slovíčko, ó sv. Josefe, a připomeň Marii Panně Betlém, připomeň jí Egypt a Nazaret, kde byls jí oporou a zástitou. Řci jí, že milujeme a ctíme i také tebe, a choť tvá přemilá nových důkazův o dobrotě a lásce své mateřské podá světu, pobádána úctou a oslavou, jižto vzdáváme tobě, jehož nebeský Pán ustanovil, abys byl Marii Panně a Synu Božímu ochranou, podporou a zástitou.

(† Dom. Prosper Guéranger, opat benedikt. kláštera v Solesmes.)

Zlatá zrnka z listů blahosl. Markéty Alacoque.

I v nebi musí blažení duchové, Cherubini a Serafini, ustavičnou čest nejsv. Srdci vzdávati v náhradu za všechny hořkosti a hrubé urážky, jež trpěti musí nejsladší Srdce Páně v nejsv. Svátosti oltářní od tak mnohých chladných, ba nevěřících srdcí křesť. (28. l.)

Bůh žádá od tebe jen důvěru v Jeho dobrotu, aby ti okusiti dal sladkosti a síly milosti své a pomoci v nouzi tvé; vždy však jen dle míry vlastní tvé důvěry. (29. l.)

Ku Srdci Páně můžeš přijíti jen po cestě lásky opovrhování sebou samým. Nenít účinnějšího prostředku, abys došel ku přátel-

ství nejsv. Srdce a toto sobě také po čas života zachoval. V téže míře, v jaké sebe samy ponížujeme, pozvedá nás nejsladší Srdce Ježíšovo k sobě. (70. list.)

Od jisté osoby, která opět na milost přijata byla, žádalo nejsv. Srdce, aby Mu trpělivostí a láskou zvláštní úctou prokázala. Měla totiž každého prvního pátku v měsíci mši sv. buď sloužiti dáti, nebo jí přítomna býti na ten úmysl, aby sebe i všecko, co jí patří, pod zvláštní ochranu Božského Srdce odporučila; taktéž měla denně malou formulí odporučující se modliti. (75. list.)

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

VIII. Domácí blahobyť.

Na hlavní podmínku domácího blahobytu považuje se u lidí obyčejně hojnost peněz — bohatství. Avšak již v mnohém domě, ač tam bylo peněz dost, vyhynul blahobyť dočista a obyvatelé jeho bídný konec vzali. Ba mnohdy právě peníze byly příčinou zkázy jejich, poněvadž jich nerozumně užívali k hýření a marnostem. Jinde zase nepředvídané neštěstí se dostavilo, vyprázdnilo truhly úplně, a veta bylo po blahobytu, po »blahém a šťastném živobytí« lidí těch. Zkrátka, dokázaná to věc, že nejsou peníze bezpečným základem blahobytu v domě.

Než, dnes vám povím, přátelé, na čem jedině a bezpečně zakládá se »blahé bytí« rodiny křesťanské; týká se to všech domácích, pánův i služebných; neboť i ti mohou z veliké části přispívati nejen ku blahu, ale i ku zkáze domu.

1. Jedenkrát si vyjel jistý biskup na visitaci čili přehlídku své diecése a zajel do jistého kláštera, by se převvědčil, zdali řeholnice všechno v kázní a pořádku vedou. Představená kláštera zavedla jej do veliké kapitolní síně a svolala tam veškeré sestry celého domu. Na to pak jednu po druhé mu představovala, jmenujíc každou jménem klášterním: zde sestra Voršila, zde sestra Rosa, sestra Benigna, Justina atd., samá to krásná a významná jména latinská. Přehlédnuv všechny shromážděné sestry, ohlížel se pan biskup na vše strany, a pak se tázal představené, ale tak hlasitě, aby to všechny slyšely, jsouli to již všechny sestry? že pořádek ještě jednu pohřešuje. Představená počítá je opět a opět, a ujišťuje pak ještě jednou nejdůst. pána, že jsou všechny do jedné a více

že jich v domě tom není. Na to odpověděl vážným hlasem biskup: »Pak vám musím, ctihodné sestry, vyjádřiti své nejhlubší politování; neboť klášter, v němž není sestra **Charitas** (česky: láska), nepotrvá dlouho. Protož jděte nyní všechny a hleďte sestru **Charitas**, hleďte tak dlouho, až ji naleznete a mezi sebou miti budete; s ní teprve přijde požehnání Boží do tohoto domu!« Tak řekl moudrý biskup, a řeholnice se dovtípily, co tím míní, a uznaly, že má docela pravdu.

Než, milí čtenářové, toto slovo biskupské platí řetoliko o klášteru, nýbrž i o každém křesťanském domu vůbec a o »domu Božského Srdce Páně« zvlášť! Ano, ve kterém domě nevede sestra **Charitas**, t. j. upřímná láska k bližnímu, domácnost, tam to chodí všechno převráceně z rub na rub a svrchu dolů, jako bývá na dvoře, kde se dostanou do sebe pes a kočka. Není tu pokoje, není tu také požehnání, není tu »blahého bytí«; jeden nechce miti s druhým trpělivosti, nýbrž drží se pravidla: »Oko za oko, zub za zub; udeřili ty mne, udeřím já tebe; pohaníšli ty mne, pohaním já tebe.« Tu není žádné snáselivosti, ani mírnosti, a pokory ještě méně. Nikdo se nechce podrobiti a poslouchati, nýbrž každý chce jen byti navrchu, chce jen veleti a poroučeti, a poněvadž navrchu není pro všechny místa, povstávají třenice a rvačky, jeden hledí druhého sobě podmaniti a pak si hráti na pána v domě. Než, v takovémto domě, kde vymřely mírnost a pokora, tam pomoz Pán Bůh obyvatelům jeho! — Avšak mírnost a pokora jsou dvě rodné sestry a bližienky jedné a téže matky, a ta jest **Charitas**, křesťanská láska k bližnímu.

Teď teprve se ti, milý čtenáři, otevrou oči a ty porozumíš náležitě onomu známému slovu Spasitelovu: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a mírný od srdce!« Proč dí: »Od srdce?« Snadná odpověď; srdce jest tolik, jako láska! Chce tedy Spasitel asi tolik říci, že Jeho tichost a pokora není žádný klam, lichá přetvářka nebo povrechní nástroj, nýbrž že jsou obě pravé a živé dítky jedné matky, totiž lásky Jeho Srdce, lásky k bližnímu. Kdo tedy chceš, aby tvá pokora a mírnost nebyly plané a prázdne ořechy, jež se zahazují, nýbrž abys z nich měl užitek a prospěch v domě, dbej o to především, aby vycházely a vykvétaly obě z pravé a upřímné lásky, jinak nebudou účinkovati.

Neboť známo jest, že ledacos vypadá na pohled jako mírnost a pokora, a zatím to bývá pravý opak, ba ničemné, jedovaté bejli. Tak na př. mnohý podřízený úředník sklání se před svým představeným co nejlouběji, div že se rukama země nedotýká, a přece jest to věc jen nastrojená a nacvičená přetvářka, jest to jen lichocení a lisání se nebo sprostá ziskuchtivost. Ano i v tom Božím chrámu uklání se tak mnozí a ohýbají nejen kolena, ale i hřbet hluboko, jakoby tak vroucí a hluboká byla ta úcta a pobožnost jejich před Bohem; zatím pak i to bývá mnohdy jen pokrytectví a přetvářka, která chce viděna a chválena býti od lidí. A tak i na tebe, člověče, pohlíží mnohé oko tak něžně a snivě, jako ta hvězdička na večerním nebi, a zatím se za pohledem tím skrývá jedovatý had, jenž tě chce uštknouti; a tak mnohá ruka ti laskavě kyne, mnohá ústa volají přátelský pozdrav, a srdce zatím si myslí: »Vem tě ďas!« Ano, stalo se před několika lety u nás i to, že jistý čeledín, potkav kamaráda na ulici, pravici mu podával k pozdravu a levici mu vehnal nůž do těla a zabil jej na místě

— z pomsty! — Jeli taková »kočičí« tichost a mírnost v rodině, ta ovšem pak účinkuje jako střelný prach, roztrhá a rozmetá srdce domácích a někdy i celý dům obrátí v ssutiny. Neboť půda, z níž vyrůstá, jest sobectví, kdežto ona svatá a blahodárná tichost a pokora vyrůstá jen z oněch srdcí, v nichž svatá láska panuje.

Proto tedy dobře dí Spasitel, abychom se učili tichosti a mírnosti nikoli z Jeho očí nebo úst, ani z Jeho mluvení a jednání, nýbrž právě z Jeho Srdce, t. j. i my máme býti tiši a pokorní z pravé a upřímné lásky k bližnímu. Proto nám na obrazech ukazuje pravici na své Srdce a vybízí, abychom se učili býti tiši a pokorní srdcem.

Nuže, sedněme jako poslušní žáci k nohoum Jeho a poslechněme, co nám v Jeho Srdci — Jeho láska káže.

2. Chceli někdo z nás jíti do tmy, nenilíž pravda, vezme si světlo a nese je před sebou, aby nikde nenarazil. Kdo však jsou velcí páni, ti si dávají od služebníků světlo před sebou nosit.

Podle toho náležís i ty, milý čtenáři, k tomu vysokému panstvu; neboť řci, čteš řádky tyto při světle denním anebo při lampě? Než, buďsi tomu tak aneb onak, řci, kdo jest to vlastně, jenž ti světlo rozzál a nyní ti svítí, abys mohl pokojně čísti? Kdo jest to?

Nech jen těch dlouhých vytáček a okolků s tou přírodou a kupcem, od něhož olej kupuješ, ti jsou jen jako podstavec pod svícen; ale já se ptám, kdo ti světlo udělal? Nemášli hustou mlhu na očích své duše, pak musíš vyznati prostě, že to není nikdo jiný, než Pán Bůh sám, jenž ti službu tu prokazuje; a kdyby On to nečinil, nemohl by to nikdo jiný; neboť stvořiti světlo, to může jen Bůh! Tak jest tomu. A já se tážu dále: ty jsi bezpochyby dnes už také pil; a kdo jest to opět, jenž ti tu

službu prokázal a čerstvou vodu ti opatřil k uhašení žízně? A kdo jest to, jenž ti každodenně větrem přihání čerstvý, čistý vzduch, abys mohl volně oddychovati? Kdo jest to, jenž dává chlebu šťavu a sílu, aby tě živil? Kdo jest to, jenž činí, aby ta půda země neprohnula a neprobořila se pod tvýma nohama, a ta nebes baň s těmi miliony a miliony světél aby ti nespada na hlavu? Kdo ti prokazuje všelikou tu službu? Kdo jsi poctivý člověk, odpovíš a řekneš, to že všechno činí náš Bůh! Ale já pravím, služba zůstává službou, nechť ji pak koná někdo ke tvému rozkazu (jako na př. tvůj sluha) nebo ke tvému přání (jako tvůj přítel), to nemění mnoho na věci, jediné že ve případě prvním jest to služba z povinnosti a ve druhém posloužení z lásky.

Nuže, čítej, milý křesťane, kolik takovýchto služeb z lásky prokazuje ti Bůh den co den? — A nemám tedy pravdu, že jsi jako panstvo, jemuz se s láskou a pečlivostí slouží?

A co tě stojí obsluha ta? Sloužili služebníci pánu, činí to za denní chléb anebo za mzdu; tobě však slouží Bůh z pouhé lásky, a ty Mu nemusíš dávat žádného ročního platu. On je spokojen, dobrěli se ti vede a mášli Ho za to rád!

A višli pak, kde, kdy a jak ti Bůh prokázal tu největší službu z lásky? Ó to bylo tenkrát, kdy vzav na se podobu služebníka, tobě ve všem (vyjma hřích) podobným se stal, aby ti pomohl z největší bídy, jež sluje hřích! Ó tenkrát to bylo, kdy Syn Boží z lásky a k vůli tobě stal se člověkem a jakožto nutně, bídné dětátko ve skalní jeskyni

na slámě ležel. Ó již tenkrát uskutečnilo se, jako v celém Jeho životě ono slovo: »Nepřišel jsem, abych si nechal sloužiti, nýbrž abych sám sloužil!«

Ó pojď na chvíli se mnou, milý čtenáři, pojď bliže k jesličkám a počítej se mnou, kolikerou službu prokázal tehdá jako dítě jen oněm třem mužům, kteří k Němu ze vzdálených končin od východu zavítali? Kdo to byli, viš snad; nazýváme je sv. tři krále. Ovšem, zdálo by se, že přišli jako sluhové ku Pánu svému, aby Mu svýj hold a dary holdovací k nohoun složili; avšak to Mu byli dlužni a povinni. Co jim však božské dítě prokázalo, nebyla žádná povinnost, nýbrž byla to služba z lásky. — A nyní počítejme:

Předně: vyslalo k nim zvláštního posla, aby jim oznámil, že se právě na svět narodilo a aby jim též cestu do Betléma ukázal. Poslem

tim byla ona zvláštní hvězda;

za druhé: z nařízení Jeho musil jim král Herodes a jeho kněží v Jerusalemě pověděti a udati, kde se narodilo;

za třetí: když Je nalezli v Betléme ve chlěvě, osvítilo světlem s hůry ducha jejich, aby v Něm pravého Boha poznati a uctíti mohli;

za čtvrté: tím také zároveň pomohlo jim z temnosti pohanstva, v němžto až dosud dosti nešťastně žili;

za páté: přijalo je se vši laskavostí, nechalo se jim na klíně své Matky ukázati a udělilo jim svého požehnání;

za šesté: Občerstvilo a obnovilo je na duchu svou milostí, tak že jako znovuzrozeni Jemu od té chvíle sloužili a svatými se stali;

za sedmé: konečně ukázalo jim ve snách jinou cestu, kterou by se měli domů navrátiti, aby neupadli do rukou Herodesových.

Hle, tak posloužilo tehdá to dítě božské oněm sv. třem králům, ale nemohlo služeb prokázalo i tobě, milý křesťane! Avšak neočekávej, že ti je tu na prstech všechny vypočtu, to bych nebyl tak brzy hotov; ale jen jednu otázku: Za kolik asi tvých hříchů zadosťučinil a zaplatil tam Syn Boží v jeslech betlémských, kde, jak dí sv. Pavel, »sama sebe zmařiv,« pro nás a pro naše spasení s nebe sestoupil a člověkem učiněn jest? Ó jaká to úslužnost, jaká to pokora!

A nikdo Ho k tomu nenutil a také nemohl nutiti, nýbrž On to učinil z pouhé lásky k tobě. Ano, z této nejryzejší, nejčistější a nezištné lásky vypučela Jeho hluboká pokora. Proto již zde s jeslí betlémských může Spasitel vším právem k tobě volati: »Uč se ode mne; neboť jsem pokorný z toho srdce!«

Byli však již hned na počátku svého života tak službovolný k tobě, ó tu nelze ani myslí postihnouti, kam až Jej přivede ještě to dobré Srdce k vůli tobě! Podstoupili pro tebe tuto nejtěžší službu — vtělení se — ó pak zajisté nic Mu již nebude těžko učiniti a ničeho se nebude hroziti, cožkoli by jen tobě posloužilo. Ano, budeli toho třeba, On se dá i okovy spoutati, ve tvář bítí, bičí do krve bičovatí, trním korunovati a třeba i na kříž přibítí a Srdce dá kopím prokláti. Z ochoty a úslužnosti k tobě, ó člověče, jest On s to, všechno to tíše a mlčky snéstí jako

beránek, bez hněvu na své katany, beze zlého slovíčka, bez jediného nářku na veliké bolesti, bez jediné výčitky těm necitům, již by s Ním tak nelidsky nakládali — jen když tobě spomoženo bude!

A tak se skutečně stalo. Pokora Jeho zavedla Jej až do nevýslovného utrpení a činila při tom tichým a mírným pro tebe. S radostí nadšenou objímá připravený Mu kříž, a tiskna jej k prsům a k Srdci svému, může nyní právem volati k tobě: »Pojď a uč se ode mne; neboť jsem tichý od Srdce!« Ano, ano, »od Srdce;« neboť jediná touha, aby ti službu prokázal a k dobrému ti přispěl, ta jediné naučila Ho tak tichým a mírným býti i uprostřed všech muk a útrap.

Obě tedy kazatelny: jesle i kříž zbudovala Mu láska, a co odtud kázal a učil, byla tichost a pokora. Kdo však z kázání těch má užitek? Nikoli kazatel, nýbrž posluchač, a sice jenom ten, který jde odtud a co slyšel, také pilně koná, a tak životem svým ukazuje, že chodil do školy Božského Srdce Páně a naučil se zde úkolu, jež mu Mistr uložil, totiž býti tichým a pokorným ze srdce láskyplného.

A nyní si představ, milý čtenáři, že několik křesťanův ono kázání Ježíšovo netoliko vyslechlo, ale také jakožto plodné símě do srdce přijalo. Teď jdou domů od jeslí a od kříže, a tam teprve vypučí to božské símě v jejich srdci a ukáže se, jak žehná Srdce Páně křesťanské pokoře a tichosti. Pojďme v duchu za nimi do jejich domu a podívejme se chvíli na jejich počínání.

(Příště dále.)

Výjevy z války tonkinské.

(Ostatak.)

Kmučeníkům apoštolského vikariátu v Západním Tonkinu druží se důstojné mučeníci čínského sousedního obvodu Yünnamu, kde rovněž rozhořčenost proti křesťanům byla velika. Také tuto jest v čele popravených obětí kněz, spolubratr P. Bechetův, P. Terasse; jména obou i v budoucnosti zdobí budoucí dějiny společnosti misijní v Paříži, jež rozsáhlé končiny zadní Asie učinila jevištěm působnosti, bohaté činy, výsledky a obětmi. Také tuto používáme dopisu samého apošt. vikáře, msgra. Fenouilsa, jenž buďto následujících událostí sám byl očitým svědkem, aneb od očitých svědkův o nich věrně zpraven:

»Koncem měsíce prosince minulého roku (1882.) vedla mne visitační cesta do okresu Lang-kong-hien, kdež na stanici Tšang-yn navštívil jsem P. Terasse. Tehdy již bylo mi nápadno nepřátelské chování tamnějších pohanů, kteří nejednou křesťanům vyhrožovali a rozličné výstupy působili; avšak ku vlastním srážkám nepřišlo, dojísta z ohledu k velkému počtu a rozhodnému chování i ze sousedních obcí shromážděných křesťanů na uvítanou svého biskupa. Než co bylo odloženo, nebylo zrušeno. O druhém vánočním svátku jsem odejel. P. Terasse mne doprovázel, poněvadž chtěl právě vykonati objížďku po některých vzdálenějších stanicích svého okrsku; před Velkonocemi se navrátil a pokřtil značný počet katechumenů, kteří již po několik měsíců byli vyučováni od katechistů. Dne 24. března přišli lidé do jeho domu, kteří pod záminkou, jakoby chtěli nabízet ke koupi dřeva ku stavění, hleděli vyzkoumati místnosti a přesvědčiti se o misio-nářově přítomnosti. Také to zdálo se je zajímati, máli misionář okamžitě více peněz po ruce. Byli však odbyti s po-

známkou, že dle zdejšího obyčeje, co bylo pro potřeby domácí zakoupeno, správně bude zapláceno při nejbližším trhu.

V noci ze dne 27. na 28. března — byly as tři hodiny po půlnoci — zastavil se před domem, v němž P. Terasse se sedmi svými lidmi, katechisty a služebníky, spal, za divého křiku zástup ozbrojených postav. Lzeli souditi ze síly křiku, mohlo jich býti na tři sta. Útočníci spustili právě krupobití kamení na dům, jehož střecha brzo byla na mnoha místech proražena. Obyvatelé domu, pojednou ze spánku vyděšení, byli vesměs ztrnuli; že prepadnutí platí křesťanům, bylo jim patrno. Avšak co počíti? Na odpor nebylo lze pomyslet; k tomu byli příliš slabí, a mimo to neměli zbraní. Pokoušeli se tedy někteří uprchnouti; než takměř v témže ještě okamžiku byli jati a na místě od vetřelců strženi k zemi.

Nyní vyšel sám P. Terasse. Snažil se vzpouru potlačiti, avšak zbabělci vrhli se nemeškajice na něho. Někteří hleděli jej šatů zbaviti, jiní bodali jej noží do hlavy, hrdla a levého boku. Všichni jeho soudruhové i s ním zavražděni. Po té přišla řada na ony jediné dva svědky, již noc tu přežili. Jsou to dvě staré vdovy, z nichž každá dožila již více než 60 let; v této stanici byly úplně cizí a přišly se věnovat vyučování nových křesťanek. Vrazi je jali a ukrutně bili, až mdlobou klesly, a zasadili jim mimo to 17 ran nožem. Pokládali je za mrtvé, oloupili a vlekli domnělé mrtvolky s mrtvolou P. Terasse. Avšak přes všechny muky, ačkoli by se zdálo pravdě nepodobným, všecek život v nich ještě nevymizel. Obě pozvolna se probudily ze své mdloby a slyšely při úplném vědomí, jak se jejich vražedníci usnášeli, že mrtvolky musí ne-

vyhnutelně spáleny býti, dříve než sami s kořisti odejdou. Vskutku pokryly obě ženy jako ostatní zavražděné slamou a hledali dřevo, by učinili nějakou hranici. Dojista děsné postavení pro ubohé ženy! Vydalyli jedinou známku života, bylo veta po nich; na druhé straně očekávalo je trapné skonání v plamenech. Všim způsobem nejchytřejší bylo, chovati se úplně potichu, a že tak učinily, bylo jich velikým štěstím; neboť brzy nepředvídaný, smutný případ pozornost nepřátel od nich odvrátil. Mezitím co hledali po domě dříví, vypátrali sobě novou oběť. Byla to mladá křesťanská panna. Větřelci se na ni hned vrhli a žádali peníze. Jeden však, nečekaje ani odpovědi, vrazil jí svou dýku do prsou. »Rozdělme si dříve kořist,« volali lupiči, »pak všechno pospolu spálíme.« Mezitím co se hádali o nejlepší podíl, podařilo se našim křesťankám nepozorovaně se vzdáliti. Zaslechly ještě, jak bylo usneseno, že koně misionářovy darují zemskému mandarinu. Po několika stech kročejů potkaly obě vdovy jakéhosi dobrosrdečného muže, kterýž, ač pohan, pohlédnuv na ně, soustrastí byl dojat. Zašel do svého domu, přinesl dvoje šaty, daroval je jim a napomínal, aby se vystříhaly vzbuditi pozornost a co nejrychleji odsud zmizely. O těchto výpovědích obou starých vdov s rozumným důvodem pochybovati nelze.«

O P. Terasse, vlastně jeho mrtvole, došly tyto bližší zprávy, očitým svědkem apoštolskému vikáři zasláné:

»Dne 14. května, doprovázen dvěma mandariny, již byli od svých představených odesláni, dal jsem otevřítí rakev P. Terasovu. Mrtvola zůstala po celý týden nepohřbena, nyní již 48 dní tlela. Vlci a kanci jí ušetřili, avšak lidé uvedli ji ve stav nářku hodný. Byl to smutný obraz, jež mi odražené viko dovolilo spatřiti: oči vyrvány, hlava uříznuta a napříč položena, tělo zapáchající a skoro prázdné, poněvadž vrahové srdce a játra vyrvali sobě za pokrm! Děsné znetvořená mrtvola, jež byla v úplně nahotě zůstavena a položena do rakve, která byla krátka, zakusila ještě mnohé pohany — než tím čtenáře raději ušetřím. Před zavřením rakve strhl jsem kus šatu a přikryl jím zatím drahé pozůstatky, než přijde den, kdy budeme i zevně jim patričnou úctu moci prokázati.

Pozvolna jen daly se pohnouti čínské úřady k vážnému zakročení proti škůdcům. Beze vsi pochyby mohly vůbec větší části zločinů zabrániti, neboť křesťané mají totéž právo, jako ostatní ve státu prodávající občané, — mají totéž právo ochranné. Tu však vystupuje právě na jevo ona zášť Číňanů proti křesťanskému náboženství jakožto něčemu z ciziny přišlému, a shovívavě se hledí naprosto přehlédnouti, když pohanská zaslepenost bouří proti vyznavačům víry křesťanské.

Po všecky časy a na všech místech má Bůh své vyvolence. Bázlivým dodává síly a ze slabých tvoří milost Jeho pravé reky. Jemu budiž česť a chvála!«

Svatá harmonie.

Od atomu, který sotva zříme,
jedinká věc mané nepovstala:
světů řada Bohem původ vzala —
mudrcům tu jiným nevěříme.

Netajíme toho aniž příme,
veškerenstvem že duch mocný sálá,
že mu vládne ruka neskonalá,
ač té ruky nikdy nespattíme.

Jen to písmo její znakům zjevné,
ve skály co vryto vókopevné,
pravdu jednu širým světem hlásá:
v jednotě že všehomíra spása —
širou pravdu hlásá, do očí co bije:
Bůh že původcem té svatě harmonie.

Alois Potětník.

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polsky do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Část další.)

Doukážeme toliko na trojí svátek, a z porovnání jejich uvidíme patrně, v čem podstata úcty Božského Srdce Páně záleží, co jest vlastně jejím předmětem, který se věřícím ve svátek nejsv. Srdce Ježíšova k uctění vystavuje, a konečně v jaké shodě jest úcta Božského Srdce Páně s náboženstvím katolickým, ba i to na bíledni uzmíme, kterak se úcta naše s obřady a předpisy církevními úplně srovnává.

27. Na předním místě sluší uvéstí svátek nejsvětějšího Jména Ježíš. Svátý Bernardin Sienský byl prý prvý, jenž nejsv. Jméno toto malovati dal a k uctění vystavil. Nose prapor s nejsvětějším Jménem Ježíš, tvořil divy a zázraky, obracel hříšníky, rozněcoval srdci všechných láskou k Ježíši Kristu. Novota tato, jak obyčej mívá, tehdy nemálo rozkvasila myslí tak, že mnozí měli za to, nač věc taková, která ani zbožnosti, ani náboženství křesťanskému vůbec neprospěje, aniž se s ním srovnati dá. Pročež záležitost dotčená až k apoštolské stolici se dostala, kde o ní v paláci valikánském u přítomnosti samého sv. Otce s nemalým rozechvěním bylo jednáno. Za obhájce o úctě nejsv. Jména Ježíš byl ustanoven na slovo vzatý a světoznámý sv. Jan Kapistran, který jakožto bývalý žák sv. Bernardina zastával záležitost mistra svého. Řečnil pak jakožto obhájce s takovým důrazem a s takovou jasností, i vykládal a hájil důvody nezvratnými, nejen proč nejsv. Jméno ctěno býti má, nýbrž i jaký předmět úcty této jest, ba její úplný souhlas s náboženstvím křesťanským podal, tak že sv. Bernardin výnosem papežským ode všeho podezření sprostěn byl, jakoby pobožnost jím pěstovaná snad byla proti ryzosti svaté víry. Mimo to tatáž pobožnost nabyla všude schválení. Časem pak církev svatá sama ustanovila zvláštní svátek k uctění nejsv. Jména Ježíš a povolila zvláštní hodinky a zvláštní mši sv., čímž se dostalo pobožnosti nového potvrzení, ano i vyznamenání.

A hlavní předmět svátku tohoto jest Kristus Pán, jako bývá prvým předmětem u všech slavnostech, k Jeho uctění nařízených a naň se vztahujících. Ovšem předmět do očí bijící, ač méně závažný, od něhož svátek pojmenování béře, jest Jméno Ježíš. Příčina však, za níž se nejsv. Jméno uctívá, nejhlavnější jest druhá božská osoba sama, která člověčenství svou podstatou na se vzíti ráčila; méně pak hlavní a toliko částečná příčina uctění jsou vlastnosti a tajemství, které toto nejsv. Jméno v sobě zahrnuje. Co se však úcty samé týče, tat přináleží oběma předmětům. Toť jest patrné; neboť klaníme se Kristu Pánu a spolu klaníme se jedním a týmže výkonem Jeho nejsv. Jména, tak že církev svatá po právu a pravdě hodinky svátku tohoto nazvala »Officium nejsv. Jména Ježíš.«

28. Druhý jest svátek Božího Těla, pro něž, jak jsme svrchu již podotkli, papež Urban VI. u veškeré církvi zvláštní hodinky a mši svatou ustanovil. Prvý předmět svátku a uctění, jak se v den tento konává, jest patrně celý a nerozdilný Ježíš Kristus, ve velebné Svátosti přítomný. Vedlejší a méně hlavní, avšak přece skutečný či opravdivý předmět jest Boží Tělo, z něhož má svátek své jméno;

a v den tento se vzdává Jemu nájme a významné úcta i velebnost. Zajisté základem uctění tohoto jsou netoliko božství Slova věčného s člověčenstvím spojené, nýbrž i dary od Boha, Tělu Božím uštědřené. A účel, za nímž svátek tento zaveden byl, záležel hlavně v tom, aby nejsv. Tělu Páně za všechny urážky, které jmenovitě v přehorkém utrpení svém zakoušelo, nějaká náhrada se stala, spolu pak aby se obnovovala památka neskončených dobrodiní, kterých člověčenstvu právě ustanovením velebné Svátosti se dostalo.

29. Třetí jest svátek pěti ran Krista Pána. Svátek tento není ani posud po veškeré církvi zaveden, na mnohých však místech už se slaví, a sice zvláštní mši sv. a hodinkami církevními, které kongregace posvátných obřadů k tomu již dávno povolila. Prvý a výborný předmět svátku jest Kristus Pán ve svém utrpení, vedlejší pak a smyslům přístupný, od něhož pojmenování jest vzato, jsou rány čili zvláště ony údy Těla Páně, které v utrpení Jeho zraněny byly; neboť i tyto se v úctu berou jako předmět částečný. Základem zbožného uctění jsou i tu druhá božská osoba a spolu bolesti, které Pán Ježíš v oněch údech vytrpěl, na nichž rány obdržel.

30. Počínali jsme si tuto něco obšírněji, jelikož se vše výborně ku věci naší hodí; neboť jednati nám jest o předmětech velice podobných. Než najisto již stanoviti jest, jaká jest podstata a jaký jest předmět uctění Božského Srdce Páně. Poněvadž však veškerá podstata úcty naší na zjevení svrchu podaném spočívá, odtud zajisté byli jsme povinni vzíti ji, odkud své počátky vzala. I předložíme zjevení ještě jednou témitěž slovy, kterými je sdělila a písemně zanechala služebnice Páně, Markéta Marie Alacoque, tak, jak se jí zjevení bylo stalo.

Výklad druhý Božského Srdce Páně,

III:

Jaký jest předmět úcty naší, když voláme: »Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!«

Trojí tento svátek, nejsv. Jména Ježíš, Boží Tělo a sv. 5 ran Krista Pána, podává nám jasně potvrzení toho, co bylo v minulém měsíci vysvětleno, že se vztahuje uctění Božského Srdce Páně hlavně na Ježíše Krista samého. Na čase jest, abychom víc a více obmezili obecný předmět úcty naší, by se nám Božské Srdce Páně tím určitěji před oči stavilo. Ukážeme tudíž, že podstatou či základem úcty naší jest Syn Boží čili 2. božská osoba ve své neskončené lásce k nám, které lásky přední důkaz obsažen jest v slovech sv. Pavla ke Galatským 2. 20.: »Miloval

mne Syn Boží a proto vyčal se za mne.«

Nechceme povrchně toliko poznati Božské Srdce Páně. Proto se tážeme, co je nejhlavnějšího a nejvznešenějšího na Božském Srdci Páně? A sv. víra nás učí, že my ctíce Božské Srdce Páně ctíme na prvním místě Syna Božího, druhou božskou osobu, úctou svrchovanou, Ježíše Krista, pokud jest Bůh náš.

Za našich dob jsou bohužel křesťané, kteří mluví a myslí o Ježíši Kristu, jako nedávno jistý pán, který měl za to, že kdo ví jaké rozumy vykládá o Spasiteli našem, když řekne, že Kristus Pán dokázal v pokolení lidském více, nežli kdokoliv před ním a po něm; jeho nauka prý pravá; jeho zásady pro život společný dobré; jeho moudrost neslychaná, protože zasluhuje, by se ho lidé drželi; ano i synem Božím v pravdě slove a to prvorozený mezi

druhými syny Božími, což jsme my všichni.

A přece zřejmě upíral, že by Ježíš Kristus byl Bohem, Synem Božím, jak je každý věřící křesťan věřiti jest povinen pod trestem věčného zatracení; tedy při vsí chvále na Ježíše Krista se jemu konečně přece rouhal, upíraje božství Jeho. Kéž by nebylo v jistých vrstvách mnoho křesťanů podobných muži onomu!

Královský syn sobě zakládá nejvíce na tom, že jest údem rodiny královské, že královská krev se proudí v těle jeho, to jest základem jeho vysokého rodu, dle něhož se má arci řídití též vychování jakož i osobní smýšlení a jednání jeho. Avšak co jest to proti božskému posvěcení, kterým Ježíš Kristus i jako člověk celý jest prostoupen se vším co na něm spatřujeme? A posvěcení toto, či spíše zbožnění, má svůj základ či podstatu svou v druhé božské osobě, v božství Jeho, které člověčenství naše na se vzíti ráčilo. Proto zasluhuje Božské Srdce Páně svrchovanou úctu, jakou Bohu samému vzdáváme, jako se Bohu samému klaníme, tak se klaníme a klaněti máme Božskému Srdci Páně. V úctě této pak na prvním místě vyznáváme, že Ježíš Kristus jest Bůh, Bohu Otci roven.

Může se snad namítati, že přednost tato či vznešenost božská nepoukazuje toliko na Božské Srdce Páně, nýbrž společnou jest předností všeho, co Ježíš Kristus do sebe má. Ano, tak tomu jest, nám však jest zapotřebí i na to pamatovati, co jest Božskému Srdci Páně společné s druhými, bych řekl, údy, a to tím více, jestliže přede vším ostatním právě tato vlastnost na váhu padá, že jest Srdce Páně »Božské.«

Bylo tomu vloni 100 let, co zurili ve světě strašliví nepřátelé úcty Božského Srdce Páně: V Nizozemích jim říkali Jansenisté po jich hlavě, v Německu Febroniani, ve Francii Gallikáni, u nás

v mocnářství rakouském Josefinisté. Mezi nimi byli zastoupeni lidé tříd takových, kterým se právě křesťanství přežilo. Tu bylo viděti mužů světských ano i paní stejně smýšlejících, podle nich kněží v rozličném koláru i reholníků i biskupů. I stalo se, že ve vlašském městě provincie florenské, v městě Pistoja, r. 1786. tehdejší biskup, Scipio Ricci, svolal sněm čili synodu, na níž se usnesli: Ježíš Kristus prý jako člověk jest také stvořením a žádnému tvorů nepřisluší božská úcta a svrchované klanění, jaké Bohu samému vzdáváme. A jelikož Srdce Páně jest údem Těla Ježíšova, proto prý mu nepřisluší úcta, jakou se Bohu klaníme, a odsuzovali věřící a pronásledovali ctitele Božského Srdce P., jakkoliv mohli. Tak dokazovali nepřátelé úcty Božského Srdce Páně. Nedokázali však ničeho. Naopak odsouzení jich skrze neomylnou hlavu církve sv. rozneslo se po celém světě a úcta Božského Srdce Páně tím jen získala. Tehdejší svatý Otec, Pius VI., odpověděl jejich nauce a odsoudil ji rozhodně a pevně 28. srpna 1794. A co odpovídá náměstek Ježíše Krista? Ze slov Jeho Svatosti právě vidíme, že se na tuto pravdu, kterou zde vykládáme, hlavní důraz klade.

Č. 61. dí: Průpověď, v níž se praví, »že věřící úctu vzdávají Ježíši Kristu, pokud jest člověk, anebo některému lidskému údu Jeho jako Bohu samému, kdežto jest toliko stvoření, jemuž se vzdávati úcta svrchovaná nemá,« jest falešná čili pravdě odporná a úskočná.

My se klaníme Ježíši Kristu i jako člověku a prokazujeme i nejsvětějšímu Tělu Jeho úctu jako Bohu samému, jelikož Ježíš Kristus jako člověk není nijak oddělen od druhé božské osoby a nejsv. Tělo Jeho není nijak odděleno od Jeho božství. My prokazujeme i nejsvětějšímu Tělu Ježíše Krista úctu, jakou Bohu samému vzdáváme, poněvadž jest

spojeno s božstvím druhé božské osoby, ano úcta naše jest tatáž a klanění naše jest totéž, které vzdáváme druhé božské osobě, Slovu tělem učiněnému, a všemu co se na tělo i duši Pána našeho Ježíše Krista vztahuje a každému jednotlivému údu Těla Páně — tudíž i Srdci Páně. A proto zavrhuje nauku, která vykládá, že uctění a klanění se Ježíši Kristu přímo jako člověku nebo některému údu nejsv. Těla Jeho, jako Srdci Jeho, není dovoleno, poněvadž jest stvoření. Majíli za to, že se zahrnouti má svrchovaná úcta, kterou věřící se nesou k Ježíši Kristu podle člověčenství Jeho, jakoby úcta jejich se vztahovala na Ježíše Krista, pokud člověk jest, a třebaš na živé Tělo Páně anebo duši Páně, aniž by se sloučení s božstvím druhé božské osoby zahrnovalo, pravíme, tak dí sv. Otec, že jest to nauka falešná čili pravdě odporná a úskočná. Vykládají si tudíž, že se takto prokazuje božská úcta stvoření a sice jedna a táž úcta, která vlastně toliko Slovu vtělenému přísluší, odsuzujeme nauku takovou, poněvadž odporuje pravé a důstojné uctě, která se věřícími Ježíši Kristu dle člověčenství Jeho prokazuje a prokazovati má, a odsuzujeme ji jako zloajicnost a nepravost.

Č. 63. dí: Předhazuje se ctitelům Božského Srdce Páně, »jakoby nebyli dosti opatrní a pamětlivi toho, že se nejsvětějšímu Tělu Páně nebo některému údu Jeho aneb i celému člověčenství Jeho, pokud od božství odděleno jest, že se nejsvětějšímu Tělu Páně a proto i Srdci Páně svrchovaná úcta vzdáti nesmí.« A co na to odpověděl sv. Otec Pius VI.? »Ctitelé Božského Srdce Páně neklaní se Srdci Páně, jakoby odděleno bylo od božství druhé božské osoby, nýbrž klaní se jako Srdci Ježíše Krista, Srdci druhé božské osoby, s ní nerozdílně spojenému; byloť Srdce Páně i tehdy, když mrtvé spočívalo po tři dni ve hrobě,

s božstvím spojeno, a proto bylo i ve hrobě svrchované úcty záhodno.« (Viz Constit. Auctorem fidei, 28. Aug. 1794. Bullar. Rom. Cont. tom. 9.)

Z odsouzení toho vysvilá, že základem a podstatou úcty, kterou máme k Božskému Srdci Páně, jest na prvním místě Jeho božství (ratione hypostasis Verbi Dei, a qua et in qua sustentatur). Druhá božská osoba jest podkladem všeho, co Ježíš Kristus jako člověk má, a tudíž i Srdce Jeho; proto naše úcta k Božskému Srdci Páně nezbytně svrchovaná jest. Toto věděti a uvážiti důležité jest jmenovitě těm, kteří nizko a povšedně pojímají předmět uctění Božského Srdce Páně, aby si nečinili žádných přeludů.

Pravili jsme, že předmět uctění Božského Srdce Páně jest Syn Boží, druhá božská osoba, v neskončené lásce k pokoleni lidskému. Zdaž tomu není v pravdě? Co znamená srdce vůbec, nač poukazuje srdce člověku, byť i učený nebyl, nač poukazuje srdce i malému dítěti, nežli na lásku toho, jehož srdce se miní. Zdaž máme skutky lásky Ježíše Krista vytknouti, kterými ji osvědčil? Syn Boží nám podal tolik důkazů své lásky, že, kdyby mělo vše vypsáno býti (Jan 21, 25.), ani celý svět by nestačil obsáhnouti knih, kteréž by napsány byly. Souhrnem se aspoň podíváme na ni.

Předeslati nám jest, že se pravá láska vůbec neosvědčuje ani v uhlazených slovech, ani v něžných pocitech, ale spíše ve skutcích. Co pravil sv. Jan v prvním listě 3, 18.: »Nemilujme slovy a jazykem, ale vskutku a v pravdě,« to platí o lásce každé. A málo by nám prospělo, kdyby nás Bůh slovy a ne skutky byl miloval. Vyžadují pak skutky obětí a snad obětí velikých, tu září láska ve své důstojnosti, ve své velebnosti a kráse; neboť nejdojemnější výkon lásky jest obět.

Každé dítě by nám povědělo, že Spasitel náš podal nám v životě svém

důkazy nejslechetnější a nejobětavější lásky. Než největší obětí, která vlastně ostatní vše do sebe zahrnuje, jest, že vzal na se člověčenství naše. Kdo zná duchovní cvičení sv. Ignáce z Loyoly, zná též následující rozjímání:

Nejsvětější Trojice, tři božské osoby, Bůh Otec, Syn a Duch sv., radí se, co by se mělo s hříšným pokolením lidským státi, máli se prostě zavrhnouti, jako padlí andělé zavržení byli, anebo máli se mu dostati slitování. S trůnu Velebnosti své dívají se na zkázu a nepravost lidskou. Celý svět jest jako zachvácen ohněm zlohy, na tisíce a miliony hříchův, urážek a rouhání se Bohu, což jako černý kouř vystupuje k nebi, volaje o pomstu ke Svrchovanému. Ubozí a přebozí tvorové! Jich rozum samá pověra, blud a tma duševní; jich srdce samá náruživost a zloba! Ký div, že jich jednání není nic jiného, nežli žádostivost očí, žádostivost těla a pýcha! V životě bidném a útrapném se vlekou po všechny dni života, jelikož hřích bidné činí národy; a po životě smrt' v nejistotě věčnosti a v zoufalství, a po smrti zahynutí věčné! Kdo jest v stavu uniknouti strašlivému osudu takovému? Kdo bude v stavu změnití svět? Ani za jeden hřích není nikdo v stavu, byt' i Cherub s nebe přišel a život svůj položil, učiniti zadosť, tím méně si člověk sám pomůže. Jaký to pohled s nebe na takový svět! A hle, Syn Boží, vida bídu takovou v pokolení lidském, nepohrdá jím, nezamítá, ale hledá pro ně pomoci. Lidé v neštěstí postavenými rádi pohrdají, se jim vyhýbají; ne tak učinil Hospodin. »Já o vás myslím myšlení pokoje a ne trápení, di Hospodin.« (Jerem. 29, 11.) Uradí se vykoupení člověčenstva. Ale kterak se má státi? Na počátku světa uradili se: »Utvořme člověka dle obrazu našeho« (1. Mojš. 1, 26.), opět se uradili: »Obnovme tudíž člověka dle obrazu a podobnosti našeho.«

Ale kterak se to může státi? Po uložení Páně jest třeba zadosťučiniti, jinak nelze nadíti se odpuštění hříchů. Kdo bude moci zadosťučiniti? Žádný tvor na světě ani na nebi není s to, a kdyby nevím jaké oběti přinesl.

Slyšte a naslouchejte, co Syn Boží, neskončená Moudrost, mluví: Jediný jest prostředek, jediná jest pomoc. Bůh sám sestoupiž s nebe a vezmi na se člověčenství, podobu lidskou, a učíň zadosť! A Syn Boží sám, druhá božská osoba, se ochotně nabízi, že dílo toto převzme. Ó Synu Boží, nesmírná dobrota a láska, zdaž víš, co na sebe béřeš? Bude Ti úplně sebezapření a sebezmaření, vezmeš na se podobu nízkého a mrzkého služebníka, povedeš život v největší chudobě a poniženosti, v trudné práci, v ustavičné poslušnosti, v potupě a útiscích, až konečně strašlivá smrt' v největších bolestech a úzkostech zmaří život Tvůj! Rozvaž, stojí Ti za to pokolení lidské?! A což, jestliže Tě ani nepřijmou? »Do vlastního přišel, a svoji Ho nepřijali.« (Jan 1, 11.) Jestliže se Ti lidé za to nevděkem odplatí?

Avšak česť a sláva Boží vyžaduje toho; spása ubohého člověčenstva, k němuž se slitovně nese, pudí jej. Už se Otcí nabízí, a Otec nebeský přijímá. Dílo vykoupení jest uzavřeno. »Miloval mne a proto vydal se za mne« (Gal. 2, 20.), tak napsal sv. Pavel, tak my jedenkaždý říci jsme nutkáni.

Ó podivná, ó přepodivná ochota Syna Božího, vydati se za mne, obětovati se k vůli mně! Ó nesmírná láska, nesmírné slitování, chtěje otroka vykoupiti, Syna svého jsi zaň vydal! (Cant. Exultet.)

Vidíte, tu se nám podruhé stavi předmět uctění našeho, který není žádný jiný, nežli Syn Boží ve své neskončené lásce k nám.

A. Rejzek T. J.

Promluva

k poutníkům rakouským v Paray le Monialu léta Páně 1886.

(Ostatek.)

3. Než, tážuli se, dostačí již úmyslům Kristovým tento dvojí směr naší pobožnosti, uctívání totiž a následování Jeho Božského Srdce, musím rozhodně říci: Nikoli. Neboť jestliže se obmezuje ctitel toho Božského Srdce pouze na svou osobu, aby jen sám z pobožnosti té užitek ssál a čerpal, pak postrádá pobožnost ta oně stránky, kterou jí Prozřetelnost božská sama za účel vytkla, a tím samým pozbývá onoho přehojného požeňání, jež jí Pán byl přislíbil, a nedosahuje cíle svého, který spočívá v obnovení a posvěcení člověčenstva.

Ó považte, moji draží, že nejhlavnější zájem, nejpřednější snaha Ježíše Krista jest: rozmnožovati čest a chválu Otce nebeského a pracovati na spáse člověčenstva. Kdo tedy hodláš Jemu se zalíbiti, můžes nutně i tyto Jeho zájmy a snahy sdíleti, můžes dle sil svých pracovati na zachování a rozšíření království nebeského na zemi a na spáse nesmrtných duší. Rcete, co byl celý Jeho přesvatý život jiného, než horlení pro čest a slávu Boží a spasení duší lidských? Z toho poznáš, že i ty nesmíš tuto stránku činnosti božského Spasitele pomíjeti a všeku horlivost jen na spásu vlastní duše obmezovati. Můželi pak býti pravé lásky mezi dvěma přátely, jestliže jeden z nich hlavní zájmy druhého zanedbává, přání a tužby jeho nesdílí a k nim se vůbec netečně chová? Protož musí vůle a snaha Kristova býti naší vůlí a snahou, Jeho radost naší radostí, ale i urážky, bolesti a útrapy Božského Srdce musí také tak považovány býti, jakoby nám učiněny byly.

Ille, tu máš naznačen způsob, kterým

se Srdci Božskému vděčným můžes prokázati a Jeho obět, kterou pro tebe přinesl, svou obětí Jemu splácti. Jak nesmírné pole zdárné činnosti se nám tu objevuje a nás ku práci vyzývá, pole, v němž nejen Srdce Páně pro svou osobu následovati máme, nýbrž také zájmy Jeho u jiných zastávati, za ně vytrvale bojovati, a tak účastenství bráti máme v Jeho nejsvětějším díle lidského vykoupení a spasení nesmrtných duší, býti takoruka spoluvykupitely bližních. Teprve tehda nadejde doba vysvobození a zachránění lidské společnosti, ku kteréž má pobožnost nejsv. Srdce Páně býti tím nejvhodnějším a nejmocnějším prostředkem.

Že člověčenstvo nynější, naše století, ve hrozném mravním úpadku a rozkladu se nalezá, množství těch »bacillů« nákazy a mravní hniloby v lůně svém přechovává, ano okázale ještě je pěstuje, že klesá hlouběji od roku k roku, že stojí nad zející propastí hrozných a děsných událostí — toho hlavní příčinou jest, že ztratilo světlo pravdy. »Přišlo světlo na svět, a milovali lidé více tmu než světlo« (Jan 3.), a proto ty smutné následky, ta moderní, zkázonosná hěsla, božskou autoritu podkopávající a všeliký na ní pevně založený řád ničící. »Stát prý,« blábolí jedni, »budiž bez Boha,« ano, »stát jest Bohem,« hlásají jiní, a nedosti na tom, chtějí mnozí, aby »stát byl proti Bohu.« Proto i ten boj ustavičný proti všemu, co božského původu jest, jmenovitě proti sv. církvi, která snahám takovým boj vypověděla a je zavrhuje. Země francouzská zvláště jest a byla v tom ohledu během posledních století poučným divadlem; zde i důkaz proveden, kam odpadnutí od Boha a zásad věčitých vede. Tam, kde voláno:

«Écrasez l'infame, zabijme tu bidnici» (církve), tam brzo na to tekly potoky krve nevinné, ani krev krále a královny nevyjímaje. Jakoby parou pracovalo se úsilovně, aby sv. náhoženství, drahé dědictví zbožných otců, bylo poškozeno a zničeno; k tomu pomahaly knihy, o nichž jedné, o Voltairově kapesním slovníku filosofickém, kdosi pravil, že jest ďábelstvím naplněno, že z každého listku ten nepřítel člověka vykouká, veřejné listy a noviny, svůdné spisy všeho druhu, zlé příklady necudnosti ve všech vrstvách společenských. Bůh a příkázání Jeho stály těm nevěrou a smyslností opojeným v cestě, a proto voláno: »L'ennemi c'est Dieu, Bůh že jest nepřitelem;« a ač pozorovali a pozorují, že pravdivá slova: »Nous danson sur un volcan, že tančíme nad sopkou,« volají jako zběsílí: »Après nous deluge, po nás ať přijde potopa,« jen když tomu zvířeckému pudu, který v nestoudnosti se potápí, a to pověstné: »Où est la femme, kde je žena« za účel živobytí vyhledává, vyhověti mohou. A i nyní, ač počet povážlivých a strážlivých se rozmáhá, neustalo se v boji bohaprázdném ani v této zemi, ani jinde. Zjevnějšího boje snad a rozsáhlejšího i zákazosnějšího svět křesťanský dosud neviděl. Též u nás a v blízkém Německu, v Belgii atd. se vrhá na sv. církev hejno těch Juliánů: »Ni Dieu, ni maitre, ani Boha, ani církve« ve své politování hodné zpupnosti volajících a choti Páně boj vypovídajících. Jméno Boží se zneuctívá, příkázání božská a církevní se nezachovávají, drze přestupují, sv. Svátosti nepřijímají, hlas kazatelů se neslyší, den sváteční se nesvětí, církve sv. se hanobí a pronásleduje, sv. Otec olupuje a působení Jeho obmezuje, tento kouzelný prut církve, ta stráž na skále církve se nepřátelům v plen dává; beznáboženské vychování mládeže se zavádí, sňatky postrádají mi-
losti svátosti, ano i ty mrtvolky se upalují,

aby zničen byl řád Kristův k vykoupení lidstva, by zmařena byla cena předraheho vykoupení, aby zneuctěno bylo to Srdce nejlaskavější.

Hle, tu práce pro nás až dost. Příloží čile ruce a uchop se apoštolátu poučování a napominání nevědomých a chybných bližních. Kdo by medle nemohl dílo to konati v tiché domácnosti své, v kruhu rodiny své, v nejbližším okolí? Nenilž mezi námi mnoho bloudících oveček Kristových? Aj, jak byste se zavděčili Božskému Srdci Pána Ježíše, kdybyste laskavým napomináním v čas slabých ve víře utvrzovali, kleslé pozdvihovali! Činil to tak sv. Vincenc, veliký světec této země, pamětliv jsa slov: »Kaž slovo, nalehej v čas i v nečas, kárej, pros, žehň, napomínej ve vsí tichosti a trpělivosti.«

A opět jiný prostředek, dobrý příklad. Zmůže obyčejně mnohem více, nežli ta nejkrásnější slova. Zajisté i svatí apoštolé získali Kristu Pánu neméně tolik duší svým svatým životem, kolik jich svým kázáním obrátili. »Tak svit světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a chválí Otce vašeho, jenž v nebesích jest.« Uvažte, jak mocně pomáhal k obrácení pohanů život svatý prvních křesťanů. »Hle, jak se milují,« volávali pohané, »jsouť jakoby jedno tělo a jedna duše.« Plinius o nich jen vše dobré císaři Trajanu psáti mohl; vzorným, příkladným živobytím jejich donucen, všechnu chválu jim vzdává.

Přidruže k tomu dále apoštolát modlitby. Každý má a může k oslavě nejsv. Srdce Páně svou přimlouvu vyprošovati od Boha obrácení nevěřících, kacířův a hříšníků, jak to s úspěchem činil sv. Dominik. Moc modlitby uvažuje, napominá snažně apoštol Páně, aby se činily prosby, modlitby, přimlavy, díky za všechny lidi, neboť to dobré a vzácné jest před Spasitelem.

Protož, kdo jsi podnes vykonával pobožnost k Srdci Pána Ježíše jen uctíváním a pocitem lásky k němu, kdo jsi podnes vzácnými poklady obohacoval pouze svou duší, ponor se hlouběji v Božské Srdce, a kynou ti ještě větší milosti. Vzmuž se a vyšší k tomu stupni, abys v lásku svou pojal i jiné duše, které mu jako ta tvá, rovněž tak drahé a vzácné jsou. Jsa dosud pouhým ctitelem nejsv. Srdce Páně, budiž ode dneška velkým horlitem pro Jeho zájmy. Pohlížež často do Božského Srdce, a uziš v něm netoliko sebe sama, nýbrž i všechny ostatní lidi; uziš, kterak to Božské Srdce celý svět svou láskou objímá, za všechny se přimlouvá a obětuje, všechny chce posvětit a ospravedlnit. Ó kéž by se tvé srdce onou láskou roznítilo, jakou zahořival sv. František Xav., volaje ve svém roznícení: »Duše, duše, ó Bože, dej mi duše lidské!« a nalezl jich pro nebe na statisíce.

Úcta Božského Srdce Ježíšova bude nám i našim napotom prospěšná a spasitelná. Bůh sám učinil ctitelům svého Srdce velkolepá přislíbení. Zvěstoval totiž blahosl. Markétě, že ctitelům svého Božského Srdce všech stavu jejich potřebných milostí udělí. »Přivedu,« praví, »pokoj v jejich rodiny, budu je těšiti v utrpení, zvláště však v hodinu smrti ve všem, cožkoli podniknou, chci jim žehnatí. Hříšníkům bude Srdce toto zdrojem neskonaleho milosrdenství a přivede duše vlažné ku dřívější horlivosti a horlivé k tím větší dokonalosti. Kněžím, kteří to Božské Srdce uctívají, dostane se milosti, že i ty největší zatvrzelce obměkčí. Žehnatí budu domům, v nichž obraz Srdce mého se chová; jména těch, kteří pobožnost k Srdci mému rozšiřují, mají v Srdce mé zapsána býti; slovem: milosti bez konce, bez míry udělím všem, kteří Srdce mé uctívati budou.« Ano, »radovati se bude Srdce mé s tehou.«

(Přisl. 23, 15.) Ono umí, jelikož vše snášelo a přetrpělo — »sténal jsem ode lkání srdce mého« (Žalm 37, 9.), »učiněno jest srdce mé jako vosk, rozpouštějící se uprostřed útroby mych« (Žalm 21, 15.) — také nejlépe těšiti a bolesti mírmiti.

Svatí a světice Boží nejsv. Srdce předobře znali, a proto je nazývali korábem, nám vevodách utrpení bezpečný útulek poskytujícím, rájem, v němž zarmoucení hojně útěchy nabývají. »Zkus to,« volá sv. Petr Damian, »jsli trápením a bolem stíhán, vniknouti otevřeným bokem do Božského Srdce, a zajisté dojdeš útěchy oblažující.« Zvláště se v hodinu smrti přesvědčíme, že pravdu měla služebnice Kristova, Markéta Marie, když pravila: »Ó jak sladce umírá, kdo nábožně ctíl Srdce Toho, jenž nás souditi bude!« V Božském Srdci budeme šťastně a spokojeně žiti, v tom sv. Srdci šťastně a spokojeně zemřeme, a v něm k nekonečné, nevýslovné blaženosti tam na záhvězdě se probudíme.

A proto budiž nám na tisíc- a milionkrát co nejuvroučněji a nejsrdčněji pozdraveno nejsv. Srdce Pána Ježíše. Hle, připutovali jsme k Tobě, posílá nás k Tobě nebes Královna, kterouž jsme v Lúrdch oslavovali a s ní bolno-sladce se loučili, nalezneme prý zde v Tobě vyslyšení našeho lkání, našich úpěnlivých proseb!

Pozdravujeme tuto Tvou zázračnou svatyni, padáme před obrazem Tvým na kolena a spojujeme se v duchu s těmi zástupy, které sem útočiště své vzali, pomoci hledati a našli; ó nepropustiž nás bidné bez hojného požehnání! I my se Tebe nespustíme, dokud nás nepožehnáš. Proto voláme: »Sladké Srdce Ježíšovo, budiž naší láskou!« (Pius IX. 1875., 300 dní odp.) »Ježíši tichý a pokorný Srdcem, uprav naše srdce podle Srdce Tvého!« (Pius IX. 1868., 300 dní odp.) Srdce čisté stvoř v nás, ó Pane!

Hle, my klademe na oltář Tvůj svá chladná, svá ledová srdce, přetvoř je, naplň je ohněm lásky Tvé, aby pro Tvou čest horlila, pro Tebe žila i umírala! Ano, Ty jsi naše jediná naděje, do Tvého láskyplného Srdce skládáme prosby naše; vždyt máme přesvědčení, že jsme na místě zázračném.

Srdečně Ti na konci naší poutě vzdáváme díky, že jsi i na nás se rozpomenulo, že jsi nám na té pouti milostivým se prokázalo, nás sem šťastně ke trůnu Tvé milosti dovedlo. Díky vzdáváme za ty, jichž srdce jsi zde s Bohem smířilo, jichž slzy jsi setřelo, jichž bolesti a starosti zmírnilo; za všechny jednotlivce, rodiny a obce, jimž jsi mír, pokoj, svornost a blahost zjednálo. Prosíme za nejvyšší hlavu církve svaté, Lva XIII., tohoto neohroženého strážce na skále díla Tvého, za císaře našeho, Františka Josefa I., aby zájmy sv. církve vždy věrně a neohroženě podporoval, za naše nejdůst. arcipastýře, za veskeré duchovenstvo, bys

je ve službě Tvé vždy sítilo a podporovalo, za náš národ, abys mu klenot předražené víry zachovalo, za všechny, za které jsme se tuto vroucně modlíti si umínili, kteří se našim modlitbám snažně odporoučeli, za rodiče, příbuzné, dobrodince, přátele i nepřátele, za živé i za mrtvé. Naději pevnou se kojíme, že nás vyslyšíš. S Bohem, ach, s Bohem! místo ty posvátné, budiž nám poutí k tobě spásnou. S Bohem, ach, s Bohem! mocné Srdce Božské, slyš volání a sténání naše, do Tebe se uzavírajících, přesvědčiz nás, kdykoli Tě budeme vzývati, že jsme se v Tobě nikdy nesklamali. S Bohem, Srdce nejčistší, smiř nás s nebem a očisť nás ode všech hříchův a trestů za ně zasloužených. S Bohem, Srdce nejdobrotivější, naplň doufajících v Tebe požehnaním, uzdrav rány těla i duše, dej šťastné kdysi z tohoto slzavého údolí vykročení! Ó sladké Srdce Ježíšovo, budiž naší láskou, budiž vždy naší útěchou a kdysi jedinou, o níž prosíme, odměnou! Amen.

Zprávy z misí katolických.

Apošt. vikářství v severní Cochinchině. P. Girard, misionář, podává v listu svém zprávu o slavné návštěvě krále annamského v semináři v An-Ninh, na nějž prudký útok byl učiněn nepřátelskými vzbouřenci, jenž však statečně byl obhájěn. Král procházel s 1000 francouzských a tuzemských vojinů krajiny severně od Huě položené, by rozjitřené obyvatelstvo upokojil. Než nedařilo se mu valně. Sotva přišel král do naší krajiny Koang-Tri, ihned nastalo vzbouření. Musil se utéci do pevnůstky, mezi tím co vojsko odbojníky rozprášilo. Tito se ztratili, by co nejdříve vojsko ze zadu znovu napadli. Tak byl král přinucen vrátiti se do Koang-Binh a

rozbil stán svůj u francouzské posádky, která seminář náš hájí. Král na takových cestách zabývá se čínským písmem a čtením svých zápisků. Proto musí s ním celá knihovna cestovati. Dočetl se právě, že jeho prastrýc Gia-long biskupa z Annamu odměnil. Biskup totiž zjednal mu úmluvou s Ludvíkem XVI. korunu annamskou a za to daroval Gia-long misii katolické nedaleko moře krásný kus země, kterýž až dosud patří nám. I přemýšlel král jak by porušené přátelství zase obnovil. Ustanovil za tou příčinou, že poctí svou návštěvou misii katolickou, a sice v průvodu francouzských důstojníků, svých mandarinů a celého dvořaninstva a že 5. srpna zůstane v našem semináři

v An-Ninh. Rozumí se samo sebou, že veškeré křesťanské obyvatelstvo s největší slávou Veličenstvo přivítalo. Ano i z pohanských osad spěchali lidé přivítat svého krále. Praporů bylo veliké množství, domácí hudba hrála. V semináři byla slavnostní hostina. Po hostině prohlížel král naši budovu, od přepadení nepřátelského ještě hodně porouchanou. Obzvláště se mu líbila kaple a socha nejbl. Panny Marie. Vida, že potřebí jest opravití budovu, daroval nám kus zlata v ceně asi 100 marek. Zajisté krásný dar z rukou královských. Kéž by mu tento dar otevřel bránu nebeského Jerusálema! Když jsme mu řekli, že se budeme za něho modlití, měl velikou radost. Zvláště se mu líbila hra na harmonium. Odcházaje daroval každému z nás misionářů zlatý památný peníz a diplom, v němž nám přeje patero čínských blahosladenství. Pak daroval 100 piastrů jako almužnu chudobným křesťanům. Zároveň ujišťoval nás svou přízní za to, že křesťané jsou jeho nejhodnější poddaní. Při loučení podal nám každému ruku. Naši lidé zase jej slavně vyprovázeli.

Brzy však zakusili jsme zase něco zlého. Nespokojenci ihned zase útočili na naši pevnůstku; byli sice odrazeni, za to však sousední město Dong-Hoi vydrancovali a spálili. Mnozí křesťané byli povražďeni. Musíme býti ustavičně pohotové. Vyučování se nedaří, poněvaďž naši žáci musejí každý večer do zbraně. Jen Bůh sám nás může zachrániti!

Apošt. vikářství ve východní Cochinchině. Jak misionář, apošt. vikář Msgr. Camelbeke nás zpravuje, utrpěla misie tamnější velikou škodu v říjnu minulého roku. Vyjímáme z listu biskupova ze dne 23. října 1886. následující: »Zdá se, jakoby Pán Bůh chtěl, abychom kalich utrpení až na dno vyprázdnil. V noci 16. října a následujícího dne byl náš poloostrov Kvinhon

hrozně spustošen bouří, jaké tu nepamatuje nikdo od 23 let. Píšu toto uprostřed zboženin. Skoro všecka obydlí, která jsme pro 4000 křesťanů vystavěli jsou bouří zničena tak, že ubohým lidem jest pod širým nebem déšť a prudkost větru snášeti, aniž jim pomoci můžeme. Zvláště prudká byla bouře dne 17. října. Jako vysoké stěny valilo se moře na poloostrov náš. Mysleli jsme, že nám všem poslední uderila hodina. Ó což jsme vystáli v bouři rozkáčených živlů! Moře stoupalo výš a výše. Dítky jsme musili v rukou držeti nad vodou. Odrostlí byli až po pás ve vodě; ještě několik minut stoupání vody, a moře bylo by četné oběti lidské pohltilo. Tu smilovala se nejbl. Panna nad námi a stádem nám svěřeným. Pomalu moře odtékalo, vítr se tišil, tak že bylo možno nyní mnohým rodinám ku pomoci přispěti. Ó jaký to srdcelomný pohled! Země plná zboženin, lidé trásli se zimou a strachem, byli jako beze smyslu. Ztratili to jediné, co měli. Poslední rok zničila cholera a jiné nemoci mnoho lidských životů. Nezbyvalo jiného, než postavit jim nové chaloupky. Při naší chudobě byla to veliká obět. Kéž by se dobrotivý Bůh smiloval nad naší misí, v největší nouzi postavenou!

Apošt. vikářství ve střední Africe. Ze Sudanu vyhnání misionáři čekají v Kaiře, Suakinu a Assuanu až nastane pokoj, aby mohli začít pracovati. Zatím vychovávají dítky z otroctví vykoupěných černochů. Co chvíle dovedou misionářům nové a nové děti. »Tak onehdy přijali jsme,« dí P. Serafin Šmit, »z Massau 16 malých černochův, otroků, deset hochů a šest děvčat, kteří byli italskými vojiny vysvobozeni. Dne 22. října dostali jsme zase nováčky, a sice pět otroků, které pochytili v Suakinu. Hledíme těmto ubohým lidem pomoci jak můžeme. Vysvobozující je z otroctví doufáme, že v krátkém čase vysvobození

budou i z otroctví ďábla. Hoši učí se řemeslu, děvčata ženským pracím. Obojí pak cvičí se pilně ve sv. náboženství i v církevním zpěvu, a možná, že nám Bůh otevře cestu volnou do Sudanu. Zatím musíme pracovat jen na hranicích Sudanu v Assuanu a Suakinu.*

Severní Amerika. — Indiánská misie ve skalnatém pohoří: O této misii mezi Kootenaiskými Indiány došla nás ze Spokane tato zpráva. Rozpadají se tito Indiáni na tři kmeny. U prvnějších dvou kmenů pracují misionáři sv. Ignáce, ale ku třetímu, ač touží po »černých kabátech,« jen zřídka lze přijíti.

Než přišli k těmto Indiánům první misionáři, věřili mnoho ve sny, ctili divoká zvířata a hráli náruživě. Vidoucí bělochy mysleli, že jsou to duchové slunce, o nichž jim jejich čarodějníci často vykládali, že se jim zjevili, by jim pomáhali v boji. Tím více byli utvrzeni v domněnce své, když viděli, kterak vystřelil běloch z pušky na divoké husy. Indiáni tito loví vysokou zvěř, ale také ryby. Tyto vařívají v koši, jež upletou, vysmolí, naplní vodou a pak hází do ní horké kamení až voda vře a ryby se uvaří. Jinak se živí také kořínky, které ženy kopatí musí, je na horkých kamenech praží a do pytlů kožených skládají. To mají na zimu. Odívají se vlněnými plachtami, mají nohavice a kožené punčochy. Jiní nosí jemné klobouky a kabát. Na děti své pohlížejí s jakousi hrdou radostí, vidouce je skotačiti.

Indiáni tito mají rádi náboženství, a proto snadno je získal víře Kristově P. Tori T. J. v letech 1868—1871. Pak je častěji jen navštěvoval. K takové návštěvě se chystal s P. Jakobem ku konci května (1886.). Musili oba koňmo několik dní jeti přes nepřehlednou prairii, skrze neprůchodný les, aby dorazili ku kootenaiské řece, kde bydlel kmen Indiánův. Ihned u řeky potkali se s několika kře-

stanskými Indiány; i poslali je napřed, aby zvěstovali příchod jejich. Zpráva o příchodu »černých kabátů« roznesla se prudkostí větru mezi Indiány. Oni nejsou tak mlčenliví; běží třeba 40—50 angl. mil, aby něco nového oznámili.

Misionáři označili místo, kde chtějí kaplu postavit, a sem hrnuli se Indiáni ze všech stran a stavěli své stany. Kde dříve bylo pusto, tu vyrostly osady indiánské. Misie začala. Ráno o 5. hod. zvonilo se k ranní modlitbě a na mši svatou, čtyřikrát denně vykládán katechismus; děti byly pokřtěny, manželstva uzavřena a denně bylo zpovídáno. 72 dětí bylo u první sv. zpovědi. Udatní vojín, staří myslivci, mužové účastnili se misie a plakali nad hříchy svými jako děti. Misionáři kázali, zpívali a modlili se. Každého večera scházeli se Indiáni okolo svých »černých kabátů,« a to tak četně, že by byl jeden druhého zadusil, aby jen řeč dobrých otců slyšeli. Mezitím kolovala ohromná dýmka mezi muži od jedněch úst ke druhým, až by se byl jeden mohl zadusit. V prázdných dobách oběda měli pěkně vyrazení. Indiáni odříkávali jeden druhému katechismus; jiní zase cvičili se ve zpěvu Laudate Dominum (Chvalte Hospodina), kterýžto žalm misionáři jim přeložili do řeči indiánské. Kuchařem misionářů byl P. Jakob a dobře snad vařil. Musil však dobře dávatí pozor na indiánské psy, kteří ustavičně obíhali okolo hrnců. U Indiánů nesmí podle jejich obyčeje nic od oběda nebo večere zůstatí, a o to se postarají jejich psi.

Staří, mladí, zdraví i nemocní, všickni připravovali se na sv. přijímání, kteréž mělo býti poslední den misie. Na konec ani nenalezli slov, aby svým dobrým otcům náležitě poděkovali; byli by rádi »černé kabáty« u sebe ponechali. Když misionáři na kůň vsedli a se loučili, všickni se hrnuli k nim, aby jim ještě

jednou ruku přátelskou podali. Sotva se pláče zdrželi; pak vyběhli na pahrbek a divali se za misionáři dokud jen mohli; pak se smutni vrátili do stanů svých.

Modlete se, prostě Boha, by těmto ubohým ale horlivým Indiánům »černé kabáty« poslal.

Kat. misie.

Na lehkomyšlnou otázku vážná odpověď.

Důvěrná modlitba, zvláště jeli spo-
lečná, má u Boha velikou moc;
i nyní ještě přelaskavé Srdce
Ježíšovo plní slova, která druhy Spasitel
pravil: »Pojďte ke mně všichni, kteří
pracujete a obtíženi jste, já vás ob-
čerstvím!« Kdo je dosud věřícím kře-
stánem, klidně a rozumně o věcech soudí,
zajisté uzná, že modlitba vroucná jest
mocná. Než bohužel, že jsou lidé, kteří
v takových věcech klidně a rozvážně ne-
umějí a nechťejí souditi; jsou i tací, kteří
nejobyčejnější křesťanské pravdy neznají
a tak se stává, že tací lidé o katolické
víře, o katolickém životě docela nepravé
náhledy si utvoří a dle nich pak též
mluví a píšou.

Jak známo, podává »Škola Božského
Srdce« zprávy o vyslyšených modlitbách,
a to jest svobodomyšlným anebo liberálům
naší doby soli v očích, a dalo jim podnět
k námitce této:

»Jsouli uveřejněné zprávy o vy-
slyšených modlitbách pravdivé, nejsouli
klam a lež, a lzeli mšemi, modlitbami
a sliby učiněnými k Božskému Srdci
skutečně v každé nouzi pomoci dosíci:
nuže, proč tedy tím způsobem ultramontáni
(kteří stojí při straně sv. Otce) a kle-
rikálové (kteří kněze etí a je ve vážnosti
mají), proč neosvobodí se prostě ode
všeho nebezpečí, od všelikého utrpení,
od každého zla? Proč vynakládají tolik
peněz na pojišťování proti ohni, na vodní
stavby, proč v chorobách volají lékaře,
proč dopouštějí, že i nejnábožnější, i
biskupové a papeži, umírají, mžželi se

tomu všemu modlitbami a zbožnými
sliby zabrániti?

Námítka tato, na první pohled ne-
vinná a dětinská, páchne velice ne-
podařeným vtípem, hanou a posměchem;
vyvrátíme ji, poukážemeli na jisté hlavní
pravdy našeho svatého náboženství.

1. Jest to vůle Boží, aby člověk i
přirozených darů, prostředkův a sil ku
svému časnému blahu používal. Chceli
člověk žiti, musí také pracovati; one-
mocnělli, jest jeho povinností, aby s lé-
kařem se poradil a užíval všech pro-
středků, které by jej před smrtí uchránily.
Jest křesťanské pravidlo: »Kdo nepracuje,
ať nejí« a »člověče, přičiň se a Bůh ti
pomůže.« Tak blbý není žádný křesťan,
aby se domýšlel, že třeba jen se modliti,
a že pečení vrabci budou mu do úst
létati, a že žádný kříž, žádné utrpení o
něho nezavadí.

Proto tedy, že Bůh chce, používá
křesťan i přirozených prostředkův, aby se
neštěstí uchránil a potřebných věcí
k živobytí si zabezpečil.

2. Každodenní zkušenost nám sice
dovšvědčuje, že lidské umění a namáhání
ve mnohých případech dostačuje, avšak
ze zkušenosti také víme, že všecko
lidské umění a namáhání je marné.
Poukazujeme tuto ku př. na časté po-
vodně ve mnohých krajinách, ač se řeky
všemožně regulují, anebo na veliké požáry
přes všechnu zručnost hasičských spolků
a výbornost hasičských strojů.

V takových případech poukazuje
nás rozumn a zjevení Boží na vyšší moc,

kterou si vroucí modlitbou můžeme vyprositi. Tato vyšší moc jest pomoc a požehnání Boží. Tuto pravdu i pohané prostým rozumem poznávali a byli o ní tak přesvědčeni, že svým lichým bohům mnohé oběti přinášeli, je vzývali, aby je od neštěstí chránili a oné vyšší pomoci jim poskytovali. Na modlitbu takovou i Písmo sv. na mnoha místech poukazuje a vypravuje nám o mnohých šťastných událostech, v jakých tato vyšší pomoc vyprošena modlitbou se uskutečnila. Jest tedy vůle Boží, aby člověk užívaje přirozených sil a prostředků, se také modlil a svým pracím a svěmu namáhání Božího požehnání a pomoci vyprosil; neboť: »Nebudeli Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteří stavějí jej. Nebudeli Hospodin ostřihati města, nadarmo bdí, kdo ostřihá ho;« (Žalm 126, 1.) slovem, všecko lidské namáhání je marné bez pomoci Boží, proto praví naše přísloví: »Na Božím požehnání vše záleží.« Domníváme se, že to platí i o regulování řek, o pojišťování proti ohni a hasičských spolcích, že bez pomoci Boží vše to nemůže.

Podle vůle Boží máme tedy obě spojovati, práci s modlitbou, svépomoc s pomocí Boží. »Modli se a pracuj, a Bůh ti požehná.« Písmo sv. na tomtéž místě, kde praví: »Synu, v nemoci své modli se k Pánu a on uzdraví tě,« napomíná též: »ale dej též místo lékaři, neb i jej Pán stvořil.« A o lékaři dí: »Svým uměním uleví bolesti — a oni (lékaři) Pána prositi budou, aby spravoval odpočinutí jejich, t. j. aby nemocným dal odpočinutí od bolesti a nemoci.« (Sirach 38.)

Ultramontáni a klerikálové znají tuto vůli Boží a řídí se dle ní; jen přáli bychom si, kdyby to vsichni a vždy činili. — Když r. 1241. Tataři zaplavili naši Moravu, všude plenivše a pustošivše, tu se utekl hlouček křesťanů na Hostýn.

Můžeme si mysliti, že nelenili, že se připravovali k obraně zatarasivše a upevnivše horu, ale nezapomněli též na vyšší pomoc, vzývali Boha i Matku Boží — jednali tedy jako ultramontáni a klerikálové, ovšem tehdaž jména »ultramontán a klerikál« nebyla ještě známa — a dobře pochodili! A jako tehdaž, tak i v pozdějších dobách naše vlasť v sebe větších bídách a tísních dobře pochodila, kdykoliv předkové naši při vlastním přičinění vzývali a spoléhali se na vyšší pomoc. To dosvědčují nám dějiny všech století, a svobodomyslníci, mohouli, ať dokážou opak.

3. Domnívatí se však, že svépomoc a modlitba ve všech případech a najisto účinkuje, že užíváním přirozených prostředků ve spojení s modlitbou nebo nábožnými sliby vždy se pomoci dovoláme, a yseliké neštěstí odvrátíme, ano snad i smrt ze světa zapudíme — byl by nejen veliký nesmysl, nýbrž i hrozitánský blud. Tak by mohl smýšleti jen nerozumný, lhátí a tvrditi, že tak smýšlí. Že bychom modlitbou všechna časná neštěstí mohli odstraniti, to křesťan dobře ví, že nás Bůh o tom neubezpečil. Často používá přemoudrý Bůh časných utrpení, aby jimi člověk došel věčného blaha; časná utrpení jsou hříšníkovi trestem, aby se polepsil, věrnému služebníkovi Božimu, aby se zdokonalil, aby měl příležitost, ve ctnostech se cvičiti, a hojných zásluh pro život věčný si nashromážditi. V tom úmyslu sesylá Bůh utrpení anebo dopouští je; jedná jako laskavý otec, který, chtěje drahý život svého dítky zachrániti, odvažuje se i, musili to býti, dítku chorý úd odejmouti, ani nedbaje slz a nářku nemocného dítky. Tak se stává, že Bůh mnohé časné utrpení, byť sebe lépe jsme se modlili, nám přece neodjímá, poněvadž má úmysl, aby utrpení bylo k věčnému blahu trpícího. Avšak proto takové modlitby nejsou ztraceny a marny,

jsou záslužným skutkem a budou odměněny; též napomáhají, že vyšší božské úmysly rychleji a bezpečněji se uskutečňují.

4. Mimo časná utrpení, o nichž jsme právě jednali, stává ještě jiných, která Bůh od nás odvrátiti chce, vroucněli jej o to prosíme, nebo činíme-li za tím úmyslem nábožné sliby. O těchto zmiňuje se Bůh sám ústy Davida krále: »Obětuj Bohu obět chvály a splň Nejvyššímu sliby své. A vzývej mne v den souzení, a vytrhnu tě.« (Žalm 49, 14. 15.) — Jsouli však ultramontáni a klerikálové přece i takovým utrpením, které by modlitbou dalo se odvrátiti, souzení, pak se tak děje z trojího důvodu, jak to Spasitel sám naznačil. Dal svému apoštolům moc, že ve jménu jeho nemocné a posedlé uzdravovali, a moci této také dobře používali. Jen jedenkrát se jim nepodařilo, posedlého ode zlého ducha osvoboditi. Divíce se tomu tázali se Pána, co toho příčinou. I odpověděl jim Spasitel: »Pro vaši nevěru. Amen zajisté pravím vám, budeteli mítí viru jako zrno hořčičné, řeknete této hoře: Jdi odsud tam a přijde, a nebude vám nic nemožného. Toto pak pokolení vymítá se, leč skrze modlitbu a půst.« (Mat. 17, 19. 20.) Trojí věci nedostávalo se tedy apoštolům při uzdravování onoho posedlého, totiž: živé, účinné víry v moc jména Ježíšova, modlitby touto vírou oživané a oběti sebezapírání, postu.

V tom ohledu podobají se bohužel tak mnozí katolíci apoštolům; opomíjejí v sobě drímající viru probuditi a tak oživiti, aby byla schopná a hodná krom-obyčejného skutku všemohoucnosti a dobroty Boží; a poněvadž se jim takové víry a důvěry nedostává, proto se ani nemodlí, aby Bůh nehody a utrpení od nich odvrátil; a tím spíše zapomínají na obět, kterou by v jistém případě na smíření rozhněvaného a trestajícího Boha měli přinést. Vždyť skutky kající po-

žadoval Bůh netoliko, aby posedlí mohli býti uzdraveni, nýbrž též, aby lidé od mnohých jiných utrpení byli osvobozeni. Pravdu tuto vyslovil jasně král Šalomoun při svěcení chrámu Jerusalemského: »Jestliže by hlad vznikl na zemi, nebo mor, anebo nakažené povětrí, nebo rez, aneb kobylky, aneb porušení úrod zemských, anebo soužil by je nepřítel . . . jestliže by zavřeno bylo nebe a nepršel by dést pro hříchy jejich, a modlíce se na místě tomto, pokání by činili jménu tvému a od hříchů svých odvrátili by se pro trápení své, ty vyslyš je na nebi.« (III. Král. 8, 37. 35. 36.) Na tuto pravdu i nynější sv. Otec při prohlášení jubilea upozornil, nařídív nejen modlitby, průvodny, návštěvy kostelů, nýbrž též oběti postu a almužny, abychom od Boha odvrácení tak mnohého zla, kterým naše doba trpí, vyprosili.

Tím domníváme se, že vyvrátili jsme dotčenou námitku. Avšak nikterak nemyslíme, že jsme nad nevěrou a zlomyslností posměvačů zvítězili a je umlčeli. Pojednali jsme o pravdách proto, aby věrní katolíci jimi svou viru v moc modlitby a svou důvěru v nejsvětější Srdce před jedovatými šipami nevěreckých a zlomyslných lidí uhájili, a posměvačnými řečmi a spisy nedali se ve svém přesvědčení mýlití.

Konečně ještě něco. Mohlo by se namítati nebo skutečně se namítá: Odkud ví to »škola« nebo její zpravodajové, že ta neb ona radostná událost byla od Boha vyprošena nebo vymodlena, a že se vše nedělo přirozeným během věcí, a kterak mohou se podobné události tak beze všeho prolašovati za vyslyšené modlitby? — K této námitce odpovídáme otázkou. Tisícové hledají v rozmanitých nemocech pomoci u lékařův a užívají léků; i bývají uzdraveni a přisuzují pak své uzdravení lékaři a lékům, a dobře za to zaplatí. I táži se: Kdo to může dokázati, že

v těch případech nemocného lékaře a léky uzdravili? Nestaloli se tak, poněvadž nemocný měl silnou přirozenost, anebo že nemoc měla přirozený běh? Až nám

znalci patřičně zodpoví tuto otázku, pak odpovíme k dotčené námitce a ospravedlníme název »vyslyšené modlitby.«

Různé zprávy a drobnosti.

Padesátiletá památka kněžství milovaného Otce křesťanstva, slavně panujícího papeže našeho Lva XIII. Překrásně povzbuzuje své věřící k oslavě této památky sv. Otce nejdůst. kníže-arcibiskup Pražský, hrabě Schönborn. Za příčinou této slavnosti rozproudil se již nyní v celém katol. světě radostný ruch; všickni národové chystají se již, aby nadšeně účastnili se nastávající slavnosti, a závodí vespolek, aby osvědčili nejvroucenější díky Bohu, aby dětinou svou lásku ke společnému Otci v Římě dali na jevo. O něm platí právem slova: »Ty jsi velekněz, ty jsi největší náměstný prostředník mezi Bohem a lidmi a vládněš úřadem, jemuž žádný jiný úřad ani na nebi ani na zemi důstojností a vznešeností se nerovná.« Druhotiny sv. Otce Lva XIII. budou opravdu slavností rodinnou, bude to den plesání pro milovaného Otce veliké rodiny, celé katol. církve. Vznešený velepastýř Pražský ku konci svého listu napomíná věřících diecése své takto: »Nuže tedy, Nejmilejší v Pánu, ctěte Lva XIII. jakožto velekněze, který vám žehná, i jako Otce, který vás vroucně miluje! Připravujte se důstojně ku slavení druhotin kněžských a spojíte v tomto roce horlivěji než kdykoli jindy modlitby své s modlitbami celé církve, aby milost Boží i dále vládla nad posvátnou osobou jeho, aby »Hospodin seslal mu pomoc ze svatyně a se Sionu ostříhal ho, aby rozpomenul se na všelikou oběť jeho a všeliké rady jeho potvrdil i všecky prosby jeho naplnil.« (Žalm 19.)

Jesuité v misiích. Tak mnohý nedouk a nesmyslný člověk dělá si posměch z kněží a zvláště Jesuité jsou mu solí v očích. Ale ať dokáží, co působí tento horlivý řád v učenosti v misiích tu- a cizozemských. Za doklad stůjž zde zpráva. V roce 1883.—1884. působilo mezi 1,375.594 katolíky 839 kněží, 203 skolastiků, 379 bratří laiků, celkem 1421 členů Tovaryšstva Ježíšova. Všichni tito působili na 2662 různých místech misijních, službu Boží konali ve 2686 kostelích a kaplích, řídili 2355 škol (mezi nimiž 52 vysokých učelíšť) s 87.502 žáky; vychovávali v 131 sirotčincích 9625 chudých dítek a obstarávali 19 nemocnic. Pokřestili 66.654 dítek a 7622 odrostlých na víru obrátili. — V roce 1882.—1883. v misiích mezi 1,275.881 katolíky působil 673 kněží, 174 skolastiků, 327 bratří laiků — celkem 1174 členů Tovaryšstva Ježíšova. Misionářských stací bylo 2500 s 2386 kostely a kaplemi, 2271 škol (mezi nimi 52 vysokých), 78.598 žáků, 72 sirotčinců s 10.426 sirotky a 19 nemocnic. Pokřestěno bylo 61.480 dítek a 10.594 odrostlých na víru obráceno. — Zde mluví skutky proti všem osočovatelům!

(Dle »Blahověstu.«)

Benediktinská kolej v Římě. Nynější slavně panující sv. Otec Lev XIII. skládá velikou naději v nejstarší na západě řád sv. Benedikta. Doufá, že jak druhdy řád tento vzdělanost, zhožnost rozšiřoval, tak i nyní společnost lidskou zachovati lze řádem tímto, zvláště pak co se týká východní církve. Tu že kyne veliká naděje

spojení s církví římsko-katolickou skrze tento věhlasný řád. Za tou příčinou chce, aby aspoň někteří údové jednotlivých klášterů vychování byli pod jeho nejvyšším dozorem v koleji sv. Anselma, hy pak vzděláním svým působili buďto jako misionáři, nebo aspoň na spojení církve řecké s pravou církví římsko-katolickou. Byla již v Římě schůze biskupův a opatů řádu benediktinského v té záležitosti, jejíž usnesení sv. Otec blahoskloně schválil. Nechat tedy oživne zase řehole sv. Benedikta!

Ubohá mládež! Každý dobře smýšlející člověk naríká na nynější mládež, s níž učitelé ani katecheti poraditi si nemohou. Tu najednou vzešla nám hvězda nadějně budoucnosti, spolek pro vychování a zachránění křesťanské mládeže, jenž vydává nutně potřebný časopis »Přítel dítek,« kterýž jak rodičům, tak učitelům a vychovatelům mládeže velevítaným bude. Kéž by hodně byl rozšířen po vlastech našich česko-moravských!

Výstava v Římě. Za příčinou jubilea sv. Otce bude v prosinci uspořádána v Římě výstava, k níž došly již přihlášky se všech stran světa.

Sv. Otcí poslal sultán turecký vlastnoruční list, jímž dává výraz upřímnému, přátelskému smýšlení svému a účtē ke sv. Otcí.

Ke svatokrádeži u sv. Apollináře. Katolický časopis »Čech« přináší tuto zprávu: Za příčinou svatokrádeže před několika dny v kostele sv. Apollináře spáchané konati se bude z nařízení Jeho knížecí Milosti nejdůstojnějšího pana arcibiskupa pražského odpošující slavnost veřejná v téměř kostele, a sice na druhou neděli postní dne 6. března b. r.

Jak umírá pravý učenec! V polovici minulého měsíce zemřel ve Frankfurtě prof. dějin vysokých škol v Inšpruku, Dr. Stump-Brentano. Dav si zavolati kněze, pravil, ukazuje na zimničný tlukot svého

srdce: »Musím zemřít; ale chci umřít jako pravý katolický křesťan, a chci se na poslední cestu co možná nejlépe připraviti.« S velkou pobožností přijal pak sv. Svátosti. V noci na to loučil se s domácími a světem. Mluvě o věcech tohoto světa, pravil: »Vše, zde co hledá se: věda, čest, krása, bohatství, vše to není ničím bez víry, nevycházili to od Boha a nesměřovali opět k Bohu. Víra jediná sílí nás v životě i ve smrti.« Na to doložil: »Já, jsa dějepiscem, měl jsem příležitost patřiti, jak božská ruka zasahuje do dějin člověčenstva;« a častěji opakoval soudové Boží!« Pak rozloučiv se s manželkou, pravil: »Přichází nejtěžší doba pro nás oba; ale jen tiše, tiše, tiše!« Pak děkoval jí za vše a prosil, aby se starala o vychování dítek, napomínaje: »Jen pravdu ve všem, a pravdu nade všecko!« Pak dal dítkám požehnání. Když jeho tchán, Dr. A. Brentano, pláče přistoupil k loži, tázal se ho, řka: »Proč pláčeš? Vždyť já jsem u cíle a odcházím domů do své pravé vlasti!« Při dobrém rozumu učinil opatření o svém pohřbu, kázav na pomník svůj postaviti nápis: »Všecko lidské dílo a všecka věda jest kusá (Stückwerk).« Pak ještě děkoval tchánu, že dal mu, co měl nejmilejšího, svou dceru, řka: »Po dvaceti letech ti ji vracím!« Vzkázav ještě pozdrav na universitu inšpruckou a studující, jakož i na kněze, který ho zaopatřoval, a lékaře, prosil přítomně, aby se modlili. Když domácí pokleknuvše se modlili, modlil se tiše s nimi, řka ku konci Otčenáše: »Amen, amen; děkuji Ti, Bože, že tento poslední souzvuk mého života tak čistě a krásně doznívá!« Záhy na to skonal tiše. Jak čistý a krásný byl jeho život, tak krásná byla i jeho smrt. R. i. p.!

Kterak máme čísti? Máme přečísti knihu celou od začátku až do konce, a sice po pořádku. Již starý mudrc římský

Seneka pravil: »Nic neváží, zdali mnoho knih přečteme, nýbrž to mnoho váží, když dobré knihy, a sice hodně mnoho krát čteme. Určité a stále čtení prospívá, nestálé pak a ménivé škodivá. Kdo chce na jisté určité místo přijíti, musí jiti po jedné a též cestě a ne po rozličných cestách, neboť by takto nešel, nýbrž bloudil. — Pambo, muž to ve vědách všelikých neznámý a neučený, šel k jinému poustevníku, aby se od něj naučil žalmům (odříkání, protože neuměl ani čísti). Uslyšev první verš žalmu 38.: »Pravil jsem, chci ostříhati cesty své, abych nechybil (nezhřešil)

jazykem svým,« uslyšev to tedy, již nechtěl Pambo dále slyšeti, již měl toho dost, a odešel. Proč však odešel? On si pomyslil, bude to namáhání hrozné, než se tomu verši naučí, to jest ne z paměti, nýbrž než se ho naučí v životě zachovávat. Za dlouho a dlouho let tázali se ho, jestli tomu verši již rozumí? I odpověděl Pambo: »Sotva jsem mu za devatenáct let porozuměl.« Byloť mnoho poustevníkův a mnichů, kteří měli ve své knihovně jen jedině Písmo sv. a nic více, a přece byli z nich nejučenější lidé. Proč? Protože mnoho a pilně dobré knihy, zvláště Písmo sv. a životopisy Svatých čítali.

Milodary Božského Srdce Páně.¹⁾

Skála u Humpolce. Již dříve onemocněl nám chlapeček. Naděje byla takměř ztracena. Modlili jsme se sv. růženec každodenně a dítě ozdravělo. Loňského roku onemocnělo po druhé. Zase jsme se modlili sv. růženec a slíbili uveřejniti to ve »Škole.« Chlapec jest zdrav. Matka koná nyní svou povinnost. *A. S.*

Z Dobšic. Tímto vzdávám nejvroucenější díky a chválu nejsv. Srdci Páně za posílnění, částečné uzdravení a za vyslyšení mnohých proseb, jež jsme vznášely k nejbl. Panně Marii v Blatné a na Sv. Hoře. *M. Z.*

Ze západních Čech. Loňského roku roznemohla se nám naše matka velmi těžce, až na kraj hrobu, a to již po třetí. Byla zaopatřena sv. svátostmi. Mezi tím zemřel nám mimo nadání otec a tu

v největší úzkosti postaveni utekli jsme se k nejsladšímu Srdci Páně, aby nám aspoň matka ještě na nějaký čas zachována byla. Nedoufali, nevolali jsme nadarmo. Díky předobrému Srdci Ježíšovu, Jeho Matce a sv. Josefu — matka se nám pozdravila. *H.*

Od Vyzovic. Jistá osoba plní tímto slib svůj, vzdávajíc veřejně díky B. Srdci Páně a nejčist. Srdci nejblah. Panny Marie za příznivé ukončení jisté záležitosti po vykonané devítidenní pobožnosti k nejsv. Srdcím. *A. F.*

Od Frýdku. Srdečné díkůvzdání nejsv. Srdci Páně, neposkvrněnému srdci Panny Marie a sv. Josefa, sv. Aloisiovi a sv. Janu Nep. za mnohá dobrodíní a vysvobození z mnohého neštěstí uveřejňuje účastník pouti do Lúrdy. *J. K.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rim. Všude konány za poslední doby porady o oslavě kněžských druhotin sv. Otce a vytvořily se komitety diecesání. Bude to v pravdě slavnost katolická, t. j.

všeobecná. Nejvíce vábivým předmětem jubilea bude asi vatikánská výstava, na jejíž zařízení již nyní horlivě se pracuje. Z celého světa bude obeslána vzácnými

¹⁾ Poznámka. Všecky čtenáře „Školy“ upozorňujeme na obálku „Upozornění.“ I tentokrát museli jsme mnohé dopisy odložit, protože nebyly podepsány.

předměty; též knížata až z Indie a Japonska ji obeslali. Nalézati se tam budou též dary evropských panovníků, jimiž sv. Otce za příčinou jeho jubilea uctíti obmyslejí. Již teď došlo do Říma přes 500 básní na sv. Otce složených od předních básníků, z nichž nejlepší má být uvedena v hudbu jakožto hymna Lva XIII. — Turecký sultan zaslal sv. Otcovi skvostný dar, drahocenný prsten řídké velikosti a těžkosti. — Katolické Švýcarsko vedeno svými biskupy chystá se k velikolepé oslavě druhotín sv. Otce. Zvláštní pouť do Říma bude uspořádána za tím účelem. Vydavatelé katol. novin rakouských hodlají svatému Otcovi podati skvostně vázaný exemplář jubilejního čísla svých novin.

Rakousko. Z činnosti sněmů zemských upozorňujeme na snahu škole navrátiti ráz náboženský. Místodržitel moravský pronesl ta slova, že se zármulkem vidí zmáhající se lhostejnost náboženskou a že uznává oprávněnost přání, jež v oboru zákonodárství pronesl nejd. pan biskup brněnský. Též na sněmu českém doinknuto bylo otázky konfesíonelní, t. j. náboženské školy. Velmi dobře pravil tu posl. Hora, že při zdělávání nových zákonů nebral se ohled na přesvědčení náboženské. Nespokojenost s nynější bezkonfesíonelní školou je všeobecná. — Na říšské radě jednalo se o návrhu Mengrovu na obmezení nedělního klidu. Naproti tomu hrabě Egb. Belcredi navrhl, aby přijala se resoluce, již se vláda vyzývá, by co nejprísneji provedla zákon o nedělním klidu a aby platil také pro trafiky, loterie a kořalny, pro tyto poslední na celý den. Vládní zástupce vyslovil se proti návrhu Mengrovu, nezmínil se však o tom, jaké stanovisko zaujímá vláda k návrhu o rozšíření nedělního klidu na trafiky a kořalny.

Německo. Za nynějších kritických dob vládě berlínské skutečně záleží na

upokojení katolíků. Důkazem toho jest chování její ke starokatolickým a tak zvaným státním farářům, to jest těm, kteří za kulturního boje proti vůli katolických biskupů byli dosazeni na výnosné fary. Z těchto již všichni se podrobili svým vrchním pastýřům. Také od starokatolických farářův odvrátila mocná ruka Bismarkova svou ochranu, a proto nemajíce věřících a — což jest hlavní — hmotné podpory, opouští své farníky jeden za druhým. — Předloha pruské vlády ve příčině vyjednávání mezi sv. stolicí a vládou bude prý co nejdříve pruskému sněmu předložena. Bude ustanoveno, co se týče vojenské povinnosti — aby všichni kněží a kandidáti pro misie úplně byli osvobozeni od povinnosti té. Veškeré na základě pruských zákonů vypovězené řehole mohou se opět vrátiti.

Francie. Při rokování o rozpočtu ministerstva vyučování vytýkal poslanec baron Mackau nynější soustavě vyučovací, že je příliš drahá a že mífí proti náboženství. Tehdy navrhl též radikál Pichon, aby rozpočet tento byl skrtnut a tak provedeno odloučení státu od církve. Proti tomu mluvil biskup Freppel, dokazuje, že rozpočet tento jest závazkem státu na odškodnění duchovenstva za statky, uzmuté církvi. Naproti beznáboženským školám státním zařizují se všude soukromé školy katolické. Tak na př. v jediném departementu (okresu) Aveyronském sešlo se k účelu tomu za krátkou dobu 77.000 franků. Výbor poslancecké sněmovny pro záležitost koncordátu (smlouva mezi sv. stolicí a vládou) přijal 9. února po dlouhém rokování 11 proti 9 hlasům zásadu odloučení církve od státu. — V nemocnicích odňatých dřívější správě katolických řeholníků a řeholnic obmezuje nynější zednářská správa kde může zaopatření nemocných svatými svátostmi.

V měsíci březnu modleme se za vrchnosti křesťanské.

Níž jméno samo úřadu a spravedlnosti vzbudilo v duši pohana vznešený pojem tak, že zvolal: »Úřad jest živá spravedlnost!« A znamenitý řečník Cicero tvrdí takto: »Jako úřadům zákony poroučí, tak lidu zase úřady; skutečně lze říci, že úřad jest mluvící zákon, zákon pak němým úřadem.« Každý zákon, pokud nepřičí se spravedlnosti, má původ svůj od zákona věčného. Jestliže již u pohanů byl zákon v takové vážnosti, čím více nabývá vážnosti, patřímeli naň očima víry, pozorujeme jej v křesťanství. Zákon věčný, od Boha pocházející, vepsán byl do srdcí lidských, oznámen byl za hromobití a blesku Bohem na hoře Sinai, obnoven byl hlášením samého Syna Božího. Na tomto zákonu Božím všechny ostatní zákony se zakládají, s ním shodovati se musí, jinak by nás nevázaly. Jestliže však zákon nás pro Boha zavazuje, pak musíme poddáni býti vykonávatelům zákona, jakož nás již sv. apoštol Pavel napomíná, řka: »Každá duše mocnostem vyšším poddána buď; neboť není mocností, leč od Boha, a kteréž jsou, ty od Boha zřízeny jsou. Protož kdo se mocnosti protiví, zřízení Božímu se protiví; a kteréž se protiví, odsouzení sobě dobývají . . . Protož chceš se nebáti mocností? Čiň dobře a budeš mítí od ní chválu. Pakli zle činiti budeš, boj se, neboť ne nadarmo nosí meč; Boží zajisté služebník jest.« (Řím. 13.) A kníže apoštolů, sv. Petr, rovněž napomíná věřící, řka: »Poddáni tedy buďte všelikému lidskému zřízení pro Boha: buďte králi, jako nejvyššímu, nebo vládařům, jako od něho poslaným k potrestání zločincův a k pochvalě dobrých.« (1. Petr. 2.) Muž spravedlnosti, nebo muž v mocnosti, jest podle učení apoštolského »služebník Boží jest tobě k dobrému.« Vrchnost křesťanská zastává tedy místo Boha, jest vykonávatelkyní práva i spravedlnosti, zákona věčného. A tuto moc vrchnosti hájí toliko církev katolická, jen ona jest hlavní oporou, obhájkyní moci světské, vrchnosti a úřadů proti všelikým nepřátelským nástrahám.

Věduce to dobře, jak důležitá jest úcta k vrchnosti a úřadům, věduce, že jen tak zachován může býti řád, snaží se svobodní zednáři co možná nejvíce vyvrátiti všelikou auktoritu, hledí vyvrátí poslušnost a úctu k úřadům a vrchnostem, jakožto mocnostem od Boha ustanoveným, aby podvrátili veškeren řád lidstva. A že církev sv. jest hlavní oporou zákonodárných mocností, nepřestávají ji snižovati, tupiti a kde mohou pronásledovati. Bohužel za našich pobouřných a víry prázdných časů poslouchají mnozí takové rýpaly, kterým každý pořádek jest solí v očích. Takoví oblažitelé slibují národu zlaté hory, ale podrží jich pro sebe; žvatlají o svobodě, ale svírají oklamáný lid jařmem. Ó chraňte se podobných falešných proroků v rouše ovčím, jižto uvnitř však jsou draví vlci, trhající nemilosrdně obelstěnou kořist svou!

Povšimnutí hodno jest, co pronesl sv. Isidor, poustevník egyptský, jenž již v V. století odporoval tak zvané vládě lidu. Pravi: »Kdybychom v hodnostech rovni sobě byli všickni, zřídka bychom v pokoji žili, nýbrž ustavičně se svářili. Nemůže tedy vláda lidu obstáti, kteráž jest též proti vůli Boží, jež krále ustanovila, by vládl lidu. Že jsou tedy království a vrchnosti, že jedni vládnou, druzí poddáni býti musí — že národové nemají jako vlny na moři sem tam zmitány býti, jest dílo božské moudrosti. I u zvířat vidíme, že jedny druhým podrženy

jsou, na př., včely mají svou královnu: celá stáda divokých zvířat mají své vůdce. I ryby mořské mají svou kázeň, i tam jsou vůdci a poddaní. Totéž dokazuje nám naše tělo, na němž hlava panuje, ostatní pak údové podrobeni jsou. Musíme tedy vyznati, že každé království od Boha ustanoveno a zřízeno jest.*

Třebať jsou mnohdy vrchnosti nespravedlivy, ale i těch jest nám pro Boha poslouchati ve všem, co není proti zákonu Božimu; neboť v tom případě jest nám více poslouchati Boha než lidí. Třebať jsou ve mnohých krajinách vrchnosti, nemajíce samy lásky ke společnému řádu; díky Bohu jsou však ještě i v zemích, kde se církev pronásleduje, úřady opravdu křesťanské, které řídí a spravují poddané podle zákonů, zakládajících se na zákonu Božím. »Marná jest nešlechtnost, mocnou není než spravedlnost. Kvěsti může na čas nešlechtnost, ale trvati nemůže;« toť jsou slova sv. Augustina.

Ó kéž by zavládla křesťanská spravedlnost netoliko u krbu domácího, ale i na venku v úřadech, ano i v palácích královských. Toť zajisté jest vroucné přání každého cítěle Božského Srdce Páně, kteréž samo nejvíce sobě přeje, by mocnosti Bohem ustanovené ve vši spravedlivosti vládly poddaným lidem svým.

Jak pravdiva jsou slova sv. Otce Lva XIII., jenž praví v listu poslaném Mgr. Mermillodu: »Společnost lidská prosáklá jest jedem, kterýž strašné následky s sebou přinese, jestliže lidé nepodrobí rozum svůj pravdě božské, kterou jest Ježíš Kristus, a jestliže srdce, naplněna láskou ke spravedlnosti a náboženství, nebudou toužiti odpočinouti v přístavu spasení.« Strašně zirá peklo na Boha spustěný lid; odevšad hrozí nebezpečí podvratu, zbraně a konečné záhuby. Račiz, ó Božské Srdce, býti milosrdným prostředníkem mezi spravedlivým Soudcem a národy proviněnými! Vzpomeň, ó Pane, že jsi nepřišel nás zahubit, nýbrž spasit! Nebudiz nám Soudcem, ale Spasitelem!

M o d l i t b a.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za vrchnosti křesťanské, by nadšeny jsouce duchem věčné spravedlnosti, vezdy všechno Tvým zájmům, Tvým právům obětovaly. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přeladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**Angel Páně zVěstoVal Marll, a Ona počaLa z DuCha sv.;
a štěstí, že Věřl, neboť JeJl žIVot nese spasení sVěta.**

Oběť přesnic.

Vzdejme Kristu oběť stárou,
Oběť přesnic ctěme chválou,
On své ovce smrti zbavil,
U Otce jim pokoj spravil.

Smrt' a život stály polem,
Podivný boj vedouc spolem.
Života pak umřev vůdce,
Vládne živý po té půtce.

Pověz, pověz, svatá Máří,
Co jsi zřela v ranní záři?
Zřela jsem hrob ožilého,
Zřela slávu povstalého.

Andělské jsem zřela svědky,
Roucha potní a plachetky.
Vstal Pán čáka milovděká,
V Galilei na vás čeká.

Marie radš věrme vidu,
Než zlé lesti nectných Židů.
Víme, vstal Pán hodný chvály,
Vítězný se smiluj králi!

Sušil.

Cesta světem k Srdci Páně.

(Část další.)

7. Pohled v otčinu.

„Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všecko bude vám přidáno.“
„Přijď království Tvé!“
Mat. 6, 33. a 10.

Žák: Ó vlasti má, ó vlasti má!
Tam tě vidím již, avšak v jaké ještě dáli.
Zde tapu ještě v nevědosti, jsem sláb
a nemocen, v bidě a opovržení. Tam
však, Pane můj, tam zřím již světlo
oslňující, které plane na krbu věčné
lásky Tvoji. Tam vidím dům otcovský,
ples andělů, chrám svatých, tam útočiště
hříšníků, matku dítek, útěchu opuštěných,

tam sirotkův otčinu! Tam chci, tam
musím dojíti, tam budoucí bydlo mé;
neboť co chvíle bolestněji mne dojíámá
cizina, poznávám nicotu radosti časných,
prázdnotu pozemského vyrazení a celou
bídu života svého. Tam ve chrámě Tvém,
ó Mistře, co naleznu tam?

Mistr: Tam, synu můj, najdeš učení
moje, které Otcem mým 4000 let dříve
zvěstováno a příslibeno bylo; tam najdeš
milost mou pro mír srdce tvého, milost
k posvěcení. Milost mou, abys poznal,
co božské jest, co věčně pravdivé, abys
pravdu poznanou využítkoval ku blahu

svému v lásce Boží. Ve chrámě tomto najdeš život. Tam pnou se vzhůru sloupové víry, tam visí kotvice naděje pro hodinu parného boje, tam jest planoucí srdce svatě lásky, která všecko pozemské stravuje. Mne tam najdeš, jenž tobě milosti této dobyl, každé hodiny jsem hotov ku pomoci tobě spěti. Duch, jež jsem apoštolům svým byl seslal, naplní tě tam milostí mou. Tam jest pramen milosrdenství, moje i tvoje máti, neposkvrněná nevěsta Ducha sv., kteráž, jsouc poníženou děvkou Páně, celý svět přemohla, k sobě do nebe vzal jsem ji po jejíездеjší pouti, korunoval jsem ji korunou mučovníkův i vynávačů, korunou čistých panen a všech svatých. Tam najdeš balsám na rány v boji obdržené, a oltář k oběti díkův, až duše tvá vítězně z boje vyjde. Protož zmužile kráčeji po úzké stezce svatě bázně Boží.

Žák: Ó jak jsi dobrý, Mistře můj, že mi cestu ukazuješ ku svatyni své; pomáhej mi jen, abych hodným učiněn byl brzy tam dojíti, tam spásy najíti a s Tebou tam sjednocen býti na věky. Amen.

8. Příkrá stezka.

Tedy uzřev Ježíš matku a učeníka tu stojícího, kteréhož miloval, dí matce své: „Ženo, hle, syn tvůj!“
Potom dí k učeníkovi: „Ejhle matka tvá!“
Jan 19, 26.

Žák: Kde jsem nyní? Sám a sám stojím zde a nevím kam. Není vůdce, není pomocníka, není přítele, není těšitele ani přede mnou, ani u mne! Kde jest svatá ona ruka Spasitele mého, kteráž mne dříve tak obezřetně a laskavě vedla? Kde slovo přátelské, jež dříve mne tak sílilo? Kde hlas Těšitelův, jenž jindy skleslé srdce moje těšil a občerstvoval? Co mám, co mohu nyní počíti? Co ještě ze mne bude?

María: Ó dítě moje, proč naříkáš, že tě Syn můj již nevede, že necitíš svatou Jeho ruku? Neřekl apoštolům a skrze tyto všem svým věrným učeníkům potěšná slova: „Ejhle, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ Neodevzdal mně tebe tenkrát, když s kříže svého k panickému učeníku Janovi pravil: „Hle, matka tvá,“ a ke mně: „Hle, syn tvůj.“ A nemáš Jej na blízku ve způsobách chleba a vína, ve svátosti obzvláštní lásky Jeho? Hle, zde viz Boha a Pána svého, v tajemství ukrytého! Tu máš a najdeš síly dosti ke skutkům dobrým, lásky ke ctnosti, ku posvěcení duše své. Zapomněl jsi již, co Pán tvůj pravil: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ Proč pochybuješ o slově božského Syna mého? Či nemůže tobě poslati množství andělských duchův, aby tě chránili a pomocí svou tobě přispívali? Co se ti pak může ještě státi? On raziti bude cestu tobě a vésti tě po cestě pravé, abys nebloudil. Proto jen zmužile, dítě moje! V krátce najdeš jistě cestu schůdnější a radovati se budeš ve vzpomínce, jak udatně jsi byl bojoval a jak také zvítězil. Ptej se jen všech vítězů, kteří již dávno před tebou svět se vším bláznovstvím jeho byli přemohli, v kom bojovali a zvítězili? Nebojovali ve Jménu Ježíše a nezvítězili v témž přesvatém Jménu nejmilejšího Syna mého? Opustila jsem jen jediného, jenž se mé mateřské přimluvě odporučoval a pod plášť můj se utíkal? Nevzhlédla jsem okem milosrdným na každého, jenž mé pomocí potřeboval? Zdaž tebe opustím?

Žák: Ó drahá máti má! Slova Tvá jsou mi pomocí a pomoc Tvá sladkou útěchou. Jen neopouštěj mne, abych po boku Tvém došel tam, kde Ty nyní se Synem svým, Pánem mým, se raduješ — slávy věčné. Amen. (Přítě dále.)

Arumugam, vytrvalý princ indický.

(Osudy pokřtěného prince indického, vypravované volně dle zpráv misionářských.)

I. Nemoc a uzdravení.

V paláci bohatého a vznešeného knížete indického Rama nastal veliký zmatek. Jediný milovaný syn radžův (t. j. knížete), o němž domníval se, že si jej mnohými modlitbami a pohanskými oběťmi od žiboha Brahmy po dlouhé bezdětnosti vyprosil, ležel těžce nemocen. Okolo lůžka bledého a vysileného chlapce stáli četní sluhové, palmovými vějíři horečkou stíženého ochlazující. Vedle lože seděl sám radža a držel horkou ruku svého umírajícího dítěte pevně ve své, jakoby tím mohl zadržeti prchající žití, kdežto oko jeho starostlivě a s úzkostí spočívalo na bolestí strhaném obličejí nemocného. Rty knížete pohybovaly se v tiché modlitbě ke svým modlám. Avšak žádná z nich nezdála se, že by jej chtěla vyslyšeti; neboť každou hodinou slábl tlukot tepny, a nikdo z přítomných indických lékařův a modlářských kněží nepochyboval, že chorý chlapec ještě této noci zemře.

Tu přistoupil služebník neslyšitelnými kroky k radžovi, a když se byl až k zemi poklonil, šeptal mu do ucha: »Pane, zaklínači hadů jsou venku a očekávají tvého rozkazu.« Kníže jakoby se probudil z těžkého sna, pohlédl vzhůru a pravil: »Nechť vstoupí.« Za okamžik pozvedla se těžká záslona u dveří; zaklínači hadů vstoupili dovnitř a vrhli se úctyplně před radžou na zem. Tento však pravil jim, ukazuje na své umírající dítě: »Vizte! můj syn umírá neznámou nemocí, kterou na něho seslal zlý duch. Přinesl jsem již svým bohům (Siva, Višnu, Brahma) veliké oběti a mnohé modlitby, avšak kněží nemohou dítě mé uzdravití a rovněž léky těchto lékařů nemají zdárného účinku. Všichni praví, že duch hadí otrávil dechem

svým mé dítě. Můžeteli ducha tohoto zaklnouti, by je nemocí té opět zbavil?« — »Ano, pane,« odvětili oba kouzelníci, »můžeme to; avšak duch hadí neuzdraví syna tvého pojednou a náhle, nýbrž zvolna. a pak teprve, přinesešli mu důstojnou oběť na penězích a mléku.« Nedůvěřivě a skoro opovržlivě patřili lékaři na oba podvodníky, již nic jiného nezamýšleli, nežli získati dobrou odplatu a po té zmizeti. Neboť uměním jejich byl podvod; sami žili z lehkověrnosti svých krajanů. Radža však, který nechtěl ničeho opomenouti, by život svého dítěte zachránil, hodil oboum zaklínačům těžký měsíc zlata a přikázal jednomu ze svých služebníků, by přinesl zlatou mísu plnou sladkého mléka, zamilovaného to hadů pokrmu.

Když byla mísa přinesena a na zemi postavena, posadili se oba zaklínači na koberec, položili koše s jedovatými hady — chřestýši — před sebe a počali zticha na svých flétnách hrát. Po prvních tonech pozvedli hadi, již hudbu velice milují, hlavy z košů do výše, hleděli vůkol a mlaskali rozpoltěnými jazyky labužnický po mléku. Po té plazili se k míse a srkali chtivě sladké mléko. Když se byli dosyta napili, vzpřímili se na ocase do výše a počali se dle taktu kolebat. Oči všech byly dosud na hady a jich pohyby upřeny, když tu z nenadání zavzněl hlasitý výkřik. Polekáni pohlíželi všichni přítomní na nemocného chlapce, kterýžto vzkřek vyrazil a vypoulenýma očima, na všech údech se třesa, upřeně zíral na hady. Úzkostlivě vrhl se radža vedle syna svého na zem a snažil se ho ukonejšiti; když se mu však nedařilo, hleděl zlostně a zároveň ulekaně na oba podvodníky a tázal se jich: »Co to znamená?« —

Ti mu však dali němý pokyn rukou, by se choval tiše, a počali hlasitěji a rychleji na své flétny hrát, tak že i hadi vždy rychleji se pohybovali. Tu podruhé choré dítě pronikavě vzkřiklo a napadeno prudkým záchvatem, až okolostojící lékaři si šeptali: »Již umírá, již umírá!«

Při druhém výkřiku ulekli se také hadi, zlostně se vztýčili, natáhli krky a skokem vrhli se k lůžku nemocného dítěte. Tu zlostně vyskočil radža. Jediným krokem odkopl jedovaté plazy daleko do rohu světnice a vzkřikl: »Podvodníci! Vy vraždíte dítě mé, na místě byste je uzdravili. Klidte se, nebo vás bičem vypráskám!« — Sluhové knížete chtěli již na pokyn svého rozhněvaného velitele chopiti se obou zaklínačův; avšak tito sebrali rychle měšec a zlatou mísu, chopili své hady za ocasy a mávali soptícími plazy hrozivě kolem svých hlav, tak že nikdo neodvážil se k nim se přiblížiti, a opustili kvapem komnatu a palác.

Sotva byli odešli, již se chorý chlapec utišil, poněvadž mu právě strach před hady toto rozčilení způsobil. Vysílen sklesl na své lůžko a zavřel oči, kdežto starostlivý otec jeho zhluboka a bolestně vzdychal, jelikož i tato poslední naděje v zaklínače hadů byla zmizela. Tu přistoupil jeden z indických lékařů, dobrosrdečný stařec se sněhobílým vlasem, k lůžku nemocného, a když byl jeho tepnu ohmatal, pravil k radžovi: »Můj kníže, chcešli zachovati život svého dítěte, zavolej si některého z cizích kněží kříže. Těmto bílým kněžím nemůže duch hadí uškoditi: ¹⁾ spíše musí jich poslouchati; neboť jim jest dána tajemná věda i velká moc, jak jsem již vícekrát zkusil při nemocných, u nichž jsem se veškeré naděje vzdal, nad duchem hadím.« — »Jak!« zvolal užaslý radža, »i vy, ctitelé

našich starých bohů, radíte mi, bych nepřítel a protivníků naší víry požádal za pomoc? Zda nepotrestá Brahma na mně této nevěry?« — »Kníže můj,« odvětil indický lékař-kmet, »ze všech zlých duchů, kteří na zemi panují a zlo působí, jest had Brahmův a jeho ctitelů nejúhlavnějším nepřítelem. Bílí bramíni západu, kteří výhradně moc mají nad hady, nemohou býti proto nepřátely Brahmy. Radím ti tak ještě jednou; zavolej co nejspěšněji některého bílého bramína, sice syn tvůj zemře zlostí hadů.« — »Nuže,« pravil radža odhodlán, »zavolejte bílého bramína!«

Za půl hodiny stál katol. misionář v dlouhém, bílém taláru, s křížem na prsou, u lože nemocného chlapce. Radža ukazuje naň, pravil: »Bílý muž, syn můj umírá, otráven dechem hadího ducha; moji bramíni a zaklínači hadů nemohli mu pomoci. Slyšel jsem, že tobě jest dána moc nad zlými duchy. Pročež prosím tebe, zapuď je a uzdrav mého jediného milovaného syna.« Po těchto slovech zakryl si nešťastný otec obličej a slzel. Avšak misionář, dojat jeho bolem, pravil: »Kníže, budu se modliti k Bohu, Stvořiteli nebes i země a jedinému Pánu nad životem a smrtí, by léky mé požehnal a dítěti tvému zdraví a život daroval.« — »A co žádaš za to?« tázal se radža. — »Pro sebe nežádám ničeho,« pravil misionář; »neboť Bůh, který mne z pouhé milosti služebníkem svým učinil a moc mi nad zlými duchy propůjčil, poroučí mi, bych tuto moc, již zdarma jsem obdržel, také beze mzdy ku blahu svých spolubližních vykonával. Avšak dám ti radu, kterou také již prorok Daniel pohanskému králi Nabuchodonosorovi udělil: Dej almužny, potravu a šaty chudým, lačným a nahým, kteří leží před branou tvého paláce; snad že Bůh pro tvé milosrdenství i tobě milosrdenství prokáže.« Užaslý pohlížel pohanský kníže na

¹⁾ Během století jest stvrzeno a od samých Indů uznáno, že žádný dosud katolický kněz nebo řeholník nebyl uštknut jedovatým hadem.

misionáře; pak poručil, aby každému chudšasů dán byl chléb, šat a stříbrný peníz. Načež prosil naléhavě, by kněz nějaký lék nemocnému hned připravil. jím by bolesti jeho byly zmírněny.

»Věříš,« pravil misionář, »že Bůh můj dítě tvé může uzdravití?« Radža na okamžik s odpovědí váhal; pak řekl pevně: »Ano, věřím; neboť tento přítel můj (při tom ukázal na bělovlasého lékaře), který mne nikdy ještě neobelhal, mi to pravil.« — »Blaze ti,« řekl kněz, »neboť věříš, jest vše možno.« Po té poklekl vedle nemocného chlapce, vyňal svou stolu, zavěsil ji kolem krku a konec její držel nad hlavou chorého dítěte; a když byl učinil nad ní znamení svatého kříže, dotekl se rukou čela chlapcova a modlil se hlasitě jazykem indickým, aby všichni rozuměli: »Na nemocné ruce vloží, a tito budou uzdraveni. Pohléd, ó Pane, na toto dítě, jež nemocno tu leží, a občerství duši jeho, kterou jsi stvořil, aby utrpením zkoušena, milosrdenstvím Tvým byla zachráněna. Pro Krista, Pána našeho. Amen.« Pak se modlil misionář evangelium sv. Jana, které se čte na konec mše sv., nad nemocným, a udělil mu posléze požehnaní.

Také radža po příkladu knězově poklekl a ruce na prsou skřížil, a na velitelský pokyn jeho ruky poklekl také všichni služebníci, bramini a lékaři, a naslouchali slovní katolického kněze.

Když tento modlitbu svou ukončil, otevřel chorý chlapec oči, a když viděl ctihodný a přívětivý obličej misionářův nad sebou skloněný, pozoroval jej okamžik s úžasem; pak uchopil jeho ruku a políbil ji, nadzdvihna pravně hlavu. Tento okamžik hluboce pohnul všechny přítomné a tklivě dojal srdce dobrého misionáře. Obrátil se ke sluhům a pravil: »Přineste vodu a sůl!« Když oboje ve stříbrných nádobách před něho bylo postaveno, požehnal, hodil něco posvěcené soli do vody a dal nemocnému pít. Po té

pokropil lože a světnici vodou. Po chvilce usnulo dítě klidným, osvěžujícím spánkem. Tu vzhopil se misionář a dal radžovi pokyn, že všichni přítomní bez šumotu se mají vzdáliti.

Mlčky a vážně opustili bramini, lékaři a služebníci ložnici; radža pak, slzy maje v očích, uchopil ruku knězovu a vedl jej do sousední komnaty. Tam pravil kníže indický: »Pravda mi byla řečena, vy bílí kněží kříže moc máte nad zlým duchem. Nyní tomu věřím, poněvadž jsem to viděl na své oči. Uzdravili se syn můj docela, žádej ode mne, cokoli chceš, a dám ti.« — »Kníže můj,« řekl misionář, »pravil jsem ti již, že daru nepřijmu. Avšak jedno žádám od tebe.« — »A co je to?« tázal se radža nedočkavě. — »Abys dítěti svému, až se uzdraví, nezbraňoval, vděčnu býti Bohu, který mu zdraví daroval.« — »Ha, ty chceš jediného mého syna a dědice křesťanem učiniti?« — »Za to jsem neprosil, nýbrž pouze o to, aby vděčný byl Bohu, který jej uzdravil.« — »Dobře, ať mu jest vděčen; ať mu vystaví chrám, ať se jej naučí znáti, budeli si toho žádati — avšak ctitelem jeho se nikdy nesmí státi, neboť jest určen mým dědicem a nástupcem.« — »Slibuješ mi tedy, že syn tvůj Boha našeho se naučí znáti, budeli si přátí?« — »Slibuji.« — »Budu tedy Boha prositi, by vložil toto přání do srdce tvého syna, a splnění tohoto přání bude pak mojí odměnou,« skončil kněz a opustil uzaslého radžu.

Misionář vrátil se do svého kláštera, svolal tu houf křesťanských chlapcův indických, jež vyučoval, a vyprávěl jim, co se přihodilo. Po té je vyzval, aby se modlili za uzdravení malého pohana, a by Bůh do srdce princova vložil řečené přání. — Malí křesťani brzy se shromáždili k modlitbě: někteří v kapli před svatostánkem, jiní v zahradě před obrazem Bohorodičky, a jali se horlivě žadoniti

za uzdravení a obrácení malého Arumugama.

Misionář však byl již druhého dne do paláce radžova opět zavolán. Na cestě tázal se služebníka, jenž ho doprovázel, jak se daří nemocnému. »Ó veliký, bílý bramine kříže,« zvolal Ind, »víš to dojista lépe než já, proto že ti Bůh dal moc nad zlými duchy. Syn mého pána jest již takořka zdrav. Zlá horečka ho opustila docela; dobře spal, a když se probudil, hleděl zcela bystře kolem sebe a tázal se po tobě. Tu poručil pán můj správci, by ti napsal list, který jsem přinesl.«

Když misionář vstoupil do paláce, vyšel mu radža vstříc, uctivě jej pozdravil a pravil: »Veliký bramine, děkuji ti. Můj syn jest zdrav. Pojď a viz!« Při tom chopil kněze za ruku a vedl jej do komnaty, kde malý Arumugam na svém lůžku zpřímá seděl a radostně k němu vztahoval ruce. »Otče!« zvolal. »Nenili pravda, tak volají tě ctitelé kříže? Ty

jsi mne osvobodil od zlého hada, který mne chtěl usmrtiti, a uzdravil jsi mne. Děkuji ti!« Kněz žehnal chlapce a pravil: »Ne já, nýbrž Bůh můj tě uzdravil.« Načež se tázal misionář, zdali jedl nějaké pokrmy. »Nikoliv,« odvětil radža, »nechtěl jsem mu nic dáti, dokud se neotážu tebe.« Kněz přikázal, aby přineseny byly pokrmy, požehnal je a podal chlapci, jenž se vždy více ze své slaboty zotavoval. Radža prosil kněze, by také jiné pokrmy požehnal, jichž Arumugam později požíval. Avšak misionář pravil: »Pokropte jen všechny krmě vodou, kterou jsem žehnal; pak mu neškodí.« Tak se stalo, a po několika dnech byl synáček radžův úplně zdrav, a běhal k nemalé radosti a potěše otcově s jásosem a zpěvem po zahradě. Radža zamýšleně se díval na něho a uvažoval: »Jen kéž nyní, když jest zdrav, mne neprosí, by Boha křesťanů směl poznati!«

(Příště dále.)

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

3. Opatrná hospodyně pověsí ve špižitně slatinu hodně vysoko ke stropu, aby jí myši nedosáhly. Podobně dělá ďábel s křesťanstvím; věší je lidem do takové výše, že jim úplně zajde chut na ně, čili jinými slovy: ďábel balaťutí tak mnohé lehkovážné lidi, říkáje, že křesťanské náboženství jest pro ně tak vysoké, že jim ho nelze dosáhnouti, že je to vůbec náboženství, které se hodí pro Svaté v nebi, ale nikoli pro nás lidi na zemi. Avšak tato řeč ďáblava jest právě tak prolhaná, jako byla ona první, již mluvil hned v ráji k Evě: »Budete jako bohové.«

Naopak osvědčovali již oni dobří andělé, když ve svaté noci předzpěvovali světu první píseň křesťansko-katolickou:

»Gloria in excelsis, — Sláva na výsostech,« výslovně a s váhou, že náboženství, jež božské dítě lidstvu přináší, už zde na zemi skýtá hojného požehnaní. »Pokoj,« prozpěvovali dále, »pokoj lidem,« nikoliv až v nebi, nýbrž »pokoj lidem na zemi.«

Ano i v té příčině podobá se křesťanství úrodnému stromu, na němž plno ovoce. Nejdříve uzrává na větvích dolejších, a toho se nám dostává již v životě vezdejší; později uzrává ovoce vyšší a ono nejvyšší, nejsladší a nejlepší čeká nás teprve tam na věčnosti.

A tak jest to i s oněma dvěma ctnostmi, jimž se máme učiti od nejsv. Srdce, s pokorou totiž a tichostí. Poslední a nejsladší ovoce jejich zůstává

nám uchováno odměnou za poslední zkoušku — při soudu, ale rannější ovoce jejich zraje již zde; již zde je okoušeno, kdo se dobře naučil u Ježíše býti od srdce, t. j. z lásky, tichým a pokorným k bližnímu. Ukážu ti aspoň některé ovoce, abys viděl předně, že ho smrtelníku lze dosáhnouti, a za druhé, jak výborně se hodí pro domácnost, anof přináší pravý blahobyt.

Svatí nepadají s nebe a též svatými se nerodí, nýbrž jen velmi zdlouhavou a namahavou prací ku svatosti dospívají. To zakusil také sám na sobě onen veliký biskup ženevský, František Saleský. Byltě povahy nad míru popudlivé a prchlivé, ale činil si všemožně násilí, aby ochladil v sobě tu horkou krev, a neustál dříve, až se mu to po dlouhém namahání podařilo úplně. Milý čtenáři, dej pozor, jak si při tom počínal, a hled, abys tomu umění se také naučil.

Stalo se jednou, že jistý mladý šlechtic rozhněval se na biskupa hněvem velikým, a aby si na něm vyliil zlost, vzal svou chasu a psy a stropil mu pod okny strašnou kocovinu. Nemaje však na tom dosti, vešel do hytu ke sv. biskupu a zde jej haněl a tupil, metaje mu ve tvář nejhorší urážky. A co biskup? Ani slovem mu neodpověděl, nýbrž hleděl jen tiše na něho. Zlostník pak, maje to za pohrdání, zuřil ještě více; ale i tu zůstal biskup němý jako ryba, tak že zuřivec konečně odešel. Po odchodu jeho otázal se kdosi sv. Františka, kterak to možné, že snesl tu neslýchanou drzost a urážku tak tiše, nepromluviv ani slova k obraně své? I vysvětlil mu biskup umělecký ten kousek takto: »Já a můj jazyk uzavřeli jsme spolu smlouvu, že nesmí jazyk ani

slovička promluvíti, když to v srdci věř a hoří. A mohli jsem vetfelci tomu dáti lepšího naučení nad to, aby mlčel? A to právě znamenalo moje mlčení. Jsem přesvědčen, že ničím jiným neuhasil by se dříve plamen jeho hněvu, jako mlčením. Ano, musíme mítí útrpnost s takovým nešťastníkem, který svou náruživostí neumí opanovatí a nechá se jí tak daleko strhnouti!»

Vidíš, příteli, tak si počínají Svati; u nich není na prvním místě to milé já, nýbrž to ty. První myšlénka svatého Františka byla: prokázatí tomu ubohému zuřivci výbornou službu; jindy by to byl učinil nějakým upřímným slovem anebo důtklivým napomenutím, ale v této chvíli uznal, že mu nejlépe prospěje mlčením, a proto beze všeho ohledu na sebe mlčel. »Láska nehledá, co jejího jest.« Kde však hněv, rŕznice a svár, tam hledá každý jen svůj zisk, svou česť a svoje právo, byt při tom

bližní v ohni boje třeba zahynul.

Ano, přátelé, oheň v domě jest třeba vůbec dobře hlídati. Nemusi se sice uhasiti do poslední jiskry, ale v mírnosti držeti. Ó co již poslo neštěstí z toho, že »oheň domácí« byl upřílišněn! — Je tomu již několik let; jistá hospodyně přehřívala na ohni máslo, ale nedajíc pozor, přiložila na oheň tolik, že se jí máslo vzňalo plamenem, který vyrazil komínem na střechu a za hodinu lehlo dvacet statků popelem.

Avšak podnes nespočítal nikdo ony domy a rodiny, jež lehly popelem proto, poněvadž domácí dosti nemírnili horké krve své a nechali jí překypěti. Tu pak i z nepatrné příčiny vznikne snadno spor a hádka, z očí litají jiskry, jako když

kovář zabuší do žhavého železa, pohledy přechází v surová slova, ve sprosté výčitky a nadávky, tyto přecházejí pak v rány a modřiny na těle, a poslední konec výstupů takových bývá i rozvod manželů. Vůkol takovýchto »pánů« nebyvá ani čeledi dvakrát volno, a proto každého měsíce utíká od nich pryč. Ba ani děti nezůstanou ušetřeny výparu takových »horkých hlav« a přiučí se záhy celé litanii přezdívek a nadávek, jež otec s matkou navzájem si odříkávají, a mimo to zdědí též značnou část toho divokého ohně po nich. A přece nebylo by nikdy takového prudkého ohně v domácnosti třeba, lépe by posloužil všem jen »mírný oheň.« Rozumiš, co tím míním? Mírný oheň, to jest ta tichá, mírná, pokorná a úslužná povaha, která žije více pro jiné než pro sebe, a jiným jen hledí se službou svou zavděčiti ve všem, co dovoleno. Jednání takové zalíbí se také ostatním, a ti — nejsouli to zrovna zarytí a potměšilí fariseové — mimoděk splácí lásku zase láskou, trpělivost trpělivostí a mírnost mírností. A proto, komu z vás, milí čtenářové, dostává se od vašich domácích ostrých a prudkých slov, příkrého a nepřivodného jednání, ten jdi a dohlédni, nenili tím snad vinen nemírný oheň tvéhò vlastního srdce, že nevole jejich překypuje.

Avšak nepřeháněj zase nikdo slova má v ten smysl, že nesmí snad vůbec žádný oheň v domě a v srdci hořeti; ó to by bylo v zimě k žmrznutí! Nikoli, přáteli, jen ukáž oheň a spravedlivý hněv tam, kde toho třeba; neboť mnohé povahy jsou již tak otupělé, že nechťejí jinak dělati dobrotu, nežli po zlém. »Tri věci,« dí staré pořekadlo, »nepracují jinak, než na udeření, totiž: zvon, osel a lenoch.« Než i tu dej pozor, čím udeříš! Zkus to prve, než se hole chopíš, slovem, jež ti láska vloží na jazyk bez obvyklé kletby a nadávky. Ano, i tu třeba šetřiti pravě

míry, sice by se mohl leckterý »zvon« rozbít.

Za času, kdy sv. Anselm byl převorem v klášteře, stávala tu také domácí škola. Řiditel školy té přišel jednou k převoru a stěžoval si náramně, že již to s těmi školáky nikterak nejde; »trestáme je každý den, ale oni jsou den po dni horší.« — »Ale,« tázal se sv. Anselm, »vyrostouli takto, co pak z nich bude?« — Rozmrzen odpověděl pan řidící: »Sami hlupci z nich budou, ani za mák chytřejší, než je ta nemá tvář.« — »Tak?« dí na to převor. »A to je mi krásné vychování, které z lidí činí zvířata!« — Rci, bratře, kdybys mladý stromek na jaře a v létě, kdy začíná pučeti, slamou a prkny zabeđnil a pevně ovázal, co by asi z něho bylo? Nic, než krivé dřevo, k ničemu, anebo by docela zahynul. A tak právě jest i s těmi maličkými, ti chtějí a mají také růsti, a k tomu mají třeba čerstvého vzduchu, svěží veselosti a volného pohybu. Nutišli je však, aby bez ustání jen tiše seděli, mlčeli a za celý den aby se ani nezasmáli, zakrní pod takovou tuhou kázní na těle, ztěžkomyslní na duši a srdce zbloudí na cesty krivé, stanou se zpurnými a nemírný trest by je jen dráždil. Ovšem duši již otužilé prospívají protivenství ku zdokonalení, duše však slabá a něžná se musí něžností, mírností a laskavostí vábiti na cestu ctnosti. To platí zvláště vám, rodičové a pěstounové, stranu toho mírnění ohně vůči maličkým.

Často se přirovnává společnost lidská i budově z rozličných kamenů vystavěné. A vskutku, jako tu nestačí neotesané kameny jen klásti na sebe, nýbrž na tom hlavně záleží, dobrou maltou je spojovati, aby se celá budova nerozpadla; podobně i v rodině a v obci třeba je dobrého tmelu, aby ty rozdílné hlavy a smysly dohromady držely a trvanlivý celek tvořily, jinak se rozpadá vše: dům, rodina

i obec. Avšak staloli se již tak, rozpadly se již některé části a ležili tu rozházeny jako střepiny rozbité nádoby? čili jinými slovy: jsouli již lidé rozsváření a rozváděni, možnoli pak nalezi takový tmel, jímž by se sbořený dům dal opět spravili a srdce rozváděná zase sloučiti?

Povím ti, milý čtenáři, příklad, že se taková věc již stala; ty si vezmi pak sám naučení.

Ve Vlaších přišel jedenkrátě nový hrabě z Ariano ke vládě. Byl ještě mlád a nemnoho zkušen, když nastoupil dědictví své po otci. Poddaní jeho, chtějce použití příležitosti té, odepřeli mu poslušnost a zosnovali revoluci proti němu. Tu tedy celá země jakoby se byla na kusy rozpadla. Co si má počíti mladý zeměpán? Co bys mu poradil? Avšak o radu nebyla nouze; měl dobrých a mocných přátel dost, a ti mu ihned radili, aby jen brannou mocí se opřel vzpouře a bez milosrdenství uderil na buřiče a stváče lidu; sám král neapolský nabídl mu k tomu vojenskou pomoc. Když však mladý hrabě váhal, řekl mu jeden z příbuzenstva: »Přenech mně tu věc, a já to spravím!. Tvá tichost beránčí hodí se na lidi tiché, ale vůči takovým tvrdohlavým buřičům třeba vystoupiti jako lev!« Avšak hrabě, muž to nad obyčej bohabojný, dal mu tuto krásnou a slechetonou odpověď: »Jakže, vy tedy chcete, abych svou vládu zahájil vražděním lidu? Aj, roztrhneli lev beránka, toť věru špatné hrdinství a nehodno zajisté chvály; veliké však a slavné jest, jestliže beránek skrotí lva! O tuto slávu chci se pokusiti ve jménu Páně!« Tak řekl a skutečně také slávy té dobyl. A viš, jakým způsobem? Dějepis vypravuje o tom následovně: Lid v Ariano dojat mírností, shovívavostí a dobrotou hraběte, podrobil se mu dobrovolně jakožto svému řádnému zeměpánu, ano miloval ho od té chvíle jako svého otce! — Hrabě tento byl sv. Elzear, a

takto si získal srdce všeho poddaného lidu svého, že držel k němu jako zdě hradní.

A co činíváš asi ty, příteli, když znamenáš, že se ten aneb onen k tobě stává nevlidným? Hraješ úlohu lva nebo beránka? Anebo si dokonce myslíš sám u sebe: »Ten pisatel článku tohoto nezná ještě lidi, sice by nám poradil jiné domácí prostředky; ba zdá se dokonce míti krátkou paměť, mluvě nyní o té beránčí dobrotě, an zatím sám svrchu pravil, že závčas třeba také sáhnouti k ráznějším prostředkům, a že sám Duch svatý odporončí v Písmě sv. metlu za dobrý lék proti některým nemocem dítek.

Avšak pisatel nedá se ti jen tak zbůhdarma kárati a plísňiti; dovedu ti na to odpověditi. Poslyš jenom!

Jistá paní nemohla nikdy s čeládkou pokojně se snášeti. Dle jejího úsudku byli tím vinni ubozí služebníci, ve skutečnosti však byl tím vinen její jazyk, kterýž brzy toho, brzy onoho tak »pohládl,« až mu srdce krvácelo. Nemohouc to už déle sněsti, zašla si paní jedenkrátě ku knězi postěžovat na nezdárnou čeládku. Tento jí radil míti jen trochu trpělivosti se služebným lidem, jenž beztoho dosti zkusí, a na doklad uvedl jí krásná slova sv. Františka Saleského: »Na lžici medu chytí se více much, nežli na sud octa.« Paní však, nenechavši kněze ani domluviti, vpadla mu do řeči: »Mouchy, což mouchy, ty se ovšem dají na med chytiti, ale moje čeládka — to jsou beráni a kozlové, ale ne mouchy!« Duchovní se však nedal másti a odvětil klidně: »Nu dobře, milostpaní, jeli tomu tak, vezměte tedy místo medu sůl! S hrstí soli nacytáte více koz a beranů, nežli s fůrou kamení, jež těm ubohým váš jazyk den co den na hlavu hází.« Tato pravdivá a vážná slova stísnila trochu paní, a poněkud uskromněna prosila za vysvětlení, co že duchovní pán tou »solí« míní. A toho se jí dostalo

slovy: »Milá paní, vy víte nyní s důstatek, co čeládku od vás vyhání, ale teď se také ohlédněte a postarejte o to, co ona od vás jakožto křesťanské hospodyně právem očekává a požaduje, to jim dejte, a to bude ta sůl. Až dosud jste jim jen ostrými slovy rozrývala srdce v těle a do ran sypala sůl, a pak se ještě divíte, že lidé tito bědují a z vaší služby utíkají? Nic se nedivte; ani já bych tam nezůstal!« Poděkovavši se, odešla »milostpaní« domů, a teď hledala »sůl« pro svou čeleď, t. j. od té chvíle s nimi mírněji zacházela, tu za ně sama nějakou práci vykonala. tam jinou jim ušetřila a nebourila hned pro každou malichernost jako jindy atd. Minulo čtvrt roku, a hle, všechno služebnictvo zůstalo v domě, z nichž jeden donesl duchovnímu otci ku jmeninám krásnou kytici s lístkem od »milostpaní,« na němž napsala: »Na poděkování za tu »slanou« radu.«

A což, milí čtenářové, smírně i já se kojiti nadějí, že od některého z vás obdržím také kytici darem za dobrou radu? Než o kytici ani tak nestojím, milejší by mi bylo, kdyby vaši domácí si tajně o vás šeptali: »Od těch dob, co četli naši onen článek ve »Škole Božského Srdce Páně,« jest u nás více pokoje a méně zlosti; od těch dob lze s nimi lépe vycházeti.«

Konečně ještě jeden klíč k domácímu blahobytu, klíč to zlatý, jímž lze i srdce lidská otevřítí.

Svatý František Xaverský, apoštol Indie a Japonska, obrátil sám na milion pohanů na víru křesťanskou. Ovšem užíval k tomu též prostředků nadobyčejných. Jeden z nich se nám sem dobře hodí, a proto vám jej sdělím.

Mezi Japonci byl tehdy také jeden velmi učený, a proto všeobecně vážený pohanský kněz. Již od delšího času pilně naslouchal kázáním sv. Františka a vídal i mnohé zázraky jeho, ale ani jedno ani

druhé nebylo s to jej o pravdě náboženství křesťanského přesvědčiti. To docílil však jiný zázrak. Jednoho dne kázal opět sv. František na veřejné ulici četnému zástupu. I šel tudy jistý pohan a známý surovec, který, zočiv svatého misionáře, hlasitě si z něho a z jeho učení posměch tropil a konečně přede všemi lidmi ve tvář mu plivnul. Pohanský kněz, stoje opodál, pozoroval celý výstup a viděl, kterak sv. František, ani okem nepohnuv, vyndal tiše kapesní šátek a utřel si tvář, jakoby mu byla nebeská rosa na ni kápla, a mluvil dále. To byl knězi pohanskému největší zázrak, že sv. František takovou potupu tiše snesl! Rozbřesklo se mu hlavou, že náboženství, které takto učí a káže, musí býti pravé. Uvěřil v Krista a byl pokřtěn. Hle, tedy tichou mírností dokázal sv. František, co ani kázáním, ani zázraky dokázati nemohl.

Milý čtenáři, tento veliký zázrak mohl bys i ty velmi často, snad každodenně vykonati. Třeba bys neobrátil pokaždé někoho, nic neškodí, zásluha a patriční odměna tě nemine, již obdrží každý, kdo se ve škole Božského Srdce Páně dobře naučil tichosti a mírnosti.

A nyní již dosti o tom. Co jsem obmyšlel, to, myslím, je docíleno. Chtěl jsem totiž ukázati, jak tichý a pokojný, jak tichý a požehnaný byl by dům takový, jehož obyvatelé by se od Srdce Ježíšova naučili z lásky k sobě vespolek tak tiši, mírní a úslužní býti, jako byl Kristus Pán!

A zajisté, kde toho není, tam, nechť jest i peněz a bohatství dosti, není přece pravého blahobytu; tam všechno se vrtká a kolísá, přichází v nepořádek a zmatek, jako při stavbě věže babylonské, a konečně nevolí a nesvorností všechno se od sebe rozpadá.

Ano, ano, svatá pravda jest, co dí staré příslovi: »Svornost daří, nesvornost maří.«
(Příště dále.)

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

Minulém ročníku »Školy B. S. P.« bylo v několika člancích pojednáno, kterak lze spolek apoštolátu modlitby zaříditi, ano nákladem papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských vydána zvláštní »Příruční knížka apoštolátu modlitby.« Předpokládáme tedy, že čtenářům našim byť třeba nebyli členy spolku apoštolátu modlitby, je známo, co se apoštolátem modlitby vyzumívá. Neočekávejž však nikdo podle záhlaví, že chceme snad podati dějiny spolku apoštolátu modlitby. Ač spolek náš již po celém katolickém světě je rozšířen máje již na 12 milionů členů přece netrvá ještě ani půl století; počal roku 1844. Chtíce vypravovati vlastní téhož spolku dějiny za poměrně tak krátkou dobu, byli bychom brzy hotovi. Nechceme tedy ličiti děje spolku apoštolátu modlitby, nýbrž co apoštolát modlitby koná, a ten jest ovšem starší než spolek a trvá již déle, než 40 let; trvá již tak dlouho, jak dlouho trvá církev sama.

Apoštolátem nemyslíme též apoštolát v nejužším smyslu slova; neboť v tom smyslu rozumí se apoštolátem povolání oněch mužů, které Spasitel bezprostředně si vyvolil, aby byli svědky jeho života, jeho utrpení, smrti a slavného z mrtvých vstání, které ustanovil, aby dilo vykoupení lidského dále vedli a jimž k tomu cíli udělil plnou moc, aby církev jeho spravovali, učení jeho neomylně hlásali a vysvětlovali, obdařiv je ještě mnoha jinými dary a milostmi. Běremeli slovo »apoštolát« v tom smyslu, pak zahrnují dějiny jeho v sobě jen období od prvního povolání sv. Jana až do jeho smrti: Jan je první a poslední apoštol v církvi Kristově.

Užíváme-li však slova »apoštolát« v širším smyslu, t. j. znamenali každé činné

působení v poslání Kristovu, aby lidské pokolení bylo zachráněno a spaseno, pak dějiny apoštolátu jsou tak staré, jako dějiny církve; neboť v tom smyslu je církev sama apoštolátem. Ona jest apoštolská nejen proto, že od apoštolů je založena, a že v nepřetržitě posloupnosti od apoštolů představení její, biskupové, s viditelnou její nejvyšší hlavou, římským papežem, jí řídí, nýbrž zvláště proto, že jí nařizeno, aby v díle apoštolském, t. j. v tom, co Kristus Pán a jeho apoštolé konali, pokračovala až na konec časů. Proto je církev založena, proto jí svěřeno jako základ učení Kristovo, proto ta nepřetržitá posloupnost biskupův od apoštolů.

Tak je to i s částí všeobecného apoštolátu, totiž s apoštolátem přímluvné modlitby. Je tak starý, jako církev, neboť Pán zůstane se svou církví až na konec časů a nedopustí, aby v ní duch modlitby vymřel. Týž duch však pobádá ji, aby za spásu svých dětí a všech lidí se modlila, spojena jsouc s Ježíšem Kristem, který jest jediný a věčný nejvyšší kněz náš, a jsa vždycky živ k orodování za nás (Žid. 7, 25.), t. j. na vždy prostředníkem našim u Boha Otce. A jako církev již ve Starém Zákoně synagogou byla předobrazena, tak i apoštolát modlitby přímluvné byl předobrazován a namnoze konán od Mojžíše, Davida, Daniele a ostatních prorokův a spravedlivých lidí Starého Zákona, kteří touhyplnou modlitbou snažili se Spasitele a jeho milost sobě a všechněm lidem vyprositi.

Avšak apoštolát modlitby úplně a opravdu objevuje se teprve v Kristu a v jeho církvi. Ano v jistém smyslu je církev sama velkým spolkem apoštolátu modlitby, ana vždy je pamětliva napominání apoštolova, za všechny lidi

se modliti, a slov svého Božského zakladatele, kterými společně modlitbě zvláštní moc a působení přislíbil, řka: »Pravím vám: jestliže by dva z vás svolili se na zemi o jakoukoli věc, za kterou by prosili, stanet se jim od Otce mého, který v nebesích jest. Nebo kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tuť jsem já uprostřed nich.« (Mat. 18, 19. 20.) Tak církev hned od počátku nejen učila, nýbrž i skutečně jednala; vždy, dobám a okolnostem přiměřeně, konala modlitbu přímluvnou. A proto lze i dějiny jejího apoštolátu líčiti.

Příčina však, proč v církvi modlitba přímluvná vždy tak horlivě se konala, spočívá v její apoštolské povaze. Je totiž modlitba přímluvná výborným prostředkem úřadu apoštolského, výborným prostředkem, jímž lidem milost a spasení vymoci lze. Neboť předně může modlitba, jako každý jiný dobrý skutek, podle své zásluhy i za jiné obětována býti a může jim tak milost a spasení vydohyti. To platí o každé modlitbě, ať to modlitba chvály nebo díky, nebo prosby, poněvadž každá modlitba je dobrý, záslužný skutek. Může se tedy každého druhu modlitby v apoštolátu použiti.

Modlitba prosby však jako modlitba přímluvná jest mimo to ještě zvláště prostředkem apoštolátu; neboť považuje spásu těch, za něž se koná, nejen jako každý jiný dobrý skutek za zásluhu a odměnu, nýbrž spasení jest jejím hlavním předmětem: *n e z a s l u h u j e* toliko milost, jako každý jiný dobrý skutek, nýbrž *pro sí* o ni a zjednáva jí, dobřeli se koná.

Tim liší se modlitba přímluvná ode všech ostatních dobrých skutkův, a jiných způsobů modlitby. Modlitba tato má ještě jinou zvláštnost, že totiž nemůže člověka, za něhož se koná, vůbec od povinnosti modlitby prosebné osvoboditi. Mohu zá-

sluhu svého postu neb almužny, kterou uděluji, za někoho jiného obětovati, ale od povinnosti, aby sám se postil a almužnu uděloval, jej neosvobodím. Mohu modlitbou chvály pokornou a povinnou poddanost všech lidí k neskonalé velebnosti Boží, a modlitbou díky vděčnost všech k neskončené dobrotivosti Boží vyjádřiti, a mohu zásluhu takové modlitby za ně obětovati; ale vlastně za ně Boha chváliti a jemu děkovati nemohu.

Dluh díky musí každý sám spláceti, jinak je nevděčníkem: Božskou vznesenost a velebnost musí každý sám uznávati a vyznávat, jinak vlastnostmi Božími povrhne. To nemůže jeden za druhého konati. Ale modlitbou přímluvnou mohu, třeba by o tom ti, za které se modlím, ani nevěděli, aniž si toho žádali, tedy i proti jejich vůli, nejen své a všech lidí potřeby před neskonalou dobrotivostí a milosrdenstvím Božím vyjádřovati, nýbrž činím skutečně tak, modlím se tedy v pravém smyslu slova za ně, t. j. v jejich prospěch a užitek, a místo nich, zjednáva jim, co by sami obdrželi, kdyby se modlili, čeho jim právě potřeby jest. Byli na př. někomu cizí modlitbou přímluvnou tělesné zdraví vyprošeno, tu ovšem uzdravenému není třeba a není povinen, aby sám prosil, avšak je povinen, aby za uzdravení Bohu díky vzdal, a tuto svou povinnost musí sám vykonati.

Přímluvná modlitba má takovou moc, je tak účinná, že může *v š e m v š e* vymoci: *v š e m*, kteří ještě na světě jsou, buďto zde na zemi, anebo tam v očistci; jen pro zatracence, poněvadž věčné smrti propadli, není žádného spasení, a proto těm by nebyla přímluvná modlitba prospěšna; cokoli dobrého člověk od dobrotivosti Boží obdržeti může, t. j. odpuštění hříchů, prominutí trestů za hříchy, vysvobození od všelikého zla, milosti všeho druhu, časné i věčné blaho.

A tohoto prostředku apoštolátního v jeho veliké všeobecnosti používá církev sv.; koná modlitbu přímělnou ve všech svých veřejných modlitbách, na př. v litanii ku všem Svatým. Tu prosí za všechny, by osvobozeni byli od všelikého zla, od všelikého hřichu, od hněvu Božího, od trestů za hřichy zasloužených; prosí o smilování a odpuštění pro všechny, o ducha kajivosti, o vytrvalost v dobrém, o pokoj, svornost a blaho celé církve, by Bůh úrody zemské dal a zachoval, o život věčný a odpočinutí věčné živým i zemřelým.

Modlitba přímělná koná se též soukromou modlitbou, kterou věřící nekonají ve jménu a z nařízení církve, nýbrž za sebe a z vlastního popudu buďto doma nebo v kostele, nebo kdekoli jinde; na př. takovou modlitbou je požehnání rodičů, kterým věřící otec anebo nábožná matka na své dívky vše dobré s nebe vyžadují, podobně modlitby, které dobré dívky za své rodiče konají, aby jim štěstí a požehnání Božího vyprosily.

Z toho, co jsme dosud pravili, snadno lze poznati, která je poslední příčina přímělné modlitby a její moci: je to láska; láska Boží, t. j. láska toho, kterého prosíme, láska k tomu, který prosí, jakož i láska k tomu, za něhož se prosí; láska lidí, t. j. láska k Bohu a k sobě na vzájem, modlice se za sebe. Láska pobádá člověka k modlitbě, láska je pohnutkou, že modlitbu slyší a uděluje, oč se modlitbou prosí.

»Jako se slitovává otec nad syny, tak slitoval se Hospodin nad těmi, kteří se ho bojí: neboť on zná spleň naše, t. j. naši křehkost. poněvadž jako z hlíny spleň jsme, rozpomenul se, že prach jsme.« (Žalm 102, 13, 14.) Láska tvůrce je příčinou, že nás své tvory jako otec miluje; láska a vděčnost má nám být pohnutkou, abychom jej jako otce, sebe vespolek jako bratří milovali. Ale na

tom není ještě dosti, neboť »pohleďte jakou lásku prokázal nám Otec, totiž, abychom synové Boží slouli a byli.« (I. Jan 3, 1.) Skrze milost vykoupení stává mezi Bohem a námi poměr skutečného otcovství a dětství, a následovně máme být bratrskou společností, v níž panuje otcovská, dětinna a bratrská láska. I nepovažuje nás Pán jen za své věrné služebníky, nýbrž »za své přátele, činimeli, co nám přikazuje, t. j. milujemeli se vespolek tak, jak Bůh miloval nás, láskou přátelskou« (Jan 15, 12. 13.)

Tuto lásku máje na zřeteli napomíná nás Pán výslovně, bychom se vespolek za sebe modlili a tak spasení byli, a též výslovně přislíbil, že takovou modlitbu vyslyší. »Modlete se za sebe vespolek, abyste spasení byli; mnoho zajisté může modlitba spravedlivého« (Jak. 5, 16. Jan 5, 14. atd.)

Láska Boha našeho Spasitele, vůle Boha našeho Spasitele, aby všichni lidé spasení byli a k poznání pravdy přišli, a taže vůle a touha všech dítek Božích, všech učeníkův a přátel Spasitelových v celé katolické církvi, slovem apoštolská láska jest základem, je příčinou apoštolátu modlitby, jest vnitřním duchovním pudidem, které neustále církev k modlitbě přímělné pobádá.

Máme v úmyslu tuto ovšem jen stručně pojednati, kterak tento krásný květ na stromu sv. církve se vyvinul, kterak se apoštolská horlivost v modlitbě přímělné osvědčovala, a kterak k ní církevní učitelové opět a opět vybízeli a jakých výsledků se tímto apoštolským zdrojem docílilo. I domníváme se, že líčením těchto dějů všem čtenářům »Školy B. S. P.,« zvláště pak údům spolku apoštolátu modlitby se zavděčíme, k jich poučení a vzdělání přispějeme a ku větší ještě horlivosti v modlitbě povzbudíme.

Kdo určuje každého měsíce hlavní úmysl.

Každého měsíce podává se ve »Škole B. S. P.« a ve všech tohoto směru časopisech hlavní úmysl apoštolátu modlitby, kterýžto úmysl po celém světě jest rozšířen asi v 19 řečích, aby všickni stejně prosili ve jménu Ježíše o tutéž záležitost a tak dříve vyslyšeni byli. Hlavní úmysl týká se vezdy celé katolické církve, potřeby veškerého křesťanstva. Za tou příčinou již předešlý hlavní říditel apoštolátu modlitby, P. Ramiere, zanášel se myšlénkou, aby taková důležitá záležitost samým papežem určena a celému katolickému světu byla předložena. Co P. Ramiere zamýšlel, to nynější hlavní říditel P. Regnault ve skutek uvedl. Tím způsobem určoval hlavní úmysly každého měsíce a to se zvláštním požehnáním sv. Otce Jeho Eminence kardinál Simeoni, jenž jest protektorem (ochrancem) apoštolátu modlitby.

Tohoto roku pak určuje hlavní úmysly sám sv. Otec. Za rozkazem kardinála Simeoniho předložil nynější říditel apoštolátu modlitby celou řadu rozličných úmyslů, dle jistého plánu sestavenou, pro rok 1887. Jeho Eminence kardinál Simeoni všechny ty úmysly předložil laskavě sv. Otcovi. Sv. Otec pak ráčil z předložených úmyslů vyvoliti si dvanáct

a určil je pro každý měsíc tohoto roku. Kardinál Simeoni psal v té příčině P. Regnaultovi následovně: »Gaudeo, Tibi nuntiare, Augusto Pontifici gratum et jucundum extitisse Tuum consilium, atque ex intentionibus propositis primas duodecim confirmasse.« Po česku to zní tak: »S radostí zvěstujeme Tobě, že nejvyšší hlava církve se potěšila ze Tvého sestavení a že z úmyslů předložených prvních dvanáct potvrditi ráčila.«

Zajisté sv. Otec sobě přeje, aby všechny miliony členův apoštolátu modlitby každého měsíce denní obětování, denní pobožnost sv. růžence a sv. přijímání na určený jim úmysl obětovali. »Sv. Otec tomu chce!« budíž heslem našim. Mimo to těšime se z požehnání, jakéž sv. Otec zvláště všem udělil, kteří na daný úmysl se modlí a ještě k tomu 100 dní odpuštěk za každý skutek dobrý, který údobě apoštolátu na daný úmysl vykonají.

Díky, vroucené díky buďtež za to sv. Otcovi Lvu XIII.! Modlí se chceme horlivě za něho a na jeho úmysl zvláště ku konci tohoto jubilejního roku kněžství Jeho Svatosti Lva XIII.

Hospodin zachovež ho a obživuj ho a učíň ho blahoslaveného na zemi a nevydávejž jej v ruce nepřátel jeho!

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polsky do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Část další.)

31. »Když jsem jednou (tak sdělila blahosl. Markéta své zjevení o úctě Božského Srdce Páně ctihodnému P. Klaudiu Kolombiérovi) v den mezi oktávou Božího Těla (v neděli totiž po Božím Těle) před velebnou Svátostí na modlitbách trvala, obohatil mě Ježíš Kristus, Bůh můj, zvláštními milostmi nebeskými. I pocítila jsem v srdci svém vroucí touhu, abych nějak podle svých slabých sil za takové

milosti se vděčnou prokázala. Pán pochválil snahu mou a pravil ke mně: »Nic mně milejšího prokázati nemůžeš, nežli když provedeš, co jsem na tobě tolikrát již žádal.« Načež mi okázal své nejsv. Srdce s těmito slovy: »Ejhle Srdce mé! Toto Srdce jest takovou láskou k člověčenstvu rozniceno, že se nešetřilo a sebe samo cele se vyčerpalo a zmařilo, aby jim svou nesmírnou láskou dozajista osvědčilo. Ale na místě vděčnosti a lásky dostávám z většího dílu nevděk, neuctivost, svatokrádeže, chladnost a potupu, kterou mi ve Svátosti lásky činí. A co mne nejtrpčeji bolí, jest, že se mnou právě srdce, která mi zasvěcena jsou, tak zacházejí. Pročež na tobě žádám, aby první pátek po oktávě Božího Těla se posvětil za obzvláštní svátek k uctění mého Srdce. V den tento má se jiti ke sv. přijímání a slavné odprošení konati v náhradu za všecky urážky, jaké snášeti musím, když jsem na oltářích veřejně ku počtě vystaven. Já ti spolu slibuji, že se rozšíří Srdce mé a hojným proudem lásky se vyleje na všecky, kteří mi řečeným způsobem tu počtu prokáží.«

32. Ze všeho toho vysvitá co nejjasněji, že úmyslem Ježíše Krista bylo, aby jakási nová pobožnost k Jeho nejsv. Srdci do cirkve sv. zavedena byla; tot právě se služebníci svou jakožto snažné a toužebné přání sdělil. Mimo to patrně jest, že se zde nejedná toliko o Srdci v přeneseném smyslu slova, nýbrž v původním a přirozeném, tudíž o Srdci, které jest nejušlechtlejší částí Těla P. Kristova; patrně pak jest z celého zjevení. Nebot k čemu odhalil Srdce své, řka: »Viz toto Srdce moje!« Na biledni jest, že o tom Srdci mluví, které odhalil a ukázal.

A hle, jaký tudíž předmět, který Ježíš Kristus k uctění vystavuje; jestiž Jeho nejsv. Srdce netoliko pokud jest odznakem všech vnitřních tužeb, nýbrž i pokud jest samo o sobě. Avšak základ, na němž se toto nejsv. Srdce vlastně cítí má, jest podán v následujících slovech: »Ejhle Srdce mé! Toto Srdce jest láskou takovou rozniceno« atd. Podává pak dvojí důvod čili základ k uctění Jeho, totiž svou lásku k nám a svou bolest nad urážkami, které se Mu námi, zvláště ve velebné Svátosti, dějí. A proto si Ježíš Kristus přeje, abychom v pobožnosti své Jeho nejsv. Srdce rozjímali jako Srdce láskou k lidem roznicené, za to však nevděkem lidí zvolných a bezbožných co nejkrutěji ztýrané. Na tomto tudíž dvojnásobném základu máme se zvláště míti k dílu, bychom lásku nejmilostivějšímu Srdci Páně láskou spláceli a za urážky, které se Mu právě v tajemství lásky činí, náhradu a zadostučinění prokazovali. Kterak se to má dle vůle Pána Ježíše diti, sám následujícími slovy vyjádřil; zároveň obsahují slova tato přední, ač ne jediný výkon naší nové pobožnosti.

33. Slova tato, ačkoliv jsou o sobě jasná a k výkladu svátku jakož i uctění, o němž jednáme, více než s důstatek, tuším, sloužití mohou, přeče k zevrubnějšímu poznání věci znamenati sluší, že již dávno v cirkvi svaté čtené jiné pobožnosti zavedeny byly, které, ač vespolek rozdílné, konečně se, jak jsme svrchu napověděli, vztahovaly na téhož Ježíše Krista. Něco jiného jesti Tělo Boží, něco jiného Jeho sv. pět ran, něco jiného sv. kříž a zase něco jiného nejsv. jméno samo. Pobožnost pak, o níž tuto jednáme, vztahuje se na Srdce téhož Ježíše Krista. I úplně na biledni jest, že se sluší, ano že záhodno jest, aby nejsv. Srdce Ježíšovo rovněž zvláštním způsobem jako zmíněné ctěno bylo. Aníž lze co namítati proti uctění Božského Srdce Páně, což by se zrovna proti pobožnosti k Božímu Tělu, Jeho sv. ranám, sv. kříži a nejsv. jménu namítati nedalo; ano snad ještě větším právem namítati nemohlo. Aby však nebylo žádných pochybností, potřebí na zřeteli

bedlivě míti, že se Božské Srdce Páně v pobožnosti naší neběte aniž bráti smí, jakoby bylo čímsi bezživotným a smyslu prázdným, nýbrž Božské Srdce Páně živé a pocitné, jelikož jest s duší Pána Ježíše a druhou božskou osobou co nejužěji spojeno. Nemá a nesmí se tudíž Božské Srdce Páně na um bráti ani zvlášť, ani pro sebe, jakoby odděleno bylo, nýbrž jako s duší Pána Ježíše a s druhou božskou osobou úplně jedno a totéž, pokud totiž tvoří předmět uctění Božského Srdce Páně. Vše tudíž souhrnem vzato záležející z Božského Srdce Páně, Jeho duše a druhé božské osoby spolu se všemi milostmi, nebeskými poklady a ctnostmi téhož nejsvětějšího Srdce, a konečně i s ranou bok otevroucí, z něhož veškerá krev se vyprýštila, jež po smrti ještě v Tělu Páně ostala — vše to souhrnem vzato představuje se věřícím v pobožnosti této k uctění. Z čehož nezbytně vyplývá,

1. že jakákoliv úcta se vzdává Božskému Srdci Páně, vztahuje se vše na osobu Krista Pána;

2. že takto v pravém smyslu slova a úplně podle pravdy lze říci o Božském Srdci Páně: Ono miluje, Ono se urážkami zneuctívá, Ono pocituje bol a j. pod.;

3. že se sluší, aby se nejsv. Srdce Páně oslavovalo, že se smějí Jemu přednáseti prosby a modlitby, ano že lze jakoukoliv úctu, jaké osoba přístupna jest, Jemu prokazovati. Neboť vše, cokoli se vztahuje na Srdce, běte se rovněž nezbytně na osobu, která v Srdci tomto žije.

Výklad třetí Božského Srdce Páně,

čili:

Jaký jest předmět uctění v pobožnosti, v níž voláme: »Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo; smiluj se nad námi!«

Jednou jsme viděli, že jest to Ježíš Kristus sám, jemuž úctu vzdáváme; podruhé, že jest nám představen k účtě Syn Boží, druhá božská osoba v neskončené lásce k nám. Tuto vysvětlím dle památného listu našeho, že vzdávajíc úctu a nesouce se neoblohnou důvěrou a nezvratnou láskou k Božskému Srdci Páně ctíme též Božské Srdce Páně samo, a na jaké Srdce P. hlavně myslíme.

Jsou jistí lidé, kteří při vzdělanosti v životě křesťanském nemohou dojíti pravého pojmu o účtě Božského Srdce Páně a důležitosti její a nemohou se zbaviti jistých předsudků co do pobožnosti naší, které na vrub Božského Srdce Páně

samého přenášejí. Pěstuje prý se pocit, ano i smyslnost a nevím jaké nerozumné citlivůstkařství! Jest to pravda? Kdyby tomu bylo vskutku tak, byla by patrně úcta Božského Srdce Páně na úkor pobožnosti pravé. Nepochybuji, že někteří lidé v pravdě myslí, když si na modlitbách nebo na kázání nezaplácí, když v pobožnosti nemají jakéhosi sladkého pocitu a nehofí ohněm a rozechvěním, že nemají pobožnosti; což hledají právě v účtě Božského Srdce Páně a ve sv. přijímání. Jinak není to prý srdečné uctění Srdce Páně! Ale zda v tom záleží pravá úcta nejsvětějšího Srdce Ježíšova?

Podívejte se! Zajděme si do nějaké rodiny, kde je malé, třebaš šestileté dítko, chlapeček nebo děvčátko, a zeptejte se ho, zdali otec nebo matka je milují ze srdce. To dítko malé vám poví, máli otec nebo matka srdce proň; a šťastné dítko každé, mželi říci, že otec a matka jsou mu nakloněni srdcem svým. A myslíte,

že snad bude souditi podle toho, jestli se s ním kdo mazlí čili nic: já mám za to, že nikoliv. A byť i dobře vědělo, kde má tatínek svou metlu a pocítilo již, jak umí jí šlehati, a že mu snadno matinka nepromine, v čemkoli se proviní; přece ví, že mají rodiče, otec srdce otcovské a matka srdce mateřské k němu. Zdaž tu myslí na srdce tělesné anebo na něco jiného? Myslím, že nedělí, z toho nemá ještě rozum; ale upřímnost a pravá dobrota, starostlivost a obětavost otcova a matčina dávají dítěti poznávat, že je rodiče mají ze srdce rádi.

A víte, kde vlastnosti tyto sídlí? Pravá upřímnost a pravá dobrota, starostlivost a obětavost jsou vlastnosti duše samé. A pokud duše jest sídlo vůle dobré, upřímné a účinné, sídlo činu, myslí a rozmyslu, sídlo vůle úsilovné zove srdce, srdce totiž dobré.

Proto se říká: »dobrý to člověk, máť dobře srdce;« »šlechtná duše« totéž co »šlechtné srdce.« Zajisté ví každý, jaký význam má slovo, když kdo komu řekne: »Ze srdce rád chci ti posloužiti;« »ze srdce rád ti přeji;« »srdce bych s tebou rozdělil;« »ze srdce rád bych to udělal.« Aneb kdo by nevěděl, jaký člověk jest, o němž se dí, že má »srdce kamenné,« »srdce nevděčné,« »srdce zlé,« »ukrutné,« »tvrdé« a naopak člověk tento jest »srdce pokorného, šlechtného, oddaného, vděčného, rozmilého.« A co znamená »Bůh prý patří vždy k srdci,« srdcem hýbe a k vůli Boží nakloňuje srdce lidské? Máme se »k Bohu modliti srdcem.« Než co se tím dává na srozuměnou? Modlitba pravá jest obrácení mysle k Bohu, jak jsme se učili v katechismu. A proto se leckterí lidé nemodlí, že nemají mysl čili srdce obrácené k Bohu, byť i odříkali dlouhých modliteb. Co znamená přikázání Boží: »Milovati budeš Pána Boha svého, z celého srdce svého, ze vsí duše své a ze vsí myslí své,« máme všichni věděti,

jelikož jsme všichni povinni je zachovávat i a dle něho v životě se spravovati. A víte, co znamená »z celého srdce svého« Pána Boha milovati? Tolik znamená, co »milovati« Jej ze vsí duše své a ze vsí myslí své.« Jestli vlastně totéž třikráte pro větší důraz a větší jasnost řečeno, abychom tím snáze věděli, co znamená »milovati Pána Boha z celého srdce svého.«

Ze všeho toho tudíž vysvítá pravda, že srdce jest duše sama, duše celá ve své činnosti úsilovné a obětavé vně i vnitř. Což není srdce dobré, duše dobrá jako sídlo vůle dobré, upřímné a účinné, sídlo činu, myslí a rozmyslu?

Snad již s důstatek prohlédli jsme ku pravému pojmu, který v srdci míti máme. Proto bychom k Božskému Srdci Páně mohli přejiti.

Avšak poshovte, ještě vás na chvílku pozdržím. Slycháte tolikráte při nejdražší oběti mše svaté, kterak kněz buď polohlasitě se modlí, aneb ve zpívané nahlas zapěje: »Sursum corda,« načež ve jménu lidu se odpovídá: »Habemus ad Dominum,« t. j. »Vzhůru srdce,« a na to: »Ano, již jsou u Hospodina.« V jakém významu se zde běře srdce? Slyšte, co sobě myslival při těchto slovech sv. Augustin. Nechat nám sám vysvětlí slova tato. Když je kdysi vykládal svým věřícím, pravil: »Cítím se býti upamatována na slovo Pána našeho Ježíše Krista: Kde poklad váš, tam bude i srdce vaše.« Člověk nemůže ani jinak nežli mysliti na svůj poklad a se srdcem tam se nésti, kde poklady svoje má. Jsouli tudíž poklady člověka hluboko zakopány v zemi, tuť se nese hloub a hlouběji srdce jeho do země; jsouli pak uloženy v nebi, tamo se vznáší i srdce jeho. Kdo si tudíž přejete, by se neslo srdce vaše vzhůru, přičiňte se, postarejte se o to, by tam a výhradně tam byli pokladové srdce vašeho; pročež bydlete

za živa již, dokud totiž na tom světě jste, srdcem svým u Ježíše Krista. Neboť jako církev svatou hlava její do nebe předešla, tak má každého křesťana předjetí srdce do nebe, poněvadž tam se každý po smrti a po svém z mrtvých vstání dostane, kam jej nyní už srdce jeho předešlo. « Tak sv. Augustin (sermo 86.). Rozumíte slovům těmto? Jsouť jednomu každému křesťanu předúležitá. A v jakém smyslu běže zde sv. Augustin a církev svatá při mši sv. slovo »srdce?« Blahoslavený Jindřich Suso myslíval si při slovech: »Vzhůru srdce!« »Ano, již jsou u Hospodina,« jak sám napsal, následovně: »Kdykoliv jsem,« tak píše tento omilostněný neobyčejnou láskou k Ježíši Kristu sluha Páně z řádu sv. Dominika, »velebná slova tato při mši sv. zapěl, pojímal jsem do mysli své srdce svoje a lidí všech. Divaje se očima ducha svého na ně, viděl jsem a rozjímal, jakých radostí a slasti, jakých milostí a jakého nebeského pokoje požívají ti, kteří své srdce jediné Bohu zasvětili; za to však jaké bídy, jakých strastí a jakého nepokoje zakoušejí ti, kterých srdce světu slouží, ba i otročí. I volal jsem pak s toužebností úsilivnou ke svému a druhých všechněch srdcím do celého světa: Vzhůru srdce (sursum corda), ó srdce zajatá, okovy spoutaná, roztrhněte vazby lásky světské pomíjející! Vzhůru, ó srdce spánkem přemožená, procitněte ze smrti hřichu! Vzhůru, ó srdce zhýralá, leností zbujnělá, povstaňte z ospalosti a lenosti svého nepořádného života! Pozdvihněte se k Bohu pravou láskou z celého srdce svého a rcete: »Ano, již jsou u Hospodina.«

Pozorovali jste, spočítejte, liboli, kolikrát v témže smyslu po sobě užívá se slova »srdce« a v jakém, zajisté ne co do srdce tělesného.

Smím se vás nyní vším právem tázati, co jest tudíž to, jež nám »srdcem« slove? Nechat ve jménu vašem odpoví

onen muž, jež málo, ale důkladné slovo napsal o Božském Srdci Páně a důkladně popsati dovedl srdce lidské. Napsal pak toto: »Tážete se, co jest srdce lidské? Zdaž není to, čím kdo miluje a nenávidí? Zdaž není to, co jest sídlem naděje a tužeb, ale i strachu; odkud vylévá se radost, avšak také zármutek? Zdaž není to sídlo úzkosti a málomyslnosti, ale i odvahy? Sídlo žalu a starosti, žádosti a litosti, hněvu a stydlivosti, povržení i obdivu? Srdcem zoveme to, co jest vodítkem jednání našeho vně a co snuje plány podle úmyslův a tužeb. Jestli srdce sídlo, kde se rodí dobrá předsevzetí, avšak i zlovůle. Na srdci závisí, zdali pokušení podléháme nebo vítězíme, zdali příkázání zachováváme nebo jimi pohrdáme. Srdce šlechetné jest duše šlechetná, kdežto duše zlá jest srdce zlé.

, A kdybych se vás tázal, zdali ve smrti takové srdce umírá, musili byste mi dáti za pravdu, že i když tělo umřelo a srdce tělesné ustalo a více nebije, že takové srdce neumírá, že se dostane před Boha svého jako soudce, poněvadž jest zodpovědno za všecko jednání, za veškerý život. Onof žije i po smrti a věčně žiti bude buď šťastně buď nešťastně. Takové srdce mají i andělé, ač pouzí duchové jsou. Srdce v takovém smyslu má i Bůh, jak skutečně v písmě sv. na tolikero místech čísti lze.

A nyní bych se měl dáti do vychvalování nejsvětějšího Srdce Ježíšova, které jest předmětem uctění našeho. Bychom si objasnili význam Jeho, proto jsme šířeji se rozepsali o srdci vůbec. O Božském Srdci Páně, které jest zřídlem všeho, co pro nás Ježíš Kristus podstoupil, měli bychom rozjímati; o tom Srdci, na které se vztahuje slovo: »Rozkoší mou jest býti mezi syny lidskými.« A co tím jiného se říci má, nežli co byl řekl jindy o nás: »Kde poklad váš, tam bude i srdce vaše,« to vztahuje na sebe a na nás řka: »Vy

jste poklad můj a proto mezi vámi je srdce mé a rozkoší mi jest, býti mezi vámi; cítí se mé srdce šťastno býti mezi vámi. A jest vskutku mezi námi ve velebné Svátosti a nedívá se na tvůj oděv, ani na tvou tvář, ani na tvůj věk. V jakémkoliv oděvu, s jakoukoli tvář, v jakémkoli věku přijdeš k Srdci Páně, budeš mu každý vítán, přineseš-li srdce šlechtné a pokorné.

Nyní bych vám měl ukázati, kterak Božské Srdce Páně právě proto, že neznamená toliko srdce tělesné, jest sídlem neskončené lásky a dobroty a nesčíslných ctností.

Měl bych vám vysvětliti, kterak se stkví Božské Srdce Páně ve vlastnostech nejkrásnějších a nejvznešenějších. Nebo jestliže již duše lidská může býti až ku podivu šlechtná a obětavá, my pak zoveme ji srdcem lidským šlechtným a obětavým: jaká asi jest útroha Pána našeho Ježíše Krista, v němž není toliko duše lidská, ač celá svatá a nejsvětější slove, nýbrž na prvním místě jest božství Jeho — jesti Bůh a člověk přemilý Spasitel náš.

Ó jaké to Božské Srdce Páně! Zpomínejme sobě a rozpomínejme se na slova, která vyšla z útroby Ježíše Krista, z Jeho nejsvětějšího Srdce: »Pojďte ke mně všichni, kteříž pracujete a obtíženi jste a já občerstvím vás.« Toliko vám na mysl uvedu, co sv. Pavel (2. Kor. 8. 9.) napsal: »Bohat jsa učiněn jest pro vás chudým, abyste vy chudobou Jeho zbohatli.« A dříve již (2. Kor. 5. 15.) pravil: »Za nás za všechny umřel Ježíš Kristus« — a co z toho vyvádí apoštol národův? »Abychom i kteříž živi jsme, již ne sobě živi byli, ale tomu, kterýž za nás zemřel.«

Táží se, nač nám to vše poukazuje, v jakém významu se nám představuje Božské Srdce Páně a vyzývá nás k milování? Zdaž nekreslí se nám jednotlivými

tahy ve všem, co byl Ježíš Kristus činil a trpěl, nejsvětější Srdce Jeho, nejsvětější útroha Jeho, pokud jest sídlo a zřídlo vůle účinné a obětavé?

Proto by nebylo divu, kdybychom se jako rozplynuli díky za nesmírnou lásku, kterou Božské Srdce Páně osvědčilo nám a nepadlým andělům, ač i tito zrovna potřebovali pomoci a oběti jako my ji potřebujeme. Ale jak vyhlíží onen skutečný dík pokolení lidského? Bylo od jakživa, že si lidé zasloužili výtku za svůj nevděk, kterou vysloviti kázal Hospodin v prvních slovech skrze proroka Malachiaše, řka: »Já jsem miloval vás, dí Hospodin, a vy rce: Jaké že má důkazy své lásky?« Zdaž by nemusil Ježíš Kristus volati: »Odplatili se mně za dobré zlým, za lásku netoliko vlačností a lhostejností, nýbrž i nenávisť!«

A jestliže křesťané, v jejichž srdcích jest víra živá, se hanbí za nevděk pokolení lidského naproti Spasiteli svému a za svůj vlastní před anděly Božími; a jestliže se proto vynasnažují, by větší horlivostí na modlitbě, častějším vzpomínáním na Ježíše Krista, rozjímáním Jeho přenesmírné lásky, sv. svátostmi, mši sv. i všedního dne, sebezapíráním i dobrovolným, a jinými oběťmi a dobrými skutky poněkud za hříchy a nepravosti zadost učinili Ježíši Kristu: mám se tu opět tázati, jaký to vše má význam a jaký účel? A zdaž, jestliže i v tom záleží úcta Božského Srdce Páně, není pravá pobožnost?

Prokažte se tudíž ctitelé Božského Srdce Páně býti pravými ctiteli Jeho.

Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo! zasloučujeme Tobě své modlitby a svoje skutky jakož i každou myšlenku a každé slovo. Posvětiž je zásluhami svými! Ty jsi ochrana naše v životě, Ty jsi záštita naše ve smrti. Pro přehořké utrpení Tvé a nesmírnou obětavost Tvou dejž nám, prosíme, hříchu poznati a dokonale

ho litovati a v milosti setrvati; dejž nám světa a marnosti jeho poznati, bychom pohrdali vším, co marné a pomíjitelné; vzbud' v nás vroucnou touhu po duše spasení a důvěru živou, bychom

ve všech potřebách časných i věčných našli u Tebe pomoci a poznali, jak pravdivé slovo Tvé: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já občerstvím vás!« *A. Rejsek T. J.*

Obloho jásej!

Obloho jásej,
Slasť, vzduchu, hlásej,
Pěj světa říše,
Hloubko i výše!
Bouře zanikla,
Ježto se spikla;
Bláha a sláva
K nám se podává.

Vstaň jara kvítí,
Dej se oditi;
Zmocni se trávo,
Úporu slávo!
Vzejdi bazalko,
Růže, fialko,
Zkvetěte poponky,
Lilie, zvonky.

Zvučte s plností
Básně radosti!
Písně se říňte,
Z loutny se viňte;
Pán, jako hlásil,
Ze smrti násil
Dráhu otevřel,
Hrob Ho nesevřel.

Hvozdnice pějte,
Studnice hřejte,
Zavzněte stráně,
Vzkřikněte báně:
Pán, jako hlásil,
Ze smrti násil
Dráhu otevřel,
Hrob Ho nesevřel. *Sudil.*

Zprávy z misí katolických.

Čína. Apoštolské vikářství Jiho-Šantung. Jeden z misionářů, jenž před čtyřmi léty s biskupem J. B. Anzerem misii v Jiho-Šantungu začali, vypravuje následovně o přijetí misionářů v Puoli: »Dlouhá dvě léta osiřelosti pomínula; hodina spasení Jiho-Šantungu nadešla. V Číně jest známo přísloví: »Pták nemůže bez křídel létat a člověk nemůže bez hlavy běhati.« Misie dariti se může i beze svého biskupa, ale jen stěží, jako staré kolo vodní, jež se zdá rozmýšlet, máli se točiti čili ne.

Jaká to nevýslovná radost zmocnila se nás misionářů, dostavše na Vánoce o 3. hod. odpoledne z Říma zprávu: Anzer, biskup! A když právě o Velikonočních a na slavnost Božského Srdece

Páně dostali jsme druhou a třetí zprávu o příchodu Jeho biskupské Milosti, tu dosáhla radost naše vrchole nejvyššího. Všecko musilo přiložiti ruce k dílu, ke slavnému uvítání biskupa.

Především musila býti tu biskupská residence; v tu se obrátily naše hlíněné chaloupky; proměněny jsou v paláce biskupské. Všecko obnoveno, zalíčeno. Náš farní kostel najednou proměněn v biskupský velechrám; nově jsme ho nalíčili, presbytář jsme vyzdobili, rozšířili a nápisy obohatali. Jako krásná nevěsta čekal chrám náš na příchod svého biskupa. Praporů, prachu, ohňostrojů, nápisů všude hojnost. Zpěváci naši s dvojitou horlivostí cvičili církevní zpěv pro slavnou mši svatou. Pro hosti po-

staveny prozatímné baráky. Také jsme se vybrali našemu panu biskupovi naproti. První představený křesťanů až do Chefoo (150 hodin) a já do Zinaufu (30 hod.), každý jsme na svém místě očekávali vzácného hostě. Bylo velmi deštivo. Dobytek se velmi unavil a já musil bos blátem se brodit.

Konečně dojel pan biskup do Zinaufu i přivítal jsem ho co nejvroucněji. S ním jsem před 7—8 léty do Číny cestoval, s ním dobré i zlé sdílel a proto, co nyní v mém srdci za pocity povstaly, nelze vyličit. Cesta do Puoli, sídla biskupova, nebyla bez obtíží. Trikrát se vůz převrátil. S největší námahou dorazili jsme konečně třetího dne až do Tung-čangfu, asi 5 hodin před Puoli. Zde přivítali poslancové křesťanů svého biskupa. Jsouce všickni na koních, dlouhým, řasným šatem bílým oblečení, vysoké boty na nohou, s kloboukem z kořenů spleteným na hlavě, seskočili s koní a padli na zemi. V Tung-čankfu najali si nosítka, na nichž Jeho biskupskou Milost 5 hodin nesli až do Puoli. Celá příroda byla slavnostně oděna. Stromy ovocem přetížené vitati se zdály, i to horko se zmírnilo lehkým větérkem severním. Křesťané byli plni svatého nadšení; ano i pohané byli plni napnutého očekávání. Když byl pan biskup asi hodinu od Puoli vzdálen, tu jej přivítala dobře vycvičená hudba křesťanská, kterou jsme zvláště objednali. Takového něco tu ještě nebylo. Všecko ve slavnostním hávu. S křížem se začal průvod, který zdobilo 20 praporů. Velkolepý průvod hnul se ku předu a hudba hrála s nadšením.

Již jest viděti Puoli! Asi před dvěma léty opustil nejdůstojnější pán s těžkým srdcem milou vesnici tuto; kdo tehdy jeho odchodu byl přítomen, myslel, že to nějaký pohřební, smuteční průvod. Nikomu ani nenapadlo, že za dvě léta bude taková sláva, jako tentokráte. Již

se smrákalo. Tu najednou rozléhaly se hlasy v Puoli: Pan biskup již je tu! V okamžení byl průvod seřaděn ku slavnému, církevnímu uvítání biskupa. Misionáři v církevním oděvu, seminaristé v rochetách, šest bylo v červených talárech, sirotci a křesťané s pestrými prapory; všecko v nejlepším pořádku: tak se bral průvod k východní, pohanské dosud části vesnice, kdež byl pod širým nebem zvláštní stan udělán. Když pan biskup ve slavnostním mandarinském šatu došel, bylo nadšení nejvyšší; vzduch otřásal se mocnými výstřely a nesčíslnými čínskými ohňostroji. Patrně dojat vystoupil pan biskup z nosítek. Obraz srdečného přivítání nelze popsat. — Když pan biskup oblekl se do biskupského ornátu, bral se průvod velebně za hlučné hudby, prostřed davu lidstva ke kostelu. Po předepsaných obřadech uvítacích promluvil jeden z misionářů k lidu několik slov, povzbuzoval k díkům vroucným, že se Pán Bůh právě nad nepatrným Puoli smiloval; připomenul věřícím povinnosti, jak se mají ke svému biskupu zachovati. Potom se odebral pan biskup do svého bytu a my se mu představovali. Pan Vebel a pan Limbrok promluvíli od srdce, a rovněž pan biskup srdečně odpověděl, jako dobrý otec k dítkám sobě svěřeným. Jeden sirotek, hoch 11letý, přednesl krásnou báseň, seminaristé také latinsky a čínsky a pak byla hudební produkce.

Večer seděl pan biskup a misionáři jako jedna rodina; vypravoval jeden druhému tak zajímavé věci, že z nenadání pozdní hodina udeřila. Následující večer byl velkolepý ohňostroj. Pan biskup kráčel uprostřed misionářů za hudby kolem zástupu lidu, a vylezl na střechu, odkud mohl všecko pěkně přehlédnouti. Co do ohňostrojů jsou Číňané nepřekonatelní. Ostatní slavnosti, které trvaly 4—5 dní, pomínu. Přicházeli blahopřát, donášeli

dary. Toť slavné uvítání biskupa v Číně. Bohu budiž za to chvála!

Ještě něco. Komu tluče katolické srdce v prsou, ten cítí se povzbuzenu, slyšili slova: Katolická misie. »Jsem biskup Tridentský,« tak pravil zvěnělý biskup Tšiderer knězi, jenž chtěl odejiti na misie mezi pohany, »a jako biskup Tridentský nemohu Vás propustiti; jsem však také biskupem katolické církve a jako takový chci a musím Vás propustiti.« — Otec znamenitého Comboniho doprovázel syna svého, jenž do Afriky cestoval, až na stanici. »Danieli,« pravil tu plačící otec, »což mne nemiluješ, že mne opouštíš?« — »Otče,« odpověděl loučící se syn, »ty víš, že tě miluji; ale kdybych měl 50 takových otců, všechny bych opustil ve příčině misie v Africe.«

Jiho-Šantung jest nejmladším a nejslabším dítětem katolické církve v Číně. Šlechtní a dobrosrdeční Evropané ujali se tohoto dítěte, živili je opatrují je až dosud. Jim máme život svůj děkovati. Bez dobrodinců v Evropě nedarilo by se nám lépe, než těm ubohým červíčkům, které krkavčí matky čínské psům předhazí, nechťce je živiti. Protož jsme největšími díky zavázáni Evropanům a také je splácíme při nejsv. oběti mše svaté. Díky vám šlechtní dobrodincové za mořem, díky za bohaté dary, za mocnou podporu modlitby, bez níž bychom málo zmohli. Kéž byste viděli city, jimiž srdce mé oplývá! Co já myslím a cítím, myslí a cítí každý z mých spolubratrů. Zachovejte nám svou lásku, pomáhejte nám i budoucně modlitbou a almužnou hledati ztracené ovečky a přiváděti je do ovčince Kristova. Co učiníte, neučiníte nám, nýbrž Kristu samému. Shromáždějte si poklady tam, kde jich ani zloději nekradou, ani rez nekazí. Modlitby vaše musejí vyslyšeny býti, protože jsou podporovány almužnou. Nesčíslné dary, hojně požehnání s nebes, milost setrvání

a blažená smrt budiž vám zde odplatou; tam pak na věčnosti bude vám sám Bůh odplatou velikou.« *Jeden misionář.*

Severní Amerika. Indiánská misie v Dakotě. Opět sdělujeme listy sester, které dívčí školu nově zřízené misie v Rosebud-Agency převzaly. Nežli však milým čtenářům mým tento list sdělíme, podáme zprávu o založení této misie z listu P. Emila Perriga T. J., představeného této misie. Píšet 25. října r. 1886. svému spolubratru:

»Indiáni naši patří kmenu Sioux. Již tehdy, když hydleli na řece Missouri, byla mezi nimi misie. Později byli vládou vytlačeni odtud a tu jim chtěli poslat a vnutit protestantského pastora za misionáře. Než »skvrnitý ohon,« hlava Indiánů, se bránil vši moci proti pastorovi a žádal »černý kabát.« I učiněno mu po vůli a prvním misionářem byl Bedřich mezi Brulé-Indiány v Rosebudu. Část tato má 40 mil šířky a 80 angl. mil délky. Sousedí se státem Nebraska. Apoštolský vikář z Dakoty, P. Martin Marty, odevzdal tuto misií Jesuitům německým a P. Jutz převzal ji 1. ledna 1886.

Jistá bohatá dobroditelka dala postavit školu pro 100 dětí. Byla však trochu malá. Poloha byla pěkná, ale pro vodu se musilo chodit 5 anglických mil. Musili jsme tedy kopat studnu a přišli jsme na vodu 195 stop hloubí.

25. března došel jsem s bratrem Nunnlistem a třemi sestrami sv. Františka na své místo. 6. srpna dostal jsem posilu; P. Florian Dignan, dva bratry Gras a Paukan, a tři nové sestry s nimi. Několik dní později přišli ještě dva bratři. Nyní jsme mohli stavení rozšířiti a školu otevřiti. Přihlásilo se asi 60 dětí; od té doby yzrostl počet jejich na 78, ovšem pokud nám nynější poměry dovolují. S těmi malými divochy máme skoro méně mrzutosti než s mnohými bílými dětmi. Hlavní nectností jejich jsou lenost,

lživost a žravost; co jen mohou a k čemu přijdou, všecko snědí. Bratr zahradník ví o tom nejlépe vypravovati. Přese všecko bdění ztratilo se mu dost řepy, okůrek a dyní. Někdy to ti malí divoši chytře nastrojili; hráli si na chytanou, běželi přes melouny a rozslapali nejpěknější. Pak přišli jako nevinní beránci a prosili bratra, aby jim je dal sníst, že by bylo škoda, kdyby se pokazily. Také mají hoši náchyllost utéci nám, nikoliv že by se jim u nás nelíbilo, ale protože se rádi toulají. Nejhorší dny jsou tak zvané masopustní dny, trvající 14 dní. Indiáni totiž za uzmuté jim pole dostanou po těch 14 dni od vlády všecko k jídlu: maso, mouku, kávu, cukr, bob, sůl atd. To jsou pro ně hody. I seberou se všickni, pomalují si obličej a ruce na červeno, žluto a zeleno, a táhnou k agentnímu domu. Pak jedí, kouří, zpívají a tancují, a to se našim hochům náramně líbí. Ani by člověk nevěřil, co Indiáni dovedou v ty dny; jsou za tři dny hotoví se všim co dostali. Před tím však mají obyčejně 4 až 5 dní hlad.

Jinak jsou naši Indiáni lidé pokojní, přivětiví a váží si velmi «černých kabátů.» Mezi vyrostlými můžeme misie začíti, až se naučíme jejich řeči lépe. Dosud jsme 14 dětí a 3 odrostlé v nebezpečenství smrti pokřestili.

A nyní následuje list sester, který našim čtenářům mnohé zajímavé věci poví.

»Jelikož se k naší radosti tak zajímáte o naše milé Dakoťany, chci vám něco vypravovati, co jsme zkusily. Asi týden máme volné dny. Od polovice června jsme počaly děti přijímati a vyučovati. Ti malí červenokůžci byli hned, jak přišli, do zvláštního pokoje uvedeni a tam pořádně očistěni. Protože ve svých leženích vody nemají a pro ni na míle cesty chodit museli, nedbají o čistotu. Potom jsme je od paty do hlavy oblékly

do nových šatů a hned vypadali jinak. Hochům jsme ustříhaly copy a dlouhé vlasy, a to se jim líbilo. Děvčata, která přišla beze všech ozdob, měla jen šátek okolo sebe a byla provazem opásána. Před prázdninami měly jsme dohromady 40 dětí, hochy i děvčata. Nyní se ještě mnoho nových přihlásilo. Není to pro počátek dosti pěkný počet a není to vznešený úkol, pravé divochy učiti milého Pána Boha znáti a milovati? Ó kéž bychom měli horlivost sv. Františka Xav., abychom blahodárně působiti mohly na dobrosrdečné děti nám svěřené!

Přes mnohé překážky dočkaly jsme se na divokých chovancích přece radosti a s toužebností očekáváme zase nový rok školní. Možno, že nám chovanců přibude. K nemalé radosti je, patřiti na 17—18 hochů jak pozorně učí se dělati kříž, jak slovo za slovem učí se modlitbě Páně a pozdravení andělskému. Dámeli jim růženec, mají velikou radost; čím delší a pestrými sňůrkami a perlami ozdobený, tím větší mají radost. Většina z nich nemají očních brv, protože si je kleštěmi vytrhají. Jsme zde jen tři sestry a tudíž práce máme plné ruce. Pro 40 vařiti, péci, práti, na děvčata ve dne v noci pozor dávat, celou domácnost obstarati atd., není zajisté žádnou maličkostí. Od chovanců nemáme pomoci dosud, protože jim práce nevoní. Mimo to máme tu strašné horko, ve stínu 42—43° C. Přes prairii vál žhavý jižní vítr jako na egyptské poušti. Také jsme neměly vody. Velební otcové a bratři vykopali konečně studni 195 stop hlubokou. Protože je studně tak příliš hluboká, je těžko z ní navážiti vody, ani kolem ne. Doufáme v pomoc Matky Boží, k níž jsme se v té věci s důvěrou obrátily. Bohu díky, od několika dní jest všecko v pořádku a dostáváme dobrou, čerstvou vodu.

Přes všecko strádání, jaké živobyti

naše mezi divochy s sebou přináší, jsme šťastny a spokojeni, pevně věříce, že toto jest místo pro nás, kde nás Bůh chtěl mítí a kam nás poslušnost volala.

Nejvíce důvěry získáme si u svých svěřenců, když jim v nemoci lék anebo mast dáme. Dováží k nám nemocné na vozích dvou- nebo čtyřspřežních, s bolavýma očima nebo vyraženinou, nebo přijdou rodiče s nemocnými dětmi. Vyraženiny pocházejí nejvíce z nečistoty. Pán Bůh sám zehná lékům našim, že tak pomáhají, tak že si je divoši pochvalují, říkajíce »velmi dobrý lék.«

Často přicházejí posli, prosíce některou sestru, aby šla k nim do osady

ošetřovat nemocné. Obyčejně jde s sebou některý z velebných pánů misionářův, aby umirajícím udělil svátost křtu. Při takové návštěvě viděti lze špínu, o níž u nás nemáme ani pojmu. Obydlí jsou malá, bouda s 2—3 stopy velkým otvorem, tak že člověk musí na nohou i rukou tam lézti. Stola, postele nemají. Jsou to u nich věci zbytečné. Na zemi vlhké jest pokrývka, a na ní nemocný sedí anebo na polo leží. Také mají koupel, kterou připravují horkým kamením. Lejou na ně vodu a párou z ní vystupující vyhánějí nemoce. Také berou útočiště k pověrám. — *Kat. misie.*

Jubileum sv. Otce Lva XIII.

Na oslavu kněžského jubilea sv. Otce utvořil se v Brně na podnět nejdůst. p. biskupa, Dra. Františka Bauera, komitét, jenž vydal následující provolání:

Krajané, katolíci!

Na sklonku roku letošního 1887. slaviti bude náměstek Kristův, náš Svatý Otec Lev XIII., kněžské druhotiny své. Dne 31. prosince t. r. budeť tomu padesáte let, co posvěcen jest na kněžství a nastoupil dráhu své nyní půlstaleté slavné a požeňnané činnosti kněžské, biskupské i papežské.

Všechn katolický svět, celá ta veliká rodina cirkve Kristovy, chystá se konati slavnost druhotin s milovaným Otcem svým a potěšiti jej projevy srdečné lásky a dětinné oddanosti. Všude již konají se pilně a rozsáhlé k tomu přípravy.

Ani my, katolíci diecése Brněnské, nemůžeme a nesmíme se utěšeného ruchu toho vzdalovati, nýbrž s radostným srdcem přidružíme se k rodině katolické světa celého a také se své strany chystati a těšiti se budeme na slavnost významu tak velikého a krásného.

Žijeme v době rozbouřené vášněmi všeho druhu, tak že po krvavých válkách státy a národové jenom v novém válečném zbrojení záruku nějakého alespoň dočasného příměří shledávají. V době tak neklidné budeme slaviti se Sv. Otcem slavnost míru, toho míru, jehož svět poskytnouti nemůže, a súčasní se jí v bratrské svornosti a lásce všichni národové světa katolického. Nebudeť pak jiného zápasu mezi nimi, leč jak by Sv. Otcí, tomuto pravému knížeti pokoje, a zástupci ideální moci duchovní projevíli svou lásku a oddanost.

Naše doba kloní se měrou povážlivou k běžutěšným naukám materialismu, jenž boj o život vezdejší za jedinou pružinu a jediný života cíl vydáváje rozesívá boj a záští mezi národy a třídami společenskými, tak že rozdílnost jazyků a nerovnost majetku za platnou příčinu nenávisi a závisti uznávají se neostýchá. V době této sobecké slaviti budeme se

Sv. Otcem slavnost lásky, která shromáždí kolem něho, jakožto nejvyššího učitele náboženství lásky, křesťany všech jazyků a národností, nízké i vznešené, chudé i bohaté. Nechať uvidí svět, že zázrak svatodušní posud v církvi trvá a všickni národové jednou řečí mluví a dorozuměti se dovedou, řečí to lásky křesťanské.

Žijeme v době, která namnoze odloučivši se od Boha ve mravní zasloupenosti a pokleslosti své jenom v rozkoších a požíváních smyslných vidí blaženost života lidského, a proto stoupenice své v žalostnou rozervanost, nespokojenost a zoufalost uvrhuje. V době této trudné slavit budeme se Sv. Otcem den pravé radosti, ježto plyne z viry a s výšin života nadpřirozeného, a kterou ozářen bude oltář jubilejní nejvyššího kněze církve katolické, an obětovati bude za všechen svět jubilejní svou mši svatou.

A věru, máme proč radovati se a vděčně Bohu děkovati s milovaným Otcem rodiny křesťanské.

Přese všechnu nepřízeň dob novějších k církvi Páně, přese všechny krivdy a ústrky, jež stále jí snášeti jest a které korunou mučnickou ovějí skráně papeže římského, — poskytuje přece svět katolický obraz velkotvárný a nade všechno vznešený. Ba připadá nám, jakoby prozřetelnost Boží byla na čas připustila oloupiti Sv. Otce veškeré moci hmotné a všeho zboží světského, aby světu objevil se zázrak světové říše bez hranic, beze zbraní, beze zboží všelikého, vedoucí člověčenstvo jediné božskou silou Ducha sv. ku pravému pokroku, poklidu a štěstí také pozemskému.

A proto dala nám prozřetelnost Boží za viditelnou hlavu církve Lva XIII., který osvícen jsa vpravdě »světletem s hůry« po devět let svého pontifikátu řídí kormidlo lodice Petrovy s takovou moudrostí, silou a zdatností, že snad

ještě nikdy neposkytovala církvi obraz takové jednoty a právě katol. i apoštolské činnosti, jako za trudných jinak a těžkých dnů našich.

Málo který papež byl tou měrou ctěn i vážen také od samých odpůrců církve sv. Může se o něm říci, že vynikaje věhlasem i dobrotou srdce nemá žádného nepřítele, jenž by zároveň nebyl zásadním nepřítelem všeho mravního dobra a řádu společnosti lidské.

Jak mnohotvárným, vydatným způsobem osvědčil se již Lev XIII. býti hodným náměstkem Krista Ježíše! Jeho encyklické listy, oddychující duchem apoštolským, kterak slovem pravdy a lásky hájí zájmy rodiny křesťanské utuzováním posvátnosti svazku manželského; kterak důrazně ujímá se blaha křesťanských států a národů, varuje před podvrtnými naukami a tajnými společnostmi; jak moudře urovnává spory mezinárodní, jak horlivě pečuje o vědu a umění vzkříšením studia filosofie křesťanské a podporou bádání historického ve vatikánských archivech. Kolikrát otevřel věřícím poklady léta milostivého a kolik důkazů přízně projevil vlasti naší zvláště encyklikou Grande munus a zvýšenou poctou našich sv. apoštolů Cyrilla i Methoděje.

Katoličtí spoluobčané diecése Brněnské! S radostí zajisté uvítáte zprávu, že za podnětem J. Mil. nejd. pana biskupa Dra. Frant. Sal. Bauera sestoupilo se v Brně podepsané komitě mužů všech stavů a obou národností, jež si obralo za úkol, řídití přípravy k důstojné oslavě druhotin Jeho Svatosti papeže Lva XIII. v souhlasu s ostatními rakouskými komitěty, zejména s centrálním výborem Vídeňským. Společný program jest již určitě vytknut a záleží v tom:

1 Aby se Sv. Otcí od věřících světa katolického podal peněžní dar ve způsobě mešního stipendia;

2. aby se uchystaly pro výstavu ve Vatikáně dary hlavně předmětů liturgických;

3. aby se uspořádala pouť do Říma, jakož i deputace k Sv. Otci;

4. aby se pořídilo album adres Sv. Otci od katol. spolků, jednot a p.

Účel a rozum těchto dobrých skutků jest: Chce Sv. Otec dáti na mši sv., aby svou jubilejní obět novozákonnou obětoval na úmysl dárcův za potřeby všeho katolického světa; však i za tím účelem dáme mu dar peněžitý, aby Sv. Otci, jenž ve své nynější tísní pouze na milodary svých věrných dítek jest odkázán, umožněno bylo v tomto roce jubilejním u větší míře než jindy dostáti svým nesmírně velikým úkolům co do vrchní správy církevní svatovlády, co do podpor nutných chrámů a církevních společenstev, jakož i co do rozšiřování sv. víry mezi všemi národy světa.

K těmž cíli také směřuje zhotovování a objednávání liturgických předmětů pro vatikánskou výstavu, jako jsou: kostelní roucha, kalichy a nářadí bohoslužebné vůbec, provedené neli umělecky tož alespoň v náležitém slohu církevním. Výstava podá jednak světu názorný obraz křesťanského umění, jednak zásobí Sv. Otce vhodnými předměty, které bude moci rozdávatí chudým kostelům, zejména pak missiím, na nichž všeobšíhlé oko hlavy církve s obzvláštní péčí spočívá.

V Brně, dne 3. března 1887.

Ludvík hr. Belcredi,
zapisovatel.

Dr. Fr. Zeibert,
kanovník,
místopředseda.

Egbert hr. Belcredi,
předseda.

Cyrril Riedl,
správce fary na dómě,
pokladník.

Vincenc Brandl, zemský archivář. Karel Hájek, správce c. k. vrchního úřadu celního. Matouš Janiczek, c. k. účetní rada na odpočinku. František Indra, měšťan a majitel domu. Dr. Josef Koudela, zemský advokát. Dr. Jan rytíř Lachnit, zemský advokát. Alfons hrabě Mensdorff-Pouilly. Dr. Gustav Peschka, c. k. vládní rada. Ferdinand hrabě Spiegel-Diesenberg-Hanxleden, člen ústředního výboru Vídeňského. Jan Schwarz, ředitel mor.-sl. ústavu pro slepé. Karel Šmídek, ředitel c. k. českého ústavu ku vzdělání učitelů. Dr. Fr. rytíř Šrom, zemský advokát. Jan Tesar, zemský rada. Antonín hr. Widmann-Sedlnický. Dr. Karel Wittek, zemský advokát.

Hojné účastenství v pouti do Říma, jež z Vídně asi v dubnu 1888. podniknuta bude, ukáže Sv. Otci lásku a přítulnost dítek i nejvzdálenějších, konečně pak sbírkou adres katol. spolků a jednot podán bude důkaz čilého života náboženského, jenž se v katolickém světě tak utěšeně rozvíjí.

O všech podrobnostech tohoto programu podá ostatně, budeli potřeba, podepsané komité svým časem bližších zpráv.

Tímto pak povoláním především chce obrátiti všeobecnou pozornost všech vrstev obyvatelstva na vzácnou nastávající slavnost a povzbuditi hlavně k tomu, »aby se pokud možná v každé farnosti utvořil podobný výbor, jenž by v užším svém kruhu směrem naznačeným působil a k Brněnskému komitétu co nejdříve písemným ohlášením se připojil.«

Muže tedy, katolíci, krajané! Nebudíž nikoho mezi námi, jenž by se nechtěl zúčastniti jakýmkoliv způsobem krásné, rodinné slavnosti světa katolického! Muži a ženy, jinochové i panny, ano i vy milé dítky rodin katolických, všichni, kdož nazýváte náměstka Kristova Otcem svým, přichystejte nějaký sebe menší dárek k oslavě druhotin kněžských papeže Lva XIII., přispějte k této slavnosti míru, lásky a radosti všech katolických křesťanů!

Různé zprávy a drobnosti.

Každou neděli a každý svátek máme slyšeti mši svatou a podle možnosti máme i ostatním pobožnostem přítomni býti, obzvláště kázání a křesťanskému cvičení. Nic nenalezneš v celém světě, co by bylo vznešenější, světější, ctihodnější a pro tebe spasitelnější, nic nenalezneš ve světě co by se více libilo Pánu Bohu, a co by mu větší čest a slávu prokazovalo, nic nenalezneš ve světě, čím by všichni lidé živi i mrtví větších milostí a hojnějších dosáhli od Boha dobrodiní, jako jest — mše svatá, nekrvavá to oběť Nového Zákona. Proto jest každý člověk, jenž k užívání svého rozumu již dospěl, pod těžkým hříchem zavázán v neděli a ve svátek přítomnu býti mši sv., vyjma případnosti rozličné, v nichž není docela možno, přikázání toto vyplniti. — Do jednoho městečka v Tyrolsku přišel v sobotu večer cestující pán. Na druhý den chtěl však časně ráno opět dále cestovati; poněvadž však nebyl si cesty dobře povědom, prosil hostinského, aby mu obstaral vůdce na

cestu, a sice právě na čtyry hodiny ráno. Hostinský mu však pravil: »Milý pane, zítra je neděle, první mše svatá bude trpře o 6. hod. sloužena, a proto nejde žádný přede mši sv. ani na krok, až teprve po mši svaté.« Cizinec sliboval velikou odměnu tomu, kdo by jej vedl, ale vše nadarmo. Ani jeden nechtěl se hnouti z místa dříve, leč až po mši svaté. Tak by to měli dělati všichni, kdož za několik krejcarů výdělku zanedbají hned mši sv. A to mají býti pak katolíci? Ať se takoví zastydí a zahanbí a polepší! Poslouchání mše svaté je tedy bohumilý skutek, ježž nám církev sv. předpisuje. Chceme-li však býti zdární synové naší máti, církve svaté, tedy musíme plniti, co nám přikazuje. Hodný křesťan se s tím jediným však nespokojí, nýbrž on poslouchá rád též kázání a křesťanské cvičení, čímž se mu naskytuje vhodná příležitost poznati pravdy našeho sv. náboženství, a čímž se taktó v dobrém a nábožném životě utvrzuje a zdokonaluje.

Zlatá zrnka z listů blahosl. Markéty Alacoque.

Abý království své čisté lásky v srdci tvém zbuďovalo, boří nejsv. Srdce a vypuzuje ze srdce tvého vše, cokoli jest pozemské a lidské. Ó kéž bys jen dovolil a Božskému Srdci volnost ponechal, pak bys spolupůsobil se svatým Jeho úmyslem ke vnitřnímu svému osvícení. (76. list.)

Každé pokolení, jehož se ti ve světě dostává, má býti tobě znamením, jímž ti nejsv.

Srdce Páně na srozuměnou dává, že v útrobách Srdce svého na tebe čeká a že vše opustiti máš, abys jen láskyplnému Srdci Jeho společníkem byl.

Ó jaká to útěcha pro mne, když vidím, že jsi tak štědrým k nejsladšímu Srdci Ježíšovu! Mohu v tom viděti důkaz, a nemýlím se zajisté, že srdce tvé celé se všeho pozemského zřeklo, aby tě posvětilo. (77. list.)

Průpověď místo celé knihy.

Ve staré, osamělé kapliče v údolí Engelbergském ve Švýcařích nalezl slavný spisovatel církevní, Alban Stolz, tabulku, na níž několik rázných průpovědek napsáno bylo. Jedna z nich zní: „Chceš něco milého viděti? Hleď na Srdce Ježíšovo! Chceš něčeho dosíci? Tluč na Srdce Ježíšovo! Bolí tě něco? Oslad

to Srdcem Ježíšovým! Nudiš se? Rozprávěj se Srdcem Ježíšovým! Jsi spokojen? Děkuj Srdci Ježíšovu! Bojíšli se? Uteč se k Srdci Ježíšovu! Stojíš opuštěn? Skryj se v Srdce Ježíšovo! A konečně vydechni duši svou v Srdce Ježíšovo!“

B Hendl.

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Rajhradu. Jistá rodina vzdává Božskému Srdci Páně a nejmilejšímu srdci Marie Panny vroucné díky za vyslyšení proseb a za poskytnutou pomoc.

N. L. Jistý kněz děkuje Božskému Srdci Páně za laskavé vyslyšení v důležitých pro něj záležitostech.

Z Březovic. Jistá osoba děkuje Božskému Srdci Páně za uzdravení, poněvadž po vykonané se svými rodiči devítidenní pobožnosti byla úplně uzdravena. Z té příčiny doporučuje vřele úctu Božského Srdce Páně všem trpícím.

Ze Zárubku. Vzdávám vroucné díky Božskému Srdci Páně, blahoslavené Panně Marii a sv. Josefu za dosažení pomoci u veliké skličnosti. *J. H.*

Ze severovýchodních Čech. Bylo to v r. 1882., kdy N. N. upadl v stav na nejvyšší trapné trudnomyslnosti a rozehřívání duše, a pak i velkého vnitřního i zevnitřního nepokoje, nemožná téměř vydržet ani sedět, ani ležet, ani pracovat, ani spát, konečně ani se modlit, zmítán jsa nejrůznějšími pokušeními. Bylo to v roce, kdy na Svaté Hoře u Příbrami obraz Rodičky Boží byl korunován a poutníci ze všech stran putovali na milostné místo toto. N. N. nemohl tam jít, ale ve skličnosti své prosil Matku Páně, aby dovolila, by se směl poroučet do modliteb oněch ná-

božných zástupců, kteří ji na Sv. Hoře zývají; při tom nezapomínal i na nejsladší Srdce Ježíšovo. I mnozí jiní se za něho modlili. A hle! mohl se opět důvěrně modlit a zpovídati; pokušení odstoupila od něho, stal se pokojným, byl zdrav a mohl se zase navrátit ku pracím dřívějšího povolání. Ba dostalo se mu i té milosti, že mohl přispět i jinému těžkomyslnému. V předcházejícím žalostném stavu onom byl N. N. připověděl, že budeli mu zpomoženo, pomoc tuto vděčně uveřejní; než, ač pro sebe sám děkovával za prokázané nevýslovné dobrodiní, veřejně je oslaviti zanedbal. I stalo se nedávno, že již již by byl opět v onen přeusnutý stav upadl; že pak se to nestalo, má zajisté jen co děkovati nejsladšímu Srdci Pána Ježíše a mateřské přimluvě Panny Marie Lúrdské, k nimž se již dříve a pak i v poslední nemoci utíkal, a modlitbám mnohých přátel a známých. Případ tento poslední byl mu vážným napomenutím, aby konečně splnil, co byl připověděl. I odprošuje tedy tímto veřejně s kajícím srdcem nejsladší Srdce Ježíše a Marie a z nejhlubších útroby pokorně své díkůčinění jim projevuje. Ctěno, milováno, oslavováno a zýváno budiž vždy, všude a ode všech nejsladší Srdce Ježíšovo a přemilostné Matky jeho Marie!

Láska a závist.

Závistník a milující,
oba ostré zraky mají;
oba jen co nejlepšího
na druhu si vyhledávají.

Tím, co najdou šlechetného,
oba plamen srdce živí:
láska plamen svého blaha,
závist pekla oheň divý.

Štasten, komu srdce čisté
jenom svatou láskou plane,
tomu cizí etnost i štěstí
pokladem se vlastním stane.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. Sv. Otec přijal dne 15. února Msgr. Azariana církve Armenské ve slavném jednodinném slyšení. Měl na sobě štolu darovanou od Arménův a prsten, jež mu poslal sultán s vlastnoručním listem. Děkoval za slova pronesená jménem sultána, za svobodu udělenou katolíkům v Turecku. — V Římě zemřel státní sekretář sv. Otce, kardinál Ludvik Jakobini, muž vynikající, který neúmornou pilí svou církvi tolik vzácných služeb prokázal; onť vyjednával již jako nuncius vídeňský s vládou pruskou o urovnání poměrů katolíků pruských. Pohřeb odbyval se hned druhý den po jeho úmrtí. — Tamtéž skončil od světa téměř zapomenut v zátiší klášterním slavný general tovaryšstva Ježíšova, P. Petr Jan Beckx. Úřad generála zastával plných 31 let až do konce r. 1884. Tehdy vymohl na sv. Otci, že mu dán k ruce vynikající člen téhož řádu, P. Anderledy, rodilý Švýcar, za generálního vikáře s právem nástupnictví. Takto ztratila církev v kratičké době dva vynikající kněze. — Francouzské listy donášejí zprávu, že prý již se připravuje cosi v příčině světské moci papežovy; ovšem že nejedná se o to, by vrátilo se papeži jeho území s Římem, nýbrž jen, že má být zlepšen stav hlavy církve. V tomto směru činí prý Německo nátlak na Itálii. Arciť že takovýmto zprávám nepřikládá se mnoho víry. Jeden list pařížský praví, že základem smířovacích pokusů mezi Vatikánem a vládou italskou jsou tyto podmínky: 1. Itálie odstoupí papeži čtvrt t. zv. Leoninskou a část až k moři; 2. v čas války může Itálie obsadit území papežské; 3. italská vláda dá své politice ráz příznivý náboženství; 4. subvence papeži povolená zdvojnásobí se na 500.000 lir měsíčně. — K prostřednictví

Německa ve prospěch papeže přistoupí prý i jiné mocnosti evropské.

Rakousko. Z činnosti říšské rady uvádíme zde toliko rokování o pojišťování dělníků pro případ nemoci. Žádáno, by pojišťování týkalo se též dělníků hospodářských a lesnických. Teprve potom vyhovi zákon úplně svému účelu a bude působiti proti agitacím socialistickým. — Blahodárně působí dolnorakouský katolický spolek školský. Schůze konané dne 18. února účastnilo se 1500 osob. Vídeňský nuncius Vanutelli obdržel od sv. Otce zvláštní telegram, ve kterémž vyslovuje svou úplnou spokojenost nad zřízením katolického školského spolku a uděluje shromážděným své apoštolské pozhnání. Katolický školský spolek čítá nyní 4000 členův a má 30 odborů. Mimo posavadní jednu školu chce zříditi spolek ještě tři další školy.

Francie. Francouzský vele vyslanec u Vatikánu přibyl ku konci února do Říma a přinesl sv. Otci drahocenný dar předsedy Grévyho, a dva vysoké řády pro dva hodnostáře. Svědčili to o dobrých poměrech mezi Vatikánem a Francií?

Německo. 22. února byla již v panské sněmovně pruské rozdána nová církevně-politická předloha. Obsahuje pět článků: Biskupům limburckému a osnabrückskému povoluje se zříditi a vydržovati v jejich biskupstvích semináře. Dále zrušeno ustanovení, že návštěva seminářů dovolena jen těm, kteří náleží do obvodu dotčeného biskupství. Přestává nátlak ze strany státu k trvalému obsazení farních úřadův. Odsouzení duchovních k trestům v káznici, k neschopnosti v zastávání veřejných úřadů nemá dle nových ustanovení za následek uprázdňování místa. Co týče se duchovních řádů a kongregací, změňuje se dotčený zákon

v ten smysl, že připouští se opětně ony řády, jež věnují se vřepomoci v duchovní správě nebo vykonání křesťanské lásky k bližnímu. (Jesuitům prý povolen návrat do Německa pod tou podmínkou, že jméno řádu — aspoň pro Německo — bude změněno. Ovšem jest tato zpráva velice pochybna.) — Církevně-politická komise panské sněmovny jedná o dodatečných návrzích biskupa Koppa; všechny dodatky jeho zamítnuty. Vůdce katolického středu německého, Dr. Windhorst, podává v novinách obšírné »dobrozdání o církevní předloze.« Práví, že ustanovení předlohy o zřizování seminářů znamená sice pokrok; že však do úplné revise květnových zákonů schází ještě upravení zákona o kázáních, zákon o jesuitech a zákon vypovídací. Dále není prý dosažena úplná svoboda sloužení mše sv. a udílení sv. svátostí. Dále prý jsou dosud platné zákony o správě jmění katolických církevních obcí, a o dozorcím právu státu při správě majetku katolických biskupství se všemi zájmy církve poškozujícími ustanoveními. Dosud ještě poskytuje zákon o starokatolicismu možnost, aby katolické obce zbaveny byly svých chrámů. Dokud to vše se nestane,

nelze mluvit o trvalém míru mezi církví a státem.

Dánsko. Potěšitelné zprávy docházejí o úspěchu a rozkvětu katolického náboženství v Dánsku. Tak na př. město Svendberg, čítající 8000 obyvatelů, mělo před dvěma lety jen dva katolíky — nyní jest jich tam sto. V Kodani obrátilo se nedávno na víru katolickou šedesát lidí, mezi nimiž šlechtici, úředníci a dva lékaři. Ve Fridericii byla posvěcena katolická nemocnice, kteréžto slavnosti veškeré úřednictvo se účastnilo. To stalo se neobyčejnou obětavostí dvou konvertitů, remeslníků.

Asie. Proslýchá se, že sv. Otec chce vykázati benediktinům zvláštní okres na Východě pro misie. Tak zmínil se při soukromém slyšení kardinálu Pitrovi z téhož řádu. Práví, že východňané jen těmito »černými mnichy« mohou býti obráćeni, poněvadž jen títo u nich požívají vážnosti. V ten smysl také se vyslovili biskupové na východě, jichž sv. Otec se tázal. V Cařihradě nebo ve sv. zemi měl by býti klášter sv. Benedikta, střediskem však řádu má zůstatí Řím, kdež sv. Otec hodlá kolejí svatého Anselma odevzdati benediktinům.

V měsíci dubnu modleme se za zdar jubilea sv. Otce Lva XIII.

Nestít dávným obyčejem oslavovati jak v celém národě, tak ve královstvích, jakož i v rodinách jisté památné, důležité události nebo dny. I nám katolíkům nadešel letos památný rok kněžského jubilea sv. Otce Lva XIII., jehož nám všestranně jest zúčastniti se. Či není sv. Otec králem celé rodiny dítek Božích, či není otcem veliké rodiny Kristovy? On zaujímá království mezi všemi nejvznešenější, otcovství na světě zvláštní, protože jest nejvyšším knězem, jest pramenem veškerého života kněžského v církvi Boží.

Půl století uplynulo ode dne, kdy Joachim Pecci, nesa na hlavě odznak kněžství, sv. křížem pomazán, kráčel poprvé k oltáři Páně, »jenž obveseluje mladost jeho.« Hospodín zachoval jej až dosud a svěřil rukoum jeho srdce všech věrných synův a dcer sv. matky církve katolické. V něm, nejvyšší hlavě církve,

ctíme zástupce Ježíše Krista zde na zemi. Skrze něho přijímá oběti a prosby věřících a skrze něho rozdává lidem nevýslovné dary. Či komu jinému dává moc otevřítí nebo zavřítí nebe; komu jinému dána nejvyšší moc nad tělem duchovním, neli jemu jako náměstkovi Ježíše Krista?

Opravdu musíme tedy papeže jakožto nejvyššího kněze uprostřed nás pozdravit jako svého krále, ano v něm ctít máme »královské kněžstvo,« jakož dí sv. Petr (I. Petr II. 9.). Ó jak vznešené to království nástupcův apoštola sv. Petra! Jak vznešené to království našeho milovaného papeže Lva XIII., náměstka Kristova!

Ať si revoluce zbavila sv. Otce pozemských statků, nieméně zůstane navždy v hodnosti krále. Co králi a cisáři věnem sv. Petru a jeho nástupcům darováno, co staletým majetkem církve svaté bylo, to nespravedlivým způsobem odňato. A přece netoliko slušno, ale potřebno jest, aby sv. Otec, jakožto nejvyšší hlava církve, i co do světského postavení úplně neodvislým byl a nepotřeboval se doprošovati snad milostí mu nabízených. Dědictví Petrovo jest nedotknutelné a přece opovážili se za nynějšího století nespravedlivou rukou je vzítí a tím zasazena rána celé církvi. Co hlavě trpěti jest, musí i údové celého těla duchovního trpěti. Čím nejvyšší hlavě ukrivděno, ukrivděno tím celé církvi a všem věřícím. Aj viditelný náměstek krále nebeského v zajiť ve vlastním paláci svém!

»Byl jsem u sv. Petra v Římě,« vypravuje jeden poutník, »a očekával jsem příchod sv. Otce, jenž měl vstoupiti do velehřámu nesen jsa na nosítkách. Již viděti průvod, sbor zpěváků zpěvem naplňuje nesmírné prostory. Slyšte, co zpívají! »Ty jsi Petr (t. j. skála) a na té skále vzdělám církev svou.« Nával lidu byl ohromný. Všickni jsme klečeli, kudy měl sv. Otec jíti. Bral se vznešeně, se slávou královskou a s trůnu svého žehnal nám. Aj král vždy žehnající jako otec dítkám svým. »Jestliže,« jak dí Tertullian, »není v nebi jiného otce kromě Pána Boha, pak můžeme říci, že i na zemi není jiného otce kromě papeže;« již toto jméno označuje jej jako otce veškerého křesťanstva. Onť jest opravdu hlavou, otcem veliké rodiny Boží, kterou řídí, slovem Božím krmí, které všecku lásku otcovskou věnuje. Jako matka nemůže zapomenouti na dítko své, tak i sv. Otec nemůže zapomenouti na nás. Jako slepice shromáždíuje nás kuřátka pod křídla svá. (Mat. XXIII.)

Každý papež vyznačuje se hlavní činností svou. Při této jubilejní slavnosti poukazujeme, že hlavní činnost Lva XIII. jest zvláště kněžská. A jako Ježíš Kristus usmířil smrtí svou nás hříšné s Otcem nebeským, tak hledí sv. Otec nás usmířiti, všecky poměry nepravé hledí napravití, což dokazuje svými okružními listy, v nichž obzvláště jeví se nám jako muž modlitby, muž vědy a muž pokoje.

Sv. Otec Lev XIII. jest mužem modlitby. Považme, za jeho slavného panování jak rozličná jubilea za rozličnými příčinami po celém světě konána; považme pobožnost sv. růžence, kterou veškerému světu křesťanskému odporoučí a královnou sv. růžence vzývati káže; ve všech svých listech na biskupy i věřící ku vroucné napomíná modlitbě v těchto těžkých a nebezpečných časech; považme jak horlivě rozšiřuje úctu Božského Srdce Páně a s ni spojený apoštolát modlitby. Jako Mojžíš pozdvíhal rukou k nebi a prosil za lid svůj, jako prorok Eliáš vyprosil po třech letech a šesti měsících dešť s nebe; tak pozdvíhuje i sv. Otec Lev XIII. rukou svých k nebesům za celou církev svou, důvěruje v příslibení Spasitelovo: »Začkoli prositi budete Otce mého ve jménu mém, dá vám.«

Sv. Otec Lev XIII. jest mužem vědy, dobře věda, že »rtové kněze mají ostříhati umění« (Mat. 2, 7.), a proto nepřestává napomínati k pěstování umění, nepřestává umění skutečně královskou štědrostí podporovati a všude pravé, křesťanské umění šířiti. Založil akademii římskou sv. Tomáše Akvinského, akademii dějepisno-právníckou a nespočetné školy; na vydání díla sv. Tomáše věnoval 300.000 frankův; okružním listem »Vědného Otce« začínajícím odporučuje obnovení studií na základě učení sv. Tomáše Akvinského, otevřel vatikanský archiv ke studiím dějepisným atd. S jakou hlubokou vědou vyvrací ve svých listech celému křesťanstvu psaných všecky mylné a nebezpečné zásady nynějšího věku o státu, socialismu, komunismu, nihilismu atd. Moudrosti jeho a učenosti diví se celý svět věřící i nevěřící.

Sv. Otec Lev XIII. jest mužem pokoje. Zastává zde na zemi »Boha pokoje,« jest vojínem, hledě všude pokoj zjednati a zachovati. Hlavní známkou panování jeho jest stávající mír mezi knížaty a národy, hledě všeliké nesrovnalosti mezi panovníky v pokoji vyrovnati, věda, že různice a sváry škodí národům. Jak krásně rozvinul obraz křesťanského státu ve svém světovém listu a dle zásad tam vyřknutých jedná sv. Otec! »Dosáhá mocně od konce až do konce, a řídí všecko libezně.« (Moudr. 5. 1.)

Aj světe křesťanský! Sv. Otec, nejvyšší hlava církve, náměstek krále nebeského, otec veškerého křesťanstva, muž modlitby, muž vědy a umění, muž pokoje slaviti bude kněžské jubileum své tohoto roku! Což není spravedливо, abychom všickni věrní synové a dcery této slavnosti se účastnili?

Ano, svatou naší povinností jest, nyní dokázati, že si sv. Otce vážíme, že jemu a církvi sv. celým oddání jsme srdcem, nepřestávejme tento rok Boha všemohoucího prositi, neustaňme na Božské Srdce Pána Ježíše prosebně tlouci, aby nám nejvyšší hlavu, Lva XIII., dlouho zachovalo, všemu řízení a všem krokům jeho žehnal a jemu i církvi své ku slavnému vítězství dopomohlo.

M o d l i t b a.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za nejvyšší hlavu svatě Tvé církve, aby zplesal nad kněžstvím svým a pokoj zjednal celému katolickému světu, jehož jest králem, biskupem a otcem. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**Na oroDoVání sVatého Marka zaChoVeJ Pán osení Vaše
na poLíCh VašICH a požehnání Boží staníž se u Vás!**

Na vstoupení Páně.

Králi věčný, svrchovaný,
Spásno věčná pro křesťany,
Tebe smrt své došla zkázy
Na nejvyšší nebe sází.

V sídla hvězdná stoupáš zdola,
Kam Tě za mzdu Otec volá,
Bys dle Jeho svatých řádů
Věčnou ujal světa vládu.

Před Tebou teď trojí říše,
Země, peklo, nebes výše,
Jež vše zdíla moc Tvá libá,
Kolena svá zmohlá shýbá.

Nad proměnou lidstva spasnou
Andělové nicí žasnou:
Tělo hřeší, tělo schrádá,
Tělo čistí, tělo vládá.

Sám zde budiž naší slasti,
Odměnou tam v nebes vlasti,
Jemuž všemír celý vděčí,
Jenž vše slasti světa předčí.

Prosíme, shleď na Svě syny,
Vezdejší nám odpusť viny,
Vznášej srdce naše vzhůru
K nadhvězdnému k Sobě zvůru.

A když druhdy mračna skvoucí
Vzplanou Tobě, světa Soudci,
Promiň pomstu zaslouženou,
Korunu dej potracenou.

Kriste, jenž jak vítěz pravý
Vstoupáš nebes do oelavy,
Budiž Tobě neustálá
S Otcem, Duchem svatým chvála.

Sudil.

Cesta světem k Srdci Páně.

(Část další.)

9. Zmalátnělost.

Není moudrosti, není opatrnosti,
není rady proti Hospodinu.

Kn. Přítel. 21, 30.

Žák: Již klesám; neboť rychle ubývají síly a počet nepřátel se netenčí. Všeliký paprsek naděje se ztratil; nevidím přítelice, neslyším slov povzbuzujících! I Tvůj hlas, Mistře můj, umklk již po delší čas, a tak tapu v nejistotě, nevěda,

kam dospěju. Že bych k cíli vytčenému došel, nedoufám již; spíše jsem blízek záhubě. Hledám pokoje, a nenalezám ho; hledám odpočinku, a není mi ho dopřáno. Co mám tedy počítí?

Mistr: Ó synu můj, proč se pořádě ohlížíš jen na síly svoje? Proč uvažuješ stále slabost a nedostatečnost svou? Což nejsem já ten, jenž slabé síly a matně podporuje? Či hledal již někdo mír beze

mne a nalezl jej? Chceš býti větším, nežli věrní moji apoštolé, jež jsem si vyvolil a jež jsem učinil knížaty říše mé? Rozpomeň se; užívali pokoje bez práce, dobyli vítězství bez boje, došli slávy věčné bez vítězství? Či dal jsem jim pokoj a mír hned z počátku? Poslyš jen, co ti ze života svého vypravují: »Dobrý boj jsem bojoval, víru jsem zachoval.« A jinde zase: »Jen ten bude korunován, jenž řádně až do konce bojoval.« A to praví můj apoštol, jenž až do smrti své službě mé žil a pracoval, a potom s radostí ještě hlavu na špalek položil, aby pro mne život obětoval. Sám ze sebe ovšem nemohl toho dokázati, ale milost má byla v něm, a proto šťastně bojoval, zvítězil a koruny věčné dosáhl.

Žák: Odkud však, Mistře můj, pochází moje zmalátnělost, odkud temnota a opuštěnost? Jest to snad zkouška? Jest to trest? Jest to pokušení?

Mistr: Stav tento jest důkazem veliké lásky mojí. Chtěl jsem tím tobě příležitost dáti, abys poznal, abys dokázal, proč mně vlastně sloužíš, zdali dobře o sobě soudíš, a toho dobrého, co na sobě máš, jakožto daru mého dle vůle moji užíváš. Že jsi smuten a skoro zoufanliv, není znamením pokory, není důkazem lásky tvoji ke mně a odevzdanosti úplné do vůle mé. Tak nečinil jsem já, jenž jsem ti příklad dal, dle něhož se řídití máš. Pokrm můj byl, dokud jsem na světě žil, abych činil vůli Toho, jenž mne poslal, a abych dílo Jeho dokonal. Tak smýšlej i ty, a pak promění se malomyslnost tvá v odhodlanost, slabost v sílu, temnota ve světlo, nárek tvůj v udatný boj a vítězství.

Žák: Ku slovu Tvému, Pane a Mistře můj, chci povstati a s kotvou svatě naděje, se zbrání svatě víry znovu bojovati, abych ve Tvém jménu zvítězil a šťastně dospěl k cíli cesty své. A když

často se báti budu, že podlehnu, obrátím zraky své k těm, kteří již šťastně dobrý boj dobojovali, rekovstvím palmy mučnické si dobyli a Tebou odměnění byli dle zaslíbení Tvých.

Mistr: To číň a neustaň, a pak dojdeš života.

10. Poslední boj.

Střízlívi buďte a bděte; neboť protivník váš, ďábel, jako lev fvoucí obchází, hledaje, koho by sežral; jemu odporujte silni u víře.

I. I. Petrův 5, 8.

Žák: Kde, Mistře milý, jsem se octl? Nebezpečí se každou hodinou úžasně množí, prostředků k vítězství ubývá očiividně. Samoten skoro stojím v pustině této a vyváděnoucí zdá se mi býti nemožnosti. Nepřítel lidstva stojí mi ve vzteku svém před očima. Avšak nemá mne zviklati. Odejdi ode mne, satane; na mě nemáš podilu! Neboť psáno stojí: »Bohu samému klaněti se budeš a Jemu samému sloužiti.« Vztek tvůj jest moji útěchou. Hrozby tvé jsou mým jásosem, práce tvoje mé vítězství, namahání tvé koruna mé slávy. Zde viz znamení, před nímž se trásti musíš; hle, a já znamenám jim čelo své! Viz znamení, na němž zemřel Ten, jehož Máti tobě hlavu potřela. Dary tvé mne neošáli; vždyť nejsou nic jiného, nežli nástrahy pekla, a láska tvá pekelný jed. Pryč ode mne, ďable; neboť při mně stojí Matka Páně. Tam nahoře prosí za mne andělé Boží, tamtéž sídlí můj Spasitel. Odejdi proto, neboť nejsem opuštěn; se silnou zbrojí přicházím na místo čestného pro mne boje. Zabítí mne můžeš, ale nikoli přemoci; můžeš mne mučiti, ale nezkažiš mne. Proto s radostí jsem hotov odpirati tobě ve víře. I kdybych již klesati měl, kříž, jehož se držím, nedovolí mi padnouti, pozvedne mne k vítězství, jež mi Pán přislíbil, jestliže až do konce vytrvám. Tvůj kříž, ó Ježiši, jest

mi stromem života, mečem víry, klíčem brány nebes, vůdcem po cestě k dokonalosti, podpora v slabosti, jest postrachem knížete temnosti. S křížem Tvým v ruce nastupuji další obtížnou pouť svou a budu pronásledovati nepřitele spásy své s myslí

odhodlanou. Tak zajisté jenom zvítězili blažení předchůdcové moji. Příklad jejich svítí mi jasným světlem na cestu. Ty pak, Mistře můj, stůj při mně, abych vytrval a zvítězil. Amen.

(Ostatek příště.)

Arumugam, vytrvalý princ indický.

(Osudy pokřtěného prince indického, vypravované volně dle zpráv misionářských. — Část další.)

2. Proba Arumugamova.

Do uzdravení Arumugamově misionář častěji přišel do paláce na důrazné pozvání radžovo a bavil se s chlapcem. Vyprávěl mu o Evropě, daleké to zemi na západě, kde lidé toliko na koních a ne jako v Indii na volech se projíždí. Radža s nemalou radostí pozoroval synovu touhu po učení a rád naslouchal vypravování a popisům cizího kněze. Nikdy však nezůstal ho se svým dítětem samotna, neboť obával se, by misionář chlapci neřekl, jakou prosbu má otci svému přednésti.

Když jednoho dne misionář ōpět mnoho o památkách Evropy vypravoval a Arumugam slovům jeho naslouchal s napjatou pozorností a zářícíma očima, pravil radža pojednou ke svému synovi: »Zitra, milé dítě, budeme slaviti slavnost na počtu tvého uzdravení. Dovolují ti, bys mne za něco poprosil, co ti nejvíce leží na srdci. Ať je to cokoli, já prosbě tvé vyhovím.« Radža doufal, že syn jeho bude prositi, by cestoval s ním do Evropy, země zázrakův, o níž tolik slyšel, — a prosba tato nebyla by radžovi bývala nevhod.

Když Arumugam slyšel slova svého otce, zatleskal radostně rukama a pravil: »Otče! jedině mám přání toužebné. Dovol mi odejiti s tímto bílým braminem a u něho bydleti. Slyšel jsem od sluhů tvých, že má v Trischinapalli překrásnou za-

hradu, kde hrají si mnozí chlapci a učí se všem uměním, jež známa jsou lidem v Evropě. Rád bych se stal také velkým učencem, jako jsou bílí braminové.«

Radža byl slovy syna svého nemálo zaražen; na okamžik tiše a vážně patřil na své dítě. Než Arumugam pokračoval: »Otče! slibil jsi mi, že každou mou prosbu splníš. Prosím tě, učiň tak!«

»Nuže,« pravil radža, »slibil jsem ti to, a proto chci slovu dostáti. Avšak chcešli otce svého, matku svou a sestry opustiti? Zapomínášli, že mne zarmoutí odloučení od tebe?«

»Otče,« zvolal Arumugam, objímaje svého otce, »každý týden přijdu k tobě a budu ti vypravovati, čemu jsem se naučil!«

Radža tiskl dítě své pevně na prsa a pravil dojat: »Čiň tak, milý synu, a nyní jdi a zvěstuj matce své i sestřím mé rozhodnutí.« Po té obrátil se radža k misionáři, řka: »Bílý muži, hllel odevzdávám ti největší skvost, jež na zemi mám. Chceš syna mého chrániti před veškerým zlem a dobrému jej učiti?«

»Chci, šlechetný kněze,« pravil misionář.

»A slibuješ mi také, že nebudeš jej nutiti, by stal se křesťanem?« pokračoval radža; »neboť jen pod touto podmínkou mohu ti syna svého svěřiti.«

»Pane můj,« odvětil kněz, »syn tvůj bude se v domě mém jen tomu učiti,

čemu sám bude chtít. Budeli však si žádati, seznati naše učení a zvyky, nebudu mu to moci odepřít, aniž dveří chrámu našeho před ním zavřít; neboť náš Bůh jest Otcem všech lidí.*

»Dobrá,« pravil radža, »přiď si zítra pro něho; musíš mu však dovoliti, by mne každého téhodne navštívil.«

»Každým dnem, každou hodinou se může syn tvůj k tobě vrátiti.«

»Děkuji ti,« pravil radža.

Misionář velebil v srdci svém Boha, jenž chlapeci přání toto do srdce vložil. Předvidalť, že tato pohanská rodina, kteréž uzdravením dítěte dostalo se již milosti, skrze dítě samo větší ještě požehnání obdrží s nebe.

Otec František (tak nazýval se onen misionář) vrátiv se domů, shromáždil všechny své chovance, malé i velké, a pravil k nim: »Dobře jste se modlily, milé dívky; hádejte, co se zítra z Arumugama stane?«

»Křestan, křestan!« křičeli někteří černohlávci.

»To by šlo zčerstva,« řekl otec František; »avšak budeteli se hodně modliti, může se časem státi. Od zítřka bude vaším spolužákem, a proto jej musíte přívětivě mezi sebe přijmouti. Nezapomeňte, že jest pohanem a o křesťanství dosud ničeho neví. Budeli se modliti pohanské modlitby, nesmíte se mu vysmívati. Cokoli bude činiti, nechte jej klidně vykonati. Budeli se však tázati, co znamenají obrazy v domě a kapli, poučte ho dobře a zodpovídejte otázky jeho dle katechismu. Především však musíte mu modlitbou a dobrým příkladem milost od Boha získati, by se později stal křesťanem. Učíníte tak?«

»Ano, otče, ano!« volali jednohlasně.

»Nyní jděte,« končil otec František, »a připravte vše pěkně k jeho přijetí; přijde do středního oddělení, neboť jest dvanáct roků star.«

»Hejsa,« volal malý Petr, čilý to

chlapec, z jehož hnědému obličejce radostně zářila dvě pohyblivá očka, »to přijde ke mně!«

Otec František pohrozil prstem a černohlávci rozletli se na vše strany jako hejno vrabčků. Jedni spěchali ke svým stolům a skříním na knihy, by je očistili a přivedli do pořádku; jiní seběhli do zahrady, trhali květiny a zelené ratolesti, by ozdobili světnici svého nového soudruha. Někteří pak malovali a lepili nádherný nápis, který zněl: »Buď vítán, Arumugame!«

Jméno toto nedělalo jim žádných radostí, a proto usnesli se, že jej jinak musí pojmenovati. Petr pak zatím hledal mezi věcmi svými, čím by malého pohana překvapil, až jej otec František vytrhl z nesnázi, odevzdav mu pro Arumugama kropenku ze slonové kosti a lesklé perleti.

Mezitím odbyvala se v paláci radžové slavnost na rozloučenou. Všichni příbuzní a přátelé byli pozváni k hostině a přišli, by malému Arumugamovi blahopřáli k uzdravení a zároveň jej obdarovali. Mezi jídlem oznámil radža hostím, že Arumugam bude studentem a přesídli do kolleje bílých mužů, by se tam učil a stal se učeným a dovedným mužem. Někteří byli řečí radžovou překvapeni a hleděli jej přemluvit. Než radža odmítl je slovy, že věc se nedá již změnit. Arumugam se nemohl ani dočkati okamžiku, kdy nastoupí novou svou dráhu životní. Když konečně mu otec pokynul, odskočil od stolu, objal bouřlivě matku svou a sestry, svým příbuzným srdečně poděkoval, těše se na shledanou, a opustil po boku otce svého sál. Radža vedl syna svého nejprve před domácí oltář, kde stála modla. Před touto se uklonil a vzal z ruky její stužku, a zavěsil ji Arumugamovi napříč přes prsa, řka: »Synu můj, nos tuto posvátnou stuhu Brahmovu; jest odznakem tvého vysokého rodu a symbolem (znamením) tvé víry. Přijdes

nyňi do domu ctitelů kříže. Nauč se od nich každé užitečné vědě, avšak střež se před jejich naukou náboženskou. a budou ti mít k účtě kříže, nežli toho; neboť by ti to přineslo neštěstí.«

Arunugam z toho všeho, co mu otec řekl, nerozuměl ani slova. Radža snad z očí synových vyčetl, že jeho výstrahy nechápe; pravil tedy s úsměvem: »Míním jen, abys se nestal křesťanem.«

Po té šli oba dolů před palác a vystoupili na slona tu čekajícího. Za nimi kráčel zástup služebníků, kteří odnášeli princovu výbavu v překrásných skřínkách. Průvod ubíral se k domu misionářskému.

»Již přichází! již přichází!« zněl hlas řadami chovanců, kteří v předsíni kolleje byli shromážděni, když slon se před branou zastavil a klekl, tak že radža a syn jeho pohodlně mohli sestoupiti.

Mezitím co otec František radžu vital, byl Arumugam chlapci obklíčen a se všech stran pozdravován. Po té zaveden otec i syn do zahrady pod stinný strom, kde chovanci nového soudruha uvítali zpěvem a hudbou. Než radža odejel, byl již syn jeho se všemi dobře znám.

Když pak večer téhož dne Arumugam, všecek zemdlen, otcem Františkem veden byl do své světnice, zvolal s nadšením: »Otče Františku! Ach, jak jsem šťasten! Avšak —« tu se zarazil a zamyslíl.

»Nuže, co je ti? Jen mi to řekni, co tě znepokojuje,« děl misionář, dodávaje mu zmužilosti.

»Je to pravda,« tázal se Arumugam, »že mne chceš učiniti křesťanem a ctitelem kříže?«

»Kdo ti to řekl?«

»Otec můj mne před tím varoval,« odvětil Arumugam otevřeně.

»Synu můj,« pravil vlídně misionář, »otec tvůj tě sem zavedl, abys něčemu slušnému se naučil. K tomu ti chci dopomoci.«

»Ano, tak to můj otec řekl,« prohodil Arumugam zcela dětinsky.

Když byl otec František chlapce ještě před spánkem požehnal, opustil ho a šel do kaple před svatostánek a modlíl se zde ještě dlouho: »Ó Ježíši, můj Vykupiteli, Pane můj a Bože můj! Žehnej tohoto chlapce, jeho otce a celý jeho dům; žehnej všem duším, které jsi mi svěřil, aby Tě poznaly, milovaly a tak od věčné záhuby vysvobozeny byly.«

(Příště dále.)

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

VIII. Domácí učitel.

Jaká to bývá radost pro děti, když za krásného letního dne vyjdou si s rodiči svými z dusného parna městského na čerstvý vzduch do vonného lesa! Tu kos, drozd a pěnka prozpěvují veselé písně; tu pestří motýlové sem tam se vzduchem honí; tu na lukách a v mechu lesním rozkošných kvítkův a nad hlavou hřeje tak mile sluncečko; za nimi pak kráčí pečlivý otec a dobrá máti.

A tak se cítí děti zcela bezpečnými, a nic, nic jim neschází k úplné jejich radosti. Bůh jim to požehnej!

Avšak není pořád krásné léto a nelze také ustavičně chodit procházkou. Také nemohou všechny děti takto bezstarostně se baviti po lesích a hájích, jsouce opatřeny dostatečným šatem a pokrmem, ani rodičové nemohou vždy a všude za nimi kráčet a nad nimi bdíti. Přijde každoročně také zima, a do každého

domu zavítá dříve nebo později také zármutek, jenž ulehne jako těžká mlha podzimní člověku na prsa a sklíčí i sevře mu srdce, že ta ubohá duše krčí se úzkostlivě v těle a všechna usouzená a utrápená vyhledá z očí slzavých . . .

Ó kdyby v takových trudných dobách bylo k nalezení nějaké místečko, kde by se vám, rodičové, a vašim dětkám ulehčilo, ó jak by vám to milé bylo! A já znám místečko takové a rád vám o něm povím. Pojďte, vezměte s sebou jen trochu lásky a zbožnosti; neboť nepůjdeme tentokrátě někam procházkou, nebo do hostince, ani do kavárny, nýbrž naše cesta povede do chrámu Páně, před svatostánek. A ke komu to?

1. Když vysedí kvočna 10—15 kuřátek a tato již umí běhati, tu teprve nastanou jí nemalé starosti a nesnáze. Víť dobře, že se po té drobotině ohlíží i jiné oči, oči krahujce a kočky ve dne, lišky a kuny v noci. A proto ozveli se dosti malý šramot ve stodole, zašustnели suchý list se stromu padající, již se kvočna leká a děsí, a počne ihned svědomitě svou mateřskou řečí maličké svolávat, a tyto rovněž tak svědomitě nechají všeho a běží úprkem k matce; jeli pak nepřítel skutečně na blízku, roztáhne kvočna křídla svá a schová je pod nima. Nejraději by je přitiskla na své srdce; poněvadž však nemůže, tiskne je aspoň na opeřená prsa svá, aby jen v bezpečnosti byly.

Ne já, milý čtenáři, ale Kristus Pán sám obrátil na sebe onen obraz starostlivé matky slepice a pravil kdysi: »Jako slepice shromažďuje kuřátka pod křídla svá, tak jsem, ó Jerusaléme, chtěl i **tvoje děti** kolem sebe shromáždit!...« Slovy těmito pověděl nám Spasitel zřetelně, komu že otvírá vstříc náruč svou, pro koho že připravil to teplé místečko na svém Srdci a kdo že jest to, jenž otcovské péče a

ochrany Jeho nejvíce potřebuje, totiž **dětky!**

2. Jen se dlouho neptejte, proč právě dítě tak vře se Spasitel ujmá! Stávali pak mezi všemi lidmi na zemi tvora nuznějšího a pomoci potřebnějšího, než je dítě, když leží jako bídň červík v kolébce a rozum se v něm ještě neprobudil? Nemluvim ani o slabounké a křehoučké schránce jeho těla, jehož nehybnost a neschopnost ve člověku soucit vzbuzuje; ale pohledme hned do nitra jeho! Posadte se, rodičové, ku kolébce spícího dítěte vašeho a vyhleďte se trochu ve stav jeho duše. Jaká to ubohost! Ono neví, odkud přichází a kam se má bráti; ba ono neví ničeho o své vlastní duši a jejím vznešeném původu, tím méně o převzácném pokladu, jehož se mu na křtu sv. dostalo. Neví tudíž ani o tom, že jeho Otcem jest Pán Bůh sám a že jedenkrát k Němu se má dostat, a u Něho jako královské, ba jako Boží dítě nevýslovné, nekonečné blaženosti požívat. Ani o tom neví ubohé dítě, že se s ním může stát tak opak, totiž že může též nesmírně nešťastným býti na věky věkův, a to na duši i na těle! Chudátko, nezná ještě ani cesty vzhůru k Bohu, ani neví, jak kluzká a nebezpečná cesta vede k ďáblům. A prece — slyšíš, otče a matko! — nečeká dítě tvé nic jiného, než věčná bída, věčné zahynutí v mukách ohně bez konce, beze smrti, nepřijde k Bohu! Jedno, jen jedno z obého, buď nebe anebo peklo bude jeho podílem! Ach, kde, kde asi octne se jednou to vaše robátko?! Nebylo by lépe pro ně, kdyby raději hned před vašima očima zemřelo? Bylo by aspoň na věky dobře uschováno!

Popatřte okem víry na jeho dušičku; kéž by alespoň ta byla patričně zdráva! Ale v ní jsou rozličné chorobné a jedovaté zárodky, které s rostoucím tělem také vypučí a porostou ku zkáze

ditěte; jest to na př. základ ke zlosti, ku lhaní, k pyše a ješitnosti, k nestřídmosti a nečistotě, k lakomství a závisti atd. Ani o tom neví dítě ničeho, ba neví si ni rady ni pomoci ani tenkrát, kdy ono zlé símě počíná již se v něm hýbati a vyrážeti. — Nedávno stěžoval si mně jistý otec z venkova do svého osmi-letého hochu, že je nesmírně popudlivý a zlostný; že prý z nenadání z příčiny pranepatrné pojme jej hněv a v prchlivosti vrhne se na mladšího bratříčka, a zle, velmi zle ho ztýrá. Pak hořce plače nad tím, co učinil, prosí sám otce o trest a nejlepší sousto od úst dá bratru, zkrátka, jest zase nejhodnější dítě. Bojí se prý jíti ke sv. zpovědi, proto že přes všechna dobrá předsevzetí opět a opět klesá, a myslí, že zpovědi jeho jsou neplatny. Ani na otci, ani na matce nevidí onen hoch špatného příkladu zlosti a sváru, vypravoval dále otec; ustavičně ho bítí a trestati, toť nemožné a také bezúčelné; neboť kdyby prý hochu napolo ubil, za krátko upadne zase do staré chyby své. S úzkostí a strachem pohlížejí rodičové do budoucnosti syna svého. »Zajisté jednou někoho zavraždí,« prokokoval otec a prosil, nevimli v tom nějaký prostředek.

3. Ke komu však v té věci jítí? Chceli kormidelník věděti, jak a kam má řídit loď, aby ke pravému místu doplula, podívá se na kompas čili magnetickou jehlu, a ví hned, kam zabočiti. — Podobným kompasem pro vás, křesťanští rodičové, jest Ježíš Kristus. »Nechte maličkých přijítí ke mně!« volá k vám a ukazuje na svá prsa, na přelaskavé Srdce své. Tam, tam tedy máte nechat jítí dítky vaše, aby jim dobře bylo. On, On sám je chce vzítí do učení a kázně. Ó kéž byste uposlechli vyzvání toho všichni rodičové! Brzy, brzy by bylo jinak v tak mnohém domě!

Arci všichni rodiče přejí si mítí

dobré, hodné děti; avšak to »dobré« neroste v dětech samo sebou, tak jako neroste pšenice tam, kde nebyla zaseta, nýbrž musí býti teprve do nich vstípeno a pěstováno. To však nemůže žádný z vás, rodičové, poněvadž nemůže nikdo dáti, čeho sám nemá. Či kde jest člověk, jenž by mohl o své vlastní moci a bez Krista Pána učiniti ze sebe, čím býti má, totiž dítko Boží v čistotě, svatosti a spravedlnosti vytrvalé? Člověka takového na celém světě nestává!

A hle, otče a matko, jako ty potřebuješ Ježíše Krista pro vlastní duši svou, tak dobře potřebuje Ho i dítě tvé! Ano, Kristus Pán jest jediný, jenž může vaše dítě hodným a dobrým učiniti, On jediný má přístup přímo k duši a srdci jeho. Všecky prostředky, jež vy k tomu užíváte, stačí jen z dneška na zítřek, ty nezasáhnou až na základ, a proto stará rána znova vždy propuká a se otvírá; ať nic nedím o tom, že nového člověka v dítku stvořiti, žádné lidské a přirozené umění nedovede, leč jedině ono nadpřirozené umění milosti Boží!

Již z toho tedy, rodičové mili, pochopujete, že první vaší starostí má býti, aby dítky vaše co nejdříve a co nejbližejí ke Kristu Ježíši přivedeny byly, ovšem, jak sami chápete, nikoli dle těla, nýbrž dle duše, totiž s rozumem, vůlí a srdcem svým, čili jinak, aby se záhy učily Jeho znáti, ctíti, milovati a následovati. Ano, toto míní Kristus Pán slovy: »Nechte maličkých přijítí ke mně!«

Ale to vám bude, rodičové, zcela nemožno, pakliže jste daleko vzdáleni od Krista. Kterak, pro Bůh, chcete děti své učiti Ježíše Krista milovati, nemilujeteli vy Ho sami? Vy, vy tedy musíte nejprve sami ke Kristu, chceteli vůbec děti své po křesťansku vychovávatí, a to jest hlavně ta věc, o níž chci s vámi v tomto článku pojednati.

Povedu vás totiž, rodičové křesťanství, k nejsv. Srdci Ježíšovu do učení. On má být vaším domácím učitelem. Na Něm to musíte vidět, od Něho se musíte učit, kterak si u vychovávání lidí počínal.

Je sice o tomto umění vychovatelském již tolik knih napsáno, že bys je ani nespočetl, ale v žádné, pokud vím, není Ježíš Kristus postaven za vzor a mistra křesťanského vychovatele. Tak aspoň budou následující věci mnohemu čtenáři zcela nové a tím více zajímavé.

4. Věcí snad nejnovější bude mu hned to, že by Kristus Pán byl býval vychovatelem vůbec a dokonce mistrem v umění vychovatelském; a přece nic pravdivějšího nad to.

Ale všli pak, otče, matko, co vlastně jest a v čem záleží vychovávání dítek? Naučiti dítě, aby říkalo: »Má úcta!« »ruku libám!« »adié!« naučiti je, jak má slušně sedět, chodit, poklony dělati, jak má strýčkovi a tetě ruku políbiti a slušně odpovídati — ty a podobné zdvořilosti můžete vy sami, po případě třeba i chůva děti naučiti; ale to ještě daleko není žádné vychování, nýbrž jen pouhý cvik čili »dressura.« I pinčlové naučí se snadno takovým věcem.

Aby vás dítě poslechlo, pilně se učilo a pracovalo, aby nelhalo a nekradlo, ani k tomu nebylo potřebí příchodu Krista Pána; neboť tak daleko to přivedli i pohané se svými dítky, a v nejhorším pádu dovedla by to i káznice. Avšak ani to není ještě žádné vychování vůbec, tím méně křesťanské.

A kdybyste své dítě všemu naučili, čeho třeba, aby ve světě všude dobře obstálo, dobře se mělo a lidem se zalíbilo, ani pak ještě není křesťanský vychováváno! Neboť to všechno stačí mu jen na kratičký čas, pokud na zemi žije. A přece teprve, když mu po padesáti, nejdéle sedmdesáti letech smřt otevře bránu

do věčnosti, pak započne vlastně žítí, aby nikdy již nezemřelo. Aby se mu i tam na věčnosti dobře vedlo, to, to máte, rodičové, docílití vy, to má být ovoce a výsledek vychování vašeho! Zkrátka tedy, vychování ve smyslu Kristově čili vychování křesťanské jest jediné tam, kde se dítě vede k nebi. Řádně vychován jest tedy jen ten člověk, jemuž byl dán pravý směr k Bohu a k nebi, a jenž za směrem tím po celý život věrně a statečně se běře za všech okolností radostných i žalostných.

Směr tento nepřinese žádný člověk s sebou na svět, nýbrž obdrží jej teprve na křtu sv. Zde mu jej Kristus Pán vstípi, a netoliko vstípi, ale také v srdci udržuje a posiluje; neboť učení Ježíšovo, Jeho příklad, Jeho milost, zda to vše nepovznáší duši člověka k Bohu, zda netáhne ji k nebi, právě její vlasti? Hle, na tom právě pracoval Spasitel, co živ byl, u všech lidí, s nimiž se scházel; tak vychoval apoštoly, tak chtěl vychovati i všecken národ ve svaté zemi. O tom pracuje Spasitel až podnes neustále i na tobě, milý čtenáři, i na mně, abychom vyrostli a dospěli v dobré, řádné, pravé dítky Boží. K témuž cíli založil také onen veliký vychovavací ústav čili katolickou vychovatelnou, církev svatou, a opatřil ji svým neomylným učením, svými posvěcujícími a posilujícími svátostmi a vzornými, příkladnými obrazy.

Tím dokázáno, že Kristus Pán jest vlastně jediný vychovatel lidí; a proto kdo se od Něho nenechá vychovati, zůstane nevzdělán a nevyvíčen, byť byl třeba dle nejjemnějších mravů světa vysoustruhován a nejčistší vzdělaností naličen. A rovněž kdo se chce přiučiti umění, jiné po křesťansku vychovávat, i ten musí jíti ke Kristu Pánu a musí pilně přihlížeti, kterak On si při tom počíná, chtě člověku křesťanskou kázeň vstípati.

Ano i v tom ohledu platí slovo Jeho: »**Jeden** jest Mistr váš!«

Nuže, vy rodičové křesťanští, nemám pravdu a nezasluhuji vaši chválu, když vás povedu do školy k Mistru všech mistrů?

5. Než však půjdeme, musím především poukázat na některé vady, jimiž se mnozí rodičové tak těžce prohřešují.

Jak známo, stráví novorozené dítky větší část svého prvního mládí spaním,

a později, když se jim pomalu rozum probouzí, sněním. Hra, jídlo a pití, to jest vše, čím se po celý den obírají, a tak jsou do toho pohrouženy, jakoby až po krk plovaly vodou bez mysle a bez cíle. Každý by se sám sobě musil smát, kdyby chtěl takovému tříletému roběti něco vážného vykládati, na př. o státu a o povinnostech každého státního občana. Pro podobné věci nemá takové dítě ještě

žádného smyslu, a není to jeho vina ani hřích, tím méně neštěstí, že ještě smyslů nemá.

Bohužel jsou však mnozí dospělí lidé, a mezi těmi i rodičové, kteří podobně jako děti pohřížení jsou úplně ne sice do her a laškování, ale do své každodenní práce na poli, v dílně, v továrně, v pisárně atd. že nevzpomenou ani na to, že by také měli na věčnost, na nebe pamatovati a se připravovati; ba snad

za celý život jim ani na mysl nepřipadne, že křtem sv. znovuzrozeni jsou v dítky Boží a jakožto takoví mají jedenkrát u Pána Boha blaženě žíti a s Ním kralovati. A nebývá to u mnohých nevěra nebo zloba, nýbrž pouhá zapomětlivost a nepaměť na Boha, a to pro přílišné práce a starosti. Ovšem, kdyby ti a tací lidé každodenně, jak to káže povinnost křesťanu katolickému, konali své modlitby, v neděli a ve svátek chodili na služby

Boží, neklesli by v takovou nedbalost. Ale tak jsou toho sami vini a velikého hříchu se dopouštějí, že tak docela na Boha a věčnost zapominají. Kolikátý asi z nich zpovídá se také ze hříchu tohoto?

Jako s touto povinností, má se to u mnohých s křesťanským vychováním dítek. Nepřišel jsem sice daleko ve světě, ale soudě dle toho, co jsem viděl, musí býti zvláště za našich časů mnoho takových rodin i mezi námi křesťany, kde rodičové na řádné křesťanské vychování dítek ani nevzpomenou! Ovšem, i u nich to není právě žádná zlomyslnost anebo zvrhlost, nýbrž pouhá, ale hříšná nepamětlivost na svou nejsvětější povinnost, a to pro samé starosti a péče o vezdejší statek. Z toho však povstává veliký a těžký hřích opomíjení a zanedbání vychování dítek!

Prohlédněme si jen trochu některý dům a rodinu křesťanskou.

Nemluvím zde o těch a takových rodičích, kteří děti své — buď úmyslně nebo bez úmyslu — slovem a příkladem svým ke zlému vedou, k zahálce, k potulování a žebrání, ke lži a krádeži, k úskoku a šizení, ku klení a opilství, k rouhání a posmívání se sv. náboženství a kněžím atd. Tak dojistá by dáběl vychovával děti své, kdyby jakých měl. Ale zde mluvím o rodičích, jižto by rádi měli hodné a dobré děti; vizme však, jak o to dbají.

Jsou mnozí mezi námi, kteří se domnívají, že děti jejich samy sebou budou růsti v dobrém, asi tak, jako rostou a přibývají na těle. Že to »dobré« se má teprve do nich vstřípniti a tak jako tělo zvláštním pokrmem živiti, o tom ti a taci rodičové nemají ani pojmu; a tak nechávají děti své jednoduše kolem sebe růsti jako rákosí z vody, a když trochu povyrostou, pošlou je do školy; o to ostatní má se postarati učitel a katecheta — proto jsou placeni.

Znám nejeden statek na vsi, kde otec a matka každé neděle pravidelně chodí do kostela, při tom však celý rok se nestarají o dítě své, zdali a čemu se ve škole učí a umili aspoň katechismus. Že má katechismus a články jeho životem uskutečňovati, že jsou rodičové povinni a zavázáni dítě své již doma k tomu vésti, aby dle učení křesťanského smýšlelo, mluvilo a mlčelo, jednalo a pracovalo, slovem: živo bylo, to, to jest jim tak cizé, jako — čínská řeč!

Neméně však znám též panské domy, kde rodičové dětem svým zjednávají za plat vychovatele a guvernanky, a na tom dost; myslí, že tím již zadostučinili své nejsvětější povinnosti. Aby také sami přiučovali děti své křesťansky smýšletí, mluvití, jednati, žíti — o tom není ani zmínky; bezpochyby proto, poněvadž ani pro sebe neuznávají toho potřebu. Tak se nejednou stává — znám toho skutečné případy, — že taci rodičové (pravím křesťané a katolíci!) povolají dnes k dětem svým katolického kněze za vychovatele, a zítra je ubožáky zavezou do Paříže nebo do Drážďan do ústavu protestantského.

Jiný druh rodičů jsou ti, jižto pro své děti čini trochu více. Myslí, že vychování záleží v tom, když dětem svým některé nemravny a nezpůsoby odvykají, t. j. děti proto kárají, případně i trestají. — Jednomu knězi stěžovala si jistá matka nesmírně na své děti. I řekl jí kněz: »Milá paní, tu asi bude scházeti na dobrém vychování!« Ale jakoby na své cti uražená, odpověděla: »Od nás zajisté děti nevidí nic zlého, také žádnou chybu jim neprominu; teprve včera jsem jim notně vyslehalo. Ale již dnes jsou ti staří!«

Ovšem, kárati a trestati děti jest sice dobře, avšak to je tou nejmenší, ba poslední částí řádného vychování, nikoli však první a tím méně jedinou. Pouhým

káráním a peskováním nevypuďte koukol z dítěte, a kdybyste třebaš i vypudili, tím není ještě dítě vychováno! — Chceteli kus lesa proměnit v úrodné pole, nestačí jen stromy a kořeny vymýtiti, vy musíte i půdu vzdělati, zkypřiti, pomrviti a dobrým semenem ositi. A podobně i u dítěte vašeho není dosti na tom, odvykáteli je toliko zlému, nýbrž musíte je míti také k tomu, aby činilo dobré, co před Bohem povinnó jest.

Tu se na chvíli pozastav, otče a matko, a dovol, abych se vás na něco pozeptal. Kdy pak to asi bylo, když jste naposledy své dítky slovem i příkladem učili Pána Boha nade všechno milovati, milovati více než peníze, více než zdraví, více než život i více než vás samy? Kdy, pravím, kdy to bylo naposledy? Toť přece první povinností dítěte, poněvažž první a nejvyšší příkázání jest: Milovati Boha nade všechno!

A když k vám přiběhlo dítě s pláčem a žalobou, že mu bratr anebo sestra ublížili, zdali jste je učili odpouštěti vinníkům hned a od srdce, jim dobře činiti a za ně se modliti? Učinili jste tak? Vždyť přece znáte, jak přísně to Spasitel žádá od všech vyznavačů svých, tedy i od vašich dítek.

A zdali pak jste — mám pokračovati v otázkách svých? Vezměte do ruky katechismus a pozastavte se při každém příkázání Božím, a tažte se sebe samých, jak jste si nechali na tom záležitosti, naučiti slovem i příkladem své dítky tomu, co ono příkázání veli?

Nebude to žádná pomluva, řeknuli, že první a veliký hřích, jehož se přemnoží rodičové u vychování dítek dopouští, jest ten, že na to ani nepomyslí, ba že si toho ani dostatečně nejsou vědomi, že první a svatou povinností jejich jest: dítky ode všeho zlého varovati, k dobrému pobádati a k cíli tomu užívati všelikých prostředků, jež nám

rozum a božské náboženství křesťanské na ruku dává.

Tomu tedy učte se, rodičové, od Krista Pána, abyste každodenně měli v živé paměti onu úlohu svou: máme děti své přivesti k tomu, aby zlého nechaly a dobré činily!

Hle, tak právě měl Spasitel den co den na zřeteli své vznešené povolání, jež přijal od Otce svého, totiž vychovati nás lidi v dítky Boží. Že si úlohy té ustavičně vědom byl, vysvítá mimo jiné i z toho, že o ní ve svém pozemském životě velmi často mluvil. »Já jsem pastýř dobrý,« říkával, »a musím hledati ztracené ovečky.« — »Já jsem světlo světa, a musím svým svatým učením osvítiti svět ve věcech, jež se týkají Boha, hříchu, věčnosti.« — »Já jsem rozséváč,« dí opět jinde, »a rozsévám dobré semeno na poli svém.« — »Já jsem mistr vás; co vidíte, že já činím vám, to i vy čiňte sobě vespolek.« — Z toho vidno, že měl Kristus Pán vždy na zřeteli, k čemu byl na svět přišel; proto však také plnění úlohy té bylo Jeho hlavní starostí a ustavičným zaměstnáním, nechť ležel jako nemluvně v jeslích betlémských, nechť pracoval v dílně nazaretské, nechť kázal na jezeře nebo na hoře; i na kříži, i v nebi, i tamto ve svato-stánku, i na oltáři při mši sv., všude a vždy jest Jeho životní záležitostí, aby tebe a děti tvé vyučil v lásce k Bohu a bližnímu!

A co ty, otče, matko? Cítíš i ty v sobě to vznešené povolání a máš na mysli, že máš i ty býti dítkám svým den po dni dobrým pastýřem, jenž kráčí za chybným dítětem svým tak dlouho, až je Bohu zpět přivede; že jim máš býti světlem, jež má dítkám vysvětlovati pravdy věčné; že máš býti rozséváčem, osévajícím duše dítek

dobrým učením; že máš být mistrem, který příkladem svým dítěti ukazuje, jak se má vésti křesťanský život podle vůle Boží.

Nuže jak? Jsi sobě vědom, otče, matko, té povinnosti, že máš i ty být tímto vším svému dítěti všude a za všech okolností, doma i na poli, ve chrámě i při práci — všude, kde je máš u sebe? Jak? Zpytoval jsi s této stránky své svědomí při poslední zpovědi?

6. Ty se snad hrózíš, jakých obětí by tě takto stálo vychování dětí tvých? Ale poslyš! Asi před šedesáti lety ujednalo se několik šlechtitných mužů ve Vidni na tom, založiti dům, v němž by dívky z lepších rodin po katolicku odchovávány byly. S velikým namáháním a ještě s většími oběťmi bylo dílo to již tak daleko uskutečněno, že scházelo jen povolení od vlády; ale to rozhodně oděpřeno. Uslyšev o tom nyní již v Pánu zesnulý Maxmilián d'Este, jemuž velice na ústavu tom záleželo, a vida, že slova a prosby nic nepomáhají, uchopil se prostředku jiného. Přednesl ještě jednou záležitost onu u vroucí modlitbě Pánu Bohu a zároveň učinil slib, že po svůj život bude píti kávu bez cukru, jestliže se ústav povolí. A skutečně, brzy na to došlo císařské povolení, katolický vychovávací ústav otevřen a pan arcivévoda pil do smrti neoslazenou kávu. — Hle, milý čtenáři, šlechtitný ten muž měl pravý pojem o tom, jak velice záleží na dobrém vychování mládeže. Ale já bych tak rád věděl, kolik by se asi našlo rodičů, jižto by hotoví byli za své vlastní děti přinéstí takovou obět, jakouž onen arcivévoda přinesl za děti cizé?! Ovšem se obětuje dosti peněz na šat a jiné potřeby dětí, na vyučování čtení, psaní, kreslení, zpěvu, tanci a hudbě; ale já se ptám, mnoholi asi vynakládáte na to, aby dítě vaše vychováno bylo v řádného křesťana? Co činíte, co obětujete vy na to, aby »Otče-

náš« netoliko z paměti odřikávalo, ale aby také tak žilo, aby jméno Páně světilo, království Boží do svého srdce přivádělo, vůli Boží konalo a vinníkům svým tak odpouštělo, jak si přeje, aby mu Bůh jednou odpustil?

Však vy dobře víte, co vás to stojí, abyste takovýto život vedli, a proto zcela klamně mínění by to bylo, že u dítěte to jde samo sebou, že tu není třeba žádné pomoci s vaší strany. Vždyť i řepa na poli vyžaduje značné péče, obírání a okopávání, a vy si na tom dáte záležeti a nešetříte práce. Nuže rcete, křesťanští rodičové, věnujete-li také patriční čas a práci k dohlédnutí a prohlédnutí svého dítky, nevadneli na duši, neužirajili je červi a housenky, jako jsou: pýcha, závist, hněv, mstivost, neústupnost, rozmařilost, neupřímnost, faleš a p., a hledáte, jakým způsobem by se škůdcové ti odstraniti dali.

Ó vizte jen opět mistra svého a největšího vychovávatele světa, Ježíše Krista! Vizte to »Slovo tělem učiněné« v jeslích jako slaboučké, chudé robátko. A proč? K čemu toto snižení sebe? Jedině proto, aby tebe, otče a matko, i dítě tvé povýšil a učinil dítkem Božím. K tomu cíli podstoupil první velikou obět vtělení svého. A k čemu že obětoval celý svůj krásný věk — třiatřiceti let zde na zemi? Jedině k tomu, aby vám a dítku vašemu na sobě slovem i skutkem ukázal, kterak má křesťan za rozličných okolností žiti, modliti se, pracovati a počínati sobě tak, aby žil jako pravý syn Otce nebeského. — A vice ještě!

Poněvadž dobře věděl, že od časův Adamových na duši vaší i vašich dítek rozličné nemoce a choroby se usadily — převrácené to náklonnosti a zlé žádosti, — hle, Spasitel neštítal se na se vzíti i největší hořkosti, aby z nich připravil léky k léčení duší vašich i vašich dítek. Ano, ve smrtelné úzkosti, v pronásledo-

vání, v potupě a bolestném bičování, v mukách velkopátečních namáhal a přičiňoval se, aby vás a děti vaše pro nebe odchoval.

Modlíváte se v postě křížovou cestu? Když přijdete k osmému zastavení, pozastavte se, milí rodičové, tu vás prosí Spasitel na poslední cestě své o nějakou milost, a sice ne pro sebe, nýbrž opět jen pro vaše děti. Nemáte totiž plakati nad Ním, jenž jde rád za vás umřítí, ale děti vaše a jejich duchovní potřeby vám mají jít k srdci. O jednu slzu pro dítky vaše prosí vás Spasitel: »Neplačte nade mnou, ale plačte raději nad sebou a nad vašimi dítky!« — Z této Jeho krvavé cesty učte se, milí rodičové, jak mnoho i vy se vynasnažiti máte, abyste dítě své z hříchu a všeho zlého vyprostili a do nebe přivedli.

A teď, otče a matko křesťanská, seber ty oběti, jež Kristus Pán podstoupil, aby dítě tvé k dobrému vychoval a k Bohu přivedl, a slož je na jednu mísu váhy, na druhou pak polož ony oběti, jež jste jako rodičové přinesli až do dnešního dne pro

duchovní blaho ditka svého, a pak — odvažte obé na váze! Neřeknu ničeho více, než: odvažte obé! Myslím, že ti při tom, otče a matko, rozličné myšlenky přijdou do hlavy, na př. co asi odpovíte jedenkrát tam na soudu věčném, když se vás otází Kristus Pán a řekne: »Otče, matko, kde jest dítě vaše, jež mne tolik, tolik bylo stálo?«

To by byly tedy dvě věci, a sice nejdůležitější v umění vychovatelském, jimž se u Krista přiučiti máte: předně, aby vám každodenně a ustavičně tanulo na mysli, že k nejdůležitější denní práci vaší zde na zemi náleží vychování dítek vašich, a že proto jste jejich rodičové a nikoli jen kaprálové, kterýmž, jak známo, na duši rekrutů pramálo záleží; a za druhé máte se učiti i oběti podstoupiti za dobré vychování dítek svých tak, jako přinášíte oběti i pro jiné věci, na př. vzdělání svých polí.

To vše bylo dosud jen tak všeobecné; nyní však se podíváme blíže na božského Mistra, abychom viděli, jak si počíná i v jednotlivých případech.

(Příště dále.)

Na letnice.

Rok ten váže svoji dráhu,
Vede nám zas onu bláhu,
Když Duch svatý s nebes polí
Sstoupil na vše apoštoly.

Oheň bleskem třepetá se,
V jazyků se snáší kráse;
Neb má řeč se sladce vinout
A duch ohněm lásky plynout.

Mluví řečmi všeho lida,
Národ žasne, div ten vida,
Klade je být zpilá z vína,
Jimž moc Ducha udělina.

Tajemství by v tom se znalo,
Po přesnicích se to stalo,
Když dnů prošla také míra,
V jaké zákon dluhy stírá.

Nyní, Bože Všedobroto,
Prosíme Tě nice o to,
Pohleď mile na vše zvůry,
Vlej nám dary Ducha s hůry.

Vlival's měrou svrchovanou
Milost vezdy v brud' Ti vzdanou;
Odpusť naše hříchy hojně
A vzdal časy nepokojně.

Bud' čest s Otcem Synu Slovu,
Jenžto povstal slavně z rovu,
Svatému též Duchu sláva
Ať se po vše věky vzdává.

Sušíl.

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

I. Přesvaté Srdce Ježíšovo je zdrojem modlitby přímluvné.

Apoštolská láska je první a hlavní příčinou apoštolátu modlitby — ona láska, která všem lidem chce dobře činiti a v tisíceroch bidách lidských pomáhati. Sledujeme proud této lásky, protékající i srdce katolické církve, až k jeho počátkům, ocitujeme se v Srdci Bohočlověka. V tomto Srdci, v jeho lásce, daleké a hluboké jako moře, je zdroj apoštolátu modlitby. Na tento zdroj třeba nám především upozorniti.

Dějiny apoštolátské lásky přesvatého Srdce jsou vypsané ve svatých evangeliích. Kdokoliv je čte a je věřícího srdce, musí vyznati: »Tak, jako toto Srdce, ještě žádné lidské srdce nemilovalo!« Neboť milovalo, co před ním nikdo na zemi nemiloval! Milovalo chudé a nuzné, milovalo nemocné, milovalo dítky a milovalo zvláště hříšníky. Tato jeho láska ke hříšníkům jeví se zvláště k nejslabším a nejbídnějším hříšníkům, ku mladým lidem a ženám. Slovem, Srdce toto milovalo všechny, kteří na světě trpí, t. j. všechny lidi: neboť kdož je ze smrtelníků bez utrpení?

A jak dokonalá je láska tohoto přesvatého Srdce! Láska ta je soucitná, budí ji každá lidská slabost, každé lidské utrpení; jest účinná, pomáhá všem, kteří pracují a obtíženi jsou; je bystrozraká, těší, hojí a leje léčivý balsám v duševní i tělesné rány; jest i ona láskou vždy milosrdnou. Zvláštním jejím znakem je však obětavost; obětavosti ukazuje nejlépe svou apoštolátskou činnost a svou snahu, celému pokolení lidskému dobře činiti a blaženým je učiniti. — Ó kdož by rád nenaslouchal slovům, kterými se líčí děje lásky, která však tak úplně jen nás se týkala.

Sv. Ignác ve své knize: »Duchovní cvičení« podává dojemně rozjímání o vtělení Syna Božího. Tři božské osoby, abychom tak řekli, radi se o kleslém a hříšném pokolení lidském. S trůnu své velebnosti spatřují nešlechetnosti a nepravosti, které lidé páchají, vidí a slyší urážky a rouhání, které jako temné mraky k nebi vystupují. Ó těch ubohých lidí! Rozum jejich je zatemněn bludy a tmou, srdce jejich plno vášně a zloby, veškeré jejich počínání a jednání řídí žádost očí, žádost těla a pýcha života, a po bídném, klopotném životě ve hříších a nepravostech následuje smrt v nejistotě a zoufalství, a pak věčné zatracení. A z bídného stavu toho nemohou se vymaniti, kdyby neví jak se namáhali. Božské Srdce, vidouc nestihlou naši bidu, pomyslí na prostředek, kterým by se ubohému pokolení lidskému pomohlo. »Myslím o vás myšlenky pokoje a nikoliv neštěstí.« Trojjediný Bůh usnáší se, pokolení lidské vykoupiti. A jako při stvoření člověka tři božské osoby pravily: »Učínme člověka k obrazu a podobnosti svému,« tak praví i nyní: »Obnovme člověka k obrazu a podobnosti svému.«

Ale jak to učiniti? Božský úradek je: K odpuštění hříchu třeba dokonalého dostiučinění. Dokonale, úplně dostiučiniti nemůže žádný tvor, ani kdyby největší obět přinesl, i kdyby svůj život obětoval. Není tedy jiného prostředku, leč aby Bůh sám mezi lidmi se objevil a za ně zadost učinil. A Syn Boží se uvoluje, dilo vykoupení lidského vykonati. Ovšem mnoho jest mu trpěti: musí sám sebe ponížiti a podobu služebníka na se přijmouti; pozemský svůj život musí v největší bídě a poníženosti trávit, v těžké práci a ustavičné poslušnosti, v opovrženosti a pronásledování, a konečně jej ukončiti

polupnou smrtí v největších bolestech; avšak staň se! Žádá to česť Otce nebeského a lidské pokolení má býti zachráněno, proto staň se! Nabízí se tedy Otci svému jako oběť, a Otec ho vydává. »Miloval mne a za mne se obětoval.«

Když plnost časů nadešla, přišel Spasitel v lidské podobě na svět. A kde jej nalazáme? »Naleznete ditko plenkami obvinuté!« V Betlémě v jeslích leží, jehož národové tak toužebně očekávali, ten novorozený Spasitel světa: chudičké, slabé děťátko. Toť prvý projev obětavé lásky, se kterou Pán svůj obětavý život započíná. Jest sice věčný, nekonečný Bůh nebe i země, který nad cherubíny má svůj trůn, Bůh z Boha, světlo ze světla, pravý Bůh z Boha pravého; jest podivný, kníže pokoje, otec příštích věkův; ale přišel jako Spasitel a Vykupitel, aby hledal a vykoupil, co bylo ztraceno; proto nechtěl jinak, leč jako člověk, jako druhý Adam, a to nikoli v dospělém, mužném věku, jak první člověk stvořen byl, nýbrž jako chudičké, slabé a mdlé ditko na svět přijíti. Svou moc, svou moudrosť, svou nesmírnost, užívání rozumu, řeči, údů — vše své lásce k nám lidem v oběť přinesl, a sebe samého poniživ, přijal podobu dítěte a zevně shledán byl jako ditko. U jeslí Spasitelových stojí sice bláznovství světské a pýchou zaslepená věda, a horší se nad sebeponižením Páně, volá s kacířem Marcionem: »Odstraňte mi ty potupné plénky a jesle, které se pro Boha, jemuž se kláním, docela nehodí!« U jeslí Spasitelových stojí též pokorná víra křesťanská, a dojatá i poučená obětavou láskou Páně, volá se svatým Bernardem: »Čím nižší pro mne, tím mi milejší!« Ano, v nepatrných jeslech zjevuje se veliká, nekonečná láska, která tím jasněji září, čím více jest jí hned při vkročení na svět trpěti.

Ditko Ježíš přichází na svět ve chlěvě, jest chudičkými plénkami obvi-

nuto a položeno do jeslí. Vzduch jest tu chladný, jesle jsou tvrdé, sláma působí bolest, z očí řinou se slzy; vše nám pravi: »Bůh v podobě ditka zimou a bolestí pláče z lásky k nám.«

Putujme z Betléma do Nazareta. Tu prodlévá Pán až do svého 30. roku, zaměstnává se v dílně svého pěstouna a obstarává malou domácnost sv. rodiny. »Nenili On tesař a tesařův syn?« Ó jak mnoho velikých a pamětných věcí mohl za tak dlouhou dobu vykonati! Jednorozený Syn všemohoucího Boha, moudrosť věčného Otce, Pán nebes i země — mohl celý svět mocí a velikostí podivných skutků svých naplniti, mohl mocí svých slov a působením své milosti lidská srdce obnoviti a svému svatému učení získati, mohl na troskách pohanství božskou budouvu své církve vystavěti a tvárnosť země obnoviti; mohl si lásku a obdiv národů získati. A co činí? Všeho toho se zřeknuv, ukrývá se v neznámém koutku země, v dílně řemeslníkově a pracuje. Nevim, mžželi nás něco více dojmouti, než pohled na Ježíše v dílně nazaretské! Ježíši je 16, 18 let, drží v ruce hrubý nástroj tesařský a pracuje, až se mu pot s čela řine; jest unaven, i sedá si na okamžik na dřevo, aby si oddechl, a pak zase pokračuje v namáhavé práci; pomáhá i matce při její práčech v domácnosti. Mohlo by se nám zdáti nepřihodné, něco takového o Spasiteli mysliti; ale tuším, že se jinak v domácnosti sv. rodiny nedělo. Ježíše posylají ve věcech řemesla i do rozličných domů. Jsou tu lidé, kteří s ničím nejsou spokojeni, a od takových musí neoprávněně výčitky slyšeti; přichází i ke vliďným a hodným lidem; dávají mu, co jim od jídla zbylo, a on almužnu tu přijímá. Ó jaké to ponižení a sebezapření! Pán pracuje pro služebníka, on, který všechny věci učinil, přijímá almužnu od svého tvora. Jsa božské přirozenosti, ponižil

sebe sama, přijav podobu služebníka, a on, který byl bohatý, pro vás stal se chudým, abyste jeho chudobou obohaceni byli. •

Po čas svého veřejného působení ukazuje se zvláště jako dobrý pastýř, který zbloudilou ovci hledá a nalezenou na svá ramena bere a do ovčince přinášá.

Obmezený náš rozum nemůže pochopiti a žádný lidský jazyk vyjádřiti, jaká to ztráta pro člověka, který hříchem od Boha se odloučil. Bůh ovšem tím nepozbývá ničeho, jestli jsme Jej opustili; hrozné neštěstí a zlo týká se jen nás. A přece hledá nás tak, jakoby On byl vše ztratil, a jakoby bez nás nemohl ani

blaženým býti. Smutné a zarmoucené je srdce pastýřovo, jestli mu některá ovce zbloudila a se ztratila; po horách a lesích volá zbloudilou ovci; hledá na všech stranách, každého, koho potká, vyzvívá se, nevidělli ztracenou onu ovci, a nepřestává hledati, až ji našel; a nalezenou přináší pak zpět ku stádu a oznamuje všem svým známým o svém štěstí. Tak

hledá Ježíš hříšníka; a když se hříšník obrátil a polepšil, tu jest radost Jeho presvatého Srdce náramná, jako kdyby byl skvělého vítězství dobyt, anebo celé království vybojoval. »Radujme se, poněvadž tento můj syn byl ztracený, a opět jest nalezen.« Toť láska nejsv. Srdce Ježíšova. »Chvalte Hospodina, neboť jest dobrý a slitovní Jeho trvá na věky.«

Kdežto svět nejhoršího nevděku na něm se dopouští, dává on světu nejlepší důkaz své lásky. V předvečer svého utrpení a smrti své ustanovil nejsvětější Svátost oltářní, svátost lásky. Ležili dobrý a laskavý otec těžce nemocen a pomýšlili na smrt, tu nejvíce jej trápí myšlenka, že musí své děti jako sirotky ve světě zanechat. Jak často můžeme slyšeti slova umírajícího otce nebo těžce nemocné matky: »Nic bych si z toho nedělal, že umru, ale ty moje ubohé děti — kdo se bude o ně starati?« Avšak marné nařikání, musí přece je opustiti, nemoha nic jiného pro ně učiniti, leč je lásce a péči jiných lidí odporučiti. Ježíš jest otec nás všech; a co je láska i nejlepšího pozemského otce, přirovnáme-li ji k lásce Božského Srdce Ježíšova? Věděl Pán, že musí umřiti; i nerád své věrně opouštěl; tak rád by byl s nimi ještě zůstal. A hle, zůstává s nimi, činí zázrak; ustanovuje nejsv. Svátost oltářní a je i zůstává opravdivě, skutečně a podstatně s námi po všechny dny až do skonání světa. »Poněvadž své, kteří ve světě byli, miloval, miloval je až do konce.«

A jak veliké oběti stála ho tato jeho láska? Při svém vtělení ponížil sebe samého a přijal na se podobu dítky; tuto se ponížil a přijal podobu chleba. Tam zastřel své božství závojem lidské přirozenosti, tuto zastřel svou božskou a lidskou přirozenost závojem chleba. Tam vzdal se své božské moci a moudrosti, tuto obětoval i přirozený způsob lidské bytnosti a přirozené užívání lidských smyslů. Celou řadu zázraků chtěl působiti, aby se octnul v takovém stavu sebeponížení, který žádný stvořený rozum nemohl vymysleti a žádná stvořená moc nemohla jej kdy uskutečniti. Srdce Ježíšovo je to nejlaskavější Srdce.

Několik hodin později visí umíraje na kříži. Na čtvero hřebích s celou tíží těla svého vise po tři trapné hodiny,

nemá pokoje ani úlevy. Držili se na rukou, rány rukou násilně se zvětšují; podpírali se nohama, rány nohou se rozšiřují; pokládali svou svatou hlavu na dřevo kříže, vnikají trny hlouběji do spánků. Zarazili si lev v neprozřetelném běhu lesem bodlák do svých tlap, ozývá se bolestný jeho řev celou krajinou; tak citelná jest bolest. Pánu Ježíši ne jeden, nýbrž mnoho bodláků vrazili do hlavy, ruce a nohy těžkými hřeby prokláli. K tomu ke všemu ještě ta žhoucí žízeň! Od večera ve čtvrtek neovlažila ani kapka vody jeho vyprahlá ústa; a co vše mezi tím se s ním dělo? Krvavým potem se potil, byl jat, z jedné soudní síně do druhé voděn, vyslýchán, a pak ta hrozná noc přede dnem, kdy umřel, jak byl tu týrán, bičován, trním korunován, jak obtížná pro něho cesta na horu Kalvarii, a konečně bolestné křížování! Celé tělo je jako v ohni bolestí, hrdlo, ústa vyprahlá; i volá: »Žízním!« Ani kapky vody se mu nedostává.

Když Samson po bitvě s Filistinskými žízeň pocítil, dal mu Bůh zázračným způsobem vody pít, a když se israelskému lidu na poušti vody nedostávalo, udeřil Mojžíš za rozkazem Božím holi na skálu, a vyprýstila se voda; Syn Boží volá, umíraje na kříži, o kapku vody, a nedostává se mu. Chtěl se za naši mlsnost káti.

Konečně pocítoval největší opuštěnost. Když mučeníky ke smrti trýznili, učinil Bůh, že budťo bolest nepocítovali, nebo v bolestech hojnou vnitřní potěchou byli sileni. Svému Synu však nechal bolest v celé její prudkosti pocítovat i vnitřní útěchu mu úplně odňal. Kamkoli s kříže pohleděl, vše mu bolest množilo: Matka, která pod křížem v bolestech omdlévá, lid na hoře, který se mu posmívá, Otec nebeský, který, jak se zdálo, jej opustil. Taková muka mu působí tato opuštěnost, že žalostným volá hlasem: »Bože,

Bože, proč jsi mne opustil?!« A po třech dlouhých a trapných hodinách nakloňuje hlavu svou a umírá. »Větší lásky, nežli tato, nemá nikdo, aby svůj život dal za své přátele.«

Tak jsme tedy jen povrchní pohled učinili na to nesmírné moře lásky, kterou Syn Boží měl, aby lidskému pokolení blaho a spasení zjednal. Láska tato zkou-

selá každý prostředek, aby tohoto vzneseného a lidumilového cíle dosáhla. A mezi těmito prostředky jeden z neúčinnějších jest přímluvná modlitba.

Ukážeme v dalším pojednání, kterak z tohoto moře apoštolské lásky nejsvětějšího Srdce zdroj modlitby se vyprýštil a kterak do srdcí věřících byl uveden.

(Příště dále.)

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Část další.)

34. Mimo to za druhé znamenati jest, že se Božské Srdce Páně na um béře v dvojím smyslu. Předně jako Srdce naplněno jsouc nesmírnou láskou k pokolení lidskému, která nejdobrotivějšího Pána našeho pudila k tomu, co za člověčenstvo učiniti ráčil, a jmenovitě aby nejsvětější Svátost oltářní ustanovil. Nemůžet věru žádné jiné rozjímání účinnější býti, aby lásku naši k témuž Božskému Srdci Páně roznitilo, nežli právě toto. Neboť jako spojení tohoto Srdce Páně s druhou Božskou Osobou sverhovanou úctu jak lidí tak andělů vyžaduje, rovněž žádouco jest, aby pro lásku, kterou se k lidem nese, téměř lidem přemilá a převzácné bylo.

35. Při této příležitosti na uváženou vzíti sluší, že tělesné srdce ke vzbuzení lásky duchovní (nadsmyslné) ničím sice nepřispívá, avšak jest přece tělesným nástrojem oné lásky duchovní a spolu sídlem lásky citelné, lásky smyslné, kterou láska duchovní zcela přirozeně v zápětí mívá . . .

Proto nás učí sv. Tomáš Akvinský (Opusc. de Dilectione Dei c. 19.) v knize o milování Boha, v hlavě 19., vykládaje tamo přikázání: »Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého,« následovně: Jako jest ohni přirozeno pálení, tak jest srdci přirozeno láskou hořeti. Život srdce jest láska: A proto jest srdci zhola nemožno, chteti živu býti, aby žilo bez lásky. Že totéž o lásce platí nadpřirozené, jest jisto nejen z nauky andělského bohoslovce učitele, ale i ze zkušenosti svatých a světic Božích, v jejich srdcích láska, kterou plápolali, obdivuhodné a podivné účinky zplodila.

Kdo by nevěděl, co se přihodilo sv. Filipu Neriovi, jehož prsa násilím lásky se rozstoupila tak, že se mu až 2 žebra pozdvihla.

Známo jest, kterak anděl ohnivý — šípem srdce sv. Terezie v skutku zranil, tak že skutečnou a ne toliko domnělou ránu měla; neboť až podnes lze ji na srdci, které se v Abulě přechovává, spatřiti. Že sv. Petr z Alkantary, svatý František Xaverský, sv. Stanislav Kostka, sv. Maria Majdalena de Pazzis podobně

nesnesitelnými plameny lásky navštěvováni byli, známe z jich životopisů. Plameny pak tyto byly takové, že se cítili nuceni prsa svá čerstvým vzduchem nebo studenou vodou ochlazovati.

Světové tito a všichni, kteří něco podobného na sobě zakusili, přiznávají jednomyslně, že se srdce láskou velice rozproudí; zdá se jim pak v příležitosti takové, jakoby láska z jejich srdce jako z nějakého výhně plameny slehala, a sice nejednou se to dalo tak úsilovně, že se obávali, by se jim srdce buď nerozpučlo, nebo na kusy neroztrhlo.

36. Tomu se není ani třeba co diviti; neboť ač duše jest jediná příčina lásky a všelikých pocitů duševních, nicméně pokud s tělem sloučena jest, nepůsobí nic i co do činnosti duševní sama o sobě, aniž by tělo spolupůsobilo, alež používá rozličných údů tělesných jako nástrojů k výkonům svým. Každý pak ví, že přední nástroj lásky jakož i ostatních pocitů jest srdce. Jako tudíž se říká a říkati má, že duše užívá oka aby viděla, uši aby slyšela: rovněž potřebí říci, že užívá srdce aby milovala. A tímže právem, kterým se říká a říkati bude: oko vidí, ucho slyší, smí se říkati pravidelně: srdce miluje.

Mimo to jest patrné, že jednak srdce duši k lásce pučí, pročez láska v srdci počátek svůj bere; jednak zase láska z duše se pryšící za příčinou spojení duše s tělem do srdce se vylévá. Jestliže tudíž kdy duše milující svého milného předmětu postrádá a touhou svou po něm prahne, prahne i srdce a jest mu úzko ba i omdlévá. A kdy duše naopak z přítomnosti milného předmětu se kochá a láskou celá roznícena jest a radostí jakoby se rozplývala: pak podobnými vášněmi i srdce vře a se rozněcuje a podobným žářem vzplane u výborné rozkoši. Avšak staneli se, že duše za lásku, kterou se nosí, povšimnutí nenachází, nýbrž že potupou a opovržením vyplácena bývá, pak se rmoutí a truchlí; a podobně vysychá i srdce svírá se a rmoutí se a ku podivu jak se trápí. Tyto a podobné věci zakouší každý sám na sobě a ze své zkušenosti je zná.

37. Z čehož vysvitá zcela důsledně, že láska, kterou miloval Ježíš Kristus nebeského Otce svého a člověčenstvo, vznála se a plápolala v něm úplně dle zákonů přirozenosti lidské. Proto rovněž láska jeho duševní, která v duši jeho dostoupila stupně sverchovaného a nejprudšího, v témže stupni měla v zápětí lásku pocitnou v Srdci Páně, a to zcela přirozeně. Proto vidíme, kterak pro hrozně bolestí, v nichž duše jeho, když na hoře Olivetské za hříchy lidské trpěla, byla pohroužena, kterak tělo snášelo bolesti a zármutek, tak že se až krvi potilo a ve smrtelných úzkostech se potácelo.

Třeba tudíž říci, že Srdce Pána našeho Ježíše Krista na roznět lásky, kterou nás tolik miloval, po svém způsobu nesmírně účinkovalo, a úplně podobných tužeb a pudů že zakoušelo, jakých v lásce zakoušívají srdce lidí druhých, a to přirozeně. Úvaha tato vynucuje — jinak ani nemůže býti — mocně a rozdmychuje v nás lásku k Božskému Srdci Páně. Kterak by bylo možná, — tot by už bylo asi srdce tvrdší kamene a věru nelidské, — aby kdo rozjímal, jakou láskou k nám Srdce nejmilostivějšího Spasitele našeho jest vzňato, kterak samou tužbou po spáse naší vře a pro hříchy naše se souží a truí, aby kdo o takovém Srdci Ježíšově rozjímal a při tom přece tak zatvrzelým zůstal, že by toto nejsladší Srdce Páně též nemiloval a ze vši síly své k němu se nenesl.

Výklad čtvrtý Božského Srdce Páně,

čiii:

Jaký jest předmět uctění v pobožnosti, v níž voláme: »Ó nej-světější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!«

Čím dokonaleji Božské Srdce Páně v Jeho významu pojímáme, tím důležitější tuším vidí se nám býti účta jeho. Není divu; dívejte se na výborné dílo po hodinách a čím déle se díváte, tím více býváte uneseni. Což znamením jest, že jste pojali dokonalost díla výborného.

Jaký jest předmět úcty naší, když Božské Srdce Páně ctíme? Abychom jej dostihli, nesmíme jej bráti nevím odkud, nýbrž odtamtud, kam nás církev svatá sama vede. Chcemeť poznati, co to Božské Srdce Páně jest, které církev sv. nám zvláště odporučuje, na jehož účtu milosti a odpustky byly nám slíbeny, tak že Ježíš Kristus na ctitele svého nejsvětějšího Srdce neobyčejně požehnání vylíti slíbil.

Dokázati, že předmětem Božského Srdce Páně se vyrozumívá neskončená láska Ježíše Krista, není téměř ani třeba, poněvadž každému dítku patrná věc jest. »Miloval nás Ježíš Kristus,« řeknete, »a vydal sebe samého za nás v dar a obět Bohu k vůni rozkošné:« (Efez. 5, 2.) proto i my chodme v lásce k Ježíši Kristu.

Alespoň několik dokladů pouvažíme.

Kdo by nerozuměl slovům otce stěžujícího si na syna svého, an dí: »Syn můj nemá ke mně srdce.« A co tím míní? Zdaž jej nectí? »Čeť mi ještě vzdává,« slyšíme praviti otce; »to by mi ještě stěžovati sobě nebylo.« Zdaž jej neposlouchá? »Poslouchati musí,« dí otec, »chtěj nechtěj:« ale nemá ke mně lásky. Jest to na něm viděti, že jest vše jako nutkané, cokoliv činí k vůli mně.

Tu jest matka, která nosí dítě své ustavičně v srdci svém. To dítě jest

snad na sta mil od ní vzdáleno: avšak ona kudy chodí, ve dne v noci, při práci i v modlitbě má na mysli předrahé dítě své. Láska mateřská drží ji rozmilého syna nebo dceru milenou ustavičně v paměti a na mysli.

Na srdce se dívá Hospodin, po němž touží. A nemáli srdce naše, o druhé nestojí. Nestojí o tvou učenost, ani o tvé bohatství, ani o tvé síly, ani o tvé práce ani o tvou síkovnost a tvé umění. Co na tobě žádá, jest tvé srdce. Na př. »lid tento,« volá Hospodin u Isaiáše proroka (29, 13.), »přibližuje se ke mně ústy svými a rty svými oslavuje mne, srdce pak jeho daleko jest ode mne, t. j. nemiluje mne.«

Avšak to jsou samé věci známé. Nám se tu jedná o Božské Srdce Páně, v jakém smyslu užíváme jeho, či nač hlavně myslíme úctou sprovázející nej-světější Srdce Ježíšovo.

1. Rozpomeňme se na to, co z historie o původu pobožnosti naší víme, kterak Ježíš Kristus ve zjevení blah. Markétě Alakokové učiněném si přál, aby nová pobožnost až do té doby málo známá v církvi sv. zavedena byla. A co jí pravil? Patrně jest ze všeho, že jí chtěl okázati plameny své lásky; k čemuž vyvolil si přirozený odznak lásky vůbec, totiž srdce, a za odznak neskončené lásky živé Srdce své. »Viz to Srdce, které lidi tolik milovalo,« t. j. podívej se na mé Srdce, jakou láskou plápolá. Ejhle láska Srdce mého! »Toto Srdce jest láskou takovou k člověčenstvu rozniceno, že se nešetřilo a sebe samo cele vyčerpalo a zmarilo, aby jim svou nesmírnou láskou dozajista osvědčilo. Než na místě lásky dostávám z většího dílu nevděk a neuctivost a svatokrádeže a chladnost a potupu, jmenovitě ve Svátosti lásky.« Zdaž se tu neklade hlavní váha na nesmírnou lásku Ježíše Krista a nelásku lidskou? —

2. V témže smyslu byla úcta Božského Srdce Páně pojata od těch, kteří se jí naučili od blah. Markéty samé. Samať předpověděla, že po její smrti získá úcta tato v rozšíření svém knihou P. Croiset-ovou. P. Croiset, kněz T. J., muž neméně učený než svatý, naučil se cítiti Božské Srdce Páně dílem z denníku ctihodného Colombiéra, dílem ze slyšení od blahosl. Markéty, již byl nejednou vyslechl o předmětu tomto. Jeho spis o Božském Srdci Páně byl vůbec prvním ze všech o témže předmětu jednajících. Slyšme, jak píše hned na první stránce:

»Hlavní předmět pobožnosti této jest neskončená láska Syna Božího, která jej přiměla, by se za nás na smrt vydal a mimo to ve velebné Svátosti se nám zanechal. Přepodivné dilo toto učinil, už dobře věděl, jakého nevděku a zneuctění bude mu v neskonalé oběti až do konce světa zakoušeti. Přece však volil raději vydati se každodenně potupám a urážkám lidí tolikerych, nežli minouti se přepodivným zázrakem své lásky, jakou se nese k nám. Odtud pochází, že křesťané horliví — aby takových měl vždy, sám se postarati ráčil — uvažujice, kterak se mu jedni za nesmírnou lásku nevděkem splácejí, a jak málo lásky Ježíš Kristus požívá a jak málo lidí láskou jeho dojata bývá, nemohli urážek takových naproti Spasiteli svému snést. Bolest je nad tím svírala. I toužebně si přáli, kterak by mohli všeliký nevděk a všelikou potupu dle možnosti tím větší láskou nahraditi, tím hlubší úctou a jakoukoli bohoslužbou, byť i těžká byla, se odplatiti. K tomu si vyvolili jisté dny v roce, kdy se obírali v rozjímání svém touto neskončenou láskou, kterou se nám Ježíš Kristus ve velebné Svátosti prokazuje. Obětovali pak skutky kajicné a jiné dobré, jakož i modlitby na úmysl tento. I odprosili jej a učinili mu ná-

hradu za vše zneuctění a za všeliké urážky v tomto nejsvětějším tajemství nevýslovné lásky. A zajisté vzájemná láska tato, která se rmoutila z nelásky tolika lidí, protože se Ježíši Kristu ve velebné Svátosti přítomnému buď vůbec neklaní, buď toliko nedbale a nedůstojným obcováním s Ježíšem Kristem v nejsvětější Svátosti oltární jeho urážejí, nemajice ani víry ani lásky k němu; ano vzájemná láska to byla, povzbuzujíc horlivé křesťany k uctění zvláštnímu Pána našeho Ježíše Krista. Výklad svůj potom končí: »Úcta Božského Srdce Páně nezaujímá jak by se kdo po jménu cítil snad pohnuta mysliti, tělesné toliko Srdce Páně, kteréž všeho uctění také hodno jest: nýbrž hlavní předmět úcty naší činí jeho neskončená láska k nám. Jelikož však právě tato neskončená láska jest neviditelná, bylo třeba jakéhosi odznaku. Patrnof, že vhodnějšího a přirozenějšího odznaku lásky není nad srdce.« Kdo by nechápal, v jakém smyslu se tu rozumí Božské Srdce Páně?!

3. Jestě více na váhu padají listiny úřední stranu úcty Božského Srdce Páně. Sv. apoštolská stolice dříve vše prozkoumati jest povinna, nežli povoluje novou pobožnosť jakoukoliv. Ku prozkoumání takovému bývají voleni bohoslovci znamenití, muži učení. Tak bylo r. 1697. jednáno v kongregaci obřadů posvátných o předmětu našem. Podívejme se, jaké byly uvedeny doklady od prosebníků, žádajících o mši svatě ku počtě Božského Srdce Páně. »Hlavním předmětem,« tak pravi, »jest nevystižitelná láska Syna Božího, která jej přiměla k tomu, aby se obětoval na smrt za pokolení lidské a ve velebné Svátosti se za pokrm nám zanechal. Jelikož se však člověk pro svou obmezenost duševní u pěstování jakékoli pobožnosti váže na předmět smyslům přístupný... nedá se zajisté vhodnějšího,

spůsobilejšího a přiměřenějšího předmětu najíti k tomu účelu, aby na vzájem láska k Ježíši Kristu zbuzována i oživována byla, jako právě nejsvětější Srdce Jeho.*

A když opět r. 1726. v Římě úřadně se jednalo o úctu Božského Srdce Páně, napsal napřed již obhájce tehdejší zasedajícím Eminencím kardinálům a radám ostatním celou knihu o účtě této, v níž hlavní obtíže a námitky objasňuje a vyvrací. Naproti obhájci stál jako hlavní odpůrce znamenitý bohoslovec Prosper Lambertini, nápotomní papež Benedikt XIV. A oč se jednalo? »O svátcích (praví se), ku počtě přehořkého umučení Páně, jeho 5 ran, trnové koruny a hřebů běže se přímo za předmět ne tak láska Pána našeho Ježíše Krista, ale spíše jeho bolesti. Na svátek Božského Srdce Páně se však obíráme přímo a přesně jako předmětem úcty podle tělesného Srdce Spasitelovou láskou, již vzňato bylo. Smíme tudíž všim právem říci, že při slavnosti Božského Srdce Páně vlastně a přesně se uvažuje a velebí lásku Krista Pána k lidem.*

4. R. 1729. vydal v Paříži slovutný biskup soissonscký, Jan Josef Languet, životopis blahoslašené Markéty Alakokové. Na místě úvodu podává delší obranu úcty Božského Srdce Páně; mluví tu o předmětu a podstatě pobožnosti naší. A čeho se dočítáme? Píšeť takto: »Chceme předmět úcty Božského Srdce Páně určitěji vytknouti. Jistí lidé se pyšní z toho, že dovedou srdce lidské prozkoumati, že umějí hloubati v rozličných hnutích a tužbách a pocitech a náklonnostech, které na srdce lidské působí. Tací by mohli přede všim uměti posouditi, kterak ve jménu nejsvětějšího Srdce Ježíšova snahy a tužby a nálady a pocity se vyzorouvají, které kdysi na zemi toto Božské Srdce Páně zaujímaly a posud

ještě zaujímají; a sice jak k Bohu Otci, na jehož oslavu přijal Syn Boží člo- věčenství naše, tak k nám lidem, kteří skrze jeho vtělení a smrt spasení nabyti máme. Když se tudíž klaníme nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a jemu úctu vzdáváme, velebíme tím neskončenou lásku Vykupitele našeho k Bohu Otci věčnému jakož i neskončenou lásku a milost, již nás všechny toto nejmilostivější Srdce objímá. Co tedy jiného na mysl máme v pobožnosti naší — nežli nesmírný žár lásky Srdce, které po ničem neprahne tak, jako po spáse naší; — nežli slitování Srdce, které naproti naší bídě a útrapám našim plno jest soustrasti nejupřímnější; — nežli obětavost a vydání sebe, tak že tomu Srdci více na spáse naší záleží, nežli na vlastním dobrém bydlu a blaženosti, ba i na životě samém; — nežli dobrotu a štědrost Srdce, které nás poklady svými obohacuje; — nežli radost a rozkoš Srdce, jež má, kdykoliv někoho z cest bludných se vracějícího přijmouti může; — nežli bolesti a hořkosti Srdce, poněvadž jsme se mu za vši lásku neláskou a nevděkem a nevšímavostí odpláceli. Totof jest předmět a podstata uctění našeho; což vše a mnohem více ještě zaujímá výměr Božského Srdce Páně, jelikož jest neskončeně dokonalé a nás nesmírně miluje.« Důkazů, že v uctění nejsvětějšího Srdce Ježíšova zpomínáme sobě neskončené lásky jeho k nám, bychom mohli uvésti na sta. Nám postačí několik těchto řádků, jelikož jsme beztoho již usvědčeni dávno o pravdivosti předmětu našeho. Ještě jednoho se dovolávati budeme, který jest v památném listu našem obsažen, o němž se tu roze- píjeme.

5. Roku 1765. za Klementa papeže XIII. zaslali nejdůstojnější biskupové polští prosby o uctě Božského Srdce Páně. Měsíce května den 11. téhož roku má potvrzení církevní a vyhověni žádosti v Římě. A co obsahuje? Mezi jiným obsahuje toto: »Láska, která Syna Božího přiměla, by za nás trpěl a zemřel a na památku smrti své Svátost Těla a Krve ustanovil, znázorňuje se nám symbolicky čili obrazně v nejsvětějším Srdci Ježíšově; aby pak věřící tím horlivěji lásku tuto v obraze či odznaku srdce si připomínali a ji v uctivosti měli a jejího ovoce tím hojněji v sobě zakoušeli, dovolil sv. Otec Klement XIII. na prosby několika okresů církevních, aby se svátek Božského Srdce Páně slavival.« Slova tato jsou spolu vzata do breviáře římského, tak že se na svátek Božského Srdce Páně každoročně v lekcii šesté říkájí.

Z řádků těchto jest, tuším, patrné, jaký jest předmět uctění Božského Srdce

Páně. »Miloval nás Ježíš Kristus a vydal sebe samého za nás v dar a obět Bohu k vůni rozkošné,« opakují se sv. Pavlem. A jako láska tato byla původem všeho, co pro nás činil a nám daroval, tak i my milujme Božské Srdce Páně, jemuž věnujme lásku svou či srdce své. Láska tato k Ježíši Kristu nás povede na všech cestách ve dne i v noci; láska k Ježíši Kristu řídití bude netoliko kroky naše, nýbrž práce rukou našich; spravovati bude život náš, aby smýšlení naše víc a více se připodobňovalo smýšlení toho, jehož milujeme celým srdcem svým: povede nás k tomu, bychom ze srdce svého vymýtli všecko bejli, všecky nepravosti a náruživosti, a nasázeli za to do srdce úrodných ctností, milých Bohu i lidem a nám prospěšných. Proto volám se sv. Pavlem: »Chodte v lásce, jakož i Kristus miloval nás a vydal sebe samého za nás.« A budete i vy »k vůni rozkošné« Bohu i lidem, »v dar a obět Bohu.« Ó nejsvětější Ježíšovo Srdce, dejž, ať milujeme Tě víc a více!

A. Rejzek T. J.

Zprávy z misí katolických.

Čína. Apoštolské vikářství Kiang-nan jest téměř nejúrodnější půda pro katol. misie; rok co rok přibývá tu katolíků. Počítá se nyní zde 103.813 duší, mezi nimiž působí 145 misionářů z tovaryšstva Ježíšova. Na 657 stanicích jest 586 kostelů, 70 kaplí. Misionáři vyučují ve 296 školách 6211 hochů, kdežto zase sestry učí ve 364 školách 4345 děvčat. Mimo to jest zde pět vyšších ústavů s 813 žáky, 4 semináře s 93 chovanci. V 47 sirotčincích postaráno jest o 1168 hochů a 5297 děvčat, a ve 4 nemocnicích opatruje se 2675 nemocných. Minulého roku bylo pokřtěno 3066 dítek křesťanských rodičů, 24.202 umírajících dítek pohanských a 1324 dospělých pohanů. Ke stolu Páně přistoupilo 430.780 lidí a 885 křesťanských sňatkův uzavřeno. —

K tomuto připojujeme ještě zajímavé zprávy, z listů nám od misionářů zaslanych. Asi před třemi lety chtěl se jistý starý muž státi katolíkem a počal se učiti modlitbám. Bydlel v chaloupce na svahu hor. Časem přicházejí sem pohané z dalky 10, 15 až 20 mil, a stařec je pak vyučuje. Ano neštítí se sám cesty 6—8 mil, aby některou rodinu křesťanskou učinil. Za tři léta obrátil dobrý ten stařec 50 pohanů. I kaple jest nyní vystavěna na jeho poli a na slavnost na nebe vstoupení Páně posvěcena. I zavítal jsem rád mezi nově obrácené, abych je ve víře upevnil. Mnozí z nich musejí býti zvláště milými Božskému Srdci Páně.

Před několika lety přijala jistá mladá vdova s dvěma dítkama, synem a dcerou, sv. křest, napomenuta byvši svou již obrácenou sestrou. Bylo jí třeba veliké

odhodlanosti; musela snášeti proto mnoho protivenství a bezpráví od známých i příbuzných. Pokud vím, není v celém okolí na 10 mil ani jediného křesťana. Svým opravdu křesťanským životem svolala s nebe požehnání na dům i na sousedstvo. Moji předchůdci ji často navštěvovali. Konečně i mně zasvitla naděje, že budu museti působiti mezi pohany v Tong-toeu a v jižním Hai-meu. I poslal jsem tam napřed sestru. Pán Bůh žehnal práci její; půda byla výborně připravena na dobré símě učení Božího.

Přijda k nim, spatřil jsem veliký zástup lidu. Oni chudáci ještě nikdy neviděli sloužiti mši svatou. Malá světnice byla za kapli upravena a vešlo se do ní asi 30 osob. Co měli ostatní dělati? Museli zůstatí pod širým nebem. Mezi mši sv. slyšel jsem některá slova, která měla obřady mše sv. vysvětliti. Když jsem katechismus vykládal, poslouchali velice pozorně. Po mši svaté byl křest dospělého sluhu chudobného, jenž, aby se dočkal křtu sv., vstával každodenně časně ráno a pozdě do noci učil se katechismu. Po snídani byl odpočinek krátký. A tu jsem mnohě zajímavé věci slyšel. Jeden pravil: »Podívno, ten muž přišel z Evropy a mluví naší řečí.« Jiný opět: »Ale, vždyť ten misionář jest člověk skoro jako my!« — Pak jsem navštěvoval katechumeny a uviděl jsem, jak všickni pozorně učili se katechismu, jak jeden druhého se vyptával, jeden druhému odříkával. Měl jsem radost. Opravdu při všech strastech zažijeme mezi pohany a novokřtenci také mnohých radostí.

Apošt. vikářství v jižním Kia ng si. O pronásledování, které tam vypuklo již loni, podává zprávu apošt. vikář Msgr. Ad. Rouger z kongregace Lazaristů. Piše ze Šang-hai 20. listop. r. 1886., jak následuje. Od té doby, co jsem odcestoval z vikářství, rozšířilo se pronásledování také na jiné osady mimo Pin-lu. Nikdo nepřátel netrestal, a proto plnili jak jen mohli. Usadili se v horách. Nešetřili ani domů, ani kaple, ani fary; zapomněli jen spáliti ohněm, co odnésti nemohli. O jaká to bída veliká v bídých těch lidech! Mnozí již bidou zemřeli, namajice ani šatů, ani pokrmu, ani obydlí. Usta-

vičně volají o pomoc. Noční mrazy působí nemoce. Úmrtnost jest v rodinách veliká. Nicméně obětují tito hodní křesťané raději všechno, než aby ztratili věčnou odměnu. Stalo se, že tři osady odpadly od víry Kristovy, což nás všechny velmi nemile dojalo.

Armenie. Dle zvláštního přání sv. Otce zřízena jest misie i v Malé Asii a působí velmi dobře i co do školství. Slibuje radostné ovoce pro budoucnost. I v Armenii není vždy bezpečno, čehož důkazem je list P. Chauvets T. J., jenž působí v Mersivanu.

Tohoto roku byla by skoro pistole loupežnickova učinila konec životu mému, kdyby mne dobrotivý Bůh nebyl chránil. V Tšorum vrátilo se několik schismatických rodin do katolické církve. Na žádost jejich najal P. Damas dům, aby sloužil za kostel i školu. Já jsem byl určen k tomu, abych je každého měsíce navštívil. 11. července jsem poprvé k nim přišel a sloužil po dva dny mši svatou. Za příčinou mnohých překážek nemohli jsme bohužel školu otevřít; nicméně však rodiny setrvaly při svém návratu do církve. Již dříve 1. května jsem je na rychlo navštívil a zvěštoval jim, že jim chce pan biskup trapezuntský poslati kněze. Obyčejně trvá cesta přes hory z Mersivanu do Tšorum deset hodin. Na polovici cesty je hospoda a turecké četnictvo na ochranu cestujících v této rozkřížené krajině. Občerstvivše se kávou v oné hospodě, nastoupili jsme opět další cestu. Jedeme asi hodinu, aj! tu jsme přepadeni celnými anebo lépe řečeno loupežníky, protože nechtěli jenom clo, nýbrž pobrali mně všechny věci, i ty, které jsem potřeboval ke mši sv.; peníze také chtěli, ale neměl jsem žádných.

A nyní sdělím s vámi něco o naší práci. 6. prosince byl jáhen, odřeknuv se bludu, na kněžství posvěcen, a je nyní ve správě duchovní v armenské sjednocené obci. Jeden z našich učitelů byl 3. prosince r. 1886. na jáhenství posvěcen. Dne 3. února odevzdal mi biskupský vikář jistého chudého, ďáblem posedlého, jenž vykřikoval nejhroznější rouhání proti Duchu svatému. Učil jsem jej modlitbám a článkům víry. Kdykoliv jej ďábel trápil, dal jsem mu piti vodu sv. Ignáce a musel vzývati nejsl. Jméno

Ježíš a Marie. To pomohlo. Konečně vyznal se z hříchův a přijal nejsv. Svátost; od té doby měl pokoj. Těmto zprávám připojujeme vyňatek z listu P. Verviera. Hlavní péči, tak píše, věnujeme škole a katechezím. Mimo to obmezena jest činnost naše na služby Boží a nedělní kázání. Dítky prospívají v umění. Lito bylo nám 40 žáků, které nám schismaticové odloudili. Nyní se opět k nám vrátili, ano počet jejich stále vzrůstá. Překážek máme dosti. Ďábel nemůže lhostejně patřiti, jak apoštolská naše práce prospívá. Proto kazí nám vše, kde jen může. Ano chtěli nás ze školy mocí vyhnati, školu nám zavřít, což se, díky Bohu, nepřátelům nezdarilo. Pracujeme tedy pod ochranou Boží dále o spásu duší Armenův.

Indie přední. Travancor. Z dopisů misionáře v Travancoru vyjímáme následující. Říše Travancor jest na jihozápadu přední Indie. Jest poddána Angličanům, ale má svého domorodého knížete a svou samosprávu. Dle spočítání posledního r. 1875. bylo v říši více než 2,311,379 duší. Obyvatelé jsou většinou pohané; křesťanů bylo r. 1875. 468.518 duší. Kněží pohanští mají veliký vliv na lid. Nádherné chrámy pohanské, zakořeněné obyčeje a mravy jsou mocnou hradbou pohanstva. — Zdá se, že učení Krista Pána v oněch krajích velmi brzo hlásáno a rozšiřováno. Již sv. Tomáš prý na pobřeží malabarském sv. evangelium hlásal. Bohužel, že později se tam mocně bludařství a kacířství Nestorovo šířilo. Poměry byly během času vždy smutnější. Vira a mrav hynuly očividně.

Roku 1599. podařilo se tehdejšímu arcibiskupu z Goa, Menezesovi, obrátiti velkou část bludařů na viru katolickou. Ale r. 1653. mnoho zase jich vypovědělo poslušnost duchovním pastýřům. Těto příležitosti využítkoval patriarcha jakobitský z Antiochie, poslal bludařského arcibiskupa Řehoře z Jerusalema do Indie a ten tam šířil kacířství Eutychieovo. Od té doby jest tam sekta jakobitská. Vyznávači sekty této jsou velmi nevědomí, neví sami, co věří; víra jejich jest smíchanina pestrá ze všech možných bludů.

Na počátku tohoto století přišli protestanti do Travancoru. Katolíků jest v Travancoru asi 264.941, dělicích se na

dvě apošt. vikářství, Verapoly a Qulon, a arcibiskupství Goa. Od několika let jsou Jakobité nesvorní. Jedni poslouchají patriarchu antiochenského, druzí zase biskupa z Malabaru. Nejsvornější mezi sebou jsou Mohamedáni, kteří všecky své obyčeje co nejsvědomitěji vykonávají.

Afrika. Apoštolské vikářství jezera Viktoria-Nyanza. V Uganda bylo pronásledování. Biskup Hannington byl zavražděn a mnoho jiných křesťanů pro viru ukrutnou smrti zemřelo. Zdá se, jakoby tato misie měla vzít za své. Msgr. Livinhac, apošt. vikář z Viktoria-Nyanza, píše ze dne 31. července r. 1886. ze stace P. Marie Kamoga asi v tomto smyslu: »Odebral jsem se na svou misii Buganda na visitaci. Myslil jsem tam pokud mi možno bude pracovati o spásu duší. Naděje má byla sklamána. Sotva jsme vkročili na pevninu, již pronásledování prudké vypuklo. Pod trestem smrti bylo zakázáno naše sv. náboženství. Proto nelze nám v osadách působiti, leč že tajně a s velikým nebezpečím katechumeni k nám v noci přicházejí. Mnohdy 4—5krát mne probudí v noci. Ti dobří lidé nebojí se smrti. Říkávají: »Vražedníci usmrtí tělo, ale duši nemohou usmrtiti; trápi nás nějaký čas, ale duše nepostihnou, tať odebere se k Pánu Bohu, a On ji věčně šťastnou učiní.« Až dosud jsme se dověděli o 22 mučenicích. Umírali statečně jako první křesťané.

Co čeká tuto novou misii jiného, nežli že zanikne? Muanga výslovně pravil, že ve své zemi vyhubí vyznavače křesťanského učení. Já pak si myslím, že i tu bude krev mučeniců semenem křesťanů. Jsem pln naděje a důvěry v Boha, že vyvolil naše křesťany za první mučeeníky mezi divochy černými.

Přijda do Buganda, radili mi angličtí kazatelé, abych šel s nimi ku králi a prosil jej o zastavení pronásledování, a aby nám dovolil pokojně z jeho země se vzdáliti. Avšak podle rady mých spolubratří a jiných křesťanů bylo by ještě hůře bývalo. Možná, že by nás Muanga spoutal a ve vězení držel, anebo propustiv nás, na jezeře byl by nás dal utopit. A proto jsem kazatelům anglickým odepřel a nešel s nimi ku králi, což mi velmi zazlivali. Dovidáme se, že mocností evropské zakročí. Možná, že Anglicko,

jež chce Egypt upokojiti, pošle pomocné vojsko přes Zanzibar, a začne válku proti Bugandě. Tak by pomstilo smrt anglikánského biskupa Ilanningtona. Ovšem v čas války museli bychom odejti pryč. Než Pánu Bohu budiž poručeno! Opatrnost mi radila, abych zanechal u jezera Nyanza tři misionáře; sám pak odebral jsem se na jih. Budeli možno, vyhledám s P. Giraudem veliký kmen, o němž jsem mnoho dobrého slyšel; tam založím novou misií, jako náhradu za misií Buganda.*

Jižní Afrika. Apoštolské vikářství Zambesi. Z listu mladého misionáře dovidáme se následující o pracích misionářů mezi Kaffry:

»Mimo studie v Dumbrody zaměstnáváme se horlivě obracením mouřenínů na víru. Máme dvě školy: jednu pro chlapce a jednu pro děvčata. Chlapecká čítá jen 16 žáků; museli jsme několik větších propustiti, aby nám mladších nepokazili. Dítky živi se na útraty misie, za to však musejí nám podle možnosti pomáhati při práci v zahradě a v kuchyni. Většina jest již pokřtěna a tento rok půjdou ke sv. přijímání; ostatní se připravují na křest. Každého rána jsou na mši svaté, častěji v týdně mívají katechezku, každého dne několik hodin vyučování a ostatní čas trávi práci tělesnou. Večer je společná modlitba. Někteří z hochů učí se řemeslu; jsou obuvníky, kováři, stolaři atd. Děvčata, jest jich 10, cvičí a opatrují dvě sestry, které tomuto povolání život svůj zasvětily. Učitelky i žákyně hydly asi 10

minut od nás v malé chaloupec. Každodenně přicházejí také na mši svatou. Děvčata se učí ve škole čísti, psátí, počítati a všeliké ruční a domácí práce. Na těchto dvou školách spočívá naděje naší misie pro budoucnost. Rodiče nám milerádi svěřují dítky své. Když se do 18.—20. roku byly vycvičily, mohou se samy uživiti, pak mohou vejiti ve sňatek křesťanský, a tak povstávají křesťanské, hodné rodiny. Ovšem oběti to stojí mnoho. O kolik bychom mohli více dobrého učiniti, kdybychom měli tolik prostředků peněžítých, jako mají protestanti! Mimo dítky získali jsme několik rodin; již jsou pokřtěny. Dávají na jevo dobrou vůli a nábožnou horlivost. Treba jsou hodně vzdáleny od nás, přece přicházejí pravidelně ke sv. svátostem. V neděli o 8. hod. ráno bývají farní služby Boží v Dumbrody. Při službách Božích zpívají naše školní dítka a pak je vyučování v řeči Hottentottův a Boersův. Černoši, kteří této řeči nerozumějí, bývají zvláště cvičeni. Potom navštěvujeme chaloupky nově obrácených na víru, abychom je dále vzdělávali a ve víře upevnili. Na slavnost Všech Svätých přijalo šest hochů 10—14letých sv. křest. S počátku měli jsme toliko kafferské rodiny, ale nyní přihlásilo se jiných devět rodin, aby se mohly u nás usaditi. Náležejí všechny ku kmenu, jež Angličané nazývají divokými čili červenými Kaffry, proto že se červeně po těle malují. Budeme museti stavěti kapli, nynější jest již malá pro všechny. Černoši milují velice hudbu. — Ó kdybychom měli pak v kapli aspoň harmonium, jaká by to byla radost!«

Kat. misie.

Provolání

ku katolickým paním a pannám v diecési brněnské
za příčinou kněžských druhotín svätého Otce Lva XIII.

Moktávě vánočních svátků letošních nastane nám i celému světu katolickému den veledůležitý, přeslavný: Otec veliké rodiny křesťanské, náměstek Ježíše Krista, papež Lev XIII., slaviti bude poslední den roku tohoto kněžské druhotiny, památný den 50letého kněžství, aby Bohu díky vzdal za četné milosti, jichž mu popřáno bylo ku

blahodárné činnosti v úradě kněžském, biskupském a papežském. Jak blaze dosud působil svätý Otec horlivostí neúmornou pro celou společnost lidskou, všem zajisté známo bude. Věrným a starostlivým jsa pastýřem oveček sobě svěřených, promluvil již mnohokrát slovem výmluvným ke knížatům i k národům, připomínaje jim, že jedině návrat

k náboženství a k jeho zásadám, jenom duch křesťanský, jakmile znova ve státě a ve škole, v rodině i v životě společenském zavládne, zmáhající se bidě zpomůže a světu vrátí ten pokoj, jenž o vánocích všem lidem dobré vůle slíben jest.

Nám ženám a divkám není souzeno, bychom pravdy sv. náboženství veřejně před světem hlásaly a hájily; nám vykázano jiné pole činnosti, pole přéurodné: rodina. V rodině pěstovati nám jest onen strom sv. náboženství co nejpečlivěji a tichou, neunavnou horlivostí vypěstovati na něm ovoce, jež by nejenom rodině, nýbrž celé společnosti lidské pokoj i pravé blaho zabezpečilo.

Vždyť společnost lidská není než souhrnem, než svazkem rodin, není než ústrojím z rodin utvořeným. Když tedy v rodinách panuje živá víra a bezúhonné mravy, když jejich život odleskem jest víry, pak platí slova apoštolova: »Pobožnost jest ke všemu užitečna.« užitečna tedy i k utvrzení štěstí a blaha ve společnosti občanské.

Daru krásnějšího, daru vzácnějšího daru vydatnějšího, nelze nám zajisté věnovati sv. Otcí ke dni jubilejnímu, než když obnovíme slib, že povinnostem svým v rodinách svých věrně dostojíme. Zárukou však slibu toho budiž radostné i horlivé účastenství naše ve velikolepých přípravách, kteréž ve veliké té rodině všech jeho věrných dítek k oslavě jeho jubilea se konají; ať uvidí, ať dozví se, kterak i my se snažíme připravití jemu radost jako dítky přítulné a oddané.

Ve všech diecésích za příčinou jubilejní slavnosti této tvoří se výbory slavnostní, výbory mužů i žen a dívek, kteréž nabízejí co nejochotněji svou pomoc, aby ustanovený již program slavnostní důstojně proveden byl.

Na pokyn velepastýře našeho, nej-důstojnějšího pana biskupa dra. Františka Sal. Bauera, utvořil se i v našem hlavním městě výbor paní a panen, jenž za úkol sobě vytknul vyzvati veškeré katolické paní a panny v diecési brněnské, aby v oslavě druhotin Jeho Svatosti Lva XIII. se účastnily, a pak ve přípravách ku slavnosti té podporovaty je.

Podepsaná předsedka výboru dámského, představená ústavu šlechtičen,

obrátila se s prosbou na Její Veličenstvo císařovnu Alžbětu, vznešenou to patronku tohoto ústavu, aby výboru tomuto směla v čelo postaviti se. »Mileráda vyhovuji této žádosti.« odpověděla vznešená panovnice, vyzývajíc takoruka slovy těmito všechny katolické paní a panny diecése Brněnské, aby ku provedení úlohy tak čestné s předsedkou výboru dámského se spojily.

Vyzvání toho s radostí uposlechly jsme my paní níže spolupodepsané a vznášíme nyní snažnou prosbu: ať utvoří se v každé farnosti, možnoli, výbor katolických žen, a spojí se s výborem brněnským, a bychom společně mohli ve skutek uvéstí program slavnostní. Program ten jest již ústředním vídeňským výborem slavnostním sestaven a čelí k tomu:

1. aby sv. Otcí z lásky dána byla almužna na mši sv. jubilejní, jak i novosvěceným kněžím se dává k prvotinám;

2. aby vypravena byla pouť do Říma;

3. aby lid katolický účastnil se výstavy slavnostní, jež ve Vatikáně se uspořádá;

4. aby sv. Otcí podáno bylo album na důkaz oddanosti a úcty.

Co do části první, odkazujeme k tomu, co Jeho biskupská Milost v příčině té podrobněji ustanovila; ku provedení druhé a čtvrté části programu slavnostního podá výbor podepsaný svým časem potřebné pokyny. O výstavě pak buďtež uvedeny stručně zprávy, jež ústřední výbor vídeňský do světa zozeslal:

1. Výstava, jež za příčinou kněžských druhotin Jeho Svatosti Lva XIII. v římském Vatikáně v prosinci roku 1887. se uspořádá, obsahovati bude předně věci ku bohoslužbě i náboženství katolickému se vztahující, pak i takové, jež sice nemají styku s bohoslužbou, přece však plodem jsou církevního umění a průmyslu.

2. Věci vystavené pokládati se budou vesměs za dary sv. Otcí učiněné. Netřeba však, aby vynikaly nádhrou a cenou; neboť vzhledem k tomu, že většina jich zase rozdá se chudobným chrámům a do misí, každá sebe prostější práce bude vítanou. Za nejvhodnější dary hodí se: úplná mešní roucha, dalmatiky, pluviály, prádlo kostelní a oltářní, skříně

pro potřeby misionářů; ze předmětů kovových: kalichy, ciboria, monstrance, konvičky, žehnáčky, kostelní lampy, svícny, zvonky a p.

3. Důrazně připomenouti třeba, že každý dar tvarem i barvou i slohem býti musí podle církevních předpisů, jinak by do výstavy přijat býti nemohl. Radí se tedy každému, kdo sám dar nějaký zhotoviti zamýšlí, aby se napřed řádně ujistil o tom, kterák věc provéstí má. (V Brně ochotně udělí rady potřebné urozená paní hraběnka Belruptová, assistentka v ústavu šlechticů a předsedka paramentního spolku diecévního.)

4. Ústřední výbor uvolil se přijímati předměty na výstavu vatikánskou určené až do konce měsíce září t. r. Musí však býti zaslány franko do Vídně. Výbor týž potvrdí, že přijal předměty ony, urovná je v místnostech vhodných na podívanou a zašle je pak na výstavu do Říma.

5. Každý předmět na výstavu poslaný at má nápis, v němž udán budíž předmět, pak křestní a rodné jméno i bydliště vystavitele i výrobce.

6. Poněvadž výbor přípravný v Bononii v čas musí býti zpraven o tom, jakých asi rozměrů bude vatikánská výstava, račtež P. T. vystavitelé co nejdříve písemně oznámíti ústřednímu výboru, kolik a jakých předmětů poslati hodláte do výstavy prostřednictvím výboru toho. U věcí, jejichž rozměr není všeobecně znám, budíž udána také výška, šířka i délka.

Růžena bar. Myliusová, roz. bar. Malovcová,
předsedkyně.

Natalie hrab. Belrupt-Coroniniová. Marie hrab. Belruptová. Magdalena Brandlová. Ulrika hrab. Dubská. Ismena Edelmannová. Paulína Glasnerová. Anna šl. Haupt-Buchenrodová. Veronika Mikšičková. Berta baronka Reinländerová. Marie šl. Šromová. Olga Tučková. Viléma Zapletalová.

Provolání.

Občané! Katolíci!

Když před nemnohými lety padlo svírající pouto — pevnostní hradby — metropole národa českého, nastal po boku královského města čilý ruch stavební. Za bývalou branou náměstí svato-Václavského, na vysočině protější ku Hradčanům Královským, vykouzliha ruka smělých podnikatelů nepřehlednou řadu

Ze zprávy této patrně jest, že třetí část slavnostního programu nás obzvláště se týká a že dary těmi sv. Otci velikou radost připraviti můžeme ve slavný den jubilejní, vždyt předměty svrchu jmenované hlavně dovednou rukou ženskou hotoveny bývají; a proto na nás jest, abychom užily příležitosti této vhodné k dílu nám obvyklému, nyní však tím čestnějším a tím záslužnějším.

Nuže, paní a panny katolické, chutě do práce, abyste brzo vhodné výrobky pile a dovednosti své poslati mohly ku slavnosti, kteráž, jak svrchu povědino bylo, případně do oktávy vánoční.

Vždyt právě o vánocích nám starati se bývá o to, abychom všem údům rodin svých a všem drahouškům svým radostné vánoce vhodnými dary v radostnější ještě proměnily. O letošních však vánočních ať se roznese zvěst do veliké rodiny křesťanstva, že osvědčily jsme se věrnými a vděčnými dětmi sv. Otce svého, přispěvše ze všech sil svých k jubilejní jeho oslavě.

Bůh dobrotivý žehnej snahám našim a dopřej sv. Otci Lvu XIII. dočkati se ve zdraví slavného dne kněžských družotin, abychom radovali se mohly s nimi i se všemi jeho věrnými ditkami.

Dary jubilejní, jakož i příspěvky na zakoupení darů těch budtež posílány dšst. panu Ferdinandu Kmentovi, farářu u sv. Jakuba v Brně.

V Brně, dne 12. března 1887.

po většině nádherných budov soukromých. Způsobem téměř báječným vyrostla velika obec v sousedství slovanské Prahy na rozsáhlé město, jež vyhovujíc potřebám časovým, přilákalo do úpravných bytů obyvatelstvo různých povolání v počtu netušeném.

Město toto, Královské Vínohrady, hostic v útulných zděch svých

přes 31.000 — na skrovné výminky — obyvatelů katolických, postrádá dosud s bolem opravdovým budovy, kteráž všude kdekoliv sdužují se křesťané ke společnému přebývání, stihlými vězemi, zdobenými sv. křížem Spasitelovým, upomínají, že země nikoliv jediným a posledním cílem jest člověka, ale že domova vyššího hledati má mimo půdu, jež namnoze skrápěna bývá slzou bolu a utrpení. Královské Vinohrady nemají dosud domu pravdy, přibytku milosti, stánku útěchy — nemají až po dnešní den **svého chrámu Páně**.

Zkvétající obec předobře cítí tento nedostatek. Pamětliva jsouc rozkvětu ve všech oborech života společenského, jakýž vyžaduje pobyt v nejkrásnějším předměstí pražském, obrala sobě horlivá správa mladistvé obce Král. Vinohrad za úlohu nejbližší budoucnosti, aby i v tomto ohledu vyhověla naléhavé potřebě katolického svého obyvatelstva. — Že oběti velikých a vzácných přinéstí musí na uskutečnění nejslechetnější snahy této, netřeba doličovati.

Abý pomocné ruky nescházelo tam, kde jde o věc nejen velikou, ale účelem svým i nanejvýš svatou, aby na zbudování důstojné svatyně, jež by zasvěcena jsouc **přední světicí naší vlasti, svatě Ludmile**, a po návrhu sloutného architekta p. J. Mockra ve slohu gotickém se vypínající, krásným protějškem velebnému domu sv.-Vitskému, jeden každý po síle své a jmění svém přispěti mohl hřivnou svou, obral sobě podepsaný »Spolek pro podporování stavby katolického chrámu Páně na Kr. Vinohradech« za účel svůj sbírati příspěvky od členů, kteří vedeni zbožnou myslí a vlasteneckým srdcem k jednotě této přistoupivše, dar svůj položití chtějí na oltář účinné lásky k Bohu a nesmrtelné duši svého bližního.

Stímto programem předstupuje podepsaný výbor před P. T. obecnostvo Vinohradské a slechetné podporovatele vznesené věci vůbec, toho z duší svých vroucně žádaje, aby hojně za členy přistupovalo

Král. Vinohrady, v březnu 1887.

Výbor spolku pro podporování stavby katolického chrámu Páně na Král. Vinohradech.

Protektor spolku :

František de Paula hrabě ze Schönbornů,
kníže arcibiskup Pražský.

ke spolku, účelem svým na výsost prospěšnému, a dary četnými a vydatnými napomáhalo ke vzniku díla, jež hlásati bude po věky mnohé o zbožné myslí souvěkovcův a zůstane důkazem trvalým, že nestáli jsme nečinně zahálejice ve věcech sv. náboženství, ale horlili ve svatém nadšení za česka slávu Boží krásnými skutky.

Vyjímajícě čl. 4. velesl. c. k. místodržitelstvím ze dne 7. listopadu 1886., č. j. 93287, schválených stanov, sdělujeme:

1. Zakládající členové jsou, když zaplatí příspěvek 1000 zl. jednou pro vždy najednou, nebo v pěti ročních lhůtách po 200 zl. r. m. 2. Skuteční členové jsou, když zaplatí příspěvek 500 zl. jednou pro vždy najednou, nebo v pěti ročních lhůtách po 100 zl. r. m. 3. Řádní členové jsou, kdož zaplatí příspěvek 100 zl. jednou pro vždy najednou, nebo v pěti ročních lhůtách po 20 zl. r. m. 4. Přispívající členové jsou, kdož zaplatí příspěvek roční 10 zl., 5 zl. anebo nejméně 1 zl. r. m.

Kdo zvláště vynikajícím způsobem o stavbu chrámu Páně na Kr. Vinohradech se zaslouží, stane se zakladatelem a bude jméno jeho na votivní desce v chrámu Páně zapsáno.

Katolíci! Kdož oplývá majetkem pozeňnaným, položiz zlato na oltář obětavé lásky; komu Bůh méně pozeňnal, hled' i nepatrným haléřem svým přispěti svatě věci a spolubudovati svatyni Nejsvětějšího: Bůh, hledě na dobrou vůli, haléř mēdēný ve zlato platných zásluh promění.

Abý ulehčeno bylo přistupování za členy a docílilo se spíše a jistěji žádaného cíle, budou členové v účtē podepsaného výboru již v nejbližších dnech choditi od domu k domu na Kr. Vinohradech, a dovolují si již předem prositi, aby neodcházeli z přibytku bez příspěvku na dům Hospodinův.

Kdož jakýmkoliv způsobem radou a skutkem přispěti chce věci naší bohumilé, obratiž se na pokladníka spolku.

Milodary Božského Srdce Páně.

Od Rychnova. Jménem jistých rodičů, jejichž malá dceruška na vyzvání Matky Boží Lúrdské šťastně ozdravěla, vzdává této nebeské Pomocnici veřejné díky *P. R.*

Z Jihlavy. Díky vroucí budtež vzdány rodáku zdejšímu P. Strobachovi za milost, již jsem přimluvou jeho, jak pevně přesvědčen jsem, dosáhl. *J. O.*

Slavkovice. Tisícere díky B. S. P. a neposkvrněné Panně Marii a sv. Josefu za pozdravení z povážlivé nemoci. *J. Š.*

Ostromeř. Nemoená vzdává vroucí díky B. S. P. za uzdravení bez operace.

Obora. Jistá osoba děkuje B. S. P. za vyslyšení v duševních záležitostech po vykonané 9denní pobožnosti sv. růžence.

Chomutice. Někdo vzdává nejvřelejší díky B. S. P. a Panně Marii za odstranění oční bolesti; zároveň darovala ke cti a chvále Panny Marie svičky do klášterní kaple.

Klášter milosrdných sester.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. Na osvědčení úcty a lásky k sv. Otci Lvu XIII. u příležitosti jeho kněžského jubilea hodlají katolici v Turině předložit Mu. výkaz a sepis jednot, osob a ústavů přispívajících ku povznesení a rozšíření katolického tisku. Za tou příčinou vydal již výbor dotčené provolání. — Msgr. Galimberti, jenž byl vyslán do Berlína, by císaři Vilémovi k jeho devadesátým narozeninám přednesl blahopřání papežovo, odevzdal sv. Otci list od císaře německého, jenž obsahuje nepřátelštější projevy. Císař děkuje za vyslání zvláštního delegáta a vyslovuje naději, že mezi Vatikánem a Pruskem nastane nyní doba náboženského míru. Galimberti sám projev il největší uspokojení nad výsledkem svého poslání, především nad ústupky, kteréž mu učinil kníže Bismark v příčině náboženských řádů. — Vítězství, jehož si papežství po všem světě vydobývá, rozbuřilo hlouček protestantů v Německu. Utvořen protestantský spolek naproti vydobývačnosti Vatikánu; svolán již i filialní spolek v Erfurtě. Tímto bojem chce protestantismus záplatovati své trhliny. — Biskupové Američti dokončili již předběžné práce u příčině blahověčení biskupa filadelfijského, Jana Nepomuka Neumanna, rodáka z Čech, kterýž působil blahodárně mezi katoliky Amerikánskými vstoupil do kongregace nejsv. Vykupitele či Redemptoristův a později jmenován byl biskupem ve Filadelfii. — V katolických kruzích vlášských má se za to, že nové ministerstvo zaujme nepřátelské postavení ke sv. Stolicí, neboť

rozhodující jeho osobnost Crispi jest urputným nepřítelem církve. Onť po smrti papeže Pia IX. jako ministr r. 1878. hlasoval pro to, aby Vatikán násilně byl obsazen a chtěje zničiti papežství všemožně se vynasnažil, by překazil odbývání t. zv. konklava k volbě papeže. — Brzy prodá se veřejnou dražbou památný klášter benediktinský v Pontidě, v kterémžto klášteře svého času utvořil se spolek lombardských měst proti císaři Bedřichu Rudovousu. Klášter tento jest bohat na umělecké památky.

Rakousko. Němečtí konservativci podají prý brzy návrh na zavedení konfesionelní, to jest náboženské školy. — Dne 20. února utvořil se ve Vídni spolek »bezkonfesionijních,« t. j. takových, kteří ku žádnému náboženství se nepřiznávají; předseda spolku toho jest žid.

Německo. Panská sněmovna německá vydřila církevně-politickou předlohu v druhém čtení. Ony odstavce předlohy, kteréž se v kruzích konservativních setkaly s odporem, budou snad změněny. Jsouť to odstavce, týkající se návratu řeholníků a zejména působení jejich ve školách, a zrušení právní ochrany proti církevním trestním prostředkům i naproti laikům.

Anglicko. Hnutí v Irsku jest úplně revoluční. V městě Belfastu jsou bitky mezi Irčany a Angličany, to jest mezi katoliky a protestanty, na denním pořádku. Až dosud se katolické kněžstvo snažilo utrápený lid irský upokojiti a sprostředkovati mezi ním a vládou anglickou na výslovné přání sv. stolice. Nyní však to kněžstvo již nečiní, protože

mu svědomí jeho více nedovoluje. Jest pozoruhodno, jak lid irský oslavil a slavnostně uvítal do žaláře kněze Kellera. Tento kněz spěchoval se před soudem dublinským prozraditi tajemství svých farníkův a byl proto uvřzen do vězení. Lid vypřáhl koně a dovezl ho sám ku vězení a uspořádal mu nadšené ovace. Sám biskup ho doprovodil, korporace všech měst dostavily se a vítaly ho jako hrdinu. Nebyl však P. Keller jediným odsouzenecem — z téže příčiny byl uvězněn druhý kněz katolický, P. Ryan.

Poloostrův balkánský. V Černé Hoře naskytuje se velká naděje ve šťastný obrat poměrů cirkve katolické. Mírné a

laskavé chování se arcibiskupa barského, Simeona Milinoviče, získalo mu srdce i nesjednocených Řeků. Tentýž arcibiskup byl od knížete černohorského přijat s neobyčejnými poctami. Kníže hodlá odebrati se se svým synem do Říma, by zde představil se sv. Otcí. Katolíkům černohorským bylo též z Říma povoleno, konati služby Boží v jazyku slovanském.

Vyjednává se mezi sv. Stolici a Srbskem o založení katolické misie v Srbsku, kde doposud není žádné katolické biskupství. Jen v městě Niši byla doposud dvě místa katolická pro Vlachy, zaměstnané při tamní železnici.

V měsíci květnu modleme se za vojenský stav.

Nedávno bylo plno řečí o nastávající válce mezi některými mocnostmi evropskými. Téměř všechny noviny se s počátku rozepisovaly o strašném tomto hosti, až konečně umklo všecko. Jestli pravda, každá země zbrojí a chystá se, nejsou snad jista a bezpečna před jinými, a pokoj panující nyní stojí, tuším, jen na slabých nohou. Bůh chraň nás a všechny národy před válkou, která nepřináší s sebou nic dobrého! Tot příčinou, že na tento měsíc určen hlavní úmysl za vojsko, aby v něm zavládnul křesťanský duch. Neboť běda vojsku, běda národům, nejsou-li vedeni duchem křesťanským. Ovšem byly vedeny války již od prvopočátku mezi národy, když jeden národ bránil se proti útokům jiného národa nepřátelského, ale toť nemá původ svůj od Boha, Boha pokoje, nýbrž více má válka původ svůj ve zlém. Dobře o tom svědčí kniha moudrosti těmito slovy: »Bůh neučinil smrti, aniž se veselí ze zahynutí živých.« (Moudr. 1. 13.) Nicméně válčili lidé. Již Abraham bojovati musil proti cizím králům, kteří válečně vpadli do země a poplenivše města Sodomu a Gomorrhau, všecken statek pobrali; též i Lota, manželku, čeledí i stáda jeho zajali. A kolikrát museli Israelité bojovati proti národům pohanským, zvláště na poušti egyptské, jen že vždy bojovali pod ochranou Hospodina, Boha svého. Jen tehdy také zvítězili nad nepřátely. Pán Bůh však přece války nemiluje, což zase písmo sv. dosvědčuje o králi Davidovi, muži podle srdce Hospodinova, že nasměl stavěti chrámu Božího, maje ruce potřísněné krví nepřátel mnohých. »Stala se řeč Hospodina k Davidovi, řkoucí: Mnoho jsi krve prolil a mnohé války jsi vedl: nebudeš moci stavěti domu jménu mému, vyliv tak mnoho krve přede mnou: syn, kterýž narodí se tobě, bude muž pokojný, onť ustaví dům jménu mému.« (1. Paralip. 22.) Mnohdy pak Pán Bůh posýlal nepřátely na lid svůj, aby jej potrestal a pokořil a tak ku polepšení přivedl. »Ty věci, které se přihodily, ne k zahynutí, ale k potrestání jsou národu našeho. Protož zajisté nikdy milosrdenství svého od nás neodjímá: trestaje pak protivensstvím, neopouští zcela lidu svého.« (2. Machab. 6.)

Nelze již odvrátiti tohoto zla na světě, záleží hlavně na tom, aby aspoň vojsko bylo křesťanským duchem nadchnuto, jako byli křižáci, dobývající svatou zemi, anebo naše vojsko, hájící křesťanstvo proti sverpým Turkům. Jen ve znamení sv. kříže jest pravé vítězství! Vždyť i válka nebrání v dobrém, nýbrž hlavně zloba, jak svědčí sv. Augustin. Proto napomínal předchůdce Páně i vojiny, kteří přišli poslouchati hlas volajícího na poušti. Když se ho tázali vojáci, řkouce: »A my, co budeme činiti?« Řekl jim: »Žádného neutiskujte, ani nečinite krivdy: a dosti mějte na plati svém.« (Luk. 3. 14.) Hodné a statečné vojiny vzbudil sám Bůh v lidu svém israelském na obranu a udržení pořádku a kázně, a ujišťoval je ochrany

svě, řka: »Slyš, Israeli, vy dnes s nepřátely máte se bití, nestrachuj se srdce vaše, nebojte se, neustupujte, aniž se jich lekejte; neboť Hospodin, Bůh váš, uprostřed vás jest a za vás proti nepřítelům bojovati bude, aby vás vysvobodil z nebezpečství.« (5. Mojš. 20. 3.) Jen náboženské přesvědčení působí pravou statečnost, aby vojsko za příkladem bratří Machabejských »statečně bojovalo a až do smrti pro zákon, pro chrám, pro město, pro vlast a pro občany stálo.« (2. Mach. 13.)

Tu právě schází u vojska; co dobrého bylo, to vyvráceno zase snahou svobodných zednářův. Odejde z domu hodný syn hodných rodičův a vrátí se domů z vojny často jako neznaboh. Co dobrého mu zůstalo z vychování křesťanského, to všecko ztraceno, jakoby křesťanství nehodilo se pro vojína. Co záleží takovému vojínu na vlasti, na zeměpánu, nenlí proniknut vedomím náboženským? Jen toto buď opravdovou lásku k vlasti, pravou poslušnost ku představeným, pravou horlivost v konání povinnosti stavu. Dějiny světové dosvědčují, že všickni chrabří a stateční vojínové a vůdcové byli proniknutí duchem zbožným; náboženství zuselechtilo jejich vojenské, statečné srdce.

»Vratte Boha Francii, chtěli jí pomoci k vítězství,« pravil jistý Paul de Cassagnac. A nemůžeme i my říci: »Vratte vojsku našemu Boha, náboženství, chtěli, aby bylo věrno a statečno!« Či co záleží nevěrci na věrnosti, na poslušnosti, na přísaze? Jej udrží jen moc zákona, moc trestu; jiné pohnutky nemá. Kdo bojuje s větší obětavostí, nel' vojin křesťanským duchem prodchnutý? Dobře pravil kdysi vůdce legie thebajské, sv. Mořic, pohanskému vládaři: »My se nebáli smrti, my byli v prvních řadách v boji, byli jsme poslušni rozkazu císaře, a nemůže se nám nic předhazovati; proč nám zazlíváš, že zůstáváme Pánu Bohu svému věrnými? Nebáli jsme se umřítí pro císaře, nebojíme se ani život položití pro Boha!«

Proč by nemohlo vojsko stoupati do šlépějí takových statečných vojinů, jakými byli sv. Mořic, sv. Šebestián, sv. Florian, sv. Ludvík, sv. Václav, Eugen savojský, vojevůdce Radecký? Či zadali zbožnosti svou něco stavu vojenskému? Naopak dokázali, že lze býti zároveň hodným křesťanem a statečným, chrabřím vojínem! Nuže, vojínové, stáťte pevně při Bohu a budete pevně státi při císaři a králi našem! Nechť apoštolát modlitby i mezi vojíny se rozšíří, aby jeden druhého nekazil, nýbrž aby se vespolek k dobrému povzbuzovali, modlitby nezanedbávali, na služby Boží rádi chodívali, sv. Svátosti hodně přijímali, aby pro Boha poddáni a poslušni byli představených svých, a byli pravými obháji církve svaté a vlasti naší drahé. Nepřestávejme prositi Božské Srdce Páně, aby se smilovalo nad vojíny, aby pravý duch křesťanský mezi nimi zavládnul, aby netrpěli zkázy na duši své, aby, jsouce bojovníky za vlast a krále, byli též bojovníky za Boha a jeho sv. viru. Zvláště vy, matky křesťanské, neustaňte tlouci na dvěře Božského Srdce Páně, neustaňte je prositi za syny vaše, kteří u vojska jsou, aby se vám zase tak vrátili, jak si je přejete samy. Nechť modlitba vaše doprovází je v míru i ve válce na všech cestách, jako doprovázela modlitba sv. Moniky syna Augustina. Proniklali modlitba sv. Moniky až ke trůnu Božimu, pronikne i vroucné volání vaše až ke trůnu dobrotivého Otce nebeského.

M o d l i t b a .

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za duše vojinů tolika nebezpečím vydaných, Tvé ochrany potřebných. Obnov, ó Ježíši, ducha horlivosti křesťanské v srdcích statečných, aby jim proniknutí dávali co jest císařovo, císaři, a co Božího, Bohu. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

**V Máji obzvláště ráDI osLaVujte Vznešenou kráLoVnu
VšeCh SVatýCh!**

Srdce Páně schrána naše.

Srdce Páně, svatá schráno,
V nížto zákon uschováno,
Zákon lásky a milosti,
Ne již staré služebnosti.

Svatynč's ty smlouvy nové,
Ježto právem svatou slove;
Chrám's, jenž svatěj zaskvívá se,
Závěs trhlý k větší spáse.

Srdce, láska věčná chtěla,
By tvá rána ozřejměla,
Bychom tu, již nelze zřítí,
Ránu lásky chtěli ctítí.

Pod tím znakem lásky jemné
Snášel muky přetajemné,
A jsa knězem k spásy zdroji
Obětoval obět dvoji.

Kdož by lásku nemiloval,
Za spásu se nevěnoval?
Kdož by nechtěl bez přestání
Mít v tom Srdci přebývání?

Otcí, Synu nechať sláva,
Nechť se Duchu povždy dává,
Jímž zní chvála ode tvorů
Po všem světě po prostoru.

Sušil.

Cesta světem k Srdci Páně.

(Ostatek.)

II. Vítězství.

„Jestli Bůh s námi, kdo proti nám? Ve všem vítězíme pro Toho, jenž si nás zamiloval.“

K Řím. 8. 31, 37.

Žák; S radostným díkem volám nyní, Pane a Bože můj: »Kristus jest životem mým, a smrt jest mi výhrou! Tvou milostí jsem zvítězil a nepřátely své potřel; nejhorsí z nich, satan, nemá již síly proti mně.«

Mistr: Poznáváš nyní lásku Srdce mého, pravdu slov mých a věrnost zaslíbení? Nahlížíš nyní, jak nemoudře jsi

často mluvil, rozprávěv se slzami v očích o radostech světa, o pokladech země, o požitcích života, o hořkosti sebezapírání a o pracném boji v dobrém? Vidiš nyní jasně šalbu těla, lež světa, chytrost a prohnanost ďábla? Mysli jen na shovívavost mou, s kterou jsem stesky a žaloby tvé tak dlouho snášel, na zdroje milosti, kterou jsem tebe umdlévajícího občerstvoval a silil. Kříž můj, před nímž jsi se tolikráte zhroutil a chvěl, to byl, jenž moc satanovu zlomil, lehkomyšlný svět od tebe vzdálil a samo tělo tvé se všemi žádostmi na úzdě držel! Nyní

patřiti můžeš na radosti přátel tvých v nebi, nyní porozumíš plesu sluhů svých a nicotě nerozumných přátel světa. Vítězství tvé jest zoufání světáků, ples tvůj žalost satanova. Teď snad již přesvědčen jsi, že nebe i země pomíjejí, ale že slova má nikdy nepominou.

Žák: Ó kéž bych mohl, dobrý Mistře, nebezpečí boje svého, sílu zbrání duchovních, radost z vítězství i svým bratřím zjeviti, kteří posud s bázní se plíží a se ptají, co mají činiti. Nesměle jen a s obavou pohlížejí na drsnou cestu, po které jsem kráčel; kéž bych je posilniti mohl, aby i oni s chutí začali!

Mistr: Mají Mojžiše a proroky, mají i moji i mých následovníků cestu křížovou před očima? Tuto mají rozjímati, světlo milosti mé nezamítati a hlasu lásky mé neodpíratí. Pak budou i oni horlivě bojovati a konečně jako ty zvítězí.

Žák: Ó smiluj se, předobry Pane, smiluj se přece nad nimi a nedej, aby ve zkázu přišli — prosím Tě pro Tvou lásku a zásluhu Matky Tvoji a Matky naší. Amen.

12. Odměna v nebi.

„Pojďte požehnaní Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa.“

Mat. 25, 34.

Žák: Ó té radosti a plesání! Jsem u Srdce tvého, Pane, kam jsi mne stále volal a jež jsi mi jako odměnu práce mé sliboval. Přemohl jsem sebe, svět i ďábla, a nyní slavím u tebe slavnost vítězství; neboť láska tvá to byla, jež s trpělivostí mne vedla po neschůdné

stezce. Milosti tvé děkuji odhodlanost, smilování tvému vytrvalost. Ó jak jsem šťasten v jistotě, že nyní na vždy s tebou spojen budu! Ó Matko milosti, jak jsi dobrotivá ke mně, k ubohému dítěti svému! Matkou jsi mi byla v krvavém boji, matkou, když jsem bez sil klesal, matkou, když přirozenost má se vzpírala, matkou, když svět mne lákal, matkou, když satan násilím mne v propast zkázy strhnouti chtěl. Nyní plníš poslední povinnost mateřskou a s radostí spěcháš, abys mne se Synem svým ověnila korunou slávy nebeské. Ó zde u přečistých Srdcí vašich bude nyní na věky můj stan, zde vděčně klaněti se budu velebnosti Tvoji a chváliti přesvaté jméno tvé, jméno Boha trojjediného, Otce, Syna i Duchu svatého. Proto slyšte nebesa i země, slyšte plesání vyvolenců jediného, pravého Boha. My jsme to, kteří žádné slzy již neuroníme, žádných bolestí nepocítíme, o žádné starosti již nevíme. Hledíme za sebe na cestu, kterou jsme pracně vykonali, vzpomínáme si na nebezpečí, jež jsme šťastně přestáli. Radost naše nynější jest čistá, jest pravá, jest věčná; neboť víra jest požítkem, naděje majetkem a láska nevyčerpatelným zdrojem radosti. Kdyby bolest k nám přístup měla, byla by jen z toho, že víme, kterak mnozí z našich milých na světě posud s bázní a třesením o spásu svou pečují. Ó Bože, silíš je, vedíš je a podporuj, Matko naše při nich stůj, aby i oni jednou sem k Srdci Páně se dostali a s námi všemi, dokonavše cestu světem, v nebi se shledali! Amen.

Boh. Hendl.

Arumugam, vytrvalý princ indický.

(Osudy pokřtěného prince indického, vypravované volně dle zpráv misionářských. — Část další.)

3. Pět roků mezi křesťany.

Když Arumugam prvního jitra v ústavě se probudil, zavolal po svém obyčeji, oči maje dosud zavřeny, na sluhu: »Same! Princ mi čerstvé vody!« Když nikdo neodpovídal, otevřel Arumugam s podivením oči a zpozoroval, že nenalézá se již v paláci svého otce, nýbrž v ústavě. Se smíchem seskočil s lože, umyl a oblekl se. Po té vyhledal otce Františka, i posídal s ostatními žáky, s nimiž brzy se spřátelil.

Arumugamovi uběhl prvý týden prací, hrou a modlitbou tak rychle a vesele jako svátek, a když posledního dne radža sám na svém slonu přijel před ústav pro svého syna, vrhl se Arumugam jásaje do náruče a zvolal:

»Otče, jak jsem šťasten! Děkuji ti, že jsi mne poslal k otci Františkovi. Pomyšl si, již mám dvanácte dobrých přátel; vlastně jsou všickni mojimi přátely.« — A radža těšil se srdečně z řeči synovy. —

Musíme nyní úplně pominouti doby pětiroční, ve které Arumugam dospěl v silného jinocha a tak veliké učinil pokroky ve všech vědách, že sám anglický guvernér blahopřál radžovi k tak znamenitému vychování a slíbil zároveň, že synu jeho po odbyté zkoušce dá vynikající místo ve vládě indické. Avšak Arumugam stal se ještě něčím lepším, než dobře vycvičeným studentem: významně se neměně ctností a dobrotou. A za tu děkovati měl milosti, jež od prvního dne jeho pobytu v ústavě působila v jeho duši. Brzy tušil, že víra křesťanská musí jedinou, pravou býti. Jedenkrát prosil otce Františka za dovolení, by směl v kapli obcovati službám Božím. Otec František mu odvětil:

»Synu můj, nemohu ti brániti, chcešli

tak učiniti; otaž se svého otce.« Avšak Arumugam střežil se, otci říci, nýbrž o své ujmě šel na mši sv. a kázání; neboť dobře věděl, že by otec okamžitě jej vzal z ústavu, a toho obával se více, než čeho jiného. Dokud byl mladší, dával si nauky křesťanské vysvětlovati svými malými přátely; když byl starší a rozumnější, vypůjčil si katolické knihy učebné z knihovny a vzdělával se sám.

Otec František často se divil, jak mocně milost působí v srdci tohoto dosud nepokřtěného, avšak nevinného chlapce pohanského; neboť Arumugam byl vzorem dětinské čistoty, pokory, poslušnosti a jmenovitě vyznamenával se velikou láskou k chudým. Kdykoli spatřil na ulici žebráka, spěchal k otci Františkovi a prosil o dovolení, by mu směl uděliti almužnu. Vše, co měl, chtěl rozdati, tak že často mu to misionář musil zakázati a dobročinnost jeho obmeziti.

Jednoho dne spatřil Arumugam syna chudého vodaře, kterýžto zaopatřoval ústav vodou, státi před branou. Chlapec zahalen byl jen do kusa bídného sukna a stál s nepokrytou hlavou na palčivém slunci. Tu běžel Arumugam do své světnice, donesl své šaty a slaměný klobouk, a hodil to chlapci oknem dolů. Tento pohledl vzhůru a děkoval svému dobrodinci. Avšak otec ubožáka šel také otci Františkovi poděkovat. Otec František uhdil ihned, kdo to učinil, a pravil chudému vodaři: »Dobrý muži, to daruje vám radžův syn; modlete se zaň, neboť jest dosud pohanem.«

Tak plnil Arumugam každý předpis sv. evangelia, a jedno jen ho občas rozteskňovalo: že totiž nemohl s ostatními přijímati svaté svátosti. Když mu bylo sedmnáct roků, přišel jednoho dne k otci

Františkovi a tázal se ho: »Otče, co musím činiti, abych byl pokřtěn?«

Misionář byl velmi dojat; neboť cítil, že udeřila již rozhodující pro slechetného mladíka hodina; se slzou v oku pravil: »Synu můj, chcešli Kristu přináležeti a pokřtěn býti, musíš svému otci říci a pak —« Zde zarazil se otec František; Arumugam však mu rozuměl a sám dodal: »A pak — vše ztratiti.«

Po těchto slovech odešel do kaple, kdež před svatostánkem dlouho klečel a modlil se. Otec František smutně děl k sobě: »Ubohý mladíku! Chudý žebraček mohl by pokojně pokřtěn býti, a nikdo by nezbraňoval. Ty, syn radžův, musíš si křest, štěstí a svobodu víry draze vykoupiť.« A bylo tomu tak. Staneli se Arumugam křesťanem, vyvržen bude ze své rodiny a třídy, ztratí své jmění a vše, co srdce jinochovo poutati může. Byl to tuhý boj; po několik dní byl radžův syn úplně v sebe uzavřen. Tu přihodilo se cosi, co milostivým řízením Božím rozhodlo o jeho osudu.

4. Dobrý skutek a jeho následky.

Arumugam měl brzo již opustiti křesťanské učiliště; tu pozval ho jednoho dne učitel hudby, zbožný Angličan, jménem Vinfrid, aby s ním šel na návštěvu k nemocnému. Pan Vinfrid založil totiž spolek ku podpoře chudých; on znal smýšlení princovo, a tu mu napadlo, že skutky lásky ke bližnímu nejdříve mu mohou získati milost obrácení. Tázal se tedy prince:

»Půjdeš se mnou k nemocnému?«

»Kdo jest nemocen?«

»Chudobný paria« (člověk z nejnižší a nejchudší třídy), odvětil učitel hudby, dobře věda, že synu radžovu po předsudku pohanském není dovoleno, s nejpovrženější třídou lidí obcovati.

»Paria!« zvolal Arumugam poděšen.

»Visli, že jsem ztracen, dovíli se o tom otec můj nebo někdo z příbuzných?«

»Cokoli jste učinili nejmenšímu z bratří mých, mně jste učinili,« pravil Vinfrid.

Arumugam stál se sklopenou hlavou zamýšlen, ana se kolem stařenka belhala a jej pro Ježíše Krista o almužnu prosila. Arumugam jí dal.

Tu pravila ona stařenka: »Bůh vás žehnej, mladý pane, a všechny vaše cesty.«

Když to Arumugam slyšel, řekl pevně panu Vinfridovi: »Půjdu s tebou. Tato cesta jest požehnána.«

Mlčky kráčeli oba na předměstí. Najednou zastavil se hudebník před hídnou, polozboženou chatrčí a pravil: »Zde bydlí nejchudší člověk, kterého znám.«

Arumugam rychle vstoupil a poznal na první pohled vodaře z ústavu a jeho syna. Avšak i tito poznali hned zde dřívějšího dobrodince, a vodař pln úzasu zvolal: »Jak! Syn radžův přichází ke mně, chudásovi! Bůh žehnej tento váš čin, slechetný můj kníže!«

»Ach, pane,« ozvala se žena, jež těžce nemocná na slámníku na zemi ležela, »vy jste synem radžovým? Stal jste se křesťanem?«

»Nikoli, dobrá ženo,« odvětil Arumugam, zardívaje se, »nejsem dosud křesťanem, avšak rád bych se jím stal.« Tu těšil Arumugam dobré ty chuďasy a dodával jim zmužilosti; mluvil také vliďně s malými dětmi, jež, velmi nuzně oblečeny, tlačily se do koutů, kdežto starší chlapec, jež princ byl dříve obdařil, rozradostněným zrakem na něho patřil. Na odchodu vyňal Arumugam svou toholku a dal ji churavě ženě, řka: »Modlete se za mne se svými dětmi za milost a sílu, bych všecko opustil a stal se křesťanem.«

»Dojista, pane,« volala chorá žena, »neboť dobře vím, že vám jest to tíže, než nám; vy musíte vše obětovati. Budu

se za vás, pokud budu živa, modliti, by vás Bůh zde na zemi oblažil a stokrát nahradil, co jste pro něho opustil.«

Arumugam podal ještě každému ruky své na rozloučenou a slíbil, že přijde opět. Po té vystoupil, provázen učitelem, z chýže.

Sotva však vykročil na ulici, vydral se mu z úst výkřik hrůzy a překvapení. Neboť před sebou zřel otce svého, radžu, kterýžto na slona, sprovázen tlupou služebníků, právě kolem chatrče jel na hon. Učitel hudby, kterýžto stál v tom okamžení u dveří, skryl se ještě, než zazněl hromový hlas radžův: »Arumugame — jsi ty to? Jak přicházíš sem do psi díry pariův?«

Když Arumugam bled a chvěje se mlčel, vzkřikl radža: »Již tuším, jak se věc má. Pojď sem ke mně!«

Arumugam musil vstoupiti na slona otcova, a mezitím co průvod na rozkaz radžův se obracel na zpáteční cestu do paláce, hřměl kniže na syna:

»Co jsi tam dělal?«

»Přinesl jsem jednomu chudšasovi almužnu,« odpověděl Arumugam.

»Stal jsi se křesťanským psem?« sipěl radža.

Okamžik váhal Arumugam s odpovědí; pak pravil: »Nikoli, dosud nestal jsem se jím.«

»Aha, již pozoruji, jak daleko jsi; Brama mne v pravou chvíli přivedl, abych zabránil svému neštěstí. Ví otec František, jehož ať Brama potrestá, že běháš k pariům?«

»Neví!« odvětil Arumugam pevně; »odešel jsem tajně.«

»To jest jeho štěstí, jinak bych byl kázal ústav zapáliti na všech čtyrech stranách.« Po těchto slovech radža roztrpčen umlkl.

Arumugam se v srdci modlil: »Pane, staň se vůle Tvá; Ty jsi to tak řídil a dobrým skutkem k počtě Tvé přišel jsem do těchto nesnází. Klidně přijmu, cokoli na mne sešleš!« (Příště dále.)

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

7. Svaté evangelium, říkávám, jest jako hluboké moře; čím více v něm hledáš, tím více nalezáš života a spásy. Avšak tentokrát pravím: písmo svaté jest také nejvhodnější knihou vychovatelskou; neboť dle jeho návodu odchovali sebe všickni nebešťané za Svaté a Světice Boží. Nechať pocházeli ze stavu jakéhokoli, v písmě sv. našli všickni vzor pro vše dobré, našli učitele a mistra svého i papež, i císař, i kněz, i úředník, i rolník, i rodičové, i dítky. Ba před tímto božským Mistrem jsme všickni vlastně jen děti, i ten stařec, na jehož šíji osmdesátka spočívá. Od Pána musíme se každodenně nechať vésti k dobru, máme jednu šťastně dojíti cíle

svého. Onť podnes pokračuje v díle, jež po 33 let na zemi konal, totiž vychovávání člověčenstva pro království Boží. Vizme opět, co k cíli tomu především konal.

Jako moudrý rozsévač, připraviv půdu, obstará si dobré semeno, jež pak do brázd zaseje, tak činil i Kristus Pán. »Símě pak,« říkával, »jest slovo Boží;« a proto také toto slovo, tu čistou, věčnou Boží pravdu všude a při každé příležitosti pilně rozséval a zaséval do duší a srdcí svých posluchačů.

Nuže, vy rodičové, to musí tedy i vaší prací býti, t. j. i vy musíte dítkám svým záhy vštěpovati pravdy křesťanské víry!

»Jak že?« podiví se snad mnohý otec a matka; »to je věc kněží a nikoli má!«

Odpověď: »Týkáli se to kněze, jemuž děti nenáleží, ó čím více musí se to teprve týkati vás, jimžto Bůh nevinné ty tvory svěřil a z jichžto rukou jedenkrát je opět požádá!« — Ne, ne, moji draží, tu není žádné výmluvy; vy jakožto rodičové máte v první řadě povinnost vyučovati dítky své v pravdách sv. náboženství! Nemíním tu však, abyste je nechali celý katechismus nazpaměť se učiti; jest to sice také dobrá věc, ale od takového z paměti odříkávání pravd náboženských do skutečného jich zachovávání v životě jest asi tak daleko, jako od vás na slunce, ba snad ještě o hodinu dále.

A co tedy chci? Chci toliko, abyste napomáhali dětem svým k tomu, jak by ty pravdy Boží do srdce si vštípily a ze srdce pak v životě ve skutek uváděly. To nemůže ani kněz, ani učitel, poněvadž nemá děti vaše celý den vřkol sebe, jako vy.

Také nemyslím, abyste snad den co den v určitou hodinu drželi dětem svým výklady nebo kázání o pravdách sv. náboženství, ani to by mnoho neprospělo, a děti by se brzy nabazily poslušání. (Vždyť i vám dospělým bývá mnohdy to půlhodinové kázání jednou za týden příliš dlouhé a nudné!) Ale dělejte to tak, jako Kristus Pán, váš Mistr! On sice také někdy držel dlouhé kázání, ale obyčejně promluvil k posluchačům svým při vhodné příležitosti jen několik krátkých, ale vhodných slov. Stůj zde některý takový příklad vám na ukázkou a za vzor.

Jako dvanáctileté pachole byl náš božský Mistr s rodiči svými na pouť v Jerusalemě, kdež také bez vědomí své matky zůstal. Maria Panna byla sice nad míru osvícená duše, ale přece všechno všude nevěděla, a mnohým věcem musila

se ještě od svého synáčka přiučovati. Tak i v této případnosti nevěděla si to nikterak vysvětliti, proč ať dítě její, jež až dosud ve všem na ni dbalo, najednou jakoby jí dočista zapomnělo. Když pak otázku tu mu předložila, proč že jí a sv. Josefu takovou starost způsobil, dal jí božský synáček odpověď rovněž božskou, jižto matka poučena byla; odpověď, jižto i my všickni stokrát denně potřebujeme. Pokorně a skromně řekl jí totiž, že se tak stalo proto, poněvadž tomu tak chtěl Otec jeho, a co Otec nebeský chce, že se musí státi, byť to i pro nás s nepřijemnostmi spojeno bylo; na to že měla vzpomenouti! — »Zdaliž jste nevěděli, že musím v tom býti, co mého Otce jest? Proč jste mne hledali?«

To je výklad pro vás, rodičové, nad míru důležitý! I vy býváte při dobrém a rozumném vychování častokrát přinuceni dítku svému mnohou nepřijemnost způsobiti, tak na př. musíte mu leccos odepřiti, co by mu škodilo, a mnohé na př. práce a služby mu uložiti, byť mu i obtížné byly; ba časem musíte mu nechat pocítit i metly, byť i plakalo. Ty a podobné věci budou i vám mnohdy za těžko, a nejedni rodičové, překonáni láskou přirozenou, nemohou viděti dítě své něco dost málo trpěti. To však jest nekřesťanské, a mohou dotčení rodičové něčemu lepšímu se přiučiti od dvanáctiletého Ježíše! — To by bylo pokynutí pro vás, rodičové; avšak i dítěti svému můžete na tomto příkladu Kristovu ukázati, že nemá život vezdejší považovati za pouhé vyražení, kde musí ode všeho míti a užítí, čeho se mu jen zachce a co se mu zalíbí, a kde všechno má jiti podle jeho hlavy; nýbrž ať také záhy zví, že jest jen proto na světě, a o to že se má každý den a každou hodinu starati, »aby bylo v tom, co jest vůlí Otce nebeského.«

Až tedy vaše dítě nebude chtíti zase

jednou se učití nebo pracovati, ale raději si hrátí a činiti podle své hlavy, pak mu připomeňte onu odpověď dvanáctiletého Ježíše; ale — nota bene — nesmíte mu to říci jen tak ledabylo, jako mimochodem, anebo snad zhurta a zlostně, nýbrž odložte na chvílku svou práci, již právě v rukou máte, postavte si dítě před sebe a pak mírně a vážně řekněte: »Poslyš, Jeničku (nebo Liduško, nebo jak vašemu dítěku říkáte), my nejsme na světě proto, abychom si jen pořáde hráli, nýbrž my musíme dělati to, co Pán Bůh od nás chce; a On chce, bychom také pracovali a jemu se zalibili; On pak nás za to odmění jednou na nebi a požeňná již zde na zemi; a proto jemu k vůli půjdeme teď ku práci, já k mé a ty k tvé.«

Takovou a podobnou řečí krátce a dobře mluv k dítěti, aby dobře znamenalo, že to není žádný žert, nýbrž že to jde do opravdy. Ovšem musíš mu to deseti vícekrát za měsíc opakovati, než si to zapamatuje; ale jen tak se bude dítě učití každý den a každou hodinu života považovati za to, čím vlastně býti má, za službu Boží, podle příkázání Božího: »Pánu Bohu jedině se klaněti a jemu samému sloužiti budeš!«

Než, probůh, kde asi, kde se to tak děje? Kde jest otec a kde matka, jižto by takovýmto způsobem své děti po křesťansku poučovali a cvičili, aby místo povrchních a namnoze převrácených náhledů světa učily se podle křesťanské, Bohem zjevené pravdy svůj život posuzovati a dle ní žíti?! Mezi stem, ba co dim, mezi tisíci rodiči bude jich sotva několik, jižto by sami svůj život považovali za službu Boží a živi byli podle zásady Kristovy: »Musím v tom býti, co mého Otce jest.« Žijíť naši křesťané většinou tak slepě a bezstarostně do světa, že nanejvýše v neděli a ve svátek ukáží se v kostele na »služby Boží« (a ty ještě koná jen p. farář); ostatně však, že

i celý domácí život náš má býti služba Boží, na to celý čas ani nevzpomenou! A zijíli takto rodiče, jaké pak může býti jejich vychovávání dítek?! —

Jiný příklad pro vás, rodičové. Stává se mnohdy, že vidíte, co by právě v té chvíli bylo vašemu dítěti potřebí, ale vy jste při jiné práci, nebo není vám právě po chuti dítěti přispěti, anebo nevzpomenete právě v té chvíli, jak velikou cenu vaše dítě má, a pomyslíte si: »Eh, vždyť jsou to jen děti!« Pro takový případ pošlyšte slovo z úst Kristových.

Jednoho dne byl namahavou práci již zmdlen a usedl si k odpočinku. Učenci dobře viděli únavu jeho a rádi by mu byli popřáli chvílku pokoje, ale tu se přibatočil celý zástup maličkých a matky jejich prosily Pána o požeňná. Takovémuto obtěžování Mistra chtěli učenci zabrániti. Nemocné byli by ještě připustili, ale to »byly jen dívky,« a proto kázali jim tentokráte odejiti a Pána neobtěžovati. Avšak tu se jim dostalo od Mistra řádného poučení: »Nechtež maličkých,« řekl, »neboť jejich jest království nebeské. Amen, pravím vám, kdo nebude přijímati království Boží tak, jako to dítě (prostě, poslušně, beze všeho odporu), ten v ně nevejde!«

Rodičové křesťanští, dobře si to dvé zapamatujte, a sice předně: byť jste se byli již sebe více napracovali a nalopotili, pro vaše dívky musí vám vždycky ještě zbýti času a laskavé péče; a za druhé použijte jako Kristus Pán každé příležitosti, abyste dívky své ku věcem nebeským obraceli a do srdcí jejich slovo Boží zasévali. Ke druhé věci, poněvadž je tak důležitá, stůj zde ještě jeden příklad.

Mimo 12 apoštolů měl Spasitel, jak známo, také 72 učeníků. Tito přišli jedenkrát z nějaké misie zpět a plni radosti vyprávěli, jaké že divy byli ve jménu Ježíše vykonalí, ba že i ďably vymítali; to byla zajisté dostatečná příčina k ra-

dsti. Avšak Pán a Mistr chtěl jim dopomoci k radosti vyšší a dokonalejší, a proto vyslechnuv tiše vypravování jejich, řekl: »Z toho, že ďablové vás poslouchají, nemáte se ani tolik radovati, jako více z toho, že jména vaše zapsána jsou v knize života.« — To tedy má být křesťanu pravou pobídkou k radosti, když ví, že skrze milost Boží již nyní jest dítkem Božím a budoucím dědicem věčného nebe.

Stane se i vám, rodičové, nejednou, že příběhne dítě vaše domů a plno radosti bude povídati, co se mu kde milého a příjemného stalo, na př. že bylo ve škole od vlebného pána nebo pana učitele za dobrou odpověď veřejně pochváleno, že obdrželo nějakou odměnu pilností a p. Takováto radost není nic zlého a můžete mu jí dopřáti, ale zjednejte mu při tom radost vyšší a dokonalejší! Jindy zase jeví dítě vaše obzvláštní radost z nových, hezkých šatů, nebo jiných hraček a dárků, jichž se mu dostalo, z věci to, které sice o sobě nejsou zlé, ale mohou vésti k marnivosti. I vezměte tu dítě své a poučte je, jak to učinil Kristus Pán, anebo jak to činíval onen známý svatý muž, farář Vianney. Jednoukrát mu přineslo ke svátku hodné děvčátko kytici. I přijal pln radostí dárek ten a řekl: »Skutečně, překrásná to kytice, ale tvá dušinka, milé dítě, jest tisíckrát krásnější!« To bylo krátce a dobře řečeno. A tak poučujte i vy dítě své, aby se více radovalo z roucha milosti Boží, z nevinnosti duše své, nežli z nových šatů na těle; aby se více těšilo z toho, že pilností svou činí radost Otci nebeskému a od něho jednou odměněno bude, nežli z odměn školních; a aby vám dítě lépe rozumělo, poklekněte a pomodlete se s ním Otčenáš na poděkování Pánu Bohu. Učiniteli tak častěji, naučí se vaše dítě samo od sebe, kde má hledati ony

pravé radosti, jež mu žádný člověk na světě ani vzíti, aniž jaké neštěstí zkáliti nemůže, a zajisté častěji v budoucím životě s vděčností vzpomene na vás.

Jistý řeholník vypravuje: »Jest tomu již přes 30 let, co žiji v klášteře, ale počnes se pamatuji, kterak nás nováčky odchovával tehdejší novicmistr pro život duchovní. Jednoho dne na př. přinesl učenou knihu a četl mi z ní jména některých mých bývalých spolužáků, jižto se byli novými výzkumy proslavili, a pak otázel se mne, kde že moje jméno s takovou pochvalou jest vytištěno? Když pak jsem tu stál zahanben, nemaje slova odpovědi, pohlédl na mne přes okulary svým dobráckým okem a řekl: »Těšte se, příteli, že povoláním do řehole zapsáno bude jméno vaše tam ve knize života; to má tisíckrát větší cenu!« Toto moudré slovo utkvělo mi od té chvíle v paměti a nejednou poskytlo mi výdatnou pomoc.« — Tak i vaše moudré, zbožné slovo bude žiti v paměti vašeho dítěte i po vaší smrti a často v důležité věci bude mu svítiti světlem jasným, aby nezbloudilo.

To byla jen tak malá ukázka, jak Kristus Pán rozséváním dobrého semene lidstvo vychovával; to ostatní si přečtěte sami v evangelium.

8. Avšak s tou setbou dobrého semena bývá mnohdy nemalá potíž. Jak známo, není žádného pole, kde by nebylo rozličné semeno rozseto již dříve, než vy se setbou počnete. Vítr totiž v létě a na podzim zanesl sem ze sousedství, z lesa a z luk rozličného semene, a to vzejde i vyrostle mezi vaší pšenicí jako koukol a bejli. Nemáli tím setba vaše trpěti a zkázu bráti, musíte pilně na poli pleti!

A tak zrovna jest i na poličku v srdci vašeho dítěte. Béhajíc a těkajíc sem tam, zahlédne a zaslechne ledacos od lidí, leccos také samo vypučí v srdci hříchem prvotním porušeném, obé pak v něm

vzbudí falešné náhledy a pojmy, a to bývá ten koukol, jenž se musí vypleti, nemáli se vaše dítě octnouti na bezcestí života nekřesťanského.

Na př. stává se, že přijdou děti domů a žalují, často i s pláčem, rodičům, že to a ono dítě bohatých lidí má hezčí oděv, že dostalo štědrého večera kapesní hodinky se zlatým řetízem, krásný prsten atd. Rodičové, přijedli vám dítě vaše s takovou, netrpte mu toho! Jest patrně toho falešného náhledu, že musí také takové věci mít, aby bylo spokojeno. Necháteli toto bejti v něm růsti, vyroste v něm brzy nespokojené a závistivé srdce, bude i v příštím životě bažiti jen po více penězích a po lepším šatu, bude lakotným shánilem a upadne tak v osidla mnohých hříchův; o křesťanském životě nemůže tu pak býti ani řeči. A proto jen pryč s tím koukolem; čím dříve, tím lépe!

Vizte opět vašeho Mistra, kterak si v tom počínal. Jeho apoštolové měli také tak rozličné, ale zcela nepravé náhledy v hlavě; tak na př., abych jen o jednom se zmínil, mluvil Spasitel často o království Božím, jež na zemi založí. Apoštolové pak vykládali si slova ta v ten smysl, že založí velikou světovou říši, jako byla na př. říše římská, a v té doufali dojiti vysokých a výnosných úřadů. Vždyť přišla jedenkrát i matka dvou apoštolův a žádala Krista Pána, aby oba syny přijal za spoluvladaře budoucí říše své a posadil jednoho na pravici svou a druhého na levici. Nič zpozdilejšího nad tento náhled!

Ovšem že chce Kristus založiti velikou říši po všem světě, ale ctí a slávy světské bude tu málo, za to však tím více namáhání, útrap a krveprolití. Proto také na onu prosbu matčinu odpovídá Spasitel o kalichu utrpení, ježž bude apoštolům píti, budouli chtít na věky s ním kralovati.

Tak, milí rodičové, opravte i vy

falešný náhled svého dítky, když na př. myslí, že nemáli bohatství a příjemnosti života jako jiní, nemůže šťastným býti. Vyžňte mu takovou pošetilosť z hlavy, ukažte mu Ježíška v nuzných, bídných jeslech, ukažte mu jej pačicho na tvrdém kříži a poučte je, jak nemoudrá to myšlénka, že jen bohatství činí člověka šťastným; povězte mu, v čem pravé štěstí člověka leží. — »Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.«

Ovšem předpokládám, že vy, rodičové, jste prosti a prázdni takových nezdravých a převrácených náhledův o bohatství světa, že sami vychováni jsouce Kristem Pánem, máte též jeho ducha a smýšlení; jinak ovšem byste nemohli dítky své v témže duchu křesťanském vychovávat, tak jako studnice nemůže vody dáti, když jí nemá.

9. Mimo koukol a bejli jsou ještě jiní nepřátelé a škůdcové mladých rostlin na poli a v zahradách, totiž plži, červi, housenky a jiný škodlivý hmyz; co s těmi začítí, vite bezpochyby lépe, než já.

Než vězte, že i v srdci vašeho dítky usazují se podobní škůdcové a kazí i ničí mnohé dobré jeho vlohy a vlastnosti. Naznačím vám jen něco, nač byste měli pozor dáti. Na př. vaše dítě rádo pracuje a pilně se učí; to by bylo sice dobře, avšak ono chce býti za to pokaždé chváleno, a jinak nepracuje. Z lásky k Pánu Bohu a k dobré věci nedělá ničeho. Dítě vaše se snad také rádo modlí, ale jen tenkrát, kdy je mu to po chuti; jinak se nechá k modlitbě kolikrát pobízeti. Ono si hledí čistoty šatstva, knih, tváře a rukou; to je zcela dobře; avšak příliš zřejmě dává na jevo, že chce býti od lidí viděno, chváleno a milováno. Anebo spatřili na svém bratru, sestře nějakou chybu, běží hned k vám a hrozí i děsí se, jako kdo ví jaký svatý, špatnosti

jejich, a čeká netrpělivě, jak budou potrestáni; na polepšení však svých chyb nikdy nemyslí. — To jsou sice teprve jen maličkosti na vašem dítěti, ale právě z nich vyrůstají časem zlé náruživosti, jako na př. marnivost, ješitnost, škodolibost, závisť, hanlivost, lenivost ve službě Boží a pod.

Máli otec a matka po křesťanskou zdravé oči, bděli opatrně nad svým vlastním srdcem, sbírali odtud pilně každodenním zpytováním svědomí a častější zpovědi všeliký »škodlivý hmyz,« pak jim bude snadno podobné škůdce i na dítěku svém vypátrati a nestrpí jich, jako jich nestrpěl Spasitel na apoštolech svých. I o tom uvedu vám zde aspoň jeden příklad.

Na své misionářské cestě přišel Kristus Pán kdysi k městu a chtěl i zde kázat. Avšak obyvatelé města toho nechtěli o misi ani slyšeti, nepřijali ani Pána, nýbrž poručili mu dále jíti. Takovéto hrubé odmrštění a odbytí Mistra zabolalo nemálo apoštoly, neboť jej milovali a celou duší k němu lnuli. Až potud bylo vše v pořádku. Avšak na této jejich horlivosti pro dobrou věc hloďal červ, a to byla prechlivost hněvu a nedostatek křesťanské lásky k bližnímu. Unešení prechlivostí, žádali za okamžité potrestání města toho, ba již již chtěli sami na ně svolati oheň s nebe a prosili jen Mistra o svolení. Tu však obrátiv se na ně, řekl jim Spasitel zkrátka a přísně. že ani nevědí, či ducha jsou; že nepřišel na svět duše zmařiti, nýbrž je zachrániti a spasiti. Na to odešel tiše odtud a bral se k jinému městu.

Tak poznali apoštolové nejlépe, jak převrácená a nemístná byla horlivost jejich a jak vzdáleno jejich srdce od Srdce božského Mistra; proto nečteme již, že by byli ještě jednou s takovou žádostí jej obtěžovali. Jediný Petr, příliš ohnivý, přenáhlil se při zajetí Mistra

svého tak daleko, že tasil meč k obraně jeho a počal sekati do nepřátel; ale i tu dostalo se mu od Mistra ostré důtky s rozkazem, aby ihned meč schoval do pochvy; ano Kristus Pán ihned zahojil ucho, jež byl Petr Malchovi utal.

Jak viděti, nebyla to zajisté snadná úloha pro Ježíše takovéto učeníky vyléčiti z náhledů jejich převrácených a mnohdy až příliš světských, a z přepjatých vyznavačů zákona Mojžíšova odchovati křesťany; avšak jeho trpělivost neznala ni míry, ni konce. Neporidilli poprvé ničeho, pokusil se opět a opět, a v tom právě jest vám, rodičové, krásným příkladem, jak i vy sobě máte počínati, zejména tenkrát,

10. když se na vašem dítěti něco již přímo zlého objeví. Jeli koukol na škodu dobrému osení, tím větší byla by škoda, kdyby vám někdo zasel na pole sítě jedovaté. Kdyby se tak skutečně stalo, ó pak byste musili — jak se samo sebou rozumí — jedovatinu co nejpečlivěji i s kořeny vypleniti, abyste vy i vaši domácí hroznou smrtí otrávení nezahynuli.

Avšak, bohužel, takové neštěstí se již skutečně stalo; do srdce člověka dávno již nasel ďábel semene jedovatého, a od těch dob přechází jed onen s pokolení na pokolení, s rodičů na děti, tak že každé dítko zrozené na svět přináší s sebou již otrávenou duši. A věru, toto sítě ďábelské se v něm záhy ukáže, pučí a roste bujně beze všeho pěstování vzhůru a objevuje se v brzku jako pýcha, svěhlost, neposlušnost, mstivost, lenivost, bažení po smyslých požitcích. Zde, milí rodičové, bude vám zapotřebí silnějších prostředkův, abyste ono dračí semeno ze srdce dětského vypudili. Vizte opět, kterak si i v té věci Mistr váš počíná.

I jemu bylo začasť se hříchy a hříšníky co činiti. Nemluví o těch, kteří sami se srdcem ochotným k němu při-

cházeli, napravení a polepšení si žádající, u takových ovšem nebyla práce tak těžká. Avšak Kristus Pán mívá i s takovými co dělají, kteří byli srdce nad kámen tvrdšího, u nichžto zloba již hluboké pustila kořeny, a on chtěl přece jako Vykupitel světa i ty od zlého k dobrému obrátiti. Jak že si při tom počínal?

Tu byli především fariseové, lidé to srdce zkaženého, převráceného a potměšili pokrytci; všechno kázání, ba i očividné zázraky nic u nich neprospívaly, nýbrž oni byli ještě den po dni zarytější vůči Ježíši Kristu, domnívajíce se, že tím Pánu Bohu službu prokazují. Lidem takovým musil Spasitel takorůzka násilně oči otevřít, aby přece poznali a pochopili bídný svůj stav; jakožto soudce jejich musil se dovolávati i trestního zákona, jemužto jedenkrát propadnou, nepolepšili se. K těm a takovým lidem má Spasitel vždy přísnou a ostrou řeč, staví jim vinu zcela otevřeně před oči, kárá, varuje a hrozí sedmeronásobným bédou! Avšak i všecka tato přísnost vychází povždy ze Srdce, jež obmyslí toliko jejich záchranu a spásu, neboť »nechce smrt hříšníka, nýbrž jeho polepšení a život.«

Tak bude, rodičové, i vám jednati, když dítě vaše nějakým hříchem, na př. pýchou, lží, falši, přetvářkou, nezbedností atp. Pána Boha bylo urazilo a na vaše napomenutí a mírné domluvy nic nechce dáti. Tehdy si je vezměte někam stranou a ukažte mu nad obyčej vážnou a přísnou tvář, aby vidělo, že se skutečně nad tím rmoutíte, že Boha rozhněvalo; představte mu pak stručně jeho hřích jako takový a ukažte onu urážku nebeského Otce. Řekněte dítěti, že je Bůh sám bude trestati, nepolepšili se a nenechali hříchu toho, a že i vám uložil Bůh povinnost trestati je. V ten asi smysl držte svému dítěti přísné kázání; zatím pak poklekněte s ním před kříž a předříkávejte mu modlitbu na odprošení Pána Boha.

Což však, nepomůželi to? Co potom? — Co? Otevř, otče, evangelium a hledej, nenajdešli někde příklad, jak si počínal asi v podobném případě Kristus Pán. Rozpomeň se! Nevíšli o tom, kterak jedenkrát přišed do chrámu v Jerusalemě, viděl v předsíni a na nádvoří kupce, kramáře a penězoměnce, kteří prodávali věci k bohoslužbě potřebné. Bylo to sice vně chrámu, ale přece na místech, kde se lid modlival, a proto kupčení i zde bylo zneuctíváním, znesvěcováním chrámu i bohoslužby. Spatřiv onu neplech, uchopil Spasitel provázky, splel je v důtky a vyhnal odtud kupující i prodavače pryč, volaje: »Dům můj jest dům modlitby; vy pak učinili jste z něj peleš lotrovskou!« Tak po dvakrát vyčistil chrám.

Z toho vidno, že k řádnému vychovávání náleží ve případě nouze také provaz, nebo jiný podobný užitečný nástroj. Neboť někdy sedí tyto chyby a neduhy tak hluboko v těle a v krvi ubohého dítěte, že je nikdo vyhojiti nedovede, než — teta metla; nemáteli té doma, neozdraví dítě vaše. Snad vás to bolí, musiteli je metlou trestati; ale věřte, lépe, ať trpí trochu kůže dítěte, než aby ubližovalo Bohu a duši své. — V novějším čase pokoušeli se liberální učitelové vychovávat děti bez metly, ale brzy se ukázalo, že to byl pokus zcela pochybený a kousek velmi nemoudrý, a titíž již dnes opět se metly dovolávají. Tak mimoděk svědectví vydali Duchu sv., že všude i ve věcech vychování dítek pravdu mluví, řka: »Bláznovství přivázané jest k srdci pacholete, ale metla kázně vyžene je.« — »Kdo šetří metly, nenávidí syna svého, ale kdo ho miluje, v čas jej tresce!« Hle, kdo chce býti chytřejší, než Duch sv., blázen jest, a byť to byl i professor s okuláry.

Avšak při tělesném trestání dítěte dejte, rodičové, dobrý pozor, abyste snad

Boha neurazili ve chvíli, kdy dítě své trestáte — to by bylo ďábla ďáblem vymítati. Bohužel, mnozí rodičové u věci té mnoho chybují, že unešení a rozpálení hněvem s dítětem tak nakládají, že je více pohorší, než napravi.

Pošlu vás tedy ještě jednou k božskému Mistru; podívejte se a vizte, s jakým srdcem kárá.

Sešli se opět jednou židovští pobožňáčkáři čili fariseové a radili se, zdali by na Ježíši nějakou chybu našli, pro niž by jej obžalovati a trestati mohli. Políčili past. Přivedli mu totiž v den sobotní člověka nemocného. Ve své přepjatosti považovali uzdravení nemocného za práci služebnou, sobotu znešvěující. S druhé pak strany znali dobře útrpné Srdce Ježíšovo, jež ochotně den co den neduživcům pomáhá. I byli žádostivi, dáli se Kristus i tentokrát útrpností pohnouti k uzdravení nemocného v den sobotní; učinili tak, pak jej obžalují z rušení sobot. S takovou přišli tedy k Ježíši; on však prohlédl jejich falešné srdce až do základu a pochopil úskok jejich. —

Nenilíž pravda, otče a matko, kdyby tvoje dítě s takovou zvrhlostí přišlo a tebe »dopalovalo,« tu by vyšlehnul plamen hněvu, a ty bys mu — než zadrž! — a pohleď, co dalo se ve vnitru Ježíšovu. Svatý evangelista nám to vypisuje a dí: »Ježíš **zarmoutiv se nad slepotou srdce jejich, pohlédl na ně vůkol s hněvem.**« Dvojí tedy cit vznikl v Srdci jeho. Jako Otec, Spasitel a Vychovatel truchlí nad žalostným stavem fariseů, do něhož slepota a zatvrzelost srdce je byla uvrhla, a má lítost nad dušemi jejich. Avšak nicméně útrpnost rozvlnila v něm hněv proti hříchu, jež chce z duší zaslepených vypuditi. S touto útrpností nad dušemi, s tímto zármutkem nad urážkou Boží, s tímto hněvem na hřích pohlédl Kristus na ně a

— posvětil den sobotní dobrým skutkem, uzdraviv nemocného.

Nuže, otče a matko křesťanská, musili to již býti, trestejte dítě své a nešetřte metly, byť jste ji i častěji museli vzíti do ruky; trestejte též s hněvem a lítostí v srdci, jako Kristus Pán, abyste vyhnali hřích z chrámu Ducha sv., totiž z duše vašeho dítěte. Vždyť také, když se mu rozboli zub, tak že dnem i nocí vám pláče a kvílí, máte nad ním útrpnost a zároveň zlost na bolavý zub; lítost a zlost nedá vám pokoje, až dítěti zub vytrhnete, nedbajíce, že mu i na okamžik větší bolest způsobíte. Tak a nejinak jednejte i se hříchem v srdci dítěte.

Dříve než vykonáte na něm trest, jděte na chvíli do své komůrky a před svatým křížem rozvažte, jak nešťastným se činí hříchem dítě vaše, když Boha urazilo a duši svou poranilo, nebo dokonce těžkým hříchem usmrtilo. Rozlítostnili se nad tím srdce vaše, tak že vám i slzy vstoupí do očí, jako Ježíši Kristu nad zkázou města Jerusalema, nebude to nic nemístného. Pak se vzhopte, nechte slzi a lítosti a strojte se s hněvem a nevolí, nikoli však proti dítěti, nýbrž proti hříchu v něm, a reete Pánu Bohu: »Nyní půjdu ve jménu a na místě tvém, ó Bože, a pomohu, seč mohu, bych vypudil hřích z mého dítěte. Žehnej, Pane, počínání mému!« Pak teprve jděte a potrestejte dítě ve jménu Páně, t. j. v duchu a v Srdci Krista Pána, lítost majíce nad dítětem a hněv na hřích!

11. Avšak mnohdy ani tělesný trest nepomáhá. A proč? Jistý světec připodobnil kdysi srdce lidské zastaralému vředu, který opět a opět propuká a hnis vylévá, ale nikdy se úplně nezhojí. Churavý užívá všelijakých lékův — ale vše nadarmo.

Takovouto kvasící ránu zdá se tak mnohé dítě míti ve svém srdci a velmi těžko bývá až k ní se dostat. Dítě jest

na př. neobyčejně ke zlosti náchylnou, jak si mně skutečně jistá matka stěžovala na synka svého, kterého již tolikrát za to byla potrestala. Hloch prý snesl s pláčem trest a pak obrátiv se, s očima zaslzenýma řekl matce: »Ale, prosím tě, matko, proč mne tak přísně tresceš? Ty víš, že se nechci nikdy zlobiti, ale mně to přijde samo od sebe; já za to nemohu!«

Ano, tak jest; mnohého hříchu dopouští se dítě ne tak ze zlé vůle, ale spíše ze slabosti; taková chyba leží už v jeho povaze a propuká i vyrazí na dítěti jako na trní nové ostny, a tu, tu právě jest se co obávati, že vy, rodičové, pozhydete brzy trpělivosti nad stále a stále se opakujícími poklesky dítěte, buďte že ztratíte posléze všechnu lásku k němu, majíce pro ně jen nechut, hněv, bití a rány, anebo že vzdavše se vsí naděje na jeho polepšení, zanecháte ubohé dítě samo sobě, nestarajíce se, co z něho vyroste ku škodě vlastní a zkáze jiných. Ale pak ani jedno, ani druhé nelze nazvati křesťanským vychováním.

»Ale co si mám počíti?« tážeš se, a já odpovídám: »Pojďme k božskému Mistru, jenž přišel zachrániti a spasiti všechny lidi, tedy i dítě tvé, a jeho jakožto Spasitele otažme se, co počíti máš.«

Mělť on poslední tři léta svého pozemského života s podobnými, téměř nezhojitelnými hříšníky co dělati; jací byli na př. židovští kněží a zákonníci, sektaři fariseův a saduceův. On měl zajiště nejlepší úmysl, i tento lid odchovati jako dítky pro Otce nebeského, a proto je učil a napomínal někdy mírně a laskavě, jindy zase ostře, káraje, odkrýváje a zahanbuje chyby jejich, a opět jindy písmo sv. jim vykládaje a zázraky před očima jejich konaje. Oni však zůstali zatvrzelí, nechtíce v něho uvěřiti a raději pomoci ďábelské připisovali divy

jeho, než aby věřili, že od Boha přišel. To již nebyla přirozená slabost, nýbrž zloba zatvrzelá. Také jsme slyšeli, s jakou rafinovanou lstí a úskočností strojili mu úklady, věřící lid od něho odvraceli... zkrátka: nelze si představití lidí tak nezbedných, zvrhlých a zlomyslných, jako títo byli ke Kristu Pánu, svému Bohu, Učíteli, Vychovateli a Spasiteli!

Nuže vizme, kterak si vůči nim počínal? Povím to zkrátka. Předně neztratil nikdy trpělivosti s nimi a za druhé neustál po celý život svůj na jejich polepšení a obrácení pracovati přes to, že již napřed věděl, že mnozí z nich se více nepolepší, ale spíše pohorší. Ano láska jeho Božského Srdce ani k těmto tvrdohlavým a nekajícím lidem neochabla a neutuchla ani dost málo, tak že ještě před svou smrtí s očima zaslzenýma nařiká: »Jerusaléme, Jerusaléme, kolikráte jsem tě chtěl kolem sebe shromáždití, jako kvočna shromáždí kuřátka pod křídla svá, ale ty, ty jsi nechtěl!« A ještě i v posledním svém tažení vysílal vroucí modlitbu k Otci, aby jim odpustil, že nevědí, jak hrozného zločinu se na něm dopustili.

Takto, rodičové, jednejte i vy, máteři dítě, jak se vám zdá, nepolepšitelné v chybách svých. Nenechte vyhasnouti k němu lásku v srdci svém, neboť z větší části děkuje chyby své takorba vrozené vám, rodičové, a sotva kdy bude dítě rodičův mírných a tichých prehlivé a zlostné. Již tedy z toho ohledu musíte s ním míti velikou, ba nesmírnou trpělivost a útrpnost. Jen si vzpomeňte, kterak vy sami po všechna léta se chováte ke svému nebeskému Otci! Odložili jste vy docela aspoň jedinou chybu z let minulých? Či nemusíte při každé zpovědi téměř těchže hříchů litovati a je vyznávatí? A zda byl kdy Kristus s vámi unaven, zda ustal vám domlouvati a tresty hroziti, vás k pokání a obrácení

volati nebo hřichy vám odpouštěti, kdykoliv jste se skroušeně z nich vyznávali? — Nuže, buďte i vy k dítěti svému tak dobří, jako je s vámi Otec váš! Pokračujte dále u vychovávání jeho a neustávejte je napominati, poučovati, kárati a trestati, byt se vám to zdálo býti všechno marné, přece neustávejte, jestli to vaše svatá povinnost; a kdož ví, zdali namáhání vaše, třebaš i po létech, nepřinese užitek, tak že se dítě polepší a přijde do nebe. A byt jste i napřed věděli, že se tak nestane, nicméně jako Spasitel neustaňte v namáhání svém až do posledního dechu!

Znáte diamant, tento nejvzácnější drahokam? Ve stavu přirozeném, jak se nalézá, bývá to kámen docela nepatrný a nehezký, že byste jej ani nezvedli — a přece jakou má cenu?! Avšak aby krásy a ceny této nabyl, musí býti hlazen, řekl bych — pěstován, a to, milý brachu, není jen tak lehká věc, nýbrž jde to také velmi zdlouha a velmi ztěžka, ale brusič nešetří práce, nelituje námahy a pile, nýbrž vzpomíná na lesk, na krásu a vy-

sokou cenu, jichž nabyde kamen v rukou jeho. Tak, rodičové, i duše vašeho ditka jest diamant, ovšem nepoměrně vzácnější a dražší, ale dosud nehlazený, nebroušený diamant — mnohdy s tvrdou hlavou a tvrdým srdcem. Ale jen pomněte, která jedenkrát bude vaše dítě zářiti jako vy-leštěný brillant v nebesích, když je za svatého vychováte. Protož již vytrvejte trpělivě ve svém díle posvátném, v díle nejvznešenějším na světě, jakéž jest od-chovávat, pěstovati a posvěcovati ditko své. — Ó vízte jen bohumilou rodinu Tobiášovu! Chváli sice písmo svatě hodného syna jejich, ale spolu také povídá, komu za to má co děkovati. Praví výslovně, že otec učil syna svého od mladosti Boha se báti a zlého se varovati, a v učení tom neustal, nýbrž pokračoval po celý život svůj, i když syn už dorostl. Ba ještě na smrtelné posteli, když předvídal, že zemře, povolal syna k sobě a udílel mu překrásná a v pravdě otcovská naučení. Chcešli, přečti si je ve 4. kapitole knihy Tobiášovy.

(Přístě dále.)

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

2. Přesvaté Srdce Ježíšovo — zdroj modlitby přímluvné.

Měčná, nekonečná láska k padlému lidskému pokolení pohnula Boha, že se stal člověkem a tedy lidské srdce přijal. Proto plála v tomto božskolidském Srdci Ježíšovu hned od počátku božsko-lidská láska, která všechny lidi vyhojiti, zachrániti, k poznání pravdy přivésti a blaženými učiniti chce. Ovšem jen stručně přehlédli jsme v dřívějším pojednání život tohoto Srdce a museli jsme vyznati: »Jako toto Srdce ještě žádné lidské srdce nemilovalo.«

Z plnosti tohoto Srdce přetékaají ústa slovy lásky v jeho učení; na poli tohoto Srdce vyrostly skutky lásky jako nejkrásnější vzor a příklad lásky; z nevyčerpateľného pokladu tohoto Srdce vynal Pán dary své lásky vůbec, zvláště však učení, příklad a milost oné lásky, která v modlitbě přímluvné jest účinnou.

Co tedy učí Pán o modlitbě přímluvné?

Svatý evangelista Matouš vypravuje nám ve třech kapitolách o důležitém kázání, které Spasitel brzy po nastoupení

svého učitelského úřadu na hoře konal u přítomnosti velikého zástupu lidí, kteří z Galileje, z Desíti měst, z Jerusálema, z Judska a z krajiny Zajordánské k němu přišli. Kázání své započal známým osmero blahoslavenstvím. V kázání tom podal Pán téměř celý obsah svého učení. Také o modlitbě pojednal, a co o modlitbě pravil, platí zvláště o modlitbě přimluvné.

Především varuje Pán při modlitbě před nekalými úmysly a lichým slovíčkářstvím: »Když se modlíte, nebudte jako pokrytci, kteří obyčej mají ve školách a na úhlech ulice stojíce modlit se, aby byli viděni od lidí. Amen, pravím vám, vzali odplatu svou. Ale ty, když se budeš modlit, vejdi do pokojíka svého, zavři dvěře a modli se k Otci svému ve skrytě: a Otec tvůj, který vidí ve skrytě, odplatí tobě. Modlice se pak, nemluvte mnoho, jako pohané, neboť se domnívají, že by pro mnohé mluvení své byli vyslyšeni. Nepřirovnávejte se tedy jim; neboť ví Otec váš, čeho jest vám potřeba, dříve nežli byste ho prosili.« (Mat. 6, 5.—9.)

Z těchto slov však nevysvitá, jakoby Pán delší modlitby konati zapovídal; neboť není to totéž jako mnohých slov užívati, což Pán zapovídá, nýbrž dlouho a vytrvale se modlití. Toho si Pán právě žádá, abychom v modlitbě byli vytrvali; abychom tak dlouho prosili, až bychom obdrželi, tak dlouho hledali, až bychom našli, tak dlouho tloukli, až by nám bylo otevřeno. Máme tak prositi, jak prosí dítě své rodiče, přítel přítele. Nemluví mnoho, ale opakují opět a opět svou prosbu, až jsou vyslyšeni. Ostatně Pán sám udal nám, kterými a jak četnými slovy máme prositi; ukázal nám vzor modlitby, z níž duch apoštolátu patrně vysvitá. Modletez se takto: »Otče náš, jenž jsi na nebesích« atd. »Otče náš« říkáme a nikoliv »Otče můj,« t. j. nemáme se jen za sebe modlití, nýbrž za

všechny, jichžto Otcem je ten, k němuž se modlíme — máme se tedy modlití za všechny lidi.

A k nebi má naše modlitba se vznášeti — »Otče náš, jenž jsi na nebesích.« Tam odtud máme svůj původ a tam se máme opět vrátiti. Hříchem byla nám cesta do nebe zamezena, proto však přišel Spasitel, aby nám cestu tam opět volnou učinil. Nebe je cílem vtělení a vykoupení, a proto má býti též cílem našich modliteb. Těch málo slov předmluvy v modlitbě Páně ukazuje, že modlitba má tyto tři vlastnosti míti: má se nad pozemské, časné věci vznášeti, má o nepomýjící, věčné, o nebe prositi; má býti plna důvěry, vždyť se koná k laskavému Otci; a má býti konečně plna lásky k Bohu Otci a plna lásky k lidem, vždyť jsou to ditky našeho Otce, naši bratři.

Máli modlitba tyto vlastnosti, pak proniká nebe a snáší nebe na zemi. Totiž je nebe čili království Boží dokonalé, čest Boží a naše spasení, aby Pán od nás byl oslavován a my abychom v oslavování Páně svou blaženost shledávali. O to máme napřed prositi. »Posvět se jméno tvé, přijď království tvé; buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.« Vůle Boží jest jeho čest a naše spasení.

Pak můžeme též o časné věci prositi, kolik jich každodenně potřebujeme: »Chléb náš vezdejší dej nám dnes;« náš nadpodstatný, praví Pán, aby nám ukázal, že především máme prositi o chléb duše, o pokrm nadpřirozeného života, tělesný že bude nám přidán. Pak smíme, ovšem skromně, a veškerou péči o své časné potřeby Pánu s plnou důvěrou ponechavše, o každodenní chléb pro tělo prositi; Pán vyslyší nás.

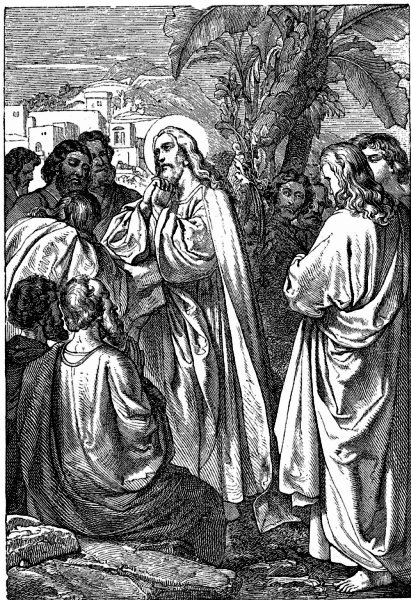
Prosili jsme o všeliké dobro, kterého nám třeba, pak nutno míti na zřeteli zlo, od kterého chceme býti osvobozeni: »Odpusť nám naše viny, jakož i my od-

pouštíme našim vinníkům; * Bůh odpustí nám naše provinění, vyplníme podmínku nám od Pána danou, t. j. odpustíme svým ubližitelům. »Odpusťte, a bude vám odpuštěno.« Konečně prosíme za ochranu v nebezpečství duchovním, v pokušení a o sprostění všelikého zla.

To je modlitba Páně! Nazýváme

ji tak proto, poněvadž Kristus Pán učil nás ji se modliti. Může též slouti naši modlitbou, modlitbou věřících, poněvadž věřící mají neustále ji se modliti a poněvadž zahrnuje v sobě vše, oč máme prositi, celý účel kázání Páně a jeho učení, spasení skrze Ježíše Krista.

Můžeme ji zvatí též modlitbou

apoštolů, neboť neobsahuje nic jiného, leč cíl a úlohu úřadu apoštolského, čest Boží a spasení lidské; žádá se v ní, aby se lidem milosti, odpuštění viny a trestu, sprostění všelikého zla dostalo. Jsou tedy všichni křesťané, žádného nevyjímaje, povoláni k apoštolátu modlitby; neboť všechny křesťany Pán tuto modlitbu modliti se učil a ji konati všem nařídil.

Naučiv nás Pán této modlitbě, pojednává ve svém kázání obsírněji o duchu a smýšlení, jaké při modlitbě máme míti. Modlitba naše má býti vytrvalá a důvěrná, a pak bude nám dáno, oč prosíme. Poukazuje nás na vlastní náš příklad, že totiž těm, které milujeme, rádi dobré věci dáváme, »čím více Otec váš, jenž je v nebesích a pouhá dobrota,

dá dobrého ducha těm, kteří ho prosí.« Tento dobrý duch je především duch apoštolské, vše obsahující lásky; o něj máme prositi, tímto duchem má naše modlitba být proniknuta. Proto činí Pán odpustění viny výslovně odvislé od toho, »jakož i my odpouštíme našim vinníkům,« a praví: »Jestliže lidem jejich hříchy neodpustíte, neodpustí ani nebeský Otec vám vaše provinění; jestli však vy lidem odpustíte, i váš Otec odpustí vám vaše hříchy.« Teprve tehdy můžeme započítí se modlití, když jsme započali milovati a odpouštětí; jinak považuje nás Pán za dlužníky, kteréž dá uvrhnouti do žaláře, dokud by až do posledního haléře nezaplatili. Pak můžeme k Bohu volati: »Otče náš!« když jsme z lásky ke svým spolubližním odpustili a je jako bratry milujeme. Proto výslovně se žádá, abychom za své nepřátely se modlili: »Modlete se za ty, kteří vám protivensví činí a utrhnají vám.« A modlitba, která všechny lidi nezahrnuje, jest velice nedokonalá; v pravdě apoštolská je modlitba za všechny lidi, i za nepřátely; taková má svůj původ v lásce Srdce Ježíšova, který, když jsme byli zlí, hříšníci a jeho nepřátelé, za nás na kříži umřel.

Ukončiv Spasitel kázání na hoře, sestoupil opět dolů a pokračoval po celé krajině v započatém spasitelském díle svém. »I obcházaje Ježíš všecka města i městečka, učil ve školách jejich a kázal evangelium království, a uzdravoval všelikou nemoc i všeliký neduh.« (Mat. 9, 35.)

Ale tu právě vidí Ježíš a ukazuje svým učeníkům rozmanité nemoce a neduhy lidské, a kterak tíží nesmrtelné duše nemoce a neduhy hříchu a bludu. A při této příležitosti poukazuje na nejhlavnější předmět modlitby přímluvné, na nejdůležitější zájem Srdce svého pro království Boží. »A když viděl zástupy, měl lítost nad nimi, že byli

souzeni a leželi rozptýleni jako ovce, nemajíce pastýře.« Tehdy dí učeníkům svým: »Žeň zajisté mnohá jest, ale dělníků málo: proto prostě Pána žně, aby poslal dělníky na žeň svou.«

Toť modlitba o apoštoly. Máli království Boží k nám přijiti, máli jeho jméno posvěceno, máli jeho vůle plněna býti, pak třeba, by počet hlasatelů jeho jména, jeho království a zákona byl zvýšen, třeba, by rozmnoženi byli otcové, kteří nám chléb života dávají; prostředníci, kteří nás od viny osvobozují a s Bohem smírují; pastýři, kteří nás od nebezpečí a všelikého zla chrání. Proto máme o apoštoly se modlití.

Učil tedy Pán, když pravil: »Proste Pána žně, aby poslal dělníky na žeň svou,« nejen, kterak ještě apoštolát modlitby má se zdokonalovati, totiž že nejen sami apoštolsky máme se modlití, t. j. horlivě, abychom všechny lidi zachránili a svatými učinili, nýbrž máme konati též modlitbu o apoštoly, aby Pán apoštoly poslal.

Ale ani to ještě není vše. Aby apoštolská modlitba více účinkovala, žádá Pán, aby byla společná. Pravili: »Když se budeš modlití, vejdi do pokojíka svého, zavři dvěře a modli se k Otci svému skrytě,« tím nikterak nemyslí, že se nemáme veřejně a společně s jinými modlití. Pán tím jen poukazuje, že modlitby a jiné dobré skutky nemáme veřejně konati a ne s jinými a před jinými s úmyslem, abychom od lidí byli viděni a chváleni. Lépe je, konati je potichu a skrytě, nenlí žádného závažného důvodu, bychom je veřejně konali; neboť tak se vyhneme nebezpečí, je konati z marnivosti a pro chválu lidskou. Avšak s jiného stanoviska třeba hleděti na dobré skutky, radnoli anebo jeli to povinnost, je konati pro dobrý příklad. Tu mají platnost slova Páně: »Svítilž světlo vaše před lidmi, aby vaše dobré skutky viděli a velebili

Otce, jenž v nebesích jest.« K takovým dobrým skutkům počítá se též modlitba, kterou církev svatá veřejně nebo společně koná, anebo ku kteréž se dvě nebo tři anebo více osob spolčuje, aby se vzájemně podporovaly a pomáhaly. I v této věci promluvil Pán vážné slovo.

Ježíš se již mnoho nanamáhal slovem a příkladem, aby srdce svých věrných, zvláště těch dvanácti apoštolů, v pravá apoštolská srdce přizpůsobil. Ale dílo toto nechtělo se mu dlouho dařiti. Právě přistupují učenci zase k němu a praví: »Kdo pak jest větší v království nebeském?« (Mat. 18, 1.) Královstvím nebeským představovali si jakési pozemské království, království izraelské, které Pán svou mocí a zázrakem opět obnoví. Aby jim ukázal, že přišel docela jiné království zříditi, a že oni, jižto při zakládání a rozšiřování téhož království mají pomáhati, na docela jiné věci mají mysliti, nikoliv na první místa v tomto království, nýbrž na pokoru a lásku, zavolal malé pachole k sobě, postavil je uprostřed nich a pravil: »Amen, pravím vám, nebudete jako maličci, nevejdete do království nebeského.« Pak vysvětluje jim, jak drahá je duše dětská, a jak hrozný to hřích, dítě pohoršovati a ke hříchu sváděti, a kterak se toho vystříhati třeba; ukazuje pak, jak velikou cenu má duše člověka hříšníka, že Syn člověka přišel ji zachrániti a že nad jejím zachráněním se raduje, jako dobrý pastýř, když zbloudilou ovcí opět našel.

Pak udává prostředky, kterými lze zbloudilého bratra na pravou cestu přivésti. Napřed má se v soukromí napomenouti; nespomohloli to. ať se u přítomnosti dvou nebo tří svědků napomene; a jestliže i potom zatvrzelým zůstal, ať se odevzdá církvi. Církvi pak uděluje všeliké prostředky moci a lásky, aby hříšníka zachránila i odevzdává apoštolům plnou svou moc, řka: »Cožkoli

svázete na zemi, bude svázáno i na nebi a cožkoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.« A připojuje pak ještě jinou moc, jiný prostředek apoštolátu, prostředek a moc modlitby společné. »Opět pravím vám: Jestliže dva z vás svolí se na zemi o jakoukoli věc, za kterou prositi budou, stanet se jim od Otce mého, jenž v nebesích jest.«

Ale i této modlitbě společně konané nedostává se něčeho potřebného, totiž vše získající a i Boha přemáhající moci, kterou má modlitba Ježíše, Syna Božího. Proto dokládá Spasitel: »Kde jsou dva nebo tři ve jménu mém shromážděni, jáť jsem uprostřed nich.« (Mat. 18, 19. 20.)

Tot tedy konečně dokonalá modlitba, modlitba společná, kde se dva nebo tři nebo více ve jménu Ježíše spojují, a kde proto Ježíš sám uprostřed nich jest, a s nimi se modlí a jisté vyslyšení modlitby vymáhá.

»Ve jménu mém,« praví Pán; nezdá se však, že by učenci tehdyž byli slovy jeho úplně porozuměli. Spasitel však chtěl, aby slova jeho dobře pochopili, aby opravdově apoštolsky se modlili, a proto je ještě jedenkrát a důkladněji o tom poučil, a sice při poslední večeři, když se s nimi loučil.

Napřed pojedl s nimi beránka velikonočního, pak ustanovil nejsvětější Svátost oltářní; umýval nohy svým učenkům, dada jim tak příklad dokonalé pokory; pak nařídil zrádci Jidášovi, aby odešel, a nyní počal své věrné těšiti pro trápení, které jim nastávalo a v poslední chvíli ještě jedenkrát zřetelněji a úplněji jako nikdy jindy vysvětloval jim svůj zákon a své učení. A opět započav mluvit o modlitbě, praví: »Začkoliv budete prositi Otce ve jménu mém,« t. j. s důvěrou ve mne, v mém smyslu a jak toho si Srdce mé žádá; neboť »já vyvolil vás a postavil jsem vás, abyste šli a užitek přinesli, a užitek váš aby zůstal: aby,

začkoliv byste prosili Otce ve jménu mém, dal vám.« (Jan 15, 16.) »Budeteli zač prositi Otce ve jménu mém. dáť vám. Až dosavad jste za nic neprosili ve jménu mém: prostě a vezmete.« (Jan 16, 23. 24.) Ovšem ve jménu Ježíše činili učenci zázraky, vymítali i zlé duchy, a jistě také se modlili, jak je Ježíš naučil, ve jménu jeho; ale dokonalé důvěry ve jméno Ježíše, Syna Božího, prostředníka u Otce, dokonalé lásky z plnosti jeho Srdce, a proto dokonalé modlitby ve jménu jeho mělo se jim dostati teprve sesláním Ducha svatého. Týž se jim nyní slibuje; on je měl naučiti všeliké pravdě, aby se jako dítky jednoho Otce a bratří Kristovi

poznali; týž měl v srdcích jejich roz-nítiti lásku, aby, nesnili již o jakémisi pozemském království, a o obnovení království israelského, nýbrž aby měli na zřeteli ono veliké království Boží po celé zemi rozšířené a pro všechny časy určené, do něhož povoláni jsou všichni národové, nejen židé, nýbrž i pohané. Pán vyvolil a ustanovil apoštoly, aby toto království založili a rozšiřovali a toť ten užitek, který měli přinášeti a který měl zůstati. A toť je to, zač Otce ve jménu jeho mají prositi, aby jim dal: toť pak dokonalá apoštolská modlitba, dokonalý apoštolát skrze modlitbu přimluvnou, jak jej Spasitel nás učil a jak se proudí z plnosti jeho milujícího Srdce.

(Příště dále.)

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Část další.)

38. Chceme-li však podstatu pozeňnané pobožnosti naší důkladně pochopiti, nepostačí rozjímati Božské Srdce Páně jako Srdce s božstvím spojené a láskou k lidem roznicené; jemuž právě proto svrchované uctění a láska přísluší: potřebí též nejsvětější Srdce Páně rozjímati jako Srdce nevděkem lidským co nejukrutněji uražené a ztýrané a největšími nepravostmi obsypané; jemuž za tou příčinou netoliko naše láska, nýbrž i naše útrpnost a soustrast po právu a pravdě patří.

Neboť nejsvětější Srdce Ježíšovo miluje pokolení lidské neskončenou láskou. Než i tato neskončená láska, která by měla všech srdci rozohniti a rozplameniti a k Pánu Ježíši táhnouti, ostává na mnoze u lidí nepovšimnuta, ba tím už povržena, že mnozí, přemnozí na místě povinné vděčnosti, kterou by se měli k němu nésti, ani si naň nevzpomenou. Ó co jest lidí, kteří ve své věru k neuvěření veliké tvrdosti urážejí téhož Ježíše Krista, svého rozmilého dárce všeho dobra, an ve velebné Svátosti mezi námi přebývá, nepravostmi nejohavnějšími!

A zajisté, čeho se byli nedopustili bludaři na Ježíši Kristu ve velebné Svátosti ukrytém; čím se byli neprovinili mnozí bezbožní i katoličtí křesťané proti němu! Jaké to ohavnosti! Nuže, patrnó jest nám, že jednak Božské Srdce Páně nevýslovnou láskou rozniceno jest, jednak ale lidé nevděční, na srdci a citu spustlí, kterých se ani tak nesmírná láska nedotýká, i na dále téhož Ježíše Krista nepravostmi svými urážeti neustanou. Tážeme se, kdo jest, aby nebyl pohnut v hloubi srdce svého, rozvážili, co to znamená? Kdo by nepocítil nad tím bolesti? Kdo by

si nepřál tolik zarmoucenému Srdci tuto bolest nějak odejmouti, za toliké nepravosti na něm spáchané poněkud zadosť učiniti a, pokud lze, průkazy úcty a lásky nějaké náhrady poskytnouti?

39. Ze všeho, co posud řečeno bylo, jde na jevo, v čem podstata této pobožnosti naší a svátku, o který se ucházíme, záleží; jaký jest předmět dotčené veřejné úcty; jaká vlastně příčina, za kterou se úcta vzdávati má, a konečně jaký účel, jehož zření při všem tom nám míti jest. Zbývá toliko, abychom se ještě podívali, jakým právem církev sv. svátek Božského Srdce Páně ustanovila a jakým právem smíme se doprošovati, aby jej zvelebila, žádajíc o zavedení zvláštní mše sv. a církevních hodinek.

40. Že po právu ctíme Božské Srdce Páně, jest patrné; máť do sebe vlastnosti, které je činí zvláštní úcty svrchovaně důstojné. Uvažujice pozorně nalézáme, kterak není zde nic tělesného nebo smyslům pojetného, což by věřícím spíše a slušněji a prospěšněji k úctě vystaveno býti mohlo, nežli právě Božské Srdce Páně jednak nejmilostivější jednak co nejbolestněji uražené. Není věru předmětu, který by do sebe vznešenějších tajemství měl a na oči stavěl; není tuším předmětu, z jehož vidění a rozjímání by se v srdcích věřících bohumilejší a spásonosnější pocity probouzely; není předmětu, který by lépe neskončenou lásku Pána našeho Ježíše Krista očím tělesným i duševním představoval; není předmětu, který by se vydatněji hodil za památník tolikेरých dobrodiní nejdobrotivějšího Vykupitele srdcím lidským; ano, není předmětu, který by snáze znázorniti mohl přehořké utrpení, jež pro spásu naši v útrobě své snášel rozinilý náš Spasitel. Neboť to vše a mnohem více ještě jest v Božském Srdci Páně obsaženo, jak se obyčejně maluje a k uctění vystavuje, a netoliko obsaženo a zobrazeno, nýbrž jako vryto a vtisknuto a na oči postaveno. Proto by ani nemohl nějaký jiný předmět věřícím představen býti, který by tak posvátný a spolu tak přispěsobilý byl pocity důků k nejmilostivějšímu Vykupiteli úsilovněji probouzeti, lásku k němu roznécovati, zbožných tužeb rozpalovati a konečně všeliké svaté pocity v srdcích našich tak účinně rozdmýchovati.

Což snadno pochopí, kdokoliv svátek tento s druhými svátky církevními, pokud již zavedeny jsou, porovná.

41. Z čehož vysvítá, jak velice záhodno a patřično by bylo, aby tento úd těla Páně zvláštní úctou vyznamenán byl. Utvrzení budeme ještě více, uvedeme-li na př. svátek pěti ran Krista Pána s úctou jejich veřejnou. Jizvy Páně se ctí a sice zvláštním Oficiem a zvláštní mší sv. a za tou příčinou se rovněž uctívají ruce a nohy a bok nejmilejšího Spasitele našeho. Proč právě tyto přesvaté údové těla Pána našeho Ježíše Krista se považují za důstojný předmět úcty před druhými? Zajisté vytrpěly pro spásu naši zvláštních bolestí a jakoby láska jeho k nám mohutněji a skvěleji ranami těmito se byla proudila. Přihází se tudíž, že nelze živou vírou se komu na ně dívatí, aniž by byl spolu puzen ku zvláštní vřelé úctě a pobožnosti. S takovým pohnutím uctívají zbožné duše údy za nás v lásce zbodené a celují, objímají a líbají je co nejvřeleji a nejněžněji.

Podobně se nésti k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu jsme ještě více povinni pro rány mnohem četnější a bolestnější, kterými netoliko jako ruce a nohy na několik hodin, nýbrž po všechny dni života svého za hříchy naše co nejukrutněji zraněno ano i prokláno bylo; na rány tu myslím vnitřní zkušenosti, zármutku,

bázně, strachu a úzkosti Bolesti tyto, které mu vnitřní rány způsobily, byly po celý život přehrozné: avšak v hodinách utrpení jeho vzrostly až do nekonečna a to právě v pocitu a proto i v srdci, v němž se jako ve svém přirozeném ohniisku či středisku byly sloučily. Pročež lze tu s jistotou říci: Bolesti jeho nejsvětějšího Srdce převyšovaly všechny ostatní bolesti daleko a daleko. Což ostatek vyplývá již z toho, že za tou právě příčinou do smrtelných úzkostí padl. K tomu přidejme ještě oheň lásky, kterou toto nejsvětější Srdce plápolalo; a nejprudší tužby po spáse naší, kterými neustále rozniceno bylo; konečně i ránu kopím na kříži učiněnou: a seznáme, za jakým právem ustanoven jest svátek k uctění pěti ran Krista Pána, avšak tímže právem ba i větším že byla povinnost ustanoviti svátek k uctění Božského Srdce Páně.

Výklad pátý Božského Srdce Páně,

III.

Jaký jest předmět uctění v pobožnosti, v níž voláme: »Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!«

V litanii k Božskému Srdci Páně se modlíme: Srdce Ježíšovo, »za nás trpkostí naplněné,« »v zahradě až k smrti zarmoucené,« »potupou nasycené,« »za hříchy naše potřené,« »nyni ještě ve velebné Svátosti od nevděčných lidí rozervané,« smiluj se nad námi! Což vše rozjímajícímu na srozuměnou dává, že Božské Srdce Páně jest sídlem žalosti a holi.

Kdo by z nás nevěděl, že mimo bolesti tělesné jsou ještě jiné bolesti, které svírávají srdce lidské. Matička Boží bolestná slove královnou mučeniců; trpělať tolik, že žádný jazyk nevypraví, mnoholy trpěla: pročež mořem trpkosti a hořkosti byla. »Stála matka bolestící, podle kříže plakající, na němž Syn milený pněl.« A recte, kdo se jejího těla kdy dotkl, kdo jí bolest na těle způsobil? Kdyby byla v bolestech tělesných také na kříži zemřiti mohla třebaš tisíckrát, bývalo by to ulehčením v jejích bolestech. Ale »jí ve srdci skormouceném, přežalostném, zarmouceném břitký meč ubohé tkvěl. A jak smutná, jak sklíčená byla ona vyvolená Matka Syna Božího! Jak slzela, jak kvílela, jak želela, když viděla

muky Syna milého.« Ne tělo, ale »duši tvou,« t. j. srdce tvé »pronikne meč,« tak prorokoval staříčkový Simeon a slovo jeho se vyplnilo.

Srdce lidské má také své bolesti, které mnohdykrátě traplivější jsou nežli byly tělesné. Kdo by nevěděl, co znamená »srdce sevřené,« »stísněné,« »srdce zkomoucené,« »rozervané;« což když »těžkostí shasiná,« »žalostí umírá,« »úzkostí usedá,« nebo »litostí puká?« Kdo neslyšel anebo sám nemluvil: »To mne v srdci bolí,« a přísloví české: »když mě srdce bolí, vzdám se vůli Boží,« že tomu neb onomu »srdce krvácelo,« ač krev netekla, zdaž neříkáte »osud toho ubožáka jde nám k srdci,« nebo »zpráva tato,« až se dozví, »bude ubohému do srdce nůž.« To jsou tedy bolesti srdce, o nichž jazyk tak rád umí sdíleti a si postěžovati.

Na základě tomtodovedeme si, tuším, snadno představití, že i Ježíš Kristus netoliko na svém těle, ale i v duši i ve svém nejsvětějším Srdci trpěl nevýslovných bolestí, ba i mnohem více a mnohem déle v Božském Srdci svém nežli na těle. A jaké to byly bolesti?

1. Žádný anděl ani cherub, jehož rozum jest mezi všemi duchy andělskými nejdokonalejší, není v stavu bolesti nejsvětějšího Srdce Pána našeho Ježíše Krista obsáhnouti, tím méně obmezený a krátký rozum náš: než přece káže nám povinnost lásky k Božskému Srdci Páně, bychom

i tuto stránku ze života jeho uvážili. Ó jak ztrápeno bylo toto Božské Srdce Páně pro hříchy veškerého pokolení lidského, které mu živě na mysli tanuly! Byl Ježíš Kristus pod tíhou hříchů našich jako zdrcen; proto se modlíme v litanii k Božskému Srdci Páně: »Srdce Ježíšovo, pro hříchy naše potřené, smiluj se nad námi!«

Tížily svaté Srdce jeho jako závaží nesmírné hříchy všeho světa, jelikož jsou největší potupou přemilého Otce jeho nebeského a největší urážkou, za níž ochoten byl zadošť učiniti Bohu, Otci svému.

Sv. Tomáš Akvinský, učitel andělský (Summae p. 3. qu. 46. a. 6), vykládá, že v Božském Srdci Páně povstávaly žalosti a zármutky, jakých nikdo na světě v lítosti nad hříchy svými neměl. Tomu snadno porozumí, kdo se v lítosti nad hříchy svými cvičil. a) Stoupá v srdci křesťanském lítost a žel, čím větší počet hříchův a čím hroznějších. Jaká tudíž byla lítost, jaký žel v Božském Srdci Páně, jelikož na se vzalo všeliké hříchy všeho světa. b) Stoupá lítost a žel v srdci křesťanském, čím více kdo osvicenou myslí mrzkost a ošemetnost hříchu poznává. Jaká tudíž byla lítost v Božském Srdci Páně, jelikož neskončená Moudrost božská pronikla propast hříchu bezednou. c) Stoupá lítost a žel v srdci křesťanském, čím více kdo miluje uraženého. Jaká lítost tudíž byla, jaký žel v Božském Srdci Páně, jelikož milovalo nesmírnou láskou Boha Otce uraženého! Kdo nám jest proto v stavu vypsatí zármutek a žalost Božského Srdce Páně pro hříchy naše?

2. Avšak lítost a žel Božského Srdce Páně pocházely ještě odjinud. Miloval nás Ježíš Kristus. A že viděl, jak strašlivé zlo jest pro nás hřích, že jest to jediné neštěstí a největší neštěstí naše, pojal proto v Srdci svém útrpnost, soustrast

a úzkostlivost nad námi. A čím jsme méně opatrní a čím snadněji k úrazu hříchem přicházíme, tím více se tesklilo a tesklí předobrotivé Srdce Páně o nás.

Než Ježíš Kristus jako Bůh myslil netoliko všeobecně o nás a na nás, netoliko vesměs věděl o nás, nýbrž o o každém zvláště věděl, na každého zvláště myslil, i na mne, ano i každý jednotlivý hřích, malý i velký, jemu zvláště na mysli tanul. A každý byl novou ranou do nejsvětějšího Srdce jeho. Někteří lidé mají za to, že to velkého rozdilu nemá, zdali jednou nebo dvacetkráté kdo do hříchu padne. Arci člověk se poprvé snad ve strachu prvního hříchu dopustil, i zbledl při tom a svědomí mu vyčítalo, že v noci ani spáti nemohl; ale po druhé již snáze a po třetí tak snadno se dopouští, že si ani z hříchu mnoho nedělá. Avšak vězte, že po druhé více jste zranili Božské Srdce Páně nežli po první, a po třetí ještě více. Zdaž tomu není tak, když urazí přítel přítele? O tolikráté hlubší rána byla zasazena do Božského Srdce Páně, kolikráté jsme hříchy své opakovali!

A když povážíme, co jest hříchů v životě jednoho člověka a co potom lidí na světě bylo a bude až do konce světa? Ach, zdaž není tu více hříchů nežli písku ve Vltavě naší kolem Prahy, který, ač se ustavičně vybírá, nikdy se nevyběře, nebo jako písku na břehu mořském? Musili pak zaplatiti za jeden hřích smrtí, ó jakých bolestí a trpkostí asi cítilo pro nás nejdobrotivější a nejmilosrdnější a nejutrápenější Srdce Páně! Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo, trpkostí naplněné, smiluj se nad námi!

A ještě nejsme u konce. Božské Srdce Páně milovalo i sebe a život svůj. Věda, jak dokonalý a šlechtitný život jeho, miloval jej Ježíš Kristus láskou nesmírnou.

Jsou lidé na světě, kteří myslí, že,

kdo nehýří a vše si nedovoluje co srdce a hrdlo ráčí, nýbrž opatrně a ctnostně žije, že duše své nemiluje, spíše prý nenávidí sebe sama a životem pohrdá a proto po smrti touží. Jest to pravda? Kdo má právo važit si svého života, jest především člověk ctnostný. Onť ví, že jeden život v pravdě ctnostný vyváží tisíc životů lehkomyšlných a zhýřilých. Jest ovšem pravda, co Ježíš Kristus pravil: »Kdo by ztratil duši svou pro mne, nalezněť ji.« (Mat. 16. 25.) A »kdo nenávidí duše své, k životu věčnému ostrihá ji.« (Jan 12. 25.) Ale což tak tomu rozuměl Ježíš Kristus anebo my zdaž nerozumíme, v jakém smyslu nenáviděti máme duše své?

Spasitel náš především věděl, jaké ceny život jeho má. Co tudíž pocívoval v nejsvětějším Srdci svém, vida, jak strašlivou smrtí zmařen bude. »Smutnat jest duše má až k smrti!« Srdce Ježíšovo, v zahradě až k smrti zarmoucené, smiluj se nad námi!

Tu jest člověk hrdinské mysli, muž udatný a ctnostný. Máť táhnouti do boje, předvidaje jistou smrt. Táhne s ochotou a radostí i s nadšením, aby zemřel za svou vlast. Avšak miluje i on život svůj; a žijeli ve šťastných poměrech, jeli ve zdraví a síle, tím více na svém životě visí. Proto mu též srdce krvácí a soustrast má sám nad sebou a zármutek cítí v duši své. Podobně i Ježíš Kristus dávno před utrpením svým skrze Jeremiáše (12. 7.) o sobě dí: »Dal jsem milenu duši svou v ruku nepřátel její.« Vydal jsem předražené Srdce své v ruku nepřátel Srdce mého.

A do rukou jakých nepřátel! A jak s ním nakládali! Myslíte, že Božské Srdce Páně bylo jako zdřevěnělé, že necítilo, čím mu byla tolikerá pohana a potupa? Nejhorší věci si vymyslili nepřátelé jeho naň. Pocívoval Ježíš Kristus velmi v Srdci

svém veškeré potupení, kterým Srdce jeho v nevděku lidském rozerváno bylo. Srdce Ježíšovo, potupou nasycené, smiluj se nad námi!

Čím kdo slechetnější člověk jest a slechetněji smýšlí a jedná, tím více se mu všeliké sprostáctví a všeliká nečest zprotiví. Šlechetnost se neměří dle kabátu. Kolikráte je v prostičkém oděvu zlatá duše, zlaté srdce. Ale slechetné srdce pocívuje mnohem více každou potupu i v nejmenším slově, každou hanu, posměch a úšklebek všeliký. A potom velikému pánu, osobě na př. královské, bývá mnohem nesnesitelnější, jeli kým potupen, nežli na př. člověku, který s voly nebo koni bývá zaměstnán.

Co tudíž Ježíš Kristus, Syn Boží, král nade všechny krále nejslechetnější a nejvelebnější, trpěl v Božském Srdci svém, vystaven jsa tolikerým a takovým potupám, že my sotva sneseme o nich mluvit!

Vy také ztěžka zapomináte urážek a bolivá vás to měsíce a kolikráte dlouhá léta: ale zapomináte přece alespoň jedněch pro druhé. Nebylo tak u Ježíše Krista. Srdce Páně tím, že bylo Božské, mělo ustavičně na mysli a v živé paměti všeliké utrpení od počátku až do konce, o němž vědělo. Srdci Páně tím, že bylo Božské, tanulo na mysli, jak málo pravých a vděčných křesťanů bude, kteří vezmou prospěch z přehořké smrti jeho, ano kterak mnohým i ku zkáze bude. To byla veliká rána do Božského Srdce Páně! To byly asi nesnesitelné bolesti Božskému Srdci Páně, vědoucímu, co se ve světě diti bude. A rána tato není podnes zuhojena! Proto jest podnes otevřeno Božské Srdce Páně.

4. Kdybych se s vámi někde sešel a začali byste mi vyprávěti, že jste měli velikého dobrodince a obětavého přítele — ale už ho více není! — a bolesti byste nemohli dále ani mluvit. I tázal

bych se, kterak jste jej ztratili. A řekli byste mi: Považte, obětoval se za inne, když jsem byl v největším nebezpečí utonouti. Vrhne se za mnou do proudu — a kdežto já jsem zachráněn, on přitom zahynul. Co byste si při každé vzpomínce naň myslili? Co pocítovali? Toť by již bylo srdce tvrdší kamene, které s vděčností by nevzpomínalo dobrodince svého. Myslím, že byste často a často u sebe říkali: Kéž bys byl ostal na živu, abych se ti nějak odsloužil!

Nuže, Ježíš Kristus, Syn Boží, obětoval se v skutku za jednoho každého z nás v přenesmírné lásce své. Já byl, tak jsme povinni mluvití všichni, netoliko v nebezpečí zahynouti, nýbrž pro hříchy na věčnou smrt již odsouzen. Spravedlnost božská žádala život můj, smrt věčnou za tresty mé. Tu se nabízí Ježíš Kristus Bohu Otci za nás, přimlouvá se, na kolena se vrhá, aby uprosil rozhněvaného Otce. Když však je všeliká prosba marná, tu nabízí se životem svým: »Půjdu na smrt, aby zachráněn byl přítel můj,« volá k Bohu Otci. A šel a vzal strašlivý ortel smrti na sebe. Ó nesmírná lásko! Ó Ježíši můj! Za mne jsi se obětoval k bolestem nevýslovným na duši i na těle! Co tedy učiním? Ó kéž bych se Ti odplatit mohl! Kéž bys sestoupil k nám! Viděl bys, jak bychom byli Tobě za to povděční! Tehdy, když jsi za nás trpěl, nebylo ještě nás, a kdo Tě křičovali, neznali jak velikou lásku máš, jaké oběti přinášíš, nevěděli kdo jsi a co chceš. Než my nyní známe božství Tvé, důstojnost Tvou, slitování a lásku, Srdce Tvé, život Tvůj a smrt Tvou. Ó Ježíši! Kéž bys byl mezi námi, uviděl bys, jak bychom se Ti vděčnými prokázali a se Ti odsloužili! Ó přijď k nám, sestup mezi nás; alespoň na některém místě, kdekoli, všude půjdeme za Tebou, byt i na kraj světa, abychom Ti úctu vzdali, důvěru a lásku přinesli.

Nepozorujete, jako bychom slyšeli Ježíše Krista ve velebné Svátosti volati: Což Já nejsem mezi vámi? Nesetrvám až do konce v skutku a v pravdě přítomen ve svatostánku na oltářích katolických chrámův?

Ano uvažte, co Ježíš Kristus učinil. Předěsel tužby naše. Jeho láska jej pudila, aby se k nám vrátil a mezi námi dlel, a to nejen na jednom místě, ale na tisících a tisících a k tomu netoliko přítomen nám volil býti, ale volil se dáti každému za pokrm duše, s jedním každým chtěje se spojití ve sv. přijímání. Za tou příčinou ustanovil nejsvětější Svátost oltářní. Pod způsobami chleba a vína podává nám své tělo a svou krev za pokrm a nápoj duši naší.

Avšak slouží přítomnost Ježíše Krista ve velebné Svátosti Božskému Srdci Páně k potěše a radosti? Aneb i tu jest žalost a zármutek? Srdce Ježíšovo, ještě nyní ve velebné Svátosti od nevděčných lidí rozervané, smiluj se nad námi!

Kéž by věřící v živé víře přibližovali se k Ježíši Kristu ve velebné Svátosti, jakého zdaru a požehnání by získali! Nebudu už dále vypisovati žalost Božského Srdce Páně nad tím, že jej mnozí z katolických křesťanů neznají, k němu nevděčně se nesou, ano jej i tupí. Toliko poukáží na slova Ježíše Krista samého, nám už známá: »Jako odplatu za lásku moji splácejí Mi přemnozí nevděkem, tak že na Mne zapominají, Mne si nevšímají, Mnou pohrdají, ano i největší dobrodiní jim prokázané Mi upírají. Za to neúctou, svatokrádeží, vlašností Božskému Srdci Mému nové rány zasazují.

Kdo tudíž milujete Božské Srdce Páně, mějte útrpnost a soustrast s Ježíšem Kristem ve velebné Svátosti. Shromáždějte se rádi kolem Božského Srdce

Páně v živé víře, pevné důvěře a věrně lásce, aby se přesvědčilo, že pravdiva jsou slova naše ze srdce nám jdoucí:

Ó Ježíši, Tobě živi jsme, Tobě umíráme, Tobě lásku zachováme, dokavad ne-skonáme! Amen. *A. Rejzek T. J.*

Jednota Xaveriánská.

V měsíci únoru bylo úkolem apoštolátu modlitby za spolky mužů a bratrstva katolická se modlití a dobré skutky obětovati. Poukázali jsme tehdy milé své čtenáře a čtenárky, jak důležité jest za nynější doby spolčování se mužů i křesťanských matek za slechetným účelem, jak blahodárně takové spolky působiti mohou v rodinách, v obcích u rolníků i řemeslníků, zvláště pak spolky, kde pěstuje se víra, dobrý mrav křesťanský, slechetné skutky. Takovým příkladem krásným jest »Jednota Xaveriánská,« kteráž apoštolsky působí zvláště mezi řemeslníky, mistry a jich pomocníky, o čemž tuto se čtenáři svými sděliti se chceme dle zajímavé zprávy »Pozoru.« Uvidíme, kterak nepatrné věci mohou mnoho působiti.

Roku 1792. stala se Belgie kořistí generálů francouzských a spojena byla s republikou francouzskou. Zbraně schopné mužstvo a dospělejší mládenci krváceli na bojištích od roku 1792—1815. a v mravech zdivočili. Doma vyrůstalo nové pokolení ve školách bez víry a mravu pod učitelí Jakobinskými. Víra a náboženství nalezly tichého útulku jen v srdcích žen, kdežto mládež mužská po dvanácte let vyrůstala bez kněze a bez přijímání sv. svátosti. Nemí divu, že když toto pokolení dorostlo, stálo v šiku nepřátel církve, anebo bylo ve věcech víry lhostejné. K tomu povzněl se průmysl železářský a s ním spojené dolování na uhlí, a tak bylo množství lidu, které žilo v manželství divokém. A aby se neštěstí dovršilo, zorganizovalo se pod

ochranou zákona a koruny zednářství, jako nikde na celé pevnině. A vzdor tomu stojí zde mužský svět jako skvělý vzor víry theoretické a praktické. Žádná země po celém okrsku zemském nemůže se v poměru obyvatelstva vykázati tak velikým účastenstvím na katolických podnikcích, jako Belgie. Kde se vzal tento obrat? —

V oktávě slavnosti sv. Františka Xaverského přišel jednoduchý mistr zámečnický po požehnání ku bráně bruselského kolegia Jesuitův a prál si mluvití s P. Van Caloen. »Velebný pane, znáte mne?« — »Neznám, milý příteli.« — »Já chodívám k vám ke sv. zpovědi a chtěl bych vám něco sděliti.« — »Jen ven s tím!« — »Ale vy se mně vysmějete, já to vím, a přece nutí mne to, abych vám to sdělil, neboť nemám pokoje. Tak slyšte, velebný pane, já jsem se v kostele vašem před sochou sv. Františka modlil a tu mně napadlo . . . Ale vy se již usmíváte a já jsem to bez toho věděl!« — »Jen zmužilost, pane, nenechte se vytrhovati!« — »A tak tedy řeknu to zkrátka: Jak pak, kdybychom založili jednotu mužů?« — »Ó milý příteli, to nejde tak rychle.« — »Vím, velebný pane, ale pokusiti se o to, nestojí to nic; nechte mne jen jednati!« — »Dobře tedy, pokuste se o to, a hleďte získati několik stejně smýšlejících mužů.«

Statný mistr zámečnický šel, hledal a našel. Několik neděl po této rozmluvě — bylo to v neděli 15. ledna 1854. — sešlo se 14 mužů v dílně zámečnicka.

Usedli na učené výhně, na lesknoucí se kovadlině, okolo černých zdí. Zámečnick jednoho po druhém získal, a dnes měli se vespolek seznati a náhledy a zkušenosti své vyměnit.

»Mne již,« jal se mluvití zámečnick, »dlouhý čas to mrzelo, že tak málo mužských službám Božím v neděli a ve svátek obcuje. Ráno to ještě uchází, ale odpoledne tu již po všem. Pozoroval jsem to u svých pomocníků. Přišli ke mně, není o návštěvě služeb Božích ani řeči, a když mne uvidí ve svátek nebo všední den jíti do kostela, potupně se usmívají a vtipkují. Zdálo by se, jakoby u nich patřilo náboženství do starého železa, tam do kouta. A v dílně co jsou to za řeči! Tu pořádná dívka nemůže jíti okolo okna, by se nezarděla. Však víte, jak to chodívá.« — »Ano, kmotře, pravdu máte,« ozval se hrnatý kovář. »U mých lidí vypadá to rovně tak. A ty kletby, to klnutí a ty rouhavé řeči! V pravdě, přátelé, má dílna připadá mně jako horoucí peklo. Ale co tu dělati?« — »Co nechá se dělati?« ujal se opět zámečnick slova. »Nechá se již něco dělati, kmotře! Slyš! Přišle-li takový pomocník ke mně a počne klnouti, řeknu mu mírně: „U mne klnouti není ve zvyku, tu viz nápis nade dveřmi: „Zde se nekleje!“ Z počátku potřásá ovšem hlavou a bručí: „Já si nenechám nic poroučeti, a když vám to není vhod, půjdu.“ Tím však nenechám se mýlit. Málo který ještě odešel proto, že jsem mu kletí zakázal a odešelli, nebylo co litovati. Já vyplácím dělníky své v určitý čas, také se jim u mne dobře vede a zůstanou u mne. A když několik neděl u mne vydrží, zapomenou kletí. A netrvá to dlouho, tu jeden aneb druhý jde sám od sebe do kostela, aby ho žádný neviděl, aneb já nebo vrchní pomocník jdeme s ním na požehnání a po službách Božích

zavedeme ho do hospody, a já vás, přátelé, ujišťuji, mám nyní hodně pomocníky a řemeslo jde dobře, neboť Bůh žehná.« — »Ano, to jest pravda,« vpadl do řeči umělecký zámečnick, který dříve v práci stál u mistra a nyní zaměstnan byl jako dílovedoucí v továrně na stroje. »Dovolte, bych vám to vložil: Já jsem nebyl jináčím, když vstoupil jsem k mistru do práce; ale ten mne dostal, a od té doby jsem dobrým katolíkem a k tomu šťastným. Díky vám, mistře! Žena má a já často modlime se za vás.« — Mistr však pokračoval: »Vidíte, že se něco poříditi dá s muži, ač by se zdálo, že nemají jiskry náboženství v těle. Jiskra již jest zde a doutná pod popelem jako v mé výhni. Ale popatřte,« — a šlápnul několikrát pevně na měch, a vesele do modra vyšlehl plamen z doutnajícího uhlí — »třeba toliko trochu větru z venčí a z jiskry bude plamen světlý a žhavý. A byť i bylo srdce muže tvrdé jako ocel, ono změkne a nechá se spracovati. Zkrátka, přátelé, měli bychom se spolčiti a trochu měchy šlapati. Nemějte za zlé, však mi snad rozumíte. Mám za to, že každý z nás mohl by modlitbou a domluvou toho neb onoho soudruha nebo pomocníka na dobrou cestu přivést. A bude-li nás jen více, uvidíte, že v mnohém mužném srdci očekává vira jen statného budiče, který by ho z ospalosti probudil. A takovými budiči chceme i my býti. Souhlasíte?«

»Ano, mistře, souhlasíme,« ozvalo se ze 14 hrdel a srdcí statečných řemeslníkův. »Ale vy budete naším vůdcem,« doložil zámečnick umělecký.

Mistr toto vůdcovství přijal na sebe a vedl je bez prodlení k P. Van Caloen. Tento sepsal stanovy »Jednoty Xaverianské« a dne 23. ledna 1854. přijal tento houfek. 15 Xaverianů, Tělo Páně z rukou přebáženého kněze. Bylo to první těch

mnohých generálních sv. přijímání mužů v Belgii. Dne 28. května t. r. obdrželi od tamnějšího papežského nuncia, později kardinála Gonella, Xaverianskou medaili. Dne 20. července potvrdil kardinál Mechelnský tuto jednotu.

Pěťadvacet let od té doby uplynulo, a co se v té době stalo z tak nepatrné jednoty? Z této jediné jednoty v počtu 15 mužů vyrostlo 342 jednot, skládajících se z 82.000 mužův a mláďenců. Bohatí a chudí, vznešení a prostí, učení a rolníci, továrníci a tovární dělníci spojili se v bratrské shodě. A jemu po straně stojí jednota, čítající nejméně 250.000 žen a řeholníků, jejichžto úlohou jest modliti se, aby Bůh snahám těchto 82.000 mužů žehnal. A Bůh snahám těchto dal své požehnání. Když jednota tato slavila památku svého 25letého trvání v Bruselu dne 25. srpna 1879, mohl P. Van Caloen mluvit ve svém statistickém výkazu o těchto bohumilých skutečích, které jednota vykonala: O 13.478 obrácení, kterých jednota docílila; o 4860 divokých

manželstvích, které jeho členy s nákladem 25.000 zl. před státem a církví v pravá manželství se proměnila; o 204 osobách, které ze židovství a protestantismu do církve katolické uvedeny byly; o 273 dítkách chudých rodičů, které na útraty spolku v katolických školách vychování došly; o 12.140 špatných knihách a časopisech, které byly buď zničeny, aneb jichž odbírání více obnoveno nebylo.

Jak ohromná to činnost v počátcích svých tak nepatrného spolku! (Sendbote 1882, 12. sešit.) I u nás, máli lépe býti, musí na tomto poli se pracovati. Majili však spolky tyto s úspěchem pracovati, musí býti jejich úlohou, a to ne poslední, věnovati svou pozornost novinářstvu a čelbě; co dobrého podporovati, a co jedovatého ničiti aneb alespoň se tomu opírati. Dále musí hlavní pozornost svou věnovati obcím, aby v čele jejich stáli mužové pokročilí a pevného katolického přesvědčení. To ostatní lehce se poddá.

Zprávy z misí katolických.

Evropa. Pokrok víry katolické v Nizozemsku. Zajímavé jsou zprávy ročního shromáždění katolíků na severu a Pas de Calais. P. Brauvers, farář holandské osady, spisovatel a řečník, líčí nynější stav katolické víry v Holandsku. V jeho farnosti, před branami Amsterodamu, počítá se 700 katolíků, žijících mezi množstvím protestantů. Všichni vykonali velikonoční správu Boží, až na tři muže; většina katolíků přistupuje každého měsíce ke stolu Páně anebo po dvou měsících. Těch, kteří jen dvakrát do roka správu Boží vykonají, není ani 10 počtem.

Město Amsterodam, čítající 80.000 obyvatelů, bude stavěti pět nových kostelů. Napřed založena jest katolická universita (vysoké školy) a svěřena cti. OO. Jesuitům. Starosta městský, protestant, byl přítomen zkoušce vychovanců

těž university, obzvláště z náboženství, a musel úplně vysloviti spokojenost, tvrdě, že za našich časů jest třeba mužů pevných, slechetných zásad. Dobře má! Před několika lety nechtěla královská protestantská akademie přirknouti cenu básni znamenité, protože neucílil náležitě nejvyšší hlavu církve Pia IX.; Jesuité bývají velmi vlídně uvítáni v učených společnostech, a řiditel ústavu byl jmenován spolučlenem komise zkušební. Biskupové s úplnou svobodou spravují diecése své; porady spolku sv. Vincence z Pauly jsou úředně uznány; jméni církevní se spravuje podle církevních zákonů; katolické služby Boží se konají bez překážek, ano, požívají ještě ochrany vlády na hřbitovech, ve vězeních a kasárnách. Katolíci jsou apoštolské stolicí s tělem a duší oddáni a ku všem obětem hotovi. Peniz svatopetrský obnáší po-

měrně velikou sumu. Když se jednalo o chránění území papežského, vytáhlo z Nizozemska 3000 Zuavů do Itálie, a bojovali udatně za sv. Otce. Kéž by i u nás život katolický zkvétal!

Asie. Pokrok víry katolické v misií Amoyenské v Číně. P. Ohinchon, španělský Dominikán, apoštolský vikář Amoyenský, píše 5. listopadu r. 1886. řiditelství spolku rozšíření víry následovně:

»Naše sv. náboženství šíří se pomalu utěšeným způsobem jak na pevnině tak na ostrově Formosa. Nyní stavíme kněžský seminář, v němž synové starých křesťanů se vychovávají. Tito domorodí misionáři, stavše se kněžími, mají působiti mezi svými a zajisté kliditi budou hojně ovoce. Rovněž dokončujeme chlapecký seminář, který, doufáme, k výchování mládeže mnoho prospěje. Nové školy, kaple a budovy pro shromáždění věřících jsou dostavěny. Toho všeho bylo velmi zapotřebí, protože jinověrci co možná úsilovně rozšiřují bludy své. Jest zapotřebí šíření se bludů konec učiniti. Ústavy pro mládež jsou snad nejlepší hradbou proti protestantismu. Modlitby a almužny všech horlivých křesťanů prokážou nám velmi veliké služby v boji pro víru Kristovu. Třetí neděli v říjnu, na slavnost čistoty nejblah. Panny Marie, byla posvěcena kaple s titulem »Pomocnice křesťanů.« Potom byla posvěcena socha nejblah. Panny Marie a slavný průvod. Ó jak krásný a tklivý to byl pohled na veřejné vyznání víry katolické v městě nevěrcův, uprostřed pohanů, kteří se vznešeností obřadů našich nemohli dosti nadiviti. Kéž by královna nebes vyslyšela prosby, které jsem na konec slavnosti z hloubi srdce k ní vysílal za obrácení pohanů, trvajících v temnostech modlářství!

Afrika. P. Serafín Šmidt, misionář, píše z Kairo: Mezi mnohými nehodami, které stihly poslední léta naší misií, měli jsme také mnohou útechu. Potěšili jsme se zprávou, že 16 dětí černošských, vysvobozených z otroctví, posláno bylo z Massaua do Suez. Ditky tyto byly pro nás určeny, ale jich páni dali je po nesčíslných cestách vésti z Axumu až k červenému moři, doufajíce, že je tam prodají. Byl to velmi smutný pohled.

Bída jejich pohnula až k slzám. Vidouce nás, a naše chovance, pochopily hned, že dostanou se do dobrého domu, kde se s nimi bude dobře nakládati. Bázeň před jejich pánem ani v noci jim nedala pokoje. Byly od pána svého velmi týrány; za nepatrné přestupky až do krve mrskány, anebo jim bylo oko vypichnuto, anebo ruka nebo noha uřezána. Ó kolik takových bychom mohli zachrániti, kdybychom měli více prostředků! Mimo těchto ubožáků máme ještě jiné černochoy. Pracují pilně; učí se řeči arabské nebo remeslům; děvčata zase šiji a vaří; hledíme k tomu, aby z nich byly hodné hospodyně. Hoši, 100 počtem, jsou naději naší do budoucnosti. Někteří nejhodnější studují, a jsou katechety. Jiní pracují na poli anebo v remese, a budou z nich hodní hospodáři. Jen almužna z Evropy nám dopomohla, něco tak krásného podniknouti. Budte ujistěni, že naši chovanci vroucně za dobrodince v Evropě se modlí.

Amerika. Misionář z Alabama posílá tuto zprávu řiditelství spolku pro rozšíření víry katol.: »Selma jest malé město, střed Alabama. Čítá asi 10.000 obyvatelů. Máme farní školu pro chlapce a klášterní pro děvčata, které cvičí sestry Srdce Ježíšova. Jsme zde tři kněží z tovaryšstva Ježíšova. Mně svěřena jest misie, patřící ke kostelu v Selma. Celá misie obnáší 300 mil šířky a 50—75 mil délky. Máme 4 kaple, z nichž jsou dvě nové, ostatní jsou na zboření. Všecky čtyry kaple jsou ze dřeva, bez ozdob, kromě kříže a dvou svíců na oltáři. Na cestě nosim s sebou všecko, čeho potřebuji ke mši sv. a k udělování sv. svátostí. Musím často 3—4 kilometry přes propasti a přes hory vše sám nésti, chcili v pralese někde u křesť. rodiny mši svatou sloužiti. Při zastávce táži se, jsouli zde katolíci, pak se u nich zdržím, nejsouli, jdu k protestantům. Často je 10, 15 až 20 mil od železnice vzdálena katolická rodina. Zde najmu si koně nebo meška a jedu na označené místo. Velmi často najdu v rodině 5, 6 i více dětí; jsou buď pokřestěny nebo nejsou; jsou 12, 15, 18 let staré a neumějí dělat kříž. Při pobytu rozmlouvám s nimi a při tom je poučuji, tak že přijmou sv. svátostí. A pak zase odeberu se ke druhé rodině. Obyčejně potřebuji dva měsíce, abych projel celou misií. Na cestě přihlí se

mi všelicos dobrého i zlého. Nejvíce starostí mám s 45—50 mladými, kteří až na nejzazším konci misie bydlí. Jsou již 12—20letí; i musím je dobře cvičiti v náboženství, chtěli, aby mezi protestanty zůstali stálými ve víře. Nejraději bych je vzal s sebou do Selma, hoši by byli u nás, děvčata u sester v klášteře, a pak by z nich snad práce byli pořádní

lidé. Ale k tomu nám schází peněz. Státy Alabama, Mississippi a Georgia jsou téměř nejchudobnější. Nejdůst. pan biskup z Mobile při nejlepší vůli nemůže mi v této záležitosti pomoci. Neodvažují se ani prositi o almužnu, věda, že jiné misie katolické jsou ještě chudší a potřebnější. Dávěruji pevně v Boha všemohoucího.

Různé zprávy a drobnosti.

Poměry církevní v Americe severní.

Jak „Hlas“ udává, vyslovil se sv. Otec s uznáním o svobodě, jakéž se těší církev katolická v Americe. Tamť netřeba se dožebrať všelikých milostí a koncessí, neboť i stát má prospěch z toho, mžliel církev volně konat svůj úkol. Ve sv. Vincentu, klášteř benediktinském, slavnostně posvěcen na opata P. Hilarius Pfränzle. Církev katolická ve Spojených státech rozdělena jest v 105 diecési se 6810 chrámy, 3281 kaplemi, 30 bohosloveckými semináři, 100 kolejemi a akademiemi, 485 ústavy dobročinnými, 2688 školami farními. Kněží jest na 8000, katolíků asi 10,000,000. — Mezi přistěhovalými z Rakouska z roku 1886. jest nejméně 30,000 katolíků, mezi nimiž mnoho Čechů, kteří nechtějí aneb aspoň nerádi přispívají na udržování kostelův a kněží. Nejsou tomu zvyklí z otčiny své. Tam musí každé vyznání své ústavy udržovati. Biskupové američtí zasazují se s neobyčejnou rázností o svěcení nedělí a zřizování katolických škol.

Lesseps a milosrdné sestry. Známý budovatel průplavu suezského a panamského, 81letý hrabě Ferdinand Lesseps, řečnil nedávno na velkém zeměpisném sjezdu v Lyoně o průplavu suezském a panamském. Slavného řečníka zasypali posluchači bouřlivým potleskem, když se zmínil o nemocnicích, jež pro své dělníky zbudoval, a jež péčí milosrdných sester svěřil. Mezi jiným pravil Lesseps: „Když jsem zvěděl, že vyhánějí milosrdné sestry ze země francouzské, poprosil jsem je, aby přišly do Panamy. Jest jich tam nyní 60 a od jejich příchodu přestala neobyčejná dřívější úmrtnost. Nejsem přívržencem žádné zvláštní sou-

stavý vládní, ale zajisté nejsem přívržencem oněch „svobodomyšlných,“ kteří náboženství váku vypověděli.“

Z „Hlasu.“

Sestry křesťanské lásky v severní

Americ. V Pensylvanii, úrodné to a přívětivé krajíně, mezi lesnatými horami, na přívětivém pahorku nedaleko města Vilkesbaru, stojí krásná budova; v průčelí jest viděti dovedně zhotovenou sochu neposkvrněné Panny a nad hlavní branou lze čísti nápis: „Konvent-Malinkrodt.“ Jestliť to dům mateřský a noviciát sester křesťanské lásky. Dle počtu jest jich nyní 320; obstarávají jednu „akademii,“ 40 obecných škol s 8270 ditkami. Paula Malinkrodt, sestra veleslavného poslance, jest zakladatelkou této kongregace. Zatím co zvěčnělý Heřman Malinkrodt na říšské radě v Berlíně pro pravdu, svobodu a právo lidu bojoval, vystoupily v říjnu 1873. první sestry s Paulou ve přístavu New-yorském na pevninu. Nenadály se, s jakými překážkami jim bude zápasiti. Bez dostatečných prostředků, neznámé, neznajíce ani řeč nové země, cizí, bez rady ocitly se tu v nové zemi. Prozířetelnost Boží však se již napřed postarala o ně. Brzo nalezly vůdce, věrného přítele, slechetného dobrodince, a sice velebného p. faráře Nagla ve Vilkesbaru. Farář tento náleží mezi nejzasloužilejší a ctínejhodnější kněze severní Ameriky. Skoro po 30 let snášel horlivý kněz tento nejen horko, ale i zimu a mnohé jiné nehody. Kolik osad, kostelův i škol založil! Za dne i noci, v bouři i v dešti, přes hory a doly, pěšky i koňmo, procházel P. Nagel údolí od jednoho konce ke druhému, aby mezi svými poddanými sv. viru zachoval a rozšiřoval.

Tento zasloužilý kněz pomohl i sestrám křesťanské lásky. V osadě sv. Mikuláše zapustily kořeny. Měly z počátku malé stavení. Tam se modly a pracovaly a doufaly v lepší budoucnost, jsouce všechny šťastny. Brzo přišly mladé Američanky a prosily o přijetí, z Evropy přišla též posila a tak začaly noviciát. Netrvalo to

dlouho, když i jiní kněží žádali sestry pro své školy. V krátké době postavily na pahorku krásnou budovu. Požehnaní Boží spočívalo na nich. Hlavně působí sestry v obecných školách zdárně, protože tyto jsou základem štěstí nebo neštěstí rodin, obcí, státu a celých národů. Jak krásné to povolání!

Zprávy apoštolátu modlitby.

Duch Boží ustavičně působí, nepřestává konati divy své moci, moudrosti a dobroty. a čím více člověk, tvor sice obmezený, ale pro věčnost a pro Boha stvořený, tyto divy Boží moudrosti a dobroty poznává, tím více uznává a si všímá svého povolání a povinnou láskou k Bohu, svému Stvořiteli, Spasiteli a věčnému oblažiteli vzplane. Jeden z nejhlavnějších skutků dobroty a moci Boží jest osvícení a naklonění srdce lidského (které svobodně se rozhoduje pro dobré nebo zlé), aby povrhnuvše všemi trestkami světa, pouze vůli Boží hledalo a jí plnilo — aby Boha ze všech svých útrob milovalo. Mezi tyto skutky Boží dlužno přičísti, kdykoli čteme nebo slyšíme, že v té neb oné farnosti zřídilo se bratrstvo nejsv. Srdce Páně, že ta, ona farnost, škola nebo ústav přivtělen apoštolátu modlitby, ty, ony dobré skutky k usmíření Božské spravedlnosti a k účtě nejvyšší lásky Spasitelovy se konají. Proto zvěstuje náš časopis »Škola B. S. P.« často takové zprávy a my prosíme všechny, kdož jsou

stejného s námi smýšlení, aby nám podobných zpráv zasýlali. Určením jsme jedno, když jsme také skutkem jedno! Takovými zprávami povzbuzeni byvše tím spíše k té divotvorné jednotě v Božském Srdci Ježíšovu se přiblížíme a Hospodin tu jednotu splní, učiní ten div všech divů, že sjednotí srdce lidská rozptýlená různými žádostmi světskými. Od Boha bude to učiněno, a divem bude to v našich očích.

Zvěstujeme následující:

Bratrstvo nejsv. Srdce P. Ježíše kanon. zřízeno a arcibratrstvu v Ř. přivtěleno jest:

V Boskově u Semil, v biskupství Litoměřickém, místním ředitelem farářem J. Hajnygrem;

V Horní Lhotě, v arcibiskupství Olomouckém, m. ř. Karlem Lysým. —

Apoštolátu modlitby přivtělena fara Raškov (Nikler), v arcibiskupství Olomouckém.

Nové tiskopisy apoštolátu modlitby vydány v jazyku arabském v Beyruthu (Syrie) a rozdávají se mezi členy.

Milodary Božského Srdce Páně.¹⁾

Z Prahy. »Pozorujesli, že modlitba od tebe neodstupuje. buď jist, že ani milosrdenství Boží od tebe daleko není.« (Sv. Augustin.) Pravdu slov těchto poznala jistá osoba, která jsouc po dlouhou dobu ve velké tísní duševní, obrátila se ku sv. Antonínu Padovskému, vykonávajíc několikrát po sobě devítidenní pobožnost se slibem, že budeli pomůženo, ve »Škole B. S. P.« ku cti sv. Antonína Pad. vyslyšení prosby své uveřejní, by

tím i jiné k uctívání tohoto světce povzbudila. Jelikož se blíží den 13. června, na kterýž památka tohoto světce připadá a ona přimluvou jeho vyslyšena byla, plní povinnost svou, volajíc: »Svatý Antoníne, ty štedrý divů působiteli, oroduj za nás!«

F. A.

Z Vítkovic. Díky Božskému Srdci P. a nejbl. Marii Panně za ochranu před povodní po nábožném pomodlení se sv. růžence.

J. H.

¹⁾ Dopisy nepodepsané a nezaručené se neuveřejní. Ostatní došlé dopisy přistě.

Z Přerova. Vřelé díky vzdávám B. S. P. a nejsv. Panně za vyslyšení jisté prosby a za uzdravení z těžké nemoce. Ó kéž by vzývali všickni, kdož stížení jsou, tato nejsv. Srdce s důvěrou! V. Z.

Ze Žďáru. Neskonale díky vzdává rodina nejsv. Srdci Ježíšovu, P. Marii, sv. Josefu a sv. Janu Nep. za uzdravení a podivuhodné vysvobození ze hmotného nedostatku. Bůh pomohl. F. P.

Od Příbrami. Vyplnuji slib svůj, který jsem učinila nejsv. Srdci Ježíšovu. Vzdávám neskončené díky B. S. P. za vyslyšení prosby na den sv. Josefa a za obdržení mnoha milostí, jichž nejsem ani hodna. V. P.

V. P. vzdává vroucí díky B. S. P. a bolestné Matce Boží za uzdravení nebezpečně nemocného syna.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. Sv. Otec poslal kardinálu v Americe, arcibiskupu Gibbonsovi, list, ve kterém chválí snahy biskupův amerických o zařízení university katolické; zmiňuje se v listu řečeném o ustavičných snahách církve katolické, směřujících k pravé vzdělanosti a osvětě. — Některé listy liberální vystoupily s návrhem, jak by možno bylo docílit shodu mezi sv. Stolicí a vládou italskou. Tedy sami liberálové i přes všechny garanční zákony uznávají neutěšenost a nespořádanost poměrů vlády italské ke sv. Otci. Poslanec Toscanelli oznámil interpellaci pro porušení papežského zákona; kňh na pomníku Viktora Emanuela nedávno odhaleném šlape papežskón tiaru a klíče! — Zajímavá jest zpráva, že v městě Este sešlo se 400 katolíků ke schůzi a ustanovili se na tom všemi prostředky bojovati za obnovení světské moci papežovy. Shromáždění rozešlo se volajíc: »Do Říma! Řím nebo smrt.« — Oslava kněžských druhotin sv. Otce, jak jinak býti nemůže, má do sebe ráz v pravém slova smyslu katolický. Katolíci apoštolského vikariátu Yokohamského v Japonsku zaslali v příčině jubilea sv. Otce do Říma list, psaný jazykem japonským, v němž mu blahopřejí, ujišťující, že i v chudobě své práce se účastní slavnosti této.

Rakousko. Katolický spolek školský ve Vídni utěšeně zkvétá. Odbývána dne 21. dubna valná hromada, v níž s radostí vzato na vědomost, že spolek vydržuje již dvě školy katolické. Spolek již nyní — po jednoročním trvání — má 4882 členů. — Vypukl nyní nový boj proti

škole náboženské jak v Rakousku, tak v Uhrách. Listy liberální vyzývají všechny liberální živly, aby svorně vystoupily v boj proti, snahám o školu konfesijní. A za Litavou snaží se školdozorcové školy náboženské, kde ještě zbyly, měniti ve školy beznáboženské, zejména v obcích katolických a nemaďarských. V opatrovnách pěstuje se duch beznáboženský. — Dne 19. března zabýjil ministr vyučování v rakouském museu ve Vídni kostelní výstavu. Vystaveno tam z celého Rakouska skoro vše, co zajímavého a cenného v oboru umění církevního, a sice jak staré památky, tak i umělecké práce doby nové. Velmi zajímaví též předměty vystavené, jež císařská rodina věnuje sv. Otci k oslavě jeho kněžských druhotin.

Anglie-Irsko. Horní sněmovna anglická schválila osnovu pozemkového zákona pro Irsko. Vláda pokládá — tak prohlásil Salisbury — jak pozemkový zákon, tak trestní osnovu írskou za nejdůležitější ze všech předloh. Ubohé katolické lrčany očekává tedy nové pronásledování.

Východní Evropa. Dle zpráv bude jmenován katolickým biskupem pro království srbské P. Euseb Fermendzin z řádu sv. Františka.

Amerika. V Chicagu konalo kněžství 15 diecési schůzi u příčině založení spolku pro německé kněžstvo v Americe. Spolek ten má mimo okázalou oslavu jubilea sv. Otce hlavně zaříditi útulnu pro přistěhovalce a podporovati katolický tisk a spolky katolických tvaryšů.

V měsíci červnu modleme se za křesťanskou rodinu.

Jak krásný a milý pohled skýtá nám opravdu křesťanská rodina! Otec jest vždy ctěn a vážen; jeho rozkaz jest jako hlas Boží. Jemu po boku milená manželka, sdílíc s ním dobré i zlé. Okolo obou tvoří korunu bohabojné dítky, poslušné a pilné, jimž oba, otec i matka, věnují celý život, celé srdce své. Tot svazek ne lidský, nýbrž božský! Tot dílo ne lidské, nýbrž božské!

Původním zakladatelem manželství jest sám Bůh. Když stvořil prvního člověka Adama dle obrazu a podobnosti svého, řekl: »Není dobře člověku býti samotnému, učiněmež jemu pomocnici podobnou jemu.« (Mojž. 2, 18.) A když byl Pán Bůh učinil ženu, přivedl ji k Adamovi, požehnal jim a řekl: »Rostež a množte se a naplňte zemi!« Tak Bůh povolal na svět první hlavy rodiny. A v tom zakládá se důstojnost, posvátnost a nerozlučitelnost svazku manželského. Ó kěz by se byl řád Boží nikdy neměnil! Kěz by svazek tento vezdy svatým zůstal! — Než po pádu prvních rodičů vše se zhoršilo, i manželství se zhoršilo. Smyslmost dostala převahu nad rozumem a nad vůlí člověka a protrhla hráze, kteréž Bůh přírodou a zákonem svým manželskému spojení položil, jak lze mezi pohany viděti. Žena považována za otrokyni muže svého, s níž mohl muž nakládati dle libovůle své. Ale »kde se rozhojnil břich, rozhojnila se i milost.« (Řím. 5, 20.)

Kristus Pán přišel na svět, aby spasil lidstvo, aby ji původnímu určení navrátil; tudíž muselo záležeti na tom velice, aby základ společnosti lidské, rodinu, posvětil a stav manželský novými obdařil milostmi. Protož povýšil manželství za svátost a posvětil je. Sv. apoštol Pavel o tom píše: »Muž jest hlava ženy, jako jest Kristus hlava církve. Muži, milujte manželky své, jako i Kristus miloval církve a vydal sebe samého za ni, aby ji posvětil, očistiv ji obmytím vody skrze slovo života. Tajemství toto veliké jest: ale já pravím v Kristu a církvi.« Jako toto spojení Syna Božího s církví jest založeno na věrné lásce a jest nerozlučitelné: tak také má manželství spočívat na vroucí, nezměnitelné a upřímné lásce. Jen z takového manželství pochází zbožná rodina, a ze zbožných rodin na základě božském lid hodný a zbožný. Rodina taková, křesťanským duchem proniknutá, jest jako malé království pokojné a nedotknutelné, jest — dle slov sv. Augustina — domácím chrámem, pravou svatyní.

Z toho vidno, že musí Božskému Srdci Páně mnoho záležeti na tom, aby rodiny byly opravdu křesťanské dle příkladu sv. Joachima a Anny, Zachariáše a Alžběty dle nejvznešenějšího příkladu rodiny přesvaté Ježíše, Marie a Josefa.

I do tohoto posvátného chrámu rodinného zasahují nepřátelé jedovatou rukou, otravujice poněáhu rodiny a skrze ně kazíce národy veškeré. Tot největší neštěstí, jakéž jen možno z ohledu rodiny. Nuže, na nás jest, abychom vroucnými modlitbami na Božském Srdci Páně vymohli ochranu veškerých rodin, aby nepřátelé neměli přístupu a moc jejich překážena byla; aby rodinný duch se obnovil ve smyslu Ježíše Krista, jenž sám stav rodinný posvětil přítomností svou. Kěz by Ježíš Kristus zase zavítal do palácův i chaloupek, aby všickni řídili se jeho svatým zákonem! Na zbožných rodinách visí blaho církve, národů a vlasti naší milé.

Modlitba.

Ó Ježíši! Skrze neposkrvněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne. spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za rodiny křesťanské i nekřesťanské: obnov, upevní a posvěť je svou milostí skrze neskončenou lásku Božského Srdce Tvého. Amen.

Pane Ježíši, zastrž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církve, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

PozDraVujte horLIVě nejsVětější svátost Oltářní: tuto Líbeznou potraVu V Pánu uMírajících!

O sv. Cyrillu a Methodu.

Hřímá na slovanském věstec na Jordáně:
„Vzhůru! připravujte, bratří, cestu Páně,
svatí Cyrill, Method chystají se spolu
po tisíci letech k pozemskému dolu.
Zarovnejtež jámy; hory hříšných svárů
vrztež do propasti, modly do požárů!“

Nad Soluní vychází
hvězda nevidané krásy,
ku Slovanům provází
apoštoly věčné spásy;
a kde ona prodlévá,
zlaté světlo rozlévá.

Cyrill, Method s ochotou
chápagi se žezla kříže,
aby jeho jasnotou
ozáfilí města, chýže;
tušit' hojnou úrodu
ve slovanském národu.

J. Soukop.

Hvězda.

Aj, hle, jitřenka se skví
na moravském Velehradě,
jako nad Betlémem tkví,
lid se diví její vнадě;
všude hlásá zvučný ples:
„Slunko vzejde ještě dnes.“

„Na Moravě úkol náš,
tak nám hvězdou Bůh sám káže,
„jdeme spasit národ váš,
an jej bludů řetěz váže;
neseme vám z východu
synů Božích svobodu.“

J. Soukop.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

12. Ukázalli jsem až potud, jak se
diamant uhlazuje, poslyšte ještě, jak se
zlatem okrašluje a roubí! Neboť vaše
úloha, rodičové, jest netoliko onen jed
starého hada ze srdce dětského vyháněti

a zlato od strusek vyměšovati, nýbrž i
toto zlato, jež Bůh do srdéčka jeho
vstípil, tepati a vydělávati, čili jiným
slovem: vaší péčí má také býti, abyste
i to, co dobrého v duši dítěte se

skrývá, pěstovali, aby pučelo, rostlo, kvetlo a ovoce přinášelo, aby sloužilo jedenkrátě ditko vaše Pánu Bohu i vám k radosti.

»Aj,« pomysli si snad mnohý otec anebo matka, »tato starost bude mně ušetřena, neboť nějakého zlata neznamenám na našem dítěti; hlavu má tvrdou jako dub a srdce chladné jako led, ale po zlatě ani památky!« — Avšak ne-naříkej a nežaluj; máli dítě takovou hlavu, jak pravíš, a takové srdce, má obě nejspíše od vás rodičův, a právě proto měli byste hleděti obě napraviti. Avšak nebude tomu tak, jak pravíte; pojďte jen a prokopáme trochu důl jeho srdce až hluboko do duše, a já vám ukážu bohaté zlatonosné žíly. Ale k takovému dolování třeba světla, a proto vezměte do ruky nejlepší a nejjasnější světlo, jež jste dítěti vašemu nejdříve rozžali, totiž svíci křestní!

Tehdá, když kněz tuto rozžatou svíci podal vašemu dítěti, udál se div podobný onomu, když Bůh stvořil svět, ba ještě podivnější. Když jste totiž nesli dítě ke křtu sv., byla také jeho duše prázdná, pustá a temná; ale na křtu sv. řekl Duch sv.: »Budiž světlo!« a hned bylo světlo v něm. Duch svatý vyloučil tmy prvotního hříchu z duše a vylil v ní jasnou zář milosti Boží tak, jako rozlévá slunce zlatou zář na hory a údolí, když z rána vychází. Pak vstúpil do ní i rostliny, jež mají růsti a ovoce přinášeti, t. j. vložil do duše dítěte vlohy a schopnosti, zárodky to ku všeliké křesťanské ctnosti, aby jako nové stvoření mohla žiti život nový, život svatý, život dítky Božího zde i na věčnosti. Vždyť snad ještě znáte oněch sedmero darů Ducha sv., jimiž dítě vaše na křtu sv. úplně proměněno bylo; z uhlí stal se diamant, z prachu a hlíny čisté, ryzí zlato. Ó rodičové, kéž byste mohli svýma očima jen trochu nahlédnouti do vnitra vašeho dítěte, když

vám je kmotrů ode křtu domů přinesou; ó jak byste zaplesali nevýslovnou radostí, že byste také rekli: »Toté mé dítě přemilé, v němžto se mi dobře zalíbilo!«

Ale pozor! Tyto dary Ducha sv. a počátky ctností jsou v dítěti tak jako jiné vlohy a nadání, na př. k hudbě, zpěvu, malířství a p. jako malouňka semínka, jako nepatrné zárodky. Avšak jako semínko na poli může se udusiti, zašlapati, zmrznouti a jinak zahynouti, tak i nadání v dítěti mohou usnouti a odumřiti, a podobně i ony dary a milosti Ducha sv. — semínka ctnosti mohou zamlknouti a zakrněti. V životě pozdějším mohlo by se tak státi vinou dítěte; kdyby však se tak stalo v jeho mládí, byla by to vina rodičů, pěstounův a učitelů. Proto, rodičové, musíte míti péči, aby tento útlý zárodek v srdci dítěte mohl růsti a se vyvinovati, aby Duchem sv. vstúpené vlohy ku víře, naději, lásce, pokoře, trpělivosti, poslušnosti atd. se také uskutečňovaly. Neboť co platno, že má dítě na př. dobré vlohy ke zpěvu, neučil je někdo, jak by mělo zpívat. A co mu platno, že mu Duch svatý vstúpil nadání ke sv. zpěvu, milování a chválení Boha, nepovili mu nikdo, proč a jak by Boha chváliti a milovati mělo? A podobně má se to i s ostatními vlohami. Tak jako kus zlata nemůže se sám sebou přetvořiti na př. v sošku Panny Marie, tak se i dítě nemůže vychovat samo sebou v řádného křesťana!

Zde však nastává otázka, kterak se dostati až k duši dítěte a kterak lze ony dobré zárodky pěstovati a podporovati, aby se dařily, rostly a ovoce přinášely?

To vám nepovím já, nýbrž to nechť vám zase ukáže Kristus Pán, vychovatel a mistr všech mistrů. Jeho učenci byli také právě děti v životě křesťanském, a proto je nejednou nazýval »synáčekové.« I nebylo to snadnou prací, odchovati je v řádné křesťany. Vyjma Jidáše nebyli tak dalece žádní zlí lidé, měli dobré srdce

a i jiné dobré vlastnosti; ale co dobrého na sobě měli, bylo vše ještě slabé a nepatrné, teprve jako zárodek. Tak na př. jejich víra. Kristus Pán znal zajisté své učení jasně, zřetelně a pochopitelně přednáseti, znal také velikými zázraky je dokázati, a přece nechtěli učenici pevně v božství jeho věřiti. Ale božský Mistr neustává, pokračuje trpělivě dále slovy, zázraky a výklady pisma sv. je přesvědčovati o pravdě svého učení; ano on v jejich přítomnosti chválí pevnou víru jiných a kárá vážně nedůvěru jejich. Vzpomeňte jen na bouři na jezeře genezaretském, na dva učeníky jdoucí do Emaus a na Tomáše nevěřícího, jemuž k vůli se Kristus Pán podruhé zjevil, aby ho u víře upevnil.

Jiná slabounká sazeňka v srdci učeníků byla síla ducha čili zmužilost. O utrpení a pronásledování neradi slyšeli a rmoutili se ihned, kdykoli se Kristus Pán o tom jen zmínil. Tu mu nastala nová práce. I mluví tedy s nimi otevřeně a bez obalu o kalichu utrpení, jež bude jim píti; spolu však je těší otcovsky, slibuje nejhojnější odplatu a připovídá, že je nezanechá sirotky, nýbrž že zůstane s nimi. Nemohu ani všechno pověditi, co činil Spasitel, aby jen dobré vlohy učeníků svých vypěstoval. Čtete si o tom, rodičové, ve sv. evangeliu a v biblické dějepřevě, čtete si zejména ono dlouhé kázání, jež při poslední večeři k nim měl; jest v něm celý poklad pravidel vychovatelských, jež ukazují, jak se má v dítěti dřímající dobro probouzeti a k vývinu vésti. Nejméně jednou za měsíc měli by si otec a matka řeč tuto přečísti a jako v zrcadle se zhlížeti, zdaž i oni tak horlivě se snaží, aby v dětech svých dobré zárodky víry, naděje, lásky, pokory, čistoty a jiných křesťanských ctností pěstovali a ke vzrůstu pobádali.

A opět nemyslím, abyste snad dětem svým o dotčených ctnostech drželi dlouhé

výklady, nikoli, nýbrž krátce a dobře jest i zde zlatým pravidlem. Na př. pozorujete, že vaše dítě bývá v kostele roztržito, sem tam se ohlíží a mluví; hle, tot důkaz, že jeho víra ve přítomnost Boha není dosti živá. Protož vezměte si je doma stranou a mezi čtyřma očima mu vytkněte onu chybu; spolu vzbudte v něm dřímající víru, že Bůh tam ve svatostánku opravdově přebývá, kde zástupové andělů v bázni a uctivosti ho oblétají a jemu se koří, a ukažte mu na sobě, kterak se tu vůči Bohu chovati má. Vezměte je na př. do kostela v čas, kdy tam nikoho není, poklekněte s ním před hlavní oltář a sepnouce nábožně ruce, předřikávejte mu takto: »Věřím, ó můj Bože, že zde v pravdě a skutečnosti přítomen jsi, a klaním se Tobě se všemi anděly. Odpusť mi, že jsem Tě zde v kostele neuctivostí svou urazil a rozhněval.« — Budoucně pak nechte si dítě u sebe, aby na vás vidělo, jak se má v kostele chovati. Učeník má býti stále při svém mistru, neboť mezi učeníky ničemu se nepriučí.

Takovým též způsobem máte v dítěti svém vzbuzovati důvěru a zmužilost, aby neklesalo na mysl, i když opět a opět do svých starých chyb upadá. Řcete mu: »Nezoufej nad tím, že tak často hřešíš, ale lituj ihned poklesku svého a rychle zase povstaň; viz, Pán Bůh ti chce rád pomoci, pros ho jen pilně za to...«

V Pánu zesnulý biskup řezenský, Sailer, vypravuje, kterak jej rodičové jeho vychovávali. Když mu bylo pět let, učila ho matka netoliko ústy, ale i ze srdce se modlití, a když otec po jídle říkal nahlas modlitbu: »Děkujeme Ti, Pane Bože náš...«, bývalo prý mu okolo srdce tak, jakoby byl v kostele. Když matka přádala len anebo konopí, vyprávěla mu nejraději o Vykupiteli, o jeho skutcích, umučení a o životě věčném; otec pak, obuvník, sedě na své nízké třínožce, vy-

kládal mu o všemohoucnosti a prozřetelnosti boží. Oba prý učili jej všemu dobrému, ale více skutky, nežli slovy. Za to také doživotně s vděčností jim to připomínal. Přišel o své matce: »Díky tobě, matko nejdražší, na věky zůstanu tvým dlužníkem! Kdykoli jsem viděl tvé jednání a počinání, tu každý tvůj krok, každý pohled, tvá práce, tvé utrpení, tvá modlitba, ba každé slovo tvé hluboký na mne činilo dojem a cit náboženství jako znovu oživil v srdci mém. A tento cit nebyly žádné náitky a pokušení, žádné strasti, ba žádný hřích s to, ve mně vyhubiti. Cit ten žije podnes v nitru mém, ačkoli již více než 40 let tomu, co jsi nás opustila...«

Pozastavte se na chvíli, rodičové křesťanští, a zkoumejte svůj dosavadní způsob vychovávání dítek. Otažte se svého svědomí: »Co činím, abych v dítěti svém pěstoval zárodky víry, naděje, mírnosti, trpělivosti, lásky k Bohu a ku bližnímu? Vzpomněl jsem vůbec kdy na to? Zpovídal jsem se kdy z nedbalosti této...?«

Ale ku zdárnému pěstování dobra v dítěti třeba také pilně a bedlivě hlídati!

Znášli pak se dobře, matko křesťanská, v pečení chleba? Nenilíž pravda, že vezmeš dříve hrst kvasu, zaděláš do většího množství mouky a necháš v díži, až všechno zkyne a zkusá? — Myslíš si snad: »Aj, aj, od kterého pak času stal se z našeho pisatele pekař?« — Já však pekařem nejsem a také nebudu, a co jsem tu napověděl o kvasu, mám z úst Krista Pána. Za jeho času žili totiž lidé, kteří s náboženstvím tropili hrozné neplechy, jeho učení překrucovali, lidu nezáživné a protivné činili, ano i k nekalým účelům je zneužívali, a vůbec lid od dobrého odvraceli a v blud sváděli; byli to fariseové. To nemálo bolelo Ježíše Krista, a proto při každé příležitosti varoval posluchače a zvláště učeníky své

před všelikým stykem s farisey, a užívaje při tom onoho podobenství, říkával: »Varujte se a střežte kvasu fariseův!«

I vaše ditky, rodičové, podobají se na duši měkkému těstu, táhnou a ssají vše, co vidí a slyší, do sebe, a nechají se tím prosáknouti, prokysati. A kvas leccjaký, zlý a jedovatý, nalézá se v každé vsi, v každé škole, ba mnohdy i v domě otcovském. A proto i vám, rodičové, káže opatrnost, abyste před touto nákazou pilně své děti střežili.

Nemohu zde poukázati na všeliký jedovatý kvas, jenž malé ditky ohrožuje, neníť také všude jeden a tentýž; jiný hrozí dětem ve městě a jiný zase na venkově, jiný dětem bohatým a opět jiný dětem chudým; ale o dvou se přece tak mimochodem zmíním.

Jistý pán navštívil jedenkrátě věznici a vyptával se toho a onoho z vězňů, co ho sem přivedlo. Jeden z nešťastníků netroufal si ani říci, pro jaký zločin zde pyká — tak veliký, tak ohavný byl! Udiven táže se pán, jak že k tomu přišel, zdali snad bylo už vychování jeho špatné? »Ach,« odvětil vězeň, »vychován jsem byl doma od svých rodičů velmi dobře, ale na ulici byl jsem sveden; tu jsem se naučil záhy kouřiti, piti, krásti a ještě horší věci páchat. Ó pane, varujte děti před ulicí, kde tolik ďáblů číhá, by je svedli a zkazili!«

To platí vám, rodičové! Necht je na vsi nebo ve škole jen jedno zkažené dítě (a kde asi není takového?!), dostačejný to kvas k nákaze všech ostatních. — Vypukneli někde mezi dětmi nakažlivá nemoc, nesmí se tyto ani do školy posylati, aby se spolu nestýkaly; a to zajisté moudré jest opatření. Ale nenilíž náказа mravní mnohem horší a nebezpečnější? Tu zhyne a odumře vaše dítě při zdravém těle na duši své tou měrou, že sotva vstane ještě jednou z mrtvých.

Proto nevěřte dětem svým jen potud, pokud sahají oči vaše. Spustiteli je s očí svých, pak budou brzy skutečně »rozpustilé,« t. j. na rejdišti hříchů se budou bez kázně a bázně proháněti.

Ale škůdce a svůdce dítek zdržuje se někdy i u vás doma a tropí směle před očima vašimi nekalé své řemeslo. Takovýmto škůdcem jest špatná kniha, jakéž za našich časů zúmyslně na zkázu mládeže se tisknou a od neopatrných rodičů kupují za dárky dětem ku jmeninám, ke štědrému večeru, ke sv. birmování atd. Proto, rodičové, pozor! Nenechte dětem žádnou knihu dříve čísti (a byť ji i ze školní knihovny přinesly), pokud jste ji sami neprohlédli a se neprevěřili, co v ní dobrého nebo zlého. Neboť — nepovím vám zajisté nic nového, že za našich časů jest bohužel ve školách i takových učitelů, kteří sami žádného náboženství nemajíce, k tomu pracují, abý i děti jim svěřené Bohu odcizili a jim všecku úctu a lásku k modlitbě, ke svátostem a ke chrámu Páně odňali.

Podobně dejte pozor, jaký kalendář máte doma; neboť i ve mnohém kalendáři bývá velmi špatné a otravující čtení, a obyčejně v povídkách a příbězích obaleně a skrytě rozšiřuje se zášť a nenávisť proti katolické církvi, jejím posvátným obřadům a sluhům. Jest tedy za našich dnů pro každého otce a matku věci svědomí, aby pilně dohlíželi, co děti jejich čtou. Neboť již to tajemní a skrývání knížek před rodiči činí čtení nebezpečným dítěti, byť i samo o sobě bylo bezzávadno. Toť bývají první cesty a spády klamu, podvodu, přetvářky, krádeže, mlsnosti atp. A mnohá kniha vtiskne dítěti do duše nezapomenutelné pojmy a dojmy, jež mu bývají mnohdy i v pozdějších letech ohniskem hříchův a záhubných náruživostí. Modlíšli se, otče, matko: »Neuvoď nás v pokušení,« pak jest také tvou povinností odstraniti před

dítkami vše, čím by v pokušení mohly býti uvedeny.

Avšak vedle těchto viditelných nepřátel plíží se i tak mnohý neviditelný duch zlý, jenž vaše dítě uvnitř pokouší v myšlénkách, citech, v žádostech srdce i těla. Ba mnohé dítě naučí se samo od sebe nejhorším ohavnostem, a podněcováno ďablem klesá do hřichu, jenž jest největší zlo na světě. Jak, rodičové, neleží vám na srdci, že by i vaše dítě též takovéto neštěstí stihnouti mohlo?

»Ale pro Bůh, co pak mohu dělati?« řeknete snad; »vždyť nemohu do duše dítěte viděti!« Viděti ovšem do ní nemůžeš, ale zasáhnouti v ni oběma rukama — to můžeš, otče a matko! I tomu tě naučí tvůj božský Mistr. I on věděl dobře, jak slabi a bojácní jsou učenici jeho, věděl, že ze strachu před lidmi všickni ho v utrpení opustí; ba věděl, jak snadno by i víru všecku pozbyti mohli, a toho zvláště se obával. Co tedy učinil? Vzal jejich slabé, bojácné a ohrožené srdce do rukou svých a donesl je ke svému nebeskému Otci s prosbou, aby je posílil a ode všeho zlého ochránil. A to bylo poslední večer jeho vezdejšího života, kdy se s nimi loučil. Dav jim dříve upřímné ponaučení, konal pak za ně onu božskou modlitbu, již nám sv. Jan v 17. kapitole napsal. Neznám věru vhodnější modlitby, již by rodičové za své děti konati měli, nad tuto, předpokládaje, že také o nich platí, co zde Kristus Pán o sobě praví: »Oznámil jsem jméno Tvé lidem, jež jsi mi dal ze světa (dítkám). Tvoji byli, a mně jsi je dal« atd. Tak se modlil.

A jakou moc taková jeho modlitba má, slyšeli jsme také z jeho úst. »Pětre,« pravil jedenkrát, »prosil jsem za tebe, abys nekolísal u víře.« A tak se skutečně stalo. Byť i Petr v čas pokušení byl klesl, zapřev Mistra svého, nicméně víru v jeho Božství nikdy nezapřel.

Rovněž známo, že modlitba svatě Moniky vymohla na Bohu milost obrácení synu Augustinovi.

A rozumíte nyní již, rodičové, co jsem mínil »oběma rukama,« jimižto můžete a máte zasáhnouti do srdce ditka vašeho, abyste v ně nepustili hřích, anebo, jestliže již tu, vyhnali jej odtud? Ó modlete se, modlete se často, modlete se každodenně za své děti, a především ty, o tče, jehožto jako pána rodiny jest první a nejzávažnější povinnost o své pečovati; matka, byť i měla nejlepší vůli, sama nestačí.

Do »Školy B. S. P.« přichází mnohé dopisy ze všech stran, v nichž lidé rozličné své starosti a záležitosti doporučují nejsv. Srdci Páně. Také nejedna ztrápená matka stěžuje si tu nad nezdárnými ditky, vypisuje, co že se za ně již naplakala, namodlila, naprosila a oběti podstoupila, ale — ku podivu — ani od jediného otce nikdy nic podobného nedošlo. Zdá se, že modlení za ditky již nadobro jen matkám přenechali!

Ale ku potěšení všech matek a více ještě k vážnému poučení tobě, o tče křesťanský, zajdu ještě jednou k božskému Mistru a přinesu ti od něho ještě jeden léčivý prostředek pro hřešící ditky tvé. V oně krásné a v pravdě otcovské modlitbě, o níž jsem se svrchu zmínil, vyznává také Spasitel, co činí ohledně hříchů svých učeníkův a vůbec všech věřících, a praví k Otci: »A já posvěcují sebe samého za ně, aby i oni posvěceni byli v pravdě,« t. j. Kristus ve mnohých bolestech obětoval sebe Otci nebeskému za hřichy svých učeníkův a všech věřících. A to, to máte činiti i vy, rodičové křesťanští! I vy máte odprošovati Boha za hřichy dítek svých. To dobře znal a také konal již ve Starém Zákoně otec Job. Snad jste o tom podnes nic neslyšeli a nečetli, a proto vám to z písma sv. vypíšu.

»Job byl muž veliký mezi syny východu. I chodívali synové jeho a strojivali hody po domích každý ve dni svém. A když vystřídali dny hodů, posýlal k nim Job a posvěcoval jich, a vstávaje na úsvitě, obětoval oběti zápalné za jednoho každého; nebo říkával: aby snad nebyli zhřešili synové moji a nespustili se Boha v srdcích svých. Tak činíval Job po všecky dny.«

A vy, rodičové, vsadil bych se, že mezi tisíci nenašli by se ani dva otcové, ba snad ani dvě matky, kteří by jen jednou na to byli vzpomněli, obětovati Bohu obět za hřichy dítek svých! Za mrtvé nechají sice obětovati mši sv., ale který otec, která matka učiní tak za své živé dítě? Zajisté by se tím mnohé zlo, úraz, nestěští, úhona na těle nebo na duši od dětí odvrátily, kdyby jim rodičové vyprosili na Bohu milost obrácení a odpuštění hříchův. Obyčejně se rodičové vzpamatují tenkrát, když zasloužený trest ditko již zastihnul; pak teprve slíbí za své dítě nějaký dárek z vosku někam obětovati. Kristus Pán sám sebe obětoval smrti bolestnou, a vy, vy, rodičové, co vy obětujete za hřichy dítek svých, za jejich neposlušnost, proľhanost, zpurňost, nemravnost a všecku zlobu? Či snad toho právě vaše děti nemají potřeby?

Jest již svrchovaný čas, abych tuto kapitolu »o domácím učitelích« skončil; mámeť ještě mnohé jiné věci v domě Kristově k obstarání, a protož ku konci ještě několik slov **o posledním prostředku k dobrému vychování dítek.**

Dejme tomu, o tče a matko, že všechno tvé modlení a obětování nic neprospívá k polepšení vašich dětí, ale že zůstávají ve hříších svých — pak, milí rodičové, jest na čase, abyste sebe samých odevzdali Pánu Kristu k vychování, sice vám za krátko bolest a hoře srdce umoří. Ano, jděte, jděte k němu raději dříve, než později. Jemu se právě tak vedlo

s Jidášem a s jinými z národu israelského; jeho nejsvatější příklad, jeho nejdůtklivější a nejdojemnější slova, zázraky a divy, ba i jeho krvavá oběť na kříži — vše, vše bylo na nich ztraceno a zmařeno. Právě proto tak žalostně plakal nad Jerusalemem a zkázou jeho. Ó vmyslete se, ponořte se duchem v rozlícenost, rozbolestněné Srdce jeho a učte se, kterak i vy v podobném zármutku si máte vésti. Nemůžete-li nezdárné dítě své nikterak obrátiti a zachrániti, tož můžete alespoň sebe samých v tomto nejbolestnějším pro rodiče kříži posvětili následováním Ježíše Krista. Vše-vědoucí Bůh připočte všechny vaše slzy, bolesti a útrapy nad ztrátou vašeho dítěte vám k dobru a zásluze, a odmění je, jakož hojně odměnil slzy Kristovy nad zatvrzelými a nekajícími hříšníky. Ovšem, žalostiti nad nešťastnou duší, která pro Boha Otce i pro Srdce Ježíšovo na věky jest ztracena, jest zajisté ušlechtilý, svatý a záslužný pláč!

Ale pokud je dítě vaše na živu, potud jest ještě naděje na jeho spásu. Snad musíte vy dříve za ně umřít, aby se polepšilo; ba snad se pozná a obrátí, až bude ležeti na smrtelné posteli, a tu teprve udělí mu Bůh milost obrácení, kterou jste mu svými slzami, prosbami a oběťmi zasloužili. Povím vám o tom vhodný, skutečný příběh.

Před lety žil v jedné vesnici v Německu jistý mladý muž jménem Faustus, od své zbožné matky velmi dobře vychován. K vůli řemeslu musil do světa na zkušenu. Tehdáž právě povstala v Německu nová sekta náboženská tak zvaných Rongianů. Mimo nadání byl do síti její i Faustus polapen a brzy významával se nad jiné nenávistí proti katolické církvi, jejížto údem až posud byl. Po krátkem čase odpadl však zjevně, stal se luteránem, usadil se ve městě ryze protestantském a ačkoli pojal za ženu

katoličku, posýlal přece děti své do protestantských škol.

Toto vše dozvěděla se zbožná matka jeho a každý zajisté pochopí její nevýslovný zármutek a hoře, když viděla, že jedině její dítě zbloudilo na cestu bludnou a spěchá dál a dále vstříc svému zahynutí. A co mohla pro ně činiti? Nic jiného, než modliti se a trpěti — trpěti a se modliti; ale tyto mateřské oběti zdálo se, že u Boha nic neplatí. Zatím se ubohá matka sestarala; ustavičně hoře nad ztraceným synem podfalo záhy kořen jejího života, a stařenka předčasně ulehla na lože smrtelné. I povolala k sobě mistního p. faráře, a když byla skroušenou zpověď vykonala a kněz se jí tázal, nemáli již ničeho na srdci, odpověděla, že jedině žalost nad nešťastným, ztraceným synem ji tíží. Kněz však dodával jí myslé a důvěry, aby jen setrvala v modlitbě a lásce k synu svému až do posledního dechu, a pravil: »Hle, matičko, vy budete nyní přijímatí tělo Páně, bude to snad poslední vaše přijímání, nuže, obětujte je za své nešťastné dítě, a když vás Pán Bůh k sobě povolá, neustávejte i tam nahoře za ně se modliti. Bůh zajisté nezamítne modlitbu vaši!«

Matka uposlechla dobré rady, s vroucností dvojnásobnou přijala tělo Páně a s tímto sv. přijímáním položila i také život svůj v oběť smírcí za svého syna na oltář mateřské lásky, a brzy na to zesnula v Pánu.

Na syna jejího neučinila smrt matky pražádný dojem; zůstal tím, čím byl — zarytým luteránem, a právě se chystal i třetí dítě své zavést do luteránské školy, což také dítěti oznámil. Když pak jednoho dne navrátil se domů z práce, běží mu nejmladší dítě vstříc, hladí a objímá ho, a praví hlasem prosebným: »Viď, tatínku, že budu choditi do katolické školy?!« Zaražen hledí otec na dítě a praví nevrle: »Co ti to napadlo?

Půjdeš se sestřičkami do protestantské školy. Avšak necht' mluvil otec co mluvil, dítě neustávalo den po dni prositi, a ještě poslední večer před počtetím škol žebroňilo: »Otče, nech mne, prosím tě, do školy katolické!« Rozmrzen nad svéhlavostí dítěte, odvrátil se otec a nepromluviv slova, odebral se na lože.

Druhého dne hned po snídání poručil manželce: »Obleč děti do svátečních šatů; dnes je dovedu ke katolickému faráři a od té chvíle budou choditi do škol katolických!« A tak se také stalo.

Této nenadálé změně divila se manželka jeho a ještě více p. farář, neboť znal Faustusa jako uvědomělého a zarytého odpadlíka. Jaké tedy bylo podivení jeho, když za několik dní přišel Faustus opět, žádaje býti přijatu v lůno katolické církve!

Každý se tázal, odkud že tato náhlá změna ve smýšlení? A kdo asi vložil nejmladšímu dítěti žádost po katolické škole? . . . Ale nikdo nevěděl podati vysvětlení, leč jediný muž, a to byl sousední katol. farář, jenž přísluhoval svátostmi umírajících matce Faustusově. Ten vyprávěl o modlitbách, slzách a obětích matčiných za syna zbloudilého, vyprávěl, že s modlitbou za něho na rtech odešla na věčnost. Jeho šťastný návrat a obrat že není nic jiného, než výsledek poslední oběti mateřské lásky na smrtelné posteli.

A když obrácenec Faustus vypravování toto slyšel, vypukly proudy slzi z očí jeho a pro veliké pohnutí nemohl než pronésti slova: »Odpusť, odpusť, má drahá matko!«

Hle, toť jasný důkaz, co zmůže modlitba matčina!

A teď bych byl s tím nejhlavnějším o výchování dětí hotov. Ukázal jsem ti, milý čtenáři, že v každém domě křesťanském má býti vlastně Kristus Ježíš

domácím učitelem všem, rodičům i dětkám.

On ovšem není viditelný před dětmi, avšak na svém místě ustanovil vás, rodičové, abyste děti své podle jeho učení a nařízení vedli, pěstovali a odchovali. Činiteli tak, pak je to vlastně Kristus, jenž děti vaše učí a cvičí tak, jak on vlastně dítě křtí, kdykoli v církvi svátost křtu uděluje. A proto jsem vám trochu obsírněji ukázal, kterak on se vyznal u vychovávání lidí a kterak od něho se učiti máte. On jest tedy v první řadě učitelem vašim, rodičové, a teprve skrze vás i učitelem vašich dětek.

Avšak Spasitel chce i bezprostředně vaše děti učiti, cvičiti, vésti, a sice skrze milost svou. Jí mluví k duši dítěte, pobádaje k dobrému a varuje od zlého; jí dodává mu síly, aby bohumile žilo, a i v tom smyslu jest tedy učitelem dětek vašich — milost Boží!

Ale všecko záleží na tom, abyste také děti své jemu přiváděli, k němu do školy posýlali, a to učiníte nejsnadněji, budete-li děti učiti nejsv. Srdce Ježíšovo znáti, ctíti, milovati, vzývati. Tak mu svoje miláčky vložte »na Srdce!«

Nuže, rodičové, vzhůru s dětmi k Srdci Páně! Ó ukazujte jim častěji Srdce nejlepšího jejich přítele; ó vypravujte jim o jeho laskavosti, mírnosti a trpělivosti; povídejte jim o jeho pokoře a poslušnosti, o jeho nevinnosti, čistotě, svatosti a řekněte jim, že právě duše čisté a nevinné nad jiné miluje. Povězte jim také o jeho moci a dobrotě, s jakou všem rád ku pomoci spěchá. Vysvětlejte jim, že sice hřích z té duše nenávidí, ale nicméně nad hříšníkem se slitovává a jej zachrániti se snaží, ochoten jsa vždy duši kající na milost přijmouti. Vezměte v neděli a ve svátek do ruky evangelium a vykládejte dětem, jak dobře, jak upřímně s námi smýšlí Božské Srdce Jeho!

Tak, milí rodičové, vložte dítěti Spasitele do srdcečka, ale zároveň také dítě jemu na Srdce. A zde v Srdci Ježíšovu bude mít po celý svůj život pevný hrad a útulek, zde bude mít bezpečně

útočiště, zde bude jeho domov a vlast, jeho pokladnice, lékárna, jeho škola a jedenkrát jeho nejtíší a nejsladší lůžko smrtelné! Protož: »Nechte, nechte maličkých přijít k němu!«

(Příště dále.)

Don Bosco,¹⁾ apoštol lásky.

Matoucná láska ke bližnímu jest největším a nejvýbornějším darem, jakého jen prozřetelnost božská lidem udělití může. Tato krásná myšlénka náleží sv. Františku Saleskému a jest velmi příhodným obrazem kněze Don Bosco, jakož i jeho díla, jehož jest původcem. Kdo Don Bosco spatří, hned se s ním sprátele, hned ho miluje — neboť jeho srdce jest plno lásky a na čele jeho a v očích jeho září lesk nejčistší lásky k Bohu. A když ho spatříme uprostřed nesčíslných, zubožených dětí, které ho ctí jako svého otce, tu teprve pochopíme význam slov Páně: »Toť přikázání mé, abyste se vespolek milovali, jako já miloval jsem vás.« A kdo jest ten Don Bosco? táže se již mnohý pilný čtenář »Školy;« kdo jest ten apoštol lásky? Jen strpení, hned to povím, aby jedenkaždý si vzal příklad z něho, a každý aby zvěděl, že i za naši sobecké doby jsou srdce slechetná, apoštolská, planoucí pravou láskou k Bohu a ke bližnímu. Tedy poslyš!

Jan Bosco, vůbec Don Bosco zvaný, narodil se r. 1815. v Murialdo blíž Castelnovo, asi 4 hodiny od Turina. Rodičové jeho byli chudobní venkované; měli malou usedlost, při níž synáček jejich pásával ovce. Maje dobré vlohy, nedal pokoje rodičům, až jej dali na studii a podporou dobrodinců dokonil svá studia, a byl v 26. roce vysvěcen na kněžství arcibiskupem turinským. Jako

kněz přidal se k ústavu sv. Františka z Assisi, aby se dále vzdělal pro duchovní správu a k úřadu kazatelskému. Odtud počíná jeho rozsáblá působnost kněžská, která trvá nyní v Itálii 40 let a naplňuje celou zemi vlašskou nejlepší pověstí.

U nás v Rakousku a v zemích československých není posud jméno jeho známo lidem, a proto zasluhuje, aby i do srdce lidu našeho vniknul. Dílo tohoto kněze jest téměř největší v církvi za doby této. A co tedy udělal Don Bosco, že takové chvály požívá, že »apoštoleni lásky« nazván býti zasluhuje? Don Bosco jest zakladatelem »Společnosti svatého Františka Saleského.« Účel této společnosti jest, »věnovati se nejrozmanitějším skutkům pobožnosti a milosrdenství se zvláštním ohledem na ubohou, opuštěnou mládež, na níž šťastná nebo nešťastná budoucnost lidské společnosti visí.«

Ó té ubohé, zanedbané mládeže! Může býti něco krásnějšího a lepšího, než ujímati se dítek docela opuštěných, nevědomých, mezi zlými lidmi se nacházejících? Takových dítek dbá Don Bosco, takové dítky přijímá, učí je poctivému řemeslu, činí z nich hodné a poctivé lidi; vzdělává je, slechtí je, osvětluje duši jejich světlem učení Kristova. Společnost tuto postavil pod ochranu nejblah. Panny, pomocnice křesťanův, a dal jí jméno sv. Františka Saleského. Dnes počítá společnost tato přes 130 domů,

¹⁾ Čte se Don Bosko.

ponejvíce v Itálii, ve Francii, ve Španělech a mnoho také v jižní Americe. Počet hochů tak zaopatřených obnáší přes 100.000; všichni jsou dobře vychováni, především ve sv. náboženství vycvičení, pak také v rolnictví, řemesle, ano i ve vědách a uměních. A což nejkrásnějšího, je, že z těchto ústavů již 6000 kněží vychováno bylo, kteří s apoštolským duchem a horlivostí pracují, aby dobrodiní, jehož sami požívali, také jiným spláceli. Puzení jsouce láskou Kristovou, odcházejí mnozí kněží Salesiáni do dalekých zemí na misie, a podařilo se jim již mnoho pohanů na viru křesťanskou obrátiti. Toho všeho docílil Don Bosco bez jiných prostředků, leč kterých mu prozřetelnost Boží skrze dobrodince uštědřila. Takového něčeho lze dosáti jen svatostí života a skvělými ctnostmi křesťanskými.

Jak již podotknuto, byl Don Bosco r. 1841. na kněžství posvěcen. I rozhodnul se mladý kněz, že zůstane delší čas v Turině pod ochranou a vedením svého rodáka a zpovědníka, jménem P. Cafasso. Mnohých nabídnutých míst se zřekl. Abbate Cafasso byl tehdy představeným učené společnosti a řiditelem kněžského ústavu sv. Františka Serafinského. Don Bosco jemu celou duší důvěřoval, jej jako otce ctil, a na radu jeho vstoupil také do ústavu serafinského, kdež jako jiní kněží mladí cvičil se důkladně v bohoslovecké vědě a ve hlásání slova božího. V ústavu tom mnoho se učili, ale také mnoho se modlili; při tom nikterak nezanedbali i skutků křesťanské lásky k chudým a nemocným v nemocnicích a v žalářích. Tak se stalo, že skrze Abbate Cafasso byl i Don Bosco uveden ku vězňům v Turině. S bolestí velikou pozoroval, že mezi vězni jest mnoho mladých lidí, ano i dítek. Kde asi byla příčina smutného jejich osudu? Příčina byla zjevna. Byly to vesměs děti chudobné, od útlého mládí již opuštěné, které, vidouce zlé příklady,

samy se pokazily. Tak přišly snadno do vězení a tam se teprve naučily ještě horším špatnostem. Vida to Don Bosco, cítil v srdci svém neodolatelnou touhu, věnovati život svůj těm ubožákům, jimiž se ulice Turinu hemžily. I ustanovil sám u sebe, že je vyvrve všem zlým nástrahám, že je naučí Boha znáti, milovati a jemu sloužiti.

* Zatím co sám u sebe o tom přemýšlel, tu mu snad prozřetelnost Boží přivedla prvního chovance Bartoloměje Garelliho, rozeného v Asti. Bylo mu 16 let, byl sirotek, a potuloval se ulicemi města. Nuže slyšte, jak se to stalo. Bartoloměj vstoupil právě do sakristie, když chtěl Don Bosco sloužiti mši sv. Nebylo tu ministranta žádného. Aj, tu se naskytnul Bartoloměj. Kostelník ho hned nutí, aby šel posluhovati. On však ničeho neuměje, bránil se jak mohl, až dostal od kostelníka několik pohlavků. Slyše křik, obrátil se Don Bosco, upokojil hoča, hladil ho a přemlouval jej, aby tu zůstal na mši sv. Po mši sv. dal se s ním Don Bosco do řeči, a tu seznal jeho strašnou nevědomost a spustlost. I dal se hned do vyučování; ještě téhož večera učil jej dělati kříž.

Tento den byl základem společnosti sv. Františka Salesského; bylo 8. prosince 1841. — slavnost neposkvrněného Početí Panny Marie. Kdož sečte milosti, jež započaly tím dnem, a jež neposkvrněná Královna nebes prokázala Don Boscovi a skrze něho ubohým a zanedbaným dětem!

Don Bosco zacházel se svým prvním chovancem Garellim velmi mírně a laskavě, což přivábilo ještě několik společníků Garelliho. Byli to zedničtí učedníci, kteří od mládí pracovali, ale nikdo se o ně nestaral. Brzy na počátku r. 1842. měl Don Bosco okolo sebe asi 100 dětí a mladíků jako posluchačů, když jim pravdy sv. náboženství vykládal. Volal je k sobě

co možná často, vodil je do některého kostela na služby boží, a dlouhou jeho práci a vytrvalostí podařilo se mu zříditi z nich malý zpěvácký kůr, což se jim velice zalíbilo. Též neopomenul, aby jim, jak jen často mohl, něco lepšího dal k jídlu. Navštěvoval své milé chovance při jejich práci, a nemělili práce, neustál, až jim nějakou našel. Serafinský ústav s malou kaplí posloužil dětem k shromáždění se. Toto shromáždění nazval Don Bosco

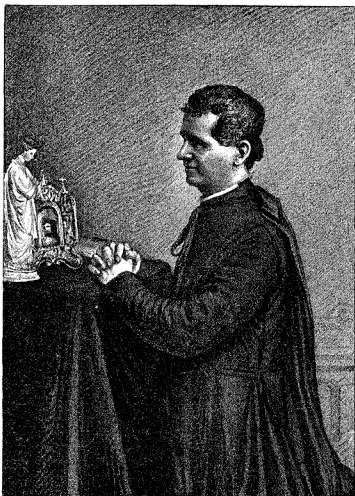
»Oratorium« (modlitebna) na znamení, že modlitba jediná jest jeho pomoc, v níž důvěruje. — Sebe jakož i chovance své svěřil pod ochranu nejbláh. Panny Marie. — Roku 1844. dokonil D. Bosco své studie v ústavu serafinském, a nyní měl se rozhodnouti pro určitou práci ve správě duchovní. Nabídnuť mu všeliká místa. Don Bosco chtěl, jako dříve, podrobíti se ve všem svému zповědнику Abbate Cafasso, v němž ctil prostředníka vůle Boží.

Po dlouhém přemýšlení a dlouhé modlitbě žádal jej Abbate Cafasso, aby přijal místo ředitele malého hospice svatě Filomény. Zároveň měl Don Bosco ujeti se nedalekého domu, v němž hraběnka

Borolo založila útočiště pro více mladých děvčat. Z počátku zdálo se, že započaté dílo Don Bosco nebude se dařiti. A zatím naopak.

Francouzský kněz, Abbé Borel, byl tehdy ředitelem zmíněného asylu (útluku). V tomto knězi našel Don Bosco nejlepšího přítele a příznivce svého podniku

na zachránění ubohých dítek. Jakmile se oba kněží sešli, již spojila se nejsrdcečnejší láska. Malý pokojík, v němž Don Bosco bydlíval, byl nyní místem shromáždění ubohých dětí, jichž počet obnášel 200. Snadno si lze pomysliť, jak malé bylo místo pro tolik, ač stály dítky na schodech i na chodbách. Ano počet jejich tak vzrostl, že sami dva nestačili v předslavnosti všecky vyzpovídati. V nesnázi této obrá-

*Maria, auxilium christianorum.
Ora pro nobis - Abbe J. Bosco*

tili se na arcibiskupa turinského, na Franzoniho. On chválil a žehnal podnik ten a na jeho přímlovu darovala hraběnka Barolo dva pokoje v hospici sv. Filomény na kapli pro Don Bosco.

Ve svátek neposkvřněného Početí Panny Marie, 8. prosince 1844., konal v kapli té první mši sv. uprostřed svých chudobných dítek a dal dílu svému jméno: »Oratorium sv. Františka Saleského.«

Každý podnik musí přestátí jakousi zkoušku, ano i pronásledování — jen křížovou cestou přicházíme ku pravdě a životu — a často jsou protivensví mnohem bolestnější, pocházejí od lidí ctnostných a opravdových křesťanů. Stává se, že i nejlepší přátelé se mýlí, a v takových případech lze poznati, co Spasiteli trpěti bylo, když jej apoštol Petr zapřel.

Také Don Bosco musil mnoho pro dobrou věc vytrpěti. Dílo, které započal, počalo právě rozkvétati; čas, kdy u něho byli hoši, stráven vyučováním z náboženství, nábožným zpěvem a duchovními promluvkami, kteréž Don Bosco uměl krásnými příklady okrášliti. Ano i dospělí přicházeli k němu večer. Co jim scházelo, to nyní po denní práci krásným naučením se doplňovalo.

Pravili jsme, že hraběnka Barolo darovala Don Boscovi pro jeho chovance místnosti, jež beztoho chtěla odevzdati dobrému účelu, a nyní, r. 1845., žádá je nazpět. Avšak díky p. arcibiskupově přimluvě; Don Bosco dostal jako náhradu, opustěného chrámu sv. Martina ku svému účelu používal. Nemohl tam sice sloužiti mši sv., ani tam nebylo pro hochy místa ku vyrazení, leč mistečko před kostelem — nicméně modlitebna tam přeložena a časem osvědčila se slova, která pronesl Abbé Borel žertovně k dětem: »Děti! Hlávky jsou tehdy teprve velké a pěkné, když jsou přesazeny. Tak jest i pro nás lepší, že jsme sem přesazeni!« — Kde se asi 300 dětí prohání, tam jest veselo a křiku dosti, a to se mnohým lidem, kteří u kostela bydleli, nelíbilo. Žalovali, a Don Bosco dostal nařízení od úřadu, aby se někam jinam odebral se svými chovanci.

Jelikož však městská rada dobré věci vlastně přála a zvláště večerní škole, povolila Don Boscovi velmi ráda kostel sv. Petra v okovech ku shromáždění

chovanců. Tento kostel výborně se hodil ku všem bohoslužbám; velký dvůr sloužil hochům ku hrám a prostranné místo vchodu proměněno ve školní síň. Tak se dařilo vše podle přání.

Než, ach! druhého dne žaloval zase říditel, bydlící ve farní budově, boje se vyrušování, a žádal, aby dovolení městské rady odvoláno bylo. Proto že však bylo zhola nemožno shromáždění dítek v malém příbytku Don Bosco, tedy byli všickni dva měsíce pod širým nebem.

V takové tísní zavedl Don Bosco dítky obyčejně v neděli a ve svátek do některého kostela v okolí, kdež sloužil mši sv. Každé dítě vzalo si s sebou něco k jídlu. Ovšem bylo toho jídla velmi poskrovnu a nejedlo se snad třikrát za den — a bylo by jim zajisté velmi dobře chutnalo. Či kde nalezneme větší chut k jídlu, jako u dětí? Po malém snídání měl Don Bosco pod širým nebem křesťanské naučení. Procházkou ukončili den, a večer, nábožně písně zpívající, vracely se dítky domů. Se vsí trpělivostí očekávána zaslibená země, která přece jednou měla se v nějaké způsobilé objeviti.

Horší bylo, když nastala zima. Tu nemohli se přece pod širým nebem scházeti k vyučování. I musil Don Bosco pronajmouti tři pokoje v domě Moretta, na náměstí, kde nyní stojí kostel Panny Marie, pomocnice křesťanů.

Ještě nepřišla doba pokojů. Tu policie podezřívala schůzky dětí, myslíc, že to něco nebezpečného proti státu; tu zase místní kněží nepřáli Don Boscovi, že všecken lid hrnul se za ním, kdežto jeho přičiněním většina jich našla teprve cestu do kostela. Přestalo toto, zase si stěžovali na křik a lomoz dětí, tak že vlastník domu Moretta najednou Don Boscovi vypověděl, a zase byl vyhnán i s chovanci na ulici. Stalo se to na jaře r. 1846. Počasí bylo krásné. Don Bosco si myslil: »Pán Bůh nebude k mým

dobrým dětem horší, než lidé; starali se o plectvo, postará se i o nás!« A nemoha najmouti domu, pronajmul louku. Sem na louku chodili nyní děti i starí lidé za Don Bosco. Člověk si mimovolně vzpomenu na Spasitele, kterak s učeniky a zástupy lidu procházel krajiny judské, nemaje ani, kam by hlavu svou položil.

Každou neděli ráno přišly ditky k »otci svému« Don Boscovi, a zpovídaly se. On si sedl, obejmul dítě jako dobrotivý otec, a tu se to tak dobře zpovídalo. Děti si velmi libovaly. Každé slovo vniklo až do hloubi srdce lidského. Ó jak vroucně se tu modlilo! Po zpovědi sloužival Don Bosco v některém kostele mši sv., pak se vrátili na louku, pojedli něco, pak si hráli, a mimo to byly krásné výklady až do večera.

Bohužel, i tuto louku bylo Don Boscu opustiti. Majetník louky si nařikal, že mu děti všecko trávu až do kořene udupou, a vypověděl! A aby míra utrpení dovršena byla, ztratil Don Bosco i místo řiditele ústavu a s tím ovšem i skrovný příjem. Nyní mu i přátelé radili, sám P. Borel, aby celý ten podnik nechal. »Nechte si jen asi 20 nejmenších dětí, ostatní propusťte. Co není možno, nemůžete zdolat; sama prozřetelnost Boží nepřije dílu vašemu!« — »Prozřetelnost Boží!« opakoval Don Bosco, pozvednuv ruku k nebi, a oči jeho zářily nebeským ohněm. »Prozřetelnost Boží mně sama tyto ditky přivedla a já ani jednoho neodeženu, to mně věřte. Jsem pevně přesvědčen, že prozřetelnost Boží všecko mi opatří, čeho tyto ditky potřebují — a proto že mi nechce nikdo budovy pronajmouti, tedy s pomocí nejblahoslavenější Panny, pomocnice křesťanů, sám postavím dům. Budeme mítí velký dům, abychom mohli přijmouti co nejvíce dětí; dílny všeliké, aby se učily vhodnému řemeslu; velké dvory a zahrady, aby si děti zahrátí mohly; konečně budeme mítí

vlastní kapli a mnoho kněží, kteří by děti vyučovali a zvláště těch se ujímali, kteří budou mítí povolání ke stavu kněžskému!« — Slyšice to, mysleli mnozí, že hlázní a s útrpností pohlíželi naň tím více, když jim Don Bosco vykládal dopodrobna, jaký dům postaví, jak v něm všecko zařídí. Nyní jej i přátelé jeden po druhém opouštěli. Ano, dokonce jej chtěli zavésti do ústavu pomatenců.

Zatím nadešel den, kdy děti naposledy se sešly okolo Don Bosco na louce, proto že bylo vykázáno do toho dne. Nyní nevěděl Don Bosco, kam s dětmi? Byl velmi zarmoucen. Tváře opadlé, oči uplakané svědčily o zármutku jeho duše. Děti jej viděly na zemi ležícího a slyšely, jak volal: »Bože můj! Staň se vůle tvá. Či chceš tyto sirotky opustiti? Dej mi znáti, kam bych se s nimi měl utéci!«

Sotva se tak pomodlil, již tu stojí jakýsi Paucrazio Soave, řka: »Velebný pane, hledáte nějakou pracovnu?«

»Ne, pracovnu nehledám, nýbrž mohlitebnu,« odpověděl Don Bosco.

»I to neváží,« minil Pancrazio; »mám, čeho si přejete. Můj kmotr, hodný muž, chce pronajati drvárník, a to by se pro vás hodilo.«

Don Bosco vida v tom prst boží, odebral se ihned s Pancraziem na určené místo. Zmíněný drvárník byl velmi chatrný, nízký, tak že člověk snadno hlavou narazil na střechu.

»Jest velmi nízký,« pravil Don Bosco. »Děti moje nejsou sice velké, ale těžko by se sem vešly.«

»Jestliže není nic jiného,« pravil Pinnardi (tak se jmenoval majetník), »pak je lehká pomoc! Dám zde vykopati zem, jak hluboko chcete, pak dám udělati podlahu z desek — a máte malý palác! Jsem také zpěvákem, a nabízím zároveň síly své při službách Božích. A mám pěknou lampu, i zapůjčím vám ji do kaple.«

Don Bosco, vida takovou ochotu, byl pohnut v srdci svém. »Nuže, chcete asi na půl metru země vykopati?« — »Ano.« — »Do nejbližší neděle?« — »Ano.« — »Ponecháte mi také užívání okolo ležících polností?« — »Také.« — »Za kolik?« — »Za 300 franků ročně.« — »Já vám dám 320 franků; ale rád bych měl v rukou právně platný kontrakt.« — »Dostanete jej.« — »Dobrá, tedy vyrovnáno!«

Don Bosco se nyní vrátil na louku pln radosti. Zapadající slunce ozařovalo svými paprsky krásný, ale pohnutlivý obraz. Děti byly samou radostí jako bez sebe, slyšice, že o ně zase postaráno. Radost a plesání neměly konce! Drvárník stal se trvalým místem; neboť modlitebna sv. Františka Salesského zbudována na témže místě, kde dosud stojí.

Na poděkování modlily se ihned společně sv. růženec, a sice co nejdříve mohly.

Ochotou Pinardiho byl drvárník do osmi dnů zcela přeměněn. Nebyl ani k poznání. V neděli 12. dubna 1846. — právě velikonoční svátek — přijal Don Bosco novou modlitebnu, za kapli připravenou, okolo níž bylo dosti ještě místa ponecháno pro dětské hry.

Arcibiskup turinský dovolil ihned, aby se v nové kapli směla sloužit mše svatá, a pobožnosti večerní, požehnání, kázání, devítidenní pobožnosti odbývatí mohly.

Brzy bylo na 700 dětí v modlitebně sv. Františka Salesského ve Voldocco.

Dobré toto dílo počalo zkvétati a přivábilo Don Boscovi opět bývalé přátely. Neděle a svátky byly opravdu dobře zasvěceny. Hrnuly se sem netoliko chudobné děti, nýbrž i jiní lidé, a v celé čtvrti města počal nový život.

Don Bosco v takové dny zpovídal až do 8—9 hodin; pak sloužil mši sv., měl kázání o evangeliu připadajícím, jež místy z písmo sv. velmi krásně protkal. Načež byl odpočinek, po něm vyučování školní až do poledne. O 2. hod. bylo křesťanské naučení, růženec, Mariánské nešpory, nábožné promluvy, zpěv nábožných písní. Všecky tyto pobožnosti dovedl Don Bosco dětem milými učiniti, tak že večer musil děti opravdu již vyháněti. Tyto pak odcházejíce, volaly: »Addio Padre! Na shledanou!« A Don Bosco unaven až do upadnutí, odebral se domů.

Téže doby počal také ve všední dny vyučovati. Mladí lidé přicházeli v hojném počtu, tak že se nedostávalo učitelův. Avšak nouze přý naučila Dalibora housti. Don Bosco vyvolil si z mladých několik schopných a tyto dobře vycvičil, a za to musili pak zase ostatní učiti. Jmenovali se »studenti.«

Jiné vyučovati jest, jak známo, nejlepší prostředkem i sebe důkladně vycvičiti, a to se Don Boscovi se studenty dobře povedlo. Takovým způsobem měl dobré a horlivé učitele pro svou školu, a u mnohých počala se probouzeti chuť ku vyššímu vzdělání, tak že zavalil Don Bosco příčinu k ústavu pro výchování mladých kněží. (Příště dále.)

Arumugam, vytrvalý princ indický.

(Osudy pokřtěného prince indického, vypravované volně dle zpráv misionářských. — Část další.)

Natím dospěl veškeren průvod k paláci. Radža hněvem nejsa sebe mocen, chopil svou pušku a zastřelil svého anglického honičiho psa,

vzkřiknuv: »Jako tohoto psa, tě zastřelím, provedeš, co jsi sobě předsevzal!« Pak vystoupil na schody a kázal Arumugamovi, by ho následoval. Nahore jej zavřel

do jedné komnaty. Teprve večer vyhledal radža syna svého, když se byl hněv jeho utišil, aby v dobrotě dokázal, čeho ve zlosti nedovedl. — Arumugam dlouho klečel a modlil se úzkoslivě, by otec nedal se ve hněvu svěsti ku prolítí krve. Když tedy viděl radžu vstupujícího do pokoje, pozvedl k němu své ruce. Avšak mimo nadání nepromluvil radža zlého slova, nýbrž objímaje syna svého, pravil: »Mám tě od srdce rád, a proto právě jsem se ráno tak hněval; neboť jsem se obával, že by tvůj pošetilý kousek mohl ti zničití štěstí života. Arumugame, miláčku můj, neplač, neboj se, — buď jen opatrn a zanech takých hloupostí.«

»Otče,« odvětil Arumugam klidně, »to nejsou hloupostí, to nejsou pošetilé kousky; to učinil jsem z přesvědčení, neboť pevně věřím v Ježíše Krista a musím se státi křesťanem.«

»Nesmysl, mladíku!« pravil radža; »to jest pošetilst. Jen něco takového neříkej, za to tě prosím, před strýci svými, neboť by tě hned vyvrhli z rodiny a vypověděli; pak byl bys žebrákem a já přenešťastným otcem.«

»Otče,« odvětil Arumugam, »musím vše opustiti, bych následovati mohl pravdy, již jsem poznal.«

»Nesmysl, pravím ti,« volal netrpělivě radža, »každé náboženství má na prvý pohled pěkné vzezření; pohlédnemeli blíže, poznáme spády ďábelské.«

»Nikoliv, otče,« dí Arumugam vztýčen se zářícím okem; »Ježíš Kristus jest pravý Bůh a evangelium jeho jediné pravé náboženství; věřím to, vím to, cítím to ve svém srdci.« — »Odkud to víš?« tázal se radža, zblednuv.

»Vím to, poněvadž jsem pět rokův učení Kristovo studoval a zkoušel, a pět let za pravé poznání se modlil.«

Při těchto slovech ztrnule hleděl radža na syna svého a po chvílce, nevěda si pomoci, vyrazil z komnaty.

Nyní byla dobrá rada drahá. Tu připadl na vznešeného Inda, jménem Maunar, jenž byl jakožto vrchní hofmistr v jeho službě; tohoto dal si zavolati a vylíčil mu svůj nepokoj jakož i smutné následky, jež by úmysl synův měl v zápětí.

»Kniže,« odpověděl Maunar, hluboce se ukláněje, »dobře jsem to předvidal, když jsi syna svého křesťanským kněžím svěřoval. Kéž bys byl tehdy rady mé uposlechl! Nyní, prosím tě, pokračuj zvolna a rozvážně. Čas mění snáze úmysl, jmenovitě u mladých lidí, nežli zřejmý odpor. Pošli Arumugama pryč odtud, aby nemohl s křesťany obcovati; pošli jej na př. na ostrov Ceylon do školy slavného Suami Vidiadyšy; pobyt u něho zbaví syna tvého nečistoty, již se dnes v chýži pariův pokálel.«

»Ty's moudrý, a rada tvá jest dobrá,« dí radža. »Kdo však má syna mého ná Ceylon přivésti?«

»Zanech to mému poddozorčímu Knagorovi, jenž jest chytrý a tobě velmi oddán.«

»Dobře,« pravil radža, »až k moři doprovodím ho sám.«

Asi o půlnoci byl Arumugam otcem svým probuzen. Polekán a ospale díval se kolem sebe, mezitím co radža mluvil:

»Synu můj, vstaň a rychle se obleč; neboť musíme hned odcestovati.«

Když Arumugam na otce svého tázavě a vyčítavě pohlédl, pokračoval tento: »Prosím tě, nezdráhej se, mne následovati. Půjdeme spolu do bramínského kláštera. Tam musíš náboženství otců svých lépe poznati, prve než nevědomky novému se věnuješ. Když po dvou letech vážné zkoušky pevně v předsevzeti svém budeš státi, můžeš jíti, kam ti bude líbo, a činiti, co dobrým uznáš.« — Tato chladná a klidná slova otcova trpce dojala Arumugama; setrval však pevný a kráčel za otcem po osamělých schodech.

Dole vstoupil radža na připraveného

slona, Arumugam byl naň hofmistrem pozdvížen, poddozorčí vyšvihl se na sedadlo pro poháněče, a již ujížděli tichou temnou nocí. Kam? Arumugam nevěděl. I zahleděl se na noční tmavou oblohu a modlil se: »Přemilá Máti Boží, dej, ať zasvitne mi hvězda míru na této temné a smutné cestě!«

Mezitím dospěla zvěst o nešťastném setkání Arumugamově s radžou skrze pana Vinfrida ke sluchu otce Františka. Tento sepal ruce a pohlédl na kříž, řka: »Ubohý mladík! Než musilo se tak státi; předvídal jsem to již dávno.«

»Ale, otče Františku!« zvolal pan Vinfrid, »jak můžete při tom tak klíden býti? Musíme hned vše podniknouti, bychom Arumugama z rukou jeho pohanských příbuzných vysvobodili.«

»Ne tak!« pravil otec František rozhodně; »tento boj musí on sám s boží pomocí dobojovati. Naše spojenství by jen postavení jeho zhoršilo. Ostatně není se mu čeho obávati, dokud nalézá se v rukou otce svého. Musíme se však za Arumugama modliti, a pilně modliti; toho potřebuje nyní nejvíce.«

Když pozdě večer pan Vinfrid od otce Františka odcházel, potkal chudobného pariu, jehož byl s Arumugamem navštívil. Vodař mu pokynul a pravil: »Pane, slechetný princ, přítel váš, bude dnes v noci odvezen. Můj chlapec Tomáš, kterého znáte, přináší denně vodu do radžových stájí pro slony. Poněvadž jsem viděl hněv radžův, když dnes syna svého spatřil na prahu mé chatrče, pravil jsem Tomášovi, by hleděl dověděti se, co se princovi stane. Právě přišel se zprávou, že cestovní slon již jest osedlán a radža sám že hodlá dnes v noci syna svého pryč zavézt.«

»Kam?« tázal se Vinfrid. »Musíme věděti, kam, bychom Arumugamovi v nouzi mohli pomoci.«

»Dosud cíle cesty neznáme. Avšak

buďte bez starosti, půjde pro našeho dobrodince do ohně, můj Tomáš jest křepký jako kamzik a věrný jako zlato; on půjde za ním, budeli potřebi, a tak nám úmysl radžův odhalí.«

5. List z Ceylonu.

Skoro dva měsíce uplynuly od toho dne, kdy Arumugam navštívil chudého vodaře, a od té noci, kdy byl tajně odvezen. Druhého jitra potom ohlásil vodař otci Františkovi náhlý odjezd princův a připojil, že syn jeho pustil se za slonem a že pošle zprávu, co radža se synem svým zamýšlí. Avšak den po dni mijel a zvěsti o Arumugamovi nepřinášel. Po nějaké době vrátil se radža na svém slonu do paláce; nikdo však nedověděl se, kam syna svého zavezl.

Otec František, pan Vinfrid a ostatní křesťanství přátelé Arumugamovi byli u velikých starostech a zdvojnásobili své modlitby. Někteří již pozbývali naděje; tu přišel jednoho dne neočekávaně dopis z ostrova Ceylonu. List byl psán jedním misionářem a naplnil otce Františka, jemž byl určen, velkým úžasem. Dal ihned zavolati pana Vinfrida a vodaře do kolleje a sdělil s nimi obsah dopisu z Ceylonu.

Misionář z Ceylonu psal otci Františkovi, že před několika dny přijal do své chýže křesť. chlapce z Tritšínapalli, jménem Tomáše, syna to vodařova. Chlapec prý byl tak vysílen a na nohách tak zraněn, že nemohl již ani státi. Když se byl poněkud zotavil, vyprávěl prý mu řídký příběh o jediném synu radžově, a vyprávování jeho zdá prý se býti pravdivo; neboť vskutku, jakož sám určitě ví, nalézá se v braminském klášteře mladý princ z Tritšínapalli. Tomáš prý jej prosil, aby hned psal otci Františkovi, by se jeho otec a učitel hudby Vinfrid o jeho a princův osud nestrachovali.

(Příště dále.)

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Část další.)

42. Máme však mimo to ještě jinou příčinu, která zajisté velmi na váhu padá, proč by svátek Božského Srdce Páně zaveden býti měl. Příčina pak tato jsou urážky, které Ježíš Kristus ve velebné Svátosti zakouší, aniž by se mu za to nějaká náhrada stala.

Sluší se tudíž a patří, aby se mu nějak zadosť učinilo; neboť jestliže se buď nějaký obraz Krista Pána nebo velebná Svátost člověkem bezbožným a spustlým svatokrádežně zneuctí, jak se o takových příhodách ne bez hrůzy dočítáme, bývají to nepravosti do nebe volající; tu koná se navzájem mimořádná slavnost, jež by poněkud za spáchaný přečin dala náhradu. Tak se toho na nás domáhá přirozený úpadek povahy naší. Proto že se tedy velmi časté a všeobecné urážky na nejsv. Svátosti oltářní páchají po všecken čas, jmenovitě však v ony dny, ve kterých velebná Svátost ku počtě věřících vystavena bývá, zajisté jest slušno a patříčno, aby byl ustanoven svátek, kdy by takové urážky na cti Ježíši Kristu štědrrou bohoslužbou nahrazeny byly, k čemuž poslouží za vhodný příklad svátek všech svatých. Stanovy římské (ordo romanus) podávají mezi jinými i tuto příčinu, za jakou ustanoven byl zasvěcený svátek tento, »aby touto zvláštní slavností nahrazeno bylo, cokoli pro křehkost lidskou buď nevědomky, buď nedbalostí ve dni sváteční nebo svatvečery svatých a světic Božích méně důstojně se dalo.«

Pročež jako se vidělo býti vhodné, aby zvláštní svátek ku počtě všech svatých ustanoven byl, čímž by se jakékoli provinění o jejich svátcích spáchané nahradilo a smylo, tak se má rovněž za věc slušnou a povinnou, aby byl ustanoven zvláštní svátek, kdy by se Ježíši Kristu, ve velebné Svátosti přítomnému, za utrpené urážky zkrácená česť a chvála navrátila a nahradila, k čemuž se výborně hodí slavnost Božského Srdce Páně. A proto žádáme snažně a prosíme o zvláštní mši svatou a hodinky církevní ku počtě Božského Srdce Páně, a kojíme se jistou nadějí, že nám naprosto vyhověno bude, jakmile se důvody, na nichž prosby naše spoléhají, zevrubně a důkladně prozkoumají. Tyto pak zde ku konci podati si dovoluujeme.

43. Nejprve žádáme snažně a upozorňujeme zvláště na to, by se nějaké nedorozumění nestalo a námitkám druhdy konaným už s počátku předešlo, že prosby naše svými mezemi opatřeny jsou. My nežádáme, aby se nějaký nový svátek ustanovil anebo nějaká nová dosud neslýchaná pobožnost zavedla; žádáme toliko za doplněk svátku již ustanoveného, zavedeného, rozšířeného po všem světě, již schváleného, a to nejenom od biskupů, nýbrž od samých papežů; žádáme snažně a prosíme za rozšíření a rozmnožení pobožnosti církevní, která se již dávno veřejně a slavně všude nejsv. Srdci Ježíšovu vzdávala. Rozmnožení a rozšíření pobožnosti naší záleží pak v tom, že mají býti povoleny zvláštní hodinky církevní a zvláštní mše sv.; což ani ne pro veškerou církev katolickou, nýbrž toliko pro jistá určitá místa, jak níže vytknuta budou. Že pak svátek Božského Srdce Páně všude se světi, jest na jisto postaveno a zřejmo z toho, co níže podáme; neboť přemnozí výteční biskupové ve svých dopisech na apoštolskou stolicí o záležitostech

těchto psali, jak Jeho Eminencí nejd. náš pan zástupce svědectví podati ráčí. Nad to jest patrné, že ani účta tato, jak se v církvi sv. Božskému Srdci Páně vzdávala a posud vzdává, není jenom soukromá, ale veřejná jest a církevní; což vše, ač za jisté bychom předpokládali mohli, přece velmi spolehlivými listinami ještě stvrdíme.

44. Církev sv. má své nepřetržité a starobylé pořádky ve svém jednání. Dle těchto pak vždy mezi výkony církevní čili mezi zvláštní, a to znamenitější způsoby veřejných pobožností se počítala jak zřizování bratrstev, tak zavedení zasvěcených svátků, povolování odpustků, jakož i budování chrámů, stavění kostelíčků čili kaplí a oltářů. Proto neustále dovoláváme se, že všechny tyto způsoby veřejného uctění Božského Srdce, Páně už dávno se konaly netoliko dle jednomyslného usnešení se lidu křesť. a netoliko nasazenou pravomocí biskupů nejrozšafnějších, kteří první stolice ve všech zemích zaujímali, tak že svátek Božského Srdce Páně slavivali a četná družstva zřizovali, ano i s radostí schvalovali, když se města, a to znamenitá města veřejně a okázale sliby Božskému Srdci P. zasvěcovala; co záležitosti naší ku podivu prospívá, jest, že i sama apoštolská stolice výslovně a neoblomně stvrzovala, usnešení a výrok příznivý skytala tím samým, že všechny čtyři svrchu podané způsoby veřejného uctění Božského Srdce Páně povolovala a případně schvalovala.

45. Počátek učiníme prvním způsobem veřejného uctění. Každému jest dobře známo, kterak apoštolská stolice již po 70 a více let za panování sedmi papežův, Innocence XII., Klimenta XI., Innocence XIII., Benedikta XIII., Klimenta XII., Benedikta XIV. a šťastně panujícího Klimenta XIII. vydala přes 1090 listin (breve) odpustkových s platností na věčné časy, kterými bratrstva ku počtě Božského Srdce Páně sesíkaná a všude po světě rozšířená rovněž zřizovala. Znění a forma takových listin čili breve, které ve všech jednotlivých případech vždy tytéž bývají, začíná takto: »Jelikož, jak nám oznámeno bylo, při chrámě N. N. stává zbožné . . . bratrstvo věřících ku počtě Božského Srdce P., které kanonicky (dle církevních předpisů) již zřízeno jest anebo se zřídí . . .«

46. Bratrstva však svrchu jmenovaná nejsou snad zřízena v jedné toliko zemi, ale po veškerém okrsku křesťanského světa zavedena jsou, tak že ve Vlaších, ve Francii, v Belgii, v Německu, v Polsce, v Čechách, v Litvě, v Portugalsku, ve Španělech, ba i v Číně a v Kanadě, ano i v nejzazších končinách Ameriky jsou rozšířena. Místa pak, která zaujímají, nejsou jenom při některých chrámech anebo při řeholních svatyních, nýbrž bez rozdílu jak při světských, tak při řeholních; a jak z oněch není vyňat ani metropolitní, ani sídelní, ani kollegiatní, ani farní chrám, tak při klášterních jsou vesměs zastoupeny řady mužské i panenské, na př. sv. Benedikta, sv. Augustina, sv. Dominika, sv. Františka, sv. Bernarda, řady karmelský a kapucínský, Tovaryšstvo Ježíšovo, řád piaristický a j. Což vše patrné jest, jednak z listin samých a z dlouhého jich seznamu, jednak z ukazatele, vyňatého z autentických výnosů čili regest odpustkových, které v našem Summar. č. 1. a násl. a č. 7. a 8. podány jsou.

47. Avšak mezi všemi těmi bratrstvy zasluhuje na prvním místě pojmenovánu býti velmi horlivé arcibratrstvo pode jménem de Sacconi v tomto našem ctihodném a veleslavném Římě, které r. 1729. při jáhenském chrámě sv. Bohdana na tak zvaném Campo Vaccino čili Boario zřízeno bylo. Údové jeho, mezi nimiž viděti jest i muže z nejvyšší šlechty, slouží zbožností svou jakož i svou ochotou v pod-

porování chudých a nuzných rodin a nemocných všem obyvatelům města netoliko ku vzdělání a za vzor, nýbrž i k obdivu. A toto arcibratrstvo bylo za papeže Klimenta XII., slavné paměti, opět a opět apoštolskými listy, které viděti lze, nahlédneli se do našeho Summaria č. 1. a násl., schváleno a potvrzeno pod názvem nejsv. Srdce Ježíšova, a mimo to četnými odpustky, výsadami a milostmi vyznamenáno, jmenovitě listinou druhou ze dne 7. března 1732., již družstvo toto na arcibratrstvo povýšeno jest.

A. Rejzek T. J.

O sv. Cyrillu a Methodu.

Řeč, konaná ve svatyni velehradské.

Hvězdy dvě se z východu
Berou v sličném průvodu,
To jdou blahou
Bratří snahou
K slovanskému národu.

Kudy jdou, mře mrákota,
Světlo jasné bleskotá,
A kraj celý
Ze sna bdělý
K blahu vstává života.

Vláda zlá již umírá,
Pravda žezlo prostírá,
Nad Slovaný
Vyhlídaný
Boží ráj se otvírá.

Duha pní, dme ochlada,
Rajská manna popadá,
Hudba hraje,
Růže plaže,
Táhne krajem omlada.

Těmito duchaplnými slovy opěvuje zvěcnělý básník a zbožný kněz Frant. Sušil příchod sv. blahověstů Cyrilla a Methoda k národu slovanskému, zvláště příchod jejich na Moravu r. 863., která vírou Kristovou k novému životu vzkříšena, počíná od sebe odvrhovati hnusné jho otroctví, hříchů a modloslužby a odívati se ve skvělé roucho bohulibých ctností a dobrých skutků.

Od věčně památných dob těch uplynulo již asi 1024 let.

Tisíc let, laskavý čtenáři! značná to doba v dějinách, avšak jen na to nezapomínejte, »žeť u Pána jest jeden den jako tisíc let, a tisíc let jako jeden den.« (II. Petr 3, 8.) — Bůh jest veliký a přehlíží všecky věky i celou věčnost, jako zahradník přehlíží svou zahradu a vinař svou vinici. A do té naší vinice moravské poslal nám Bůh r. 863. dva statečné pracovníky, při jejichžto pojmenování srdce naše úctou a láskou se zachvívá; jsouť to ss. bratři

Cyrill a Method, kteří uvedli pohanské předky naše do lůna církve křesťanské. Přes tisíc let uplynulo od té doby. Ó co se u nás všecko změnilo! Před jejich příchodem byla naše milá vlast ještě nevzdělaná, předkové naši klaněli se modlám, a bylo slyšeti jen o vojnách a krutých bojích se sousedy; po jejich příchodu začaly kláštery sv. Benedikta měniti půdu naši v ráj, mýtily lesy, sušily močály, oraly půdu, stavěly chrámy, šířily osvětu tak, že nyní po tisíci letech téměř v každé větší obci chrám aneb aspoň školu křesťanskou nacházíme. Tyto četné chrámy a kaply naše jsou zasvěceny rozličným světcům a sveticím Božím a mnohým vznešeným tajemstvím naši sv. víry; první však a nejstarší chrámy a kaple, jež se u nás stavěly, zasvěcovali sv. Cyrill a Method ponejvíce:

1. ku cti a chvále sv. Kříže;
2. ku cti a chvále blahoslovené Panny Marie;

3. ku cti a chvále sv. apoštolů Petra a Pavla, a
4. ku cti a chvále sv. Klementa, papeže a mučénika.

Proč pak ss. Cyrill a Method tak činili?

1. Ss. Cyrill a Method přišedše do vlasti naší v průvodu sv. kříže a pokácevše modly poučili předky naše, jak mají smýšletí a dle toho jednati, a ukazující na sv. kříž pravili k nim se sv. Pavlem (I. Kor. 1, 23.): »My kážeme vám Krista ukřižovaného, Židům zajisté pohoršení, vám pak posud bláznovství;« od této chvíle však, kdy temnost pohanstva spadla s očí vašich, »bude vám Boží mocí a Boží moudrostí;« neboť Kristus ukřižovaný jest našim Vykupitelem a dárce milostí. Co nás tížilo, sňal s beder našich, a co nám scházelo a čeho se nám nedostávalo, toho všeho nám vydobyl. Kristus ukřižovaný sňal s nás:

a) hřích, z něhož se nikdo sám vykoupiti nemohl. A kdyby člověk v celém životě svém ani nejmenšího hříchu nebyl učinil, pak lpěl na něm přece hřích Adamův, a on byl nečistým a neschopným pro království Boží. Poněvadž jsme však všickni hříchem poskvrněni byli, byli jsme také v moci ďábla, jenž nadvládu a moc nad námi obdržel v tom okamžiku, když Adam a Eva jeho zkázonosné radě uvěřili. A od toho nás Kristus Pán na kříži také osvobodil; onť nás vysvobodil: b) z otroctví ďábla, jenž byl nepřitelem pokolení lidského od počátku, a svou lstí a svým klamem vždy do větších nepravostí a do větší bídy lidí uvrhoval, a je k modloslužbě, smilstvu, válkám, vraždám a ku všem možným zlým naruživostem sváděl. A tomuto hadu pekelnému Kristus křížem svým hlavu potřel a vyprostil nás z pout, jimiž nás ďábel svíral. Konečně Kristus na kříži nás

vysvobodil: c) od věčného zahynutí. Nižádný člověk nemohl vejíti do nebe, poněvadž všickni jsme byli hříchem poskvrněni. Nyní však nás Kristus krví svou obmyl, jak praví sv. Jan ve svém Zjevení: »On zamiloval a umyl nás svou krví od hříchů našich« (1. 5.), tak že opět Bohu líbiti se můžeme jako kdysi Adam před svým pádem. Nyní jsme s Bohem smířeni, nebesa jsou nám otevřena, a přehojných milostí Kristus Pán nám vydobyl, abychom se svatými a blaženými státi mohli; nyní otevřen jest nám opět poklad milosrdenství Božího, tak že z nepřátel stali jsme se přátely a dítkami Božími.

Tak a podobně mluvili ss. Cyrill a Method ku předkům našim, před křížem spromážděným; onť volali k nim se sv. Pavlem: »Za všechny nás umřel Kristus, aby i kteří živi jsou, již ne sobě živi byli, ale tomu, kterýž za ně umřel a z mrtvých vstal.« (II. Kor. 5, 15.)

A od té doby pohlíželi předkové naši s největší úctou ku kříži, který jim dříve byl bláznovstvím a nyní spasením, ochotně přijímali sladké jeho učení Kristova a dali se pokřtiti.

Abý však pokřestění Moravané na blahonosné ovoce sv. kříže nezapomněli, zasazovali ss. Cyrill a Method v osadách, kde lid přijal viru Kristovu, do země kamenné kříže, kterých v novější době u nás na Moravě dosud několik nalezeno bylo, a stavěli a zakládali kaple a chrámy ku cti a chvále sv. kříže.

A tato úcta ku sv. kříži zachovala se u zbožných Moravanů až na naše časy; neboť veliké množství chrámů ve vlasti naší zasvěceno sv. kříži a zraky naše setkávají se všude se sv. křížem — v domech, na polích, na cestách a zvláště na kopcích a návrších, aby sláva a vítězství sv. kříže nad světem tím patrněji se jevily. Kdykoliv podle

takového kříže jdete, vzpomeňte si vždycky: »Čím pak bych byl bez Krista a bez jeho kříže — a čím pak jsem se stal tímto křížem?« — Ó nezapomínejte nikdy na nesmírnou lásku Ježíše Krista! — »Tolik, ó člověče, jsem pro Tebe učinil,« volá na nás Spasitel s kříže, »a co pak ty činíš pro mne?« Učinite sobě pevné předsevzetí, že vždy největší úctu ku sv. kříži mítí, před ním klekati a oběti přinášeti budete, jako kdysi pohanští mudrcové před jeslemi Bellémskými poklekli a dary přinesli. Obětujte Kristu Pánu sa my sebe; slibte Bohu, že živi budete jen pro toho, jenž pro vás tak bolestnou smrt podstoupil; Onť nechce od vás jiné oběti kromě té, abyste se jemu sami v oběť přinesli; Onť chce lásku za lásku, život za život, a pak promluví k vám s kříže: »Jdi, a jakož jsi uvěřil, staň se tobě!« (Mat. 8, 13.)

2. Ss. apoštolové Cyrill a Method poučivše předky naše o Synu Božím a o nástroji jeho výkupném, nepomenuli také vstípati jim do srdce úctu a důvěru k té, ze které se Syn Boží zrodil, totiž k blah. P. Marii. A k úctě této mocné nebes Královně zasvěcovali kaple a chrámy.

A proč pak asi tak činili? Poněvadž věděli, že Ona jest po Bohu tá nejprvnější, a že důstojnost, ku kteréž ji Bůh povýšil, převyšuje všelikou důstojnost lidskou i andělskou. — Co jest měsíc mezi hvězdami, to jest Maria mezi Svátými. Jí se nížádný tvor ani lidský ani andělský vyrovnati nemůže; neboť ona jest ta neposkvrněná panna, »z nížto se narodil Ježíš, jenž slove Kristus.« (Mat. 1, 16.) — Těmito slovy jest všecko řečeno. Z ní se narodil Ježíš, vtělený Syn Boha živého, jenž jest Bůh a spolu člověk. Matka, Rodička Boží, jest tedy Maria. Tím, že ji vyvolil za matku Syna svého, poctil ji Bůh Otec v nejsvrcho-

vanější míře, oslaviv ji nade všechny dcery světa tohoto. I též Duch sv. poctil ji, učiniv ji zázračným a tajemným působením svým bez poskvrnění panenské čistoty Matkou Spasitele světa, a opatřiv ji neobyčejnými dary a milostmi, tak že vskutku po Ježíši Kristu, Synu svém, největší lidskou dokonalostí zde byla ozdobena, a ve všem smýšlení a jednání Synu svému podobna. A zdali ji necílil ze všech synů nejlepší Syn její, Pán Ježíš? Cítil ji zajisté jakožto svou věrnou a dobrou matku, z které vzal člověčenství na sebe, která ho ve svém životě nosila, porodila, prsy svými kojila, z dětinství odchovala a s ním spolu mnoho přetrpěla bolesti, zármutku a žalosti. On ji ctil tak, že ač, hodina jeho nebyla posud přišla, na její přímlovu učinil v Káni Galilejské první svůj zázrak, a že jedno z posledních slov jeho na kříži promluvených směřovalo k ní, jeho milené máti. —

Za těmi příčinami u veliké uctivosti měli ji sv. apoštolé a první hned věřící. Ji ctili a oslavovali také naši sv. blahověstové, Cyrill a Method, a tuto úctu našim předkům hlásali, odporučeli a ke cti její chrámy stavěli, čehož nejpatrnějším důkazem jest staroslavná svatyně Velehradská. Ano úcta k Rodičce Boží od těch dávných dob tak se zakořenila a rozhojnila v zbožném lidu našem na Moravě, že vůbec »národem Mariánským« se zove. A to vším právem! Neboť rozhlédnemeli se po naší milé vlasti Moravské, srdce naše zajisté zaplesá radostí a oko naše zarosí se slzou blaženosti, vidouc tolik pomníků úcty ku blah. P. Marii. Stráně, hory a nívy naší žirné Moravěny jsou takřka posety kaplemi, chrámy a obrazy, vystavěnými od zbožných ctitelů Mariánských. Ano i neschůdné pěšiny v lesích a roklich pozbývají své divokosti a pusté prázdnoty tím, že všude skoro

potkává se cestující s obrazy, k účtě P. Marie vyvěšenými.

A comám říci našich poutnických chrámech Mariánských? Polsko má svůj Častochov, Štýrsko Mariánské Celly, Rakousko Maria Taferl, Slezsko Vamberice, Slovensko Šaštín a Čechy svou Boleslavu; naše však milá Morava jest takřka jako nějakými drakokamy poutnickými chrámy Mariánskými posázena. Ó kdož by z vás neznal a nebyl již navštívil onen pahrbek Vranovský, na němž se vypíná svatyně Mariánská, v které mnohý z vás slzy radosti a pokání již proléval! Kdož by z vás nebyl již slyšel o onom utěšeném údolí Sloupském, kde sedmiholebná P. Maria svůj stánek si vyvolila, a tolika tisícům rány zahojila, a je v úzkostech a souženích potěšila? A komu by byla neznáma poutnická místa ve Křtinách, v Žarošicích, v Tuřanech, kde Rodička Boží trůní a milostí nám od Boha vyprošuje? A co mám teprve říci o posvátném Hostýnu, kde Máti Boží divy tvořila a tvoří od těch dávných dob, kdy předkové naši na této hoře kruté Tatary na hlavu porazili? Ano není snad na naší milé Moravě chrámu, v kterémž by nebylo oltáře P. Marie, není zajisté domu, není té nejbídnější chýžky, ve kteréž by hospodář s čeledí svou před obrazem Rodičky Boží modlitby své k nebesům nevysílal, tak že před nedávným časem jistý hodnostář církevní, navrátiv se z Moravy do Říma, zvěstoval zvěčnělému, svatému Otci Piu IX., že nikde ještě nenalezl účty k P. Marii tak rozšířené, jako u nás na Moravě.

Ó staňme se pochvaly této hodnými, zůstaňme dobrými syny a dcerami zbožných předků svých, zůstaňme hodnými odkojenci Cyrillo-Methodějskými a věrnými ctiteli Mariánskými, a pak nám vždycky dobře bude! A doufám v Boha, že se tak stane; neboť »ať to v světě jak chce

chodí, Moravan se neodrodí,« neodrodí se víře Cyrillo-Methodějské, neodrodí se Matce Boží, nýbrž státi bude jako žulová skála, jako zeď hradná v úzkostech a souženích, v radosti i v žalosti při ochranitelkyni své, při Marii. — Ano, volati k ní budeme všickni slovy, které druhdy mluvil Oziáš, kníže kněžské, ku vznešené Judith: »Požehnaná jsi ty, dcero, od Boha nejvyššího nade všechny ženy na zemi. Požehnaný Pán, kterýž stvořil nebe a zemi; neboť dnes jméno tvé tak zvelebil, aby neodstoupila chvála tvá z úst lidí.« (Jud. 13, 23.)

3. Sv. Cyrill a Method pokřestivše předky naše a jich panovníky, pravili k nim se sv. Pavlem: »Již tedy nejste hosté a přichozí: ale jste měšťané svatých, a domácí Boží: vzdělání na základ apoštolský a prorocký, kdež jest nejhlubší uhelní kámen sám Kristus Ježíš.« (Efes. 2. 19—20.) Uhelním kamenem církve sv. jest tedy sám božský Spasitel, a základy, na niž tato církev vzdělána jest, jsou sv. apoštolové, zvláště však zástupcové všech apoštolů, sv. knížata apoštolská, Petr a Pavel, z kterých první moci vlády od Krista sobě dané, a druhý velikostí moudrosti, s nebe sobě udělené, nepopíratelnou zaujímají přednost nad ostatními apoštoly a jsou takřka zastupitelé všech ostatních apoštolů. Neboť oni byli nejstatečnějšími bojovníky Kristovými, nejprvnějšími vůdci v boji a nejmocnějšími podporami vzmahající se církve. Oba dva byli povoláni k velikému tomuto dílu zvláštní milostí, sv. Petr od samého Krista Pána, a sv. Pavel zázračným viděním s nebes; oba dva jedním dnem a v témž městě utrpěli mučnickou smrt za stádo, kteréž sv. Pavel shromáždil a jehož pastýřem byl sv. Petr. Proto také od pradávna nazývají se knížaty apoštolskými, a od pradávna pokládáni za základy církve Kristovy. Proto také sv. Cyrill a Method

aby utužili pokřtěné předky naše v přičynosti k církvi apoštolské, zasvěcovali na cestách svých ke cti a chvále knížat apoštolských sv. Petra a Pavla, v čemž nám patrný důkaz podává stoliční chrám Brněnský, který asi r. 884. od sv. Methoda ke cti knížat apoštolských posvěcen byl.

Že však naše církev sv. katolická skutečně »vzdělána jest na základě apoštolském a prorockém,« nebude nám třeba daleko důvodů hledati. Neboť nenili církev katolická vskutku apoštolskou, nechť tedy nám odporníci povědí, kdy a v kterém čase povstala, kdo byl jejím původcem a zakladatelem, a co bylo příčinou, že apoštolskou církvi býti přestala? Avšak k těmto otázkám odpůrci žádné důkladné odpovědi dáti nemohou. My však víme a jistě víme, že církev katolická věří a učí, co sv. apoštolové věřili a učili, že učení její s učením sv. apoštolů vždy se srovnávalo a až posud se srovnává, a že následovně učení její jest pravé a apoštolské. My víme a jistě víme, že církev katolická věří a učí, co sv. apoštolové věřili a učili, že učení její s učením sv. apoštolů vždy se srovnávalo a až posud se srovnává, a že následovně učení její jest pravé a apoštolské. My víme a jistě víme, že církev katolická jest pravou dědičkou svatých apoštolův, a vši moci i všech práv jejich. Neboť toliko církev katolická dovozuje nepřetrženou posloupnost nejvyšší hlavy své a všech svých biskupů od sv. apoštolů. Jako nynější sv. Otec Lev XIII. řádným jest nástupcem Pia IX., a tento Řehoře XVI., a tento Pia VIII., a tento Iva XII., a tento Pia VII., a tento Pia VI. atd. — a Linus nástupcem sv. Petra: rovněž tak všickni biskupové, kteří za našich dnů živi jsou, obdrželi svou moc od jiných biskupův, a ti opět od jiných, a tak pořád, až k sv. apoštolům se dojde, kteříž od nikoho jiného, leč od samého Krista Pána tu moc obdrželi. A podobně

neni také v církvi katolické ani jediného kněze a faráře, jenž by duchovní moci své byl neobdržel od jednoho nebo druhého apoštolského biskupa. Za tou příčinou vším právem se může o církvi katolické říci, že »vzdělána jest na základě apoštolském a prorockém.« (Efes. 2, 20.) Proto také církev katolická jest ona jediná, ona sama pravou od Ježíše Krista stípenou církvi, ona jest tou jedinou pravou chotí, s kterouž se Ježíš Kristus na věky zasnoubil; tou jedinou církvi, ve kteréž všechny ty poklady lásky a dobroty své, ježto s nebe na zem přinesl, složil a uschoval; tou jedinou pravou archou Noemovou, tou jedinou pravou lodí Petrovou, kteráž člověka ze života tohoto do života věčného bezpečně přeplaviti může. — Protož jest také naší svatou povinností, aby jeden každý z nás dle míry síly své ku zvelebení a rozšíření té církve přispíval, zvláště modlitbou, dobrým příkladem a peněžnou podporou katolických misionářů. Pečlivě tedy užívejme každé naskytlé příležitosti k tomu, aby se počet pravých ctitelů Ježíše Krista, a království Boží zde na zemi den ode dne množilo, aby na naší máteri církvi sv. se vyplnilo, co kdysi Tobiáš o ní prorocky řekl: »Ty pak veseliti se budeš v synech svých, neboť všickni požehnání budou, a shromáždění budou ku Pánu. Blahoslaveni všickni, kteříž milují tebe, a kteří radují se z pokoje tvého.« (Tob. 13, 17—18.)

IV. Roku 861. zdržoval se sv. Cyrill s bratrem svým Methodem v městě Chersoně u černého moře, aby zde za příčinou budoucí práce apoštolské mezi Kozary řeči toho lidu se přiučili, a tu se jim dostalo od Boha vzácné milosti: oni totiž vypátrali a našli ostatky sv. Klementa, mučedníka a papeže římského, který od císaře Trajana do těch krajín do vyhnanství poslán a zde také mu-

čenickou smrtí korunován byl. Oba bratři Solunští jakožto nábožní kněží byli ctiteli Svatých a ostatků jejich; a jako katoličtí kněží byli plni vroucí úcty ku stolici římské, a k tomu, jenž na ní na místě Kristově seděl. Proto také naši sv. blahověstové ostatky sv. Klementa jako drahocenný poklad střežili a je s sebou na svých cestách apoštolských nosili, učíce předky naše ctíti ostatky Svatých a zároveň dětinnou úctou lnouti k viditelné hlavě církve, k římskému papeži, jakožto ke středu jednoty. Oniť sami v této úctě k otci křesťanstva svým příkladem prarodům našim předcházeli; vždyť tam do Říma zanesli ostatky sv. Klementa, tam v Římě hledali poučení a zastání, tam v Římě nalézali útěchy ve svých útrapách a ochrany proti nepřítelům svým. A aby i dobrý lid náš česko-moravský v jednotě s Římem udrželi, a aby láska a úcta k viditelné hlavě církve v krajích našich nikdy nevymizela, zakládali a zasvěcovali chrámy a kaple ke cti sv. Klementa, tak na př. u nás na Moravě v Lipůvce, a v Čechách v Levém Hradci a v Staré Boleslavi. A dobře bylo předkům našim, dokavad setrvali ve spojení s Římem; zlé však časy nastaly pro národ náš, jakmile se dal svěsti k odpadnutí od viditelné hlavy církve; pohroma na pohromu, rána na ránu stihaly ubohý lid náš, a přišlo to konečně s námi tak daleko, že jsme měli býti vymazáni z počtu živých národů světa. —

Ó držme se pevně a věrně po příkladu našich sv. apoštolův a pradávných předků nejvyšší hlavy církve, ve které spočívá naše síla, ochrana a útěcha; neboť tato nejvyšší hlava jest pevnou skálou, na kteréž církev stojí, a kteráž nikdy přemožena býti nemůže. My všickni podobáme se dítkám jednoho domu, o jejichž potřeby se laskavý otec stará; neboť náš sv. Otec, římský papež, stará se o všechny naše duchovní potřeby a

nechává nás jakožto náměstek Ježíše Krista všech milostí účastnými se státi, jichž nám k dosažení věčného spasení potřebí jest.

Onť jest našim nejvyšším pastýřem, jenž všemožně se přičiňuje, aby nás na cestě pravdy a ctnosti zachoval a kdysi k neviditelné nejvyšší hlavě, Ježíši Kristu, přivedl.

Modleme se za našeho sv. Otce, Lva XIII., aby jej Bůh, jenž jej již z tolika nebezpečí a soužení vysvobodil, i budoucně proti nepřítelům jeho ochraňoval, jej ještě dlouho zachoval, jemu těžké jho, jež na bedrách jeho spočívá, ulehčil a jemu pomocí svou přispěl k vykonání všeho toho, co pro naši svatou církev potřebno a prospěšno jest. — Modleme se však za všechny ty, kteří našeho sv. Otce ještě za svého nejvyššího pastýře neuznávají a jako ztracené ovečky bloudí; modleme se za ně, aby jim Bůh poznati dal, co ku spasení jejich slouží. Modleme se, aby Bůh osvětiti ráčil rozkolné bratry naše na Rusi, v Bulharsku a v Bosně, aby co nejdříve rozkolu svého zhoubného zanechali a k jednotě víry s námi se navrátili. Mějme také útrpnost s nešťastnými bloudícími bratry našimi, kteří svedeni byvše lstí dábelkou od pravé víry odpadli a v bludech semotam se potácí, a jichž jest jenom u nás na Moravě asi 50.000, modleme se za ně k Bohu, aby je milost Boží osvětila a brzy je uvedla do pravého ovčince Kristova, by alespoň mezi námi všemi, jež svatý Cyrill a Method ku pravé víře přivedli, mezi Slovany, byl jeden ovčinec a jeden pastýř.

Konečně vás vyzývám a prosím, abyste snažně prosili sv. apoštoly Cyrilla a Methoda, by přímluvou svou u Boha vyžádali, aby dobrý a zbožný lid náš moravský ve víře, od otců zděděné setrval, ve všech ctnostech prospíval a nevěročům sluchu nedával; prostě Boha, aby duch

a mrav cizácký nekazil naše statné muže a cudné ženy jak ve městech tak i na venkově; proste Boha, abyste jazyka a řeči, ve které sv. Cyrill a Method víru nám hlásali, sobě nade všechny jiné jazyky vážili a jimi neopovrhovali, sv. práva země a národa svého statně hájili a duchu cizáckému výhost dali; proste Boha, aby svornost a pravá láska zase zavládla v drahé vlasti naší, a aby osady a města naše staly se nedobytnou baštou pro nepřátely naše; proste, aby národ náš, vlastními syny na mnoze ubíjený, týraný a zaprodávaný, všechny překážky brzy překonal, a práv svých odvěkých a úlohy Bohem mu vytknuté dosáhnul. Pročez zvolíme všickni se zvěčnělým knězem a básníkem Sušilem:

„Ó vy bratří přesvatí,
Stájte při své postati!
Ať se čirá,
Svatá víra
Z útrob našich neztratí!

Orodujte u Boha,
Ať se vzdálí mátoha,
Vždy ať v kráse
Zaskvívá se
Nad Slovany obloha.

Starodávná poroba,
Nesvornosti hanoba
Národ plihá
A nás stihá,
Jako zhoubná choroba.

Zlomte svodnou osnovu,
Těchto nectných okovů,
Stvořte pevnou,
V lásece zjevnuu
U Slovanů obnovu.“

J. K.

Ďábel v papíře.

Chytrým, velice chytrým, to uznání se mu musí dáti, jest tento záprísahlý nepřítel lidského pokolení, neboť běře na sebe rozličnou podobu, a sice vždy dle okolností nejpríhodnější, aby jen hodně mnoho lidí do tenat svých vlákal a ku časné i věčné záhubě je přivedl. Někdy vezme na se podobu »světla,« jindy skryje se v tělo hada, jindy zase schován jest v modle, z níž mluví a lidi šálí, a velmi často, a to se zálibou, opanoval i těla lidská, tropě v nich a skrze ně své nekalé rejdy.

Za našich dob si to však udělal ještě pohodlněji. Schovává se v papíře, poněvadž tolik papíru na světě se již vyrábí, že směle můžeme říci, že doba naše na rozdíl dob starých papírovou se zvátí může, a poněvadž není člověka, jemuž by sem tam papír do ruky nepřišel. A jak chytře to navlékl! Vyhledne si lidi, kteří by jeho záměrům rádi sloužili — a takových jest nyní dosti — a osedne jejich ducha. A hle —

následek toho jeví se brzy. Taci lidé myslí, mluví, činí to, co jim ďábel do mysli vnuká, vydávají lež za pravdu, zlé za dobré, tmou za světlo, hloupost za osvětu, a aby se tyto ďábelské náhledy co nejvíce rozšířily — spisují v tomto smyslu — celé knihy a malují obrazy. A tak vězí ďábel v papíře uschován; papír tento i s ďablem přichází do škol, rodin, půjčoven, hostinců, do kramů, továren i kasáren, zkrátka všude, a lidé čtou, co tu tištěno, věří tomu, a tak srkají očima ďábelské myšlenky a náhledy. Proto směle říci možno: v každém špatném spisu vězí ďábel, a papír jest jeho tělem a oděvem. Tak jako ku pramáti naší mluvil ústy hada a svedl ji ke hříchu, tak mluví i nyní k nám z rozličných těch nesčetných špatných spisů a knih, zejména z knih zába v ných a novin.

Na svědectví tohoto chci uvéstí úsudek jiných, kteří tomú ještě lépe rozumějí nežli já.

»Bavorský jeden tajný rada — rytíř Olry, — jenž v únoru roku 1863. ve stáří 94 let ve Štrasburku byl zemřel, zastával po dvacet let (1807—1827.) úřad bavorského vyslance ve Švýcařích. Tu dal se přemluvit a vstoupil do zednářské lože v Bernu, v níž však jenom něco málo let pobyl, neboť poznáv pravé záměry a úmysly tajné této společnosti z vlastního názoru, vystoupil. Co byl zažil a viděl, popsal později, jsa na odpočinku, a ze spisu jeho vyňato jest i to, o čem se zde zmiňuji. Olry poznal brzy, že není nic jiného cílem zednářů nežli zvrátiti a zničiti všecku auktoritu a vážnosť jak duchovní tak světskou, a tím také podkopati všecku mravnost a spravedlnost v lidu. Zejména podivil se, s jakou zimničnou horlivostí členové lože spisky, smyslnost a vášně tělesné dráždící, vydávali a rozšiřovali, aby tím hodný lid Švýcarský pokazili a svým jedem otrávil. Tak na př. získali v Lucernu jistého knihkupce, zřídili za krámem jeho pokojik, vyšperkovaný neudnými knihami a obrazy, kamž kupující, zejména dívky a paní, lákány bývaly.

Těhož odvážili se i v místě, kde by se toho člověk nejméně nadál, a sice v poutním místě »Maria Einsiedlu.« Zdaž to nebylo dilem ďábelským, že právě zde, kamž ročně tisícové zbožných katolíků z Francie, Švýcarska a Německa putují, aby zde sv. svátostmi omyli duši svou, a přimluvou Matky Boží se posilnili, že právě zde rozbili svůj nečistý stán?

Neúčinněji však působila a působí bohužel až posud kniha tehdejších osvětářů, sepsaná Zschokkem, pod názvem »Hodiny pobožnosti,« ze které tisícové s krásnými slovy polykají i jed vlažnosti ve víře, ba i nevěry samé. Žádný prostředek nezdál se nepřítelům víry a mravnosti vhodnějším ku zkáze jednotlivců, rodin, ba celých národů, nežli zábavné písemnictví, jehož se také, směle říci můžeme,

skoro všude zmocnili. Roku 1884. vydal slovatný Jesuita a professor na universitě v Inšpruku, P. Josef Jungmann, přednášku svou o tom tiskem, a sice pod nápisem: »Nebezpečí zábavného čtení.« Ze spisku toho poznati lze, co zlého již špatná četba natropila, a co ještě natropí, neučinili se brzy přítrž. Spisovatel uvádí také výrok francouzského neznaboha z konce předešlého století, jenž spisy svými mnohé pokazil a posud kazí, Emila Rousseaua, jenž dí:

»Povázímeli tu strašnou zkázu, kterou Evropa z tisku vzala, a souditili lze z pokroků, které posud špatná literatura učinila na budoucnost, tu směle říci můžeme, že toho jednou králové a vladaři těžce litovati budou, že tomuto strašnému umění přístup do zemí svých povolili. Kéž by byla většina našich spisovatelů nečinnými zůstala! Lépe by se nyní vedlo mravnosti, lépe míru a sporádané společnosti. Avšak tito planí mluvkové vtírají se vsudy, stále nosí svatá slova »vlast, náboženství« v ústech, berouce je nadarmo a smyslu jejich se posmívajíce, a celý svůj um na to vynakládají, aby vše, co lidu svatým jest, v bláto posměchu strhli a pošlapali.« Tak soudil nevěrec již na konci minulého století; co by asi řekl nyní, kdy tisk tak úžasně se zmohl a chuť ku čtení ve všech vrstvách lidstva tak se vyvinula?

Ke špatným knihám jako druh ke druhu pojí se špatné noviny, které každým dnem rostou jako houby v lese. O nich platí slovo biskupů švýcarských, kteří praví:

»Svatý apoštol Jan píše jedné vyvolené matce a jejím dětem: »Každý, jenž se odchýlil a nezůstává v učení Ježíše Krista, nemá Boha; kdo zůstává v učení, tent má Otce i Syna. Přicházili kdo k vám a nepřinášili toho učení, nepřijímejte ho do domu, aniž ho pozdr-

vujte. Neboť kdo ho pozdravuje, má spolek s jeho zlými skutky.*

Dávají apoštol lásky, sv. Jan, tuto příkaz, jenž poněkud tvrdým se zdá, má zajisté dobrou příčinu, a zejména nyní jest na čase, slova tato všem rodičům, učitelům, představeným, ano všem věřícím znovu na srdce vložit. Zapovídali apoštol mít spolek s lidmi, kteří nemají učení Ježíše Krista, jest v tom zahrnut i zákaz odebíratí a čísti také knihy a noviny, které netoliko že učení toto nezvěstují, nýbrž i církev a Ježíše samého vším způsobem haní a proti nim bojují. A proto ještě s větším právem lze volati: »Nepřijímejte jich do domů svých!«

Jest vůbec s podivením, že se napomenutí také dávatí musí. Víme, že panujeli někde nakažlivá nemoc, přičiňují se všichni nákazu nejen od sebe, nýbrž i od svých milých odvrátiti. Ve válce zabraňuje se nepříteli každý vstup do země velmi pečlivě, tak že si ho musí násilím dobytí. Nemá tak býti i na poli duševním? Nemají ti, kdož Ježíši Kristu se klaní a jej vyznávají, kdo církev jako matku ctí, nemají tito s ošklivostí se odvracetí od jedu nevěry, nemají hleděti nepřátely víry své od sebe a od jiných odháněti? »Neberte jich do domů svých!« Slovo toto stalo se nyní zákonem takorba přirozeným, a přece co vidíme ve skutečném životě? Odebírají se nepřátelské listy, platí se draze, denně popřává se jim vstup do rodin, čte je otec, čte je matka, čtou je i ditky, nepozorujíce, že se ponenáhu duševně otravují. A co čtou v nich? Dnes hanobí se tam kněží a řeholníci smyšlénkami sprostými, zítřka přetřásá se nějaká dějepisná lež, která už stokrát vyvrácena byla; jindy objeví se převrácený výklad katolické nauky víry a mravů, posměch z našich obřadův a slavností; někdy se to vše v pestré směsici čtenářům k zažití předkládá. Aby špatná udání opravily a pravdě průchodu

zjednaly, k tomu poctivost takových listů nesahá. A pod čarou čísti lze obyčejné feuilletony rázu pochybného, ba někdy příliš sprostého, necudného, které čisté duše bez úhony čísti nemohou. Nuže, smí svědomitý otec rodiny křesťanské takové listy v domě svém držeti? Odpovídáme se sv. Janem: »Nepřijímejte jich do domů svých!« Přišli by k vám neznaboh a veřejný rouhač, zajisté byste své děti před ním varovali; jak můžete jen tyto němé a přece tak významné rouhače a neznabohy — špatné knihy a noviny — do domů svých vpouštěti a tak pohoršení dávatí? Pohoršení zůstane vždy hřichem velikým, a každý, od něhož pochází, bude se museti zodpovídati neboť jemu patří ono trojnásobné »běda,« jež Kristus Pán nad ním vyřknu. A jaký bude ortel nad takovými rodiči, vidno z výroku apoštola Páně: »Kdo se nestará o své, zejména o své domácí, ten zapřel viru a vina jeho horší jest, nežli nevěřícího.«

Toť jsou pádná slova biskupů švýcarských a platí stejnou měrou i nám katolíkům českoslovanským. — Pokud naše písemnictví bylo panenské, mohla se každá kniha i dítěti do rukou dáti beze všeho strachu; tehdy bylo povinností i dobrým skutkem tuto práci duchovní ze všech sil podporovati. Nyní však, kdy výroba literární tak úžasně u nás se vzmohla, a můžeme říci i úžasně mravně klesla, třeba dobrý pozor dáti na směr a obsah knih i novin, aby z nich nevnikl jed nevěry a špatných mravů v náš posud zachovalý a hodný lid. Máme již znamenité spisovatele, máme zejména básníky jména zvučného a známého, a přece jak smutno bývá křesťanu při pohledu na díla jejich! Struny na varytech, ježto by zníti měla ohlasem harmonií kruhů nebeských, vytrhly se ze služby Boha pravdy a lásky, hlaholíce buď hlasem šálivé syrény, buď zvukem vzpoury, nedím

jen proti Kristu, ale i proti věčným zákonům Hospodinovým. Ach, jsou to hvězdy, jež odtrhující se od světla světél, nechtějí kolovati širým prostranstvím nebes, nýbrž jen mráкотným oparem této země. Lesk, kterým vnadí, není záře sluneční, nýbrž jenom paprsky velikých bludic. Světe, pokrytý mráкотami, kochej se a libuj sobě na těchto paprscích šálivých; lidstvo však bolestnou zkušeností čím dále tím lépe poznáváti bude, že lesk tento krásných slov, plných však jedu, nesvitil jemu na cestu ke ztracenému ráji, nýbrž odluzoval je od cesty té.

Avšak, bohudík, nevyhynul na světě rod spisovatelů, básníků, novinářů poetických a mravných, neboť proti ďáblu na papíře bojuje se opět papírem, písemnictvím, jež vzalo sobě za úkol rozum i srdce vzdělávati na základě Bohem daném, na základě víry, pravdy a mravnosti. Takové knihy, takové listy necht přijímají se do domů křesťanských s otevřenou náručí, necht čítají se pilně, a

uvidíme, že co nejdříve ochromena, neli zlomena bude moc ďáblava, skrytá v písemnictví špatném.

Protož každý, kdož jsi věrným katolíkem, zkoumej. jaké spisy, knihy a noviny v domácnosti své máš, a shleďášli, že není v některých duch Kristův a jeho pravda, nýbrž duch ďáblův a jeho lež, vypuď je a nalož s nimi jako kdysi měšťané Efesští naložili s knihami pověrečnými, o čemž nám vypravují Skutkové apoštolství v kap. 19. Po kázání přicházeli mnozí z věřících, vyznávající a vypravující skutky své. Mnozí také z těch, kteříž byli všetečných (t. j. čarodějných) věcí si hleděli, snesli knihy a spálili je přede všemi; a spočetše cenu jejich, shledali padesáte tisíců peněz. Tak jest silně rostlo slovo Boží a zmocňovalo se. Učiň sobě pravidlem: «Katolík má podporovati a čísti jen četbu katolickou!» *B. H.*

Různé zprávy a drobnosti.

Sláva Božského Srdce Páně. Dne 14. května byl v Římě od J. Em. vikáře sv. Otce nový chrám ke cti a chvále nejsv. Srdce Ježíšova posvěcen. Chrám tento, ježž ctitelé Božského Srdce Páně před několika lety počali stavěti, nebyl by jistě tak záhy dokončen, a tak nádherně vystaven, kdyby jistý obzvláštní muž, od Boha omilostněný, kněz Jan Bosko, nebyl se věci té ujal. Chrám jest stavěn na způsob basiliky, s třemi klenbami, ozdoben bohatými okrasami a malbami, obzvláště vyniká obraz, znamenitým malířem Monti vymalovaný; představuje oslavu Božského Srdce Páně. Spasitel, v jehož přesvatém obličejí září láska, otevírá Srdce své dvěma pannám: Ala-

coque a Dragonigi, které u vytržení zářící oči na nejsv. Srdce upírají. Andělé sem tam četní nesou jedni lilie panenství, jiní zase nástroje umučení, jiní opět se koří nejsv. Srdci Páně a opět jiní hrají na citary. Tuto malbu doplňují jiné obrazy svatých, totiž sv. František Salesský, jak se modlí, a jak mu andělé knihy jím sepsané podávají; sv. Terezie, hořící láskou k nejsv. Srdci Ježíšovu; svatý Bernard, ježž obětuje své hodinky o nejsvětějším Srdci; sv. Bernardin Senenský, maje v rukou tabůlku s nejsv. jménem Ježíš; sv. František z Assisi právě jak jest u vytržení a vidění serafském; svatý Alois, patron mládeže. Velmi krásně se vyjmají čtyry obrazy čtyř velkých proroků.

Chrám tento vydávati bude ve středu světa katolického svědectví o účtě nej-světějšího Srdce Páně, což by mělo napsáno býti zlatými literami v dějinách účty Božského Srdce Páně.

Katolická jednota Svatováclavská.

Jak dočítáme se z katolických listů, začíná život katolický čilejším býti. Zvláště bychom čilejšího života přáli větším městům. Na prvním místě ve vlasti naší českomoravské jest matička Praha. — Dne 22. května byla v Praze na Malé Straně porada ve příčině založení »katolické jednoty Svatováclavské.« Sešlo se na 60 mužů měšťanů i živnostníků. Účelem této jednoty bude, aby členové horlivě pečovali o oslavu církevních slavností, veřejných průvodů, aby těžce nemocní byli zaopatřeni svatými svátostmi, aby pohřby nebyly pohanské, nýbrž více měly ráz katolický, aby utvrzována byla víra a účta ku nejsv. Svátosti oltární v rodinách.

Nový světec země české. Jedná se o blahověčení sluhý Božího, P. Jana Nepom. Neumana. Kněz tento, pravý apoštol, narodil se r. 1811. v Prachaticích (v Čechách) z otce rodem Bavora, matky pak rozené v Prachaticích. Maje nadání dobré studoval v Budějovicích jak latinské školy tak i bohosloví. Byl velmi pilným a nábožným. Cítě v srdci svém povolání k misiím, vydal se do Ameriky. Biskup v Novém Yorku, jménem Dubois, přijal jej jako bohoslovce do své diecése. Roku 1836. byl od téhož biskupa posvěcen na kněžství. Hned po vysvěcení byl poslán do misie německé, kdež pracoval neunavně od roku 1836. až do r. 1840.; učil děti, kázal, zpovídal a mnoho vytrpěl obtíží. Roku 1840. stal se Redemptoristou v Pittsburgu, kamž přišel i jeho bratr za ním, jenž posud v kongregaci jako bratr laik žije. Pro své ctnosti stal se

roku 1847. místoprovinciálem Redemptoristův amerických. V Novém Orleaně založil klášter, v Cumberlandu také a klášter v Baltimore zvelebil. Roku 1850. stal se rektorem v Baltimore, kdež ještě dosud mluví lidé o jeho dobrých skutcích a krásných ctnostech. Jako rektor v Baltimore byl jmenován Piem IX. r. 1852. biskupem ve Filadelfii. Jako biskup vykonal mnoho ke cti a chvále Boží. Světil 50 nových kostelů, zřídil mnoho katolických škol; zavedl k oslavě nej-světější Svátosti oltární 40hodinnou pobožnost; byl přítelem řeholních sester, které v Americe velmi blahodárně působí. Roku 1854. byl biskup Neumann od sv. Otce povolán do Říma, by byl s jinými biskupy přítomen prohlášení článku víry o neposkrvněném Početí nejblahoslavenější Panny Marie. Z Říma si přinesl do Ameriky mnoho ostatků svatých, kteréž vroucně ctil. Roku 1860. byl biskup Neumann, jda za svým apošt. povoláním, na ulici raněn mrtvicí a zemřel brzy. Pochován jest ve Filadelfii v kapli Redemptoristův u sv. Petra. O blahověčení jeho přičiňují se jak biskupové američtí, tak i nejdůstojnější pan biskup budějovický, Dr. Martin Řiha.

Umělec u papeže. Slavný sochař Bosko byl nedávno povolán do Vatikánu, aby se představil papeži. Umělec poklekl před sv. Otcem a ujistil ho jako dobrý křesťan, že všechny práce jeho jsou výsledkem dovednosti a nadšení ducha, a že zlý duch nemá s nimi nic společného. Papež, usmívaje se, pravil, že o tom nikdy nepochyboval. Potom prohlížel si s velikou pozorností, ano i s podivem výtvory jeho. Na konec udělil papež umělci pozhnání a projevil naději, že Bosko jako umělec bude pamatovati i na dobročinnost veřejnou při umění svém.

„Blahověst.“

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Domažlic. Jistá rodina vzdává vroucí díky Božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za uzdravení ditka z těžké, beznadějně nemoci. *V. L.*

Od Val. Meziříčí. Jistý pomocník vzdává díky Panně Marii, Matce dobré rady, a sv. Josefu, že po vykonané devítidenní pobožnosti ke sv. Josefu, obdržel zase práci u nábožného mistra. *Fr. Z.*

Ze Skočic. Božskému Srdci Páně a Panně Marii, ustavičné Pomocnici, vzdává nejsrdečnější díky kněz uprostřed nejpilnější práce nemocí postižený, za výpomoc v těžkém povolání i za brzké zotavení, že opět mu lze povinností zadostučiniti. To k povzbuzení stížených s radostí dle učiněného slibu uveřejňuje ku větší cti a slávě Boží *K. K.*

Z Rožné u Pernštýna. Jistí manželé vzdávají tímto veřejné díky Božskému Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Panny Marie za šťastný porod. *F. B.*

Ze Skalice u Frýdku. Nebeský lékař Ježíš Kristus, jenž ve své poníženosti, »jsa ve způsobu služebníka,« přemnoho nemocných od neduhů jejich osvobodil, neustává nyní sklíčeným, kteří se zvláštní vírou k jeho otcovskému srdci se vinou, úlevy i pomoci zázračně udíleti. A. Ž., z farnosti Skalické, sklíčená po delší již dobu trapnou dnou, hleděla si přirozenými léky získati kýžené zdraví. Když pomoc lékařská žádně nedopřála úlevy, učinila předsevzetí: devítidenní pobožnost k nejsv. Srdci Páně vykonati a budeli její prosba vyslyšena, své uzdravení ve »Š. B. S. P.« ctitelům téhož Srdce oznámiti. Její naděje nezůstala marná; Srdce P. vysvobodilo ji od rheumatického neduhu. S vroucími díky uveřejňuje tímto své zázračně uzdravení. *A. Ž.*

Z Runarova. Měl jsem bratra hluchoněmého a později i choromyslného. Jsa odevzdán v opatrování, odešel najednou a nikdo nevěděl o něm. Čta o milodarech B. S. P. napadlo mi, abych též prostředku toho se chopil, zavázav se slibem, že, jestli se ztráta bratrova vysvětlí, daruji 10 zl. na vykoupení pohanských dětí. A skutečně za nedlouho dověděl jsem se o smrti bratrově. I plním tuto slib učiněný. *V. S.*

Z Vítkova ve Slezsku. Jistá osoba z Černinně dostala dření do nohou a rukou, že žádné práce vykonati nemohla. Její první žádost byla, aby obdržela krapet vody Lúrdské ode mne. (Byl jsem totiž na pouti Lúrdské.) Hned po natření nohou bylo jí lépe a druhého dne ztratila i bolest v rukou, tak že teď úplně práci svou zastati může. I vzdávám ve jménu K. S. dík Božskému Srdci Páně. *J. S.*

Od posvátného Velehradu. Vzdávám nejsrdečnější díky nejblaboslavenější P. Marii, poněvadž jen na přímlovu Její nám milovaná deeruška zachována byla. Když již všechna pomoc byla marná, obrátila jsem se s důvěrnou modlitbou k Panně Marii, abych jí vyprosila zdraví, a skutečně vyslyšána jsem byla, neboť již příštího dne tvářička se jí vyjasňovala a za několik dní úplně zdraví nabyla. Chválena a velebena budiž tedy vždy nejblaboslavenější Panna Maria jakožto »Uzdravení nemocných.« *M. Z., matka.*

Z Buchlovic. Odběratelka »Školy B. S. P.« žádá ctitele Božského Srdece Páně a nejblaboslavenější Panny Marie, by aspoň některý obětoval malou modlitbičku za uzdravení její, poněvadž již od podzimku nezhojitelnou jakousi nemocí stížena jest. *M. M.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. Dvoji věc zaujímá nyní mysl všech katolíkův — oslava kněžských druhotin sv. Otce a otázka tak zvaná římská o smíru mezi Vatikánem a Quirinalem. Co prvního se týká, chystají se i nejdlehlší osady misionářské na důstojnou oslavu. Na př. katoličtí Indové v Rio Negro v Patagonii pracují o výrobcích domácího průmyslu, jimiž hodlají uctít sv. Otce. I císařovna čínská zaslala sv. Otci vzácný dar. — V promluvě své ku kardinálům ze dne 24. května, která jednala o římské otázce a o stycích mezi papežem a Itálií, pronesl se sv. Otec v tato slova: »Dejž Bůh, aby Itálie zvláště nám drahá rovněž zužitkovala ducha smířlivosti, jakýmž se neseme ke všem národům. Přejeme si toužebně, aby Itálie zanechala boj proti papežství.« Časopisectvo všech barev o těchto slovech sv. Otce se rozepisuje, ovšem vykládajíc je dle stanoviska svého, a mnoho v různých časopisech již navrženo prostředků, žádný však není prostředkem ku dosažení míru. Listy liberální co nejhrohlivěji jako na povel takměř nutí sv. Otce k uzavření míru s nynější vládou italskou. V okruhu nového státního tajemníka sv. Otce nečiní se ani zmínky o smíru Vatikánu s Quirinalem. Radikální strana na Sicílii svolává veřejnou schůzi lidí proti smířovací politice vlády s Vatikánem. Ministerská rada zabývala se již 28. května záležitostí tou. Předseda ministerstva Depretis hájil stanovisko, že jest nezbytno učiniti papeži návrhy a tak pracovati ku smíru, kdežto ministr vnitřa Crispi jako zástupce zednářské lože zastupoval protivné stanovisko. Zednářská lože odbývala již také mimořádnou schůzi, v níž rokovalo se o prostředcích, jak by bylo možno smír přezkaziti. I u dvora převládá přý přání, aby se začalo se sv. stolicí vyjednávat

a aby se na společné půdě docílila shoda. Známy poslanec Fazzari získal již pro svůj smířovací program tři sta poslanců, kteří souhlasí s tím, aby se pracovalo k dosažení smíru mezi Vatikánem a Quirinalem. Tentýž poslanec uveřejnil nový list pod titulem »otázka dorozumění« (mezi sv. stolicí a vládou italskou), v němž uznává, že papež jediný jest kompetentním soudcem v římské otázce. Neohrožený tento bojovník smířovací myšlenky myslí, že by se snadno dospělo ku shodě mezi papežstvím a královstvím, kdyby papež nařídil svým podřízeným duchovním úřadům, aby při příštích všeobecných volbách do parlamentu podporovaly ony kandidáty, již by veřejně vystoupili pro shodu mezi státem a církví. Sv. Otec však až posud z dobrých přičin trvá na svém, nedovoliti katolíkům účastenství při volbách. Sv. Otec sám nepokládá přý římskou otázku za zralou, dal však na srozuměnou, že by žádal vrácení Říma.

Švýcarsko. Konvencí Lva XIII. se Švýcarskem ze dne 1. září 1884. nově byly uspořádány poměry basilejského biskupství. Tehdy odloučila se vláda bernského kantonu od ostatních šesti kantonů k biskupství onomu náležejícím a odepřela katolíkům bernským dobrodíní nového pořádku. Nyní však již počala vláda vyjednávat.

Anglie. Papež přijal vévodu Norfolkého, jenž doručil mu pamětní spis o zřízení řádného zastupitelství anglické vlády u papeže. Během posledních 40 let vystavěno v Anglii 1422 kostelův a škol katolických.

Ve Francii pokračují svobodní zednáři v odnímání škol, nemocnic a ústavů dobročinných řádům řeholním. Všude má býti odstraněn vliv křesťanský. Však

na mnohých místech nechce lid posýlati děti svých do škol neznabožských.

Ve východní Africe jest dosud pouze 13 katolických stanic misionářských a protestantských 32. Nemůže však se porovnat misionářská činnost protestantů

s činností a pracemi misionářů katolických. V Římě rozhodnuto v zásadě, že do východní Afriky pošlou se němečtí misionáři, není však ještě blíže určeno území, které má se jim vykázati.

V měsíci červenci modleme se za hospodáře a čeleď křesťanskou.

Nestli jsme se předešlý měsíc modlili za křesťanskou rodinu, pak samo sebou se rozumí, bychom tento měsíc obětovali modlitby a dobré skutky své za hospodáře a čeleď jejich, protože i tu velmi mnoho na tom záleží, jakého ducha jsou a jak jeden ke druhému povinnosti plní. Za naší doby duch zlý, duch vzpoury vedral se do rodin a kázal tak celou domácnost. Jen si vzpomeňte, čtenářové milí, na setníka v evangeliu, jenž jest příkladem všem hospodářům a hospodyním. Choval se ku svému služebníkovi laskavě a přívětivě, protože věděl, že mírností více docílíme, než přísností. Mírnost srdce bližního zahřívá a obměkčuje a nám je nakloňuje; přílišná přísnost však zatvrzuje a popuzuje ke zlému. Protož, páni, proukazujte služebníkům svým, což slušno a spravedливо, vědouce že i vy máte Pána nad sebou v nebi. Ale i čeleď má se zase dobře zachovati k pánům svým, jako hodné děti chovají se ku svým rodičům. Čeleď tedy nechat pány své miluje, ctí, jich ve všem dobrém poslouchá, jim věrně slouží, jakož píše sv. apoštol Petr ve II. listu: »Služebníci, buďtež poddáni ve vši bázni pánům svým netoliko dobrým a mírným, ale i divným a nehodným.« Kdyby čeleď se řídila podle těchto slov a je zachovávala, zdali by si mohl někdo naříkati? Vezměte si příklad ze sv. Izidora! Tak věrnou služkou byla sv. Zitta. Toť poměr křesťanský mezi pány a čeledí, na němž veskeré dobro domácnosti spočívá. Toť budiž tedy naši starostí, aby, kde pochybeno jest, všecko bylo napraveno, by nejsv. Srdce Ježíšovo radovalo se z každé domácnosti. Protož vroucně se modleme, a bude nám dáno.

M o d l i t b a.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za hospodáře a čeleď. Dej jim svědomitost u vykonávání povinností, trpělivosti a pokory, bezúhonného života a radosti Ducha svatého. Amen.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přesladvé Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

SVATÁ MATKO BOŽÍ oroDuj V nebesČh za VšeChny své Věrné CtlteLy, ať V bázni Boží žijí!

Srdci Páně!

Ach, člověk žasne! Tajemství, ó divo,
Ty zdroji nevystihlé lásky tklivé,
co Tobě trní, jež Tě krutě kolem tiskne
a krve krůpěj, která z ran Tvých tryskne,
bez konce řine se a stále, vždycky,
— ach, často marně v hříšný život lidský —

co Tobě hany kříž, jenž v prach Tě táhne?
je bolest Tobě slasti, po níž práhne
Tvá duše velká, jejíž božská něha
svět objímá a žárem z Tebe šlehá,
ó keři Mojžišův ve ohně moři! . . .
Naň peklo čeká nadarmo, až — shoří!

Xav. Dvořák.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

X. Matka domu.

Dřed lety jsem cestoval po Švýcarsku. Jednoho dne stoupala cesta naše od jezera Curyšského zvolna do vrchu. V dosti značné výšce otevřela se před námi rozkošná krajina. Široká pláň uprostřed svěžích lesů tmavozelených a uprostřed pláně velkolepý kostel s rozsáhlými budovami klášterními, opodál pak úhledné městečko Einsiedeln.

V nádherném chrámu klášterním nalezá se vnitř hlavního vchodu zvláštní kaple a v té na oltáři bohatě zlatem zářícím soška Marie Panny. Statisíce již, ba milionové lidí všech řečí a všech zemí klečeli zde před tímto obrazem, vylévající tu své srdce, a poslední francouzský císař, Napoleon, vykonal v mládí svém na tomto místě posvátném své první sv. přijímání.

Což divu, že i mne ode dávna táhla

veliká touha sem, k tomuto světoznámému poutnímu místu? Konečně došel jsem splnění touhy své. Bylo mi popráno netoliko pokleknouti na svatém místě, ale i na oltáři milostném konati obět mše svatě. Zvláště však jedné hodiny, již jsem zde zažil v sladkém unešení a v slzách, nezapomenu, co živ budu.

Bylo již pozdní odpoledne, ba schylovalo se k večeru, když rozezvučely se zvony a libezným hlaholem vyzývaly na služby Boží. Mniši sv. Otce Benedikta, jenž sedmkrát za den přicházejí do kůru ke společným modlitbám, přišli opět k modlitbě večerní. Skončivše pak hodinky u hlavního oltáře, sestoupili dolů a ubírali se v dlouhých řadách prostranným chrámem vážně a mlčky k milostné kapli Rodičky Boží. Napřed kráčeli kvetoucí jinoši, za nimi statní muži a za těmito vážní starci, všickni ve ctihodném rouchu

řeholním. Šli ku kapli, aby jako věrné dítky Matky Boží poslední svůj pozdrav večerní jí donesli a od ní zase mateřského požehnání si vyprosili. Bylli již pouhý pohled na průvod vážný a dojemný, což teprve, když všickni před milostným obrazem Rodičky Boží poklekli a z hloubi srdce hlasem nábožným a vroucím zanotili: »Salve Regina! Zdrávas Královno, matko milosrdenství!« Ó tu mimoděk sklonila se k zemi i kolena má a zpěv téměř andělský dotknul se chladného srdce mého, tak že jako led na slunci se rozehrálo a z nitra svého modlil jsem se zároveň »Zdrávas Královno,« jako snad nikdy dosud!

Avšak z rozehrátého srdce vynořila se mi myšlénka, vyrostla na povrch a vykvetla jako kvitko něžné; zde vám ji, milí čtenářové, podávám jako kvitko alpské, abyste vůni jeho se potěšili.

Již tomu tisíc let, kdy sv. Meinrad v těch místech, kde nynější klášter stojí, jako v odlehle lesní samotě sobě vystavěl poustevnu a Rodičce Boží dřevěný chrámeček. Od těch dob se na světě mnoho, ba všechno změnilo a s rubu na rub obrátilo. Mocné hrady na skalních výšinách, světovládná města a pevnosti nedobytné jsou vyvráceny, pobořeny a ve ssutiny obráceny, z nichž vícekrát nepovstaly. I chrám a klášter einsiedelský utrpěl sice také mnohé rány, tak čtyřikrát byl zničen požárem, o všecken poklad Francouzy oloupen, tak že nynější klášter jest již osmá stavba. Avšak přes všechny bouře časův a převraty násilné, jimž podlehl i národové a mnohé knížecí rody, stojí podnes velebná tato svatyně Mariánská krásnější, než kdy jindy, a v ní podnes trvá brať benediktinská. A komu asi za to mají co děkovati? Či to přemocná ochrana bdí po věky nad tímto svatým domem? — Od časů sv. Meinarda ustanovili Otcové benediktinští Marii Pannu za »Matku svého domu«

a ji ponechali povždy veškeru vládu a péči celého domu, tak, jak se na pravé dítky sluší a patří, a proto také zase Maria zachovala je i s celým domem jejich po všechny věky až podnes ve své v pravdě mateřské ochraně a osvědčila se jim vždy jako »Panna nejmocnější!«

A hle, moji drazí čtenářové, tuto tak mocnou a mateřskou ochranu mohli byste snad i vy svému domu zabezpečiti; k tomu třeba jen oné moudrosti, již užili sv. Meinrad a duchovní bratři jeho, totiž: zvolili si Marii Pannu za »**Matku domu.**«

A to, myslím, nebude vám činiti již žádných velikých obtíží, pakli jste vykonali všechno, co jsem vám až dosud v tomto článku o »Domu nejsv. Srdce Ježíšova« na ruku dával. Ba zajisté, přebývali už Kristus Pán pod vaši střechou, pak není a nemůže býti odtud daleko i Matka jeho Maria; neboť Syn a Matka jsou od sebe nerozlučitelní. A který křesťan z upřímného srdce miluje Ježíše, ten pro Ježíše miluje i bližního jeho. Ježíši Kristu pak nejbližší jest jeho Matka Maria. Proto právě lnou k ní katolíci s takovou láskou dětinnou, již se přiučili u Božského Srdce Ježíšova. Srdce toto milovalo sice všechny lidi, avšak nicméně nade všechny svou přesvatou Máti. Ale co svět světem stojí, nemělo žádné dítě lepší matky a žádná matka lepšího synáčka — nad Marii, nad Ježíše.

Z toho tedy zřejmo a pochopitelné, že v »domě nejsv. Srdce Ježíšova« nesmí jeho Matka; Maria, scházeti, čili jinými slovy: i vy sobě musíte zvoliti Marii Pannu za svou »Matku domu!«

Namítáte mi snad: »Přijmeli ona tento úřad na sebe, přijmeli váš dům a rodinu pod svou ochranu?«

Liché to obavy! Vždyť je to Pán Bůh sám, jenž na blahosl. Pannu úřad tento vložil, a sice již tenkrát, když ji andělem Gabrielem vzkázal své božské

pozdravení. Při tom jí zjevil také, že její budoucí Syn bude pánem a králem veliké říše, v níž kralovati bude na věky věků. Královstvím tímto, jak známo, jest veškeré křesťanství, a Maria tudíž je Královnou Matkou veškeré této říše. Podobně pak učinil i Bůh Syn. V onen totiž památný den, kdy vystoupil na královský svůj trůn — na kříž — na

Kalvarii, odkázal Máti svou za Matku své mladistvé, teprve vznikající církvi, svým apoštolům a zejména nejmilejšímu z nich, Janovi, a poslední odkaz jeho zněl: »Aj, viz, tu Matka tvá!« A toto nařízení Ježíšovo, tuto jeho »poslední vůli,« aby Maria Panna jeho věřící přijala za dívky své, a naopak, aby křesťané měli ji za svou Matku, odkaz ten se obapolně po všechny věky zachovával a zachovává se věrně až posud. Veškeré křesťanstvo jí ctí a miluje a svou naději v ni skládá, a kdykoli stane se nějaké neštěstí nebo hrozili nebezpečí, tu se všech stran všech pěti dílů světa zní to jedním hlasem k Marii Panně: »Pod ochranu Tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko! Ode všeho nebezpečí svobody nás vždycky!«

Ale i Maria se své strany plní věrně úlohu svou, nespouští své milosrdné oči s křesťanův a neodvrací od nich mateřského Srdce svého. Toho důkazem jsou tisíce divy a zázraky, jež Bůh na přímou její podnes koná. Ano, jimi nej-

krásnější vydává Bůh svědectví o její mateřské k nám lásce; neboť, jak známo, divy činiti nemůže nikdo, lež Bůh jediný, buďto sám aneb i skrze člověka.

Z toho všeho, co tuto praveno, vysílá tedy zřetelně, že Panna Maria svůj úřad jako »Matka veškerého křesťanstva« s radostí a horlivostí povždy zastává. Avšak i vedle starostí o převelikou rodinu Boží nezapomíná Maria i na jednotlivý dům a rodinu křesťanskou.

Ovšem, obyčejné matky lidské sotva stačí obstarati svých 5—8 členů rodiny; bývají příliš obmezeny a pracemi přetíženy, tak že snadno na toho neb onoho zapomenou; ale při svatých je tomu jinak.

Čím bližší je duše P. Bohu, tím většího nabývá rozhledu a přehledu po světě, asi podobně, jako se rozšiřuje rozhled člověku, na vysoký vrch stoupajícímu. Kráčíš-li na př. úzkými ulicemi města, nepřehlédněš domy ani jedné ulice; ostatní město by mohlo shořeti, aniž bys o tom věděl. Vystoupíš-li však na vrch, snadno přehlédněš nejen celé město, ale i jednotlivé ulice a náměstí, a kdyby jen dům hořel, dobře bys to pozoroval. A tak čím výše bys stoupal, tím větší kus země, tím více měst a vesnic bys mohl přehlédnouti.

Podobně se to má u svatých. Čím více sebe samých zapomínajíce, čím více sobě odumírajíce, k Bohu se přibližují, tím většího a jasnějšího rozhledu po

světě nabývají. Ptáš se snad: kterak to? Poslyš, vyložím ti to v podobnosti.

Že naše oko jest jako malé zrcadlo, v němž všecko, nač pohlédneme, třeba celá krajina, se obráží, to je vůbec známo. Bůh nebeský má také oči, nebo, abych tak řekl, jedno nesmírně veliké oko, ve kterémž se shlíží všecko, co mimo něho jest. Jestli to ona vševidoucnost anebo vševědoucnost Boží, v níž se obráží netoliko zevnější podoba tvorův a lidí, nýbrž i také jejich nitro až do nejhlubšího úkrytu, ba každá žilka, každé hnutí i každá myšlénka. Proto dí pismo, »že oko Páně zkoumá srdce člověka a zpytuje ledví jeho.«

Kdybychom pak i my lidé mohli nahlédnouti do toho oka Božího, spatřili bychom v něm celý svět se všemi lidmi, ano i jejich myšlénky a žádosti, seznali bychom každého jednotlivce život vnitřní i zevnější. Ovšem, pokud na světě žijeme, není nám možno patřiti Boha tváří v tvář, ale možné to svatým v nebi; a čím blíže který světec Pánu Bohu, tím více v něm a skrze něho spatřuje. Arciť všechno, co vševědoucnost Boží vidí, nemůže žádný tvor postihnouti, ale tolik zajisté patří a poznává, kolik mu chce Bůh dáti poznati.

Kdo však ze všech těch nebešťanů jest Pánu Bohu bližší a milejší nad Marii, Matku Božího Syna? Již tedy postavením svým může Maria Panna nejvíce ze všech svatých na Boha patřiti. Poněvadž pak i Bůh sám ji ustanovil za Matku a opatrovnici veškeré křesťanské církve, což jí také dá tolik v oko své vševědoucnosti nahlédati, jako žádnému jinému z celého nebe.

Z toho všeho tedy uzavírám, že nemáš se, milý čtenáři, co báti, jakoby Maria Panna pro starosti o veliký dům církve sv. zapomněla nebo přehlédla tvůj dům a rodinu tvou. Nikoli, Maria patří v Bohu i malé tak dobře, jako veliké.

A mám ti ještě k tomu dokazovati, že také pečovali chce? že i pro malou a nejmenší rodinu, která jí své potřeby a nedostatky předkládá, má Rodička Boží nejen oči, ale i srdce, cit a vůli jako pravé »matky domu.« To, myslím, s důstatek dokázala již za živobytí svého.

Dva mladí lidé hodlali tehdáž založiti spolu novou domácnost čili svůj dům a slavili svatbu, k níž pozvali i Marii Pannu a Syna jejího, Ježíše. Však znáš snad ještě ze školy ten příběh biblický a pamatuješ se, jak bystře prohlédla Maria Panna celé hospodářství novomanželů, že znamenala ihned, že se jim počíná nedostávatí vína. A hle, nejsou ani žádána, opatřila jim jako pravá »matka domu« vína, a to vína výborného, zázračného. A dojmáli zase takto Marii Pannu již nouze tělesná, ó čím více bude mítí cit a srdce útrpné pro nouzi duchovní! Ó čím raději opatří vína z onoho keře, jimžto sebe nazýval sám Kristus Pán, každému domu a každé rodině, kde si ji zvolí a požádají za »Matku domu!«

O tom tedy není a nemůže býti nejmenší pochybnosti, že Maria Panna úřad »Matky domu« vždy přijmouti může a také ráda na se přijímá a ochotně i věrně vykonává.

Ale teď vám, milí čtenáři, také povím, co vy zase máte činiti, abyste si získali Rodičku Boží za »matku domu« svého; neboť nezvaná a o své ujmě nejde nikam!

* * *

Chcešli mítí někoho za hosta ve svém domě, vynasnažíš se především, abys mu doma připravil radost a milé pobavení, a tím způsobem ho k sobě přivábil. A podobně musíte učiniti i Marii Panně, máli nad domem vašim převzítí úřad Matky a opatrovnice. Ano, musíte jí k sobě přivábiti. Ale jak? čím? — to je ta otázka!

Nuže, poriďte v domě svém něco. Co by ji obzvláště těšilo a radost působilo. Co by to býti mělo, o tom nemusíte dlouho přemýšlet; neboť Maria sama vám prozradila, co Srdci jejímu nejmilejší, a sice právě při svatbě v Kani Galilejské povědělat výslovně, co si od domácích přeje. »Všecko, cokoli vám (Syn můj) řekne, učíňte!« Tak nařizovala jako »matka domu« služebným, a že to dobře bylo, dokázal výsledek — zázračné víno.

Nuže, drazí přátelé, aby k vám Rodička Boží zavítala, uposlechněte tohoto prvního rozkazu jejího a ukažte, že chcete býti poslušnými dítky »svě Matky domu.« totiž číňte i vy, co vám káže Syn její! A to první, co vám káže, jest: »Varuj se zlého!« Vzchopte se tedy všickni a vyčistěte celý svůj dům od zlého, vymetejte a odstraňte odtud všechno, cokoli by nejčistší oko a Srdce Rodičky Boží mohlo urazit. Ostatní vše pověděl jsem vám již ve II. kapitole tohoto článku, kde byla řeč o »zasvěcení domu nejsv. Srdci Ježíšovu.«

Bude snad i zde zapotřebí notné práce, než celý svůj dům náležitě očistíte a upravíte k důstojnému uvitání Královny nebeské. Avšak víteli, co vám poradím? Poproste Marii Pannu, by vám pomohla dům očistit a sobě hodný přibytěk v něm upravit. Ona to ráda učiní, neboť jest zapřísáhlou nepřítelkyní všeho hříchu, a ráda pomáhá, kde jen může, k jeho vyhubení, jak svědčí následující příběh.

V jedné osadě byl dům, v němž den co den strašil a hlomozil duch zlosti a hněvu; muž a žena žili v ustavičném rozbroji. Duchovně otec jejich těžce nesl takové pohoršení a zkoušel rozličné prostředky, by zlého ducha od nich zahnal a zapudil; ale všechno nadarmo. Jednoho dne bylo mu jíti mimo onen dům, a nastojte, jako vždy tak i dnes ozývá se

odtud opět pekelný rámus a hluk, bohoupusté řvaní a proklínání, a mezi tím zase srdcelomný pláč a o pomoc volání. Bez dlouhého rozmýšlení vstoupil kněz dovnitř, a tu teprve spatřil děsné divadlo. Na zemi ležela žena prostovlasá, rozšápaná, vedle ní stál rozvzteklý muž s klackem v ruce, v každém koutě na smrt ustrašené, plačící a třesoucí se dítě. I napadlo knězi: »Zde nemůže pomoci, leč Bůh sám,« a nepromluviv slova, poklekl ke stolu uprostřed světnice a jal se jako v kostele modlíti nahlas a zvolna Loretanskou litanii. S počátku se modlil sám, po nějaké chvíli ztlížily se děti a odpovídaly: »Oroduj za nás!« A opět po chvíli vstala utýraná žena a přikleknuvši k dětem, odřikávala s nimi: »Panno dobrotivá, oroduj za nás!« Společná tato modlitba skrotila posléze i vášnivého muže, že aspoň mlčky přihlížel, až konečně šepjav ruce, sklonil kolena svá k zemi a modlil se s ostatními: »Útočiště hříšníkův, oroduj za nás!« Kněz, skončiv litanii a příslušné modlitby, vstal a ani slova nepromluviv, odešel. Ale ku podivu, od té chvíle zavítal do onoho domu pokoj a ubytoval se tu trvale.

Příběh tento učí předně, jak vděčnou a předobrotivou prokazuje se Maria Panna těm, kdož ji po křesťansku ctí a o pomoc vzývají, a jak ráda jest »Matkou domu« tam, kde si toho přejí. A za druhé lze viděti, čím ona tento úřad svůj započíná: tím totiž, že vypudí z domu hřích a zabrání mu přístupu. Tím však také ukazuje velikou moudrost a mateřskou péči svou; neboť co vaši domácnost nejvíce poškozují a ničí, co vám největší hanbu a neštěstí působí, jest hřích, hřích třeba jen jednoho z vás.

Kdyby tedy Maria Panna ničím jiným vám nepřispěla, než tím, že by jako přísná vrátná zamezila všelikému hříchu přístup do vašeho domu, byla by již to neocenitelná výhoda pro vás, ale také

dostatečný důvod, abyste si ji neprodleně vyvolili za Matku svého domu!

Avšak ona vám i v potřebách časných osvědčí mateřskou péči a lásku svou, zejména v hroziících vám nebezpečích. Následující příklad jakožto důkaz toho vypravuje nám opat Paladius.

Jistý měšťan v Alexandrii, bohatý, ale i hohabojný muž a vroucí ctitel Rodičky Boží, musil za příčinou důležitého zaměstnání na delší čas odejeti do Cařihradu. Věrná manželka se šestiletou dceruškou doprovodivši jej až ku břehu moře, táže se smutně: »Ach, manželi, komu nás zde odporoučíš? Či ochraně nás odevzdáváš?« A zbožný muž odpověděl: »Odporoučím vás drahé ochraně nejsvětější Rodičky Boží, Marie Panny; nehojte se ničeho, jste zajisté v rukou bezpečných!« Jednoho dne, když matka s dceruškou tiše v pokoji seděla, šitím jsouc zaměstnána, zdál se domácímu sluhovi býti nejpříhodnější čas, obě zavraždit a s uloupeným bohatstvím přenouti. Ozbrojen dlouhým nožem, pootevřel nepozorován dvéře a již chystal se vraziti nůž do prsou matky. Ale — ó mocná ochrana Rodičky Boží! — náhle slepotou jest poražen, tak že se ani s místa hnouti nemohl. V zoufalství volal o pomoc, a když nadarmo volal, vrazil sám do sebe nůž; neumřel však dříve, až vše soudci vyznal. — Tak střeží Maria domu, v němž vládne jako Matka a opatrovnice!

Když pak vyčistili jste dům svůj od hříchu rádnou zpovědí a opravdovým polepšením života, pak poproste uctivě Rodičku Boží, aby k vám zavítala a celý dům se všemi obyvateli jeho přijala ve svou moc a ochranu. V některý svátek Marianský, když jste byli přijali svaté svátosti, poklekněte všickni doma před jejím obrazem a otec anebo matka ať vám předřikává zvolna následující modlitbičku:

»Přesvatá Panno a Matko Boží,

Maria! Před trůnem Tvým padám dnes na kolena svá a volím si Tebe za svou Paní, za svou Matku a zvláštní orodovnici u Boha! Tvé službě zasvěcuji dnes sebe a všechny své domácí. Ó přijmi nás, prosím, Matko Boží, v počet svých služebníkův, a pomáhej nám pomocí svou v životě, zvláště však v hodinu smrti naší! Ó Matko milosrdenství, Tebe ustanovuji opatrovnici všeho majetku mého. všech mých příbuzných i všech mých prací a záležitostí. Čiň a vládni tím vším podle vůle své a nezamítej od sebe péči o to. Žehnej nám na duši i na těle a nedopusť, aby někdo z nás Tvé nebo Syna Tvého oko urazil, ale učiň, abychom jedenkrát k Tobě do nebe přišli a tam díky Tobě vzdávati a Tebe milovati mohli s Ježíšem, Synem Tvým, na věky věkův. Amen.«

Odevzdávše se takto všickni ve službu a ochranu Matky Boží, chovejte ji pak den co den jakožto »Matku domu« v největší uctivosti. Každého rána, když vstanete, a každého večera, než se k odpočinku odeberete, jděte a poproste ji jako rádné, dobré děti o její pozhnutí; pak, neli každodenně, tedy aspoň v neděli a ve svátky její shromážděte se všickni kolem ní a zapějte jí onu krásnou a jí nad jiné milou píseň o pěti slokách, jež zove se žaltář Marianský čili svatý růženec. I mimo to menšími pobožnostmi, jako »Anděl Páně« atd. dokažte, že svou »Matku domu« v patričné uctivosti chováte. Však ona nevezme od vás nic zadarmo, ale všecko, i tu nejmenší službičku, z upřímného srdce jí prokázanou, přehojně vám odplatí. Chcete důkaz toho? Poslyšte tedy, co nám vypravuje jistý kněz z řádu sv. Ignáce, jenž po dlouhá léta byl duchovním vězňů.

Jedenkrát provázel na popravu odsouzenec, ale odsouzenec tak zatvrzelého, že ani on, ani kdo jiný nebyl s to, by pohnul jej k litosti. Zbožný zeměpán

nechtě, aby s tělem byla utracena i duše, poručil popravu odložit, aby nešťastník nabyl času hříchů svých litovati a s Bohem se smířiti. I byl tedy odsouzenec od šibenice odveden zpět do žaláře a tu opět všelikých prostředků na něm zkoušeno. Ale všeliké namáhání bylo marné, i dán tedy průchod spravedlnosti lidské. Po druhé vyveden zločinec k šibenici, postaven na řebřík, na krk mu hozen provaz a zavěšen na hřeb, co zatím shromážděný zástup lidu za hlasitého pláče a štkání s knězem se modlil za milost obrácení hříšníka tak zatvrzelého. Sám kat připomínal mu hrozné peklo, do něhož jej za okamžik uvrhne; avšak nešťastník zůstal jako skála nepohnut! Naposledy vystoupil k němu na řebřík kněz a držel mu před očima kříž. Poněvadž pak pod Ukřížovaným byl také malý obrázek Rodičky Boží, vyzval kněz zoufalce, aby mu neodepřel poslední žádosti a alespoň bolestné Srdce Matky Boží jediným políbením uctil. Díky Bohu, odsouzenec tak učinil a okamžitě ukázalo se před očima všech, jaká moc vyprýštila se ze Srdce mateřského, že pohnula kamenným srdcem odsouzenecovým! Neboť sotva byl obraz Marianský políbil, počal úpěnlivě prositi, aby směl ještě jednou dolů na zemi. Odvázán s hřebu a sprostěn vazeb na těle, vrhl se k nohám kněze a před očima celého shromáždění vykonal zповěď, již zhaven byl vazeb hříchův i na duši. Se srdcem rozlitosněným, s očima uplakanýma odprošoval lid za učiněné pohoršení a přiznal se, že hoden jest většího trestu, ba samého pekla; velebil veřejně neskonale milosrdenství Boží a nepochopitelné smilování bolestné Matky Páně i nad největším hříšníkem. A nyní teprve vystoupil sám na řebřík, jenž dříve měl mu býti řebříkem do pekla, ale nyní stal se mu řebříkem do nebe, a to na přímluvu Tě, jižto svatí Otcové nazývají »řebříkem nebeským« a

ježto Srdce byl sobě naklonil jediným políbením ku počtě bolestí, jež ona pod křížem za nás hříšné byla podstoupila. A tak skonala odsouzenec tento jako pravý syn bolestné Matky Boží ku potěšení tisíce lidí, kteří byvše dříve svědky jeho zoufalé zatvrzelosti, stali se svědky i jeho opravdového obrácení a spolu svědky důkazů, jak velikou moc má uctívání bolestného Srdce Marie Panny!

Toť příběh, a nyní naučení z něho.

Slyšel jsem kdysi z přílišné horlivosti tvrditi, že člověku, jenž jsa ve stavu těžkého hříchu, nechce se polepšiti a při tom k Marii Panně se modlí, modlitba taková nic platna není, a byť třeba i poutě konal, růženec se modlil a před obrazy Marianskými světla rozžihal atd.

Avšak tvrzení takové jest přehnané, ba, jak svrchu uvedený příběh učí, i nepravdivé! Neboť i ten bídík nechtěl s počátku ani slyšeti o zřeknutí se hříchu a posléze přece si dal říci a sám o to žádal. Ovšem byla to na pohled prapropatná maličkost, co vykonal, jedinké políbení obrázku; ale kdo může vykazovati cestu milosti Boží, jižto se bráti má? Kdo z nás by chtěl Pánu Bohu předpisovati, zač a jak draze nebo jak lacino má člověku dávatí milost svou; zdali za mučeníctví dlouholetých muk a trápení, anebo za jediné políbení obrázku Marianského? To by bylo jedno.

A za druhé, když se hříšník modlí »Zdravas Maria« nebo i celý růženec, když putuje na vzdálená místa a líbá obrazy Matky Boží, nemá za to ovšem před Pánem Bohem žádné zásluhy, za kterou by mu byl Bůh povinován a takoruka přinucen dáti milost svou; ne, ne, na to se nikdo spolehati nesmí a nemůže, aby snad říkal: »Teď mohu hřešiti, jak chci, na to se pomodlím růženec a pak se mi nic nemůže státí; nemohu býti nikterak zatvrzen!« To je pošetilost!

Avšak Bůh nejvýše dobrotivý m ů že ještě vzdycky dáti i to, co nemusí! A poněvadž nechce nikdy smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl, proto i nejzatvrzejšímu hříšníku jde rád vstříc a hledá na něm, co by mu dost malou oprávněnou záminku poskytlo k němu se přiblížit, a byť i na něm jen za vlas dobrého nalezl. Takovým pak vláskem bývá mu i úcta k Rodičce Boží, Marii Panně, a byť to bylo třeba jen jedinké »Zdravas« anebo jen jediné políbení nepatrného jejího obrázku!

Vždyť kdyby nebyl onen odsouzenec uznával Marii Pannu za Matku Boha a Spasitele svého, nebyl by obrazu jejího ani políbením poctil. Že však tak veřejně učinil, vyznal tím přede všemi lidmi, že ještě v to věří. A za tuto víru v Marii a v jejího Syna jakožto Spasitele světa zachytil jej Bůh jako za poslední dobrý vlásek a vytrhl jej z propasti pekla, ačkoli to nemusil učiniti!

A konečně za třetí, abych se vrátil zpět ke hlavní věci své. Vim dobře, že i svrchu uvedený příběh bude mnohému čtenáři kamenem úrazu, a nic se tomu nedivím. Jsoutě pod sluncem podivní, prapodivní lidé. Řekli se jim: »Království nebeské násilí trpí, a kdo je chce uchvátiti, musí se ze všech sil přičiniti,« jest jim to příliš mnoho žádáno a příliš těžké. Řekli se jim, aby tedy alespoň tu maličkost konali a každý den k Rodičce Boží se modlili, zdá se jim to zase býti příliš málo; nechtějí věřiti, že by tím něco vyzískali, a teprve nad tím, že by za jediné políbení obrazu Mariánského člověk k takové milosti přišel, nedůvěřivě hlavou kroutí.

Ale těm a takovým mohu z písma svatého dokázati, že také jistý odsouzenec již na šibenici pnící za nepatrný skutek dosáhl věčného spasení!

Byli totiž jedenkrát dva lupiči a vrahové. Po mnohých zločinech upadli

konečně do rukou spravedlnosti, a po zákonu i právu odsouzeni k smrti pověšením — dle tehdejšího obyčeje — na kříži. A skutečně na obou ortel vykonán. Byl pak mezi oběma uprostřed pověšen třetí na kříž, a to byl sám Spasitel Ježíš Kristus. Lotr na levici visící začal se Ježíši Nazaretskému posmívati, aby, jeli opravdu Bůh, pomohl sobě a jim oběma s kříže dolů. To slyše lotr na pravici a seznáv, že Kristus nevině jest odsouzen a ukřižován, pohnul se v srdci lítostí a útrpností nad ním, že ke všemu v poslední hodině své jest tupen a posmíván. Nemaje však ničeho, čím by se Krista Pána zastal a před dalším tupením ho chránil, leč jediné svého srdce a jazyka, užívá aspoň těch a okřikuje kamaráda svého na levici: »Ani ty si Boha nebojíš? My zajisté zasloužili jsme toho, že tu visíme za své skutky; ale tento mezi námi nic zlého neučinil.« Člověk by si snad pomyslíl: »Kdo pak si všimne toho obranného slova z úst lotrových?! Kdo? Z lidu kolem stojícího snad nikdo, ale ten si ho všimnul, jemuž platilo: Kristus Pán! A toto slovo zastání tak ho těšilo, tak ho mile dojalo, jakoby mu byl lotr políbením sňal se srdce bolestnou urážku druhého. Však řekl jedenkrát sám: »Budtež milosrdní a dojdete milosrdenství i vy; nyní nadešla chvíle, abych splnil toto své příslibení, a sice na lotru po pravici své.« Za onen projev pravé útrpnosti dal mu Pán velikou milost pravé lítostí a obrácení srdce. Touto milostí dotknut, vyzývá nyní lotr nahlas a veřejně Krista Pána jakožto pravého Boha a prosí, by se naň rozpomenul, až přijde do svého království. A Kristus ještě dnes mu připovídá věčný ráj! Hle, zde tedy sám Spasitel zachytil již již umírajícího nešťastníka za nepatrný vlásek soucitu a upřímného vyznání, a přitáhl jej k sobě a s sebou do nebe!

Avšak podívejme se, jak nápadně oba tyto příběhy k sobě se podobají! I onen odsouzenec na šibenici spatřil před očima obraz bolesti, bolesti totiž Rodičky Boží, a pohled onen vzkřísil v jeho srdci kamenném jiskru upřímné soustrasti, on pak ku svému štěstí nezhasil ji, nýbrž nechal ji hořeti. A rovněž jako onen lotr na kříži neměl ničeho, čím by útrpnost svou vyjevil, leč srdce a ústa. V srdci svém vzbudil tedy úctu k Marii Panně a ústy vtisknul políbení na její obraz. Tisícové z okolostojících nepovšimnuli si snad ani onoho kratičkého políbení, ale dobře si ho povšimnula Ta, již platil — Maria Panna. A mateřské její Srdce jedná právě tak, jako jednal Synáček její na kříži — za milosrdenství prokáže milosrdenství ubohému nešťastníku. I prosí tedy a přimlouvá se za něho u trůnu milosrdenství v nebi tak dlouho, až dojde vyslyšení. V té chvíli již puká lítostí zločincovo srdce na zemi a několik okamžení před smrtí obrací se k Bohu, právě jako onen lotr na kříži.

Kdo by však i v tom nepoznával, jak velmi podobá se Srdce Marie Panny Božskému Srdci Ježíšovu?

Co tuto praveno, vezmi si zase, milý čtenáři, k srdci! Necht' jsi kdo jsi,

hříšník veliký anebo duše spravedlivá, katolík anebo protestant, pán či nepán: prokaž i ty nějakou maličkostí Marii Panně svou úctu a lásku! Škodit ti to nikterak nemůže, ale naopak může ti to mnoho prospěti; o tom jsi se, myslím, teď přesvědčil. Jdešli tedy někam a spatříš u cesty kapličku s obrázkem Rodičky Boží, byť sebe neumělejším, nejdi tak mimo, jako bys to neviděl anebo neznal. Sehni se a utrhni alespoň kvítko na mezi a zastrč je za obrázek, anebo pozdrav ji aspoň zdaleka pozdravem audělským: »Zdráva s Maria!« Sejmí klobouk a rei k ní nějaký zbožný pozdech. Anebo, mášli více, rozsvět v sobotu před jejím obrazem lampičku, dej z lásky k ní, žebrákovi almužnu, nos na těle škapuliř anebo jiný její obrázek. Učiň, učiň, příteli, aspoň něco ku počtě její, a ručím ti svou cti za to, že nezůstane nikdy Maria Panna tvou dlužnicí, ale zajisté splatí tobě vše, jestliže jen ty vždy ochotně přijmeš splátku její a neopovrhneš ji.

Ne, ne, již nemeškej tedy nikdo z vás, ale vyvolte sobě všickni a uveďte pod svou střechu Marii jakožto nejlepší „Matku domu!“

(Příště dále.)

Don Bosco, apoštol lásky.

(Část další.)

Něk čtenářům již známo, vyučoval Don Bosco také večer mládež, což bylo zvláště chvalitebno. Užitek večerní školy byl patrný. Proto nejen v Turině, ale i v jiných městech italských zařizovaly se večerní školy. Nieméně některým lidem nebylo to po vůli. Ředitel policejní, marquis de Cavour, povstal znovu proti oratoriu, a byl by je skutečně snad tentokráte zvrátil, kdyby z nenadání nebyla přišla mocná ochrana.

Hrabě Luigi Provana di Collegno, bývalý ministr a rada krále Karla Alberta, vyslovil vůli panovníka, že se nemá již Don Boscovi brániti. Ano, král přál podniku Don Bosca a posýlal mu častěji almužnu, důkaz to zvláštní své přízně. Jednou poslal mu k novému roku 300 franků s nápisem: »Don Boscovi pro malé jeho nedobroty.«

Don Bosco úžasně mnoho působil v duchovní správě; neboť mimo práci

v oratoriu zabýval se velmi rád v žalářích, v nemocnici Cottolengo, v asylu (ochranném ústavu) a mimo to navštěvoval ještě nemocné ve městě. Také sepsal pro své chovance rozličné knihy, z nichž důležitější jsou: »Biblická dějprava pro školu.« »Dobře vyučená mládež,« znamenitá příruční kniha. »Míry a váhy podle francouzské metr. soustavy.« »Sedmibolestná P. Maria.« »Pobožnost k andělu strážci.« »Zbožná cvičení o Božím milosrdenství.«

Což divu, že Don Bosco klesl na těle! Či mohl tolik zaměstnání děle zastati, aniž by tělesné síly jeho neochably? Úplná unavenost přivedla Don Bosca až na kraj hrobu, a proto musil nějaký čas na venkově bydlet, by se zotavil.

Měl si odpočinouti. Bylioli však to možno? Děti za ním ustavičně chodily a on sám nemohl se zdržeti, musil jíti v sobotu do města, by zpovídal a v neděli zase v oratoriu byl ve shromáždění. V červenci r. 1846. zachladil se na cestě, tak že onemocněl zapálením plic. Nebezpečí bylo veliké. Ano, lékaři vzdávali se naděje. V noci, která měla býti poslední, pravil Abbé Borel k nemocnému: »Don Bosco, proste přece Boha, aby vás pozdravil!«

Don Bosco nechtěl. »Nám jest odevzdati se do vůle Boží!« dal za odpověď.

»Ale nesmíte opustiti své světené dítky; zapřisahám vás ve jménu těch malých, proste Pána Boha o zdraví!«

Tu pravil nemocný docela tiše sám k sobě: »Ano, Pane, jestli se Tobě líbí, uzdrav mne! Neštítím se práce!«

»Sláva!« zvolal Don Borel, »již nepochybují — budete zdráv!«

A skutečně druhého dne Don Bosco okřával.

V nemoci Don Bosca se také ukázalo, jak ho měly jeho dítky rády; většina jich, aby svému duchovnímu otci vyprosily zdraví, zavázaly se slibem

k tak těžkým povinnostem, že Don Bosco mnohé ze slibů musil zrušiti, jiné pak v lehčí změnit.

Tri měsíce se musil po nemoci zotavovati, a sice v rodném místě Murialdo Castelnuovo, asi 20 km. od Turina, kdež rodina jeho měla malý stateček. Jakmile se však zotavil, ihned spěchal k chovancům svým do Valdocco. Nemaje již pokoje ku přebývání, najal si od Pinnardiho vedle oratoria několik malých pokojkův. I matku svou požádal, aby přišla k němu a o hospodářství se starala. Markéta Bosco ctíla syna svého tak, jako jej zároveň i milovala. Jsouc šlechtěného srdce a pevného ducha, šla za synem svým; bez rozmyšlení opustila domácí krb svůj, zřekla se domácího pokojného života, aby se rozdělila se synem svým o tuhou práci, aby pečovala zároveň s ním o ubohé děti, které nyní považovala za svou rodinu.

Dne 3. listopadu 1846. opustil Don Bosco s matkou svou otčinu. On jako kněz nesl breviář pod pažďí, matka velký koš s potravou. V kapse nesli peníze, které měli — ale nenesli těžko!

Na cestě potkal je kněz Vola, jenž Don Boscovi pomáhal často při večerním cvičení.

»Bože, jak to vypadáš, ubohý příteli!« pravil Vola. »Kam pak jdeš?«

»Jdeme do oratorium, matka má a já; budeme tam bývati.«

»Ale vždyť nemáš ničeho; jak pak si pomůžeš?«

»Nevim! Však prozřetelnost Boží se o mne postará!«

Tato slova pevné víry hnula srdcem kněze Vola. I pravil: »Nemám více, než tyto hodinky, ale ty si je musíš vzít!« — a dal mu je.

Hned druhého dne byly hodinky prodány a nakoupeno za ně, čeho potřeba v domácnosti. Potřeb nejnutnějších bylo dosti. Vždyť i šaty kněze byly

chatrný. I prodal Don Bosco několik kousků pole a vinohrad, skoro veškeré své dědičné jmění. Matka si dala donésti své šperky svatební, prodala z nich některé a ozdobila oltář nejbl. Panny Marie.

K ní, Markétě Bosco, přidaly se i jiné nábožné paní, z nichž jako první jmenujeme matku veleslavného arcibiskupa Franzoniho z Turína. S neunavnou pilí konaly tyto paní všecky i nejnižší práce z lásky k ubohým dětem, jichž Don Bosco tak vroucně se ujímal.

Ubytovav se v oratoriu, hleděl dluh svému zjednatí pevný základ. R. 1847. sepsal pravidla, kteráž mohou býti vzorem ostatním pravidlům školním, a nazval je »salesiánskými.« Z dítek vyvolil si Don Bosco nejhodnější a nejschopnější, které měly dozor na jiné a zároveň jakousi zodpovědnost. I chování dítek v kostele uspořádal, aby zbožnost víc a více se ujímal, a založil za tím účelem »jednotu sv. Aloisa,« v níž andělský mládenec měl jim býti ve všem příkladem. Franzoni, arcibiskup turinský, potvrdil všecko a povzbuzoval Don Bosca ku větší ještě činnosti. Dne 29. června 1847. udílel dětem co nejslavněji svátost bířmování.

Než apoštolská horlivost Don Bosca nebyla ještě vyčerpána. Bolelo jeho otcovské srdce, že mnohé chudobné děti z nedostatku jsou bez přístřeší, a že mnohé noce musejí trávit ve chlévě nebo ve stodole. ano i ve všelikých zákoutích. Což mohlo býti horšího pro děti? Aby tomuto zlu odpomohl, zařídil vedle oratoria — seník. Zaoptřil do něho slámy a pokrývek, aby toulající se děti aspoň nějaké měly přístřeší. A neměli pokrývek, měl aspoň pytle; do těch vlezly dítky, a bylo jim dobře. Není růže bez trní! I tu zakusil Don Bosco mnoho trpkého. Kolikrát se stalo, že se mu ztratily mnohé věci, ano všecko ze senníka. Dobrota jeho byla odměněna krádeží! Tato krádež povzbudila jej však ku větší horlivosti.

Brzy na to — byl květen a bezpochyby tu byla moc nejbl. Panny Marie — stál nešťastný sirotek — zednický učeň, u dveří Don Bosca. Pršelo, jen lilo; hoch byl všecek promoklý a hladový jako vlk. Rychle udělala Markéta Bosco oheň, aby ubohý, kterého jim Bůh poslal, mohl hadry své usušiti a se ohřáti; donesla mu pokrm a v kuchyni mu připravila postel. Hoch spal tu noc jako nějaký král. Byl prvním »domácím dítkem« oratoria. Brzy přišel druhý, třetí, a už jich bylo sedm. Více jich Don Bosco nemohl přijmouti na noc; neměl místa a neměl jim co dáti.

I místo ku shromáždění bylo již malé, aby pojal asi 800 hochův, a proto musilo jich mnoho mezi službami Božími a mezi vyučováním zůstatí venku. Také ku hrám neměly děti místa dostatečného. Tak nemohlo to déle zůstatí. Don Bosco přemýšlel s matkou o věci té, a uznali, že třeba postaviti druhé oratorium. Pan arcibiskup byl srozuměn, i začalo se ihned pracovati. Pronajali příhodnou místnost, kde nyní je pomník Viktora Emanuele II. Toto místo, dříve ovšem chudické, hodilo se Don Boscovi výborně, proto že mohl ihned mezi lidem nejchudším působiti.

Nové oratorium nazváno jménem sv. Aloisia. Druhý tento podnik těšil se také přízni lidu, proto že rádi přispěli almužnou. Oratorium sv. Aloisia bylo dne 8. prosince 1847. slavně otevřeno. Byl to druhý pamětný a slavný den. Kdož by se nepodivil tomu, že za tři léta takového docílil pokroku dílo Don Bosca! Ve dvou domech bylo 800 opuštěných dítek nyní vychováváno a krmeno chlebem duchovním, učením Ježíše Krista. I městské duchovenstvo, v čele Abbé Borel, pomáhalo statně apoštolu lásky. Tak zůstaly věci, dokud z ústavu samého nevyšli kněží, kteří by ve druhém oratoriu vychovávali zanedbané děti.

Podobá se, že, co svatý Vincenc

Paulánský působil v zemích rozličných, Don Bosco stoupaje do slépějí jeho, působil s počátku jen v Turině, nyní pak působí již netoliko v Itálii, ale i ve Francii, ve Španělsku, v jižní Americe atd. Ano, léta sv. Vincence Paulánského se zase vrátila a s nimi i dobročinnost, a to v osobě Don Bosca. Nyní přemýšlel

Don Bosco, jak by i jiným poskytnul příležitosti ku zachránění duše. Mista neměl. Za dům Pinardiho chtěli 80.000 frankův. Odkud je měl vzíti? Musil tedy pokoj za pokojem pronajímati a dle potřeby upravit.

K tomu ke všemu nadešel bouřlivý rok 1848., rok bouří a revolucí, což

velmi škodilo dětem Don Bosca. Někteří z chovancův utekli, jiní se stali vzdorovitými a nedbalými. V této tísni byl Don Bosco ještě horlivější a věnoval vyučování všelikou jen možnou péčí. Zvětšil učírny, tak že 300 jinochů se do večerní školy vešlo. Učení končil Don Bosco obyčejně krátkou promluvou, ve které se rozhovořil o té neb oné důležité pravdě,

což velmi dobře na mladé duše působilo. Kterak by nevnikla otcovská slova Don Bosca do útlých srdcí, která na něm zrovna visela? Všelikým způsobem podařilo se Don Boscovi, že některým hochům popřál bytu i stravy v oratorium, některým jenom stravu, a těm mluvil Don Bosco do svědomí, tak že mnoho jinochů počalo opravdu toužit po dokonalosti.

Ale bylo to starostí! Stará matka pečovala o domácnost, vařila, prala, látala. Don Bosco vážil vodu ze studně, zametal pokoje, štípal dříví, podpaloval oheň, loupal lusky, připravoval zemáky. Někdy opásal se zástěrou a vařil vlašskou polentu, a děti se měly výborně! Někdy pletl se Don Bosco i krejčím do řemesla a přistříhoval a šil hochům kalhoty, které nebyly podle módy, ale jistě trvanlivé. Co neudělá všecko člověk, v jehož srdci plane láska právě apoštolská!

Když přišly děti, sedl si každý, kam jen mohl, třeba na kámen, na kus dřeva, na schody a pracovaly statečně rukama i zuby. Měly žaloudky dobré. Na blízku byla čerstvá voda a ta jim hasila žízeň. Po jídle umyly děti mísky, postavily na své místo. lžiči si však každý schoval do kapsy. Byla to radost! Počtem 50, za chvíli zase 50 a ještě několikrát 50 si pochutnávalo na obědě. Don Bosco přijda, přál jim pln radosti »dobrého chutnání,« a tomu se z plna hrdla všickni zasmáli. Don Bosco neměl sám nic lepšího, polévku a chléb a zase chléb a polévku, což mnozí kněží, kteří chodili na výpomoc, snést nemohli.

Ač tolik času musil Don Bosco věnovati svému oratoriu, přece ještě vyučoval v soukromých domech, navštěvoval žalář, nemocnici, zpovídal; zvláštní pak péči věnoval večerní škole. Tu mimo jiné potřebné věci vyučoval zpěvu i hudbě a budil tak chuť ku zpěvu krásnému, což mnohé jiné chovance přivábilo.

Z této pěvecko-hudební školy vyšlo mnoho učitelů hudby a zpěvu a mnoho varhaníkův. On dobře věděl, jako každý vzdělaný člověk, že hudba a zpěv jest dobrým prostředkem ku pěstování rozumu a mravů.

Očividný prospěch školy večerní byl příčinou, že slavná rada města Turima darovala Don Boscovi 6000 frankův a později jen na zpěv a hudbu 1000 franků.

Avšak farářⁿⁱ nebyli spokojeni s podnikem Don Bosca a žalovali u arcibiskupa. Ten však přál Don Boscovi a povýšil oratorium jeho za »farní kostel opuštěných dítek!« Nelze tuto napsati, co vytrpěl tento apoštol lásky závistí a osočováním od jiných. Však později čtenářům svým povíme, co mu bylo snášeti a jak zázračně mnohdy uniknul nebezpečství.

Z nenadání koupil Don Bosco dům Pinardiho, a peníze mu přinesli dobrodincové. Nyní pomýšlel na kostel. K tomu zase třeba bylo peněz. Ale jako dříve, tak i nyní prozřetelnost božská se postarala. Král Viktor Emanuel přispěl velikou částí, rozličné almužny a dary, jakož i loterie přispěly též na stavbu. Dne 20. ledna 1852. byl nový kostel sv. Františka Salesského posvěcen. Nyní si vzpomněli mnozí, že Don Bosco již před pěti lety mluvil o kostele, a nyní stál skutečně. Vystaviv dům Boží, pomýšlel na dům pro své chovance, a tak okolo chrámu povstávaly velké budovy jedna po druhé. Avšak i neštěstí nescházelo. V dubnu r. 1852. chytla se nedaleko prachárna a poškodila stavby; v prosinci téhož roku zase průtrž mračen poškodila velice střechu, tak že spadla a porouchala budovu. Ráno přišla komise. Stavitel, vida jeden pilíř nahnutý, jen na spadnutí, pravil: »Byl tu někdo v noci ubytován?« — »Já,« pravil Don Bosco, »a třicet hochů se mnou.« — »Otče, děkujte Madonně; pilíř tento stojí proti všem zákonům tíže; jest ku podivu, že všecko nerozbořil.«

Roku 1862. a 1863. přibýly ještě nové budovy, tak že povstalo skutečně veliké dílo, pro něž měli mnozí Don Bosca za blázna. Nyní sešlo se na 1000 chovanců, kromě jiných. Jsou tu velké dílny, v nichž se hoši učí řemeslům, kovářství, zámečnictví, stolařství, krejčovině, pekařství, knihařství atd.

Roku 1865. položil Don Bosco vedle oratorium základní kámen chrámu »Panny Marie, pomocnice křesťanů.« Velebný tento chrám dostavěn a posvěcen byl r. 1868. Jest dosud věřícími hojně navštěvován.

Takovým způsobem rozšířila se činnost Don Bosca a ústavu salesiánského netoliko v Itálii, ale i ve Francii, ve Španělsku, ano i v Americe. Don Bosco totiž podniknul misie do jižní Ameriky, aby divokým a ukrutným kmenům Patagonie rozžal světlo víry Kristovy. Všichni dřívější misionáři, kteří tam přišli, byli zavražděni a lidožrouty snězeni. Don Bosco, posilněn požehnáním Jeho Svatosti papeže Pia IX., poslal první salesiánské kněze do jižní Ameriky dne 11. listopadu 1875.; v čele byl Don Cagliero. Duch mírnosti a dokonalé dobroty slavil vítězství nad zlobou a ukrutenstvím divochů. V Patagonii vystavěli kostel a

školu; s počátku získali si dívky a později i staré lidi, a tak království Boží počalo se šířit i v jižní Americe.

Apoštolskou činnost Don Bosca můžeme zkrátka takto vyjádřit: Více než sto tisíc dětí žije nyní v salesiánských domech v Itálii, Francii, ve Španělsku a v jižní Americe; zástupy kněží, více než 6000. vyšlo již z ústavů salesiánských; v dalekých zemích hlásají učení Pána našeho Ježíše Krista; tisíce divochů pokřestili misionáři, a ku cvičení ženské mládeže poslal Don Bosco do oněch krajů sestry Panny Marie, pomocnice křesťanů.

Že ve krátkém čase tolik docílil Don Bosco, v tom patrně viděti prst Boží. Mocná ruka Hospodinova žehnala tak blahodárné činnosti apoštola lásky, vychovatele zanedbané mládeže, jenž všecku důvěru skládal v prozřetelnost Boží a v Marii Pannu, pomocnici křesťanů.

(Příště dále.)

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Část další.)

48. Zajisté nijak upřítí nelze, že, kdykoli bratrstva pod názvem některého tajemství Krista Pána nebo k úctě toho kterého světce zřizena bývají, za výkony církevní se považují. Průpověď tato vysvítá patrně z toho, co P. Guyet ve svém spisu (»Heortologia,« kniha 1., hlava 15., čl. 1.) napsal. Když byl podal rozličná bratrstva a rozdíl mezi nimi, praví: »Jsou ještě jiná bratrstva, která se k větší cti a chvále jistého tajemství Pána našeho Ježíše Krista nebo Marie Panny nebo některého světce nesou. Obyčej má, že se též jména z dotčených tajemství nebo světců berou, jako na př. bratrstvo Božeho těla, nejsv. Jména Ježíš, posv. růžence Marie Panny, bratrstvo karmelské od hory Karmelu a j.« Na to pak mluví o příslušnosti a posvátnosti uctění takového, k čemuž dokládá: »Co se týče uctění sv. tajemství nebo vzývání svatých, není věřu ani za nejmenší, co by nebylo ve shodě se svatou vírou katolickou a nesrovnávalo se s ústním podáním, jelikož ve svaté církvi od počátku se nacházelo.« A vskutku, měli se dle výroku papeže Benedikta XIV. blah. paměti dávání jména toho kterého blahoslavence na křtu sv. za výkon církevní úcty, jak sám v díle svém (de Servorum Dei Beatificat., l. 4., part. 2., c. 19., n. 18.) napsal, tak že i při zavedených procesích beatifikačních,

t. j. když se měl některý sluha Páně za blahoslaveného prohlásiti, se na takové způsobu církevní úcty zření brávalo, jak zřejmě vysvitá z listin beatifikačních blahosl. Alvara Kordovského z řádu sv. Dominika (viz Cordub. Informationem, §. 2., pag. 24.). blahosl. Markolina forelského (Foroliviens Informatio, pag. 14., §. 44.), blahosl. Geria (Firmana Informatio, pag. 10., §. 28.) — jest každému jasno a patrné, že téhož práva mnohem více šetřeno býti má, jednali se o zřízení bratrstev, která pod ochranou a jménem některého svätce sešikována jsou.

49. Nahlédneme do listin, které o blahověčení sluhy Páně, blahosl. Alvara Kordovského, jednají. Seznáme, že se tu zřízení bratrstva pode jménem blahoslavencovým mělo za výkon veřejné úcty. Čtemet (Informatio sub dubio cultus, pag. 19.) takto: »Po šestém způsobu právě vytknutém následuje sedmý způsob úcty. Tento pak záleží ve slavnosti, která se druhdy ku počtě blahoslavence odbývala atd., jakož i ve zřízení bratrstva pod ochranou sv. Dominika a k oslavě blahoslavence. Což se konalo s povolením církevní vrchnosti, totiž arcipastýře Kordovského, ve chrámu Páně svrchu jmenovaného kláštera, které bratrstvo sv. Alvaru zasvěceno bylo a až podnes zasvěceno jest « Totéž se vypravuje v dotčeném díle Jeho Svatosti papeže Benedikta XIV. (l. 2., c. 24., §. 52., n. 201., pag. 315. editionis Romanae). Ano, ještě nedávno za příčinou blahověčení blah. Ondřeje (de Monte Regali) z řádu sv. Augustina bylo tímže směrem v soudním vyšetřování jednáno (v kongregaci dne 11. února 1764.) a zřízení bratrstva pod jeho jménem taktéž bylo počítáno mezi výkony veřejného uctění. (Respons. ad Animadvers., pag. 24., n. 74.)

50. Jelikož téměř bezčetná bratrstva již po všem katolickém světě netoliko kanonicky vrchními pastýři diecésními, nýbrž i samou hlavou církve, náměstkem to Pána našeho Ježíše Krista, pod názvem nejsv. Srdce Ježíšova zřizena jsou, ano tolika a tolikými listinami apoštolskými schválena, potvrzena a všelijakými výsadami, právy a přednostmi, kterých se ostatní bratrstva účastna stala, také jsou vyznamenána, jak svrchu uvedeno bylo: nelze upříti, že uctění Božského Srdce Páně jest veřejné a církevní, a netoliko jakkoli trpěné, ale apoštolskou stolicí zřejmě povolené a schválené. A proto bez patrné urážky téže apoštolské stolice a křivdy jí činěné nesmi nikdo uctění toto a jeho stávajicnosť, příslušnosť a zbožnosť podezřívati nebo v pochybnosť uváděti.

51. Avšak mnohem významnější a slavnější jest druhý způsob úcty církevní, kterou sama apoštolská stolice Božskému Srdci Páně vzdává. Uctění pak toto církev sv. byla dávno již schválila. Jest to svěcení svätku Božského Srdce Páně. Neboť dle obecného a neporušeného zvyku slaví každé bratrstvo ročně svůj vlastní sväték (výroční pouť) s nevšední nádherou. I nastal obyčej. že sväték Božského Srdce Páně ve všech zemích katolického světa tak jako ve všech velikých městech a diecéších ročně, a sice v pátek po oktávu Božího Těla, s velikou okázalostí se světi. Arcipastýřové dali svá svolení, ba na nejednom místě ustanovili svými výnosy a veřejnými nálezy, aby jejich stádce — což ještě více do oči bije — Božskému Srdci Páně se slavně zsvětíla, ano namnoze i sami své diecése nejsv. Srdci Ježíšovu zsvětíli a výroční sväték ustanovili. A věřící z té duše a pravým jásosem povzbuzení taková přijali. Což vidno jest ve knize »O úctě Božského Srdce Páně,« hl. 2., str. 131., kde se dočísti lze, kterak i městský magistrát i kapitoly znamenitých měst totéž byly učinily.

Nejvíce však, trvám, našemu tvrzení nasvědčuje a naše snahy ospravedlňuje svěcení svátku tohoto se strany papežů samých, kteří ustředěním odpustků, jak již svrchu uvedeny byly, jej schválili a proň zaujati byli.

52. Toho upříti nelze, co se veskrz připouští, že svěcení nějakého svátku — byť i neměl své mše sv. a svých hodinek církevních — se počítalo v církvi sv. vezdy mezi nejvýbornější výkony pobožnosti církevní. Tak učí všichni znamenití bohoslovci, kdykoliv jim o dotčeném předmětu jednati jest. Na př. svrchu již jmenovaný papež Benedikt XIV. hoden, abychom jej neustále na paměti měli, mluví ve svém dile (de Servor. Dei Beatificat., l. 2., c. 23., n. 14. et l. 1., c. 38., n. 1. in fine) o sedmi způsobech úcty, jaká se svatým a světcům Božím, již kanonisovaným, vzdává.

Na pátém pak místě uvádí svátek, který se na jich výroční den jim k oslavě svěťívá. A proto bohoslovci jednomyslně učí, že svátek takový, jelikož ke cti a chvále Boží a světců jeho přinázeží, jakožto takový nížádnou světskou vrchností ustanoven anebo zaveden býti nemůže. Řečeno bylo svrchu: »Byť i neměl svátek své mše svaté a svých hodinek,« proto že se tím vším povýší a zdokonalí svátek již stávající, avšak svátek samý nezáleží v tom. Svátek jest tedy rozlišen a oddělen od obou výkonů církevních. jak vysvitá z uvedené knihy (hl. 38., č. 1.) papeže Benedikta XIV. blahé paměti, kde sloužení mše svaté a odřikávání hodinek mezi sedmi svrchu jmenovanými úctami světcům příslušícími na čtvrtém místě se uvádí jako oslava, od svátku oddělená a zvláštní.

53. Tomu všemu nijak nevdá, třebaš svátek Božského Srdce Páně v listinách odpustkových nikde se zřejmě nejmenoval, jak ze seznamu svrchu uvedeného (Summar., n. 4., pag. 61.) na konci jest patrno, kde se dí: »Znamenáme, že předměty právě vytknuté (u výtahu máme je před očima) tak, jak bývá při jiných odpustcích, které se tímže úřadem sekretářským vydávají, nemají podáno: na svátek Božského Srdce Páně. Neboť ač v listinách těchto o nějakém svátku není řeči, ano kdyby i ve všech jednotlivých listinách napořád nebylo ani zvláštní zmínky o nějakém bratrstvu pode jménem Božského Srdce Páně, že by snad mělo také svůj svátek, který by slavilo jako svůj vlastní a výroční (poulní); naproti všemu tomu díme dle uvedeného (č. 51.) takto: Buď jsou si vědomi papežové, jaký se svátek v pátek po oktávě Božího Těla bratrstvy právě uvedenými, jimž rozličné odpustky uděliti ráčili, slavívá, buď si nejsou vědomi. Toto poslední nemůže aniž smí k myslí připustiti katolik, ba vůbec člověk zdravého smyslu, poněvadž se to až příliš přičí a protiví zralé úvaze, bedlivosti a opatrnosti, všestranné šetrnosti a neunavné péči pastýřské apoštolské stolice. Kdo by mohl pomyslíti jenom, že apoštolská stolice otevře pokladnici a rozhazovati bude neocenitelné poklady duchovní ze zásluh Ježíše Krista, záležející ku svátku jí neznámému a nejistému? A kdyby se kdo odvážil takto mysliti a tvrditi, byl by velice k ní nespravedliv. Nezbyvá tudíž nic jiného, než držeti se onoho, totiž, že si dobře toho všeho papežové jsou vědomi. Jsouli si však toho vědomi, pak — tak soudíme dále — povolují, schvalují a oslavují svými odpustky svátek tento. A zajisté, proto že vědí o tom a znají to papežové, směli bychom úplně a důsledně z toho souditi, že se svátkem srozuměni jsou, že jej dovolují neb alespoň trpí, kdyby třebaš jen mlčeli, nebránili, nezapovídali, neodsuzovali nebo jako neteční svědkové ke svátku tomuto se chovali. Co tudíž říci jest, vidímeli je dále jíti, pozorujemeli, že udělili odpustků všem, kteří svátek světi a slibují drahně odplaty?

Dejme tomu, že by se v dotčený den neslavilo Božské Srdce Páně, nýbrž nějaký svátek, který by se nesrovnával s našim náboženstvím, na př. svátek růžence k uctění nejsv. Trojice, nebo svátek blah. Panny Marie svičkové, nebo jiný, apoštolskou stolicí zavržený (Benedict. XIV. Op. cit. l. 4., part. 2., c. 31., n. 27. sequ. pag. 212. sequ. editionis Romanae): zdaž by každý z takové pověry nevinil všim právem katolickou církev, kdyby v nížádných listinách papežských nebylo o tom ani zmínky?

54. Vše ostatní minouce, proneseme se toliko o svrchu jmenovaném arcibratrstvu Božského Srdce Páně ve hlavním městě křesťanského světa, totiž o arcibratrstvu Božského Srdce Páně v Římě.

A. Rejzek T. J.

Arumugam, vytrvalý princ indický.

(Osudy pokřtěného prince indického, vypravované volně dle zpráv misionářských. — Část další.)

sudy své vyprávěl Tomáš misionárovi takto: »Večer toho dne, kdy princ mou matku navštívil, položil jsem se na zeď paláce, bych se dověděl, co se bude dít, neboť viděl jsem slona osedlaného na cestu. Kolem půlnoci vyšel radža se svým synem a poddozorcem. Vystoupili na slona a jeli. Utíkal jsem před nimi po vedlejších stezkách celé dva dny. Třetího dne byl jsem již velmi umdlen, když tu jel okolo jakýsi Angličan, kterýžto mne na svůj lehký vozík přijal. Slon však mi zmizel s očí. Brzo jsme dostihli přístavního města. Zde vstoupil Arumugam, když se byl s otcem rozloučil, na loď. Byl bych také rád se tam dostat, ale jak? Můj svatý anděl strážce byl mi nápomocen. Viděl jsem mnoho lidí, ani nosí ve velkých koších uhlí na tu loď. Chopil jsem se též jednoho koše, a když jsem se na loď dostal, poprosil jsem kormidelníka, by mne jako učeníka na loď přijal. I poštěstilo se mi. Než brzy poznal jsem, že na lodi nejsem nic platen, poněvadž radža lodi té neopouštěl, a proto za krátko pomýšlel jsem na útěk, který se mi v městě Colombo, kde jsme přistáli, povedl. Za městem byl vršek, na kterém jsem si odpočinul. Tu spatřil jsem slona

a na něm poznal prince s poddozorcem. Zdáli jsem jich následoval několik hodin cesty až k bramínskému klášteru v horách. Tak seznal jsem bydlíště a vězení princovo. Poddozorce Knagor brzy odejel na slonu zpět. Já však vylezl jsem na zahradní zeď a odtud po větvích vyšplhal jsem se na strom a očekával s napjetím, nepřijde-li Arumugam do zahrady. Tušení mne nesklamalo. Za nedlouho dostavil se Arumugam do zahrady v průvodu starého bramína, který však promluviv několik slov s princem, jimž jsem nerozuměl, vrátil se do kláštera. Když princ přišel blíže, zavolal jsem zřetelně: »Tritšínapalli — Tritšínapalli!« Arumugam mne poznal a zářil radostí, že jsem na blízku. Domluvili jsme se o dalších schůzkách. Rozloučili jsme se křesťanským pozdravením a princ ubíral se do vrat klášterních. Bylo to pro nás štěstím; brzo přišli do zahrady bramíni. Když jsem pak za soumraku slezl a se vytratil, nemohl jsem již zemdlením jíti. Tu přinesli mne lidé k vám, dobrý otče, a vy napište to našemu otci Františkovi.»

Tak asi vypravoval Tomáš osudy své misionáři ceylonskému, který ve svém dopise otci Františkovi vše věrně vylíčil.

Když otec František přátelům svým

list tento přečetl, byli všichni hluboce dojatí. I šli pospolu do kaple a modlili se za Arumugama, za věrného Tomáše a dobrého misionáře z ostrova Ceylonu.

6. Mezi modloslužebníky.

Otec František psal misionáři z ostrova Ceylonu, který mu o princí a také o chlapci z třídy pariů zprávu podal, a doporučil oba lásce a horlivosti tohoto kněze. Než nebylo toho třeba, neboť misionářem byl P. Columban, zbožný mnich z řádu sv. Benedikta, a Arumugama i chudého chlapce velmi si zamíloval. Když tento poněkud se zotavil, zavedl P. Columbana do bramínského kláštera, i podařilo se jim s Arumugamem tajně promluvit a zmužilošti jemu dodati. Tomáš by byl nejraději svého dobrodince přemluvil k uprchnutí, a nebylo by to tak těžko bývalo, dostati se k pobřeží a na nějakém čluně perlolovců Ceylon opustiti. Avšak P. Columban pravil vším právem: «K čemu to má prospěti? Vrátili se Arumugam do své otciny a v domě otce Františka se usadí, dojísta ho třebas i násilím dá radža do paláce přivésti a užije horších prostředků, by lásku jeho k náboženství křesťanskému vypudil. Mnohem lépe pomůžeme Arumugamovi zde. Jak nám praví, nenuti ho bramíni k modloslužbě. Sečkejme tedy a uvidíme, že dobrá jeho předsevzetí mizí, budeme pomýšleti na útěk.»

Tomáš byl s těmito důvody spokojen, a ačkoli prince velmi lítoval, jemuž se v prvých měsících svého věznění velmi stýskalo po otci Františku a svých křesťanských přátelích, napomínal ho přece při svých tajných schůzkách, aby zmužile vytrval. Brzy přišel list od otce Františka s toužou radou: pokojně dva roky u bramínů zůstat, když nebude k modloslužbě donucován; spisy a nauky jejich čísti s tím dobrým úmyslem, aby je dobře poznal a později s tím větším

zdarem přemáhal; často a horlivě modliti se k Matce Boží a sv. andělu strážci, tím způsobem že nikdy viry v Krista Ježíše s nesmyslnými bludy bramínskými nezamění. Tento list Arumugama velmi potěšil; také nebyl docela opuštěn, ježto Tomáš častěji se na zeď dostavil, přinášeje mu zbožné knihy a dobrá napomenutí P. Columbana.

Tak uběhl celý rok. Každého jitra musil Arumugam obcovati přednáškám učeného bramína. Někdy smál se při početilých výkladech nahlas, někdy byl tím až do duše pobouřen. Zprvu nebylo si toho všimáno, brzy však bylo smýšlení několika horlivých modloslužebníků jemu velmi nepřátelské, ba i krvavě by se mu byli pomstili, kdyby to nebyl bramín zakázal a jich poučil, proč bohatý syn radžův sem přišel. Od té chvíle pronásledovali jej námitkami proti učení Ježíše Krista. Většinu snadno rozřešil, někdy však neznal odpovědi. Tu pronásledovali jej posměchem. On však přece nepochyboval, poněvadž se denně modlil k P. Marii, by viry jeho chránila. Když pak Tomáš přišel na zeď, hodil mu kus palmového listu, na němž byl námitku modloslužebníků, kterou nemohl rozluštit, napsal, a v několika dnech tu byla od P. Columbana odpověď. Po té snadno přemohl dotěrné nepřátely. Tito posléze spozorovali, odkud moudrost jeho přichází, a proto strážili jej, tak že samotný nemohl po zahradě se procházeti.

Lze si pomyslet, jak to Arumugama rmoutilo; neboť tím byla cesta uzavřena, kterou mohl útěchu a radu svých přátel přijmouti. Ještě deset měsíců měl dle vůle otce svého ztrávit mezi bramíny, když tu neočekávaný případ uvedl náhlý obrat v jeho osudě. Učitel hudby Vinfrid již dávno si umínil, svého přítele navštívit. Použil tedy prázdnin ku své cestě na ostrov Ceylon. K němu přidružil se jeden ze spolužákův Arumugamových,

kterýžto byl právě zkoušky dobře odbyl a nějakého místa se mohl nadíti u vlády anglické. Vinfrid byl jako Angličan do kláštera braminů vpuštěn a soudruh jako jeho služebník. Arumugama nespátřili; bramin dal jej v některém vnitřním pokoji strážiti, poněvadž mu byla tato návštěva podezřelá. Soudruh jeho se konečně přímo tázal, nenili zde nějaký syn radžův. Odpověď zněla záporně, avšak v témž okamžiku slyšel jméno své volati ze zamřížovaného okna. Arumugam je poznal a chtěl vsí moci k nim. Z toho vznikla velká hádka, jež skončila vyvedením cizinců z kláštera. Pozdě již litoval mladý Vinfridův spulucestovník, že svou přeháleností zkazil účel cesty i návštěvy, neboť případ ten musil Arumugama nikoli potěšiti, nýbrž nejvýše zarmoutiti. Než Pán Bůh zařídil to tak, že tento případ způsobil rozhodný obrat. Arumugam přísně žádal si mluvit s těmi cizinci; bylo mu odepřeno. Tu obrátil se jeho bol v hněv tím větší, ani se mu ostatní ještě posmívali pro přátelství jeho s nízkým sluhou. Jen s namáháním se opanoval. Tu počal jeden

z braminův úšklebky si tropiti z křesťanského náboženství a odvážil se ošklivou urážku blah. Panny Marie vysloviti. To bylo příliš mnoho! Arumugam v slechetném hněvu zvolal: »Bidný sluhodáblův! To nejsou slova tvá, to mluví tvůj pekelný pán z tebe a toho já potrestám.« Rychle zdvihl ze země velký kámen a mrštíł jím na sochu Bramovu, před níž se právě nalézali. Kámen zasáhl obličej sochy a roztránil jej. Tu povstal zuřivý vzkřek; všichni vrhli se na Arumugama, již zablýskly se nože nad ním a on odporoučel se nejsvětější Panně Marii, když ho starý bramin s těži rukoum zuřivců vyřval, avšak rozkaz uděлил, aby byl svázán a uvržen do vězení.

Večer záhadného toho dne bylo viděti zavřená indická nosidla a čtvero nosičů, čekajících před braminským klásterem. Když nastala úplná tma, brána se otevřela. Starý bramin a Arumugam, obklíčení silnými muži, vystoupili. Bramin se posadil, princ byl násilím vyzdvižen a za ním zavřeny dvěře. »Do Colomba!« zavolal bramin, a skokem chvátali nosiči se zavřenými nosidly k moři.

(Příště ostatek.)

Chrám Panny Marie svatého růžence

v Novém Pompei u Neapole.

Býlo to 24. srpna léta Páně 79., část obyvatelů města Pompei, 24 kilometrův od Neapole vzdáleného, nacházela se právě v divadle, an najednou ozval se nehorázný rachot a hluk. Sopka Vesuv, o které se mělo za to, že již vysoptila, opět vybuchla, vyhazujíc množství popela a kamení a rozlévajíc strašné proudy vřelé sopkoviny či lávy. Obyvatelé měst Pompei, Stabie a Herkulanum a několika okolních míst hleděli zachránit aspoň holý svůj život. Jen zaneprázdnění a kdo rychle utéci

nemohli anebo kdo se vraceli, aby něco ze svého majetku zachránili, stali se obětmi, bídně zahynuli. Přes patnáct set let zůstala tato města v zapomenutí. Teprve léta 1594. při zakládání vodovodu pro město Torre dell' Annunziata přišlo se na stopu, avšak dále pátráno nebylo, až léta 1748. několik rolníků v jednom podzemním domě vzácně a drahocenné šperkoviny našli, což pak ku pátrání a vykopávání pohnulo. Avšak teprv od léta 1808. bedlivěji a dle záměru pracováno a kopáno, tak že doposud dobré

dvě třetiny města Pompei odhaleny jsou, kdežto jiná zasypaná města, vyjma nepatrné části vykopávaní nelze, poněvadž nad nimi jiná města zbudována jsou. Kdo mrtvé ono město navštíví, žasne a diví se, an sobě tuto, jako nikde jinde, živě představití může veřejný a soukromý život za časů prvňích římských císařův, ale také nemůže ubrániti se boľným a trudným myšlénkám, proč asi toto město, přece dosti od Vesuvu vzdálené, onim neštěstím stíženo bylo; snad proto, že se podobalo Sodomě a Gomofe; že bylo sídlem bohyně necudné lásky?

Asi deset minut ode vchodu do mrtvého města vede cesta na východ k městu novému, kde před dvanácti lety stávala malá a zanedbaná kaplička s nepatrným oltářičkem, a okolo ní několik bídných chatrčí. A právě toto místo zalíbila si Královna nebes, aby tuto jako Matka nejčistší lásky vzývána a uctívána byla. I vyhlédla si za prostředek dvě osoby, horlivé ctitele Panny Marie. Jsou to advokát Bartolo Longo a hraběnka de Fusco, teď jeho choť, oba z Neapole. Tito umínili si zbudovati na místě oné kapličky slušný chrám ke cti a chvále Královny sv. růžence. Možná, že s počátku ani nepomyšleli na budovu velikolepou. Když byli obdrželi povolení ku stavbě od nejd. p. biskupa nolanského, v jehož diecési místo ono leží, skoupil advokát Longo velikou část okolo staré kapličky, která byla zbořena, i započato se stavbou nového chrámu. Dne 8. května 1875. položen základní kámen. I pracováno horlivě pod ochranou Královny sv. růžence. Také docházely štědré a hojně příspěvky od ctitelů Mariánských ze všech konců světa. Avšak jak advokát Longo tak hraběnka de Fusco nesmírně nacházeli překážky; bylit podezřívání, pomlouvání, osočování, posmívání; nicméně neochabovali v díle započatém.

Jakmile byla hotova první boční

kaple, zavěšen na oltář překrásný obraz Královny sv. růžence, kde prozatímne konávaly se služby Boží až do ukončení stavby. A hle, od onoho dne, kdy započaty služby Boží, docházeli přčetní ctitelé Marianští vyslyšení proseb svých; neboť Matka Boží, kde chce, divy tvoří, a tak je tvoří i v Novém Pompei.

Vzdor velikým starostem a překážkám neustávali advokát i hraběnka ve svých podnicích. Vidouce množství spustlých, opuštěných dítek potulovati se po okolí, ustanovili se na tom zbudovati útulnu pro takové ditky. Co usneseno, vykonáno. V útulně, veliké, krásné a velmi čisté budově, nyní vychovává se přes sto hochův a tolikěž děvčat, kteří každodenně ráno a večer konají své pobožnosti před milostným obrazem Královny sv. růžence. Pro odrostlejší hochy zbuďoval advokát na protější straně poštu, telegrafický úřad a tiskárnu, v níž se tisknou časopisy a knihy, směřující k úctě Bohorodičky Panny Marie.

Konečně po dvanácti letech dohotoven chrám letošního roku. Jest to velikolepá budova, tvořící latinský kříž s velikou, úhlednou bání. S povrchu střechy jest překrásný rozhled po celém okolí a na moře. Na hlavním oltáři z pyrenejského a kararského mramoru jest drahocenný trůn, na němž nachází se milostný obraz, představující sv. Kateřinu Senenskou u vytržení. Četné vzácné obrazy na obitce zdobí strop a zdi; vůbec celá budova bohata obrazy a pozlacením, ba snad až přebohata.

Dne 7. května letošního roku byl chrám novopompejský, jenž stál více než 500.000 frankův, a hlavní oltář, na nějž vynaloženo přes 150.000 fr., slavnostně posvěcen od Jeho Em. kardinála Sanfelice, arcib. neapolského, z řádu sv. Benedikta za přísluhy nejdůst. biskupů nolanského a bovinského a přčetného kněžstva. Lidstva se sešlo nesmírné množství.

Následujícího dne 8. května nastala oktáva slavnostní ke cti a chvále Královny sv. růžence, ku které slavnosti sv. Otec Lev XIII., jenž několikrátě dílu tomu své apoštolské požehnání udělil, mnoho odpustků poskytnul. Dne 15. května odpoledne slavnost »Te Deum« skončena.

Ejhle, nenili to pokyn, že Královna

nebes si přeje býti uctívána a vzývána jako Královna sv. růžence? Kdo jejím cítelem jest, zamiluj si sv. růženec, tuto zlatou knihu, čítej v ní horlivě, modlivej se ho; onť jest mocnou zbraní a podporou ve všelikých záležitostech a tísních duševních i tělesných. Královno svatého růžence, oroduj za nás!

Ve jménu nejsvětější Trojice!

Oby památné v životě národův a vznešených jednotlivcův oslavují se, a čím významnější doba, tím významnější také oslava.

Náměstek Spasitelův, osvícený papež Lev XIII., bude letos slaviti své 50leté kněžství a s ním v neličené a dětinné radosti je bude slaviti veškerý katolický svět. Můželi v té příčině naše drahá vlast, můželi náš drahý národ v zemích česko-slovanských pozadu zůstati za jinými? To nelze vlasti sv. Ludmily a sv. Václava, to nelze národu sv. Cyrilla a Methoda!

Abý však oslava byla hodna vznešeného oslavence, a ovšem i těch, kdož jej oslavují, buďž k tomu obrán předmět vznešený a ceny trvalé. Možnoli několik vznešených účelů spojití s předmětem k oslavě určeným, staň se tak.

Křesťané katoličtí v zemích česko-slovanských! Nedávno tomu, kdy rozléhal se radostný jásot po našich vlastech, že národ náš stal se bohatším o novou svěťici, Anežku Přemyslovnu. Tato hvězda na českém nebi září světlem tak skvělým, že netřeba o tom se šířiti vůči znalcům dějin vlasteneckých.

Avšak radostný ten jásot zakalen byl vzpomínkou na přehroznou spoustu, která rozkládá se nad hrobem této převznešené svěťice. Zbožný poutníče, který zdaleka vážíš cestu ke hrobům sv. Jana

Nep., sv. Václava, sv. Prokopa, sv. Milady, sv. Ludmily a j., zajdi též ke hrobu naší blahosl. Anežky, abys tam pomodlil se za rozkvět a zdar našeho národa! Zajdi ke hrobu svěťice, která ve vznešené mysli své stále přemítala o blahu našich vlastí; zajdi na posvátná ta místa, kde svěťice tato vyjednávala mir, kde zbožný průvod panen českých vysýlal úpěnlivé prosby k nebi za vítězství zbraní českých — když Přemyslem Otakarem II. sláva česká klesala u Kressenbrunnu.

Děvo česká, zajdi ke hrobu vznešené této svěťice, abys naučila se, kterák v duchu skromnosti a pokory lze milovati svoji vlast! — Ale co spatříš, zbožný poutníče? Vůkol hrobu blahosl. Anežky Přemyslovny, Kunhuty, Jaroslava ze Šternberka, kde pnou se stavby v královské Praze vůbec nejstarší, na místě, které každému Čechovi musí býti drahým a svatým: na tomto místě, kam by putovati měl zbožný Čech, aby ssál do sebe upřímnou a ryzí lásku k vlasti, tam — nezhroz se, zbožný poutníče! — spousta nejděsnější! **Nad hrobem nejnovější české svěťice — kolna a stáj!** Nad hroby královskými — židovský obchod s hadry a kostmi!

Srdce svírá se bolestí nad potupou posvátných těch míst a líce se rdí studem, že národ česko-slovanský trpí hanobením svých nejsvětějších památek.

Avšak ty's o tom nevěděl, zbožný a vlasti milovný národe česko-slovanský! Ty, národe, hrdý na své krále, byl bys dávno se postaral, aby jedna z nejvznešenějších tvých dcer královských nad hrobem svým nebyla hanobena! Tobě, ty dobrý, zbožný lide český, budiž to žalováno! Ty, jenž zbudoval jsi dvoji národní divadlo a staviš chrám Svato-vítský, nedopustíš, aby na dále způsobem nejsurovějším pustošeny byly tvé stavební památky a způsobem nejpotupnějším hanobeny byly hroby světců tvých!

Dcery české! Vizte chloubu svého rodu, Anežku Přemyslovnu, v největší potupě! Co platen vám šperk na sličném vašem těle, když nejdražší váš skvost do nejhnusnějšího kalu pohozen!

Však to déle býti nesmí. — Máme nedostatek sirotčincův, ústavů křesťanských pro učeníky, ústavův ochranných pro dívky škole odrostlé atd. Bývalý klášter sv. Anežky budiž některému lidumilnému účelu posvěcen!

Posvěťme památku 50letého kněžství sv. Otce Lva XIII. tím, že vykoupíme hrob a klášter blah. Anežky Přemyslovny a odevzdáme je takovému humanitnímu účelu, který sv. Otcí jest ze všeho nejmilejší. Předesešlého měsíce posvěcen byl v Římě velkolepý chrám Srdce Pána Ježíše a ústav na 500 chovancův. Apošt. kněz, Don Bosco, provedl toto dílo, jsa k tomu povzbuzován svatým Otcem Lvem XIII. Jsme o tom úplně ubezpečeni, že vykoupení hrobu a kláštera blahosl. Anežky a zasvěcení k podobnému účelu, jaký pod zástítou papeže Lva XIII. sleduje šlechtitný Don Bosco, bude oslavou jubilea Jeho Svatosti co nejdůstojnější, a že vznešené Jeho srdce nad ní zaplesá radostí nejčistší.

Katolické ústavy a spolky zajistě s uslechtilou horlivostí přičiní se o zdar tohoto díla.

V Praze, na den sv. Jana Křtitele
l. P. 1887.

Několik duchovních a laiků.

Zprávy z misí katolických.

Bulharsko. Veledůst. P. general řádu kapucinského zamýšlel při své cestě na východě navštívit také misii bulharskou. A stalo se. P. general navštívil všechny kostely a ústavy naší misie. Pak navštívil vznešený host také sedm katol. vesnic okolo města Plovdiva. Ve všech vesnicích obdivoval se zbožnosti a věrné přítulnosti lidu k církvi sv. Všude mu sli lidé naproti, zpívající nábožné písně, doprovázeli ho do kostela a drali se o políbení ruky. Kostely jsou hezké; všechny jsou od kapucínů buďto nově postaveny neb obnoveny. Katol. obyvatelstvo misie čítá asi 10.269 duší. O krádeži, opilství, o hře a nemravnosti neslyšeti, leč velmi

málo. Velice si váží panického a panenského stavu. Panny, které se vdávati nechtějí, nosí na hlavě bílý šátek. Počet jejich musil býti omezen v každé osadě na 20. A ostatní, nemožouce nositi bílý šátek, nosí aspoň modrý, a i tento platí tolik jako bílý. Misionáři pilně pracují. Hned ráno jest kostel plný lidí, aby byli přítomni mši sv. Večer přicházejí zase, aby se společně modlili růžencem. Často přijímají sv. svátosti, zvláště ve svátky. Mimo to jest mnoho osob členy třetího řádu sv. Františka a nosí ve svátky veřejně roucho řeholní. Nedaleko Plovdiva jsou dvě vesnice, v nichž bydlí katolíci a schismaticové. Mezi katolíky vedou du-

chovní správu misionáři z města. S počátku bylo kapucínům mnoho trpěti a zápasiti s nepřátely, s Turky a schismatici, kteří jen hádky a různice působili; u katolíků zase byla velká nedůvěra a lhostejnost. Avšak misionáři pracovali odhodlaně dále a přemohli všeliké překážky, a získali si úctu a lásku lidu bulharského. Kéž by podařilo se jim, aby celý národ bulharský zase spojen byl s Římem, jako s počátku obrázení jejich skrze sv. apoštoly Cyrilla a Methoda!

Afrika. Mučeničníci z Uganda. Čtenáři naši vědí již, jak statečně mladí křesťané v Uganda vyznávali víru svou. K tomu přidáváme ještě následující, podle listu Msgra. Livinhacs:

»Mladý vojn, Jakub Buzabalio, vyznamenával se prostotou srdce a horlivostí, jakou cvičil dívky ve víře. Byl předvolán před krále. Muanga hrozil mu smrtí, nepřestaneli mluvit o náboženství. Ale vojn neznal bázně a pokračoval dále v apoštolátu svém. Král, rozlítěv se na něho, volal katany, aby jej polapili a na místě rozsekali. »S Bohem, králi,« pravil beze strachu mladý vojn křesťanský, »jdu do ráje, abych se za tebe u Boha modlil.« Jakub musil jíti okolo mne na místo popravné. I pozvedl jsem ruku, abych mu udělil poslední rozhrěšení. On pak vztáhnul spoutané ruce ke mně, ukazuje k nebi. »Otče, nač nařikati? Všecko utrpení toto není k porovnání s věčnou radostí, o které jsi nám vykládal.« — Karel Luanga, dozorce pázat, byl katem zrovna upečen, od nohou začínaje. Trpěl a ani neotevřel svých úst. Tři nejmladší z pázat, Simeon Sebuta. Diviš Kamiuka a Ulaba hnuli trochu srdcem katovým. Přemlouval je, aby zapřeli víru, že je propustí. Oni však pravili: »Dokud jsme živi, víry se nespustíme!« I dovedli tyto tři děti i s ostatními, počtem 34 obětí, na pahorek Namugongo. Hromady suché třtiny byly tu. Kati udělali otýpky a do

každé otýpky zavázali jedno z dítek. Jen pro Simeona Sebuta nebylo nic přichystáno. Cítíc se jaksi odstrčen, zvolal Simeon: »Kde je mé místo? Každý má své, také chci své!« I zapáleno všecko. Marná naděje! Mučeničníci otevřeli ústa jen ku společné modlitbě. Za půl hodiny oheň zhasnul. Řadu mrtvol spálených a popelem pokrytých bylo lze spatřiti.«

Korea. Nové zkoušky. P. Blank, apoštolský vikář v Koree, píše řiditelům pařížského semináře pro misionáře, že tamní křesťané jsou ustavičně pronásledováni. V Tai-Ku jest křesťanská obec, asi 300 obrácených čítající, zničená. Byli to hodní lidé. Vyznamenávali se spravedlností a pilností. A že příčiněním trochu zbohatli, vzbudili závist pohanův. Očekáváme zástupce vlády francouzské, aby nám pomohl.

Annam. Tonkin. Na toto vikářství přikvačila nouze a hlad. Zmiňuje se o tom P. Pineau, apoštolský vikář v jižním Tonkinu. Krev křesťanů, která skoro rok potokem tekla, zúrodnila již zemi. Dvě pohanské osady, kde asi 1100 křesťanů bylo zavražděno, prosí o sv. křest. Také kmeny Laos žádají o misionáře, který by jim hlásal učení Krista Pána. Tot jediná naše naděje. Ale hlad je zde hrozný. Od nepamětných časů nebyla rýže tak drahá, jako nyní. Skoro každodenně vidím, jak lidé hladem a slabostí padají. My nemáme již ničeho; nemůžeme ubohým pomoci. Kostel, jež předchůdce můj počal stavěti, kněžský a chlapecký seminář zůstanou nedokončeny. Nyní bychom jich potřebovali pro chudobné děti. Potřebujeme velice modlitby, by Pán Bůh poslal lepší časy; ale též potřebí jest nám almužny, bychom, čeho se nedostává, vyplnili. Snad přece pohne někým toto naše volání o pomoc!

Čína. Apošt. vikářství Schensi. Zde pracují na vinici Páně OO. františkáni. P. Athanasius píše z Parr-ko-tchang: »V mě-

síci lednu 1886. začne misionář svou apoštolskou cestu a dokončí ji v prosinci, a pak začne znovu. Mám nyní 22 stanic s 2800 křesťany. Na cestě, kterou jest buď koňmo, vozmo nebo pěšky konati, musím s sebou nésti všecky potřebné věci. Ani cela kapucínská není tak chudobná, jako cela misionáře v Čině. Nejhorší jest, že ani Bohu není postaven slušný stánek. Máme tu kapličky, ale velmi chatrné a bídné. Pohané chtějí u »záračného,« jak se domnívají, pramene postaviti modle chrám, a my nemáme míti ničeho? Kdybych měl jen 3—4000 marek, postavil bych hned bolestné Matce Boží krásný kostelík! Snad naleznou se soucitná srdce!«

Jižní Afrika. Apošt. prefektura Zambezi. Z nově založené stanice keilandské sděluje P. Torrend T. J. následující: »Dosud nemáme žádného domku a obýváme chýži kaferskou. Jest 2 m. vysoká, 3¹/₂ m. objemná. HOLE jsou zatlučeny do země vedle sebe a z venku i vnitř blátem oházeny. Střechu tvoří otýpky trávy. Když prší, prší na mou postel, na knihy i na stůl. Nízký otvor jest vchodem. Taková jest naše chýže i

ostatních Kafrů. Mám co chvíle návštěvu Kafrův a tak učím se jejich řeči. Jeden stařec, jménem Saliva, byl několikrát u mne. Jest zámožný, má 4 ženy; každá ho stála 20 krav anebo volů. Toto drahé kupování žen překáží velice našim misiím. I dal jsem se se Salivou do řeči o mnohoženství, že Pán Bůh dal prvním člověku jen jednu ženu, že Kristus Pán totéž učil. Tu byl Saliva jako na uhlí. Nicméně přece uznával pravdy slov mých a prosil mne, abych brzy k němu přišel. Ode tří neděl otevřeli jsme chýži, která jest kapli i školou, lidem okolním, aby přicházeli. Děti nám donesly hojnost květin, a my jsme jimi ozdobili oltář. Poprvé bylo mimo dítek asi 15 odrostlých v kapli. P. Froser měl kázání, které na Kafry hluboký dojem učinilo. Druhou neděli bylo jich 20, třetí neděli již přes 30 posluchačů. Bylo by jich více přišlo, ale rozvodněná řeka Kei-Nivers překážela v cestě. Hledím také dítky kaferské naučiti lehkým písním, které by obsahovaly pravdy sv. náboženství. Škoda, že nemáme harmonia. Kafrové jsou učelivi. Odporočíme sebe i naše ubohé černochoy modlitbám vašim.«

Různé zprávy a drobnosti.

Činnost ústavu „de Propaganda fide.“ Jest bohužel dosti katolíků, jižto sní o báječném bohatství katolické církve, nemajíce ovšem ani tušení o její vydáních. Vizme, co jen v jednom směru, v příčině totiž vzdělání misionářů, koná a vynakládá. Vyržuje se 19 ústavů (kollegií), v nichž misionáři pro různé pohnané národy se vzdělávají; v čele jich nalezá se »Collegium Urbanum de Propaganda fide,« založené r. 1627. papežem Urbanem VIII. Studující všech národův a díků světa, již věnovati se chtějí misionář-

skému dílu katolické církve, nalezájí tam potřebného učení a opatření. Tento ústav má letos 124 chovancův. Ostatních 18 ústavů založeno jest pouze pro příslušníky určitých zemí, na př. pro Irčany, Angličany, Američany atd.

Kromě oněch 19 kollegií podřízeno »Propagandě« ještě 5 kollegií řeholních (Collegium Regularium), jež pouze členy určitých řádů přijímati smějí. Celkem jest tedy 24 misionářských ústavů, v nichž té chvíle 1225 chovanců se nalezá.

A kam posýlají se tito kněží misio-

náři? Jako odpověď stůj zde jen několik zajímavějších číslic.

Do Číny vyslala »Propaganda« m. r. 471 evropských a 281 domorodých kněží; katolíků jest tam 483.403, škol 1779 s 25 219 žáky a 33 semináři se 654 chovanci.

V Zadní Indii pracuje mezi 631.276 katolíky 290 evropských a 373 domorodých misionářů. Jest tam 1107 škol a sirotčinců se 21.166 žáky. — V Přední Indii jsou 1,185.142 katolíci a 1089 kněží, škol 1566, v nichž 64.357 dítek, semináři 16, v nichž 444 chovanců.

Za naší doby zajímá se zejména Německo o civilisaci (?) Afriky. Vizme, co tam církev katolická v tom směru vykonala, než Němci tam vůbec přišli!

V severní Africe nenalezají se pod řízením »Propagandy« Alžírsko a držebnosti portugalské a španělské. Mimo hranice těchto držebností spravuje »Propaganda« v severní Africe 102.845 katolíků, mezi nimiž působí 139 kněží. Ve východní Africe obnáší počet katolíků 16,300, mezi nimiž působí 63 misionářů. V jižní Africe jest 18.248 katolíků s 68 misionáři; v západní Africe 19.300 katolíků se 106 misionáři; ve střední Africe působí 40 misionářův. Africké ostrovy čítají 203.433 katolíkův a 119 misionářů.

V Evropě nalezájí se ve správě »Propagandy« Řecko, balkánský poloostrov, část Německa, Dánsko, Holandsko a Lucembursko, Anglie, Škotsko a Irsko, Švédsko, Norvéžsko a Gibraltar; celkem 7,936.875 katolíků s 8516 kněžími.

V britické severní Americe řídí »Propaganda« 1,955.325 katolíků, 1803 kostely a kaple, 2129 kněží, 3609 škol a 17 semináři. Ve spojených státech severoamerických podléhá »Propagandě« 7,410.478 katolíků, 7306 kněží, 6772 kostelů, 1047 kaplí, 2596 farních škol, v nichž 492.919 dítek se vyučuje.

Austrálie a Oceánie jest úplně pod vrchní péčí »Propagandy.« I zde poskytnu nám číslice zajímavého pohledu na obdivuhodnou činnost ústavu. Austrálie čítá 484.470 katolíků, 767 chrámů, 388 kněží, 477 škol a v těch 64.325 záků. Nový Zéland má 73.000 katolíkův a 66 škol; ostrovy Fidžiské 10.000 katolíkův a 10 škol; ostrovy Markeros 4000 katolíkův a 14 škol; ostrovy Plavčí 5000 katolíků, 17 kněží a 64 škol; střední Oceánie 8345 katolíkův a 47 škol; Tahiti 6000 katolíkův a 52 škol.

Tyto jsou hlavní číslice z výroční zprávy ústavu toho. I povrchní pozorovatel podiví se zajisté přerozsáhlé činnosti »Propagandy.« Při Australii podali jsme zúmyslně počet škol; jsouť ony nejzávažnějším dokladem, že věrozvěstové jsou zároveň pionéry civilisace.

Vidouce to, nebudeme na rozpacích, jak pojmenovati skutek, jehož dopustila se vláda italská na statcích »Propagandy«: odcizení oněch statků jest největším barbarstvím, největší hanebností 19. století. V Evropě zakládají se školské a vzdělávací spolky, do nichž úsilovně členové se shánějí, křičí se o povznesení vzdělanosti atd., a na druhé straně se plesá, když školám »Propagandy« se podtíná životní kořen. Nejúhlavnější nepřítel církve, jemuž opravdu jde o vzdělání lidstva — nehledě ku stanovisku náboženskému — měl by »Propagandu« podporovati.

„Pr. Týd.“

Z Říma. Dne 2. července t. r. byla v basilice sv. Klementa v Římě kaple, kterou sv. Otec Lev XIII. známou svou dobročinností na vlastní útraty ke cti a chvále svatých apoštolů slovanských pod dozorem Jeho Em. kardinála Bartoliniho zbudovati dal, slavně posvěcena. Obřad svěcení konal jako titulár velebné basiliky sv. Klementa a zástupce sv. Otce Jeho Em. kardinál Sanfelice, arcibiskup neapolský, horlivý ctitel sv. našich apoštolů. Třeba

si jen připomenouti překrásnou a dojemnou jeho promluvu, když se uvazoval v držení basiliky svatého Klementa léta 1884. Při obřadech přisluhovali klerikové papežští a z kaple papežské pod řízením ceremonáře monsignora Gattoniho. Obřadům obcovali Jeho Em. kardinál Bartolini, monsignorové De Lucz a Pacifico, generální prokurátor řádu sv. Dominika a mnoho jiných prelátů. Po ukončeném svěcení sloužil mši svatou, již kardinál Sanfelice na trůně obcoval, jeho sekretář monsignor Di Belmonte.

Kaple, nacházející se od vchodu na pravé straně za sakristií naproti konfesi či hlavnímu oltáři, založena byla před šesti lety dle nákresu znamenitého architekta Augusta Bonnaniho. Nad kaplí jest úhledná báně, v jejímž středu znamenitá malba na obmítce od Nobiliho, představující nynějšího sv. Otce, klečícího u nohou Spasitelových, kterak věnuje tuto kapličku sv. Cyrillu a Methodu, stojícím po pravici a levici Spasitelově. Jiné malby na zdi od téhož malíře představují na jedné straně příchod sv. Cyrilla a Methoda do Říma, na druhé přenesení ostatků sv. Cyrilla do basiliky sv. Klementa.

Vábilali basilika svato-klementska a zvláště podzemní chrám každého poutníka slovanského ku návštěvě, teď tím více vábiti bude; a zajisté nikdo neopomene, aby si důkladně prohlédl tuto basiliku a tam v kapli sv. Cyrilla a Methoda vroucně a horlivě se pomodil za sjednocení veskerého Slovanstva s církví římskou.

Závěť šlechtice českého. Málo kdo, umíraje, učinil tak krásnou závěť, jako český šlechtic, hrabě Jindřich Jar. Clam-Martinic. Umřel bez dětí. Po zesnutí jeho otevřena závěť, z níž podáváme čtenářům svým ku povzbuzení: »Žil jsem v době pohnuté,« dí hr. Clam-Martinic, »a měl jsem nejednou bezprostřední účastenství v bojích života veřejného. Urazilli jsem

v nich někoho nebo vědomě ukřivdil, prosím jej z hloubi srdce svého, aby mně odpustil, tak jako i já vůbec a se zvláštním zřetelem na hodinu smrti své všem a každému a bez výjimky upřímně odpouštím a bez zášti z tohoto světa se odebrati chci. Jsem si vědom, že u veřejné činnosti své vždy poctivě o nejlepší jsem se snažil a vždy jednal toliko po zralém uvážení a dle hlasu svědomí svého; chybilli jsem, bude, tak doufám, Bůh milostivým mi soudcem; kéž by i ti, kdož mne přežijí, nestranně a laskavě o mně soudili! Svému milému syňovci, Jindř. Clam-Martinicovi, kteréhož jsem — jelikož mi Bůh ve své moudrosti požehnání vlastních dítek odepřel — od narození jeho se zvláštní přichylností za budoucího náčelníka rodu našeho považoval a láskou otcovskou miloval, vyslovuji jako odkaz poslední přání, prosbu, napomenutí, aby, ať se stane cokoli, sv. víře katol. a zásadám cti a dobrých mravů věrným zůstal, našemu císaři a králi pro všechny časy věrnost zachoval, vlastní české lásku, přichylnost a obětavost osvědčoval, aby hodným, věrným synem zůsta svého národa, aby vůči všem, zejména pak vůči příslušníkům svým panství a v první řadě vůči pracujícím a chudým osvědčoval neunavnou, účinnou lásku bližního. Budeli dle zásad těchto — dle nichž se řídití bylo vždy poctivou snahou mou — žiti a působiti, vyplní závěť mou v tom, co mi bylo nejdražším a největším, i bude dědicem mým podle srdce mého. Bůh dejž mu k tomu požehnání své a žehnám jej s láskou v pravdě otcovskou. Na Smečně, dne 15. července 1887. — Tedy přece víra katolická a zásady její činí jediné člověka šťastným a blaženým!

Milodary Božského Srdce Páně.

Z farnosti Velko-Polomské. Před r. 1880. měl jsem známého, jenž byl odběratelem »Školy B. S. P.,« kteroužto mně s radostí ke čtení zapůjčoval. Při čtení milodary Božského Srdce Páně vzrostla ve mně touha, bych ve své nesnázi k tomuto Srdci své útočiště vzal, důvěruje pevně, že, uználi Božské Srdce Páně mne za hodného, a nebudeli to na překážku spasení mé duše, jistě vyslyšen budu. Poměry moje byly následující: Otec můj zemřel, aniž byl mohl závět učinit a následkem toho byl náš statek dle vůle poručnickovy s dorozuměním okresního soudu prodán za cenu, kteroužto já jakožto nejstarší z bratrů jsem měl svým spoludědicům vyplatiti. Při odhadování nebráno ohledu na to, že jest to dědictví po otci, nýbrž ceněn, jakoby se někomu cizimu prodával. Byli jsme čtyři dědicové, k tomu ještě něco dluhu, tak že po odečtení mého podílu ještě více než tři čtvrtiny celé ceny mého statku mně vypláceti bylo. A nyní jsem se měl ženiti; rádců jsem měl dosti; všichni se však shodovali v tom, že základní podmínkou si musím učiniti: vyhledati si nevěstu, s kterou bych přiměřenou pomoc na tak velký dluh dostal; jinak že činiti nemohu, necheili, by mi statek byl prodán. Já též již po několikaletém hospodaření po smrti otcově jsem nahlížel, že z tak velikého dluhu, jaký mně po oženění nastane, nedostanuli bohaté manželky, nebudu moci ani úroky zaplatiti, na uplacení dluhu ani nepomýšleje. Udělal jsem v tom několik pokusů, bych si nějakou přiměřenou nevěstu vyhledal, ale vždy bez výsledku. V takovéto nesnázi vzal jsem útočiště k Bohu, aby mně dal vnuknutí, kterou bych si vyvoliti měl, abych s ni byl na světě šťasten a zasloužil si též šťastnou věčnost. Znal jsem jednu, jež

byla bohatá ctností, ale nejměním. Došel jsem k ní a unuknuli jsme se, že budeme konati devítidenní pobožnost k Božskému Srdci Páně a pak, jestli to bude vůle boží, že vstoupíme ve stav manželský. Také jsme se dohodli, že po ten čas se nebudeme scházeti, bychom tím nepřehlušili hlasu vnuknutí božího, k nám mluvícího. Po vykonané pobožnosti jsme se zase sešli a ustanovili si den svatby. Před svatbou ustanovili jsme se vykonati ještě jednou pobožnost k Božskému Srdci Páně a též po těch devět dní zachovávatí půst. Pobožnost jsme zařídili tak, aby poslední den připadl v den svatby a poslední modlitby že budeme při mši sv. svatební, která se za nás obětovati bude, se modliti, aby Bůh, jenž právě s nebe na oltář pod způsobou chleba a vína sestoupí, k nám se nachýlil a naši modlitbu spíše vyslyšel. První devítidenní pobožnost konali jsme za tím úmyslem, aby nám Bůh vnuknutí ráčil, jestli se máme vzíti; druhou, abychom si vyprosili jak pro časné, tak i pro věčné zboží požehnání božího. S takovou přípravou vstoupil jsem ve stav manželský v tom mínění, že již úplně moje a mé manželky prosba u Božského Srdce P. vyslyšena bude, když vedle manželského štěstí tolik požehnání na časném zboží budu míti, abych alespoň úroky z dluhu platit mohl a při některém lepším roku též nějakou alespoň malou částku uplatiti z dluhu, kterého ještě po svatbě více než dvě třetiny celé ceny statku bylo.

A nyní po šesti letech s vděčností vzpomínám, že to Božské Srdce Páně mně více požehnání dalo, než bych se byl opovážil si přát; neboť za těch šest roků bylo mně možno celé dvě třetiny onoho dluhu splatiti. S podivením a s vděčností jsem pozoroval, jak i za

horšího roku, když jiní, nemajíce dluhu, sotva na domácí potřeby vystačili, já za těchže časův a poměrů ke konci roku značný přebytek ve svých účtech shledal, tak že slyšice o tom staří a zkušeni hospodářové, již se o tom na své oči přesvědčiti nemohli, věřiti to nechtěli, pokládajíce to za nemožné.

S vděcností si připomínám, že moje důvěra zázračným způsobem odměněna byla, začež Božskému Srdci Páně čest a sláva na věky!
A. D.

Z Černé Hory. Velikých milostí a zvláštních dobrodiní lze nám dosáhnouti od předobrotivého a plamenem lásky k člověčenstvu vždy hořícího Božského Srdce Spasitelova, jestliže s pokornou prosbou a vroucí modlitbou k němu se utíkáme, v rozličných trampotách, křížích a pokušeních za pomoc prosíme, jakož i mně nehodné rychlé pomoci se dostalo. Rozličnými útrapami a pokušením jsouc obtížena, vzala jsem útočiště k tomuto nejsvětějšímu Srdci Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, jakož i ku přeblahosl. Rodičce Boží Panně Marii a sv. Josefu, a hle! nebyla jsem sklamána; neboť po vykonané pobožnosti rázem zaplašený jsou veškeré trampoty a mír rozhostil se v duši mé. Neváhám tudíž, jak jsem se slibem zavázala, po vykonané devítidenní pobožnosti nejvroucnější díky vzdáti tomuto nejsv. Srdci Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, jakož i blahoslavené Rodičce Boží Marii Panně a svatému Josefu.
A. F.

Z Jilemnice. Jedna paní prosila o jistou milost, a obdržela ji. Nyní děkuje, ale ne sama, nýbrž prosí všechny čtenáře »Školy,« aby s ní děkovali za obdrženu milost a aby jí pomohli prositi o zachování ditka, jeli v tom vůle Boží. J. J.

Od Hostýna. Vzdávám vroucí díky B. S. P., blah. Panně Marii a sv. Josefu za dosažení pomoci u veliké sklíčenosti.

J. S.

Z T..... V jisté právní při, která se mne, ač nepřímou, týkala a která mohla dlouho trvati i mnoho nesnázi způsobiti, prosil jsem B. S. P., blah. Pannu Marii Lúrdskou a sv. Josefa za pomoc, aby se to beze zlých následků skončilo a vše dle přání vypadlo.

Konala se volba do obecního zastupitelstva; hrozilo nebezpečí, že strana židovsko-liberální zvítězí a v obci aspoň po tři roky různice, hněvy a hříchy na dále trvati budou. I v této záležitosti jsem prosil B. S. P., blah. Pannu Marii Lúrdskou a sv. Josefa za pomoc, a mimo vši naději strana dobře smýšlející skvělého výsledku se dodělala.

V obou záležitostech jsem slíbil, že v pádu vyslyšení obojí věc ve »Škole« uveřejním; protož, chtěje slibu svému dostáti, prosím sl. redakci, aby tyto řádky ve svůj časopis přijala. Myslím, že uveřejněním tímto důvěra v pomoc Boží i ve věcech, jako jsou tyto, v srdcích čtenářů »Školy« se upevní. J. H.

Od Vyškova vřelě vzdávají díky čtyry osoby za milosti, jež byly dostaly útočištěm k B. S. P., k blah. Panně Marii a sv. Anně. Konaly zvláště devítidenní pobožnost k B. S. P., k Panně Marii Lúrdské a Filippsdorfské a modlitby ke svatě Anně. Radi, aby všichni ve svých potřebách důvěrně hledali pomoci, a, jak ony, šťastně ji nalezi. J. M.

Ode tří učitelek se tuto uveřejňuje »dikůvzdání« Božskému Srdci Páně, že složily s dobrým prospěchem zkoušku učitelskou.

Z jižní Moravy. Jistý kněz byl svým plicním neduhem (chrčením krve) právě v tu dobu zachvácen, kdy měl několik dní před sebou, které ve správě duchovní vyžadovaly velkého namáhání. Ihned se obrátil ve své nesnázi s plnou důvěrou ke své obvyklé pobožnosti, totiž k nejsv. Srdcím Pána Ježíše a blah. Panny Marie, které ho ještě nikdy marně prositi ne-

nechaly, se slibem, budeli vyslyšen, že to milerád ku větší cti a chvále ve »Škole B.S.P.« uveřejní. A hle, po třech dnech neduh odstraněn, zdraví navraceno a práce v duchovní správě bez velkého unavení a šťastně překomány. Pročež ne-konečná čest a chvála těmto nejsv. Srdcím s podotknutím, aby jen každý v jakékoli tísni u těchto nepřebných a nevyčer-patelných studnicí a pramenů všech mi-lostí pomoci své vyhledával. *T. H.*

Z Hradce Král. Jistý mladík vzdává srdečné díky B. S. P., že v jednom týdnu po upřímné modlitbě toto láskyplné Srdce Božské obdarilo jej třemi milostmi. Předně, že zbavilo jej veliké bolesti tělesné, za druhé, že pomohlo mu v okamžité nouzi hmotné, a za třetí, že přispělo mu ve vykonání jisté zkoušky. Zároveň vzdává díky nejčistší Rodičce Boží Panně Marii, sv. Josefu, sv. Janu Nep. a sv. Aloisiu, že jejich přimlouvou těchto milodarův od Božského Srdce Páně mu uděleno bylo. Týž doporučuje nejčistší Srdce Páně k upřímnému uctívání. *J. S.*

Z Prahy. Nalezal jsem se ve velké tísni, ve které by mně byl sotva někdo pomohl, když dostal se mi do rukou ct.

tento list s poděkováními Božským Srdcím Pána Ježíše a nejbl. Panny Marie za pomoc v bídách. I vykonal jsem dle to-hoto příkladu měsíční pobožnost k Bož-ským Srdcím Pána Ježíše a nejbl. Panny Marie a slibil, že budeli vyslyšen, ve-řejně díky učiním milostivosti svatých těch Srdcí, na upozornění všem, kdož jsou v nějaké tísni, aby věděli, u koho útěcha a pomoc! Díky nejsrdečnější při-jměte Božské Srdce P. Ježíše a P. Marie od věrného cítěle *P.*

Z Prahy. Jistá učitelka děkuje Bož-skému Srdci Páně a Panně Marii za vy-slyšení ve dvou důležitých okolnostech, duševního blaha jejího se týkající. Po-roučí se i na dále do ochrany jejich.

Jistá osoba z **Opatova**, která dlouhou nemocí stížena byla, vzdává Panně Marii Lúrdské vroucné díky za brzké uzdra-vení, jež se jí hned po slibu uveřejnění téhož do »Školy« stalo. *O. P.*

Z Blažovic. Jistá rodina vzdává srdečné díky bolestné Matce Boží za uzdravení ditka z velmi nebezpečné ne-moci, při konání devítidenní pobožnosti. Budiž věčná čest a chvála Matce Boží! *J. P.*

Srdci Páně!

Neznámou touhou srdce zachvívá se
a slzou oko, slzou na mé řase;
jak z hájů cedrových dech vůně vane,
plá z Tebe kouzlo a nám v nitro kane,
a marně bráníme se, děti země,
jak skálu květ nás v náručí tiskne jemně
a písní nvyou v naše žití zvučí,
že i poušť srdce v novou naděj vzpučí,

a květy citů v prázdno jeho stfásá,
že člověk opojen vstříc Tobě jásá:
„Chci T'vým být — Tvým být vždy a bez přestání,
Ty's zoří mou; jež v nitro mé se sklání,
jsi nebes rosou, která rty mé vlaší,
jsi myšlénkou, jež v bolestech mě blaží;
chci milovat Tě vždy, ach, láskou vroucí,
ó Srdce Páně, Srdce všemohoucí!“

Xav. Dvořák.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. O vyjednávání ve příčině smíru Itálie s Vatikánem již častěji sice učiněna zmínka, ale posud bez výsledku. Avšak nyní bude na obou stranách o sporu tomto bedlivě uvažováno. Svätý Otec zajisté se snaží se všemi vládami, dokud to možno, žítí v míru, a v té příčině za dobu poměrně krátkou mnohých výsledků již dosáhl. Kdo by byl řekl, že za naší doby bez víry a mravů papežství dojde takové vážnosti! Vždyť všichni státníci liberální se domnívali, že po úmrtí papeže Pia IX. již i pochováno papežství vůbec — a hle, jak se přepočítali! Ostatní moci evropské, malé i velké, stojí naproti sobě ozbrojené, a jen pomocí milionů svých vojáků vidí zabezpečenou svou budoucnost. Avšak Lev XIII. v Římě, bez území, bez vojska, chráněn pouze úctou a láskou katolíků ve všech zemích, stojí naproti nejmocnějším státníkům evropským jako velmoc. Neboť řekl Kristus Pán: »A brány pekelné tě nepřemohou.« Sv. Otec klade důraz na své základní právo, ministři italsí kladou váhu na tak zvané národní právo Itálie. Přece však ve svých řečích, jež činili na dotaz poslance Bovia, dávají poznati, že by se časem mohlo docílití dohodnutí na praktické půdě. Vláda vypracuje prý již i osnovu zákona, jímž by poměr mezi Vatikánem a vládou mohl býti uspořádán. Sváté stolici prý bude dáno svobodné území. Tu však někteří ministři chtějí, aby se papežovi vrátila tak zvaná leonínská část města s územím až k Civitavecchia, jiní s králem pak chtějí postoupiti pouze pás země od Vatikánu až k moři, města Říma však ani kousek. Papež však nepřijme žádné jednostranné rozluštění této římské otázky.

Poslední obecní volby v Římě jsou důkazem, čeho dosáhnouti mohou katolíci,

stojili neoblomně při svatém Otci. Neboť tentokráte dobyli katolíci skvělého vítězství, tak že nepřátelé jejich si nevěděli rady. A až bude docíleno vyrovnání v Itálii mezi papežem a králem, dovolí zajisté sv. Otec katolíkům, aby se účastnili i volby do parlamentu.

Nyní nastala doba sjezdů katolických. Na sjezdu katolíků v Lucee důrazně bylo mluveno o potřebě katol. časopisectva. Svätý Otec zvláštním připisem schválil sjezd, ježž hodlají uspořádati učenci katolíci v Paříži. V Bruselu (v Belgii) shromáždí se katolíci od 4.—7. září; bude tam jednáno o otázce sociální. Také v Americe bude odbýván dne 4. září ve městě Chicago všeobecný sjezd tamních německých katolíků.

Rakousko. V Uhrách konaly se v poslední době volby na říšský sněm. Jak častěji, tak i tentokráte byla při volbách prolita krev. Liberální strana Tiszova zvítězila; má o 25 mandátů více než dříve.

Za Litavou jaksi vešlo v obyčej, že vláda některé biskupy přesadila na lepší sídla. Proti tomu vystoupil sv. Otec, a sice z příčin důležitých. Některé listy maďarské rozepisují se proto již o »kulturním boji« a slibují nám pomstu na statečích církevních. — Katolický spolek školský koná kroky k založení katolického ústředního semináře pro učitele.

Anglie. Královna anglická, Viktorie, slavila dne 21. června velkou okázalostí padesátileté jubileum svého vládařství. Narodila se 24. května 1819. R. 1837. zemřel strýc její král Vilém IV. a trůn připadl na neterž jeho Viktorii, kteráž dne 21. června 1837. byla prohlášena za královnu. Nástupcem jejím bude syn její Edvard Walesský. — Mocnářství anglické má ve všech dilech světa kolonie a čítá

přes 300 milionů poddaných. Nejhůře se vede ubohým Irčanům. Tam dosáhlo roztrpčení nejvyššího stupně. Dne 9. června měl být vyhnán John O'Halloran, námějce dvoru v Bodyku. Za tou příčinou přitáhly dvě setniny vojska a 200 policejních zřízenců. Dvorec byl úsilovně hájen od mužův a žen. Až konečně za-

kročil místní farář a domluvil O'Halloranovi, aby ustoupil přesile, načež byla celá rodina odvedena do žaláře.

Čína. V Číně jest 300 milionův obyvatelů, mezi nimiž pouze dva miliony katolíků. Misionářů z Evropy jest tam asi 500, domorodých kněží 400, biskupů 30.

V měsíci srpnu modleme se za vrchnosti a poddané.

Na jednom osamělém místě našli jsme v 19. století něco, co by člověk již marně hledal: »království Boží na zemi,« tak pravil nedávno jeden cestovatel. Není tomu ani tři měsíce, co se dvě církevní knížata sešli na jednom statku ve Francii, a sice kardinál-arcibiskup z Baltimore z Ameriky a kardinál-arcibiskup reimský. I spatřili, co by člověk snad marně hledal: krásný, rodinný totiž poměr panstva vrchnostenského a poddaných, což je podivením naplnilo. Byla neděle a zároveň svátek. Vrchnostenský pán zaujal v kostele své místo. Lid přicházel pomalu. Panská rodina posadila se do předu, lid pak v lodi, muži na pravou, ženy na levou stranu. Zpěvy libezně začaly; a koho jsem viděl mezi zpěváky? Byl to sám pán, jenž hrál na varhany a synáček jeho byl v komži oblečen, jako zpěvák. Svaté přijímání trvalo přes půl hodiny. Mladíci byli velmi slušní, jako z nějakého ústavu; panny, rozděleny v rozličná bratrstva, přistupovaly ke stolu Páně s největší uctivostí; pak přišly ženy a velký počet mužův. Odcházíje po službách Božích, musil jsem zvolati: »Vaši poddaní jsou svatí!« »Nevěřte tomu. Ještě jest hodný počel, kteří nejsou hodnými a nejsou ani tu v kostele. Nicméně přece hojně přistupují naši lidé ke stolu Páně. Mají úplnou volnost, jen práce v neděli a veřejné pohoršení, klení a rouhání jest přísně zakázáno.«

Po službách Božích sestavil se průvod: napřed ditky, pak sta lidu. Spasitel slavil vítězství uprostřed lidu svého; množství bylo veliké, tak že ani kostel všechněch pojmuti nemohl. Kněz kázal s kazatelny; lid unesen slovy jeho, velebil sv. Otce, sv. Josefa, nejbl. Pannu a Božské Srdce Páně. Hle, toť obraz hodných vrchností a hodných poddaných!

Kdysi býval takový poměr křesťanský mezi vrchností a poddanými, ale nyní ponejvíce zmizel. Panstvo se málo stará o své poddané, zvláště o duše ne, jen aby tělesné síly využítokovalo; jestli jsou poddaní hodní křesťané, jestli chodí na služby Boží, zdali přijímají sv. svátosti, o to se nestarají. A poddaní, vidouce zdánlivě šťastný stav panstva, a jsouce ponecháni sami sobě, nemajíce žádného náboženského podnětu, žehrají na panstvo, pohlížejí naň závistivým okem a ve mnohém povstává žádost po cizím jmění, nespokojenost vzrůstá se víc a více, tak že jen bázeň před trestem je na úzdě držeti může. Takový poměr nemá být.

Máli se nějaká náprava státi, pak musí vrchnosti pravou láskou křesťanskou lnouti ku svým poddaným a tito ku svým vrchnostem, čili oboji mají být jednou rodinou. A toť jest jediný prostředek, kterým lze uzdraviti nemocnou společnost

lidskou; toť jediný prostředek, jímž lze zapuditi mraky nespokojenosti. A tato veliká rodina zakládati se musí na křesťanském náboženství; v rodině této mají víra, naděje a láska se vzdmáhati. Dobře dí sv. Pavel: »Jestliže pak kdo o své a zvláště o domácí péče nemá, zapřel viru a jest horší než nevěstici.« (I. Tim. 5, 8.) Jak krásně by bylo na světě, kdyby víra v Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, se probudila v srdci panstva i poddaných, aby se mohlo říci o nich, jako o setníkovi v evangelium: »A uvěřil on i všecken dům jeho.« (Jan 4, 53.) Víra Kristova jest jediným světlem, jež může jak panstvo, tak i poddané dělníky šťastnými a spokojenými učiniti. — Vypravuje se, že jistý dělník umíral v továrně, kde 20 let v práci ztrávil. Leže na posteli a nemoha sebou ani hnouti, žádal od posluhujících, aby mu podali dva dobrodince, kteří zachovávali jeho život a kterým chce naposledy díky vzdáti. A kteří to byli dobrodincové? Jeho kříž a jeho patron. Patřil na ně s vroucnou něžností, a sladce umřel v Pánu. Díky vzdával Ježíši Kristu, že jej naučil milovati dobrého pána, a pánu děkova, že jej naučil milovati Ježíše Krista.

Kéž by naedešla doba a stal se takový obrat v rodině, na panstvích, v řemeslech, v domácnostech, aby obě třídy, vládnoucí i poslouchající, jedinou cestou kráčely, cestou věčného spasení! Budemeli za to vroucně prositi Božské Srdce Páně jednomyslně a vytrvale, pak rozhojní se milost nad námi, stane se veliký obrat, takový, že ti, kdož jdou nyní »branou pekelnou,« půjdou do života »branou nebeskou.«

M o d l i t b a.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za vrchnosti a křesťanské poddané, aby jeden ke druhému konal povinnosti a práva svá, což jest základem štěstí obou. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**PrůVoDy poutníCké sLužtež VáM k napraVení žiVota
a k Vyprošení I žiVota Čistého, nehynouCího!**

Utočiště ku Panně Marii v pokušeních.¹⁾

Když zlý duch chtičů nekalých,
Jenž zlostí vezdy kypí,
Do tebe dechem nečistým
Chec vlíti jed svůj chlípý,

A již tvé duše čistotu
Chec zkalit v hříchu výhni:
Tu k Panně neposkvrněné
Svou mysl, srdce zdvihni.

I smáčeť slzou lítostnou
Své zraky rozželené
A k ní, jež máš tvá jest,
Rei: zachraň dítko zmdlené.

Pak proměň svoje povzdechy
A volej ve dne v noci:
Ó máti, máti, pomoz mi,
Ó přispěj ku pomoci!

Jsa zrozen, určen pro nebe,
Mám andělů být druhem.
Kéž jsem vždy toho pamětliv
A stálý v boji tuhém!

Pryč Asmodee nekalý. —
Ó Panno dobrá, čistá,
Mne zachraň od vši poskvrny,
U tebe pomoc jistá.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

IX. Domácí zahrádka.

Myslenka lidská jest jemnější a
lehčí nad vzduch; neboť kam
ani vzduch nemůže. tam vniká
myslenka — totiž až do duše, až do srdce
člověka. A kudy že až tam nalezá cestu?
Nejsnáze očima! Či není tomu tak?
Viz jen, milý čtenáři, co vlastně děje se
v této chvíli, co tyto řádky čteš! V těch
černých písmenkách leží tu na papíře
před tebou ukryty moje myšlenky, jež

se mi dnes — o Božím narození —
v hlavě zrodily. A tyto myšlenky vstoupi
ti s papíru očima do tvé hlavy, v klouznou
snad i do tvého svědomí, ba vniknou
snad i do srdce tvého a usadí se tu
jako doma; nebo vderou se snad nepo-
zorovaně i do tvé víry, do tvých mo-
dlítek a prací, i ve tvé spaní, ba přejdou
ponenáhlu v celou tvou bytost — ve tvou
povahu! A tak bývá i s každou jinou
knihou. Z každé knihy, kterou čteš, vni-

¹⁾ Z básní latinských a vlašských svatého Otce slavně panujícího Lva XIII., ku jejichž překladu P. Sarkander Navrátil, benediktin rajhradský, nejmilostivějším přípisem autorizován byl.

kají do tebe myšlenky, které by ti jinak nikdy nebyly připadly. a myšlenky a náhledy tyto přechází, aniž bys toho znamenal, ve tvé smýšlení, ve tvé jednání a stávají se skutky tvými. Z té příčiny není dokonce lhostejno, co člověk čte, zda to kniha dobrá či špatná. Tisícové lidí již špatným čtením zkaženi jsou na těle i na duši; někdy ovšem zase dobrou knihou i zlý se napravil.

Poslyš o tom kratochvilnou historii. V M., větší to vesnici poblíže města, stávaly tři hostince. První z nich byl zcela nekatolický, málem bych řekl nekřesťanský; neboť se tam i v neděli a ve svátek již před a mezi službami božími i po nich, dopoledne, odpoledne a večer až do pozdní noci hýřilo a výskalo, klelo a zlořečilo, tančilo a pravidelně i do krve rvalo. Co bylo ve vsi nepořádných hospodářů, daremných děvčat a lehkomyslných hochů, to všechno se zde scházelo. Co do peněžního zisku zkvétala sice tato živnost hostinská, ale tím hůře vedlo se zde sv. náboženství. Druhý hostinec byl liberálně-katolický. Zde se scházeli jakožto každodenní hosté asi tři panští úředníci, několik obecních radních, lékař, kupec a časem i několik pánů z města — samé to hlavy, plné novomodní osvěty, svobody a nenávisti ku kněžím. Hostinec jest po pansku zařízen; po stolech leží velké noviny z hlavního města a jiné listy a plátky s obrázky. Není také divu; hostinský jest bývalý student, který však o všechno jiné ve městě se staral, jenom ne o své studie, ačkoli stál otce velmi mnoho peněz. Nastoupiv po otci dědictví, nechal celý hostinec přestavěti a nádherně zaříditi, doufaje, že k němu potáhne celá ves. Ale nákladné zařízení nevyneslo mu ničeho, mimo veliké útraty; neboť osvícených liberálů bylo přece jen ve vsi málo. Není divu, že mladý p. hospodský padal čím dále tím hlouběji do dluhů.

Na štěstí však byl spřízněn s hostincem třetím.

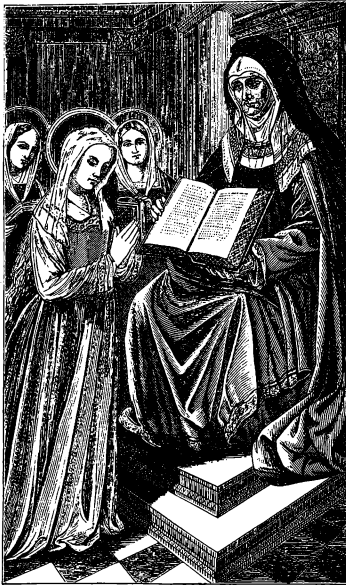
Tento třetí hostinec byl ryze katolický. Starý hospodský — dej mu Pán Bůh nebe! — byl řádný a šlechtný muž, přímá a veselá povaha, a již k vůli tomu lidé rádi k němu chodili. Po něm vede živnost hostinskou pozůstala vdova, o níž se může říci, že všechno ve svém domě, děti, čeládku i hosty v šenkovně umí držeti v pořádku. Kdo se ve vsi poctivosti chce napítí nefalšovaného, zajde si do třetího hostince. Bůh také očividně tomu domu žehná, tak že si stojí nejlépe v celé vsi. Vdova to také dobře uznala a chtěla Pánu Bohu svůj dik projevit, ale dlouho nevěděla, jak. Zprvu pomýšlela vedle hospody vystavěti kapličku, aby lidé k ní přicházející a odcházející na Boha nezapomněli; ale zase si myslila, že kdo se chce pomodlit, zajde raději do kostela, naproti stojícího. Chtěla tedy založiti zbožné nadání při kostele; ale kostel má dosti jmění a jest vším hojně zásoben, a hospodská by byla ráda měla něco, z čeho by i hosté její měli užitek; co tedy? Bůh sám jí dal na ruku.

V témže čase totiž byl ve farnosti její založen spolek »apostolátu modlitby,« k němuž také hned přistoupila a měsíční list spolkový (v Čechách a na Moravě jest to »Škola Božského Srdce Páně«) si objednala a jakmile dosti malá chvíle jí zbývala, pilně v něm četala, a za dlouhých večerů zimních dala v něm pro všechny domácí nahlas předčítati. Slyšíc tu rozličná dikůvzdání Božskému Srdci Páně ze všech krajův a končin, v nichž vypisují mnozí, kterak právě těmi listy na Boha a jeho všemohoucí pomoc upozornění byvše, ve svých duchovních i tělesných potřebách u téhož milostiplného Srdce Ježíšova pomoc hledali a také našli, pomyslíla si dobrá žena: »Toto by mohli dobře slyšeti a zvěděti i moji

hosté v nalévárně, snad by to mnohému prospělo,« a bez dlouhého rozmyšlení vyložila veřejně toto zbožné čtení na stůl. V neděli pak viděla, kterak si hosté tyto listy jeden druhému podávají, v nich pilně čtou a po čtení o tom mezi sebou rozmlouvají. A hle, »noviny« tyto se jim tak zalíbily, že od té doby na počátku

každého měsíce již sami se po nich hlásí a i domů si je vypůjčují. Paní hospodská, nešetříc peněz, objednala toho »dobrého čtení« více pro své hosty; neboť viděla, že i takto peníze její vynaloženy budou »ke cti a chvále Boží.«

Tato paní hostinská tedy byla vlastní tetou onoho mladého liberálního majitele

druhého hostince. Tento však dobře znaje její ryze katolické smýšlení, všimal si jí posud velmi málo, leda že se zlobil na ni, když viděl, že všickni řádní a spořádaní lidé jdou k tetě. Mimo nadání byl pak sám přinucen k ní dojiti a prositi o pomoc ve své peněžní tísni. Ponejprv a podruhé navštívil ji jen tak jako mimochodem, a jsa dosti chytrý, nevytasil se hned se žádostí, nýbrž teprve při třetí

a čtvrté návštěvě začal tak z pozdálí o svém obchodu, že se mu tentokrátě špatně, velmi špatně vede. Stará paní teta neodpovídala ničeho, toliko podotkla, že toho nádherného zařízení hostince nebylo zde vůbec ani třeba. Když pak po několika dnech opět přišel, nebyla teta právě doma. Sedl si tedy v šenkovně ke stolu, aby na ni počkal. Z dlouhé chvíle ohlížeje se vůkol, zahlédl vyložené listy

»apostolátu modlitby.« Neměl je ještě nikdy v rukou, a proto ze zvědavosti se v nich probírá; i zahlédne rozličné dopisy, v nichž lidé veřejně díky vzdávají Božskému Srdci Paně za pomoc, kterou jim v těžkých potřebách a nesnázích poskytlo: za uzdravení z těžké nemoci, za očistění cti z krivého nářknutí, za vytržení z největší bídý a nouze, za poskytnutou práci, za opatření dobré služby, za šťastný výsledek zkoušky, za obrácení zatvrzelého hříšnika atd. Aj, to byla voda na jeho mlýn! I nechal ji tedy téci, t. j. četl dál a dále, a čím dále četl, tím více se mu to líbilo, tak že ani neznamenal, že se paní teta již dávno domů navrátila a u pootvěřených dveří stanula. Zhlédnouc jej tak pohříženého do čtení, pomyslí si: »Čti jen, čti — nebude ti to na škodu!« a nevešla do světnice až za hodnou chvíli. Z prvních slov jeho hned poznala, že co byl v listech Božského Srdce P. četl, dobře a ochotně v srdce pojal. I těšila se v duchu, že semínko na dobrou půdu padlé ihned také »zaleje« dobrým poučením; byla k tomu vhodná příležitost. A proto, když začal opět o svém špatném obchodu a veliké nesnázi, v níž se ocitnul, a že nezbyvá mu nic, než vypůjčiti si peníze, podotkla paní teta, že snad se dočetl v oněch listech, kde a u koho jiní lidé v takových nesnázích pomoci hledají a také nalézají. Pak domlouvala mladému muži, teď že víd, kam spěje, a přičína toho jest, že pýcha jeho vyrostla mu až přes střechu, že by měl do svého domu zavést zase trochu náboženství, kteréž i s hostinskou živností se dá dobře srovnati; že by také místo těch drahých obrázkových novin, jež nikomu neprospějí, měl odebíratí jiné, hostům užitečnější listy. Tak a podobně mluvila mu do svědomí. Mladý pán vyslechl tetino kázání v tichosti a v naději, že mu konečně zapůjčí potřebných peněz, což se také

stalo. Avšak i slova její nepadla do srdce jeho na tvrdou skálu, nýbrž na půdu dobrou, a ujala se. Ano, mladý pan hostinský zmoudřel, jest již trochu skromnější a křesťanštější. Co již nedělal po dlouhá léta, dělá nyní — modlí se opět! A za modlitbou přistěhovalo se zase požeňnaní boží do domu a obchod zase vůči hledě zkvětá. Co bude dále, nemohu dosud říci, poněvadž příběh tento spadá do nejnovějších dob a vyvinuje se teprve dále. —

Tim bych vlastně mohl článek tento ukončiti; neboť vtipný čtenář už vybere si snadno sám pro sebe mravně naučení; chci však aspoň něco zde podotknouti, nač by snad mnohý nepřisel.

Za našich dnů se nesmírně mnoho píše, tiskne a následovně také i čte, jinak by spisovatelé nechali svého řemesla. V každé vesničce jsou vyloženy v hospodě nejméně jedny noviny; téměř již všechna řemesla a živnostenstva mají své odborné listy, jednající výhradně jen o jejich řemesle neb obchodu; ano odborné noviny tisknou se i pro služebné, ba i pro školní děti! Co však mimo těchto novin se tiskne a vydává novin a kalendářů, nelze ani spočítati; neboť již jako nějaká potopa zaplavují svět. Nechci a nebudu zde vyšetřovati, jeli to lidstvu ku prospěchu, že tak mnoho čte, ale jisto jest, že když se tolik čte, záleží velice na tom, aby, co se čte, bylo pravdivé a dobré. Takového však věru nechte se tolik, aby třeba bylo umírňovati a zrazovati, nýbrž naopak potřeba káže napomínati a pobádati. A to chci učinit i já těmito řádky. Chci vybdnouti své milé čtenáře k tomu, aby si všickni, každý ve svém domě, zařídili domácí bibliotéku čili knihovnu! Nemyslím tu však sbírku knih hospodářských, které pojednávají o vzdělávání půdy, o přípravě a vyrábění umělých hnojiv aneb o nemocech zemčat, o racio-

nelním pěstování řepy, o cukrovarnictví neb o věcech podobných, zde pomyslím na něco lepšího a vznešenějšího, totiž blaho a spásu duše vaší. A věřte, přátelé, i k tomu velice napomáhá rozumné čtení náboženských a vzdělávacích knih, a k tomu právě chci vám býti aspoň dobrou radou nápomocen; přivedl mne na tu myšlenku onen svrchu líčený příběh a osvědčený dobrý vliv, jaký napotom mělo v celé vsi horlivé čtení náboženských novin a listův.

Ohledně »dobrého čtení«
zodpovím vám tyto tři otázky:

1. Proč máme čísti knihy vzdělávací?
2. Jaké a které máme čísti?
3. Jak máme čísti?

1. kapitola.

Proč a k čemu čísti?

Lidé zámožnější hledí si u svého obydlí zařídit zahrádku, byť dosti malou, která jim k leccemu dobrému slouží. Takovéto utěšené domácí zahrádce podobá se dobrá knihovna domácí; povím hned, proč.

Předně. V domácí zahrádce nalézáme rozmanité krásné a vonné květiny: růže, fialky, tulipány, resedky, lilie, karafiáty atd. Je to pravá rozkoš viděti květiny v plném květu; neboť pestrostí svou obveselují nejen oko, ale i srdce člověka, když se mu v něm usadily trudné myšlenky jako chmury a husté mlhy. A hle, podobně nalezněš i v dobrých vzdělávacích knihách rozličné kvítí z oné veliké, nesmírné zahrady boží. Čtešli na př. život Rodičky boží, Panny Marie, nenazývá se ona růží duchovní? Ó pohlížej jen často na tuto růží a pozoruj krásu její, rozjimej jednotlivé ctnosti její: tichá zbožnost, pokora, trpělivost, útrpnost k chudým budou srdci tvému jako krásná, vonná kvítka a potěší je.

Anebo jsi snad, milá čtenářko, osobou služebnou a máš se dosti špatně, ne snad pro těžkou a namahavou práci, nýbrž pro lidi nad tebou a vůkol tebe, a často jest ti zakoušeti jejich špatné rozmazy, nekale vtipy a úsměšky; nejčastěji pak se ti dostává názvů modliček a růženečkárek, a to proto, že ještě dbáš o náboženství. Ó duše drahá, vyjdi si trochu do zahrádky, t. j. vezmi do ruky nějakou knihu, na př. nedělní evangelium, a tu nalezněš dojísta laskavé a útěchyplné slovo pro sebe!

Anebo snad churavíš a musíš doma o samotě, ba snad i na lůžku trávit dlouhé dny a hodiny; často ti bývá smutno, úzko a teskno, cítíš se býti tak docela opuštěn od lidí; neboť nemáš nikoho na tom širém světě, kdo by přišel a laskavého slovíčka k tobě promluvil. Ó jdi, jdi, duše má, do své zahrádky, čti v nějaké dobré knize a uvidíš, že se ti ulehčí u srdce; nalezněš tam některou myšlenku nebeskou a ta občerství duši tvou a přivede ti na mysl Pána Boha a jeho svatě.

Anebo tíží tě snad starost o domácnost a ty se častokrát do svých starostí zahloubáš a zabereš, tak že tě obkličí veliká těžkomyslnost, a ty ze samé omrzlosti nestaráš se ani o své povinnosti! Ó duše ubohá, nečín tak, nepoddávej se tak příliš nevrlosti, ale přemáhej sama sebe a — jdi do zahrádky. Ony nábožné ženy v evangelium také se velice rmoutily nad smrtí Ježíše Krista. A co učinily? Vyšly si ven z města do zahrady, kde Kristus Pán ve hrobě odpočíval. Tu se jim ukázal anděl a potěšil je. Věř, podobný anděl miru snese se i ve tvé zkormoucené srdce, budešli čísti v nábožné knize. Jdi tedy a vezmi do ruky nějakou knihu zbožného obsahu a zaber a ponoř se s veškerou myslí do čtení, jako včelka se noří do kalíšků květin, a zajisté jako ona, nalezněš i ty

med a balsám skličenému srdci svému. A kdybys třeba četla jen v biblické dějepřavě o egyptském Josefovi nebo kázání Ježíšovo na hoře, obě skytá útěchu všem, kdož s důvěrou čtou.

Za druhé slouží domácí zahrádka i k tomu, že v ní můžeš na čerstvém vzduchu trochu pookřátí, od práce si odpočinouti a nových sil zase nabyti ku další denní práci své.

Podobně vane i duši tvé čistý a zdravý vzduch vstříc ze všech knih a spisů náboženských. Tak na př. ochabuješli v dobrém, uhasínali ti v srdci horlivost, klesáli dobrá vůle u svědomitém plnění povinností tvých, ó pak čítej po několik týdnů z rána a večer před spaním asi čtvrt hodinky v životopise svatých. Uvidíš a uslyšíš, co jich to stálo, aby po křesťansku živi byli; uslyšíš, kterak jim přese vše namahání při tom volno a blaze bylo — v čistém svědomí; uslyšíš také, jak hojně a štědře odměňoval Bůh věrné své sluhy zde i na věčnosti; a to vše roznití v srdci tvém dřívější horlivost ve službě boží; pocitiš radost a jako rosou nebeskou osvěží a oživnou všecka tvá dobrá předsevzetí. — Svatý Augustin vypravuje sám o sobě, kterak se po dlouhý čas nemohl rozhodnouti, aby napravil dosavadní svůj život; cítil se k tomu příliš mdlým a slabým. Jednoho dne pak seděl v zahradě, máje před sebou knihu písma sv., an tu řízením božím slyší hlas zřetelně volati: »Vezmi a čti!« I uposlechl tajemného hlasu, ani nevěda, odkud přichází, a vzav písmo sv. do ruky, otevře je na zdař bůh a čte v listě sv. Pavla jen několik slov. A hle! Duch boží zavanul z nich do duše jeho, a to tak mocně a čile, že se okamžitě rozhodl nad svým životem a dle dávných úmyslů svých obrátil se na cestu ctnosti. po níž vytrvale a mužně dále kráčel.

Za třetí rostou v každé spořádané

domácí zahradě také rozličné zeleniny. jichž se k jídlu užívá, jako na př. salát, špenát, okurky, mrkev, hrách, jahody, maliny a množství jiného ovoce.

A jako tělo, potřebuje i duch křesťana každodenně svou potravu, aby měl sílu a mohl nésti jho a břímě Páně. Touto duchovní potravou jest pak mimo Těla Páně ve sv. přijímání i každé slovo z úst božích, buďsi samo o sobě nebo v životě svatých uskutečněné; i to dává duchu síly ku konání dobrého a k odpirání zlému. Jistý mladík, zbloudiv na špatné cesty, obrátil se zase zpět k Bohu. Avšak obrat takový není pro člověka jen tak snadná věc. Starý, hříšný návyk ozval se v něm opět a opět, a to tak mocně, že beznála již by mu byl podlehl, ocitnuv se zase na bezcestí. Jednoho dne dostal do rukou obrázek jakéhosi svatého, pod nímž četl tato slova sv. Řehoře: »Neustávej v modlitbě; neboť co ti Bůh chce dáti, neodepře ti, nýbrž jen trochu zdržuje.« Slovo to bylo mladíkovi jako chutné sousto lačnému. I přijal je v upřímné srdce své, a ono jej pobádalo k vytrvalosti v modlitbě a v ostatním cvičení duchovním. Tim získal dostatečné síly s hůry proti zlým žádostem a návykům, tak že konečně jako vítěz vyšel z boje.

Anebo jiný příklad. Dne 3. dubna koná církev sv. památku tří sv. panen. Pohanský císař tehda ukrutně pronásledoval a mučil křesťany, a totéž mělo se státi i oněm třem pannám. Byly sice ochotny umřítí pro Krista, nicméně však chtěje zachovati životy své potud, pokud by to bez zapření víry možné bylo, uprchly z domova. Mezi nejněžšími věcmi, jež s sebou vzaly, byl také díl písma sv., v němžto pak v úkrytu svém pilně čítaly. Timto duchovním chlebem života tak se posilnily a nabyly síly tak mužné a nadpřirozené, že byvše polapeny a ke smrti odsouzeny, prolily

všechny tři krev svou jakožto hrdinné bojovnice Kristovy.

A ty, milý čtenáři, nemáš asi také nazbyt síly a statečnosti v dobrém. Viš dobře, jak klesáš a padáš brzy v tu, brzy v onu chybu a necnost; a tvá předsevzetí při sv. zpovědi bývají také velmi tenká a slabounká jako pavučina, tak že dosti malé zavanutí větru již je potrhá. A jednali se teprve někdy o mužnější a rozhodnější krok pro dobrou věc, ó tu záhy klesáš na mysl, netroufaje si tolik do sebe; zkrátka, v tom, co se ctností týče, zůstáváš podnes pouhým děckem!

Hle, příteli, musíš více »jisti!« Stůl boží jest pokrmý bohatě pokryt, zasedni jen a nasýť se, t. j. čítej, čítej pilně v dobrých knihách. Viz, co jiní, tobě podobní a rovni lidé s milostí boží vykonali; co dobrého, krásného a milého připravil Pán všem, jenž ho milují; jak by se neslušel pod hlavou trním korunovanou tak choulostivý úd těla, jakým jsi dosud byl; že jen ten bude jednou korunován, kdo rádně a statečně zde bojoval... Vždyť právě k tomu cíli zjevil nám Bůh ty a takové pravdy, bychom z nich čerpali sílu a útěchu ve službě jeho. Toť ona zlatá pšenice, již zasal Kristus Pán do světové zahrady, církve svaté, v níž vyrostla, odkvetla a uzrála v plně zrno. Každý, každý si z ní může vzít, co potřebuje; ale, bohužel, nikdo nepřichází! Naši křesťané jsou k tomu příliš pohodlní, bá řekněme leniví, a do úst jim pšenice sama nepřiletí, tím méně mouka z ní a chléb hotový již dokonce ne.

Ty však, příteli, lačniž po této krmi duchovní a učiň, co svého času učinila pro sebe a tchyní svou dobrá Ruth. Znáš ještě její příběh z biblické dějpravy? Obě ženy, Ruth i tchyně její, byly velmi chudé a zdaleka se přistěhovaly do země židovské. Štěstí pro ně, že byly právě žně, a židům přikazoval zákon, aby klasy, jež ležely na zemi,

nechali chudým ku sbírání. I šla tedy také Ruth na pole bohatého muže Booze a sbírala pilně klasy po celý den. Tím si získala přízeň a lásku Boozovu v té míře, že stavši se manželkou jeho, stala se pramáti krále Davida a tím i Ježíše Krista.

Nuže, příteli, dej si říci a choď také pilně na boží pole a sbírej v dobrých katolických vzdělávacích knihách klásky a zrnka věčných, ducha oživujících pravd božích. Přijmeš je pak i ochotně do svého srdce, získáš si ještě nad to přízeň a lásku Boha tvého, staneš se brzy jeho synem a spolubratrem Krista Ježíše!

Za čtvrté má také každá rádná zahrada studni, která vodu, vzduch, květiny občeřstvuje, osvěžuje a v čas potřeby i k umytí rukou nebo nohou poslouží.

Nuže, milý čtenáři, chápeš a rozumíš, co znamená studně při duchovním čtení? Nebo ti to mám zase vyložiti? Ale povím ti raději vhodný příběh a výklad si pak sám učiníš.

Jednou si stěžoval mladý mnich starému bratru řeholnímu: »Ctihodný otče, já sice rád slyším o Bohu a o věcech duchovních, ale cokoli dobrého slyším, vchází mi jedním uchem do hlavy a vychází druhým zase ven, a já ihned zase všechno zapomenou.« Stařec mu na to odpověděl: »Jdi, synu, vezmi tento koš a dones v něm vody!« Poslechnuv na slovo, vzal mladý mnich koš a šel k potoku, aby nabral vody. Ale marná práce! Voda z koše okamžitě vytekla. Zemden bezúčelnou prací a vida, že všecko nabírání vody jest marné, vrátil se ke starci a pravil, že voda z koše ihned vyteče. »Podej mi koš,« dí tento, »ať se podívám!« A pohlédnuv na koš, pravil: »Hle, synu, přece jsi nepracoval nadarmo; neboť ačkoli v koši voda nezůstala, přece jej aspoň pěkně umyla a vyčistila. A tak se stane i tobě a každému,

kdož slovo boží rád slýchá nebo čítá; byť i ničeho nepodržel v paměti, nicméně vyčistí svou duši a uchrání ji od hniloby hříchu.* Rozumíš teď, co znamená studně v domácí zahrádce? A ještě něco připojím na přídavek.

Za páté sloužívá mnohdy taková domácí zahrádka i ku pěstování rozličného léčivého koření, jako na př. šalvěj, máta, puškvorec, balšán, heřmánek a j.

Takovou zahrádkou, plnou užitečných a vydatných léků jest také dobrá křesťansko-katolická kniha. Tak jako Pán Bůh dává rozličným rostlinám léčivou moc, tak i ve slova svá ukládá duchovní lék k vyhojení neduhů na duši lidské. Neboť ani kazatel, ani pisatel netvoří léky, nýbrž jeho řeč, buďší ústní nebo psaná, jest toliko půda a pole, do níž Bůh léčivé koření sází. — Byť se ti, milý čtenáři, někdy kniha taková nelíbila pro příliš vážný a náboženský obsah, jenom překonej prvotní nechut; býváť čtení takové výborným lékem pro chorobnou duši. Na důkaz poslyš zase nějaký příběh, z něhož věc lépe pochopíš.

Řikává se, že proti smrti není léku, avšak v zahradě boží nicméně roste nejedno koření, které i mrtvé k životu křísí: neboť mrtvým zajisté jest člověk, jenž zemřel na duši, usmrtiv v ní hříchem smrtelným život milosti boží. Tak na duši mrtva byla za dávných časův i jistá Eudoxie. Neobyčejná krása a sličnost těla naplnila ji nemírnou pýchou. I snažila se v jesitnosti své nádherným oděvem a jiným umělým nátěrem krásu svého těla ještě zvyšovati a světu na odiv stavěti. Takto se stala pravou vějíčkou pro mnohé mladíky, kteří ji jako nějaké bohyni tak veliké oběti zlata, stříbra a perel přinášeli, že byla konečně bohatá jako nějaká královna — ale tím chudší na duši. Neboť nebylo v ní jiskry náboženství, ba nebyla ani křesťankou, nejsouc posud pokřtěna. Avšak i přes to

shlédl na ni dobrý pastýř okem milostivým, chtěje i tuto ztracenou ovci uvést do ovčince svého. Za prostředek k tomu zvolil si dobrou náboženskou knihu. Ale co více ještě — kdo by tu neobdivoval neskonale milosrdenství boží?! Poněvadž by spustlá tato žena sotva kdy takovou knihu do ruky vzala, seslal jí Bůh i předčítatele, a to v osadě jistého mnicha. Stalo pak se to způsobem následujícím. Mnich tento cestoval městem, v němž Eudoxie hříšný svůj život vedla. Řízením božím dostalo se mu noclehu právě v sousedním domě, aniž by byl věděl, že vedlejší dům obývá pověstná Eudoxie. Podle své řehole modlil se v noci nahlas církevní hodinky, po nichž rovněž hlasitě četl z nábožné knihy. Toto pak čtení, jednající právě o přísných soudech božích, vyslechla Eudoxie; neboť jen tenká zeď dělila ložnici její od domu sousedního. Vše, co slyšela, bylo jí nové a neznámé, vždyť až dosud nevěděla ničeho o živém Bohu a přísném soudu jeho. Byla tím tedy nesmírně polekána, ale zároveň také paprsek milosti boží osvitil a rozehřál srdce její. Jakmile nastal den, povolala k sobě mnicha a prosila jej o vysvětlení noční četby. A hle, žena tato se obrátila a přijavši svatý křest, vstoupila do přísné řehole a zemřela konečně jako mučennice pro Ježíše, Spasitele duše své.

Hle, tak bylo Eudoxii nábožné čtení léčivým kořením proti smrti duše.

Ale taková řádná a zbožná kniha osvědčuje se jako dobrý lék i proti jiným nemocem, jež často duši a srdce člověka trápivají. Tak na př. čteli duše skličena a malomyslná v nedělním svatém evangeliu o Kristu Pánu, kterak se všemi lidmi tak laskavě rozpráví, kterak všem ubožákům a neduživcům tak ochotně a dobrotivě pomáhá, bude jí zajisté v duchu, jakoby i k ní mluvil Spasitel, co kdysi řekl Petrovi: »Proč pochybuješ, ty malo-

věrná!?» I vzpamatuje se duše a chopí se se vši důvěrou všemohoucí ruky Spasitelovy, a on ji vytáhne z rozbouraných vln a přitiskne ke svému Srdeci, na němž i její srdce zase se potěší a rozehrje, tak jako se rozžihá svíce od svíce.

Anebo má některá osoba nezdravý, chorobný jazyk, který v chorobě své mnoho mluvívá na úkor pravdy a na škodu cti bližního; který pro nic za nic sváry rozdmychuje a zlostnými a urážlivými slovy vůkol sebe stříká asi tak, jako blátem ujíždějící vůz vše pohazuje, co mu na blízku. Takové osobě dej do ruky třeba jen katechismus, nechť si v něm čítá o přikázáních božích a o posledních věcech člověka; nechť čítá pilně a s rozvahou, a byť i choroba jazyka nezmizela hned, vytratí se dojísta poněkud ostrý jed pod jazykem, hořkost v něm se zmenší a v brzkou bude klidnější a rozumnější řeč jeho.

Anebo stůně snad někdo duchovní vodnatelností čili jinak řečeno nadutostí, pýchou, nemírnou samoláskou, ctižádostí? Toho druhu byl kdysi v Římě jistý jinoch ze vznešeného rodu, jménem Karanus. Měl neobyčejné vlohy a učil se pilně, tak že byl považován za nejucněnějšího mladíka. Na této cti také sobě mnoho zakládal, což však není divu — byl pohanem. Avšak jedenkrát dostalo se mu do rukou svaté písmo křesťanů; když je otevřel, četl v jedné epístole sv. Pavla tato slova: »Moudrost tohoto světa bláznovství jest u Boha.« Slova tato byla sice pro něho hořká jako pelyněk, ale také léčivá. A lék v něm dobře účinkoval; neboť povzdychl sobě

a zvolal: »Karusne, až posud jsi tedy marně studoval; před Bohem jsi zůstal nemoudrým bláznem!« I vyhledal si muže křesťana a pilně naslouchal učení jeho. Přijav později sv. křest, stal se misiónářem a zemřel posléze jako světec — Hle, přečtení jediné věty v křesťanskokatolické knize bylo mu semenem věčného spasení! Proto dobře dí svatý František Saleský, že knížečka Tomáše Kempenského »O následování Krista Pána« již více lidí obrátila, než se v ní písmenek čítá!

Totož jsou zajisté závažné příčiny, ku čtení dobrých knih pobádající. A proto dim: Chceteli, přátelé, aby v domě vašem zůstávalo křesťanství živé a svěží, ohleďte se záhy po dobrých, náboženských knihách, opatřete si je a pilně v nich čítejte, to ostatní již pak přijde samo, a zajisté budete mně děkovati za dobrou radu. Říká se, a to všim právem: »Kam nemůže ďábel, pošle za sebe špatnou knihu.« Já pak volám, a to především k vám, duchovní pastýřové: »Nenili vám možno k některé zbloudilé ovečce stádece vašeho, nebo do některého u víře vlašného domu s dobrým naučením se dostat, ó tož hleďte alespoň tam dostat dobrou knihu!« Takovou knihu dával jistý kněz začasť jako odměnu pilnosti svým školním dítkám. Tím způsobem dostala se i do jistého zlého, nekřesťanského domu, v němž, jak si lze mysleti, povalovala se dlouho nečtěna, nepovšimnuta. Až teprve po dlouhém čase vzal ji otec jen tak z dlouhé chvíle do ruky — a hle, od těch dob panuje v domě tom zase dobrý, křesťanský duch.

(Příště dále.)

Obrácení na víru křesťansko-katolickou.

(Dle J. E. kardinála Pitry.)

Hrantišek, vlastně Jakub Libermann narodil se dne 24. března 1803. v Labernu v Elsasku ze vznešených rodičů židovských. Jeho otec, Lazar Libermann, byl rabinem a těšil se u svých souvěrců velmi dobré pověsti, a to jak pro svou talmudskou znalost a učenosť, tak pro svou přísnou zachovalost u víře. Měl pět synův a tři dcery, jež přiměřeně svým náboženským názorům a svému přesvědčení vychoval. Jakub byl druhý syn a byl rovněž jako jeho nejstarší bratr Samson určen pro rabinát. Oba získali si obsáhlých rabínských vědomostí, a vzájemný zápas obou bratrů ve vědách byl rovněž tak k jejich prospěchu, jak pýše a ctižádosti otcově lichotil. Jakub osvojil si v řešení talmudských otázek zručnost neobyčejnou, nadšený zápal, náruživou vynalézavost, která, jak jeho životopisec dí, všechny podivením naplnila, kteří ho jen v posledních dobách jeho života znali. Jeho otec byl způsobilým soudcem: povznesl se nad veškerou přirovnání a opravdového soka měl jen ve bratru Samsonovi.

Než Samson nepotýkal se příliš dlouho s ním. Maje již svá rabínská studia dokončiti, najednou dostal velký odpor proti neřádné rabínské zchytralosti; tak pronikavému duchu nemohla dětinnost a pošetilost ničím býti zahalena. Nechal tedy studia rabínského, stal se lékařem a dobyl si slavného jména jako lékař ve Strassburku. Ještě po třiceti letech měl mezi svými dřívějšími souvěrci pověst nejběhlejšího Talmudisty v Elsasku. Pravíme mezi svými dřívějšími souvěrci, neboť Dr. Samson Libermann se první z bratrů stal křesťanem, křesťanem katolickým. Dr. Samson Libermann i se svou manželkou přijati byli 15. března 1824. do lůna církve.

Vrátíme se však k Jakubu Libermannovi. Na vyšší vzdělání poslal jej otec do Metzu na tamnější (židovskou) vysokou školu. Ze začátku byv přijat od učitelů k vůli otcí velmi vliďně, brzy však chladného jich chování trpce zakoušel; neboť zpozorovali, že mladý talmudista se učí mimo francouzské též latinské řeči — což u nich bylo ovšem velkým proviněním.

Zpráva, že jeho bratr se stal katolíkem, celou rodinu zarmoutila, tak že skutečně jako při úmrtí i zevnější známky smutku nosili, a dojala ovšem i bratra Jakuba co nejbolestněji. Jakub sám vydal se do Strassburku, aby svého bratra zase pro židovství získal. Než jevil při svém celém přemlouvání a přesvědčování neobyčejnou na sobě mírnosť a klid, tak že jeho švakrův jakýmsi prorockým duchem pravila: „Vy se stanete netoliko křesťanem jako my, nýbrž ještě knězem a apoštolem.“

Jakub vrátil se do Metzu, ale jeho dosavadní studium se mu zošklivilo, byl již ve víře zviklán. Bratra Samsona, jenž zatím oba bratry své, Telkela a Samuela, na víru katolickou obrátil a svým bystrým zrakem i tu nejmenší pochybnosť z Jakubova listu vyčetl, nezůstalo tajno trapné jeho postavení, jehož úzkosť a muky ze vlastní zkušenosti znal. Vzal tedy jedno jeho psaní, v němž některé poznámky nedostatek důvěry prozrazovaly, a žádal ho o vysvětlení. Brzy dostal odpověď. Poznal hrozně rozervání, jež pochybnosť způsobila v povaze tak ryzé a dosud tak věřící. Než to dokazuje znova, kterak i nejdokonalejší znalosť písma sv. ku skepticismu, ano i k bezbožectví vede, nedostávali se jí autority hodnověrné hlavy, která božská prorocťví vysvětluje a ospravedlňuje . . .

Několik měsíců později (v prosinci r. 1826.) přijal sv. křest. R. 1850. vypravoval Libermann řiditeli tovaryšstva ve sv. Sulpicu průběh svého obrácení na víru katolickou. Tých pak napsal, co slyšel, a sdělil s důstojným životopiscem toho svatého muže.

»Bylo mi asi dvacet let, když se Bohu zalíbilo dílo mého obrácení začítí. Otec, jenž byl výtečným rabinem, nechal mne dosud u sebe talmud studovati. Byl s mým prospěchem spokojen a těšil se myšlénkou, že mne učiní dědicem svého postavení, svého vědění, své vážnosti a úcty, jaké u svých souvěrců požíval. V tom pak čase, o němž mluvím, rozhodl se proto, že mne do Metzce pošle . . .«

Nyní vypravuje o svých zkouškách, o nichž jsme se byli nahoře zmínili.

I bylo mi velmi nevolno, zmocnila se mne bolestná truchlivost. Jest to stav, který nejlépe činí zbloudilé srdce nakloněno ku svému Pánu se obrátiti a milosti se otevřítí. Dosud jsem dobrou a čistou věrou, aniž jsem bludu pozoroval. žil v židovstvu, nyní však upadl jsem v jakousi náboženskou netečnost, která po několika měsících úplně nevěře ustoupila. Přece však čítal jsem v bibli, ač s nedůvěrou; její zázraky jsem zavrhoval a nevěřil jsem jim již. Za tím však přestoupil můj nejstarší bratr, lékař ve Strassburku, na víru křesťanskou. Připisoval jsem jeho krok z počátku přirozeným příčinám. Myslil jsem, že je v židovstvu na téměř stanovišti, jako já. káral jsem ho však, že zřeknutím se víry rodičům starosti způsobil. Než nerozlobil jsem se s ním proto. Ano začali jsme si často dopisovati. Začal jsem se psaním, v němž jsem mu jeho jednání vyčítal, a svá mínění o zázracích pisma sv. vyložil. Právil jsem mu mezi jiným, že řízení Boží, jsoucí zázraky ty pravdivy, jest nevysvětlitelno; že nelze pochopiti, že Bůh tak mnoho

zázraků vykonal našim modloslužebným, svých povinností zapoménlivým otcům, kdežto nyní jich dětem, které mu již dlouhý čas s dokonalou věrností slouží, žádných neučinil a nečiní. Skončil jsem pak se zavržením všech starých zázraků, maje je za nálezy domyšlivosti a lehkověrnosti našich předků.

Můj bratr odpověděl mi, že zázrakům v bibli pevně věří; že Bůh však nyní žádných nečiní, proto že jich není již potřeby; když Mesiáš přišel, není třeba Bohu, svého lidu náchylna činití ku přijetí jeho; všechny zázraky Starého Zákona neměly jiného účelu, leč na příchod Spasitele připravovati.

Tento list učinil jakýsi dojem na mne; řekl jsem si: vždyť bratr konal svého času tatáž studia; než zůstal jsem při tom, že jeho obrácení na víru křesť. bylo jen z lidských pohnutek, a účinek jeho psaní byl brzy ten tam. Ostatně byla pochybnost, která se mne zmocnila, příliš velká, než aby v tak malém otřesení byla ustoupila. Milost boží připravila mi něco jiného.

Jistý spolužák ukázal mi toho času netečkovanou hebrejskou bibli, kterou čísti nemohl, jsa teprve začátečníkem v hebrejštině; prošel jsem ji rychle; bylo to do hebrejštiny přeložené evangelium, jehož četba mne velmi dojala. Než i tam odrazily mne četné zázraky, jež Pán Ježíš Kristus vykonal.

Začal jsem »Emila« Rousseauova čísti. Kdož by uvěřil, že toto dílo, vhodno jsouc zviklati věřícího ve více, bylo Bohu prostředkem, mne k pravému náboženství navrátiti? Ve vyznání savoyského faráře jest ono místo, jež mne porazilo. Rousseau vyčítá tam důvedy pro a proti božství Kristovu a končí slovy: »Neměl jsem dosud příležitosti slyšeti, co by amsterodámský rabin za to odpověděl.«

Nepozoroval jsem, že vlastně ani

nemyslím, co bych na to mohl odpovědět.

Takový byl můj stav duševní v tomto čase, a zase šlo dilo obrácení mého pomalu. Dověděl jsem se tehdy, že jiní dva moji bratři, kteří v Paříži byli, rovněž ke křesťanství přešli; předvídal jsem, že i jejich starší bratr konečně totéž učiní (Bohu díky, že se skutečně stalo). Miloval jsem bratry velmi, a myšlenka na osamocení, v němž u svého otce budu, tísnila mne velmi. Měl jsem přítele, s nímž jsem svá náboženská mínění sdílel. Vidíval jsem jej často. Naše studia a procházky bývaly téměř vždy společny. Radil mi, abych šel do Paříže navštívit p. Dracha, a abych pečlivě rozvažil co činiti, než v závazky vejdu, jež s úřadem rabínským jsou spojeny. Návrh ten byl po mé chuti a schválil jsem ho docela. Musil jsem však hleděti, aby se otcí líbil, a to nebylo snadné. Sdělití mu své záměry písemně, mohlo mi u něho všecko úplně zmařití. Uminil jsem si tedy jej navštívit. Unaven cestou, již jsem pěšky podnikl, přišel jsem do Labernu. Otec popřál mi trochu odpočinku, nežli o svých obavách začal mluvit; ale neuplynul ještě den, když mne k sobě zavolal. Chce prý své pochyby bez prodlení rozluštněti. Mohl užítí snadného prostředku, mohl se mne jen na má studia a na talmud zeptati. Odpovědi musily mu býti měřítkem mé pilnosti. Věděl však, že při takovém předmětu, jenž tolik práce, paměti, cvičení a zvyku žádá, může jím jen mistra měřiti. Talmud, jemuž i prostředně nadaná hlava porozumětí může, vyžaduje rovněž zase velmi jemného a cvičeného rozumu, máli býti věrně podán a dobře přednesen. Často vmísen do něho žert a zchytralosti všude v něm dost. Jenom kdo dlouho a velmi krátce před tím věci ty studoval, je s to, by je zase snadno podal.

Otec patřil mezi dovedné vzdělance,

a v desíti minutách byla by se jeho domýšlení ve smutnou obrátila skutečnost, kdyby mně milost boží, která mne obrátiti chtěla, podivně nebyla ku pomoci přispěla. První otázka, již mi otec dal, byla z těch, při nichž není možno nedáti se tak viděti, jakým člověk jest. Já jsem však již po dvě léta studium talmudu zanedbal, a to, co jsem se z něho naučil, bylo jen s nechutí a odporem. Ale sotva jsem otázku uslyšel, jakési nadpřirozené světlo mne osvitilo a vše mi ukázalo, co mám říci. Nejvýše jsem se podivil; nemohl jsem si to vysvětliti, že odpovídám věci, jichž jsem ani nečetl. Nepřestal jsem se diviti...

Ale můj otec byl ještě více překvapen; jeho srdce bylo radostí a štěstím opojeno. Měl mne zase za sebe hodna a starosti zmizely, jaké o mne měl. Objal mne něžně a skropil můj obličej slzami. »Tušil jsem dobře,« pravil, »že tě jen pomlouvají, povídajíce, že se oddáváš studiu latinskému a vědu svého vyznání že zanedbáváš.« Potom ukázal mi všechna psaní, jež mu v tom smyslu byla poslána.

Se svolením na cestu do Paříže nedal na se dlouho čekati a veškery poznámky zamítl, jež mu činili, že se chce se svými bratry spolčiti a jich příkladu následovati. Dal mi doporučující list na rabína Deutze; a s druhé strany pak byl jsem též p. Drachovi doporučen, a na tohoto jsem se obrátil. Zanesl jsem sice později též p. Dentzovi psaní, vypůjčil jsem si od něho na oko knihu, odevzdal jsem ji brzy a vícekrát jsem ho nenavštívil.

Ostal jsem několik dní u bratra; byl jsem velmi dojat, vida, jak jest šťasten, ačkoliv jsem byl dosud velmi vzdálen pocitu obrácení a změny. Pan Drach našel pro mne místo v Stanislavově koleji a zavedl mne tam. Tam zavřeli mne do světničky, dali mně Lhomondův »Dějepis křesťanské mravouky« a téhož

»Dějiny náboženství« a nechali mne samotného.

Okamžik to pro mne nejvš trapný. Hrobová samota, světnička, jež jen otvorem ve střeše nepatrné světlo dostávala, myšlénka, tak vzdálená bytí své rodiny, svých známých, svého domova, vše to obestřelo mne truchlivostí, srdce stísněno bylo bolestnou trudnomyslností. Tu vzpomenu si na Boha svých otců, vrhnu se na kolena a prosím ho, aby mne osvitil a poučil o pravém náboženství. Prosil jsem ho, je-li víra křesťanská pravá, by mne jí naučil, bludnali, aby mne ihned od ní odvrátil. Pán, jenž je blizek těm, kdož ho z hloubi srdce vzývají, vyslyšel modlitbu mou. Ihned byl jsem osvěcen. Viděl jsem pravdu, víra pronikla mého ducha i duši. Co jsem v Lhomondu četl, snadno a dobře vše jsem pojal, co tam o životě a smrti Kristově povídáno. Ano i tajemství velebné Svátosti neodráželo mne. Věřil jsem všecko bez námahy. Od tohoto okamžiku nepřál jsem si nic tak vroucně, jako viděti se ponořena ve svatém potoku. Štěstí to nedalo na se dlouho čekati. Připravovali mne bez prodlení na tuto podivuhodnou svátost, a přijal jsem ji na sv. hody vánoční. Týž den směl jsem též ke sv. stolu Páně přistoupiti.

Nemohu se dosti nadiviti podivné změně, jež se se mnou stala v okamžiku, kdy svěcená voda křestní mi po čele tekla. Stal jsem se skutečně novým člověkem. Všechny moje nejistoty a obavy najednou zmizely. Duchovní šat, proti němuž jsem jakýs odpor v sobě cítil, jenž židovskému lidu zvláštním jest, neukazoval se mi již nikdy v témže obraze: miloval jsem jej spíše, než bych se ho byl štítil. Ale především cítil jsem v sobě nepřemožitelnou odvažu a neodolatelnou sílu plniti víru křesťanskou. Pociťoval jsem něžnou náklonnost ke všemu, co se mé nové víry týkalo.

Dvě léta strávil jsem v této koleji, plně velmi rád svou víru. Avšak nelibilo se mi tam tak, jak se mi později v semináři sv. Sulpice libilo. Patřil jsem jen na samé dobré příklady. Byl tam však jakýsi mladý muž, jenž mi mnoho zlého způsobiti mohl. Ze příčin, jímž jsem nikdy nerozuměl, mluvil vždy o mém obrácení jako o činu, k němuž prý jsem se jen ledabylo a bez dostatečné příčiny odhodlal. Vyzvídal pohnutky, které mne k obrácení přiměly, vyvrátil je a tak daleko to dovedl se svým hašteřením, že jsem úplně mlčení zachovával. Přece však zůstalo mé srdce pevně, a ačkoliv jsem důvody své víry dobře vložiti nedovedl, cítil jsem, že jsem pevně věřil.

V listopadu r. 1827. představil mne p. Drach v Sulpicu. Samota byla již ta tam. Pan Drach počal mluvit o obavách, jež měl z mého zdraví; připamatoval též, že vstávání po mne bude asi příliš brzy. Dobrý p. Garnier odpověděl zcela bez obalu, že jsem tedy neměl vstoupiti do semináře. Můj vůdce ještě přidal, že rozumím úplně hebrejsky, méně však latinsky.

»Bohoslovecká studia konají se u nás jen latinsky, nikoli hebrejsky,« odpověděl živě představený.

Obě dvě odpovědi nahnaly mně sice něco starosti, neodstrašily mne však. Měl jsem později dosti příležitosti poznati, že pod zdánlivou přísností skrývá se srdečná добрota a laskavost...

Libermann zůstal 10 let v semináři; uvidíme brzy, proč.

Vrátíme se ještě k Libermannovu pobytu v koleji sv. Stanislava a k jeho křtu, jež nám sám vypravováním ve své pokoře a skromnosti přerychle odbyl. Vstoupiv do jmenovaného ústavu, dostal abbé Fromenta za duchovního vůdce, kdežto horlivému konvertitu Drachovi nabídnuto vyučování ho katechismu. O jeho pili dí jeho učitel: »Rovnal se horoucimu kameni, který ihned vodu stra-

vuje, jež se naň leje. Sám Bůh jen, dodává, mohl v duši tu viru, zbožnost a živé poznání vložiti, jež ji potom naplňovaly. Jestě více bylo v ní; byl to oživující duch, jímž Bůh vyvolené duše omilostňuje.*

Kmotry při sv. křtu Libermannovi byli baron František z Mallet a hraběnka Aglaë Marie d'Heuze, která byla ve spolku paní ve farnosti St. Sulpice, ve spolku to, jehož účelem bylo chudé obrácené podporovati. Zbožné paní podporovaly jej po celý čas, kdy v semináři dlel. Nebyla to jen hmotná dobrodlní, nýbrž více útěcha, již on právě v té době velmi potřeboval. Nebot bylo mu se svým otcem, jež právě na našeho Libermannu nejvíce naději skládal, ježto jeho tři bratři na katol. viru se obrátili, krutý boj podnikati. Rabín z Labernu vynaložil vše, jen aby Libermannu zase pro židovství získal. Pan Drach, jediný důvěrník jeho dopisování, s hrůzou vzpomínal psaní zuřivého rabína, proklínání jeho křesť. synův a jeho rouhání božskému Spasiteli a sv. víře.

Tento trapný boj s nejdražším, co na světě jest, dí pisatel života Libermannova, není nikde bolestnější jako v židovských rodinách. Avšak Bůh měl

s Libermannem záměr, jež od té doby víc a více se vyvíjeti vidíme. Chtěl totiž z něho učiniti apoštola zapírání sebe a jím anebo jeho příbuznými hlavně opuštěným duším spásu zvěstovati. Nechal ho tedy zapírati se až do jisté míry, která se snadno hrdlinskou státi mohla; ode doby, kdy začal život křesťanský, zanechal ho úplně samotě. Chtěl, aby se docela Bohu oddal a jen o opuštěné duše pečoval. Bylo mu učiniti konec s otcem obětí velikou v okamžiku, jež se zkoušce Abrahamově vyrovnal. Myslíme, že jsme přišli na stopu tohoto tak důležitého příběhu v dlouhém psaní, jež za moře posláno a spáleno býti mělo. Pišet:

»Zkrátka, ničeho jsem se nedočkal, ani vědomostmi rozumu, ani silou vůle, ani cvičeností. Bůh mĕ dal vše. Oblekl mne, aniž mne o svolení prosil, v silu, jakéž jsem dosud u nikoho neznamenal. Byl jsem s počátku velmi leniv, velmi lhostejný, velmi neschopen ke všemu nadpřirozenému životu. Náš Pán udělil mně milosť, že jsem proti svému otcí obstál, jež mne svaté víře urvatí chtěl. Potom přišel z nenadání dobrý mistr, aby mne vyrval...*

(Příště dále.)

U divochův australských.

Australie je nejmladší z pěti dílů světa, a byla teprve v šestnáctém století od Evropanův objevena, ale po dlouhý čas žádný Evropan se tam stále neusadil. Teprve r. 1787., právě tedy před sto lety, založila tam anglická vláda osadu, kterou tvořili odsouzení zločincové; byla to tedy vlastně káznice a robotárna v pralesi. Samovolným vystěhovalcům bylo teprve před 50 lety dovoleno na australské pevnině se usaditi. Katolíci však, kteří tam bydleli,

museli z počátku mnoho příkoří od protestantů snášeti; a když roku 1818. arcikněz Flynn jako první misionář do Austrálie připloul, byl jat a nazpět do Anglie přivezen. Ale již r. 1820. bylo dvěma misionářům dovoleno do Austrálie se odebrati. Nyní bydlí na pevnině australské asi 281.000 katolíků; jsou tu dvě arcibiskupství, jedenáct biskupství a jedno opatství.

Drívější praobyvatelé této země byli úplní divoši, ne tak černí jako černochové

afričtí, ostatně však krásné, silné plémě. Mohlo jich několik set tisíců býti; nyní je jich sotva 50.000; vymírají a pak ukrutní Evropané nejhrušším způsobem je hubí. Hanebno jest, jak se s těmito ubohými tvory, kteří jsou přece také lidé, nakládá. Ovšem za posledních let se osud jejich poněkud zlepšil, poněvadž vláda zákonem zapověděla, nelidsky s nimi zacházeti a poněvadž misionáře, kteří se černochův ujímají, alespoň částečně podporuje.

Jako první, kteří se jali černé praobyvatele vyučovati, byli dva katoličtí kněží, kteří r. 1820. do Australie přišli. Obrátili sice několik divochů na víru; aby však celé rodové kmeny blahodárné účinky našeho sv. náboženství poznali, k tomu bylo třeba zvláštních misionářův; a takové k tomu účelu vysílají nyní některé řeholní řady.

První Jesuité přišli do Australie r. 1848. Avšak misionářská jejich činnost vztahovala se téměř výlučně na katolíky Němce, tam usadilé. R. 1866 přišel tam první Jesuita, maje nařizeno, aby se výlučně vyučováním divochů zabýval. Byl to P. J. N. Hinteröcker, člen rakouské provincie tovaryšstva Ježíšova. Hned první čas po svém příchodu v misionářním domě jesuitském, v Sevenhillu, snažil se s černochy, kteří v okolí tom chodili, obeznámiti. Svou vřídlostí získal si brzy jejich důvěru. V domě jesuitském pracoval tehdy již pokřtěný černoch, asi 25 let starý, velice schopný muž. Týž černý, Bernard zvaný, uměl čísti a psát, byl anglické řeči mocen, znal se i poněkud v hudbě, zvláště však jevil zručnost v zednických, tesařských a zahradnických pracích. Týž byl P. Hinteröckrovi v jeho snaze velice prospěšný. S jeho přispěním podařilo se P. Hinteröckrovi, že pohnul rodinu černochův, aby se na půdě misionářům patřící usadila. Brzy potom přidružila se k této jiná. Černý

Bernard vystavěl jim dva domky pod dochovou střechou a učil je, jak se půda obdělává. P. Hinteröcker již také poněkud rozuměl řeči jejich a jal se jich v křest. pravdách vyučovati.

Dvě malá děvčátka pokřtil již v červenci r. 1866.; jejich rodiče a dospělého syna, černého Ludvika, musil napřed důkladněji v náboženství vyučovati. Rád sedával s nimi u ohně, který si podle svého obyčeje venku rozdělali, a bavil se s nimi jako otec se svými dítkami. Pokusil se »Otče náš« a »Zdravas Maria« a některé menší modlitbičky v libozvучnou řeč divochů přeložiti a jim do paměti vsítiti. Když k rodině té přicházel, obyčejně přicházelo mu již zdaleka šestileté děvčátko naproti, tulilo se k němu, otcem jej nazývajíce, o ořechy nebo mandle jej prosilo, nebo jeho kapsy prohledávalo. A byli u ohně, rodiče poučuje, seděla mu na klině, poslouchala s dojemnou pozorností a snažila se s patrnou radostí »Otče náš« a »Zdravas« po něm opakovati. Misionář radoval se srdečně z tohoto prvního výsledku své činnosti; vymohl též od vlády, že černochům oděv, nářadí a nejnnutnější životní potřeby poskytnula. Ano měl v úmyslu, že celý svůj ostatní život tomuto ode všech opuštěnému národu bude věnovati. Avšak bohužel, jinými důležitějšími, misionářskými pracemi obmyšlen, musil své milované černochy opustit, aniž se kdy k nim již vrátil. Zemřel roku 1872. uprostřed své horlivé apoštolské činnosti.

Spolubratři jeho však nevzdali se myšlenky, divochy tyto na víru křesťanskou obrátiti. Již r. 1882. vydali se tři otcové a jeden bratr laik opět na cestu, aby v severní části australské pevniny novou osadu založili a tamnější divochy s křesťanstvím obeznámili. Usadili se napřed blízko města Palmerstonu u »divoké řeky.« Měli v úmyslu především

pro děti sirotčince a pro starce nemocnici vystavěti a ostatní černochoy, kteří jen po lesích a ve městě se toulali, ku práci navyknouti a oddělití je od vystěhovalečův, od nichž se velice mnoho zlého, ale málo dobrého učili: jsouti tyto ubozí lidé ve městě, živi se pak žebroton a tyji z hřichu.

Zamýšlené podniknutí nebylo žádnou hříčkou; neboť misionáři musili napřed neobdělanou půdu vymýtili, plotem anebo drátem ohraditi, dvě studny vykopati, čtyry domy ze železného plechu zbudovati, most přes řeku vystavěti, oděv a potravu zaopatřovati, dospělé ku práci navykati, nemocně ošetřovati a především je v křesťanském náboženství vyučovati. Představený této misionářské stanice je P. Antonin Strele, rodilý Tyrolák, který již 4 léta mezi divochoy se zdržuje a koji se naději, že námaha bude budoucně odměněna. Vyjma nepatrnou podporu od vlády, musí všechny výdaje sám zapravovati. K tomu cíli konají se u katolíků sbírky a přidává se k tomu též, co se za plodiny, na půdě misionářů vypěstované, vyzíská. Vše to však nestačí, aby se osada mohla tak zdokonalovati, jak by to zasluhovala, kdyby byla dostatečně podporována.

Hlavní činnost svou věnují misionáři mládeži, poněvadž tak nejsnadněji získají i rodiče křesťanskému náboženství; neboť v srdcích černých rodičů, zvláště otce, sídlí veliká a něžná láska k dítkám. Ale děti také rády se učí a jsou chápavé. Jeden misionář složil v řeči divochoů několik písniček, jimž chtěl hlavní pravdy svatého náboženství a některé modlitby dítkám v paměť vštípití. Během pěti nebo šesti neděl uměly je děti nazpaměť a zpívaly je s takovou radostí a tak krásně, že rodičové jejich je se zalíbením poslouchali. A že pravdy sv. náboženství též pochopují, dosvědčuje tato událost:

Dvanáctiletý hoch přišel k misionáři

a žádal, aby jej pokřtíl, ukazuje k srdci svému, pravil: »Tu, tu velice bolí; brzy umru!« Sedmileté děvče, jemuž matka náhle beze křtu zemřela, tázalo se misionáře: »Uhlídám svou matku v nebi, že nebyla pokřtěna?« Příznivými výsledky, kterých až dosavad misionáři se dodělali, povzbuzen, založil představený misie australské, P. Strele, druhou osadu u sousedního většího kmene černochoův.

Abý čtenáři naši poněkud poznali, s jakými obtížemi a strádáním je misionářská práce spojena, podáváme tuto některé úryvky z listu misionáře P. A. Kristena, rodilého Slezana. List ten od 24. května m. r. zaslán P. provinciálovi tovaryšstva Ježíšova v provincii rakouské.

»Chválím a díky vzdávám Bohu, že mne jako misionáře poslal v tento díl světa, kde podle sil svých ve službě Páně a nesmrtelných duší pracovati mohu. Ještě jsem toho nelitoval, že jsem se odhodlal tuto působiti. Zdravý jsem, chvála Bohu, jen kdybych byl také tak svatým! Nyní mám nařizeno, abych černochoům při jejich práci radou a skutkem napomáhal; musím též nad nimi v jejich domácnostech bděti a je poučovati, by si poněmáhle pořádnému životu navykli.

Ovšem jsme nyní více rolníky a dohlídači, nežli kněžími, ale tot jediná cesta k cíli. Napřed musíme černochoům půdu připravití, aby se mohli usaditi.

Celkem leží tu půda ladem, a obdělávané tratě, na nichž se otcové, bratři a černochové každodenně dost a dost nalopoti. nejsou velice plodné — sklidilo se několik pytlů zemaků. Lze se však nadíti, až se bude řádně obdělávati, že pak hojnou úrodou se odmění zvláště na plodinách, jako jsou: rýže, cukrová třtina, kukuřice a pod. K tomu však třeba dvou věcí. Předně rolnického nářadí, kterého zde nesnadno a jen za drahé peníze lze zjednati; a odkud máme

brátí peníze? Pak třeba nám zkušených bratří, kteří by černochoy v rolnictví a potřebných řemeslech vyučovali. jako: v kovářství, obuvnictví, krejčovství atd. Černochové mají i P. O'Briena rádi, a ač je ku práci přidržujeme a jim v mnohém ohledu radíme, přece nemáme těch vědomostí, bychom je též v řemeslech a v jiných potřebných pracích každodenních mohli vyučovati. Máme sice k výpomoci dva pilné bratry, Scharmera a Zbořila,¹⁾ ale jak by mohli všude stačiti? Vlastní rolnické hospodaření nemůžeme si prozatím zaříditi; máme pět koz a jednoho koně — toť náš veškerý dobytek.

Vlastní misionářská činnost je spojená s mnohými obtížemi. Vždyť ve všem jsme teprve v počátcích. Dobrého výsledku lze se teprve v budoucnosti, snad po letech nadíti. Nyní vyučujeme 58 katechumenův a doufám, že budeme moci je brzy pokřtiti. Hoši a děvčata, kteří již dříve byli pokřtění, působí P. Conrathovi mnoho radosti. Letos na bílou neděli udělil nás P. představený prvému černocho slavnostně sv. křest; byl to první slavnostní výkon křestní v naší misionářské osadě. Před krátkým časem přijala též jistá žena a brzy potom jeden muž, oba z rozdílných rodin, v nebezpečí smrti svatý křest.

Mnohoženství těchto divochů působí nám veliké obtíže v duchovní práci. Jsou ovšem muži, kteří mají každý jen jednu ženu; dožili se vsák staršího věku, herou si pak druhou, třetí, ano i čtvrtou ženu a nezřídka dvanácti-, čtrnáctileté dívky. Příčina toho zla spočívá, jak se mi zdá, v tom, že mužové a starci proto chtějí míti více žen. aby jim tyto potravu a jiné potřeby zaopatřovaly a oni mohli sobě hověti a lenošiti.

Proto vyvolili jsme si z celého kmene jen nejspolehlivější rodiny a z mladých mužů jen ty, kteří mají jen po jedné

ženě. Samo sebou se rozumí, že se požaduje, aby jevíli ochotu, že chtějí křesťanské mravy si osvojit. Poněvadž všichni údové jednoho kmene tvoří jeden celek a poněvadž nelze zabrániti, aby se navzájem nenavštěvovali, toť pro nás veliká překážka. Třeba tedy uvažovati, nebyli by záhodno, kdyby za jeden anebo více roků celý kmen »Vulnerů« na naši osadě se usadil. Kmen tento má jenom 150—180 duší; přece však nelze nám tento plán, byť sebe příhodnější se zdál, nyní uskutečniti, poněvadž prozatím nedostává se nám prostředkův, abychom černochoy živili a usidlení jejich umožnili.

Tak se mají věci, hledímeli na ně lidským zrakem; doufáme však, že božská prozřetelnost vše sprostředkuje. A naděje naše jest oprávněna. Až dosavad doslovně živila nás božská prozřetelnost. Často nevíme, odkud vezmeme chleba, odkud oděvu pro sebe; také o mnohé katechumeny musíme se i nyní ještě starati. Protož chceme i budoucně v dobrotu a prozřetelnost boží důvěřovati; také se spoléháme na almužny katolíků, jimž svatá vira je drahocenným klenotem a kteří upřímně si přejí, aby po všem světě se rozšiřovala.

Abych však k vytknutému cíli mohl kráčet i ho dosíci, nechci se štítiti obtíží, které se nám tu naskytují, a též neváhám zaklepati jako žebrák na dvéře milosrdných srdcí, abych pro své ubohé divochoy pomoci vyprosil.

Žádám tedy Vaši důstojnost, račte nám poslati ku pomoci schopné bratry, opatřte je potřebným nářadím, a možnoli pošlete nám i jiné pomůcky, aby nastala brzy doba, ve které první, byť také malý kmen černochoů na severním břehu australském, stane se zelenou ratolestí na onom po všem světě se rozkládajícím stromu svatě katolické církve.

Čtenářům brněnského »Hlasu« jsou známy dopisy, které zasílá náš kraj,an,

¹⁾ tuším, náš kraj,an.

misionář P. B. Chmeliček, z Austrálie. V těchto dopisech líčí P. Chmeliček pouťavě tamnější poměry. Tuším, že i tato zpráva čtenáře naše bude zajímati, a že některý se rozehřeje, ne snad, aby chtěl jíti tam za misionáře — k tomu třeba odhodlanosti, obětavosti a milosti boží,

— nýbrž že bude chtíti něčím přispěti, aby měl také podíl na milosrdném skutku, který horliví misionáři na tamnějších divoších konají. »Škola« zajisté s ochotou přijme každý takový dárek a odešle dotčenému účelu na patřičné místo.

Ze „Sedubote“ přeložil J. D.

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Část další.)

Dříve uvážili jest, že blahé paměti papež Kliment XII. v první své listině (breve), která svátku Božského Srdce Páně svědčí a dne 28. února 1732. vydána byla, mimo více jiných odpustků též obvyklé plnomocné odpustky uděliti ráčil, jak se v tak zvaném Summarium č. I. dočísti lze. Čtemeť pak následovně: »Všem údům římského arcibratrstva k uctění Božského Srdce Páně bez rozdílu pohlaví udělujeme plnomocné odpustky, přistoupili skroušeně ku správě boží a ke stolu Páně, a navštívili zbožně na hlavní svátek svrchu jmenovaného bratrstva svůj chrám anebo vlastní kapli neb oratoř; kterýžto den jakožto hlavní svátek údové jednou pro vždy si voliti mohou, třeba však, aby naším milým synem, generálním vikářem pro duchovní záležitosti ustanoveným, stvrzen byl« atd.

Následkem tohoto dovolení schválil tehdejší generální vikář, slavné paměti kardinál Quadagni, volbu svátku i svátek zvláštním dekretem ze dne 26. března 1732. v témže Summarium č. I. ku konci. Dekret zní: »Ohlašují se láskám vašim . . . všecky vesměs a jednodlivé odpustky, jak ve svrchu uvedených apoštolských listech uděleny byly; a jelikož se dotčení členové pro pátek po oktávu Božího Těla, kdy se beztoho v přemnohých kostelích svátek Božského Srdce Páně slavívá, za výroční svátek (pout' bratrskou) rozhodli, schvalujeme pravomocí nám danou dotčenou volbu dne tohoto rovněž na získání plnomocných odpustků.«

55. Sem patří mimo to rovněž plnomocné odpustky, které svatý Otec Kliment XIII. obnoviti ráčil. Svatý Otec věděl dobře o podstatě svátku tohoto; neboť sám jako klerik, maje nižší svěcení, byl členem téhož arcibratrstva. Obnova se udála dne 23. dubna 1762. (Summar. č. 4.), dle níž plnomocné odpustky uděleny jsou všem věřícím, »kteří by v pátek po oktávě Božího Těla chrám sv. Bohdana v Římě na tak zvaném Campo Boario (na dobytčím trhu) jako chrám bratrstva Božského Srdce Páně zbožně každý rok navštěvovali« atd. V dotčený pak den, jak každému již s důstátek jest známo, slavívá se svátek nejsv. Srdce Ježíšova. Z čehož jest patrné, že jmenovaný svátek i v tomto městě obecně a veřejně před očima nejvyššího pastýře se odhývá; neboť odpustky sama apošt. stolice uštědřila, a to s vědomím a schválením i na přimluvu netoliko knízat kardinálů, totiž dočasných generálních vikářů, nýbrž i knízat kardinálův, otců to kongregací posvátných obřadův, ano i sami papežové je udělili. Nelze již tedy

více světla snéstí na doklad, že svátek tento schválením a stvrzením apoštolské stolice se slaví.

56. Avšak neméně platnosti do sebe má, hledímeli k věci, o níž se tu jedná, udělování odpustkův o sobě již a zvláště vzato, a to tím více, jelikož tu nejde o jedny neb o dvojí, nýbrž o bezčetné. Kdykoli se bratrstvo pod určitým jménem a na ochranu Božského Srdce P'áně zřizuje, nebo kdykoli se svátek téhož Božského Srdce P. slaví, udělují se vždy odpustky, jak svrchu v §. 6. vytknuto bylo.

Z toho všeho jde pak na jevo, že pobožnost tato už dávno touže apošt. stolicí povolena, přijata, schválena i rozšířena byla, jelikož výkony její tolikráte povolovala a po vší zemi rozšiřovala. Nejvážnější důvod přináší blahé paměti Benedikt XIV. (ve knize de Servor. Dei Beatificat. etc., l. 2. c. 20., n. 13.). Když byl vypočetl množství příčin, pro které ku cti a chvále toho kterého světce nebo blahoslavence papežové odpustky udělili; a právě těmito udělenými odpustky případ tak zvaný výminečný čili účtu veřejnou schválili — pokračuje: »Kdož byli ve svátek toho kterého světce nebo blahoslavence chrám navštívili, mají věděti, že odpustky, které se za návštěvy chrámu získati mohou, ne jakékoliv, ale zbožné návštěvě uděleny jsou. Sloužit k tomu. aby netoliko Bůh byl chválen a veleben sám o sobě, ale též ve světcí nebo blahoslavenci, jehož jméno v listině odpustkové, af breve, af bulla, vytknuto jest.«

57. Ba ještě více z toho vysvítá. Uvážíme-li věc zrale, vidíme, že papežové za příležitosti udělení odpustkův uctění církevní samé netoliko schvalují a potvrzují, nýbrž je rozmnožiti, zvelebiti a rozšířiti se snaží; neboť tím, že otvírají pokladnici církve sv., chtějí patrně přilákatí věřících a povzbuditi je, aby se tím horlivějšími prokázali, jak rovněž vidno jest z formulí, které se k listinám odpustkovým přikládají (viz Summar., n. I.): »My dovolujeme plnomocné odpustky . . ., aby bratrstvo toto co den víc a více se vzťahalo . . .« A tamtéž (Summar., pag. 4.): »Chťice zbožnost těchže bratří uštědřením milostí duchovních zachovati a roznititi . . . udělujeme plnomocné odpustky . . .« Totéž vysvítá z doslovného znění tak zvaných Extravagant. Antiquorum o kajicnosti a odpuštění hříchů, kde papež Bonifac VIII. plnomocné odpustky udílí všem, kteří by za příčinou stoletého jubilea basiliku sv. apoštolů, Petra a Pavla, navštívili. Při této příležitosti pak dí: »Aby svatí apoštolové, Petr a Pavel, tím více ctěni byli, čím více zbožní věřící chrámy jejich ve městě našem navštěvovati budou . . ., udělíme a udělujeme . . . netoliko úplné a hojnější, nýbrž co nejúplnější odpuštění všech jejich hříchů.« Za tím účelem povolil papež Jan XXII. v bulle kanonisační sv. Tomáše Akvinského (viz Fontanin. Codex Canonizationis) více odpustkův těm, kteří by jeho hrob navštěvovali, řka: »Aby pak lid křesťanský tím horlivěji a ochotněji ku ctihodnému hrobu jeho špl a svátek téhož sv. vyznavače tím velebněji byl slaven, povolujeme všem věřícím, kteří by se skroušeně vyzpovídali a se tam na jeho výroční den zbožně dostavili, světce o přímluvu snažně žádajíce, odpustky 1 roku a 40 dní, důvěřujice se v milosrdenství Boha všemohoucího a pravomoc jeho sv. apoštolů Petra a Pavla; těm pak, kteří by každoročně za doby oktavní svátku hrob jeho navštívili, povolujeme odpustky 100 dní z pokání jim povinného.« Rovněž papež Sixtus IV. udělil z téže příčiny r. 1482. rozličné odpustky na oktáv sv. Bonaventury, jak se dočísti lze v bulle jeho kanonisační u svrchu jmenovaného Fontanina (in Codice Canonizat. §. Insuper pag. 193.).

58. A byl i Matta ve své rozmluvě (Tractatus de Canonizat. Sanctor. part. I., cap. 2., n. 20.) se domýšlel, že z odpustkových listin (breve) veřejný kult a církevní úctu blahoslavence dokázati nelze, vyvracuje se domněnka jeho rozhodně dříve jmenovaným sv. Otcem (l. 2., cap. 20., n. 13.), který mezi jiným též učí, že právě jmenovaná domněnka nanejvýš se vztahovati může na odpustky, které bez vědomí papežů vyřízeny byly, aneb o takových, které o blahoslavenci ani zmínky nečiní. Pišef sv. Otec takto: »Výrok Mattův, neměli veskrz jako nepřístupný slouti, smí nanejvýš na takové odpustkové listiny (breve) se vztahovati, které některý papežský úředník podle své pravomoci bez vědomí papeže vyřídil, anebo na takové breve, v nichž stojí, že se má v den výroční úmrtí blahoslavencova dotčený chrám navštívití, o blahoslavenci se však ani zmínky nečiní.« S tím souhlasí též, co Pignatelli (Consult. Canonic. 255., n. I., tom. I.) napsal.

Jelikož však veškeré listiny, které jsou téměř bezčetné, o bratrstvech jednající — o takových je zde řeč — bez dotazu papežského uveřejněny býti nemohly, a mimo to všechny v čele nápis nejsv. Srdce Ježíšova nesou: jest patrné, že z nich na církevní pobožnost a veřejnou úctu téhož Božského Srdce Páně souditi lze.

59. Avšak nač se ještě déle u předmětu tohoto zdržovati? Chrámy, kaple a oltáře, zbudované na více místech k uctění Božského Srdce Páně, objasňují záležitost naší světle nad slunce za poledne jasnějším. Některé z nich uvádí seznam odpustkových listin (Summar. n. 7., p. 11., 13., 23., pag. 13.). O listu nejdůst. p. arcibiskupa chioggijského (Clodia Fossa) a nejdůst. p. arcibiskupa edesského, který mimo to ještě jiné slavné způsoby uctění dotčeného vylučuje, jak se na východě tu a tam Božskému Srdci Páně vzdávají, by mohl dáti svědectví Jeho Eminencí náš jednatel.

Jestě pak skvělejším svědectvím jest breve, kterým se odpustky na oltář pro všechny časy privilegovaný arcibratrstvu dříve již nejednou jmenovanému v Římě udělují v oratoři při chrámě sv. Bohdana. Breve vyřízeno bylo papežem Benediktem XIV. slavné paměti a příliš záhy v Pánu zesnulým na den 24. března 1751. Tu se činí zřejmá zmínka o oltáři Božskému Srdci Páně zasvěceném (Summar. n. 5., pag. 6.); čtemef následovně: »Chtěte tudíž veřejnou oratoř, která jest chrámu sv. Bohdana na Campo Vaccino přivtělena... přináležející arcibratrstvu nejsv. Srdce Ježíšova, a v oratoři oltář Božského Srdce Páně zvláštní výsadou, jaké posud neměla, nadati; dovolujeme a udělujeme po pravomoci Hospodinem nám svěřené listinou dotčenou, která má platnost na všechny časy, že se, kdykoli kněz mši sv. za duši některého člena u jmenovaného oltáře sloužití bude, duše prosebné (per modum suffragii) účastna stane odpustků, tak že trestův očistcových zbavena bude. Což povolujeme a udělujeme..., aby přítomným i budoucím platnosti mělo...«

V papežských listinách těchto se jednak s výrazem chrámy, kaple a oltáře Božskému Srdci Páně zasvěcené uvádějí a schvalují, a jako zákonitě založené stvrzují, jednak také jest nade vši pochybnost jisto, že zřízení chrámů, kaplí a oltářů ke znamenitějším a výtečnějším způsobům církevní bohoslužby přináleží, jak týž papež ve svém dile (de Servorum Dei Beatif. etc.), jehož jsme se častěji dovolávali, jmenovitě v knize I., hlava 38., č. I. dosvědčuje. Kardinál Bellarmin odůvodňuje věc takto: »Chrámy, oltáře a oběti,« tak píše (Tom. 2., l. I. de Sanctor.

Beatif. c. 10.). »patří samy o sobě k bohoslužbě veřejné; není obětí v církvi sv. lež společně a Bohem samým ustanovené. Chrámy pak a oltáře slouží oběti.« Jestli tudíž úplně jisto a upříti se nijak nedá, že úcta ve případě našem od samé hlavy církve sv. schválena a stvrzena byla.

A. Rejcek T. J.

Podivuhodné události ze života apoštolského kněze.

Úcta Panny Marie, pomocnice křesťanů. Tato pocta trvá již velmi dlouho. Opravdu ale povstala veřejně roku 1571. po bitvě u Lepanto. Tehdáž zvítězili křesťanští vojínové s heslem »Maria vivat« nad Turky, což když nábožný papež Pius V. se dozvěděl, rozkázal přidati k litanii lauretanské: »Pomocnice křesťanův, oroduj za nás.« Sto let později, 1683., přitáhl Turek opět s vojskem 200.000 mužů čítajícím ku sídelnímu městu Vídni. Princ Karel z Lothringů měl jen 30.000 vojinů. V této tisni veliké nařídil papež Inocenc XI. veřejné modlitby a vyzval křesťanské panovníky, aby spěchali ohroženému křesťanstvu na pomoc. Ze všech panovníků slyšel prosbu papeže jen král polský Jan Sobieski. S hloučkem chrabrých vojinů došel až k Vídni téměř shořené. Před bitvou 12. září obcoval mši sv., posluhoval sám knězi u oltáře. Po mši sv. zvolal: »S důvěrou v ochranu Marie Panny táhneme proti nepříteli, naše bude vítězství!« — Křesťané po tuhém boji krvavém zvítězili; všichni ochranu mocné Panny velebili a tu založeno první bratrstvo Marie, pomocnice křesťanův, a sice v Mnichově v Bavořích. Papež Pius VII. kázal slaviti i svátek, a sice 24. května. Když Napoleon I. papeže Pia VII. z Říma vypudil a do Fontainebleau dovézti dal, učinil papež slib, že rozšíří úctu Marie Panny, pomocnice křesťanů po celém světě, budeli mu dopřáno spatřiti brzy město papežů, Řím. Roku 1814., 24. května, se skutečně vrátil a slib svůj věrně splnil.

Roku 1817. dostal kostel Santa Maria na Monticelli v Římě obraz Matky Boží, představující ji jako pomocnici křesťanů. Četné odpustky uděleny spolkům a bratrstvům, jež ku počtě nejsv. Panny povstávaly. Znamé nám město Turin nezůstalo pozadu. Ano první přidružilo se ku bratrstvu v Mnichově. Pius VI. udělil městu mnohé odpustky a duchovní výhody. Místem shromáždění bratrstva »Pomocnice křesťanů« byl kostel sv. Františka Paulánského, ve kterém králevič savojský († 1657) krásnou sochu Panny Marie postaviti dal.

Aby tuto tak lidumilou pobožnost ještě více rozšířil, ustanovil se Don Bosco na tom, že ve Valdocco krásný kostel zasvětil Panně Marii, pomocnici křesťanů. Tato čtvrt čítala více než 35.000 duší, a nebylo tam kostela. Dvě malé kapličky nedostačily v neděli a ve svátky pro takové množství lidu. Jakmile papež Pius IX. uslyšel o úmyslu Don Bosca, odpověděl, že titul kostela »Maria, Pomocnice« zajisté lásku a milost Královny nebes přinese. Zároveň poslal Don Boscovi dárek 500 franků na stavbu a své pozhnání. Tim jsa povzbuzen vyhlédl si Don Bosco hodící se statek hned vedle oratoria sv. Františka Saleského. Stavitelský mistr Spezzia vyhotovil plán kostela v podobě latinského kříže. Měl míti plochu 1200 čtv. metrů. Základní kámen položen 27. dubna 1865.

Když dělníci práci počali, měl Don Bosco v kase 40 centimů, za 500 franků od papeže koupil stavební místo. Slibovali mu podporu z mnohých stran, ale žádný

nic nedával. Nebyli lidské pomocí, tím skvěleji dokázána pomoc nejsv. Panny, čímž dala na jevo, že miluje netoliko srdce lidská, ale také chrámy, kdež Synu jejimu, Ježíši Kristu, nejvyšší pocta se vzdává. Lidé pracovali 14 dní a Don Bosco neměl čím platit. Již byl dlužen 1000 franků. Chudáci nemohli již na peníze čekat, mzda jim musela být vyplacena. V této nouzi vzpomněl si Don Bosco na jednu paní, která před tím začala devítidenní pobožnost a v případě vyslyšení slíbila almužnu dáti.

Don Bosco byl duchovním otcem jejim. Paní byla povážlivě nemocná, ležela tři měsíce v ustavičné horečce, kašlala také velmi a byla náramně slabá.

»Ó,« pravila Don Boscovi, »jak ráda bych všechny modlitby vykonala a almužnu dala, kdybych se opět pozdravila! Jak ráda bych byla, kdybych aspoň s postele vstáti a po pokoji choditi mohla!«

»Chcete učinit, co vám řeknu?« táže se Don Bosco.

»Ó zajisté.«

»Začněte ihned devítidenní pobožnost k Panně Marii, pomocnici křesťanů!«

»Co se mám modliti?«

»Modlete se po devět dní každodenně tři Otčenáše, Zdravas, Sláva Bohu Otcí a Zdravas Královno.«

»Učiním tak; ale jaký dobrý skutek mám pak vykonat?«

»Chcete-li a zdraví vaše polepšili se, tedy dejte almužnu na kostel »Pomocnice křesťanů,« který začíná se stavět ve Valdocco.«

»Ach ano! Velmi ráda! Jestli aspoň s postele budu moci a několik kroků po světnici udělám, hned pošlu dar nejsv. Panně.«

Slib tento byl jedinou nadějí, kterou měl v tu chvíli Don Bosco.

Nastal osmý den pobožnosti. Ne beze strachu ubíral se Don Bosco k nemocné, aby viděl, dařili se jí lépe.

Děvečka otevírajíc dvéře, volala: »Milostivá paní jest zdráva! Již dvakrát šla do kostela děkovat Pánu Bohu!«

V tu chvíli přišla paní plná radosti. »Jsem zdráva, otče duchovní! Již jsem poděkovala milé Matičce Boží. Zde jest má almužna, první — a nebude poslední!« A vtiskla do ruky Don Boscovi balíček.

Přijda domů otevřel Don Bosco balíček a našel tam 50 napoleonů ve zlatě, právě takovou sumu, jakou potřeboval pro dělníky. Ač Don Bosco o tom nikomu neřikal, nicméně roznesla se zpráva o tom jako bleskem po celém městě. Ihned začali lidé stížení pobožností konat k pomocnici křesťanův a slibovali přispěti na stavbu nového kostela. Opravdu není člověk s to vypočísti veliká uzdravení a milosti rozličné, jakých Matka Boží tenkrát lidem dopřála! Již rozléhala se chvála Marie Panny, pomocnice křesťanů, v Turině, Ženevě, Bologni, Neapoli, Miláně, Florencii, Římě — v Palermě, ve Vídni, Paříži, Londýně a Berlíně; nikdy nadarmo nebyla v zřevána!

Almužny, věnované na stavbu kostela, co den se množily a kryly všechny výlohy. Jednou, když právě byla práce v proudu největším, almužny najednou přestaly. Tu vypukla cholera a mnozí lidé buďto ze strachu, anebo z vděčnosti přinášeli zase almužny hojnější nežli dříve. Ano mnozí, chtějíce sobě požeňání zabezpečiti, obětovali desátek výdělku svého na stavbu nového kostela a nelitovali toho nikdy. Skoro ani uvěřiti nelze, že tento kostel »Pomocnice křesťanů« vystaven byl beze sbírky. Lidé nosili příspěvky sami z dobré vůle. Veškeré vydání stavby páčí se na více než milion a z toho sešlo se na 850.000 fr. jen almužnami na důkaz vděčnosti za obdržena dobrodiní. Kolik kamenů na té stavbě jest, tolik můžeme říci, že jest pomníků dobroty a moci Pomocnice křesťanů.

Také jiné dary přinesli lidé do chrámu nového, jako na př. kalichy, ciboria, monstrance, lampy, drahocenná roucha mešní, oltáře, svícný, sochy, obrazy a jiné krásné věci. Stavba tohoto chrámu, započatá r. 1865., byla dokončena po třech letech, tak že 9. června 1868. byl chrám posvěcen.

Slavnost posvěcení trvala osm dní. Lidu byla hojnost veliká. Papež Pius IX. udělil všem plomocné odpustky, které bylo lze i duším v očistci na způsob přímluvy přivlastniti, kteří chrám ten v oktávě navštívili, skroušeně se vyzpovídali a nejsv. Svátost oltářní přijali. Při službách božích bylo tolik lidu, že nebylo lze ani do kostela ani z kostela jíti. Celá slavnost děla se však bez výtržnosti a velmi důstojně.

Konec slavnosti byla slavná mše sv. zádušní za všechny zemřelé dobrodince.

A nyní doufáme, že milí čtenáři a čtenářky »Školy« rádi se dozví zajímavé, podivuhodné, na pravdě se zakládající události ze života tohoto úcty hodného kněze Don Bosco, jehož životopis a činnost jsme dříve se čtenáři svými sdělili.

Uzdravení. Baron Cotta, bankér v Turíně a senator království, ležel na smrtelné posteli. Don Bosco jej navštívil. Nemocný pán jej přivítal těmito sotva slyšitelnými slovy:

»Jestli to naposledy, co mne, velebný pane, vidíte. Citím, že již konec můj blízko jest. Nedožiji se druhého dne.«

»Nač myslíte, pane barone! Přece nás neopustíte? Matka boží vás ještě velmi potřebuje při stavbě nového chrámu.«

»Jak rád bych ještě něco učinil — ale lékaři vzdali se veškeré naděje.«

»A co byste učinil, kdyby vás Panna Maria, pomocnice křesťanův, uzdravila?« tázal se napnutě Don Bosco.

»Co bych učinil, kdybych se na přímluvu nejsv. Panny uzdravil? Inu, zavázal bych se, že ku stavbě chrámu

jejího během půl roku měsíčně dva tisíce franků darovati budu.«

»Dobrá, plati!« zvolal Don Bosco. »Odpusťte, nyní půjdu domů. Celé moje stádečko musí se za vás modliti. Mějte jen důvěru!«

Po třech dnech oznámili Don Boscovi pána, který chtěl s ním mluvit. Byl to baron Cotta. Byl úplně zdrav a přinesl první svůj příspěvek, při němž na ostatní slíbené též nezapomněl. Stal se nejvěrnějším dobrodincem chrámu »Panny Marie, pomocnice křesťanů.«

Medailka Matky Boží. Jest sobota měsíce května r. 1869. Do chrámu Matky boží přichází mladá děva; oči má zavázaný černou plenou a vedou ji dvě paní. Jmenuje se Marie Stardero a pochází z vesnice Vinovo. Již dvě léta trápí ji bolest očí, tak že ztratila zrak; proto ji musily vésti do chrámu.

Přišedše do chrámu, padly všechny tři na kolena před milostným oltářem Matky boží, modlice se vroucně. Pak žádaly mluvit s Don Boscem.

Poslechněme rozmluvu jejich v sakristii.

»Jak dlouho holi vás oči?«

»Již dlouho mne bolí, a nyní již rok tomu, co nevidím.«

»Tázala jste se lékaře o radu? Co pravil? Jaké léky vám předepsal?«

»Ach, užívaly jsme rozličných léků,« pravila teta děvina, »ale nic to nepomohlo. Lékaři tvrdí, že není pomoci, že není naděje.«

I daly se všechny tři do pláče.

»Můžete rozeznati malé věci od velkých?« ptal se Don Bosco.

»Ničeho nemohu rozeznati,« zalkalo děvče.

»Sděltejte plenu s očí,« pravil Don Bosco, a vedl děvče k oknu, odkud proudilo do sakristie světlo. »Vidíte světlo, přicházející oknem?«

»Bože můj, nevidím, ničeho nevidím!«

»Ráda byste viděla?«

»Ó jak se můžete jen tázati! Já bych co nejraději viděla. Jsem chudobná děvče, a ztráta zraku učiní mne nešťastnou.«

»A kdyby vám Matička boží zrak navrátila, hleděla byste zraku svého jen ku spáse duše své používati, neurážela byste Pána Boha?«

»Slibuji z celého srdce. Ach, jak jsem nešťastná!« zvolalo zase děvče a počalo useřavě plakati.

»Jen mějte důvěru v nejsv. Pannu; ona vám pomůže!«

»Doufám, velebný pane; ale já jsem dokonce slepá,« dodalo děvče malomyslně.

»Nic neváží, jen důvěru mějte. Slibuji vám, že budete zase viděti.«

»Opravdu bych viděla? Což by se se mnou stal nějaký zázrak?«

»Ve jménu Boha a nejsv. Panny jmenujte mi předmět, který nyní v rukou mám!«

Děvče otevřelo oči, pohlédlo upřeně na předmět a radostně zvolalo: »Opravdu — já vidím!«

»Co vidíte?«

»Medailku.«

»Jakou medailku?«

»Panny Marie.«

»Co jest na rubu medailky?«

»Vidím starého muže, má kvetoucí ratolest v rukou; jest to svatý Josef.«

»Matko přesvatá!« zvolala teta.

»Vidiš, dítě, vidiš?«

»Ano, vidím,« dí děvče. »Bože můj, nejsvětější Panna mně prokázala tak velikou milost!«

To pravíc, rychle vztáhla ruku po medailce; tato spadla a koulela se do tmavého kouta v sakristii. Teta chce ji zdvihnouti. Don Bosco brání, řka: »Inu, ať si ji zdvihne sama; tak uvidíme, zdali jest opravdu zdráva.«

A vskutku nalezlo děvče medailku. Jako smyslů zbavena počne jásati, a aniž by jen pomyslela Pánu Bohu a nejsv. Panně poděkovati, utíká domů a obě paní za ní.

Ale brzy se zase vrátila, by Matce boží poděkovala, a od té doby nezapomněla přinést dárek na kostel.

Od té doby jí oči nebolely a vidí velmi dobře. — Uzdravení toto však bylo příčinou ještě něčeho jiného. Teta cítila najednou, že prudké bolesti, které mívala dlouhý čas v ramenou a v pravé ruce, a pro které nemohla ani pracovati, přestaly, a že tedy také jest uzdravena.

Nevěřící lékař. Jistý velmi vzdělaný a znamenitý lékař navštívil oratorium sv. Františka Salesského v Turině a žádal mluvit s Don Boscem.

»Jak slyším, máte dar nemocné uzdravovati.«

»Já! nač pak myslíte, pane?«

»Vím to jistě, ano hodnověrní lidé mi udali i jména osob a jakost nemocí.«

»Ano, přichází sem mnoho osob, které si skrze přimluvu nejbl. Panny, pomocnice křesťanů, vyprosí milosti a když po své pobožnosti zdraví odcházejí, děkují za tu milost jedině nejsv. Panně; já, věřte mi, nemám v té věci žádného podílu.«

»Dobře, ať tedy mne uzdraví vaše Panna a pak uvěřím v zázraky.«

»Jakou pak nemocí trpíte, smímli se tázati?« pravil Don Bosco.

Lékař vypravoval, že trpí na padoucí nemoc, a sice tak prudkou, že se neodvažuje ani sám ven vyjíti. Zkoušel prý již všechno, nic mu však nepomohlo a nyní že jde ze zoufalství tam hledat zdraví, kde ho jiní hledají.

»Pak musíte také to činit, co druzí činí. Klekněte si nyní a modleme spolu; očistte a posilněte duši svou skroušenou zpovědí a hodným sv. při-

jimáním a uvidíte, že nejsv. Panna i vám ku pomoci přispěje.«

»Buďte tak laskav a předepteš mi něco jiného; co žádáte ode mne, toho učinit nemohu.«

»Proč pak ne?«

»Bylo by to pokrytectví ode mne, protože nevěřím ani v Boha ani v nejsvětější Pannu, ani v moc modlitby, tím méně ve vaše zázraky.«

Don Bosco stál chvíli zaražen, ale brzy milostí boží nalezl v srdci svém nábožném tak pohnutlivých slov, že lékař

dojat padl na kolena a poželhal se sv. křížem.

»Již tomu 40 let, co jsem se ani nepožehnal,« vyznal pokorně, »sám se tomu divím, že jsem ještě nezapomněl dělat kříž.«

Nyní se skroušeně vyznal ze hříchů svých a hned cítil se uvnitř zdrav. — Od té doby nemá ani nejmenší známky předešlé nemoci a nyní chodí hodně často k nejsv. Panně, pomocnici křesťanů, která jej na duši i na těle uzdravila, by jí nejrůznější díky vzdával.

(Příště dále.)

Zprávy z misí katolických.

Z Malé Asie. Z listu P. Furgeota, misionáře v Malé Asii, v němž popisuje zajímavě svadbu katolickou, která po 300 letech první se konala, vyjímáme následující: Za příčinou této svadby byl kostel náš tak naplněn, že jsme se obávali, aby pavlače nespadly. Po mši sv. byli mladí manželé za zpěvu a hudby zavedeni do domu mužova. U Řeků nesjednocených jest obyčej, že při vstoupení do domu kohouta obětují. Sotva přijdou, již dá ženich tento prvotní dar své nevěstě přinést do jejího pokoje. A nyní se celý den o svou ženu nestará a zabývá se s muži příbuznými ze své strany. Družičky zatím prohlíží si věno nevěstino, při čemž co chvíle se diví a krásná dávají naučení. Za zlatý peníz koupí si nyní matka ženichova od své nové dcery právo, aby jí mohla velký závoj sdělati a podle libosti si ji prohlédnouti. Po oboplném políbení rukou odejde nová domácí paní do kouta, kdež musí mlčky, bez jídla a nápoje až do večera zůstat. Za to ostatní ženy si popřejí dle libosti pokrmův i nápoje a zpívají při tom vesele, zapomínajíce, že i ony musily jednou v koutku pěkně mlčeti. — Vyznání mohamedánské má velký vliv na manželské poměry. Jako Turkyň tak i Arménka jest opravdovou otrokyní a přísně střežena. Několik měsíců po svadbě nesmí opustiti domu za žádnou cenu; ano ani v neděli nesmí

do kostela. — Modlete se, aby brzy přišly do této země sestry; mohly by tu velmi zdárně působiti a nám pomáhati u vychování opravdu katolického pokolení, na něž by Turci neměli žádného vlivu co do náboženství.

Čína. Apoštolské vikářství v Kiang-nan. O poměrech nově založené misie v Hai-meu v Kiang-nanu podává tamní misionář P. Havret T. J. následující zprávu: »Hai-men, »brána moře,« jest poloostrov na severním břehu Yang-tse-kiang. Obnáší asi 150 km. šířky. Obyvatelé pochází ze staršího ostrova Tsong-ming. Celý tento poloostrov jest náplava řeky. Velký pořádek, spořivost, pracovitost a jednoduchost jsou zvláštním rázem obyvatelův. Ač jsou původem Čínané, nicméně přece se svých sousedů strani a považují každého, kdo není z nich, za cizince. První obydlení mohlo se státi asi r. 1662.—1723., tehdy se o Hai-meu první zmínka činí. První stopy křesťanství nacházíme v r. 1792., kdy tam byl katolický misionář, a sice P. Jan Křt. Joa. Právě když v Evropě nejvíce zuřili proti nejsv. jménu Ježíš a kněze vyháněli, přijímali je za to rádi pohané. Nová tato misie byla pod ochranou sv. Ignáce z Loyoly a rostla jako horčičné semínko, až vyrostla u veliký strom, v jehož stínu 18 katol. osad se usadilo; 9000 katolíků jsou ovocem horlivosti misionářů. Roku

1846. mohl býti vystavěn kostel, který musel býti za několik let rozšířen. Našel se velký dobrodinec, a dle jeho přání nazývá se kostel sv. Františka Xaverského. A na památku první misie postavena velká socha sv. Ignáce z Loyoly.

Annam. Západní Tongking. Již dříve zmínili jsme se o veliké nouzi a hladu křesťanů zdejších. Proto dovolával se vrchní pastýř nás u křesťanů evropských almužny a modlitby. Tuto pak podáváme čtenářům svým zprávu P. Puginiera, apost. vikáře ze západního Tongkingu. List jest psán v Hanoi, dne 21. dubna 1887.

Naše misie jest nyní těžce zkoušena, a to ze tří příčin. První příčinou jest veliká ztráta posledních čtyř let a veliké výlohy, které jsme na podporu zchudlých křesťanů vynaložiti musili. Hlad jest druhou příčinou chudoby naší. Od podzimka bylo lze předvídati bídu, ale dokud bylo rýže, bylo dobře. Obyvatelé zdejší jsou co chvíle postiženi neštěstím, zvláště poslední čtyry léta stihaly je války, vzpoury, pustošení. Mnoho osad od loupežníků vypáleno a množství rýže zničeno. Na některých místech zase voda zaplavila oseň. Jinde opět suchem všecko schradlo. Špižirny jsou všechny prázdný. Asi čtyři měsíce jest nouze všeobecná a je čím dál tím hůře. Dostal jsem zprávy, že třetina lidu živi se zelinkami, kořinky a jinými podobnými věcmi. Mnoho osob již hladem zemřelo a onemocnělo. Ještě bude zle asi 1½ měsíce, dokud nebude nová rýže. Na žně jsou smutné vyhlídky. Nemáme deště a tudíž na polích všecko vyschlo.

Ze všech stran mne prosí, abych ubohým pomohl, ale odkud, když sám nemám. — Třetí příčinou bídy jest, že se nově obrácení vrátili z Thanh-hoa do svých starých osad. Válka byla hotova, ale nyní jest již pokoj a mír. Obyvatelům se opravdu válka zmrzela, majíce hlad, a proto se raději vzdali. Obyvatelé větších osad mohou se opět vrátiti. Jest však nejvyšší čas, aby tu trochu úrody sklídili, totiž rýži a brambory.

Křesťanských obcí v Thanh-hoa, které vloni rozbořeny byly, jest asi sto. Obyvatelů bylo asi 11.000 křesťanů. Z nich bylo asi 1800 zavražděno a 1500 umřelo rozličným souzením. Zbývá tedy asi

8000 lidí, kteří se do 100 osad vrací s prázdnými rukama, na prázdná pole, do prázdných domků, jestli které zůstaly. Tito lidé potřebují pomoci. Ale odkud jim ji máme dáti? Na okolní chudáky se nelze spoléhati. Zatím učiníme, co možno. Ostatní pomůže Pán Bůh!

Přední Indie. Kalkuta. O misiích mezi tak zv. Kolhi bylo již více utěšených zpráv. Na viru obrácených přibývá. Budiž za to dik a chvála Pánu Bohu! A proto podáme tuto zprávu o misiích v Chota-Nagpore, zvláště v Torpa, která svěřena jest P. Lievensovi T. J. Stanice tato založena jest roku 1885. Z počátku počítala jen 50 křesťanů. Dne 1. srpna 1886. bylo již 1157 a 1. prosince téhož roku 2500 křesťanů. Dne 2. října 1886. psal P. Sengler z Torpa: »Nejsv. Srdce Páně získalo včera 116 nově obrácených. Nedaleká osada chce celá přijmouti viru katolickou. Spoléháme se na pomoc boží, abychom toto krásné dílo dokonali. Kéz by nám Pán Bůh dal síly v naší apoštolské práci!«

Za čtrnáct dní, 17. října, oznamuje P. Lievens: »Jsem nemocen; práce a únava mne zmořily, a přece nechci míti pokoje, abych misii neškodil. Nyní mám asi 2000 křesťanův a 15 škol, a denně asi 15—20 obrácení na viru.«

List P. Grosjeana, představeného misie, poslaný z Kalkuty 30. listopadu 1886., obsahuje tuto zprávu: »Dostalo se mi velmi krásných zpráv z Torpy. P. de Smet, jenž byl v Torpě návštěvou, sděluje, že jest tam již 2500 katolíkův a 86 osad chce se k nim připojiti. P. Lievens má dobré katechety. Celá misie zaujímá od severu až k jihu 15—16 mil.«

Z poslední zprávy misionáře ze dne 13. března t. r. sdělujeme: »Slavíme zde měsíc sv. Josefa, ač ne tak, jak bychom si přáli, tedy přece, jak jen můžeme. Proto že přímluvou sv. Josefa všeho dosáhnouti lze, tedy ho prosíme, aby nám vyprosil přes 300 nově obrácených a 2000 rupií (asi 4000 marek). Noví křesťané musejí býti vyučováni, ale kdo je má učiti? Nemáme ani času, ani prostředků ke vzdělání katechetů.«

Patagonie. Pan Riccardi z kongregace Salesiánů v Turině (založené od Don Bosca) píše z Rocca následovně: »Dva měsíce trváme u kmene 17.000 hlav

čítajícího, jehož pohlavárem je Sayulmeque, na pravém břehu řeky Rio Negro, asi 120 mil od stanice Patagones. Když jsme tam přišli, byli jsme přátelsky přivítáni a započali jsme hned apoštolskou práci. Veškeré obyvatelstvo jevílo touhu poznati křesťanskou pravdu a po křestu svatém. Přes 1300 osob bylo dobře vycvičeno a připraveno na křest a svátost biřmování; 100 lépe vyučených již přistoupilo ke stolu Páně. Více manželství bylo požehnáno a 80 po křestansku uspořádáno. Jen někteří vznešení mužové dělali nám obtíže, nechť se odřiči mnohoženství; ale snad i oni později se obrátí. Již toho litují, že nenásledovali svých rodáků. Postavili jsme dva veliké kříže a posvětili jsme místo pro hřbitov.

Snad se nám podaří i kostel postavit, při němž by dva kněží, misionáři, stále působili. Nyní jsem mezi velmi smíšeným obyvatelstvem v Rocca. Okolní Indiáni jeví velkou horlivost v učení se sv. náboženství. Na řece Rio-Negro, Neu quen a Limay bydlící divoši nás uvidí později a pak půjdeme až ke Cordillerám. Tu chci postavit nemocnici, odkudž bychom mohli lépe dosáhnouti kolonii Malbarico s 15.000 obyvateli. První naše péče náleží vždy domorodcům. Na řece Rio-Chupat a Santa Cruz daří se misii velmi dobře. P. Fagono, apost. vikář z jižní Patagonie, došel až do Ohnivě země. V posledním listu oznamuje, že jej divoši Onas přivítali šipý. •

Kat. misie.

Různé zprávy a drobnosti.

Z apoštolátu modlitby. Úcta Božského Srdce Páně šíří se po celém světě. Pobožnosti této krásné napomáhají časopisy, jichž vychází množství v rozličných řečích. V Anglii na př. se úcta nejsvětějšího Srdce Páně statně ujímá pomocí časopisu, jehož nyní 31. sešit vyšel. V Číně též se vydává časopis o nejsv. Srdci Páně v řeči čínské, čímž misie v rozsáhlé říši čínské pevněji nabývají půdy. Zmínky zaslouží krásný obyčej, že Číňané katolíci nechávají po devět dní hořeti lampu před obrazem a nebo sochou Božského Srdce Páně. Jení tomu dávno, zavítal do Evropy biskup z Haiti a zvěstoval s radostí, že apoštolát modlitby a úcta nejsv. Srdce Páně již několik let trvá a velmi dobře působí na posvěcování duší.

Noviny americké podávají utěšenou zprávu o krásné slavnosti na počest nejsvět. Srdce Páně, již se veliké množství lidu účastnilo s hořícími svícemi. V severní Americe čítá apoštolát modlitby 20.000 údů; jest to jen část celého apoštolátu, jenž čítá nyní okolo 13 až 14 milionů členů. Dej Bůh,

aby modlitby vroucné vyprosili nám lepší časy, slavné vítězství církve svaté nad urputnými nepřáteli!

Náhoda nebo prst boží? V neděli dne 31. července šla jistá osoba vázat obilí, aby v pondělí mohla jít opět do panské práce. Dlouho však nevázala, když pojednou na zem se skácí, jsouc raněna mrtvicí. Když byla domů dopravena, lomcovalo to s ní takovou silou, že dvě osoby ji na lůžku udržet nemohly. V pondělí ráno se trochu utišila, ale odpoledne duši svou věčnému Soudci vydala, aniž by k vědomí byla přišla. Nedej Bůh, aby podobných náhod pro nesevěcení neděli a svátků bylo více ve vlasti naší!

Památný dub. Ve Stochově u Slaného, kde dle pověsti narodil se sv. Václav, nachází se památný dub, který sázen byl babičkou sv. Václava, sv. Ludmilou. Dub ten během času vzal mnohé porušení. Aby další zkázy byl chráněn, opatřili občané tamní kolem něho vkusné zábradlí, do něhož postavili sochu sv. Václava, jež dne 23. července slavným způsobem posvěcena byla.

Kanonicky zřízená bratrstva nejsv.

Srdce Páně, a sice: V Roštíně (řídítel dstp. farář Jan Kalab) a ve Vyzovicích (řídítel veledústp. děkan J. Bartoš), obě v arcidiecési olomoucké, a přivtělena jsou k arcibratrstvu toho jména v kostele St. Maria de la Pace v Římě.¹⁾

† **P. Václav Štulc,**

probošt na Vyšehradě.

Veletruchlá zvěst stihla z Prahy. Jeden z nejstarších, nejpoctivějších, nejobětavějších a nejčinnějších vlastenců českých, proslulý spisovatel vdp. P. Václav Štulc, rozžehnal se 9. srpna odpoledne po dlouhé, bolestné nemoci s životem vezdejší, odevzdán jsa úplně do vůle Boží, aby ve vlastech nadhvězdých přijal odměnu za práci svou na vinici Páně a ve prospěch vlasti vykonanou. P. Václav Štulc narodil se 20. prosince 1814. na Kladně, studoval v Praze na akad. gymnasiu pod F. Svobodou a J. Jungmannem, kteří v něm roznitili vřelou lásku k vlasti a jazyku mateřskému. Čtením spisů Bolsanových celým srdcem přilnul ke katolictví vstoupil r. 1835. do arcib. semináře a r. 1839. vysvěcen jest na kněžství. Mezi tím byl každých prázdnin používal k cestování nejenom po vlastech českých, nýbrž i do jiných zemí rakouských anoi přes hranice. Poslán za kaplana do Kvilic jevil velikou horlivost ve správě duchovní, ale r. 1834. přinucen jest chorobou v krku odebrati se do Prahy, aby se tam léčil, i vstoupil jakožto duchovní správce do ústavu pro dospělé slepce pod Bruskou. R. 1843. dostal se Š. odtud v stejné vlastnosti do

blázince u sv. Kateřiny v Praze. R. 1848. octnul se i Š. v plném proudu činnosti politické, jmenovitě účastnil se příprav k slovanskému sjezdu, jež zasvětil modlitbou u sv. Cyrilla a Methoda ve chrámě Týnském. Ve škole působil Š. s horlivostí příkladnou, k idealům povznášeje mysl mládeže, budě nadšení proctnost a silu k boji proti neplechám, probouzeje a pěstuje zárodky ušlechtilých, pevných charakterů. Roku 1860. zvolen jest Š. za sídelního kanovníka na Vyšehradě, po smrti pak probošta Ruffera († 1870.) jmenován jest Š. proboštem starožitné kapitoly vyšehradské a prelátem zemským. V tomto důstojenství si získal Š. až dosavad neoceníitelné zásluhy o dotčenou kapitolu neunavnou péčí o její zvelebení, jmenovitě dal na Vyšehradě vystavěti úhledné proboštství ve slohu gotickém. — Co se týče literárního a vůbec vlasteneckého působení Štulcova, byl jednou z prvních jeho prací výborný překlad Mickiewičova Konrada Wallenroda (1847.), rovněž překlady z polštiny přispěl do Bibliotéky zábavného čtení, v letech 1843—44. vydal celou řadu životů svatých, dále Padesát bájek pro naše milé maličké (1844., 1852. a 3. vyd. 1862.), Pomněnky na cestách života (1845.), Několik slov k poctivým lidem (1849.), poučení obecného lidu českého o pořádnějším hospodaření. Od r. 1847. vydával Š. týdeník obsahu nábož. pod názvem Blahověst, a r. 1849. začal vydávat i polit. časopis Občan, který však po vydání oktrojirky byl zastaven. Od r. 1850. vydával Š. po 14 let Poutníka z Prahy, kalendář katolický. R. 1856. dal Š. podnět k slavení 1000leté památky apoštolů slovanských, a v 1. čísle založeného tehdy na Moravě Dědictví Cyrillo-Methodějského podal důkladné jich životopisy. R. 1857. vyšla od něho modlitební kniha Hvězda Betlémská a

¹⁾ Žádáme uctivě velebné duchovenstvo o zprávy, týkající se života duchovního, o bratrstvech, spolcích zbožných, o slavnostech atd.

r. 1860. jiná pod názvem Milosrdný Samaritán. Mimo tuto vytčené vydal Š. ještě četné jiné spisy dílem o sobě dílem v časopisech obsažené, které vynikají nejenom obsahem, nýbrž i přesnou mluvou a jimiž řadí se Š. mezi nej-přednější spisovatele české. I na poli praktického působení vyvíjel Š. značnou činnost: předkem tu jmenovati sluší Katolickou jednotu, v nížto byl po delší čas pravou duší, mívaje tam české výklady; od něho vyšla dále myšlénka stavby Karlínského chrámu, a Š. konečně to byl, jenž purkmistrovi Pštrosovi vnu-knul myšlénku zřízení vyšší dívčí školy v Praze, které pak tento horlivě se uchopiv o skvělé provedení její se po-staral. — Poslední jeho snahou bylo, po zřízení pohodlných residencí kapi-tulárům vyšehradským opraviti petro-pavelský chrám kapitolní na Vyšehradě a s potěšením hleděl ještě do posledních dnů na stavbu tu, rostoucí z jeho myš-lének a obětí.

O poslední době života jeho píše »Hlas národa« takto: V. Štulc skonal 9. srpna o půl 4. hod. odp. po dlouhé, nevýslovně trapné nemoci. Byl připraven na smrt dávno, ale dostavila se způsobem neočekávaně trapným. V posledních dnech se ku všemu utrpení velikého vlastence připojilo i vysýchání trubic, tak že nemocný nemohl polykati a v po-sledních pěti dnech žádného pokrmu nepřijal. Dostavilo se zakrvácení plic a tak vykoupila jej smrt z mnohaměsíčných muk. Zemřel vlastně zadušením, ro-zednou plic. Až do poslední doby však byl při plném vědomí a ještě před krátkou chvílí přijav svátosti umírajících skonal v náručí svého žáka, pana ka-

novníka Karlacha. V nemoci své byl Š. velikým trpítelem; nebylo na něm ani údu zdravého. Byl však trpítelem, ode-vzdaným do vůle Hospodinovy, trpělí-vým a nereptal. Říkávaje sám sobě: »Václave, trp!« přemáhaje s velikou silou morální veškero utrpení, na otázky, kde cítí bolesti, odpovídal: »Ach, nechmež toho, nesmímež žalovat na Pána Boha!« Přes to loučil se nerad s životem. Žije v ideálech samých, viděl mnohou snahu svoji splněnu, ale choval ještě mnohý úmysl uslechtilý, při němž vždy zapo-mínal na sebe, kráčeje vždy jen k vy-tknutému, sobě vznešenému cíli. Skrom-nost, jakou vynikal jeho život, zachoval až ku hrobu: přikázal, aby mu byl vypraven pohřeb neokázalý, jednoduchý, jako nejprostšímu občanu a určil, aby vložen byl do rakve ze dřeva měkkého, jednoduše natřené, tak jako se vypra-vuje k věčnému spánku každý člen spolku arimatejského. Vše, co měl, věnoval dobročinným účelům, sám sobě neponechav ničeho, tak že i nesnáze vznikly v poslední době při zvýšeném nákladu v čase dlouho trvající nemoci. V poslední své chvíli, ač úplně byl při vědomí, mluvití již nemohl. Pokoušel se sice pronášeti slova, nebylo mu však již rozumět. V pátek o 9. hodině ranní uložen byl k věčnému odpočinku. „Hlas.“

Svatý Otec zřídil před třemi roky v Soluni v Macedonsku biskupské sídlo a podřídil mu 70.000 Bulharů mace-donských, kteří opustili rozkol řecký a vrátili se do církve římsko-katolické. Nyní bude se ku cti sv. apoštolům našim slovanským biskupská katedrála stavěti, mimo to také škola a sirotčinec.

Milodary Božského Srdce Páně.

Od Roudnice. Jistý kněz několika-měsíční prsní nemocí stížený, jež zvláště uprostřed nejpilnější práce nejvíce jej svírala, vzal při lékařské pomoci s důvěrou též útočiště své k Božskému Srdci Páně a neposkvrn. Panně Marii Lúrdské, za potřebné zotavení své vroucně žádaje, by opět povinnostem svým jak náleží zadosť činiti mohl. A hle, několika-měsíční bolest od té doby čím dále tím více se ztrácí a zdraví kýchané opět se navrácuje, tak že on nyní své povinnosti opět bez obtíže konati může. A proto své nejvřelejší díky vzdává B. S. P. a neposkvrněné Panně a je dle slibu učiněného ku povzbuzení strádajících s radostí nelíčenou uveřejňuje. *J. D.*

Z D.... Nejvroucnější díky budtěž Božskému Srdci Páně, blah. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Aloisovi za obdrženu milost dobře odbyté zkoušky. *Ž. M.*

Z Mělníka. Vzdávám tuto Božskému Srdci Páně a nejčistějšímu Srdci Panny Marie, sv. Janu Nep. a zvláště milostivé sv. Filoméně za uzdravení ze čtyřleté těžké nemoci a za ochranění více osob z nebezpečí života, jakož i za obdržení mnohých milostí, o které jsem sv. Filoménu vroucně prosila, nejvřelejší díky. Začež budíž povždy Bohu česť a chvála na věky! *J. Š.*

Z Uh. Hradiště. Jistý mládenec vzdává nejvroucnější díky Božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Janu, miláčku Páně, za vyslyšení v jisté záležitosti, učiniv slib, že po obdržení milosti ve „Škole B. S. P.“ to uveřejní. *J. H.*

Z Přerova. Jsouc skličena velkou bolestí hlavy, po marně užitých prostředcích obrátila jsem se o pomoc k Panně Marii Lúrdské, a než jsem devítidenní pobožnosť vykonala, byla jsem úplně zdráva. Tedy vzdávám vřelě díky Božskému Srdci Páně a Panně Marii Lúrdské. *F. C.*

Z Cetechovic. Jistá osoba v nemoci obrátila se s důvěrou k B. S. P., konala devítidenní pobožnosť, učinivši slib, že bude-li vyslyšena, veřejně vzdá díky ve „Škole B. S. P.“ A ejhle, pomozeno! Děkuje tedy laskavému Srdci Páně a radí každému, aby podobně ctil toto zřídlo vši útěchy a pomoci. *A. M.*

Z pohoří. Tisícere upřímně a vroucí díky vzdává veřejně nejsvětějšímu a Božskému Srdci Pána Ježíše, přeblahoslavené Panně Marii a sv. Josefu za milostivé vyslyšení modlitby a za nápadnou pomoc ve zvláštních potřebách, a přeje ze srdce, aby pochváleno a velebno bylo po celém světě nejsvětější a pre-laskavé Srdce Pána Ježíše, aby pochválen a veleben byl všemohoucí Pán Bůh ve svých svatých, aby chválení a velebení byli i královna všech svatých, Matka Boží, Maria bez poskvrny počatá a pěstoun Pána Ježíše, náš mocný přímluvce u Pána Boha, sv. Josef. Věčná a vděčná česť i sláva nejsvětější a nerozdílné Trojici Boží!!! *J. N.,*

kněz z pohoří česko-moravského.

Od Dobrušky. Jistá osoba děkuje B. Srdci P. za pomoc v nebezpečení, jež hrozilo vzniklou obtíží v hrdle, když byla obrázek P. Marie Filipisdorfské přiložila a uveřejněním diků slíbila. *P. R.*

Z Mlázovic. Matka má byla na čtvrtý rok těžce nemocná a zdálo se, že se bude ještě dlouho trápati přes své vysoké stáří. I začal jsem konati devítidenní pobožnosť k Božskému Srdci P. a nejl. Panně Marii Lúrdské za šťastnou hodinku smrti. A byl jsem vyslyšen. Matka má, byvši sv. svátostmi zaopatřena, zesnula v Pánu v šestý den pobožnosti mé. I konám svatou a milou povinnost a díky vroucně vzdávám Božskému Srdci Páně. Dej Bůh, aby u nás a všude důvěra i láska k nejsv. Srdci Páně a neposkvrněné Marii Panně znovu oživla. *J. P.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. Otázka smíru Vatikánu s Itálií stojí vedle bulharské otázky stále v popředí denních událostí. Jistý spolupracovník pařížského časopisu píše po

rozmluvě, kterou měl s bývalým předsedou ministerstva Napoleonova, Emilem Ollivierem, jenž se považuje za zvláštního znalce vatikánských poměrů, že král

italský má jediný prostředek, smířiti se s papežem, a ten že jest, vyjiti z Říma tak, jak tam přišel, se zbrani a zavazadly branou Piovou. — V listu, jenž zaslal sv. Otec státnímu sekretáři svému, kardinálu Rampollovi, vyslovuje se o zásadách panování svého a o podmínkách míru mezi sv. stolicí a Itálií. Prání svatého Otce jest smířiti všechny národy s papežstvím, ale nezbytnou podmínkou smíru s Itálií jest neodvislost území papežského. Papeži jedná se především o zásadné uznání jeho světské svrchovanosti. V tomžé listu chválí sv. Otec dobrou shodu s mocnářstvím rakousko-uherským. »V Rakousko-Uhersku,« di sv. Otec, »působí zbožnost vznešeného císaře a krále apoštolského a jeho odanost ke sv. stolici, že mezi sv. stolicí a oním císařstvím stávají nejlepší poměry. Následkem toho bude možno v Rakousku a Uhersku náboženské zájmy zvelebovati, jejich překážky odstraňovati a vyskytující se snad nesnáze spořádati.« Dale zmiňuje se svatý Otec o poměrech ve Francii, Španělsku, Portugalsku a v Prusku. zmiňuje se též o nekatolických státech, jak by bylo velepotěšitelné pro Něho, kdyby spásonosný vliv církve prosaditi mohl v Anglii. kde u velkém množství nalézají se poddaní katoličtí, a v Rusku, kde nesnadné poměry, v nichž církve katolická a katoličtí poddaní se nalézají, vši Jeho péči vyžadují. Sv. Otec toužebně dychtí po návratu církve východní, především církve řecké, k církvi kato-

lické. — Též státní sekretář v Římě poslal zástupcům sv. stolice okružný list, v němž jedná o potřebě smíření Itálie se sv. Otcem, v němž rovněž rozhodnou váhu kladě na úplnou neodvislost stolice apoštolské; neboť nyní jest papež odvislým poddaným jiné moci, a třebas moc tato povolila svobodu a neodvislost papeže, přece může ji kdykoliv odvolati nebo porušiti.

Rakousko. Katoličtí učitelé uherští hodlají důstojným způsobem oslaviti druhotiny papežské. Bude mezi 23. prosincem až do 1. ledna 1888. do Říma vyslána velká deputace, která blahopřeje sv. Otcí jmenem celého katol. učitelstva uherského. — Katolicko-politický spolek tyrolský usnesl se na resoluci, dle kteréž mají rodiče, církve a zem právo na školu katolickou; poslanci mají povinnost zasaditi se o katolickou školu a katolický zákon pro národní školy.

Anglie. Na anglickém území po všech pěti dílech světa za panování královny Viktorie počet katolíků značně vzrostl. Jest tam nyní 150 katolických biskupství a na deset millionů katolíků.

Východní Evropa. Ku cti a slávě sv. apoštolů slovanských, Cyrilla a Methoděje, bude se v Soluni stavěti biskupský chrám, škola a sirotčinec. Jak známo, zařídil svatý Otec před několika lety v Soluni biskupské sídlo a podřídil mu 70.000 macedonských Bulharů, kteří od rozkolu řeckého obrátili se na viru katolickou.

V měsíci září modleme se za povolání do stavu řeholního.

Co by se stalo se světem, kdyby nebylo řeholníků? Tato významná slova pronesl Spasitel ku sv. Terezii. Když dychtivost po zlatě, po rozkoších, pýcha života ničí síly společnosti lidské. tu obzvláště zapotřebí jest živého příkladu chudoby, odříkání se světa a poslušnosti, což všecko světu hlásají řehole a řády v církvi svatě. Milost boží působí ustavičně a třeba svět zruil proti Bohu, proti řádům, proti církvi, nicméně jest dosti podivuhodných povolání ke stavu řeholnímu. »Každodenně,« píše M. Arnošt Daudet, »přichází do naší krajiny několik jinochů, kteří chtějí vstoupiti do řádův u nás ve Francii potlačených. Také panen přichází dosti, jež podstoupiti chtějí i nejpřísnější život v klášteřích. Tot jsou povolání, proti kterým zlý nepřítel ničeho nemůže.« Či co mohou zákony lidské proti takovému mocnému působení milosti boží? Co napsal Montalembert ve svém dile, opakuje se i nyní často. »Jednoho dne vstala mladá děva a pravila rodičům svým: »S Bohem! všecko jest skončeno. Já chci umřiti vám a celému světu. Nechci býti ani nevěstou ani matkou. Chci náležeti jedině Pánu Bohu svému.« »A opustivši sítě, následovala Pána.« Mocně působil příklad sv. apoštolů, kteří opustili vše a

následovali Pána. Blahé časy byly; kdy po světě řádové se rozšiřovali a víru, osvětu, vzdělanost lidem přinášeli; kdy slova Páně mnichy naplňovala kláštery a poustevníky pouště; kdy slova Páně povzbudila duše ku pravé svatosti a dokonalosti.

Nastaly však smutné časy. Lidé opustivše Boha, neřbali žádné dokonalosti, považovali ji za zbytečnou, a proto jali se řády a řeholníky pronásledovat, nenávidíce Krista nenáviděli i následovníky jeho. Proto kláštery, místa to vědy, umění, zbožnosti, pracovitosti, odřikání se, rušili, řeholníky vyháněli a tak mnohou zemi zbavili obtížných jim mnichův. A jaké bylo ovoce? Zpustlost lidu, zpustlost zemi; kláštery byly sice prázdne, ale za to naplněny byly káznice, žaláře a jiné takové ústavy pro zlotřilé lidi. Za nynějších poměrů rozervaných jsou zase jenom řehole prostředkem ku zlepšení. Nynější svět, jenž nedbá na slova, na kázání, musí viděti živé příklady těch ctností, jimiž sám pohrdá; musí viděti příklady dobrovolné chudoby, ustavičné čistoty a dokonalé poslušnosti: Lidé musí míti obraz pravé dokonalosti. Ale mnohý snad řekne: »Ano, všechno jest dobré, jen kdyby se tak zachovávalo všecko, jak to má býti.« Jest pravda, dokonalosti ihned nedosáhne, a proto že je člověk řeholníkem, není ještě dokonalým; nicméně i nyní Pán Bůh stará se o pravé vzory dokonalosti. Milost boží volá do řeholí netoliko snad chudobné, opuštěné, aby tam hledali jakého zaopatření, nýbrž i šťastné lidi a zámožné, kteří opustí štěstí, blahobyť, slávu, důstojenství a jdou z lásky k Ježíši Kristu do kláštera, aby vedli život bohumilý, ale plný strádání a sebezapírání, plný bojů a pokušení, aby zasloužili sobě korunu slávy věčné.

Bohužel, že časové naši se změnili, že často překáží se povolání do stavu řeholního. Duch světa bojuje proti církvi, proti klášterům, haní je, lupí, a to pro jméno Ježíše Krista. Šlechtní lidé by tomu byli rádi; ale tu právě schází lidí šlechtných srdcí, kteří by takové ústrky; pohany snášeli. Již to vychovávání od maličkosti jest prosáknuto duchem světa, duchem časovým, a proto jsou lidé nynější povrchní, obmezení, duch jejich nemůže se vyšinouti výše nad obyčejné věci, jsou slabi, smyslní, tělesní, neschopní vyššího vzletu, vyšších obětí. Láska k Bohu, láska k Ježíši Kristu ustoupiti musí v takových srdcích lásce světské, lásce hříšné. Mimo to mnoho pokazí nevěra, nemravnost, pohoršení, lhovost, tak že u mnohého jinocha, u mnohé děvy hlas milosti boží, volající je k vyšší dokonalosti, hned v počátcích udušen bývá.

Slyšme jen co sv. Terezie praví: »Rodiče lásky prázdni, kteří nebojíte se věčně ztratiti vlastní děti, obětujte je Bohu, který si je vyvolil; budete aspoň jisti, že budou spaseny; dovolte jim, ať vedou život podivuhodné svobody, ať zbaveny jsou otroctví světa. Bože dobrotivý, račiž jim otevřiti oči! Dej jim poznati pravou lásku, jakou mají míti k dětem svým!« Rodiče, mějtež srdce šlechtné a statečné jako matka makkabejská. Tak budete účastni odměny dítek vašich, budete účastni všech jejich modliteb a dobrých skutkův. Obětujte ditky své Bohu!

Protož tento měsíc prosme vroucně nejsv. Srdce Ježíše Krista za pravé povolání do stavu řeholního, aby překážky nynějšího světa byly odstraněny, aby množily se řady vojnů božích. Dobře pravil veliký papež Řehoř: »Tehdy roste zástup vojnů proti nepřátelům, když zmáhá se počet vojska božího k modlitbě.«

M o d l i t b a.

Ó Ježíši! Skrve neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za duše, které volá Bůh k životu řeholnímu, aby povolání jejich se ujalo, rostlo a ovoce přineslo ke cti a chvále svaté Tvé církve. Amen.

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

SVATÁ LIDMILo a VŠICHNI SVATÍ PATRONOVÉ ČESTÍ ZASTÁVEJTEŽ se o VLAST NAŠÍ!

Panna Maria Hostýnská.

Prostý jen obrázek
přináším z Hostýna,
mile však nad ním se
dumá i zpomíná.

Božské tu dítko jest
s Matičkou Marií,
jak bleskem klikatým
Tatary pobíjí.

Tatary pobíjí,
křesťany napájí,
až celou Moravu
před vrahem uhájí.

Dobře ti, vlasti má,
pod svatým Hostýnem,
dokud tu vévodí
Matička se Synem.

Dobře ti, vlasti má,
pod jejich ochranou,
kdy nouze největší
blesky zas zaplanou.

Zaplanou, zaženou
všech vrahů přivaly,
kež jen ti strážcové
byli jak bývali!

„Obzor.“ VI. Št.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

2. kapitola.

Co čísti?

Starý opat Cyriakus v klášteře na břehu Jordánském měl jednou předpovědné vidění. Odpočívaje totiž po půlnoci na svém loži, uzřel přede dveřmi své cely jakousi paní v šatu purpurovém a vzezření velebného, majestátného. Brzy poznal, že to sama Rodička boží, Maria Panna, kteráž ve průvodu sv. Jana Křtitele a sv. Jana evangelisty přichází k němu návštěvou. Všecek blažen nad takovou počtou, spěchal ku dveřím a prosil nebeskou paní, aby jen dále vstoupila v ne-

patrný příbytek jeho. Maria Panna však odpověděla záporným kývnutím hlavy, a teprve když opat se slzami v očích opět a opět skroušenou prosbu opakoval, řekla mu přísným hlasem: »Jak, ty chováš v celi své mého nepřitele a žádáš, abych k tobě vešla?«

Po té vidění zmizelo.

Opat, probudiv se, pocítil v duši své veliký zármutek a žal, nemoha zapomenouti trpkou výčitku Marie Panny, kterou tolik etil a miloval. A přece nechť se namáhal jakkoli, nebyl s to, by ve svědomí svém vypátral vinu, jížto by byl,

jak se obával, Pannu Marii urazil. Unaven bezvysledným zpytováním svého nitra vstal s lože a rozžal světlo, aby nějakou prací zapudil od sebe trudné myšlenky. I zočil na stole svém novou, dosud nečtenou knihu, kterou mu přítel z Jerusalema byl zapůjčil. Vzal ji do ruky, a obraceje listy, aby seznal obsah její, našel na konci knihy připojena dvě pojednání, jež byl napsal Nestórius, pověstný kacíř a nejhorší nepřítel Rodičky boží Marie P., upíraje jí čest »Matky boží.« Tu teprve rozbřeskle se opatovi v hlavě a porozuměl výčitce, již mu Maria Panna činila, přiznav se, že, ovšem bez svého vědomí, přechovával u sebe jejího nepřitele, totiž onu bohaprázdnou, kacířskou knihu, a ihned bez meškání ji odstranil.

Hle, milí čtenářové, jak asi stojí to u vás ohledně knih, jež v domě máte? Prohlédněte je také jednou pořádně, o čem asi jednájí, a nemějte to za věc jen malichernou! To platí především nejen vám, otcové a matky, ale i vám, duchovní otcové, abyste bedlivě dohlédli na to, jaké asi knihy čtou se ve vašem domě a v osadě. Nynější doby potuluje se mezi lidem mnoho špatné chásky. Tak před krátkým časem přišel k nám do vsi cestující s plnou nůši knih, ale až hrůza špatných, jež po domech na prodej roznášel; měl sice úřední povolení k podomnímu obchodu, ale přes to bylo zboží jeho až příliš nekalé. — Jinde zas ukazovali mně vesničané knížku, již prý panstvo tudý jedoucí ztratilo (zdá se však spíše, že úmyslně pohodilo), a kteráž nebyla nic jiného, než protestantský škvár čili hanopis na církev katolickou. — Takovýto zlý duch snad i u vás v domě a po vsi obchází a straší. Protož vyklidte jej bez dlouhých okolkův a hodte tam, odkud má původ svůj — do ohně. Věřte, není škoda papíru potišteného, ale škoda by bylo každé chvilky času, co byste v tom četli, a ještě větší škoda té duše, která

by se tím kalem pošpiniti, poškoditi nebo dokonce otrávití mohla. — Známe osady, kde p. farář již o Všech Svatých s kazatelnou varuje své osadníky ve vsi lásce a dobrotě, aby k novému roku nekupovali žádného daremného kalendáře a jmenuje jim některé toho druhu; spolu však poradí jim kalendáře vhodné a dobré pro katolíky; jestiž těchto bohudik také dosti. Touto každoroční výstrahou zabrání se mnoho zlého a způsobí mnoho dobrého, a zajisté jedenkrát u nejvyššího soudu na nebi budou za to osadníci děkovati takovému duchovnímu otci.

První tedy tvou starostí ohledně knih a kalendářův buď, abys nevzal do domu žádné nekatolické, bezbožné, a jsouli snad již tu, odklid, odstraň je bez okolků pryč — jinak by k vám nezavítal Spasitel se svým požehnáním! Nevyznáš se sám v té věci, optej se svého duchovního otce nebo zpovědníka, která kniha je dobrá a která špatná. Rady této tím více jest potřebí, neboť za naší doby nejhorší vlci skrývají se v rouše ovčím a mnoho o pokroku, osvětě, o pravé svobodě a blahobytu atd. klábosí, a zatím lstí svou lid jen svádí, klamou a kazí . . .

Po odstranění knih špatných zbydou knihy dobré. Avšak nebudu mnoho mluviti o tom, dle jakých pravidel vnitřních i vnějších dobrá kniha se pozná, v tom držte se nejlépe rady svého duchovního. Raději vám uvedu aspoň několik takových knih, které se mají v domě křesťanském chovati a čítati; neboť beztoho nemůžete se mnoho čtením obíratí, chcete-li dobře a svědomitě i ostatní povinnosti své plniti; nechť tedy aspoň to, co čtete, jest dobrý a zdravý pokrm duši vaší. Sem pak náleží:

Především jiným: »Kniha epištol a evangelii« na všesky neděle a svátky katolického církevního roku.

Za druhé: Některý řádný výklad těchto evangelii a epištol, čili tak zvaná

»Postilla.« Na př. »Postilla ctih. Otec Leonarda Goffinea,« překladem J. Desoldy, již vydalo Svatojanské dědictví v Praze.

Za třetí: »Kat. katechismus;« neboť toho potřebují nejen školáci, nýbrž i dospělí křesťané až do své smrti.

Za čtvrté: Jako doplněk ku katechismu náleží »Biblická dějprava,« čili »Příběhové Starého a Nového Zákona.«

Za páté: »Život Pána Ježíše.«

Za šesté: »Legenda,« čili »Životy Svätých,« a k tomu řádný katolický kalendář, jakých nyní všude lze dostat, na př. »Moravan.«¹⁾

Knihy tuto uvedené tvoří již dosti slušnou domácí knihovnu a duchovní zahrádku.

Ovšem kdyby se objednaly najednou, stály by také slušný peníz; avšak toho není třeba. Kupte si jednu po druhé, ať koupí jedna rodina onu, druhá zase jinou knihu, a ty sobě pak navzájem půjčujte.

3. kapitola.

Jak čísti?

Buďsi jakékoli dílo, vždy záleží na tom, aby se ho člověk chopil s pravé stránky. A podobně se to má i s nábožnou četbou. Poslyšte tedy i o tom dobré rady.

Jak milý a utěšený to bývá pohled, když v neděli a ve svátek shromáždí se pod večer vesničané na lavici před svým obydlím anebo na drnu pod košatým stromem, aby, vespolek rozmlouvajice, užili milého odpočinku!

A podobně máte se všickni obyvatelé »domu Ježíšova« scházeti společně i v oné duchovní »domácí zahrádce.« — Znam ve Vidni jistého vznešeného pána, který každodenně u večer předčítá svým domácím z nějaké náboženské knihy. Bohužel, že neděje se tak ve všech kře-

stanských domech; nikdo nám neupře, že by to bylo všude velmi prospěšné. Řeknete snad, že nemáte u vás každého večera tolik času — buďsi, čítejte tedy aspoň v neděli. Ale nechte čísti toho, kdo zná čísti nejlépe v domě, a nikoli nějaké dítě, které se teprve učí hláskovati; neboť jeho »předčítání« bylo by dobré věci velice na ujmu. Vždyť se ani polévka nesmí přesolit, tím méně takové duchovní čtení zkomoliti a znechutiti.

Nad jiné příhodný čas ku předčítání z knih jsou dlouhé zimní večery, kdy u teplých kamen shromáždí se rodina a mnohdy i z jiných rodin přicházejí »na přástvu.« Ó mnoholi nectných a bezbožných řečí by se tu zamezilo a zapudilo, mnoholi urážek Boha a tím i trestů božích by se odvrátilo od vás, kdybyste místo řečí z dobré knihy nahlas předčítali! Nuže, vyhánějte zlého ducha dobrým duchem!

Za druhé — a to je také nejdůležitější — není, jak jsem svrchu podotkl, taková domácí zahrádka jen pro zrak a čich, abys jen na květinčky pohlížel, tu a tam si přivoněl a zase odešel, nýbrž máli ti sloužit zahrádka ku zdraví, musíš hleděti, abys se v ní občerstvil a nových sil nabyl. Či jinak: duchovní čtení nemá ti býti jen k ukrácení dlouhé chvíle a k pobavení asi tak, jako nějaký román anebo veselá historie nebo jako denní noviny, nýbrž takou zbožnou knihu musíš bráti do ruky jako psaní s nebe, jež ti Otec nebeský dal napsati, a v němž ti vzkazuje, co hys podle jeho svatě vůle měl činiti a čeho nechati. Když na př. stůněš a lékař ti napiše »recept,« tu, nenilž pravda, nevezmeš jej jen tak z dlouhé chvíle do ruky a nečeš pro zábavu, co na něm psáno, nýbrž, chtě býti zdrav, léku užíváš a uposlechněš každé slovo, jež ti lékař napsal, činíš ochotně a svědomitě, co ti přikázal, a chráníš se pečlivě toho, co ti zapověděl. — Nuže,

¹⁾ Redakce.

příteli, s takovou myslí, s takovým srdcem čítej v knize náboženské, na př. i v těchto listech zde před tebou. Dříve rei sám k sobě: »Ó jak rád bych věděl, co můj Bůh a Pán právě dnes a v tomto mém stavu ode mne žádá; jak rád bych to vykonal!« Potom slib Pánu Bohu, že vykonáš aspoň to, čeho se dočteš v této nábožné knize. — Nejlepší krmě není člověku nic platna, nemáli chuti k jídlu, a podobně i nejkrásnější a nej poučejší čtení nic neprospívá, nemáli vřelou touhu zvěděti a také konati, co Bůh od tebe žádá.

Za třetí nesmiš také užívati domácí zahrádky tím způsobem, jak to činil jistý bohatý, starý pán, kterýž, maje své zlařáky v bezpečnosti, po celý den se v zahrádce na slunci vyhřívá, nestaraje se ani dosti málo o ostatní svět. Ani tak si nesmiš počínati s duchovním čtením, jako si počínala ona hospodyně, která se tak do sv. legendy zahloubala, že nechala mléko na ohni vykypět; anebo dokonce jako onen pasák, jenž na pastvě někdy do své knihy tak se zabere, že zatím stádo jeho v sousedově řepě se pase. Zde, zvláště zde, platí staré pravidlo: »Povinnost předchází!« Napřed konej, co káže povinnost tvá, a pak teprve čti!

A konečně i nejkrásnější zahrádka nic by ti nebyla platna, kdybys seděl ve světnici a jen oknem se na ni díval. Musíš ven, do zahrady, a tam čerpati svěží, vonný vzduch, musíš okusiti zdravého a dobrého ovoce! A podobně nebylo by dosti, kdybys nábožné čtení jen očima probíhal, nýbrž musíš je pojímati i srdcem a do srdce vstěpovati! Ano, příteli, nečítej nábožné věci jen tak jako školák svou úlohu, ale přemýšlej a rozjímej o tom, co jsi četl, a taž se sám sebe: »Co asi chce Pán Bůh tímto, co jsem četl, ode mne? Činil jsem to až dosud? Kde a v čem jsem chyboval, a proč? A kterak to od dnešního dne na-

pravím?« To by pak bylo: »Bráti si věc k srdci.« Jen tak ti duchovní čtení něco prospěje; jinak ti za ně nedám ani groše!

Když ondy o letnicích, na den sesláni Ducha sv., vystoupil svatý Petr a před zástupy konal své první kázání, musilo to býti jistě něco znamenitého, a přece poměrně jen málo posluchačův obrátilo, poněvadž si je nebrali k srdci, a toliko asi tři tisíce bylo těch, kteří se hned po kázání tázali apoštolů: »Bratři, co máme činiti?« — Tak čiň i ty po každém duchovním čtení a taž se sama sebe dle toho, co jsem nyní četl, jak a co jest mi činiti?

Abys sobě toto naučení lépe do paměti vstřípil, poslyš a zapamatuj si následující příklad.

V jistém klášteře žili dva rodní bratři. Jeden z nich byl knězem a zběhlý v knihách učenců, druhý pak byl jen bratrem laikem, neznaje ani čísti ani psáti. I pravil tomuto jednoho dne bratr kněz: »Divím se ti, bratře, čím se po celý den obiráš, neznaje ani čísti ani psáti, a nemoha se s knihami zabývati?« I odpověděl bratr neknez: »Však mám také svou knihu, v níž pilně čítám; neboť ji všude s sebou nosím a chovám ji v srdci a v paměti. Kniha ta má pouze tři listy: první černý, druhý červený a třetí bílý. Na černém listě připomínám si svoje hříchy, kterak jsou před Bohem černé a duši mou zohyzdují, a své odplaty dochází ve tmách zevnitřních; z toho pak se velice rmoutím, a bolest i žal naplňuje srdce mé. List druhý jest červený a vyznačuje mi růžobarevnou krev mého Spasitele, jižto ve své lásce a dobrotě za mne, bidného hříšnika, na kříži vycedil; to sobě rozjímaje, nabývám zase naděje, že mi Bůh hříchy mé milostivě odpustí. List třetí jest bílý a vzbuzuje ve mně touhu dojití nebe a tam býti připočtenu k oněm zástupům,

jež stojí před trněm a Beránkem. všichni v bílém rouchu a palmy v rukou.« — Slyše bratr řeč tuto, pravil: »Milý bratře, tvoje kniha se mi lépe líbí, nežli všechny

moje knihy, a proto učiním si opis knihy tvé a budu v něm pilně rozjímati; neboť poslouží mi k pokoji a životu věčnému.«
(Příště dále.)

Obrácení na víru křesťansko-katolickou.

(Dle J. E. kardinála Pitry. — Část další.)

První rok Libermannova pobytu ve Sv. Sulpicu minul zcela klidně. Zbožný seminarista spojil s působením milosti při sv. křtu obdržené též požehnání, na něž noviciat kněžství přebohat jest. Zdálo se, že milostí překypuje, neboť zjevná milost, jež mu v neobyčejném stupni uštědřena byla, dar slzí, prozrazovala proti jeho vůli nebeskou rosou, jež duši jeho pronikala. V hodině vroucného obcování s Bohem, při modlitbě před velebnou Svátostí, při sv. přijímání zdálo se, že pod dechem Ducha sv. jen jen se rozplývá. Zrovna stoje nebo kleče, nepohnutě, obličej maje k nebi obrácen, nemohl zraku odvrátit od předmětu, jehož rozjímaní tak bylo sladko, že slzy z očí mu potůčkem tekly. A tyto slzy zdály se ze srdce mu prýstiti a pak očima se vylévati, nezpůsobily však žádné změny jeho pevného vzezření, což velmi často pozorováno bylo. Mimovolně stanuli, pozorující obraz ten.

Tak připravoval se na kněžství, když ho najednou hrozné zlo stihlo, které, jak se z počátku zdálo, navždy by ho kněžství bylo zbavilo. Byl stížen padoucí nemocí. L. nemohl se klamati, že mu tak přístup ke sv. svěcením uzavřen. Nedal se však tím nikterak znepokojovati, nýbrž odevzdal se úplně do vůle boží a božské prozřetelnosti. V tom pokořivém stavu a známou neschopností ke stavu duchovnímu zůstal ve Sv. Sulpicu, ježto ředitel jej v ústavu ze soucitu nechali. Tam často se přirovnával Lazarovi.

»Nový Lazar,« dí jeho životopisec, »znal kříž a čeho se mu ještě nedostávalo poznati? Změřil jeho šířku, jeho délku a vznešenost dokona a mluvil od té doby tak nadšeně o tom více než vznešeném vědění, že snadno bylo viděti, že si znalost kříže a jeho trpělivě snášení úplně osvojil. Tak psal svému bratrovi, vyloživ mu zdravotní stav... Jest to velmi skormucující, bezútěšno, nesnesitelné!« Zajisté to bylo by řeči člověka světského, jenž své štěstí jen v dobrech tohoto světa hledá, a jenž tak jedná, jakoby pro něho Boha nebylo: než tak si nepočínají děti boží, opravdoví křesťané: jsou se všim spokojeni, co jim nebeský Otec dává, proto že vědí, že vše, co jim dává, jim dobro a užitečno jest, a že by to bylo pro ně neštěstím, kdyby jinak se dělo; neboť všechna zla, jež Bůh na nás sesílá se zdá, jsou skutečná dobra. A běda křesťanu, jemuž vše po vůli jde; není v lásce a přízni boží. Mohu Vás též ubezpečiti, milí přátelé, že moje milá nemoc pro mne velkým pokladem jest, který má býti milejším nade vše dobra, jež svět svým zbožňovatelům skýtá, poněvadž tyto marné poklady v očích pravého dítěte božího jen blátem a bidou jsou a poněvadž mohou každého jen od Otce nebeského odvrátiti. A doufám, dáli mi Pán Bůh svou milost, jakž dosud činil, a již nikterak nezneuznávám, doufám, že trávě docela chudoučký a výhradně jeho službě zasvěcený život, budu bohatší, než kdybych celý svět měl. A založím se, že svět šťastnějšího člo-

věka nenalezne; neboť kdo bohatší než kdo ničeho si nežádá? Kdo je šťastnější toho, jehož přání splněna? A proč se chcete pro mne kormoutiti? Myslíte, že hladem umru? Ty můj Bože! Pán využívá ptáky na poli, což by nenalezl prostředku k mé výživě, vždyť mne miluje více než ptactvo nebeské a kvítí polní.

Ale, řeknete, kdybych byl knězem, tedy bych mohl nějakého místa dojiti a rodinu podporovati. Ne tak, moji draží, z toho nikdy nic nebude; mé tělo, má duše, mé všecko bytí patří Bohu, a kdybych věděl, že ještě nějaká malá žilka ve mně je, která by mu nenáležela, tedy bych jí vytrhl a nohama na prach rozšlapal. Ať jsem již knězem čili nic, milionářem či žebrákem, vše, čím jsem, a vše, co mám, patří Bohu a nikomu jinému než jemu jedinému; a prosím Vás, abyste si ani nepřáli, abych jinak jednal; neboť to by bylo s vaší strany nespravedливо a též marno; pouta lásky, jež mne na Pána Ježíše Krista vážou a mne k němu vinou, jsou příliš silna, než abyste je mohli rozpoutati; i kdybyste tomu tak chtěli (což nemyslím), tedy předpokládám, že se Bohu líbí mi nadále svých milostí udíleti, čehož ovšem nezasluhuji.«

Podobné city hledili srdce vzbuditi a duše s nimi souhlasiti, jsou i tehdy krásny, když Bůh člověku všeho dopřává a když zjevno je, že o vše se stará, co k životu potřebí; ale jsou vznešeny a známkou svatosti, vysloveny jsou s takou silou a s takou skromností v úplném nedostatku všeho, v jakém tenkrát náš Libermann byl.

Červencovou vzpourou roku 1830. zbaveny semináře podpor, jež jim do té doby vláda dovolovala; mnoho soukromných založení bylo jí zmařeno, mezi nimiž, jak se zdá, též to, z čeho do té doby Libermann vydržován byl. Proto viděli ředitelé Sv. Sulpice nemožnost dále ne-

mocného Libermannu vydržovati, jenž, pokud se dalo předvidati, na vždy neschopen byl svěcení, a jakkoli jim to velmi bolestno bylo, musili mu to přece konečně oznámiti. Vyslyšel zprávu tu s obvyklou klidností, a když se ho starostlivě tázali, co tedy nyní z něho bude, pravil: »Do světa nemohu zpět; Bůh, doufám, již se o mne postará.« Ředitelé byli tím tak dojatí, že se ustanovili na tom, podržeti ho ve svém domě v Issy na své útraty, jak dlouho se Bohu líbiti bude. Tak také zůstal.

Nemůžeme se do jednotlivosti podivuhodného, pokorného a láskyplného života 10letého pobytu Libermannova ve Sv. Sulpicu pustiti, o všech zkouškách, jež vystál, se rozepsati, o jeho rozmanitém stavu duševním, o prostředcích, jimiž prozřetelnost jej na jeho povolání připravovala. Odkazujeme toliko na důkladné, s láskyplnou péčí spracované obrazy Don Pitrovy.

Přese vši pokoru a skromnost získal si láskou, božským horlením ve zbožných výkonech a milostí, jež z jeho osoby vysvítala, velký vliv na ostatní chovance. Působil s velkou horlivostí uprostřed nich, veda je dobrým příkladem ke zbožnosti. Mezi mladými muži byli tam právě dva, kteří se potom stali základy kongregace, již Libermann založil, dva to muži, kteří nekonečnou touhou práhnuli, oddati se apoštolátu mezi mouchy. Byli to Bedřich Le Vasseur a Eugen Fisserand.

Bedřich Le Vasseur, r. 1811. na ostrově Bourbon narozený, poznal již v mládí bídu černochův a zabýval se se zvláštní zálibou s vyučováním jich. R. 1829. poslal jej otec do Francouzsku, aby tam své vzdělání dokončil. »Buď si, čím chceš,« pravil mu při odchodu, »nikdy však knězem, sice nebudeš již mým synem!« Navštěvoval polytechniku; ačkoli však velká byla náklonnost jeho

ke studiu mathematickému, přece studium to neuspokojovalo ho, nutilo ho státi se knězem, ale zákaz otcův vstoupil mu jako strašidlo před duší. Minulo více let; nepokoj jeho srdce, ustavičný vnitřní boj ohrozil jeho zdraví; konečně odeslal otcí prosebné psaní, by se mohl stavu duchovnímu věnovati, a — bylo mu dovoleno. Vstoupil r. 1836. do koleje sv. Stanislava, a dostal tam tonsuru. Brzy potom přišel do Sv. Sulpice, a to nejdříve do tříd filosofických do Issy, kde se vroucně Libermannovi připojil. Ale zdraví jeho bylo tak zeslabeno, že sám vyznal, že bez zázraku studii skončiti nebude moci.

Eugen Fisserand, jehož jméno podivuhodnou jeho smrtí rozhlášeno bylo, byl synem jakési mouřeninky z Hayty a z mládí již slýchal mnoho o opustěnosti a mravní zpuslosti mouřenínův oněch ostrovů. Často vyslovila matka před ním křesťanskou nevoli proti nešťastným kněžím, kteří do oněch krajín nepřišli, jak se zdálo, ani jako sluhové živého Boha, ani jako tovaryši pekla.

Později, když se duchovnímu stavu byl věnoval, obrátily se naň mocné osobnosti a zapřísahaly jej, aby své spolubratry o tom nesmírném bolu náboženském zpravil. Avšak jeho tělesná slabost byla tak velká, že se pro svůj zvolený stav úplně neschopným zdál. Již při tonsuře byl odkázán, a prosili ho, aby se ve prospěch své duše a cti církevní stavu duchovního vzdal. I šel do La Trappe; než minulo několik měsícův, a byl zase pro svou chorobu nucen i toto útočiště opustiti. Vrátil se zase do Issy, kdež mimo očekávání zase mu místa dopráno. O dva měsíce později přišel Le L'Avasseur do Issy.

V obou seminaristech z mouřeninské krve byla již tedy náchylnost, která je k těmž cílům pudila, společná a dosud tajná touha, která své středisko našla

v obapolném se svěřování Libermannovi, jenž do té doby jich myšlének ovšem neznal.

Divné to cesty božské Prozřetelnosti! Dva seminaristé; jeden jako neschopný od duchovního stavu odstrčen, druhý pochybuje v možnost ukončení svých studií, a pak ubohý akolyta, již 10 let ku svěcení pro nezhojitelnou nemoc nepřipuštěn: to jsou základní kameny, na nichž Bůh svou budovu postaviti chtěl.

V tom čase (1838.) obnovil jakýsi zbožný kněz v Rennes od P. Eudesa založenou a bouří revoluční zaniklou kongregaci »Ježíš a Maria« (Eudistův). Prosil ředitele Sv. Sulpicu o nějakého novicmistra, a ti navrhli mu Libermannu, jehož nemoc v posledních letech řídkěji a slaběji napadala. Libermann přijal návrh a odešel v létě r. 1838. do Rennes, kde pak brzy zvyklým způsobem velmi blahodárně působil.

Téhož ještě roku přišel Le L'Avasseur do Rennes a umlouval se poprvé s Libermannem o apoštolátu u černochů. Vrátil se pak zase do Paříže a dva přátelé svěřili se se svým předsevzetím ctihodnému Abbé Desgenettesovi z U. F., odporučující je modlitbám arcibratrstva. Abbé Desgenettes rád svolil a 2. února 1839. jal se poprvé řečniti ve zbožném shromáždění ve prospěch černochů. Tomu dni děkuje kongregace neposkvrněného Srdce Marie Panny za svůj původ. Le L'Avasseur předložil ředitelům Sv. Sulpicu, pánům Gallaisovi a Piroeulovi, návrh pro novou kongregaci a radoval se, že veskrze byl schválen. Ihned sdělil to s Libermannem, jenž ho v podniku tom podporoval, aniž by se byl nějak vázal.

»... Nepočítejte ani sebe,« psal mu, »ani na svou dovednost; nehleďtež nikoho přemluviti, nic nekvapte; nechte domácího pána jednatí, neboť jeho jest dělníky si voliti, jež chce poslati. Jest nyní vaší velkou úlohou, abyste se pokorili,

že jste svými nedokonalými návrhy a podniky velkou překážkou záměrům jeho milosrdenství k ubohým duším. Nepozbývejte odvahy překážkami, jež se Vám činí, ani předhůzkami a klamnými soudy, jež se Vám a Vašemu si počinání vyrčeny jsou. Ve všem, co činiti budete, budou Vás míti za tupohlavé, nerozumné, za pyšné a tisícero podobných krásných věcí o vás povídati budou. Ano i ctihodní muži neschválí Vaše počinání, budou je haniti a řeknou, že to nezralá myšlénka, pošetilost, že se nedá provésti; neboť tak posuzují i nejrozumnější a jinak dobře smýšlející lidé, vidíli po lidském názoru nepřekonatelné překážky. Nepozbývejte však ani na okamžik myslí. I kdyby se Vám nejzbožnější a nejrozumnější lidé protivili, trvejte ve svém předsevzetí před Bohem; neboť kdo vnitřního povzbuzení božího k podobnému dobrému dílu necítí, budou mysliti, že úmysl Váš jest nemožným. Proto jest Vám vždy se přidržeti Pána s velkou pokorou a láskou, nechajíce jej více činiti. Následujte vnuknutí, jež Vám dá ve vsí laskavosti a ochotě, v pokoji, v lásce a v nejhlubší pokoře Vašich srdcí . . .

Libermann poznal brzy v návrhu obou seminaristů dílo boží; nevěděl však, že i jemu na díle tom spolupůsobiti bude. V zapření a pokoře čekal, zjevenalí mu bude vůle; jakmile však poznal vůli boží, ihned dal se na cestu, již mu Bůh ukázal, ačkoli své přirozenosti násilí činiti musil. Poznáv hlas boží, že se má díla obrácení černochoů účastniti, bylo ho přece ještě tajno, že celé dílo má vésti. Poznáv zřejmě prst boží, poslechnul, přece však vždy toužebně se oddával osamocenému a rozjímavému životu; zdálo se mu, že jen tak může naléztí pokoje duše a doufal, že ho Bůh na vždy radosti té nezaví; bojoval proti překážkám a nesázím, jež každému novému dílu nastávají, ačkoli srdce mu

pukalo a on pod tíží naň vloženého břemena úpěl a Pána se slzami o jiný život prosil, než do jakého nyní stržen byl. Touha po samotě, již v srdci vždy cítil, způsobila mu vždy předhůzky na cestě, již ho Bůh vedl. V řídkých okamžicích zbavil se touhy své a poznal vůli boží; než tma přikvačila zase brzy a s ní nové nepokoje. obavy, muky, vlastní přání, ano i pochybnosti.

Na podzim roku 1839. přišel pan z La Bripière, výtečný chovanec ze Sv. Sulpicu, jak nadaný, tak zbožný, který se s převelkým nadšením k dílu obrácení mouřeninů přidál, do Rennes, a pobyl tam téměř 2 měsíce v domě Eudistů.

»Dovedný pozorovatel,« praví životopisec Libermannův, »ihned pravil Libermannovi, že není tam na určitém místě, že ústav Eudistů pro jich záměry není vhodný, že se naskytují ustanovení, jež teprve časem, modlitbou a zralým uvážením určiti jest. Libermann vždy se zdržoval, aby jistého znamení božské vůle vyčkal. A to se mu naskytló 28. října, na den sv. Šimona a Judy. Jako bleskem viděl předznačenou si cestu do Říma. Hned na to odešel z Rennes, opustil noviciát, a nemaje ničeho, vydal se do Říma. V Lyoně, kde se s P. La Brunièrem sejiti měl, bylo mu více týdnů čekati, a tam již musil zkusiti, co ve psaní Le Lavasseurovi vyjádřil. Svému bratru a švakrové do Strassburku psal z Lyonu:

» . . . Překvapí Vás psaní mé, v Lyoně datované. Jest vskutku nepředvídanó a minulého roku bych toho nebyl očekával. Oddejte ducha a srdce své Pánu a nesudte, aniž zkoušejte toho v duchu světském, neboť byste se pro mne snad mnoho rmoufili. Patřili však ná to budete v Bohu, nebude vám nesnadno, upokojiti se nadé mnou a konečně pocítíte skutečnou vnitřní radost. Přeji si, abych Vám zevrubně říci mohl, jak se věci mají, ale dobrý Bůh toho nechce;

musím tedy mlčeti. Vy pak musíte se uspokojiti, trvající v nejistotě. Opustil jsem Rennes na vždy. Jest to velkým nerozumem, nekuli nesmyslem v očích těch, kdož věci ty podle světa posuzují. Měl jsem tam jistou budoucnost, výživu, ano i čestnou existenci. Ale běda mi, kdybych jen o to namáhati se chtěl, abych zde na zemi jen ku své zábavě byl, abych zde ctěn a vážen žil! Milí přátelé, pamatujte jen na jedno: Země pomine. Život, který na ní vedeme, trvá jen okamžik. Tlilí tělo naše v hrobě, pak jest zcela lhostejno, žilili jsme před tím pohodlně nebo ne. Naše věčnost nebude pak šťastnější, křesfanská, Bohu a toliko jeho oslavení oddaná duše musí na pohodlí nebo strasti, česť anebo potupu, jako na ničemné nebo zcela lhostejné věci hleděti. Proč bych si přál na zemi pohodlnějšího života, nežli z lásky k sobě? Oddejme se lásce k Ježíši a ne samolibosti. Buduli po celý čas, který jestě zde na zemi nešťastné své tělo vléci musím, všemi možnými zly tížen, což na tom, když jen Bohu náležím a jemu z lásky sloužím? A co je vhodnějším kříže, nedostatku, trampot a strasti k tomu, aby mohl člověk život lásky vésti?

»Rennes jsem opustil: nemám již človíčka, aniž jakého tvora na zemi, na nějž bych důvěřovati mohl. Nemám ničeho; nevím, co se mnou bude, jak budu moci žiti. Budu vésti život opovržený, zapomenutý, nepovšimnutý, ovšem po mínění světském, ztracený život. Budu haněn od většiny lidí, již mne dříve ctíli a si mne vážili; budou se mnou snad zacházeti jako s nesmyslným, pyšným; budu zneuctěn a snad i pronásledován!! A kdo má mně též býti na zemi útěchou? Jsem tedy skutečně ztracen, nešťasten pro celý život? Milí přátelé, poznejte, že máme Otce na nebesích, velkého a milování hodného Pána Ježíše, a mocnou

matku, kteří nikdy těch neopustí. kdo se jim slepě oddali, aby pro jejich česť působili.

Nemějte tedy strachu o mne; reete, že jsem nejšťastnějším na světě, poněvadž mám samotného Boha, Ježíše a Marii. Jsem již všecek v nebi, zatím co ještě na zemi žiji. Libili se Bohu, abych tuhý, zarmoucený život vedl. tím lépe! Dá mi svou sílu a svou lásku, toho je mi zapotřebí! Všecka má naděje jest v Ježíši a Marii, a ti musejí též vaši všeckou nadějí býti...«

Konečně odcestoval a sešel se s p. La Brunierem v Marseille. La Brunière byl z rodiny vznešené, synovcem biskupa mendského, byl podjáhmem a mohl při svém vynikajícím duševním nadání skvělé budoucnosti se těšiti. Bylo mu mnoho překážek překonati, než se mu podařilo ode všeho se odtrhnouti a své horoucí touze povoliti. Oba poutníci přišli do Říma. Než La Brunière se ve svém očekávání sklamal; jeho cílému, živému a ohnivému duchu dílo Libermannovo pomalu prospívalo; vrátil se do Francouzka, a roku 1845. zemřel smrtí mučnickou.

Tak Libermann osaměl. »Nesnáze jsou velké,« psal, a »možná budou ještě větší. Avšak kdyby se v církvi jen snadné věci podnikati směly, co by z ní bylo? Sv. Petr a sv. Jan byli by dále rybařili na jezeře tiberiádkém, a sv. Pavel nebyl by odešel z Jerusálema. Chápu, jak člověk, jenž v sebe důvěruje a na své síly počítá, překážkou zastaviti se dá; ale když jen na svého milého Pána počítáme, které překážky můžeme se obávati? Zastavíme se jen, když jsme se ke zdi dostali. Pak čekáme trpělivě, až zase nějaké východistě nalezneme, a jdeme dále, jakoby tam nikdy nic nebylo.«

K takové zdi se však příliš brzy dostal. Bez odporučení přišed do Říma, zůstal po odcestování svého druha bez

rady, bez přítele, bez ochrany. Žádný z jeho kroků neměl výsledku, dožil se pokoření všeho způsobu, opovržení, potupy a posměchu, ano i od takových, u nichž lepšího se přijetí nadíti mohl a správnějšího dorozumění. Svěřil se P. Rozavenovi. P. Rozaven jej pokojně vyslechl, káral však potom jeho nerozmyslení, v němž jen jakousi veselou dumu spatřoval, a snažil se jej z toho uzdraviti, co jen pýchou zakladatelskou nazýval.

»Myslíte, co to,« ptal se ho, »v tak bídném stavu spolek založiti?« Libermann odpověděl: »Co pak měl sv. Ignác, zakládaje svůj ústav?« »Měl jen svůj vak a svou kázeň, a vizte, jak se jeho tovaryšstvo má. Není Prozřetelnost dnes táž? Spoléháje se jen na ni, dostačím si úplně.« Též jiné námahy minuly se s výsledkem. Obviňovali ho, že přišel jen, aby důvěru sv. Otce obelstil, chtěje přes svoji nemoc svěcení dostati, a zůstává prý tam jen z lidských pohnůtek tak dlouho, aby toho došel.

Libermann nepozbýval však ani myslí, ani svého obvyklého klidu a radosti, ačkoli žil v největší chudobě a často nouzi a bídu trěl.

Spracoval pamětní spis, v němž své a svých přátel záměry vysvětlil. On a jeho přátelé chtěli společně žiti, jako misionáři, pod dozorem apoštolských prefektův a vikářů pracovati a s poslušností ke zvláštnímu představenému v chudobě žiti, zavázati se sliby přímo od Říma chtějíce záviseti a od sv. stolice na misie posílání býti, a vždy pod pravomocí kardinála prefekta propagandy zůstati. Spis ten podal tajemníku propagandy. Odpověď zněla, že musí býti nejprve knězem, nežli se co v té příčině státi může.

Nemoha na to ničím odpověděti, a nevěda již, co činiti, trval jen na modlitbách a stálém s Bohem míru a lásky zacházení, přerušuje toliko skutky víry skutkem lásky. Vypravoval stanovy kongregace, pro niž jen jméno »misionáři svatého Srdce Marie Panny« našel, a připojil hned k nim poznámky a výklady; mimo to napsal komentář sv. Jana, jenž se nám bohužel jen částečně zchoval.

Hle, tu najednou co se zdálo, že mu bude vši naděje v dobrý výsledek se vzdáti, spadla zeď, u níž Libermann byl stál.

(Příště dále.)

Papež a svět.

Blízké slavné jubileum sv. Otce Lva XIII., které veškerým světem katolickým jako rodinná slavnost slaveno bude, vzbuzuje v myslí věrného katolíka rozličné myšlenky a v srdci jeho rozličné pocity. Jest to jednak radost nad vzácným darem a milostí boží, která vetchého starce na trůně papežském silí, tak že nad skutky jeho veškerý svět právem žasne, a která mu řídké radosti popřává dočkatí se padesáté ročnice posvěcení na kněze; jednak však jest to

bolest nad bezprávím, které mocí světskou učiněno bylo posvátnému stolci Petrově, nad nehodným a nedůstojným stavem vrchní hlavy církve naší, která u vlastním domově není jista před urážkami zrna nejsprostšího. S jedné strany působí s papežem milost boží — toť zřejmo každému, s druhé strany však staví se proti němu moc satanova. Jaký to boj! Jak asi dopadne?!

Katolík nemá se báti o papeže! Na skále stojí církev Páně a brány pekelné

ji nepřemohou, a církev nelze si mysliti bez papeže; vždyť by tělo bez hlavy neobstálo. Pokud tedy církev pevně státi bude — a Syn boží zaslibil církvi své trvání až do konce světa — potud nepohne se ani stolice sv. Petra! Papežové sice umírají, ba mohou i pronásledování a vraždění býti, avšak papežství nevyumře, dokud nepřijde Pán k soudu!

Smutný je stav nejvyššího kněze našeho, krutý je boj, jež s ním vede zloba i nevěra lidská; všude se podpaluje odpor a zášť proti Římu; avšak to vše není nic nového, to vše již bývalo. Celé listy dějin starých i novějších popsány jsou utrpením stolice papežské, ba i krví celé řady papežův. A hle, co nám hlásají? Čím těžší a valnější bývaly útoky, tím jasnějším leskem zasvítla pak sláva stolice posvátné. Dějiny osmnácti věků dosvědčují pravdu slov Spasitelových: »A brány pekelné ji nepřemohou; neboť já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.«

142 Na trůně světovládného Říma, kamž poklady téměř veškerého světa se snažely, seděli za času vzniku církve naši mocní císařové, všechněm končinám starého světa velice. A ti první pozdvihli boj proti prvním nástupcům sv. Petra. A boj tento nebyl krátký — planul po celá tři století, nejlítěji se jev v desaterém krutém pronásledování křesťanů. V podzemních chodbách (katakombách) shromažďovali papežové věrné ovce Kristovy kolem sebe, posilující je v boji a připravující je ku smrti mučnické. Zlo-pověstní tyraní na trůně pohanského Říma, jako Nero, Decius, Dioklecián doráželi na stádece Kristovo celou mocí svou. Po tři sta let vlečení bývali papežové z katakomb jeden po druhém a umírali smrtí mučnickou. Ani jedině rámě nepozvedlo se na jejich obranu, ani jediný meč nebyl tasen proti jejich nepřátelům; a hle, pohanský Řím klesl, zmizela sláva

trůnu císařského, z podzemních skrýší však vyšel papež, hlava církve, jako vítěz, aby na rumech starého Říma utvrdil vládu ve jménu Páně a odtud aby vévodil a žehnal národům.

Několik století minulo v pokoji; tu však nastalo mocné hýbání a stěhování se národů. Pod tímto proudem nejvíce trpěla Itálie a v ní zase papežský Řím. Barbarští vůdcové Alarich, Geiserich, Atilla — bič boží — hubili, pálili a vyvraceli vše, co kvetlo ode dnů starodávných. Najednou lehl Řím popelem, avšak stolice Petrova neshořela nikdy, stojíc uprostřed požárů; ba sám divoch Atilla u vítězném pochodu sklonil meč svůj (r. 451.) před papežem Lvem I., kmetem to, provázeným několika bezbrannými kněžimi. I z těchto bouří, v nichž tak mnohý trůn světský smeten byl s povrchu země, vyšel papež bez pohromy, ba trůn jeho duchovní moci získal pevnějšího podkladu.

Nedlouho potom vzplanula nová pochodeň války, a sice od východu z pouští arabských (r. 622.). Mohamed, domýšlivý a falešný prorok, založil novou víru, Islam, kterou nejen sám, nýbrž i horliví nohsledové jeho nikoli hlásáním, nýbrž mečem a ohněm po světě rozšiřovali. Rychlostí blesku rozlétali se apoštolé liché nauky této, tu na koních, tam na lodích, po všech končinách země; pod jejich mečem klesaly říše, bořily se trůny, chvěl se veškerý křesťanský svět. A hle, stolice Petrova neklesla, papežský Řím přečkal islamský Bagdad, papež s holí pastýřskou přečkal mocné sultány a chalify, kteří žezlem svým veleli milionům. A co se stalo z Islamu? Dostoupil vrchole slávy své, a nyní klesá hloub a hloub, tak že panovník jeho, sultán turecký, na posměch jest ostatním mocnostem a toliko řevnivostí jejich udržuje se tento »chorý muž« posud v Evropě. Čeho Islam dosíci chtěl, totiž zničití církve křesťanskou, zničití papežství a vše

naukou vlastní naplniti, toho nedosáhl: církev a papežství přečkalo i slávu jeho i moc nejvyšší, přečká zajisté i jeho pád.

Avšak ještě truchlivější doby nastaly jak církvi, tak i papežství. Kolem konce prvního tisíciletí vznikly tuhé boje s císaři a králi římsko-německými; synové pozvedli se proti Otci křesťanstva, z jehož rukou předek jejich, Karel Veliký (r. 800.) korunu císařskou byl obdržel. Bujnost moci světské litě dorážela na moc duchovní náměstka Páně, a jeden z nejslechetnějších papežů, Řehoř VII., jenž otcem snažil se býti všem, jenž celou duší horlil pro dobro církve i národův, u vyhnanství strádati a umříti musil. Významná jsou poslední slova tohoto bojovníka za pravdu a právo: »Miloval jsem spravedlnost a nenáviděl jsem nepravost; proto umírám ve vyhnanství.« († v Saelerně r. 1085.) Rek tento, sehnáný s trůnu papežského, sice zahynul zlobou nepřátel, ale věc, již hájil, zvítězila, a papežství ale věc, již hájil, zvítězila, a papežství pozvedlo se smrtí jeho a stalo se ochranným hradem utiskovaným národům.

Od té doby však málo let uplynulo v klidu a pokoji. Neboť divokým útokem hnali proti papežům a stolici Petrově tu nějaký zpronevěřilý mnich anebo kněz, na př. Arnold z Brescie, jenž lid římský tak proti papeži poštal, že Lucius II. kamenem zabit byl a Eugen III. z Říma utéci musil (r. 1144.). Viklieff anglický a jeho stoupenec náš český Hus a Jeroným, kteří veškerý národ proti papeži poštal.

Nejvíce však zuřil proti papežství nešťastný mnich augustinian Luter, zakladatel neblahého protestantismu (1517.). Jeho řeči a spisy překypují hanou na papeže kydanou, a zvyk tento tak se mezi protestanty zahrnil, že není tak snadno nalézt knihy od nich sepsané, kde by vrchní hlava církve naší nebyla tupena a hanobena způsobem nejsuro-

vějším. A přece, ač velikou ránu zasadil Luter církvi i papežství, přečkala stolice Petrova i tohoto nepřitele; a ačkoli se zdálo, že podlehne návalu protestantismu, trvá přece dosud v síle nezložené, kdežto sám litý nepřítel — dilo Lutrovo — se pomálu rozpadává.

A což pohlédneme-li na svět učený, jakých tu útokův učiněno bylo již na víru, církev a papeže! Ačkoli všechna věda skoro bez výminky v církvi pěstována byla a takorka z církve vyšla, přece mnoho nepřátel vyšlo z tábora učeného. Vzpomeňme jen ve století minulém na Voltaira, bezbožného tu mudrce, a všechny jeho souspřežence francouzské, mnoholi jen ti vychrlili zástě a hany na posvátnou hlavu papeže! Vždyť zamilovaným pořekadlem Voltairovým bylo: »Zničte tu zlopověstnou,« t. j. církev katolickou i s hlavou její, papežem římským. A ku zničení tomuto vše směřovalo.

Hrozná revoluce francouzská sesadila Boha a na místo jeho dosadila nevěstku, prohlásila náboženství křesťanské za státu nebezpečné a papeže za největšího nepřitele. A lépe nebylo ani za Napoleona, jenž revoluci sice potřel, názory její však do sebe vpil. V Římě usadila se vojska francouzská, papež Pius VI. zemřel na útěku (r. 1799.) a Pius VII. držán jest v zajetí Napoleonem v Savoně od r. 1809. až do r. 1814. Nezdáloli se tehdy, že musí konečně s papežem klesnouti stolice Petrova, na místě jejím pak že v Římě novou vládu zavede všemohoucí tehdy Napoleon synu svému, králi římskému? A hle, věci se obrátily!

Roku 1814. propuštěn ze zajetí vetchý stařec papež Pius VII., jenž s velikou slávou opět uveden jest na stolec Petrův v Římě, a věznitel jeho Napoleon, spadnuv se závratné výše moci své, jako vězeň nepřátel svých, umořil se hořem na holé, skalnaté výspě sv. Heleny!

Tak vypravuji nám dějiny 19. století! Co tu nepřátel litých a mocných, co tu útoků prudkých a lstivých, co tu rumův a zřícenin vůkol po širším světě! Řím přečkal posud všechny tyto útoky i nepřátele, ze svatého města svého vévodi a žehná papež všemu křesťanstvu.

A chránili a uchránil Pán stolec Petrův po tolika stoletích proti tolikerým protivníkům, zdali třeba se báti, že za dnů našich dokáže zbojnická Itálie, co nedokázali římsí císařové, že dovede fanatismus nevěry a revoluce. čeho nedovedl fanatismus pohanství, Islam, protestantism, totiž z kořene vyvrátiti stolec Petrův?

Avšak není jenom nepřátel, kteří jsou vně, nýbrž jsou také uvnitř — může někdo namítnouti; byliť někteří, kteří, ač měli chránit česť a vážnost stolice Petrovy, životem nedůstojným ji hyzdili. A byť to i pravda bylo, ani tehdy nelze se báti o stolec Svatopetrský. Či snad klesl a zvrátil se, když v desátém století ne vinou církve, nýbrž světáckého panstva římského dosazeno bylo několik nehodných papežův, a kdy vidáno bylo spustošení na místě svatém? Či klesl stolec Petrův a zvrátil se, když ve stoletích XIV. a XV. ošemetnou politikou francouzských králův a mrzkou chtivostí některých nehodných hodnostářů církevních pohoršení na dvoře papežském nutilo národy, žádati za opravu «na hlavě i údech»? Zdali zničilo několik nehodných papežů nebeskou slávu celé řady papežských mučovníků a světců Páně? Dějiny nám na to již dávno odpověděly. Neboť kdyby všechny tyto dávné úhony byly zničily stálost a pevnost sv. stolice, nepozvedali by za dnů našich nepřátelé rámě své k novým a novým útokům na skálu Petrovu. Stolec Petrův trpí sice pod ranami jako skála, když rozčeřené vlny neobsáhlého moře do ní bijí, avšak nezhroutí se. Bůh, jenž jej nedal zvrátit

Neronem, Dioklecianem, Geiserichem, Atilou, Jindřichem, Mohamedem, Napoleonem a Luterem, ochránil jej také od úhon. kteréž uvodily naň mrzkosti nějakého vetřelého Jana neb Alexandra. Pohlédněme jen na dějiny nejnovější.

Od předeslého století zdvojnásobněn jest boj proti církvi i papežství, zejména svobodní zednáři vsí silou a mocí svou — a tato není skrovná — zjevně i potají zapřísáhlý vedou boj proti ústavu božskému. A hle, jaké papeže dal nám Pán, neviditelná hlava naše, v těchto strastiplných dobách? Kdo smí jen jediného prstu pozdvihnouti proti jednomu z nich, kdo smí kteréhokoli z nich viniti, že by nedbal věcí Kristových, nýbrž nájemcem byl stáda Páně? — Pius VI., Pius VII., Lev XII., Pius VIII., Řehoř XVI. — jaká to jména, jací to muži, muži činu, muži slova, muži lásky a mučeníctví! A nástupce jejich Pius IX., jehož život a skutky posud nám jsou v blahé, čerstvé paměti. Zdaž nebyl Marianský tento papež okrasou trůnu papežského? Co bylo počátkem vlády jeho? »Odpustění vinníkům.« Co vedlo všechny jeho kroky? »Milosrdenství a láska ku každému.« A co sklídl za to? Vyhnan byl revolucí a vzpourou krvavou, svázány mu ruce, aby nemohl volně vykonávati vznešený úřad velekněze. A konečně vzat mu poslední zbytek majetku, jenž po patnácte století právem mu náležel, vzat mu i Řím a on ve vlastním městě odkázán jest na jediný dům, z něhož mu nelze vykročiti, aby nebyl tupen a hanoben od luzy nejsprostší. A co činil Pius IX.? Trpělivě nesl těžký kříž a pod křížem tímto modlil se za blaho a spasení lidstva. Trpěl, avšak neklesl.

A co máme říci o důstojném jeho nástupci, nejmilejším našem jubilantu, papeži **Lvu XIII.**? Zdaž neleží před námi slavné skutky jeho, jichž tolik

vykonal již za poměrně krátkého devítiletého panování? I zarytí nepřátelé nemohou upřít Otci křesťanstva moudrost nejvyšší, úctu před jeho bezúhonným životem, před jeho mravenčí pilností a láskou ke pravdě a právu.

Jakožto velekněz a první hlasatel víry horlivě se stará o rozšíření krá-

lovství božího na zemi misíemi. V Římě samém založil různé vychovávací ústavy misionární, na př. pro Armény a Alžírý v Africe. Jelikož vláda italská zabráním nemovitých statků Propagandy ústavu tomuto ruce svázala, nešetří svatý Otec milionů, jež mu láska věřících halěrem Petřským poskytuje, na podporu misí

žamořských, kde školy zakládá, kostely staví, církevní řehole uvádí, zkrátka, země dříve barbarské křesťanskou osvětou oblažuje. A hle, Pán nejvyšší žehná jeho dílu, neboť přináší hojného ovoce. Celý kmen Arménův, odtržený od jednoty církve již před několika stoletími, spojuje se s církví katolickou; slovanští národové na Balkánu, dříve rozkolníčtí, obracejí

tvář svou ke stolci papežskému a putují do Říma. A sv. Otec miluje Slovanstvo, tuší velikou jeho budoucnost, a proto s radostí povznesl úctu našich sv. věrozvěstů Cyrilla a Methoda po všem světě katolickém. (30. září 1880. encyklikou »Grande munus.«)

Ve Škotsku zřízena péčí jeho nová hierarchická místa, šestero biskupských

stolců, v Číně i Japanu hlásána je svobodně víra naše, ba i ve stálé spojení vešly pohanské říše tyto se dvorem papežským.

A což uvázímeli pili jeho o upevnění pravých zásad katolických u společenském životě v Evropě, tu teprve seznáme blahoploдную jeho činnost. Rázně vystoupil proti znesvěcování svátosti stavu manželského. Předpovídá neblahé účinky civilních sňatkův a nebezpečí, které z nich lidstvu hrozí. Napomíná vlády, aby dbaly posvátnosti sňatků manželských a nezamítaly pomoci církve. (10. února 1880. encyklikou »Arcanum.«)

Ujímá se křesťanského vychovávání mládeže a varuje před svůdci, kteří jinochy v tenata bezbožectví a nemravnosti lákají. (25. března 1879.)

Zmužile vystoupil hned krátce po svém na papeže zvolení proti bezprávím, které se světskou mocí dějí stolci sv. Petra, proti pohanům, jimž vydána je hlava církve v samém Římě, a oznámil, že v tomto chledu úplně vstoupí ve šlépěje papeže Pia IX. (21. dubna 1878.)

Sv. Otce nezůstalo tajno, odkud hrozí veliké nebezpečí víte, církvi a křesťanským mravům, z tajných totiž spolků, zejména ze spolku svobodných zednářů. Za tou příčinou vydal encykliku (20. dubna 1884. »Humanum genus«), v níž odhaluje pikle spolků tajných a plynoucí z nich jed, jenž nynější společnost lidskou rozežírá a kazí. Napomíná vladaře světské i biskupy, aby vši silou proti zlu tomuto bojovali, křesťanských prostředků se chápajíce. Encyklika tato vzbudila po všem světě veliký obdiv — u nepřátel ovšem veliké rozčilení a zlost.

Věda pak, že svornost křesťanských panovníků jest nejlepší zárukou všeobecného míru, tento pak že je základem jak církve tak státu, vydal sv. Otec zvláštní list, v němž panovníky otcovsky napomíná, by základem vlády své učinili

nadzemské zákony boží a užívali milosti krále králů, tak že sobě i národům svěřeným nejlépe poslouží. (29. června 1881. encyklikou »Diuturnum.«) Sám skutečně mír zachoval moudrým rozhodnutím pře Karolinské ostrovy mezi Německem a vládou španělskou. (31. prosince 1885.)

I na poli vědy posvátné i světské hledí sv. Otec k dobrému působiti. Již v prvním čase vlády své odporučuje co nejvřeleji sv. Tomáše Akv. a jeho soustavu mudrcou zevrubnému zkoumání a jakožto základ teologických studií. (4. srpna 1879. »Aeterni Patris.«) K účelu tomu nařídil nové, úplné vydání spisu tohoto velikého mudrce církevního. (18. ledna 1880. »Placere nobis.«)

Aby pak přestaly třístaleté předsudky a lži ve spisech dějepisných, proti církvi katolické svědčící, a pravdě se na jádro přišlo, otevřel svatý Otec velkodušně knihovnu a archiv vatikánský dějezpěčům všech národů, věda, že se tímto jak pravdě tak i vážnosti církve i svaté stolice velice poslouží. Skutek tento došel také plného uznání ve všem učeném světě. (18. srpna 1883. »Saepe numero considerantes.«)

I zbožnost lidu křesťanského povznéstí a posvětití jest snahou I. va XIII. K tomu cíli vypsál již dvoje mimořádné »milostivé léto« pro veškerý katol. svět, a sice r. 1879. a 1886., a měsíc říjen zasvětil účtě blah. Panny Marie jakožto královny sv. růžence. (20. srpna 1885.)

I blaho řeholí leží mu na srdci. Tak obnovil v Haliči rusínský řád basilianů pomocí Tovaryšstva Ježíšova, a péčí jeho sjednocen jest i řád premonstrátů zvolením řádového generála po stoleté přetržce. Zvláště pak třetí řád sv. Františka z Assisi těší se veliké péči sv. Otce; neboť již několikrát odporučil rozšíření jeho co nejvřeleji, zejména při 700leté oslavě sv. Františka z Assisi. (17. září 1882. encykl. »Auspicato concessum.«)

Ejhle, jak obsáhla je činnost našeho sv. Otce! Všechny listiny, jež vydal za svého krátkého papežování a které buď pro jednotlivé země nebo pro veškerý katol. svět veliké jsou důležitosti, jest již přes 300, z nichž některé jsme zde uvedli. Zdaž nemusíme se obdivovati neúměrné činnosti a pilnosti kmeta 77letého, sedícího na stoličce Svatopetrském, a zdaž není zde zřejma ruka Páně, která s ním působí? Nuže, co z toho ze všeho pro nás plyne? Jakou útěchu skytá nám slovo Páně a svědectví dějin? Že stolec Petřův neklesne a se neshroutí! — Divoké vlny

ynějších bouří, dorážejíce na trůn papežský, bohdá jenom omyjí, co světem naplaveno, a z bojů těchto vítězně vynikne a slavně vyjde vrchní hlava církve naší; neboť Pán jest s církví svou a tudíž i s hlavou její — s papežem zůstává až do skonání světa!

Otočme jako dítky trůn Otce našeho, modlitbou víry bojujme s Otcem křesťanstva v duchu Páně, a pak s pomocí boží se dočkáme, že rozptýlí se mraky nad Římem a novou slávou zaskvěje se stolička Petrova uprostřed obnoveného křesťanstva. *Bohumír Hendl.*

Požehnaný kraj.

Povídají v celém kraji,
že je dobře býti,
* odkud milý, jasně bílý
Hostýnek lze zřítí.

Přebohatým klasem zlatým
pole tam se vlní,
požehnání se tu sklání,
domy statkem plní.

A lid zdravý, Slovan pravý
k Hostýnu se dívá,
s myslí čilou Matku milou
se Synáčkem vzdává. —

Až k Hostýnu zrak všech synů
vlasti zirať bude:
zkvete Haná požehnaná
po vlastech nám všude.

„Obsor.“ VI. Šč.

Arumugam, vytrvalý princ indický.

(Osudy pokřtěného prince indického, vypravované volně dle zpráv misionářských. — Ostatek.)

7. Nová zkouška.

Dlouho rozvažovali přátelé Arumugamovi, u P. Columbana shromáždění, kam asi zmizel jejich miláček za oné záhadné noci. Z nejistoty vyvedl je pojednou list, došlý z místa, kde Arumugamův otec bydlel, že mladý princ dlí již v paláci radžově. A vskutku bylo tomu tak. Starý bramín umínil si, že prince radžovi dovede, a úmysl svůj vykonal. Shledání otcovo se synem nebylo příliš radostné; Arumugam stál pevně na tom, že se dá pokřtiti, a doložil:

„Jako já stál jsem ve slibu svém a

poznal jsem nauky Brahmovy, tak i ty nyní dostoj slovu svému a neklad překážek žádných mému přesvědčení.“ Po těch slovech opustil komnatu a odebral se do svého pokoje, kde poklekl, aby Pánu Bohu poděkoval za milost, že víru svou neohroženě vyznal.

Radža poznával, že musí jinak si počínati, chceli syna svého při modloslužbě zdržeti. Avšak způsob, kterým by se to nejlépe státi mohlo, dlouho mu nenapadal. Posléze ustanovil se na tom, že bude se snažiti, jednak synovu ctižádnost povzbuditi, jednak zameziti setkání jeho s křesťany.

Spokojen se sebou a svým plánem, odebral se radža k Arumugamovi, objal ho láskyplně a pravil: »Můj milý synu! Poznal jsem nesprávnost svého jednání, že poslal jsem tě mezi bramíny, mezi přetvářeče a lichotníky; poznal jsem též tvou pevnou a mužnou povahu, a těším se z toho velmi. Pročež ti dovoluji, zde v domě jako křesťan žítí a pobožnosti své vykonávati; jen o to tě prosím při lásce otcovské, bys zatím nečinil pohoršení, než strýce tvé podaří se mi uchlácholiti. Nyní však pojď, abychom vesele oslavili šťastný návrat tvůj.«

Radža všemožně se staral, aby slavnost z slavností, pozvání za pozváním následovalo. Často již chtěl otec František Arumugama navštívit a poučit ho o lstivosti radžových, avšak nebylo mu možno, poněvadž Arumugam z radováněk a veselí ani nevycházel, a postupem času vždy více si v nich liboval. Také s jiné strany hrozilo nebezpečí. Princ poznal totiž převahu svoji nad ostatními soudruhy z pohanstva, jmenovitě ohledem vzdělání, a tu mu často napadalo, že by křesťanům i pohanům lépe posloužití mohl, kdyby křest svůj na několik rokův odložil, až by se do dělal vysokého postavení v zemi a získal si přízeň svého národa a anglického mistodržitele. V tomto smyslu psal také otci Františkovi a předložil mu tuto otázku k rozhodnutí. Než odpověď ho nedošla, ježto ji radža zachytil a zničil. Ták zůstal Arumugam v nejistotě. Modlil se sice ještě každodenně, avšak s druhé strany víc a více liboval si v rozkoších a mladických snech, jež v něm tížádosť probouzela. Otec František a ostatní jeho křesťanští přátelé vždy více se o něho báli, a když jedenkrátě okolo pyšně jel na koni v čele lovců, pravil otec František k panu Vinfridovi: »Přítel náš jest nyní v nebezpečnější zkoušce, než na Ceylonu mezi bramíny!«

8. Rozhodná hodina.

Opět uplynul rok a Arumugam dospěl zatím v devatenáctiletého mladíka. Byl právě návštěvou u sousedního radži i s otcem svým, když jednoho dne dva angličtí hudebníci přišli, by hosty radžovy zpěvem a hudbou obveselili. Jaké bylo však překvapení Arumugamovo, když poznal v cizincích přátele své — pana Vinfrida a milovaného soudruha z kollegia. Ihned připadlo mu na mysl, že přináší mu asi poselství otce Františka a proto s napnutím sledoval obsah písně. A nemýlil se: byl to velkolepý žalozpěv patriarchy Jakuba nad ztrátou syna Josefa. Po chvíli zazněly veselé tony jáсотu nad shledáním. Arumugam porozuměl úplně. Vstal a přistoupil k umělcům, žádaje o píseň, již zpívali. Pan Vinfrid podal mu při té příležitosti celý svazek písní a šeptmo poučil ho, že v desce nalezne důležitější zprávy. Když se hosté rozešli, Arumugam ve své komnatě chvatmo zkoumal desky darovaného zpěvníku. A hle! tu malá knižička s nadpisem »Vezmi a čti« (svatý Augustin). A Arumugam nemeškal, četl, četl s rostoucím zápalem útrapy prince indického, jenž prchá z domu otcovského, by vzal kříž svůj na sebe a následoval Krista. Mladistvý princ padl na kolena a modlil se: »Bože můj, děkuji Ti, že's mi ukázal cestu; nastoupím ji hned!« Po té vstal a napsal list, v němž se rozloučil s otcem svým.

Druhého dne strojili se hosté k velké honbě na antilopy a levharty. Arumugam zvolil nejlepšího svého koně a přidal se k lovcům; v houštině však obrátil a hnal koně zpět k zámku, kdež v komnatě otcově položil svůj list, a pak úprkem ujížděl ke svému rodišti. Na honbě byl Arumugam brzy pohřešen. Celý průvod vrátil se na rychlo zpět do zámku, avšak ani zde Arumugama nebylo. List Arumugamův mluvil zřetelně. »Uprchl, uprchl.

ztracen na vždy,« sténal radža bolem schvácen. Tu přiběhli zlomyslní Arumugamovi strýcové a dověděvše se, co se stalo, rychle vsedli na osedlané koně a dali se za ním.

Arumugam šťastně dospěl do kolleje k otci Františkovi. »Otče můj,« zvolal, objímaje svého starého učitele, »zde syn tvůj! Avšak prosím tě, uděl mi hned křest svatý; neboť budu jistě pronásledován.«

»Milý synu!« děl otec František se slzou v oku, »víšli však, co tě očekává, staneš-li se křesťanem?«

»Vím, otče,« vece Arumugam, »vím a jsem ochoten za viru svou trpěti a umříti.«

A když po chvíli pevným hlasem skládal vyznání víry, a ďabla, světa, světského lesku se zřikal, žádaje si slouiti Janem, jakožto miláček Páně, byl otec František tak dojat, že s těži jen pronésti mohl slova obřadná.

Zatím dospěli pronásledovatelé princovi do paláce radžova. Zde ho nenalezli; pročež obstoupili kolleje, kde otec František se zdržoval, dobře věduce, že tu Arumugam jistě dli. Když se setmělo, použil tento tmy a sestoupil do zahrady, by osvěžil na čerstvém vzduchu a zároveň se pomodlil před známou sochou Panny Marie. Když tak klečel, děkuje blahosl. Panně za mocnou přimluvu, byl ze zadu chopen, povalen k zemi, spoután a ústa mu zacpána šátkem; přenesen přes zahradní zeď a v nosidlech s nemalým chvatem zmizel v tichu nočním. Otec František dlouho čekal na svého miláčka, avšak marně. Arumugam beze stopy zmizel; že byl násilím unesen, nebylo pochyby. Na rychlo vyslání sluhové po veškerém okolí, by vypátrali, kam asi lupiči Arumugama zavlékli. Než tito všichni vrátili se s nepořízenou. Avšak podařilo se to Tomášovi, synu vodařovu, který vypravoval, že princ zavléčen do

polozboženého pohanského chrámu, kdež přivázan ke kolu a obnažen bičován. Když pak ke svým katanům pravil: »Raději chci zemříti, nežli Ježíše a milost jeho ztratiti,« tu prý jej chtěli ve svém vzteku zavraždit.

Otec František nemeškal a hledal pomoci na místě spolehlivém — v modlitbě k Bohu. Všecky dítky z kolleje vroucně se modlily za vysvobození Arumugamovo. — Misionář pak odebral se k anglickému gouvernerovi, by oznámil mu přepadení a týráni poddaného křesťana.

Ihned vyslána na rozkaz gouvernerův četa ozbrojených jezdců na řečené místo, by vysvobodili Arumugama či Jana z rukou mučitelův. Otec František s netrpělivostí očekával jejich návratu. Konečně bylo slyšeti dusot koní. Kde kdo spěchal k oknu. Arumugam v náručí jednoho jezdce seděl na koni bled a zkrvácen. V paláci gouvernerově položen na lože a zavolán lékař, který však k nemalému potěšení všech přítomných prohlásil poranění princovo za snadno zhojitelné. Také několik lupičů zajato, a ti by dojistá přísnému trestu nebyli ušli, kdyby jim Arumugam odpustění nebyl vyprosil. Strýcové jeho na rychlých koních unikli. Po několika dnech mohl se již odebrati do kolleje k otci Františkovi, kde se úplně zotavil. Když roznesla se po městě zvěst, že Arumugam, vlastně Jan, již jest zdráv, přišel radža ve smutečním oděvu v dlouhém průvodu ke bráně kolleje, prose, by směl syna svého spatřiti a s ním mluvíti. Jan přišel bled a slab. Jakmile jej radža spatřil, zvolal: »Synu můj! Vrať se ke mně! Odpusť mi! Jen z převeliké lásky k tobě jsem chybil!«

Okamžik byl Jan nerozhodný, pak řekl klidně a vážně: »Otče, odpouštím ti a miluji tě jako dítě tvé, ano vroucněji než dřive. Avšak dnes již přináležím

Bohu, jehož službě jsem se zasvětil. Žij blaze a zachraň duši svou, bych tě jedenkrát v nebi opět spatřil!« Po těch slovech, jež třesoucím se hlasem pronesl, odvrátil se, by skryl řinoucí se slzy, a — brána za ním se zavřela.

Arumugam, vytrvalý princ, anebo jak nyní se zove, Jan, zůstal u otce Františka a připravoval se horlivě ku hlá-

sání evangelia Kristova. Výhod svého vznešeného rodu se vzdal úplně. »Jediná odměna, o níž Pána Boha za tuto obět prosím,« pravil otcí Františkovi, »jest milost obrácení pro mého starického otce.«

»A já doufám, synu můj,« odvětil starý misionář, »že Bůh tuto tvou prosbu milostivě vyslyší.«

K. Iva.

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polsky do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Část další.)

60. Ze všeho, co posud řečeno bylo, jde na jevo, že úcta Božského Srdce Páně pravomocí biskupů po veškerém široším obzoru křesťanského světa schválena jest; ano což velice naší záležitosti svědčí, apoštolskou stolicí nejenom povolena a trpěna, nýbrž přímo přijata a podporována byla. A protož vezmouce na úvahu tolikere slavné a neodvolatelné listiny náměstků Ježíše Krista, máme důsledně za to a tvrdíme bez ustání, že se církevní úcta, jak Božskému Srdci Páně posud se prokazovala a prokazuje, řídí zúplna dle předpisů zákonných. I trváme dále, že prosbami našimi o zvláštní hodinky a mši sv. k uctění Božského Srdce Páně nežádáme, aby se zavedla nějaká pobožnost nová nebo nový nějaký svátek; prosby naše se nesou toliko k tomu, by rozmnoženo a zdokonaleno bylo, co vskutku již stává, a čeho věřící za souhlasu církve sv. co nehorlivěji se ujímali a v životě svém uskutečniti se snažili.

61. Ze všeho toho, jmenovitě pak ze seznamu bratrstev, které tak četně ku cti Božského Srdce Páně zavedeny jsou, jest patrné, jak daleko široko úcta Božského Srdce Páně sahá. Z čehož zřejmo vysvitá:

I. že pobožnost taková nic neobsahuje, co by se právě a spolehlivě pobožnosti protivilo. Nebo kdo by se odvážil tvrditi, že by lze bylo pobožnost na odpor stojící zbožnosti právě po veškeré katolické církvi tak všeobecně pěstiti, od tolika biskupů schválení k ní obdržeti, tolikerymi řeholemi přijatu býti a s životem tolikerych národů spojití? Věru, takového cosi bez patrné potupy církve Páně Kristovy nebylo by možná ani si pomysliti, tím méně vysloviti. Pročež spoléhajice jediné na to, že v souhlasu s církví sv. jednáme, troufáme si úctu Božského Srdce Páně proti všelikým útokům uhájiti. Nechať nám odpůrcové namítají; cokoli se jim líbí: máme za to, že všechny námítky jedním rázem odmeteme a důkladně vyvrátíme, a to pouze dokládajice se svrchu jmenovaného seznamu. Jenom ještě tuto kratičkou vysvětlivku, která arci spočívá na nauce neproměnné, na čistotě a bezúhoně mravní v církvi sv., přiložíme. Jestli zhola nemožná věc, aby velká část církve Kristovy v souhlasu s biskupy a apoštolskou stolicí samou veřejně nějakou pobožnost na odpor stojící zbožnosti právě pěstovala. Než právě z předloženého seznamu jest na jevě, že úcta Božského Srdce Páně vskutku velkou částí církve

sv. v souhlasu s biskupy a apoštolskou stolicí samou veřejně pěstována byla: jest tudíž zhora nemožná věc, aby pobožnost k Božskému Srdci Páně pravé zbožnosti na odpor byla. S jedinkou touto jasnou, prostičkou a každému snadno pochopitelnou odvetou jako nepronikavým štítem ozbrojení odražíme a otupujeme všechny šipy, jaké za minulých dob proti pobožnosti Božského Srdce Páně namířeny byly. Avšak z odpovědi této vychází též jako samo sebou na jevo, jakou cestou opravdu a důkladně i rozhodně všechny obtíže odstraniti a rozpaky rozpáčiti čili rozluštili se dají.

62. Zřejmo 2. z toho vysvitá, že úcta Božského Srdce Páně netoliko zdravé pobožnosti nijak se nepřičí, nýbrž v pravdě zbožna a bohumila i svata jest. Neboť jestliže se pravé pobožnosti nepřičí, pak jest zajisté zbožnou, bohumilou a svatou. U věci té není mezi oběma nic třetího; co by se namítati mohlo.

63. Z toho vysvitá 3., že jsme ve svých prosbách o rozšíření a zvelebení úcty této úplně oprávněni, aby totiž hodinky církevní a mše sv. na svátek Božského Srdce Páně povoleny byly; a tyto prosby naše může posvátná kongregace najisto a zcela dle pravidel opatrnosti vyslyšeti. Smějili pak prosby naše najisto a dle pravidel opatrnosti vyslyšány býti: nuže, poměry, v nichž žijeme, a doklady, na které se ve prosbách svých odvoláváme, dodávají prosbám našim, že jsou naskrz výhodné, ba i potřebné. Zajisté kdo bedlivě okolnosti a pohnutky ku prosbám našim uváží, uzná, neváháme to říci, že asi nikdy nebyly tak naléhavé, ano i nutkající, jako za dob našich.

64. Zdá se nám tudíž, že prosby naše ani nemohou býti oslyšány, a to proto, že dle svrchu uvedeného § 6. č. 42. nežádáme, aby nějaká nová, neslychaná, nepovědomá a pochybná pobožnost teprve v církvi sv. se zaváděla, nýbrž toliko, aby se pobožnost k Božskému Srdci Páně dávno již stávající a všude rozmanitě již pěstovaná rozšířila a zvelebila. Že pak nejsvětější Srde Ježíšovo svaté a vši úcty hodné jest, nikdo přece v pochybnost uváděti nemůže. I snášíme žádosti a velmi doléhavé tužby prosebníků četných, aby zvláštní hodinky a zvláštní mše sv. povoleny byly tu proto, že pravomocí posvátné kongregace vylučně přísluší.

65. V římsko-katolické církvi měl po všechny věky neustále se udržující obyčej, že spravedlivé a oprávněné prosby a tužby jednotlivých obvodů církevních, co do svátků, vezdy milostivě vyslyšány byly; jmenovitě však tu, jednaloli se o zavedení svátků nebo hodinek církevních k uctění Krista Pána, tak že podobné svátky a hodinky nikdy odepřeny nebyly. Ano, tak jest. Nahlédneme do památných knih římských, kde všechny veřejné listiny uloženy jsou. Máme za to a usvědčeni jsme, že ani jednoho případu se nenajde, kde by římsko-katolická církev žádost o svátek aneb officium k uctění Krista Pána byla odepřela. Ano spíše vidíme, že sama k uctění veškerých tajemství Páně Kristových, od prvopočátku jeho Početí až k Nanebevstoupení, svátky s patričními officii stanovila, jako jsou svátky a officia k uctění Vtělení Páně, Příští jeho, Narození, Obřezání, Zjevení, Obětování ve chrámě, Útěk do Egypta, sv. Dělství, sv. Křestu, Veřejného učení, Proměnění, přehořkého Utrpení, Smrti, Vzkříšení, Nanebevstoupení. Mimo tyto přední svátky velké povolila ještě mnohé jiné rozličných druhů a jakostí, které během času k uctění božského Vykupitele schváleny byly. Zaslala se na př. žádost o svátek a officium k uctění Božího Těla, a vyplněna byla. Zaslala se žádost o svátek a officium k uctění 5 ran Krista Pána a svoleno ihned. Prosby se přednesly o svátek a officium nejsvětějšího Jména Ježíš a vyslyšány jsou; rovněž o svátek a officium

k uctění sv. kříže, jednotlivých nástrojů umučení Páně, ano všech, co se jakkoli na osobu Krista Pána vztahuje anebo dotknutím jeho posvěceno bylo, aby se takto památka na ně zachovala a srdce věřících na ně patřících a je zevně uctívajících láskou a zbožností k nejlaskavějšímu Ježíši se roznítila. Všecky tyto svátky, pravím, byly žádány a římsko-katolickou církví povoleny dle obyčejně stálého a trvanlivého, a to ne jednou, na prosbu snad jednoho jediného okresu církevního, jednoho jediného některého řádu.

66. Než prosby naše o svátek Božského Srdce Páně mají za předmět téhož Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista; jestiž předmět bez rozpaků mezi všemi stvořenými bytostmi nejvýtečnější, nejsvětější a nebožtější; předmět obsahující nejhlubší tajemství; předmět nejslechetnější a nejvelebnější, jaký kdy asi věřícím k uctění představen byl; předmět co do srdce lidského nejsladší, nejmilejší a nejspasitelnější; předmět k obnově lásky Pána našeho Ježíše Krista nejmohoucnější, který zajisté velmi účinně přispěje, aby se Kristu Pánu ve velebné Svátosti ukrytému povinná úcta vzdala. Za tento, pravím, tak významný, tak sladký, tak milý svátek skládáme dnes prosby; a není to jedna nebo dvě diecése, jeden nebo dva kraje nejsou to, co žádají; jestiž veškerý okrsek křesťanský prosebný, jedni touží v útrobě srdce svého, druzí přednášejí nahlas a v pokorných prosbách přání svá, která tuto k nohám apoštolské stolice skládáme. Aby se však, co jsme tuto pravili, za nějakou přehánku s naší strany nepovažovalo, nechať se otevře Summar. č. 9. a 10. a každý se o tom přesvědčí. Tam najde prosebné listy knížat, seznam kardinálův, arcibiskupů, biskupů, kapitol a jiných znamenitých osobností, které se vlastní rukou jak ve jméno své tak ve jméno národů svých vroucně o svátek Božského Srdce Páně u sv. Otce doprosují.

67. Ejhle, o svátek nebo svěcení svátku se ani vlastně nežadá: tot již máme. Tolikráte už na svátek poukázáno bylo, že na bezčetných místech buď na povel buď s povolením biskupů zaveden jest. Prosby naše se nesou toliko ke zvláštním hodinkám a mši sv. pro onen den sváteční, který obecně jest zaveden. A nesou se za tou příčinou, aby se svátek zbožněji a jednomyslněji slavil, aby takto jednotlivé diecése svou poddanost apoštolské stolici tím více na jevo dáti mohly, aby se tím spíše různá officia k Božskému Srdci Páně v jednotlivých krajích urovnati a dle předpisů římsko-katolické církve zařiditi mohla, by národové stolici apoštolské podrobení na svátku od sv. církve zřejmo schváleném s tím větší radostí a horlivostí podilu brali, aby konečně sliby magistráty městskými Bohu učiněné věrněji a dokonaleji se plnily. Kdo by se odvážil, maje na mysli všecky tyto okolnosti, pomysliti, že by římsko-katolická církev, která tak ochotně svátky a officia k uctění Pána našeho Ježíše Krista i tu, kdy jí tak závažné pohnutky nenutkají, připouští; že by, trvám, církev sv. římsko-katolická prosbu, která na tak závažné důvody spoléhá a od tolika a tak výtečných mužů se klade, zamítnouti mohla? Nikoli; takového cosi nám ani na mysl nepřijde, ano jsme přesvědčeni, že zajisté z obvyklého a stálého jednání nevybočí.

68. Obáváme se tím méně, že by se to státi mohlo, poněvadž ještě jiné důležité ohledy se jí na oči staví, kterými prosby naše tím více odůvodněny a ve svém odůvodnění stvrzeny jsou.

A. Rejzek T. J.

Podivuhodné události ze života apoštolského kněze.

(Část další.)

Máti boží divy tvoří, tak můžeme vším právem zvolati, povážímeli, co již po tolik století Matička boží Maria křesťanstvu vůbec, ctitelům svým pak zvláště byla prokázala a dosud prokazuje. Či koho jest tajno, jaké divy stávají se každodenně v Lúrdcích před očima tisíců lidí tu se modlících anebo ze zvědavosti sem přišedších? Kdož může sčítati ona dobrodiní, která nejsv. Panna ustavičně rozdává těm, kteří k ní s důvěrou volají, o nichž však nikdo neví? A proto není třeba se diviti, jestliže slyšíme, že v životě apoštolského kněze, jakým byl Don Bosco, na přímluvu Pomocnice křesťanů staly se tak podivuhodné události, kterýchž upříti nelze, a které pocházejí z hodnověrných úst důstojného kněze, jemuž svěřeny byly přátelským způsobem. Doufáme, že naši milí čtenáři a čtenářky zase budou rádi číst, co jim tuto podáváme krásného o vroucném ctiteli Pomocnice křesťanů.

Zlatý náramek. Bylo to 24. května 1878, právě na slavnost Pomocnice křesťanů, když přišel mladý důstojník do oratoria sv. Františka Saleského. V obličejí vyznačena byla hluboká bolest a hlas jeho se pohnutím trásl. »Velebný pane,« pravil k Don Boscovi, »má manželka jest již několik měsíců nemocna, těžce nemocna, bojíme se již, že každou chvíli nám umře. Já bych ji nerad ztratil. — Pán Bůh nebude ode mne žádati této veliké oběti — prosím, zapřísáhám Vás ve jménu Boha nejvyššího, hleďte, aby manželka má se pozdravila.«

Don Bosco potěšil mladého muže, a vida, že jest tak skličěn, použil toho, přemluvil jej, aby si klekl a spolu že budou vzývatí Matku boží. Důstojník odešel, ale za hodinu přiběhl, sotva dechu popadaje.

»Já musím ihned mluvití s Don Boscem!«

»Není možno,« dostal za odpověď; »je ve shromáždění dobrodincův ústavu a předsedá mu. Nesmíme ho vyrušití!«

»Jmenujte mé jméno a řekněte, že s ním nevyhnutelně mluvití musím!«

Na takovou naléhavou prosbu vyšel Don Bosco ze shromáždění.

S radostí zářícím obličejem běžel mu důstojník vstříc, volaje: »Zázrak se stal! Má manželka, na úmor nemocná, jest úplně zdráva. Co jsem byl pryč, utišily se bolesti, a cítíc, že síla se opět vrací, žádala býti oblečenu a šla mně naproti. Jak máme za to Pánu Bohu poděkovat?«

I vyndal důstojník drahocenný, zlatý náramek z kapsy a odevzdal jej Don Boscovi, řka: »Jestíť to svatební dar, který jsem věnoval před svatbou své nevěstě; i rozhodli jsme se oba, abychom jej Matce boží na důkaz vděčnosti věnovali.«

Don Bosco na to vrátil se do shromáždění a ukazuje zlatý náramek, pravil: »Aj, tu opět důkaz vděčnosti za uzdravení na přímluvu Matky boží. Budiž jméno její velebeno!«

Jak nemocný z postele byl vylákan. Roku 1866., a sice 16. listopadu, blížila se stavba nového kostela Marie Panny, pomocnice křesťanů, ku konci. Téhož večera měl Don Bosco staviteli vyplatit 4000 frankův. Od božího rána chodilo několik spolubratří a prefekt Don Rua po sbírce, aby sumu takovou sebrali. Neštítily se žádné námahy, běhali neunaveně po ulicích od domu k domu, ale málo nasbírali, všeho dohromady asi 1000 franků.

Přišli domů málomyslni a smutně to zvěstovali Don Boscovi. Ten se však

dobrosrdečně usmál a pravil: »Již vidím, že po poledni musím sám jíti a ostatní peníze sehnati.« O 1. hod. vydal se pln důvěry v Boha na sbírku.

Chodil bez cíle, tak na slepo, a ocitnul se na blízku Porta nuova. Zastavil se na chvíli a přemýšlel, kam má jíti. Tu najednou vidí, že přichází k němu sluha v livreji.

»Velebný pane! mám česť mluvit s Don Boscem?« tázal se uctivě sluha, čině hlubokou poklonu.

»Ano; mohu něčím posloužiti?«

»Pán můj mne k Vám posílá a prosí snažně, abyste k němu přišel bez prodlení.«

»Kde bydlí pán Váš? Jest to daleko odtud?«

»Není. Vidíte tam na konci ulice veliký dům — to jest obydlí pána mého.«

»To stavení? Jest to jeho majetek?«

»Ano, velebný pane, můj milostivý pán má velmi mnoho peněz, vypravoval sluha, »ten by mohl již něco pro kostel obětovat.«

Don Bosco šel se sluhou, a byl uveden do nádherného pokoje. Pán prostřední velikosti leží na posteli. Vida Don Bosco, zvolal radostně: »Díky Bohu, že přicházíte; musíte mi pomoci, musíte se za mne modlit a mne uzdravit!«

»Jste již dlouho nemocen?« tázal se Don Bosco.

»Již tři léta ležím. Nemohu žádným údem hnouti a lékaři vzdali se naděje veskeré. Zjednejte mi ulehčení a já s radostí budu Vás podporovati v podniku Vašem.«

»Ach, jak se to výborně shoduje!« zvolal Don Bosco. »Potřebujeme právě 3000 frankův, abychom zaplatili stavbu kostela Panny Marie, pomocnice křesťanů.«

»Tři tisíce franků! Nač myslíte, pane? Kdybyste se zmínil o několika stech — mohl jsem si věc rozmyslit — ale 3000!«

»Dobře tedy!« dí na to Don Bosco,

»nemluvmé již o tom« — a posadiv se s pokojnou myslí, počal o politice mluvit.

»Ale, Bože můj! Velebný pane, co je mně po Vaší politice; vždyť jsem Vás prosil, abych s Vámi o své nemoci pohovoril.«

»Krásně, a když Vám nabízím prostředek uzdravení, nechcete o ničem slyšet!«

»Ale jen pomyslete, 3000 frankův!!«

»Ó prosím! mně na tom nezáleží!« A Don Bosco počal mluvit o počasí.

»Ale,« namítal nemocný, »zjednejte mi přece ulehčení! Jen se vmyslete v můj stav! Já již na konci roku budu pamaťovati a obdaruji Vás.«

»Na konci roku! Což nerozumíte, že potřebuji 3000 franků již dnes večer?«

»Dnes večer!« zvolal nemocný, »to je nemožno; ani nemám tolik peněz doma; musel bych poslat k bankéřovi, a to potřebuje všelijakých okolkův.«

»A proč nemůžete sám jíti k bankéřovi?«

»Vy žertujete; vždyť Vám pravím, že tři léta nevyšel jsem z postele. Nemožno, zhola nemožno!«

»Pánu Bohu a nejsv. Panně není nic nemožného!«

To pověděv, vstal Don Bosco, svolal všecken domácí lid, celkem 30 osob, řekl jim, aby si klekli a s ním se modlili k nejsv. Svátosti oltární a k nejsv. Panně Marii, pomocnici křesťanů. Na to rozkázal, aby donesli nemocnému šaty.

»Šaty!« zvolal komorník; »vždyť náš milostpán nemá již žádných, již 3 léta nepotřebuje šatů.«

Pln netrpělivosti vstal nemocný a rozkazoval z postele: »Dělejte, co vám Don Bosco poroučí!«

Mezitím vstoupil lékař; neví, co se to děje a pln nevole chce zabrániti tomu, nazývaje to neslýchanou hloupostí.

Než nikdo se o něj nestaral; šaty okamžitě doneseny, nemocný se rychle

oblékl a chodí velkými kroky po pokoji ku podivu všech. Dal zapráhnout a pojedl s velikou chutí. Vůz přijel před dům. Bývalý nemocný jde rychle po schodech dolů, nepotřebuje žádné pomoci a co chvíle volá: »Jsem zdrav! Jsem docela zdrav!«

Za malou chvíli vrátil se od bankéře a dal Don Boscovi žádané 3000 franků.

Don Bosco se usmíval a pravil: »Vy jste vyndal peníze z banky a Matka boží Vás vyndala z postele.«

Muž tento zůstal i budoucně velikým dobrodincem ústavu, přispíval značnými obětmi ku stavbě kostela nejsv. Panny, pomocnice křesťanů.

Uzdravení generála. Jistý generál, v Turině žijící, onemocněl těžce. Vyzpovídal se Don Boscovi, než tento ku podivu domácích nepodal mu velebné Svátosti oltářní, ačkoliv lékař pravil, že je nebezpečí veliké. Byl 22. den měsíce května. Don Bosco pravil ku generálovi: »Pozejtří konati budeme slavnost Panny Marie, pomocnice křesťanů. Modlete se k ní vroucně a na důkaz vděčnosti za uzdravení přijďte do kostela ke sv. přijímání.« Dne 23. května zhoršil se stav generála povážlivě; zdálo se, že již již umře. Příbuzní nechtěli, aby umřel bez sv. přijímání a svátosti umírajících. Než rozpaky byly veliké; Don Bosco totiž přikázal, aby v jeho nepřítomnosti nemocnému nebylo uděleno poslední pomazání. Proto poslali večer o 8. hod. k Don Boscovi, a vzkázali mu, že generál se rána nedočká. Bylo právě před večer slavnosti pro kongregaci salesiánskou tak významné. Don Bosco zpovídal od rána. Večer o 8. hod. hledali jej ve zповědnici, kdež bylo množství dětí, žádajících se zpovídati svému duchovnímu otci.

»Pojďte rychle, velebný pane,« prosili ho, »pan generál již umírá; jestli pospíšíte, zastanete ho ještě živého.«

»Hned přijdu, jakmile budu zde hotov; nyní nemohu; přece nemohu ty malé děti odehnat« — a zpovídal dále až do 11 hodin v noci. Vůz generálův čekal zatím pořád přede dveřmi kostela.

Když horlivý kněz odcházel z kostela, volali naň zase: »Pro Bůh, velebný pane, pospěšte přece!«

Don Bosco byl velmi unaven; zpovídal po celý den od rána až do noci a nejedl ničeho od snídání. »Potřebuji posílnění,« pravil, »musím ještě před půlnocí aspoň něco pojist, jinak bych nemohl zítra ráno zase o 5. hod. zpovídat.«

»U generála jest všecko pro Vás připraveno; jen rychle se posadte do vozu.«

Don Bosco se tedy posadil a již úprkem to hnalo k obydlí generálovu. Tu přivítali kněze slovy: »Již budete mít sotva času k poslednímu pomazání; generál již umírá.«

»Ó vy málomyslné duše! což neřekl jsem vám, že generál na slavnost Panny Marie, pomocnice křesťanů, půjde ke sv. přijímání?« pravil kněz. »Nyní však bude brzo půlnoc; dejte mi přece něco k jídlu.«

A Don Bosco se posadil, pověčel pokojně a kázal, aby jej zavezli domů.

O generálu se myslelo, že jest již mrtev; ležel nepohnutě na posteli.

Kdo však popíše podivení domácích, když generál ráno zavolal svého syna a rozkázal, aby mu donesl šaty, že půjde do kostela ke sv. přijímání.

Bylo právě 8 hodin. Don Bosco byl v sakristii, chtěl právě obléci mešní roucha. Tu vstoupí do sakristie vyzábělý pán.

»Tu jsem, velebný pane,« pravil.

Don Bosco ho ani nepoznal — tak jej nemoc sedřela. — »S kým mám čest mluvit?« tázal se Don Bosco.

»Jak, Vy nepoznáváte generála?«

»Ach, Vy jste to!« zvolal Don Bosco radostně. »Pochválena a velebena buďž

Maria, pomocnice křesťanů! Nyní uznáváte, že jsem měl pravdu, když jsem Vám řekl, že na její slavnost přijděte do kostela.«

»Ano, velebný pane, ale nyní bych rád, abyste mne vyzpovídal, abych mohl při Vaši mši sv. jít ke sv. přijímání, jakož jste byl rozkázal.«

»Ale, vždyť jste se zpovídal předevčírem,« pravil Don Bosco, »to dostačí.«

Generál však chtěl přece ještě se vyznati; Don Bosco mu udělil rozhřešení, podal mu velebnou Svátost oltářní, načež se generál úplně zdrav vrátil domů.

Mrzák. Na slavnost Božího Těla roku 1874. nalezen byl u dveří chrámu Panny Marie, pomocnice křesťanů, mrzák, jenž schoulen na zemi ležel. Na otázku, co tu chce, odpověděl: »Přišel jsem prosit Pomocnici křesťanův o zdraví.«

I donesli jej lidé do sakristie, proto že ani o berlách choditi nemohl, a byl tak shrben, že celé tělo bylo skriveno.

Kněží zpovídali a sloužili mše svaté. Okolo 8. hodiny přišel do sakristie Don Bosco. »Co chcete, milý příteli?« byla první otázka jeho.

»Prosím o požehnání Matičky boží, abych byl sprostěn svého trápení.«

»Odkud pochází vaše nemoc?«

»Mám rheumatismus a silné bolesti v páteřnici, a tím jsem se stal žebrákem.«

»A jak jste sem přišel?«

»Dobrý přítel mne této noci na voze sem dovezl a u dveří chrámových složil.«

»A jak dlouho jste již takovým mrzákem?«

»Ó, již velmi dlouho, asi ode dvou měsícův i ruce mi vypořádají.«

»A co říkají lékaři?«

»Umění jejich jest u konce. Pan farář a příbuzní moji radili mi, abych se doprosil pomoci Matičky boží, pomocnice křesťanů, která již tolika lidem byla pomohla.«

»Klekněte si, milý příteli!« pravil Don Bosco.

S velikou námahou a za pomoci dobrých lidí klekl ubohý žebrák. Don Bosco jej požehnal a pravil: »Máte-li důvěru v Matku boží, otevřete ruku!«

»Nemohu,« pravil ubožák.

»Ale přece, zkuste to; alespoň narovnejte palec.«

Zkusil toho a podařilo se.

»Nyní narovnejte ukazováček.«

I tímto prstem mohl pohnouti a konečně jeden prst po druhém narovnal. Pln radosti požehnal se ubožák nyní znamením svatého kříže a zvolal: »Madonna pomohla!«

»A nyní ukažte se vděčným Pánu Bohu a nejsv. Panně a vstaňte!« pravil Don Bosco.

Ubožák mimovolně sáhl po berle, ale Don Bosco mu bránil, řka: »Ukažte svou důvěru k Matičce boží a vstaňte bez pomoci!«

Uposlechl, a aj, mohl státi zpřima a hýbatí údy. Velikými kroky prošel sakristií.

»Klekněte před nejsv. Svátost oltářní a děkujte nejsv. Panně za velikou milost, kterou jste nyní obdržel!« napomenul Don Bosco.

Lehkým krokem šel k oltáři uzdravený mrzák a kleknuv, volal pln vděčnosti: »Bože můj! Bože můj! nezasluhuji tak veliké milosti — po tak dlouhém čase mohu zase hýbatí údy svými a pohybovati se jako ostatní lidé!«

»Zajisté však nezapomenete nikdy, příteli, že jste povinen Matičce boží velikými díky, a musíte mi slíbit, že ji po celý život svůj budete ctíti a křesťanský život vésti.«

»Budu! Budu! V neděli půjdu ke sv. zpovědi a sv. přijímání.«

Na to složil si podpěradla svá na ramena jako voják pušku a odesel zdrav domů.

(Ostatek příště.)

Léčivý pramen.

Z tvrdé skály na Hostýně
řine pramen trojí,
jeho čistá, zdravá voda
každý neduh hojí.

Moravský můj lide dobrý,
připutuj sem záhy,
z trojiho se napij židla
léčivé té vláhy.

Z prvého pij a dá Pán Bůh,
že ti bělmo spadne,
poznáš, jak nám zdraví, síla
cizotou jen vadne.

Podruhé se napij z židla,
zahod' bídné chůdy,
na vlastní se postav nohy,
vlastní drž se půdy.

A napij se do třetice,
ať zdráv všecek vstaneš,
a k své krásné, slavné vlasti
svatou láskou vzplaneš.

„Obzor.“ VI. Št.

Zprávy z misí katolických.

Z Tongkingu na východě. O nové nouzi této již mnohokrát zkoušené misie podává apošt. vikář Puginier z Hanoi tuto zprávu: »Obávám se již psáti Vám opět, neboť mám opět samé neštěstí našich křesťanů zvěstovati. Jak jsem již dříve zmínil se o velikém hladu, tak nyní musím vyznati, že dostoupil hlad stupně nejvyššího zvláště v Tan-hoa. O kdybyste viděli ty ubohé, vyhladovělé lidi, kterak se slabostí jen vlekou, aby si nahledali kořínků, srdce by vám pukalo! Denně rozdáváme v celé misii více než 10.000 osobám, pohanům i křesťanům almužnu, mezi nimiž nejsou ani obyvatelé Tan-hoa vpočítání. Třeba několik týdnů ani chudáci nevidí rýže a poněvadž musejí nčzdravé pokrmy požívatí, rozmáhají se velice nemoce. Kdož by se podívil, slyše, že skrze Tong-king razí si cholera cestu? Žuň letní slibují málo výtěžku pro veliké sucho. Kdežto dříve se z Tongkingu vyvážela rýže, nemohou se nyní ani obyvatelé užíviti.

Křesťané z Tan-hoa vrátili se do své staré vlasti; ale domy jejich, asi 70 kostelů a kaplí, jest sbořeno. My děláme pro ně co můžeme. V té příčině spoleháme se jen na Boha a dobrotu katolíků v Evropě. Za to se zase my co nejvrouceněji modlíme, aby jim Pán Bůh požeňnal. Po dlouhém namáhání podařilo

se nám vysvoboditi P. Tuyena. Podařilo se mu uniknouti ze žaláře, ale byl v ustavičném nebezpečensví. Musel se schovávatí v hustém lese, musel přes řeku, bloudil dnem i nocí bez pokrmu; brzo musel na stromy, brzo zase do hustého křovi se schováti, jsa ustavičně vydán dravé zvíři na pospas. Konečně uzřel vysočinu hor a na ní hladinu, i domníval se, že bude brzo u cíle. Ale jak se zmýlil! Stál brzo na pokraji jezera! Skočil do vody, chtěl přeplovati; byl však od nepřátel uprostřed zpozorován. Jsa unaven, prosil o milost, ale ti ho odvedli nazpět do vězení, kdež mu dali kládu na krk a řetězy ho spoutali. Já jsem zatím nasbíral jistou sumu peněz, a dal jí lidem, kteří se odhodlali P. Tuyena vysvoboditi.

72 křesťanů a 4 pohané sešli se o 12. hod. v noci na určeném místě a vydali se tmavou nocí ku vězení. Po velikých překážkách přišli tam o 9. hod. ráno. Strážci vidouce zástup utekli; P. Tuyen, mysle, že nepřátelé jdou, utíkal také. Tu volali za ním: »Otče! my jsme vaše dítky, jdeme vás vysvobodit.« Izastavil se; oni mu kládu a řetězy sdělali a ubírali se rychle domů. Pět statečných mužů šlo pozadu, aby zdrželi nepřítelé. A nečekali dlouho, již tu byli nepřátelé. Naši však odatně se bránili; jeden křesťan

byl usmrcen, vůdce výpravy upadl do rukou nepřátel. Mezi bojem mohl P. Tuyen a ostatní utéci. Vidouce to nepřátelé upustili od dalšího pronásledování. Den osvobození padl na středu před svátkem sv. Josefa.

Budíž patronu našemu vroucí dik za mocnou ochranu jeho!

Arcibiskupství kalkutské. Co jsme členům svým pověděli o misii v Torpě, to lze nám novými zprávami doplniti. Snad se ještě upamatuje milý čtenář na P. Lievensa, který doufal na přimluvu sv. Josefa v měsíci březnu 500 obrácených dosáhnouti a že na počátku již 300 lidí prosilo o přijetí do církve svaté! Ze dne 14. dubna oznamuje nám toto: »Čeho jsme si v měsíci březnu přáli, dosáhli jsme. Přijato do církve 500 nově obrácených a budeme co nevidět na 5000 katolíků u nás čítati. Bezpochyby pomohla tu mnoho modlitba našich spolubratří a tak četných křesťanův, kteří o misie naše se zajímají. P. de Smet, vzor pravého missionáře, jeví podivuhodnou, neunavnou činnost. Žel Bohu, že postížen jest nemocí, ze které sotva vykřeje. Ostatně jsme šťastni a oddáváme se všickni pracem missionářským. O 1. dubna zase jsme získali dvě vesnice, které asi 200 duší počítají. Modlete se za nás a pomozte nám, abychom mohli postaviti 15 kaplí a 25 škol mohli založiti a vydržovati.«

Ve druhé polovici dubna prosilo 50 rodin, asi 600 duší, a v červnu asi 11 osad s více než 1000 obyvateli o přijetí do církve. Než misionáři nesnesou již práce tak mnohé.

P. de Smet musel Torpu opustit a do Kalkuty se odebrat. Ale již na cestě tak se zhoršil stav jeho, že prosil o zaopatření sv. svátostmi. »V horečce, pravi o něm P. Motet, snil a mluvil nemocný jen o své milé misii a svých ovečkách. Katechisté i domorodci přicházeli až 14 mil navštívit dobrého otce, donášejíce mu své léky a nabízejíce modlitbu svou.« V červnu se stav nemocí zlepšil, mohl tedy cestu do Kalkuty dále konati. Jiný misionář také musel za příčinou nemoci do Kalkuty odejiti. Jeho druh v Mariadi, P. Van de Ghote, onemocněl ještě více a dne 2. července, ve svátek navštívení Panny Marie, zemřel.

Afrika. Apoštol. vikářství Natal. Odtud dovídáme se následující zprávy o misiích z listu apoštolského vikáře: »Nařiká se vůbec, že málo píšeme, ale za to více pracujeme, a Pán Bůh požehnává pracím našim. Tentokrát podám zprávu jen o nás, kteří máme misijní stanice mezi Zulukafry v kolonii Natal. Podám tuto jen zprávu o návštěvě v nejnovější misii v Oakfordu. Zulové jen stěží se podrobují sladkému jhu učení Ježíše Krista, pokud jsou pod moci svých pohlavářů. V té příčině jsme založili misii na půdě své. Tu, u nás, kde nepodléhají žádnému vůdcovství, jest jim snadno zachovávatí předpisy křesťanského náboženství. Řídíme se dle příkladu Otců Trapistů v Marianhillu a v Polela. Ovšem jest nám potřeba mnoho hmotných obětí. V Oakfordu máme asi 800 ha. země, kdež zakládáme křesťanské osady okolo kostelů a škol. Koupili jsme si ten kus za více než 50.000 franků. Máme ovšem dluhy, ale jak měli jsme si jinak pomoci? Tak jediné lze křesťany naše zachovati od nepravosti, lenosti a bídý.

Oakford jest mimo obydlený svět. Pěstuje se v okolí cukrová třtina, pole jsou bujná, vzduch čistý a ostrý a v pravo i v levo vykukují mezi banany chaloupky našich kafrů. Kostel náš jest jednoduchý, ale dosti důstojný. Uvnitř překvapující čistota a 14 obrazů křížové cesty zdobí zdi chrámové. Nad hlavním oltářem jest velký obraz představující proměnění Páně a nad vchodem jest obraz křestu Pána Ježíše v řece Jordáně. Kostel stojí na pahorku, odkud jest překrásná vyhlídka na okolí. Škola stojí nížeji a vyhovuje skromnému přání našemu. Jest nám velikou radostí, když vidíme, kterak 130 černochů klečí před Spasitelem. Nedávno byli pohany a nyní jsou horlivými křesťany. Při službách Božích zpívají nábožně a přesně předepsané písně. Cvičíme je pilně ve zpěvu; neboť by člověk ani nepomyslel, jak mnoho nábožný zpěv napomáhá obrácení Zulukafřů na víru křesťanskou. Vůbec všickni kafrové mají vlohy hudební a jemný sluch. A kdyby zpívala celá osada, neuslyšíš ani mezi muži, ani mezi ženami, ani mezi dítkami nepravého tónu.

Dříve neměli kafrové. Basuto a Zulu, skoro ani písně, ani hudebního nástroje.

V nadšení si našli sami nápěv, který pak opakovali několik hodin. Duch kafrův nepovznesl se nad vezdejší život; mysl jeho zaujata jest jen stádem dobytka a podomním zaměstnáním. Ostatně napomáhá zpěvu jejich zvučná řeč a silný hlas.»

Australie, zvláště pak ostrovi Marquesa. Odtud přišlo psaní od P. Delmasa, v němž všeliké události ze života misionáře nám vypravuje. P. Delmas, kněz kongregace nejsv. Srdce Páně a ustavičného klanění se nejsv. Svátosti oltářní, byl v létě minulého roku jako novokněz poslán na ostrovi Marquesa, kdež zůstal několik měsíců v Taiohae u apošt. vikáře, aby se seznámil s řečí a obyčejí domorodců. V říjnu svěřena mu stanice v Hatiheu, kdež bratři laikové téže kongregace vedou školu a duchovní správu zaslává P. Chaulet. Z Hatiheu navštěvuje okolní osady. A z této své misionářské práce vypravuje nám, co všecko zažil. »Nyní jsem v Hatiheu na malém ostrově Nukahiva. Hned po svém příchodu navštívil jsem s P. Petrem Chaulet malý kostelík v Atuatua. Obyvatelé se přestěhovali do nížiny a musel i kostelík s hory přestavěn býti do údolí, v němž překrásné bují rostliny. Stromy mohutné poskytují stín u velikém vedru. Muse tu zdomácněti vydal jsem se ihned na cestu do Hakapa, asi 8—9 km. od Atuatua. Přijda do Hakapa, učinil jsem poklonu veliteli, jenž mne vřidně přijal. Zabíli slepici — byl svátek — a k tomu počali vařit s velikou horlivostí popoi, — hustá omáčka, která může se vidličkou jísti. Sedm neb osm mužů sedělo na zemi, mezi tím co kuchař pod starým kotlem oheň udržoval. I myslel jsem si, že všecko dobře dopadne. Ale najednou počne voda v kotle vřít, kuchař a ostatní dostali strach, a pomalu se vzdalovali, ostatní pak s vážností (což mi bylo k smíchu) pohlíželi na nešťastný kotel. Kuchař chtěl tomu odpomoci, přilil trochu vody; ale vření bylo ještě větší, až plameny zaujaly celý kotel a nad ním v jeden se spojily oheň. Rychle chopil se kuchař hole bambusové, tloukl do ohně a do uhlí, až je rozptýlil. Než co nyní? Slepice musela býti uvařena a tedy musel znovu udělat oheň. Jak začala voda vřít, utekl celý zahanben zase pryč a už nepříšel milý kuchař. A my jsme na polo surovou slepici

snědli. Druhého dne zabíli podsvinče a celé je upekli. Téhož dne ráno byla společná modlitba, pak sloužena mše sv. a zpěv, načež bylo kázání. Všecko se dařilo dobře. Pak jsem se vrátil do Hatiheu. Když P. Chaulet kapli v Atuatua přenést dal dolů, odebral se do Hoomi, aby tam stavěl novou, a ponechal mi díla svého. Viděl jsem, že dobří domorodci chtějí slavnost co nejskvěleji konati. Jsa málo zkušěn, poradil jsem se v Taiohae apoštol. vikáře P. Dordillona. Přijal mne velmi přívětivě a poradil mi, abych podle svého nejlepšího uznání jednal. Slibil mi také, že na vánoce dostanu pro kostel v Hatiheu krásnou ozdobu: mimo to dal mi bronzovou medailii a diplom, což naše škola v Hatiheu na výslavě v Antverpách roku 1885. byla dostala. Nechtěje času maršit, šel jsem hned druhého dne do Atuatua a oznámil jsem veliteli, že slavnost odbývatí se bude příští neděli. V týdně jsem kostel dle možnosti vyzdobil a v neděli jsem dítky naší školy zavedl do Atuatua. Velitel mne prosil, abych školáky přivedl, že budou mítí »popoi« dosti. Čím blíže jsme přicházeli, tím více lidu se k nám přidávalo. Když byly dvěře otevřeny, tlačil se každý; ale kaple byla příliš malá, aby je všechny pojala. Okna byla plna zvědavých, kteří ustavičně volali: »mea kanahau!« »jak krásné jest to!« Napřed byla společná modlitba, pak píseň v řeči domorodců ku slavnosti posvěcení chrámu, pak měl P. Chaulet srdečnou řeč o slavnosti, načež byla mše svatá. I představený z Taiohae přišel ke slavnosti. Po službách božích měli všickni společný oběd; radost zářila na všech tvářích.

Blížila se ještě větší a krásnější slavnost: »Vánoce!« Jeho biskupská Milost mně opravdu poslala krásné věci pro kapli, kterou jsem vyzdobil, co jen bylo možno. O 11½ hod. se seznánilo. Hlahol zvonů volal věřící ku klanění se vtělenému Spasiteli. Ze všech stran přicházeli věřící a dítky s bambusovými pochodněmi do kostela. Oltář, zvláště svatostánek, byl bohatě ozdoben kvítim. Celý malý kůr byl koberec pokryt. Nové antependium, dar to P. Dordillona, vzbudil obdiv. Sochy Panny Marie, sv. Josefa a nejsv. Srdce Pána Ježíše zářily v moři světél. Slavnost počala písní »Přijď božský

Spasiteli!« zvláště k této slavnosti složené. Pak bylo krátké naučení. Neuměje dobře řečsvých oveček, nespal jsem celou noc. Po naučení byla mše svatá. Po celý den volali lidé: »mea kanahau!« »ó jak krásné to bylo!« Pro ditky jsem měl něco zvláštního přichystáno, totiž hrnec plný medu, čímž byly poděleny. Vánoční slavnost »koina po« je tu velmi lidová.

O sv. třech králich, svátku misionářů, byl jsem s laikem v Hatiheu, abychom všickni pospolu slavnost tu konali. Druhého dne odpoledne vybral jsem se s P. Fulgencem na cestu do Hakani, abych lépe se s krajinou seznámil. Tu jsem opět něco zažil, což ve světle víry, učí, jak nad námi bdí prozřetelnost boží. Na cestu s sebou obyčejně neberu ničeho, jsa spokojen s tím, co mi domorodci předloží. Ale tentokrát jsem vzal mimovolně do mošny kousek chleba. Po sedmihodinném pochodu došli jsme ku kapli, vedle níž jest chaloupka pro misionáře. Bylo již úplně tma. Dům, kde nám obyčejně něco dávali k jídlu, byl prázden. Co máme činiti? »Co,« pravil P. Fulgenc, jenž si věděl vždy poradit, »udělejme oheň a hledejme banany; uvaříme je, nejsou tak špatným jídlem: již kolikrát jsem tak učinil.« »Já navrhuji něco jiného,« pravím na to, a vydám chléb z mošny. Mimovolně jsme si vzpomněli na večeři sv. Pavla a sv. Antonia,

jinž krkavec přinášel bochník chleba, a tak jsme se pobavili krásně, nežli jsme ulehli. Nevím, jestli mně kdy večere tak chutnala jako tentokrát.

Druhého dne jsme odsloužili mši svatou a P. Fulgenc se vrátil domů; já pak s jedním hochem jsem nastoupil výzkumnou cestu. Zůstal jsem až do neděle. Při mši sv. bylo málo lidí kromě dětí, protože deštěm rozvodnily se potoky. Ani mi nenapadlo nebezpečnoství nějaké, chtěje se vydati na cestu, ač mi zrazovali. Přijda na místo, kde se obyčejně přechází — mostů zde není — přemýšlel jsem, co mám dělati, když na mne volá někdo: »Tam ne! Tam ne!« Tu přijde člověk a praví, že bych byl jistě zahynul, přecházeje tam vodu. Pak mne vedl asi 150 kroků dále. I myslel jsem, že mi podá ruku, ale on to navléknul jinak. Když nám voda sáhala až po kolena, sehnul se, řka: »A piki!« »Vstupte!« I dal jsem mu deštník, přijal mošnu, a sednul na záda. Šel vážně až do prostřed, tu pak zavadil o cosi, tak že jsem se viděl jít ve vodě. Ale nestalo se nic, jen mi řekl: »Mea oko te vai!« — »Voda jest vysoká!« Konečně jsme došli na druhý břeh. Vystál jsem strachu dost. Takových nesnází jsem vystál na této cestě ještě více; ale přece jsem šťastně se navrátil do Hatiheu.

Kat. misie.

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Napajedel. Pánu Bohu buďž čest a chvála za uzdravení naší chovanky. Konaly jsme pobožnost k Božskému Srdci Páně. Kde lidská pomoc nestačila, tam pomohl Pán. S vděčností vzdávám vroucné díky B. S. P.

Z Budějovic. Z celého srdce vzdáváme díky neskončené Pánu Ježíši a naší nejmilejší Māti Marii Panně za obdrženou milost již před rokem. Utkejme se vždy plni důvěry k Pánu Ježíši ve velebné Svátosti a k Panně Marii, a dojdeme vyslyšení.

K. Š.

Z Korouhve. Srdečné díky vzdávám B. S. P. a Panně Marii za odvrácení nebezpečné nemoci. Plním tak slib svůj.

F. S.

Na přimluvu P. Marie Filipdsdorfské, kterou jsem i doma i ve Filipdsdorfu o pomoc prosil, uzdraven jsem byl od těžké nemoci krku. Nutí mne mé srdce, abych Panence Marii díky vzdal také veřejně, což tímto činím s tím úmyslem, aby Její chvála se množila a aby úcta i důvěra k Rodičce Boží vzrostla v srdci každého, kdo tyto řádky čísti bude. Budiž pochválena a pozdravena nejsv. Rodička Boží, Maria Panna, za všecku svou dobrotu i nyní i na věky!

J. Z., kaplan v N. u Kutné Hory.

Z Kutné Hory. Spolusestra M. B. vzdává nejvroucnější díky B. S. P. za pomoc při skládání zkoušek pro školy měšťanské jí poskytnutou.

Z Tulešic. Za velikého sucha nechal jsem sloužit mši sv. za přimlůvu sedmi-bolestné P. Marie a sv. Josefa za úrodný déšť, slibiv uveřejniti poděkování. Byv vyslyšen, činím nyní svou povinnost. *J. C.*

Z Hradce Králové. Jistý studující srdečné díky vzdává B. S. P., neposkvrněnému početí Panny Marie, sv. Josefu, sv. Janu Nepom., svatému Aloisiu a sv. Tomáši Aquin. za šťastné a dobře odbyté zkoušky a za uzdravení. Týž doufá od nejlaskavějšího Srdce Páně, na přimlůvu týchž mocných světců ještě jiných milostí dosíci. *J. Š.*

Od Svitavy. Jistá osoba vzdává Božskému Srdci Páně díky, že po dlouhém modlení a po obětování mši sv. ke cíti a chvále nejsv. Srdce P. Ježíše byla v těžké a důležitě záležitosti vyslyšena. *P. S. S. h.*

Z Nové Vsi. Dítka naše bylo nemocno. Konala jsem devítidenní pobožnost k Panně Marii Filippsdorfské, smiřující modlitbu k B. S. P. se slibem, budeli pomozeno, že vykonám pouť do Filippsdorfu a uveřejním to ve »Škole B. S. P.« Prosba má vyslyšena. Činím nyní povinnost svou. *K. P.*

Prosba. Všemohoucí nad hvězdami povolal milovaného muže mého náhle k sobě. Zemřel raněn byv mrtvicí; vykročil ze života plného žalu a trudu, nezaopatřen svátostmi umírajících. Prosim proto snažně všechny milé čtenáře »Školy,« aby vysílali se mnou zároveň modlitby své ku trůnu Pána nebes i země, aby milostiv byl Bůh duši manžela mého. *B. U.*

Z Komína. Vroucí díky vzdávám nejsvětějšímu Srdci Páně, Rodičce Boží a sv. Anně za uzdravení svého těžce nemocného ditka, které po vykonané několikadenní pobožnosti úplně se pozdravilo. — Slibem jsem se zavázala, že, pakli vyslyšána bude modlitba má, uveřejním to v časopise tomto pro česky a chválu Božského Srdce Páně, Rodičky Boží a sv. Anny. *J. A.*

Z Husovic. V protivenství a v době duševní sklíčenosti utíkal jsem se pod mocnou ochranu nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše a jeho nejčistší Matky Panny Marie, a duch můj nabyl klidu kýženého. Při maturitní zkoušce poroučel jsem se do ochrany P. Marie, jakož i při zkouškách v bohosloví, a nebyl jsem zahanben, a proto tímto nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše a ochraně Panny Marie veřejně díky vzdávám. *A. B.*

Z Kralic. Jsa těžce nemocna a byvši upozorněna sestrou, bych konala pobožnost k nejsv. Srdci Pána Ježíše, uposlechla jsem. A ejhle! ne marně. Ještě před ukončením této pobožnosti cítim se lépe a nabývám síly. Začez pozdravuji a zvelebují Božské Srdce Páně a nejčistší Srdce Panny Marie. *A. J.*

Z Topolné. Vroučné díky vzdávám Božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Janu Nepom. za vyslyšení v jisté záležitosti. *A. H.*

Od Nymburka. Jistá osoba vzdává veřejně díky Božskému Srdci Páně, Panně Marii Filippsdorfské za uzdravení z delší nemoci. *K. V.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Říma Itálie. Katolické dělnické spolky ve Francii uspořádají velikou pouť do Říma, kde podají sv. Otcí adresu od-danosti. Vůdcem pouti této bude arcibiskup remešský. — Permanenční komitét v Bologně, jehožto úlohou jest uspořádati sjezdy katolíkův po celém poloostrově vlašském, vyknuł si úlohu smířiti Itálii s papežstvím v parlamentě. K tomu cíli rozeslány po celé Itálii petice. Petiční tento ruch italských katolíků ve prospěch sv. Otce činí ve vsi tichosti značné pokroky. Katolíci zdržují se všech hlučných

osvědčení. Nejprve se budou komitety organizovati po celé Itálii. Sv. Otec zachováva úplnou zdrženlivost. Při t. zv. volbách administrativních skvělého vítězství dosáhli katolíci konservativci, tak zejména v Benátkách a Siéně. — Řád redemptoristů slaví, jak známo, letos stoletou památku trvání svého a stoletou památku úmrtí sv. Alfonsa biskupa. Řád tento má nyní 123 klášterů s 2147 řeholníky.

Rakousko. Známý konserv. říšský poslanec Zallinger měl tyto dni ve schůzi

spolku katolicko-politického v Bruncku pozoruhodnou řeč, v níž různě vystoupil pro školu konfesionelní, t. j. náboženskou. Právil: »Školská otázka jest dosti důležitá, aby bylo naléháno na vládu k zásadnímu rozhodnutí. Konfesionelní školu musíme požadovati nazpět.« Taktéž přijal jeden kat.-polit. spolek hornorak. ve schůzi své ze dne 21. srpna resoluci, aby vyzváni byli všichni zástupcové národa na sněmu zemském i říšském, by ujali se školy náboženské, katolické. — V Jihlavě konala se před nedávnem slavnost odhalení památní desky na rodném domě slavného P. Augustina Strobacha F. J. Strobach narodil se v Jihlavě dne 12. března 1646. Roku 1667. přijat byl do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova v Brně. Působil v Chebu, Uherském Hradišti, zvláště však na misiích indických, v Mexiku a na ostrovech Mariánských. Mučnickou smrt podstoupil právě v předvečer sv. Augustina, patrona svého, dne 27. srpna 1684.

Německo. Ve Fuldě konala se bi-

skupská konference, již předsedal arcibiskup kolínský. V Trevíru zahájen byl 28. srpna generální sjezd německých katolíků. »Sjezd katolíků,« tof slova Windthorstova, »nebude žebrati, nýbrž hrdě žádati, co přináležejí církvi.« Rokováno tu po několik dní o zájmech německých katolíků, a usnešeno vzdáti díky sv. Otci za velkou jeho péči, kterouž se snaží ujednatí kýžený církevní mir.

Amerika a Austrálie. V Americe zřízeny byly čtyry nová biskupství a spolu jmenování noví biskupové, z většiny Angličané. — Sv. Otec sdělil kardinálům k oslavě jeho jmenovin shromážděným, že vláda jižní Austrálie hotova jest misionářům ponechati 300.000 jiter země. I poslal ihned sv. Otec potřebný počet misionářů do Austrálie. Rovněž sdělil sv. Otec, že velký počet obcí makedonských poslanci papežskému v Cařihradě vyslovil přání navrátiti se do lůna církve katolické. Prošli ho, by jim poslal kněze, kteří by je vyučovali v náboženství katolickém.

V měsíci říjnu modleme se za třetí řád sv. Františka.

Ainulý měsíc vznášeli jsme modlitby své k Božskému Srdci Páně za povolání do řádů, odvolávajíce se na slova Páně: »Chcešli dokonalým býti!« Velmi krásně o těchto slovech podotýká sv. Tomáš Aquinský. řka: »Ne méně následuj tuto radu jedenkaždý, jelikož pochází z úst samého Pána.« Slovy těmi dána jest rada těm, kdož chtějí dokonalými býti; avšak nyní lépe hodí se hlas volajícího na poušti: »Čiňte pokání!« Též nynější sv. Otec Lev XIII. již několikráte vyzýval věřící, kteří žijí ve světě, aby pod praporem sv. Františka, ve třetím řádu hledali cestu dokonalosti a pokání. Či co jest, aneb aspoň co má býti život křesťana, neli ustavičné pokání? Tážeš se, milý čtenáři, co má činiti třetí řád sv. Františka s apoštolátem modlitby? Poslechni tedy a připrav srdce své, aby modlitba tvá a dobré skutky tvé hojně prospěly ku rozšíření třetího řádu tohoto, jehož jest opravdu ku nápravě lidstva polébrí.

Nic není pod sluncem nového! Naše doba podobá se po většině době sv. Františka. Jako nyní tak i tehdy sháněli se lidé jen po rozkoších světa. Jako ve 12. století tak i nyní ochládla láska k Bohu a veliký zmatek panuje, pocházejce z nevědomosti a nedbalosti o sv. náboženství. V takovém duchu žijí lidé; v rozkoších utrácí majetek svůj a nemajíce sami touží po majetku jiných; vlebí bratrskou rovnost, ale nejednají podle řeči, jsouce stváni sobectvím jako divá zvíř. Jako dříve bludaři podrývali řád křesťanský, tak činí za našich dnů tajné společnosti zednářské, svádějice svými bludy k záhubnému socialismu a anarchismu, jenž nezná ani zákona, ani majetku, ani mravů. A tolik lidí se dává sváděti i naháněti americkými! Kde najdeme pomoci proti tak zmáhající se záhubě, než jedině u Spasitele Ježíše Krista — není v jiném spasení — a v následování učení a příkladu jeho.

Tu zvláště září příkladem chudoby a pohrdání světem, pravého pokání, vroucné lásky k Bohu a bližnímu třetí řád sv. Františka. »Opravdovým lékem,« praví sv. Otec Lev XIII., »byl třetí řád proti zlým časům, že brzy povstala taková sbratření světských lidí s opravdovými řády.« Z té příčiny co nejvříve odporoučí sv. Otec třetí řád všem lidem ve světě žijícím, aby samých sebe napravili a svým příkladem a modlitbou jiným ku polepšení života nápomocni byli »Veškeren lid nemá přestat Boha prositi, aby shlédl na nás, aby hněv milosrdenstvím přemožen byl . . . Všickni katolíci mají tuto náказu velikou ve víře a zbožnosti horlivostí nahraditi.« (Sv. Otec.)

Apoštolát modlitby byl též od sv. Otce pochválen a vyzván, aby údově tím horlivěji se modlili na úmysl Jeho, aby jakési spojení bylo mezi třetím stupněm apoštolátu a třetím řádem sv. Františka a jinými zbožnými spolky. »Ve třetím řádu apoštolátu,« praví sv. Otec, »ve smiřujícím sv. přijímání spolčí se všechny ostatní spolky jako v úrodné škole stromové, kdež se ujmou a k uslechtní mnoho přispějí.« Pokání jest hlavním účelem pobožnosti k Božskému Srdci Páně, a proto se opravdu budeme modliti ve spojení s úmyslem Pána Ježíše, jestliže se modliti budeme za ducha kajcnosti pro celý svět, jakéhož obzvláště hlásá třetí řád sv. kajcníka z Assisi.

»Ne bez příčiny,« dí sv. Otec v listu svém k biskupům, »zmiňujeme se o pokání a dobrovolném sebezapírání; vždyť znáte ducha času; většina lidí chce pohodlný život vésti a nemají k ničemu dobrému odhodlanosti. Připadají jim těžkými jak příkazani boží tak církevní. Jest tedy potřebí, aby změkčili lid opět ku zdrženlivosti se vrátit, jaké netoliko sv. evangelium, nýbrž i přirozený, nepokažený rozum učí, aby lidé náruživosti na úzdě drželi a hříchy pokáním smazali.«

Ovšem není možno každému vstoupiti do řádu a tam sebe zapírati, život plný bojů a odřikání se vésti; mohou však všickni po křesťanské dokonalosti toužiti a pokání činiti. To všecko usnadňuje třetí řád sv. Františka. Počítá mezi své členy nejvznešenější osobnosti, učené a znamenité muže, vznešené paní, o nichž by svět ani nemyslel, že pod světskými šaty mají znak třetího řádu. Tak má proniknouti duch sv. Františka všechny vrstvy veškerého lidstva a vésti je k nápravě, již tak potřebí jest. Toť květina, jaká roste jen v zahradě církve svaté. Kde však ta se daří tam proměňuje zemi v ráj; kde jí není, tam je zle! Šťastné duše, které plápolají svatým ohněm! Ještě šťastnější, které spolčí se ku společné modlitbě, aby oheň svatý roznítily také v jiných vychládlých srdcích! Protož modleme se vroucně za rozšíření třetího řádu, aby jím přibývalo přátel nejsv. Srdce Ježíšova!

M o d l i t b a .

Ó Ježíši! Skrze neposkrvněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za údy třetích řádů, aby vzdělávali svět příkladem křesťanských ctností, aby zmáhal se počet kajících a věrných přátel Božského Srdce Páně. Amen.

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

**HospoDín zaChoVáVeJ nejMILostIVějšÍho CÍsaře a krále
FrantÍška Josefa I.! SLáVa a Věrnosť proVázejž Ho!**

O dušičkách.

Močný hláhol' klenby chrámu plní,
hodinky to pje kněží sbor.

Jako vody se ty žalmy vlní,
kdy se šumným proudem valí s hor.
A jak nebes hudbu slyším zníti
slova těchy z vln těch řinoucích :

„Věřím, že mi dáno bude zřítí
dobra Páně v zemi živoucích.“

Zemí hrobů jest ta země naše,
hrohařem tu neunavným — čas.
Bleskem den i věk se mihne plaše,
stínem přejde všecken slávy jas.
Však kdo budí jarem polní kvítí,
spasí duši z věků hynoucích :

„Věřím, že mi dáno bude žítí
život věčný v zemi živoucích!“

Temno svírá nás; to slunce jasné
neproniká hrobů tajinou;
na jich prahu rozumu svít hasne,
věda sprehne lesklou bublinou.
Avšak za hrob hvězda víry svítí
světlem novým v očích hasnoucích :

„Věřím, že mi dáno bude zřítí
pravdu věčnou v zemi živoucích.“

Smutno vůkol; vše, čím země blaží,
spadlým listem tuto práchniví;
a přec po blahu to srdce haží
jako po rose květ žiznivý.

Však co v zemi může prachem tlítí,
neukojí duši prahnoucích :

„Věřím, že mi dáno bude zřítí
krásu samu v zemi živoucích.“

Země hojštěm; — hřích nade ctností,
zvůle nade právem vítězí.
Silný slabšího tu bez milosti
poutá otrockými řetězy.

S desek zákona však stále svítí
vůle boží v rysech planoucích :

„Věřím, že mi dáno bude zřítí
pravé dobro v zemi živoucích.“

Věčný Bože, Pravdo nepokrytá,
pravé Dobro, Kráso jediná,
z prachu země k Tobě duše vzlítá,
věrou v Tebe křídla rozpíná.
Tebou v pravdě bude všecko mítí
prosta přeludů všech hynoucích :

„Věřím, že mi dáno bude zřítí
Tebe, Bože, v zemi živoucích!“

Vl. Štastný.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část dalki.)

XI.

Domácí kaple.

v krajích, kde je v lidu ještě trochu živé víry, viděti lze často, kterak na samotách, jež tu a tam v lesích a na stráních jsou roztroušeny, staví si lidé při svém domě kapličku, malou to svatyni, v níž jest na oltáři obraz Matky boží nebo jiného světce a u vchodu klekátko. V neděli pak a o svátcích odpoledne, nemohouc pro vzdálenost do farního chrámu, shromažďuje se rodina ve své kapličce, a tu vykonává společnou pobožnost. A kdo je bohatší, vystaví na svou kapli i vížku se zvonkem a pozve zavčas i duchovního z fary, aby mu v ní sloužil mši sv.

Taková kaplička při domě jest zajiště velmi chvalitebná, proto že užitečná věc. Jestliť pro lidi na samotách žijící »živou« upomínkou na Boha a modlitbu, a když třikráte za den zazní zvoněk s vížky, rozumějí všickni hlasu jeho, co chce, a staří vzpomenu si pak: »Tak bude vyzváněti i tobě, až tě ponесou z tohoto milého domova na mářách k věčnému odpočinku.« Mně pak samému, musím se přiznati, zdá se taková krajina úhlednější, lidstější a významnější, vykoukali z těch strání a z hustých lesů takový přívětivý kostelík, zvěstující světu, že i tam žijí lidé, kteří se ještě ke svému Bohu hlásí. Nejčastěji snad vidati lze zjev tento po Krajíně, kde se všech stran vysylají takové osamělé svatynky poutníku svůj milý pozdrav.

Ale k čemu toto píšu? Vy snad, milí čtenářové, nemáte ani kamene, ani vápna, ba ani peněz, ani času, abyste sobě při svém obydlí takovou kapli vy-

stavěli. Jest vám snad toho líto? Ó tož se potěšte; já vám ukáži, kde máte po ruce hojného staviva a spolu vám poradím, jakým způsobem můžete doma i vy bez krejcaru výloh vystavěti překrásnou kapli Božskému Srdci Páně, ze kteréž netoliko vy, ale i andělé v nebi a Pán Bůh sám by se velmi potěšil a radoval.

Svatý Pavel píše v jednom svém pastýřském listu, že vlastně každý křesťan jest jaksi »živý kámen« a všickni křesťané dohromady že tvoří »dům boží« čili »duchovní chrám,« jehožto základním a úhelním kamenem jest sám Kristus Pán. A to platí tím více o každém domu křesťanském, který podle našeho posavadního návodu zařízen jest jako pravý »dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova,« spolu pak též duchovní kapli čili »chrámkem Božského Srdce.«

Nemáte tedy, milí čtenářové, ani krejcaru potřebí a můžete přece vedle domu svého vystavěti svatynku utěšenou. Jednejte jen tak, jak vám až dosud v tomto článku bylo řečeno, a ujistuji vás, že celý váš dům bude netoliko »domem Božského Srdce Páně,« ale i chrámkem jeho, na němž se splní sen Jakubův. Jak vám totiž povědomo, byl Jakub na útěku před svým bratrem Esauem překvapen nocí a musil na širém poli ulehnutí ke spánku. I viděl ve snách před sebou řebrík, dosahující až do nebe a andělé stoupali po něm a opět sestupovali; s nebes pak Hospodin mu zehnal. A tak požehná i vám Bůh Otec, shledáti, že v domě vašem přebývá a vládne Duch Syna jeho Ježíše. Vy pak budete moci říci s Jakubem se probudivším: »V pravdě i na tomto místě jest Bůh! Není tu nic jiného, než dům boží a brána nebeská!«

Tak jednoduchým způsobem dosáhnete brzy slušné domácí kaple. Ale na tom není dosti; pak bude vám do ní opatřiti ještě dvou věcí, a sice: 1. vnitřní vyzdobu a 2. pravidelnou bohoslužbu. Co k tomu nejnútnejšího, chci vám nyní pověditi.

I. O výzdobě domácí kaple.

Oltář. Prvním nařadím v každém »domu božím« jest oltář, který k tomu slouží, by se na něm konala Bohu povinná oběť. Oběti pak, již ty, milý křesťane, Božskému Srdci Ježíšovu povinnuješ, je vlastně všecka tvá práce, všechno tvé utrpení i tvá modlitba, ba všecken život tvůj; právě tak, jako všeliká práce, již konáš služka po celý den a v každou hodinu, náleží páňm, kteří ji za to platí. Oltář pak, na němž své dílo a život svůj obětovati a posvěcovati máš, jest samo Srdce Ježíše Krista!

Podívej se jen a rei, co je vlastně cenného na stozlatové bankovce? Není to vlastně nic jiného, než kousek prostého papíru z hadrův a trochu tiskařské černě — a věru, kdyby tu nebylo něčeho více, pro ten papír bys se ani k zemi neshýbnul! Nuže, a ty bys přece pro takovou stozlatovku běžel hodný kus cesty a rád bys ji zvednul, byt i v blátě byla zašlapána. Proč, proč to, příteli? Řekneš, že takový papír má cenu stříbra a zlata, poněvadž na něm stát čili banka státní vytiskla svou pečeť a závazek, že za onu bankovku tolik a tolik hotových peněz vyplatí.

Hle, milý čtenáři, podobně se to má se vši prací tvou! Sama v sobě nemá před očima božíma prázdnotu anebo jen velmi nepatrnou cenu, ba jest jako papírová a musí dříve projíti rukama Ježíšovýmá, jenž k ní přidá ze svých zásluh trochu zlata lásky, a tak teprve ji přijme Otče nebeský jakožto platnou modlitbu prosby, díkův, anebo jako práci zásluhou.

A nyní mi zajisté porozumiš, když řeknu, že tedy vše, co konáš anebo snášíš, musíš klásti na oltář Božského Srdce Páně a tak Bohu obětovati. To pak se stane, když každého dne hned zrána vzbudíš v srdci dobrý úmysl a Bohu slibíš, že vše, co po celý den budeš mluviti, činiti, trpěti nebo se modliti, chceš, aby z lásky k nejsv. Srdci Páně bylo konáno, mluveno a trpěno. Jeho pak samého poprosíš, aby to vše ve výhni Srdce svého v pravé a ryzí zlato proměnil. Toto obětování bude pak pravou obětí, kterou ty sám na oltáři Božského Srdce každodenně budeš konati.

Ostatně jsi-li údem »apoštolátu modlitby,« pak ti už bez toho »Škola« přináší každého měsíce kratičký úmysl pro každý den, jímžto veskerý tvůj život proměňuje se ve zlato na pomoc a vykoupění mnohé ubohé duše, která je černější a úpí v horším otroctví ďábelském, nežli otroci v Africe.

Při tom však dej pozor na jednu věc. Jeli duše tvá ve hřichu smrtelném, pak ti ani ono »obětování« není nic platno pro život věčný; neboť vezíš ve službě ďabla a nikoli Srdce Ježíšova, a to potud, pokud se nezřekneš hřichu a skroušeně se z něho nevyzpovídáš.

Podobně skrýval a tajil jistý jinoch po delší čas hřích ve svém srdci, při tom však jako jindy k Marii Panně se modlival. Jedenkrátě však se mu ukázala ve snách nebeská Královna, podávajíc mu rozličné krásné a chutné ovoce, ale v košíku tak nečistém, že mu zašla chut něčeho okusiti. Jinoch pochopil smysl obrazu toho, že totiž ovoce znamená jeho modlitby, nečistá pak nádoba duši jeho. hřichem poskvřenou, obě pak že se Matce boží nelíbí, ba hnusí. I učinil, čeho třeba, a očistil se z hřichu. — Výklad a naučení z toho učin si, čtenáři, sám.

Svatostánek. Máli člověk někoho

ze srdce rád, není třeba jej upomínati, aby na milovaného přítele pamatoval a hleděl se mu zalíbiti, on to činí sám a snadno; ba on vyčte již na očích přítele svého vše, co si žádá a přeje. a to pak činí, byť jej přítel třebaš neviděl.

A podobně kdo chová opravdovou lásku k Srdci Ježíšovu a ji se řídí, táže se často sama sebe: »Co žádá ode mne dnes a v tuto chvíli Božské Srdce Páně? Zda je mu milá tato moje práce, tato vycházka, zábava, koupě?« atd. A z nitra jeho dá mu hlas svědomí jasnou odpověď jako neklamný hlas boží, co by se Srdci Páně nelíbilo. A co neschválí tento hlas, od toho dlužno ihned ustáti v myšlení, v řeči i v jednání. Tím způsobem bude srdce vaše jako královským trůnem Ježíše Krista, z něhož veškerý život váš řídí a spravuje tak jako ve svatostánku.

Věčné světlo ve stříbrné lampě. Poněvadž ani nejzbožnější duše nemohou ustavičně prodlévati u svého Spasitele ve chrámě, rozsvěcují za sebe a za své peníze — jakožto obraz své plápolající lásky — světlo před svatostánkem, které po celý rok dnem i nocí hoří, a Spasitel, zde svátostně přebývající, vidí světlíčko ono a ví dobře, co znamená, a jest mu zajisté velmi milo.

I tobě, milý čtenáři, není možno ustavičně se modliti a duší svou u nejsladšího Srdce Ježíšova prodlévati, jak bys toho sobě přál; tobě jest za práci tvého povolání jíti. Nuže, jdi jen za svou povinností a nech častěji za den ze srdce svého vysehnouti malý plamének lásky k Srdci Ježíšovu, na př. povzdechni sobě někdy: »Z lásky k Tobě, ó Ježíši!« anebo: »Můj Ježíši, mé všecko!« a Spasitel tvůj již porozumí, že jest to plápolání lásky tvé k němu, a takové »střelné modlitby« a povzdechy přinesou ti hojného užítka a budou jaksi olejem živícím pro další život tvůj.

I k a z a t e l n a nesmí scházeti v žádné

svatyni, s níž slovo boží se hlásá a spasitelná naučení udělují. Takovou kazatelnou ve vaší domácí kapli bude tvůj dobrý příklad, ježž dáváš domácím svým řeči a jednáním. Ano, jako proklínání a láteření, hněv a různice, netrpělivost a nedůtklivost k bližnímu, nestřídmost v jídle a pití a p. jest pravým ďábelským kázáním v domě, jimžto duše bližních do sítě pekelné se nadhánějí: podobně zase tichost, mírnost, snášelivost, láska k bližnímu, poslušnost, odevzdanost do vůle boží ve křížích a trápeních a pod. jest kázáním, jimž mluví duch Srdce Kristova ku všem, kdož na tobě ony ctnosti vidí.

Nenamáhej se tedy mluvití a domlouvati jiným slovem, ale raději sám dobře jednej. Tvůj příklad bude tvým domácím nejlepším kázáním, jak už staří říkali: »Slova hýbají, ale příklady táhnou!« Proto sám Spasitel pobízi: »Nechť svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli skutky vaše dobré a chválili Boha, jenž jest v nebesích.« Tak necht' tedy příkladem tvým káže Srdce Páně všem domácím!

Zahníždili se však, otče a matko, ve vašem domě nějaká vada, již byste rádi odstranili z lásky k Božskému Srdci, pak poslyšte radu mou!

V jistém hostinci sedělo u stolu několik mužův a bavili se řeči, jak se jim právě z požitého vína vypařovala. »Ve víně však je smilstvo!« praví písmo svaté, a slovo to i zde se osvědčilo. Nekalé řeči hostů zaslechl však hostinský, muž to řádný, jenž nebyl zvyklý něco podobného slychatí ve svém domě. A co učinil? Vystoupil za stůl, při němž oni »páni hosté« seděli, sejmul se stěny kříž a odnesl jej ze světnice. Když pak se ho jeden z hostů tázal, proč to činí, odpověděl: »Není slušno, aby vás tento poslouchal.« A nečistí jazykové ihned oněměli.

Tak i ty, otče a matko, pohroz dětem anebo čeledi, že odstraníš ze příbytku jejich obraz nejsv. Srdce Páně, nenehajili zlovyku svého a nepolepšili se. Dej však dobrý pozor, aby se Spasitel na obraze nemusil snad nad tebou hanbiti a urážeti.

Zpovědnice. Věčná pravda di, že »i spravedlivý sedmkrát klesne,« a tak jest tomu podnes. Byť to i nebyly hříchy smrtelné, jsou to přece všední hříchy a slabosti, nedokonalosti a nedostatky skutků jinak dobrých. Tedy i při nejlepším vůli vyskytnou se v domě vašem podobné »pády a poklesky,« časem někdy i hlubší, jako jsou: ne-trpělivost, lež, závisť, nepokoj, tvrdost srdce, nelaskavost, uštěpačnost a pod, jakých se my bídní hříšníci každodenně dopouštíme. I tážu se: kdyby tak z nenadání v této chvíli sám Kristus Ježíš se mezi vámi objevil a každému do srdce přisným okem pohlédl, co asi byste činili? Řekli byste mu snad: »Vždyť já se z toho vyzpovídám.«? Nenilž pravda, že byste se dlouho nerozmýšleli, nýbrž hned učinili, co kdysi marnotratný syn učinil, navrátiv se k otci svému, že byste, vrhnouce se k nohám Kristovým, zvolali: »Ach, zhřešil jsem proti nebi a před tebou, nejsem hoden slouiti synem tvým!« Či jinak řečeno, máteři, přátelé, v těle jen trochu pravé lásky k Srdeci Božskému, pak dojista pokaždé, kdykoli se něčím prohřešíte, vzbudíte litost a ihned také — alespoň v srdci, aniž by to kdo vně znamenal — vyznáte Bohu chybu svou, odprosíte ho a polepšení slibíte.

Tím způsobem bude srdce vaše zpovědníci, a Bůh, jenž všude přebývá, udělí vám prozatím neviditelně rozhrěšení, které vám kněz viditelně a slyšitelně udělí, a přijme vás opět na milost jako otec marnotratného syna.

Obrazy svatých. K řádnému

katolickému kostelu patří také obrazy svatých, alespoň 14 zastavení křížové cesty. A obrazy v duši tvé, milý čtenáři, jsou myšlenky, žádosti a pocity. Na př. vzpomeneš-li na svou matku, stojí ihned obraz její před duchem tvým, anebo pomníš-li s uctivostí a láskou na Rodičku boží Marii Pannu, vznášej se ihned její zářný obraz v duši tvé, a rozpomínáš-li se, co ondy před Pilátem vytrpěl za tebe tvůj Spasitel, stojí jakoby první zastavení křížové cesty před tebou.

Nuže, milý čtenáři, v malbě tohoto druhu cvič se vícekrát za den, naskytněf se ti k tomu dosti vhodné příležitosti. Jsili doma a tvé oko spočine na stěně na obraze některého světce, pozastav se při něm i s duší svou a pozdrav jej uctivě. Jsili na poli a vidíš ze zdáli kostelní věž a slyšíš právě zvoniti pozdvihování, ó vzpomeň ihned na svého Spasitele, jenž nyní na oltáři za tebe se obětuje, zaleť v duchu k němu a koř se mu s anďely, svatostánek oblétajícími.

Takové a podobné myšlenky hled' v duši své vzbuzovati, a to pilně, sice jinak obávám se, že ti ďábel bude do duše obrazy své malovati, t. j. vzbuzovati myšlenky hříšné: »nenávisť proti zne-přátelenému sousedu, živé upomínky na marnost světa, závisť za příčinou lepšího oděvu atd.

Neříkej nikdo, že toto vše jest pouhá hračka »nábožných« duší, hodící se leda pro klášternici, ale pro muže, pro hospodyně, kteří mají po celý den plnou hlavu jiných starostí o dům a rodinu, že to není. Odpovídám ti, jdi jen a vezmi do ruky »Život svatých« a čti! Ti dokonce za žádnou hříčku nepovažovali každodenně zpytovat své svědomí, vzbuzovati litost a dobré předsevzetí, a vůbec na vážné a svaté věci vzpomínati, naopak tím právě udrželi se v dobrém, uchránili se zlého a hojně zásluhy si získali. Taž se jen všech světcův, od

sv. Petra a Pavla počínaje, až se sv. rolníka Isidora, sv. advokáta Ivo, sv. zlatníka Eliáš, sv. učitele církve Alfonsa Lig., sv. profesora Tomáše Aqu., sv. biskupa Františka Saleského, a ti tobě za mne poví, že, co zbožnou hříčkou zověš, jest dobrým prostředkem ke ctnosti.

Ostatně následující nebude ti snad pouhou »hříčkou.« Slyš!

Ve chrámech křesťanských bývá také schránka na almužny chudým. Ano leckde na venkově viděti lze i v hostincích a jiných veřejných místnostech hned u dveří plechovou schránku s nápisem: »Pro místní chudé.« Hosté sem přicházející mají si při pohledu na ni vzpomenouti, že nemají všichni lidé na světě plný džbánek před sebou, nýbrž že tak mnohý hledí po celý rok do své sklenky a nevidá v ní leč vodu, a i o chléb trpí mnohdy nouzi a nedostatek.

A podobná schránka na »oběti« by neškodila i ve vaší kapli nejsv. Srdce Kristova. Nemusí však viditelně býti zavěšena; neboť nemíním zde almužnu peněžitou, nýbrž něco vzácnějšího!

Na př. máš bolení hlavy, zubů nebo jinou trapnou a mrzutou bolest na těle, anebo zranil někdo ostrým trnem urážky citelně srdce tvé, anebo jest ti někdo na blízku, při jehož spatření krev a žluč ti překypuje . . . nuže, milý křesťane, strp to vše v tichosti a mírnosti, tak aby ostatní vůkol tebe ničeho ani netušili, ano poděkuj sám u sebe za to Pánu Bohu, a pak jdi a vlož toto sebezapření Spasiteli do Srdce; to pak bude nejvzácnější almužna, nejskvostnější oběť, a schránkou bude ti Božské Srdce. Jindy zase učiň si dobrovolnou ujmu v jídle a v pití, v mluvení nebo poslouchání, ve spaní nebo v jiné jinak dovolené věci, a ulož, oběťuj to zase nejsv. Srdci!

V jisté klášterní škole postavili pro takové duchovní oběti zvláštní schránku,

dítky pak byly pobádány, aby všechno sebezapření a všeliké ujmy, jež si dobrovolně z lásky k Srdci Páně uložily, na listky napsaly a bez podpisu do oně skřínky skládaly. Po čase nalezeny mimo jiné i následující vklady:

»Z lásky k Božskému Srdci jsem prokázala spolužačce, která mi protivna jest, laskavou službu.«

»Překonal jsem svou všetečnost očí a nepohlédla jsem z okna, když hudba hrála.«

»Vstala jsem hned a spěšně s lože, jakmile jsem byla probuzena.«

»Neodmlouvala jsem ani slovem, když se mi dítky dostalo.«

»Uposlechl jsem na slovo matky.«

»Přemohl jsem svou lenivost při modlitbě a odpor k učení.«

»Zachovala jsem v předepsaný čas přísně mlčení.«

Nuže, milý křesťane, takovou a podobnou almužnu oběťuj i ty z lásky k Srdci Ježíšovu. On zajisté přijme rád od tebe takové vklady, přidá k nim ze svého a promění je v milost boží, již pak roznesou andělé jeho po veskerém světě ku pomoci »chudým a potřebným,« na př. nemocnému chudáku, jemuž se trpělivosti nedostává, nebo nouzí a hladem sklíčeným; onde duši v těžkém pokušení postavené, jinde zatvrzelému hříšníku, anebo ubohým duším v očistci. U Božského Srdce Ježíšova nic se neztratí, nic nepříjde na zmar! — Tím způsobem mnohá chudobná služka, která z lásky k Bohu koná práci těžkou, mnohá chudobná stařenka, která za dlouhých bezesných nocí se modlí růženec, účinkuje a prospívá daleko do světa. Vycházíť od ní jako od slunce paprsky, paprsky to posily a útěchy, které září do světa jako tichý trpyt večernice, které ztiší a potěší mnohé utrápené srdce a v tichý spánek je ukonejší . . .

Tak bychom měli nejnütnější nářadí

k výzdobě vašeho domu i duši vašich, aby se Spasiteli u vás tak zalíbilo, by okem i Srdcem svým mohl stále mezi vámi prodlévat. Ale co by bylo po nejkrásnějším kostele beze služeb božích? Přicházíme tedy k věci nejdůležitější, a to jsou:

2. Domácí služby boží.

Nedávno jeli jsme po železnici do Uher. Ve voze seděl vedle mne kněz a naproti jakási mladá vznešená osoba, či — abych podle vzdělaného světa mluvil — dáma, která, jak se zdálo, bezpochyby ještě nikdy neviděla kněze; neboť s velikou zvědavostí vptávala se mého souseda na rozličné kněžské práce, až konečně přišla i na brevii a modlitbu vůbec. Nemohla pochopiti, proč se kněz tak často modlí a co každodenně ve svých modlitbách Pánu Bohu přednáší.

Konečně unaven stálým odpovídáním ptal se kněz dámy, kolikrát ona za den se modlí? Ale jí to bylo příliš směšné a odpověděla: »Držím v neděli svou bohoslužbu; choditi ve všední den do kostela neukládá žádné příkázání. Nanejvýše, když mne tíží na srdci nějaký bol, jdu večer do klášterního kostela; neboť tam v tiché samotě, v pološeru, před krásnou Madonnou se modliti jest tak romantické! . . .« S úsměvem odpověděl kněz: »Odpustte, tedy jednáte s Pánem Bohem a jeho Matkou nejinak, než jako se svým ševcem!« Dáma téměř uražena žádala vysvětlení, jak prý to kněz myslí, načež jí tento odpověděl: »Neřekl jsem nic nepravého; neboť i mistra ševce jen tehdy zavoláte, když se vám střevec roztrhá. A podobně, zdá se, že považujete i Pána Boha za Mistra toho, který vám není k ničemu jinému, než aby záplatoval vaše potrhání srdce. Že však také jste povinna každodenně Pánu Bohu vzdávati čest, chválu a díky za jeho dobrodiní, že povinnujete mu odprošení a zadosf-

činění za své hříchy, o tom, jak se zdá, nemáte ani nejmenšího zdání!« Tak a podobně mluvil jí kněz chvíli do duše; dáma však mlčela. A konečně nepadlo snad u ní slovo kněžské na skálu; neboť loučíc se s námi, poděkovala přívětivě za jeho naučení a slíbila, že nezapomene na »mistra obuvníka.«

Ostatně není taková osoba žádnou bílou vlašťovkou čili řídkou zvláštností, nýbrž naopak jsou lidé takových náhledů četnější, nežli vlašťovky v srpnu, ba jsou domy a rodiny, jež právě tak smýšlí a jednají. Jíti v neděli do kostela na nejkratší mši sv. — to je vše, co od nich Pán Bůh má; po celý pak týden nepomdlí se ani Otčenáše, leda když je stihne nějaké neštěstí, nemoc, požár, krupobití, nouze — pak se opět trochu poohlédnou po Pánu Bohu. Nepomůželi jim však okamžitě, nechají ho brzy zase stranou, anebo začnou dokonce proti němu reptati a se rouhati. Mimo takových případů starají se o Pána Boha asi tak, jako v Číně o císaře.

Troufáš si, milý čtenáři, říci: »Pisatel těchto řádků lže!«

Mluvími však pravdu, pak jest zajiště věc hodna, bychom si o ní po křesťanskou pohovořili.

Dříve však několik pradětinských otázek.

Tamto rozprostírá se louka. Majitel její jest však »hospodář« více pro hospodu, nežli pro hospodářství. Celou zimu raději hrá v karty, než aby vyvezl trochu mrvy na pole a na louku, a tak potřebnou výživu travinám poskytl. Louka pak ovidivně hyne, a půjdeli to tak ještě několik let, jak asi bude vyhlížeti?

Orlů jest stvořen pro vzduch a vzduch pro orla; proto má mohutná křídla, by se vznášel do výšin nedozírných a v letu aby si hledal potravu. Lovci však orla chytili a zkrátili mu křídla, tak že sotva poskakuje, a pak

jej zase pustili na svobodu. Tážu se: jak dlouho bude moci takto žiti?

Ve městě leží těžce nemocné dítě bohatých rodičů. Lékař je ohledá, sezná nemoc velmi povážlivou, předepíše lék a odejde. Avšak u dítěte není nikdo, kdo by lék donesl a dítěti podával. Co se stane s ubožátkem?

V rozkošné zahradě stojí nádherný dům, v němž bydlí bohatý pán. Ale pán dal zazdíti v domě všechna okna, tak že ani nejmenší paprsek sluneční nemůže dovnitř vniknouti. Čirá tma panuje v domě. Jak to však vyhlíží v domě takovém ohledně čistoty a pořádku?!

Milý čtenáři, nehledej nikde odpovědi na tyto otázky — to vše platí tobě! Budš kdo buď, knížetem aneb oráčem, hraběnkou nebo služkou, máš v těle nesmrtelnou duši, která potřebuje více potravy než tělo; neboť i ona má růsti a prospívati v dobrém a přináseti ovoce pokory, trpělivosti, pracovitosti, pravdomluvnosti, lásky, čistoty a všech ostatních křesťanských ctností. Pokrm pak duše, jímžto jedině a výhradně může prospívati, jest milost boží, a ta zase přichází ti modlitbou, tak jako jídlem přichází posila tělu. Jsi snad, příteli, na duši své již tak dospělým a silným ve všelikých ctnostech, že ti postačí jen v neděli a ve svátek krátkou modlitbou duši nakrmili a posilniti?

I tvé duši dal Bůh touhu po výši nebeské a vzlet orla, by se nehrabala a neryla jen jako krtek v zemi, nýbrž aby

se vznášela nad zemí výš a výše, aby toužila a se snažila po tom, co věčného, nepamíjitelného — nebeského. a to právě činí duše modlitbou! Nasledovně ten, kdo zkracuje svou modlitbu, ustríhaje křídla duše své, tak že se již nemůže povznášeti k nebi, k Bohu, ke ctnosti nšlechtilé, nýbrž poskakuje po smetišti vezdejších státek, marnivosti oděvu a nekalých hříchů. Proto volá a vybízí církev sv. netoliko v neděli, nýbrž každodenně a při každé mši sv.: »Sursum corda!« t. j. Vzhůru, srdce lidská, vznesťe se k Bohu, zaleťte ve kraje nadhvězdné a čerpejte tam a vdychujte čistý, svěží vzduch, jenž vane kolem trůnu Otce nebeského!

To, to sílí a uzdravuje duši! Ty však, příteli, viz, jak jsi slabá a churav, kterak klesáš každého dne brzy v tu, brzy zase v onu stranu, ale pokaždé ve hříchů a nekalé zvyky. Tvá dobrá předsevzetí, jež jsi byl v neděli ráno snad vzbudil, bývají tak křehká, že se obyčejně do večera rozdrobí a rozpadnou jako sklo, a duše tvá zůstane zase po celý týden beze vši opory. Církev sv. má ve své lékárně dosti prostředků, jež by neduh tvůj vyhojily a slabost posilnily — jestli to zejména modlitba, častá, vroucí modlitba, obcování to s Bohem: ty však béřeš léku toho sotva půl lžice za týden, ačkoli bys měl dle předpisu bráti denně nejméně tři lžice. Pak není ovšem divu, že padáš do nemocí hloub a hlouběji a stáváš se obětí horečky, již nazýváme lenivost k dobrému!

(Příště dále.)

Obrácení na víru křesťansko-katolickou.

(Dle J. E. kardinála Pitry. — Část další.)

Propaganda dala zatím ve vši tajnosti ve Francii papežským vyslancem, Mgr. Garibaldim, se přeptávat i Libermanna — ovšem k jeho nejlepšímu prospěchu. Proto psal kardinál Fransoni, představený propagandy, tento list: »... Návrh, jaký jste kongregaci propagandy co do založení společnosti misionářů ve příčině zvěstování víry mouřeninům, především na ostrovech Bourbonu a Sv. Domingu, předložil, byl uznán k šíření víry za velmi vhodný, a činí zároveň Vaši horlivosti o spásu duší převelkon česf. A když i kongregace se ustanovila záležitost tu co nejdříve zkouseti a její schválení na dobu příští si vymínila, uznala přece za dobré Vám odpověděti, aby Vás povzbudila, byste se svými druhy ve svém předsevzetí trvali a nic nezanedbali, zvláště abyste každý svému povolání pak úplně vyhověli. Ostatně doufá kongregace, že všemohoucí a přelaskavý Bůh Vám dostatečné zdraví dá, byste sv. svěcení přijali a se svými spolupracovníky tomuto svatému úřadu úplně se věnovati mohl...«

Lze si radost Libermannovu představit. Pospíšil si poděkovati představenému propagandy za sebe a druhy. Kardinál přijal jej laskavě a radil, aby si vyhledal biskupa, jenž by ochranu nastávajícího díla na se vzal, přidávaje, chtěli býti posvěceni, aby se obrátili přesebně na biskupa nebo na sv. stolici samu.

Co se toto v Římě dalo, našli v Paříži od propagandy žádaného biskupského ochrance. Byl to msgr. Collier, biskup milevský a apošt. vikář v Mauritiu, jenž právě byl v Římě na biskupa posvěcen. Biskup Collier byl ještě mladý muž z řádu sv. Benedikta, a více let převorem

anglické koleje v Douay. Pro počet věřících, čítající více než 100.000 duší, z nichž bylo 72.000 mouřeninů, měl jen 5 kněží, kteří mu ovšem k jeho apošt. horlivosti málo dostačovali. V semináři ve Sv. Sulpicu seznámil se s Le Vavasseeurem, a považuje to za milost boží, jež mu takové spolupracovníky vzbudila, nabídl mu, že je do svých misii přijme a že jim zároveň úplnou svobodu ponechá, by ve svém jednání a působení úplně vedení vůle boží následovali. Nabídl též Le Vavasseeurovi a jeho druhům obydlí nedaleko koleje anglických benediktinů v Douay, aby tam noviciát zařídili a na vysvěcení se připravili.

Psaní, v němž Le Vavasseeur Libermannovi příběh tento oznamoval, potkalo se na cestě s psaním, v němž zase Libermannu příhodnou odpověď s ním sdílel. »Modlete se mnoho,« končil psaní. »neboť, ač se věci příznivě daří, přece jsem na mnohé překážky připraven. Buďme vždy pod rukou boží, chtějíce jen dle jeho svaté vůle žiti v lásce a pokoře srdce, a buďme připraveni přijati, co nám připraví. Děkujme Bohu za vše dobré, co nám prokazuje, a prosíme o setrvanlivost těch, jež nám pošle.«

Když se však za několik dní o výhodném nabídnutí biskupa Collierea dověděl, velmi jej to překvapilo: beze všeho přijal dílo misionářské, nezměnil se ani řeholy, aniž se jim radou vnucojice. Libermann poznal hlas Ducha sv., uvažoval tudíž ani okamžik svoliti úplně záměrům apošt. vikáře ostrova sv. Maurice.

Nyní tedy nebylo dílo apoštolské u mouřeninů již jen pouhým, směšným vrtochem, ale nyní právě zmáhal se vnitřní boj v Libermannovi měrou hroznou, nevěda, co vůle boží mu prikazuje. co by

mu lépe sloužilo. Touha po samotě a rozjímavém životě naplňovala ho úplně a zdála se mu jedinou cestou k dokonalosti a pokoji duše. Tím více oddal se myšlénkám těm, když se dlouho chované přesvědčení jeho, že od vyššího svěcení navždy vyloučen je, v něm znova budilo, výslovným a vícekrát opětovaným vyjádřením, že musí nejdříve býti knězem, kdo se nějakým kněžským dílem zabývatí chce.

V této své tísní utekl se k nejbližší Panně a putoval do Loreta. Putoval pěšky, v oděvu žebráckém; jeho plášť byl jenom hromada hader různé velikosti a barvy, tlustými nitěmi sešitých, a zkusil všemožná pokoření chudoby. On sám podává o svém zevnějšku názorný obrázek: »Představte si, že jsem fyzicky a mravně chudý muž: můj zevnějšek jest tak bídný, že jsem na svých cestách vícekrát za zločince jmnám a toho blizek byl, abych jako takový uvězněn byl. Jen hrubé a odporne jest na mně.«

Tak tedy přišel do Loreta a tam pln lásky, milosti a vnitřních útěch padl přede zděmi svatyně na kolena. »Co mu bylo vytrpěti,« píše jeho životopisec, »aby se do Loreta dostal, kde Slovo Tělem učiněno jest. Nemusiloli na něj, obráčeného žida, veliký dojem učiniti, když stanul před domem nazaretským, který jeho předkové, jeho rodina snad a jeho kmen 18 set let před ním viděli? Pocity, jež beze vši pochyby dostačily Libermannu mocně dojatai, mohl dělití zbožný poutník i s jinými. Přišel do Nazareta, by svou a své dobré Matky záležitost vyjednával. K její nohám usmyslil si dílo nejčistšího Srdce Marie Panny a své vysvěcení na kněze položití. Přišel jí prositi, aby tyto dvě záležitosti spojila, nebo je navždy oddělila: aby jiným hodnějším kněžím, než jemu, oslavení svého mateřského Srdce novým apoštolátem svěřila, nebo aby stíny odstranila, které mu cestu

temnily, jakož i slabosti, jež mu mysl a odvahu tísnily, a konečně aby se mu o jeho náklonnosti vyslovila, která ho volala k rozjímavému životu, do pouště, k samotářskému životu s Bohem, s Ježíšem a Marií...«

Ano, Libermann nalezl, čeho hledal. Světlo božského osvětlení proudem přišlo naň a on poznal nyní nade vši pochybnost, že poslední nesnáze se též srovnají a že čest kněžská mu uchována, aneb abychom krásnými slovy Don Pitrovými mluvili, »že mu jednou bude ona nevýslovná milost podílem, jež neustále rukama andělů svatý dům všude přenáší, kde jen světící kněz je, a že bude denně moci čísti na svatém kameni oltářním nápis loretský: »Zde Slovo Tělem učiněno jest! Hic Verbum caro factum est!«

Vrátil se z Loreta do Říma, nalezl zprávu od svého bratra, že biskupský pomocník strassburský, Dr. Räss, se nabídl, uděliti mu sv. svěcení; aby se tedy za tou příčinou co nejdříve domů vrátil.

Libermann vrátil se, právě rok po svém příchodu do Říma, do své otčiny. Téměř tři léta neměl již žádného napadení nemoci, a mohlo se mysliti, že i na dále ji ušetřen bude. Vstoupil tedy do semináře strassburského, aby se tam na svěcení připravil — starý žák mezi tolika mladíky, z nichž brzy jako ve Sv. Sulpieu mnohé k sobě přilákal. Mezi nimi byl též, jehož si Prozřetelnost za nástupce po Libermannovi v řízení kongregace vyvolila, Ign. Schwindenhammer, jehož život se brzy nejužejší s Libermannovým spojil.

Jakmile Libermann nižší svěcení dostal, nabídl mu biskup amienský pro kongregaci dům v Neuville, blízko u Amiéna. Libermann nabídnutí přijal, a to tím více, ježto mu biskup zároveň slíbil, že mu při nejbližším svěcení posvěcení kněžské udělí. — Po 12 letech zkoušky byl 18. září 1841. od biskupa Miolarada

v soukromé kapli v Amièně na kněze vysvěcen (když totiž biskup Collier dispensí jeho překážky zrušil).

Třetí den pak sloužil první mši sv. Po nějakém čase psal o tom svému starému příznivci Drachovi: »Měl jsem štěstí na den sv. Matouše první mši sv. sloužiti. Od toho milostného dne stávám každé ráno před trůnem nejsv. Trojice, přinášeje jí lásku veškeré církve, a jejím jménem sv. obět obětuje a vyprošuje jí milost a pomoc, již jí třeba. Jaký přimlouvčí! . . . Štěstí, denně sv. obět přináseti, jest velké. Duše se radostí naplňuje. Ale s druhé strany, myslili člověk na sebe, na to, co se v naší duši děje, na své slabosti a na stálou bídu, jež nás tísní, sotva se odvažuje na nejnižším stupni oltáře klečeti. Musí však přece nahoru. Činím tak, poněvadž to býti musí, ale vyznávám, že tak činím často bázni se třesa.«

Dne 27. října otevřel Libermann noviciát v Neuville, a kongregace začala pouze se třemi členy, vyjma Libermanna, Le Vavasaura a Collina. Tisserand se již dříve na naléhavé prosení Abbé Desgenettova přidal jako místoředitel arcibratrstvu farního duchovenstva Panny Marie Vítězné, a mohl teprve po roce přidati se k naší nové kongregaci, byv Schwindenhammerem vystřídán. — Po 12 letech obnášel počet misionářů toliko 12 členův, ale r. 1844. se počet zdvojnásobil. Žili z almužen v nejpřísnější chudobě, sotva nejpotřebnějšími věcmi jsouce zaopatřeni. Přistoupili nový, postoupil mu jeden ze starších svou světnici a postel a spal na jediném stole v jídelně. Nebyloli ani tam místa, spávali na schodech. Jiní rozdělili se na chodbě, jež byla beze všeho vystrojení, majíc toliko na dlažbě slamník. Ctihodný P. Superior, jenž měl ještě nejslušnější byt, měl stůl, postel, slamník, který si sám denně spravoval. Každý se vystřídával v posluze svých

spolubratří, donášel vodu, připravoval jídlo. Jaké umění kuchařské pěstovali, jaká zvláštní jídla mnohdy připravovali, snadno si domyslití; ještě v pozdějších letech si v kongregaci z toho žerty tropili.

Tak žila kongregace dle zatimních pravidel, jež Libermann v Římě byl utvořil; kongregace se vyvíjela a počala ve svých podnicích. Čtvrtý měsíc po otevření noviciátu odešel P. L. Vavasaur na milý jemu ostrov Bourbon; r. 1842. odebral se P. Tisserand se dvěma spolubratry do Hayti a r. 1843. byli již první misionáři do Guiney posláni. P. Libermann miloval své bratry s dojemnou něžností. Jejich odchod, jejich práce a utrpení připravily mu pokaždě nevýslovné bolesti, a jak ho pak dojaly zprávy o jejich obětovné smrti! První obětí byl znamenitý P. Tisserand. Byv jmenován apošt. prefektem ve Sv. Domingu, vlasti to jeho matky, odcestoval tam na konci r. 1843. Než politické poměry ostrova se změnily, vláda mu v jeho působení velice překážela, a tak odhodlán vrátil se se všemi svými spolubratry do Francie. Před několika měsíci byl však již jmenován prefektem Guiney. Dne 5. prosince přišel na pobřeží Magadora. Tam zdvihla se ohromná bouře, obrovské vlny převalily stožárů zbavenou loď a strhly 75 cestujících ze 150 do propasti, mezi nimi též Tisseranda. Pátře smrti ve tvář, měl Tisserand, jenž jinak velmi něžný a bázlivý byl, jehož vždy ve vroucí modlitbě pohřžena viděti bylo, odvahu a výmluvnost, již nikdo u něho nepředpokládal. »Tu,« vypravuje z katastrofy zachráněný očitý svědek, »když se tam draly čerčící se vlny, zachránil aspoň duše, nemoha životů zachrániti. Posilnil se krátkou modlitbou, vstal a vzýval jménem všech nejsv. Pannu, hvězdu mořskou, o pomoc; zapřisáhal je, aby mysli na Pána Ježíše Krista, jenž je v okamžiku souditi může, a vybidl je, aby se připravili na objevení se před

soudnou stolicí, jakž i sám učinil. Všichni, anebo skoro všichni se pokorili před Bohem, žádali a dostali odpuštění hříchův »in articulo mortis.« Brzy na to strhla její vlna v mořskou propast.

Dne 1. ledna 1846. četl Libermann v novinách zcela neočekávanou zprávu o tomto dojemném příběhu. Napjal všechny síly, aby matce Tisserandově několik řádků napsal. »... Pokusil bych se o to, abych Vás potěšil, kdybych sám v nehlubším zármutku nebyl. Mám troji bol: viděti milého a mému srdci oddaného přítele ztracena, misii toho zmařenu, na něhož jsem nejkrásnější naději skládal, v zármutek a bezútěchu pohřivenu rodinu, s níž nejživější účast cítim. Cítim Váš bol zrovna tak živě, jako svůj vlastní, nic nemohu, čím bych mu ulevil. Náš bol jest veliký — a co můžeme říci? Bůh nám toho drahého přítele dal, On nám jej vzal; budiž jméno Jeho vele-beno!... Potřebujeme pomoci, utečme se k Panně Marii, ona nás potěší a naše stísněné srdce zase obveselí. Víme, že ona to byla, jež veškery kroky tohoto drahého a věrného dítěte svého Srdce řídila. Jsme tedy zcela ubezpečeni, že, uvedlali jej na tuto nešťastnou cestu, učinila tak, jen aby mu dříve brány pohytlů blažených otevřela. Ne on zasluhuje soucitu; neboť nyní má, po čem s takovou vroucností toužil; nás nechal však na zemi trampot a zármutkův. Ale těšme se, i nám nadejde čas, a budeme míti štěstí, jej ve slávě zase naléztí.«

Smrt prvního apoštolského vikáře guinejského nebyla ani první, ani nejbolestnější zkouškou, již africká misie zakladatelé nové kongregace ukládala. Jiní misionáři následovali rychle za sebou, tak že sotva nepohostinné půdy jejich nohy se dotkly, byli podnebním žářem a osklivými zimnicemi z pozemské pouti urváni. P. Libermann myslel vždy, že mu srdce pukne, když o smrti svých

spolubratří slyšel, nehodlal však vzdáti se misii.

»Ó nešťastná Guinejo!« zvolal. »Zdá se mi, jako bych tě zcela ve svém srdci měl! Neštěstí těch ubohých lidí utisní a zmůže mne! Mám se toho vzdáti? Nikdy, tak by to nešlo; více než kdy jindy jsem pln naděje. V oněch vzdálených krajinách jest snad více než 50 milionů duší, jež nikdy o zbožné zvěsti neslyšely, kterou nám Pán na zem přinesl. Zdá se, že náš dobrý Mistr nám to uložil. Měli bychom ty miliony duší až na konec světa opustiti? Nemožno, já bych nad tím bolem zemřel. I já jsem přesvědčen, že božská dobrota dala nám do oněch krajin obětí poslati, aby na ně požeňání svolaly. Viděl jsem ve příbězích řízení těch Prozřetelnost, všechny přípravy byly neúčinné... Pohroma ta rozžala tím více jejich pili. Všichni mne prosili, aby mohli do Guineje jíti, více jich neustále na mne naléhalo. Musil jsem zakázati, aby se o to již u mne neucházeli; nemohu přece lidí na pravu posýlati. Misionáři jsou příliš cenní... Modlete se za ubohou Guineu! Měl jsem o té katastrofě předtuchu, ano i jistotu. Po 10 měsících neměl jsem dnem i nocí žádného pokoje, Guinea neustále tanula mi na mysli.«

A skutečně, čím těžší byly zkoušky, tím větší a odvážnější činnost, již ctihodný řeholník vyvíjel. Na podzim roku 1846. odebral se do Říma a předložil ke zkoušce propagandě rozsáhlý pamětní spis o stavu misii, v němž navrhoval soustředění duchovního vedení obou — Guineje a Senegambie — pod jedním apóst. vikářstvím. Sv. stolice schválila rozvrh a odevzdala kongregaci veškeré vedení africké misie, která v Msgru. Bessiexu výtečného vůdce našla. Po smrti Libermannově podleho téměř 20 misionářů namáháním a 19 musilo se toho vzdáti, když k nejvyššímu stupni slabosti dospěli.

R. 1846. byl mateřský dům kongregace z Neuville do starého cisterciáckého opatství Notre Dame du Gard přeložen, r. 1848. byla kongregace Duchu sv. s ní spojena. Z toho vzešel velký prospěch.

Založena byvši v 17. století od Desplacesa, horlivého kněze bretaňského, a vyznamenávajíc se neoblomnou oddaností ke sv. stolici, zanikla v bouři francouzské revoluce, pracujíc vzorně v duchovní správě. Její členové první černochoy křtili, a tak byli důstojnými předchůdci synů Libermannových.

R. 1809. kongregace zase obnovena, svěřena jí duchovní správa francouzské kolonie a měla od vlády podporovaný seminář. Sloučení obou za tímže cílem pracujících kongregací musilo býti velmi prospěšno, a bylo tudíž v Římě úplně schváleno. Na božím požehnání se též nenedostávalo. — Odstranění otroctví a zařízení tří biskupských sídel v kolonii, jež členy kongregace byly obsazovány, usnadňovaly dvojí dílo, jež od té doby kongregace sv. Duchu a neposkvrněného Srdce Marie Panny podniklo.

(Příště dále.)

Apoštolát modlitby v církevních dějinách.

(Část další.)

Svatý Lukáš vypravuje ku konci svého evangelia a na počátku knihy »Skutkové apoštolů,« kterak Ježíš po svém z mrtvých vstání ještě po čtyřicet dní s apoštoly o království božím rozmlouval. Vysvětloval jim pisma, že uznali potřebu toho, by Kristus trpěl a umřel, opět z mrtvých vstal a vešel ve slávu svou, a pak teprve mělo se ve jménu jeho pokání, odpuštění hříchův a spasení hlásati. Za hlasatele a prostředníky zvolil apoštoly a slibil, že jim pošle Duchu sv., který je ke vznešenému jejich povolání uschopní. A tak před svým odchodem z tohoto světa opakuje svůj rozkaz a slibuje jim opět Duchu sv.: »A já pošlu zaslíbení Otce svého na vás,« pravil, »vy pak zůstaňte ve městě, dokud nebudete oblečeni mocí s výsosti.« (Luk. 24, 49.) A vedl je pak na horu Olivetskou, a požehnáv jim vstoupil na nebesa. »A oni poklonivše se, navrátili se do Jerusáléma s radostí velikou.« (52.) »A když vešli, vstoupili do večerádra a trvali jednomyslně na modlitbě se ženami i s Marií, Matkou Ježíšovou, a bratřími jeho.« (Sk. ap. 1, 13, 14.)

Svaté toto shromáždění modlilo se napřed o apoštoly, neboť jeden z tohoto vyvoleného sboru byl zahynul; a modlitba tato byla vyslyšena.

V těch dnech povstav Petr uprostřed bratří, řekl: »Z mužů těch, kteří s námi jsou shromážděni po všecken čas, v němž vcházeli i vycházeli mezi námi Pán Ježíš, počav od křestu Janova až do dne, ve kterémž vzal jest od nás, jeden z těch musí býti svědkem vzkříšení jeho.« I postavili dva: Josefa, jenž sloužil Barsabáš, který měl příjmi Spravedlivý, a Matěje. A modlíce se, řekli: »Ty, Pane, který znáš srdce všech, ukaž, kterého z těchto dvou jsi vyvolil, aby přijal místo posluhování tohoto a apoštolství. I dal jim losy a padl los na Matěje, i přičten jest k jedenácti apoštolům.« (Sk. ap. I, 15. atd.)

Tentž spolek modlitby, nepozůstávající snad ze dvou nebo tří ve jménu Ježíše shromážděných, nýbrž utvořený ze všech těch, kteří Spasiteli byli věrni. — »byl pak zástup lidí spolu okolo sta a dvacítí,« praví pismo, — tento spolek modlitby, pozůstávající asi ze 120 údů, v čele s Marií, Matkou Ježíšovou, měl vůbec zvláštní moc. Maria uměla doko-

nale ve jménu Ježíše se modliti; ona se modlila a s ní veškeré svaté shromáždění za oslavení jména Ježíšova, a aby přišlo království boží a by sestoupil Duch sv., i musila nebesa tuto apoštolskou modlitbu vyslyšeti. »A když se naplnilo dni padesát, byli všichni na jednom místě, i stal se rychle zvuk s nebe, jako přicházejícího prudkého větru, a naplnil všecken dům, kdež byli sedíce. I ukázali se jim rozdělení jazykové, jako oheň, a posadil se na každém z nich: a naplnění jsou všichni Duchem sv. a počali mluviti rozličnými jazyky, jakž Duch svatý dával jim vymlouvatí.« A všichni ti nábožní židé, kteří ze všech končin světa tehdaž na slavnost do Jerusalema přišli, vidouce a slyšice to, divili se a pravili: »Co to znamená?« Ovšem že to něco znamenalo, a svatý Petr vysvětlil lidu zázrak ten. Pravil, že přišel od proroka slíbený Duch a působí zázraky, které každému mají býti znamením, aby jméno Páně vzýval a tak se zachránil; a že tento Pán není nikdo jiný, leč Ježíš Nazaretský, kterého ukřižovali, kterého však Bůh opět vzkřísil a po své pravici povýšil, a že nyní toho od Otce slíbeného Ducha poslal, jak to viděli a slyšeli. »To pak uslyševše skroněni jsou v srdci; a ti, kteří přijali řeč Petrovu, pokřtěni jsou a připojilo se duši v ten den okolo tři tisíců.«

Tento skvělý výsledek zevnější, příchod Ducha sv. s divy a zázraky, a následkem toho účinné kázání Petrovo a okamžitě obrácení tolika lidí, t. j. vlastní veřejné založení církve Kristovy, jeho viditelného království na zemi, zjevuje se tu patrně jako ovoce spojené apoštolské modlitby 120 vyvolených duší.

Avšak není to ještě veškeré ovoce této modlitby; neboť církev svatá slaví v první den letnic netoliko památku zevnějšího svého založení, nýbrž též památku svého vnitřního upevnění v učení

pravdy a své nevyčerpatelně hojně výbavy ve všelikých nadpřirozených darech a milostech. »Trvali pak,« pravi se o té právě založené církvi, »v učení apoštolském a ve sdílnosti lámání chleba a na modlitbách. I přicházela na všelikou duši bázeň, mnozí také divové a zázrakové se daly skrze apoštoly v Jerusalemě a strach veliký byl mezi všemi. Všichni také, kteří věřili, byli pospolu a měli všecky věci obecné. Prodávali majetky a statky a dělili je mezi všecky, jakž komu potřeby bylo. A na každý den trvající jednomyslně ve chrámu a láma- jíce po domích chléb, přijímali pokrm s veselím a sprostností srdce, chválíce Boha a majíce milost u všeho lidu. Pán pak nad to rozmnožoval na každý den ty, kteří měli spasení býti.«

Z tohoto vypravování můžeme posouditi, kterak horlivost věřících v modlení ještě se zvětšila, ano svatý Lukáš (24, 53.) stručně podotýká: »Byli vždycky ve chrámě, chválíce a dobrořečíce Bohu.«

Tak vstupují jednoho dne Petr a Jan v hodinu modlitby devátou (židé se třikrát denně k modlitbě scházeli, o hodině 3., 6. a 9., totiž ráno o naší hodině 9., 12. a o 3. odpoledne) do chrámu. Na nový zázrak, který Petr ve jménu Ježíše působí — uzdravuje totiž okamžitě člověka od narození chromého — a po kázání Petrovém, který divicím se lidu zázrak ten vysvětluje, přijímá víru v Krista na pět tisíc mužů. Tenkrát byl tedy výsledek ještě velkolepější, než v první den letnic; avšak nemensší byla bázeň uvnitř, stálost v uyznávání víry bez bázně před lidmi a prospívání v milosti a svatosti ve všeliké bázni boží.

Nyní totiž poprvé povstala židovská škola, používajíc své duchovní a světské moci proti nové církvi. Na rozkaz knězi a Saduceův u představeného chrámu jsou Petr a Jan jati a do žaláře odvedeni. Druhého dne jsou před vysokou radu před-

vedení, aby se zodpovídali. Ale i tu hlasá Petr zřejmě nejvyšším kněžím a starším lidu Ježíše Krista Nazaretského, kterého ukřižovali, jako jediného. v němž lze spasení dojiti. A když pak oba apoštoly propustili a jim vyhrožovali a zakazovali ve jménu Ježíšovu učiti, tu odpověděli Petr a Jan neohroženě, že sluší více Boha než lidi poslouchati.

Propuštění na svobodu vrátili se ku svým věrným a vypravovali vše, co k nim nejvyšší kněží a starší lidu mluvili. A věřící uslyševše to, povznesli jednomyslně hlasu svého, chválili a velebili Boha a prosili o sílu, aby i proti výhrůžkám králův a knížat bez bázně jeho slovo mohli hlasati. »A když se modlili, zatřáso se místo, na kterém byli shromážděni a naplněni jsou všichni Duchem sv., a mluvili slovo boží s doufanlivostí. Množství pak věřících bylo jedno srdce a jedna duše; aniž kdo z toho co měl, pravil býti svým, ale všechny věci jim byly společné. A mocí velikou vydávali apoštolé svědectví o vzkříšení Ježíše Krista, Pána našeho: a milost veliká byla v nich ve všech.« (Skut. ap. 4, 31.—34.)

Bylo též veliké síly a milosti potřeby. neboť nepřítel také nelenil, a byt také cíle svého, malé stádece zevní hrůzou rozptýliti, nedosáhl, snažil se nyní církev uvnitř poškoditi. Ale mladá církev věděla, že její hlavní zbrání v boji je, bdíti a modliti se, a ve bdělosti a modlitbě nepřetržitě, společně, jednomyslně a vytrvalé dostalo se jí síly a milosti, že nad nepřítelem uvnitř zvítězila, i zevnějšímu odolala.

»Muž pak jeden, jmenem Ananiáš, se Safirou, manželkou svou, prodal pole a ujal listivě něco peněz za pole s vě-

domim manželky své; a přinesl nějaký díl, položil k nohám apoštolů.« Jestě nemá zlo tu odvahy, v tak svaté společnosti věřících zjevně vystupovati, proto skrývá se pod zástěrou nábožnosti a horlivosti. »Všichni totiž,« praví písmo, »prodávali majetky a statky a dělili je mezi všechny, jak komu bylo potřebí.« Nejslechetnějším a nejlepším, kteří tak činili, chtěli se onino nešťastní manželé podobati, a přece chtěli při tom dary z rukou apoštolských více získati, než dříve měli. Pýcha tedy a lakota a lěchto služby, pokrytectví, klam a mam pokoušejí se v mladou církev se vplížiti. Avšak Pán bdí nad svou církví. »Nelhal jsi lidem, nýbrž Bohu!« a opět: »Co jste se smluvili, abyste pokoušeli Ducha Páně?« zní rozsudek hlavy církve sv. Petra, který osvěcen Duchem sv., leš jejich prohlédl, a Pán potvrzuje rozsudek okamžitou smrtí odsouzených. »I stala se bázeň veliká ve vsi církvi, i mezi všemi, kteří to slyšeli. Skrže ruce pak apoštolů dáli se divové a zázrakové mnozí v lidu. A bývali všichni jednomyslně v síni Šalomounově.« Věřící poděšení hrůzou jak před hříchem, tak před okamžitým potrestáním hříchu, ještě horlivěji se modlí, a proto i rozhojňuje se úroda na poli apoštolské činnosti. »A více se rozmáhalo množství věřících v Pána, mužův i žen, tak že na ulice vynášeli nemocné a kladli na ložích a na nosidlách, aby, když šel Petr, alespoň stin jeho zastíní někoho z nich a aby byli vysvobozeni od nemocí svých. Scházeli pak se do Jerusálema i množství z blízkých měst, přinášejíce nemocné a od duchů nečistých trápené, kteří všichni uzdravování byli. (Skut. ap. 5, 11.—17.)

(Příště dále.)

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Ostatek.)

becnými výnosy (decreta) papeže Urbana VIII., které napotom papež Innocenc XI. stvrdil, jest sice zakázáno k uctění blahoslavenců církevních hodinek a mše sv. se dožadovati, spočíváli jich blahořečení toliko na tak zvané beatifikaci rovnomocné (aequipollens) a úctě stále trvajicí, až na výjimky se zvláštními okolnostmi. Avšak mezi všemi okolnostmi, jak je velezasloužilý papež Benedikt XIV. ve svém dile, kde o schválení officia a mše sv. ku počtě blahoslavenců mluví, uvádí, není,

trváme, ani jedna v celém seznamu, která by se na prosby naše nevztahovala. Ukazujíť vesměs, jak slušné jest, aby příznivě žádost naše vyřízena byla.

69. Vytkneme na objasnění věci naší alespoň některé z okolností čili důvodů sem příslušných. Vzaty jsou z jakosti úcty, pro kterou úcta církevních hodinek a mše sv. žádati se smí. Prvý důvod bývá platný, shromážďují se ku svěcení svátku velké davy lidstva. Důvod tento viděl se již papeži Lvu X. býti postačitelným. aby z obvyklého pořádku vybočil. Tak na př. dovolil hodinky i mši sv. v den úmrtí tehdy blahoslovené, nyní za svatou již vyhlášené Markéty Kortonské, jak se čte v dotčené listině (kn. 4., díl 2., hl. 3., č. 6.). Lid slavival tento den jako svátek veřejný a zasvěcený, k němuž se davy až ze sousedních zemí scházely. I zdálo se mu býti poněkud neslušné a lidu podivné, nesloužili se ku počtě bl. Markéty mše sv. a neodřikávali se hodinky jí příslušné.

Druhý důvod jest vzát z rozšíření úcty. Na tuto okolnost brán byl ohled, když se o dovolení zvláštního officia a mše svatě ku cti blah. Zity jednalo, jejíž veřejná úcta zaujímala netoliko diecési lucskou, nýbrž i diecési ravenskou, janovskou, palermitánskou, saragosskou, ba i rozličná města v Anglii a v Portugalsku.

70. Třetí důvod záleží ve stavbě chrámův a oltářů, jakož i v té okolnosti, že se po dlouhý čas modlitby (commemoratio) při mši svatě a druhých pobožnostech církevních konávaly. Tyto dvě okolnosti daly podnět, jak sám papež na svrchu řečeném místě praví, k milostivému povolení officia a mše svatě, k čemuž podle své nadobyté učenosti více příkladů přiložil.

Potom (č. 7.) tamtéž di: »Konečně vroucné prosby králů, knížat a národů, pakli ze srdce volně a nikoli vnučené byly, k nimž se žádosti biskupů připojují, mají, trváme, velikého vlivu, jednají se o svolení církevních hodinek a mše svatě ku počtě takových sluhů Páně, jichž úcta stále trvajicí stvrzena jest.« Což opět příslušnými vneseními posvátné kongregace stvrzuje.

71. A protože se svátek Božského Srdce Páně vsude s nádherou a okázalostí slaví a veliké davy věřících se shromážďují, aby získali odpustkův apoštolskou

stolici povolených; a mimo to se tato svatosvatá pobožnost nikoliv toliko na jedno město nebo jeden kraj nebo jednu toliko zemi neobmezuje, nýbrž po křesťanském světě až k nejzazším koncům Indie a Ameriky sahá a všude horlivě se pěstuje; a protože mnoho chrámů, kaplí, oltářů Božskému Srdci Páně zasvěceno jest, ano jsou četné diecése, které mají netoliko mešní modlitby k Božskému Srdci Páně (commemoratio), ale i vlastní mši sv. a církevní hodinky, jaké v římském missálu a brevíři nejsou; a konečně protože králové, knížata, kardinálové, arcibiskupové, biskupové a více než 140 jiných znamenitých osobností své nejrůznější prosby přednášejí, jak patrné jest ze seznamu (Summar. č. 9. a 10.): nepochybujeme pranic, že posvátná kongregace našim tak spravedlivým prosbám, které na tak platné důvody spoléhají, milostivě vyhověti ráči.

72. Jestliž jednak dokázanou pravdou, že úcta, která se všude Božskému Srdci Páně prokazuje, netoliko velmi svatá jest, ba i taková, že v církvi boží sotva světější bude najíti lze. Obrátme zření své ku předmětu, totiž Srdci Páně, nemůže zajisté nic více božského býti. Prohlédněme k účelu, který v tom záleží, bychom nejhlavněji. Spasiteli za toliké urážky ve velebné Svátosti utrpěné zadosť učinili, není na světě nic světějšího. — Pojměme na mysl výkony úcty, ať si vnitřní, ať si vnější, z nichž se pobožnost skládá; nejsouť nežli převýborné lásku k Ježíši Kristu; tuť není nic vznešenějšího a žádoucnějšího. Jestli tudíž dokázanou pravdou, že pobožnost toho zasluhuje, aby jí posvátná kongregace potvrdila a schválením zvláštní mše sv. a církevních hodinek jí zvelebila i zdokonalila. A to tím více, jelikož jednak nic namítáno nebylo, aniž namítáno býti může, co by se veskrz a úplna vyvrátili nedalo, jak z odpovědí na rozpaky činěné bude patrné.

ctností víry, zbožností, lásky, oddanosti, skroušenosti, jmenovitě pak lásky k Ježíši Kristu a vděčnosti, zadostučinění za toliké urážky, které se mu ve velebné Svátosti přítomnému od nevděčných lidí prokazují: tu není přece nic dokonalejšího. — Pozorujme konečně ovoce, jež naše pobožnost přinéstí může a vskutku co den také přináší, jakousi totiž neobmezenou, čistou, plápolající a velmi něžnou

73. Vloživše nevyvážitelnou sílu důvodů, které nasvědčují k tomu, aby církevních hodinek a mše sv. vůbec schválení uděleno bylo, obracíme zřetel svůj k prosbám našim zvláště. Směli bychom žádati o schválení proseb pro veškerou církev — takové jest též skutečné znění některých listů prosebných (č. 66. a 71.) — aneb alespoň pro říše, kraje a diecése oprávnění jsme žádati, jichž králové, biskupové anebo jiní jednotlivci o to zvláště se zasazovali: volíme však spíše obmeziti prosby naše za příčinou snadnějšího vyřízení výhradně na Polsku a Španěly, jakož i na svrchu jmenované arcibratrstvo ku počtě nejsvětějšího Srdce Ježíšova s jeho odvětvím, které v jáhenském chrámě sv. Bohdana tohoto našeho velebného města zřízeno jest.

74. Co se pak království polského týče, znamenáme, že, kdekoli vroucná

láska, úcta a pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu kvete, v království tomto zajisté ještě hlubší kořeny do srdcí věřících zapustila. Zprávy o tom máme z listů jak králů, tak biskupů polských. Biskup plocký na př. píše ze dne 17. října 1763. taklo: »Jelikož v království polském a krajích s ním spojených pobožnost věřících k Božskému Srdci Páně v rozkvětu jest, a to pomocí bratrstev, která po všech diecésích apoštolskou pravomocí zřízena a obvyklými odpustky omilostněna jsou; neboť skoro ve všech farních i řeholních chrámech se koná slavnost nejsvětějšího Srdce Ježíšova v pátek po oktávě Božího Těla, při čemž bývá zpívána votivní mše sv. a kázání k davům lidu shromážděného« atd.

75. S ním souhlasí biskup varmínský, který 29. října téhož roku psal: »Vrháme se k nohám Vaší Svatosti a libajíce je, odvažujeme se sdělit, že v tomto království polském úcta k Božskému Srdci Páně velmi rozšířena jest, majíc mnoho zavedených bratrstev, která od apoštolské stolice odpustky obdařena jsou. Svátek se pak odbývá v pátek po oktávě Božího Těla a slavívá se průvodem a kázáním« atd. Totéž stvrzují biskupové vilenský, kamenecký a jiní svrchu uvedení. Z čehož každému jest patrné, jakým právem prosebníci se nadíti smějí, že prosby jejich oslyšány nebudou, jelikož před důležitými důvody napřed (v č. 68. a násl.) uvedené spolu podány jsou.

76. K tomu se přidružuje ještě jiná okolnost, pro království polské příliš naléhavá. Obyvatelé jeho se totiž nesou pevnou nadějí, že pomocí úcty Božského Srdce Páně osvobození budou z převelikých nesází a obecných úzkostí, které dílem jejich zemi hrozí, dílem, jak známo jest, na ně již přikvačily a podnes trvají. O čemž zbožný král August III. ve svém listě (viz Summar. č. 9., str. 63.) následovně píše: »Protože se přeholestné strasti, které nás právě hnětou, ještě více rozmnožiti hrozí, a sice tou měrou, že se staly patrnou a obecnou metlou boží, platící všem osobám jakéhokoli stavu, ať si světského, ať si duchovního, v záležitostech jak světských, tak duchovních: běfeme své útočiště ve strašné této nouzi k Božskému Srdci Páně atd. Žádáme tudíž Vaší Svatost« atd.

Z této okolnosti vyplývá ještě nový, a to velmi rázný důvod proto, aby prosby často již opětované vyslyšení došly. Na slovo vzaty P. Guget di ve svém spise (Heortolog. lib. I., c. 12., qu. I.): »Druhý důvod se nese mimo dikůvzdání za milosti a dobrodiní již dosažená, které se ani nevylučují, k dobrodiním, jichž teprve dojíti chceme. Vyskytuje se totiž naděje dosíci té neb oné milosti, životu časnému nebo věčnému prospěšné na přímluvu toho kterého světce. Ihned se duchovenstvo s lidem začne proto s větší zbožností a slavnější bohoslužbou utíkat k nim, ano i slibem se k tomu nejednou zavazuje. Tak na př. se ctí sv. Šebastián a sv. Roch na mnoha místech slavnými službami božími, ba i zasvěceným svátkem; účel pak jest buď poděkování za odvrácený mor na jich přímluvu, buď zabezpečená jich ochrana v téže ráně stranu budoucnosti.«

77. Zbývá nám zmíniti se o Španělech, kteří tytéž důvody mají jako my. I tam vzkvátá velmi vřelá úcta a něžná láska k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu; i tam jsou zřízena četná bratrstva. Svátek pak Božského Srdce Páně se na mnohých místech, ano i v předních chrámech slavně odbývá; věřící se utíkají k Božskému Srdci Páně v záležitostech svých jak veřejných, tak soukromých, a mnozí bývají ve svých modlitbách vyslyšení i zázračnou pomocí. Všeho toho se dovidáme dílem ze seznamu často již uvedených listin odpustkových (Summar. č. 7. a 8.), dílem, a to ještě patrněji, z listův arcibiskupských, biskupských a kapitolních

této říše samé, jelikož, jak nasvědčuje témuž Summ. č. 10., až na 33 dospěly, v nichžto se vše zevrubně vylučuje, jak Jeho Eminenci nejd. pan zpravodajce svědčiti bude.

78. Nesmíme se konečně minouti s převýborným arcibatrstvem Božského Srdce Páně v tomto městě našem. Jemu zajisté po právu a pravdě přísluší taková bohoslužba již proto, že pravomoci Jeho Eminence generálního vikáře římského, ba i samých papežů k uctění Božského Srdce Páně zřizeno bylo; kterážto okolnost, jak jsme svrchu podotkli, účtu církevní k Božskému Srdci Páně na každý způsob znamená. Takové pak účtě přináležejí všim právem přiměřená bohoslužba podle toho, co jsme z P. Gugeta (l. 1. c. 15. qu. 2.) podali. Ano jest veskrze známo, že dle obřadů breviře římského svatým a světicím božím, jimž některý chrám zasvěcen jest, u výroční den jakož i sv. patronům místním vůbec přísluší církevní hodinky a mše svatá, a to ne jakkoli, nýbrž slavné bohoslužby sub ritu duplicis I. classis. Což Gavant v knize (thesaurus sacrorum rituum tom. 2. sect. 3. cap. 12. n. 4.) stvrzuje, říká: »Na den hlavního sv. patrona jakož i u výroční den světce toho kterého chrámu koná se bohoslužba slavně duplex I. classis (viz v obřadní knize č. 3.); rovněž se koná oktáv na oba svátky (viz tamtéž oktávy č. 1.) a cokoli jsme řekli o duplex I. classis a oktávech, totéž se vztahuje na hlavního sv. patrona místního jakož i na výroční den světce toho kterého chrámu; neboť v případech obou jest příčina slavností tatáž.« Podobně dí svrchu jmenovaný P. Guget (l. 2. c. 10. qu. 1. pag. 115.).

79. Ze všeho toho patrně vysvitá, že schválení zvláštních hodiněk církevních a mše sv., jak říším svrchu uvedeným, tak dotčenému arcibatrstvu, důvody nepřekonatelné nasvědčují. Podáme tudíž této posvátné kongregaci obřadní více vzorů takových hodiněk církevních a mší sv., jak po dlouhá léta již v rozličných diecésích zavedeny jsou. Na jejím úsudku záležitosti bude, aby je zevrubně prozkoumala a uznáti za dobré, veleučenenému zpravodajci je ku prohlídce podala; časem pak dle obvyklého řádu schválení těchto hodiněk a mše sv. uveřejnila. Kdyby se však vzory námi ponavržené vysokému sboru obřadnímu nehodily, podrobujeme se jeho ustanovení a výroku, prosíce, by alespoň jiné povoleny a uveřejněny byly; čímž se rovněž blahosklonně uspokojíme.

80. Jestě jedna část našich proseb jest, totiž, na který den by připadnouti měla slavnost s dotčenými bohoslužbami. Než o tom není asi třeba se šířiti. Zdáť se nám býti velmi vhodné, aby se slavil pátek po oktávě Božího Těla. Vyžaduje toho povaha svátku samého, a to již proto, že má slavnost láске božské zadost učiniti za nepravosti a urážky, které jí jmenovitě po oktáv Božího Těla, kdy nejsvětější Svátost oltářní ku počtě vystavena bývá, zneuctěním a nepravostmi nevděčných lidí hojněji snášeti jest. Ostatek má již skorem ve všech zemích, krajích, diecésích, městech, chrámech a bratrstev vůbec obyčej, že se v dotčený den Božské Srdce Páně slaví, jak netoliko z listin uvedených (Summar. n. 2. pag. 3., §. 2. n. 4. pag. 5., n. 6. pag. 7.), ale i ze stanov jmenovaného arcibatrstva římského vysvitá. Jestí tudíž nade vsi pochybnost, že takový obyčej za pohnutku více než postačitelnou sloužiti může, aby se tentýž určený den neměnil dle povědomého odstavce (Cap. Quoniam: de feriis). Pročež...

ve jménu biskupů polských:

Jan Kř. Alegiani,
obhájce.

Stoletá výroční oslava sv. Hostýna.

Sděluje P. Ferd. Harna, farář chvalkovský.

časopisu tomto bývaly časté vyjádřovány tužby o zvelebení sv. Hostýna k roku 1887. a časté děly se tu vybídky k obětem na onu zvelebu potřebným. Na týž svatý Hostýn podniknuty roku 1879. a 1881. i poutě votivné či záslibné za tímže vznešeným účelem. Pisateli rádků těchto popřáno za obou těch poutí ve skromných kázáních přechťné povzbuditi poutníky za toutěž vážnou příčinou. Kázání ona byvše pak ve »Škole B. Sráce P.« otišťena, zanitila tisíce četnářů pro týž svatý Hostýn Marianský. Mužové ve vlasti naši slovní a na slovo vzatí, kněží i nekneží, sestoupili se v jednotu »Družstvem Svato-Hostýnským« nazvanou, aby za tímže cílem jednali a pracovali, a tisícové vybízení nejprve k modlitbám a pak i pomoci peněžné. »Škola« otevřela nejprvní schrány své pro četné milodary, sbírány a skládány i četná »Věna Svatohostýnská,« a díky Matičce Boží, oslava Svatohostýnská, po níž tehdy tolik touženo, letoším rokem u značné míře jest uskutečněna! Rok 1787. byl rokem zániku sv. Hostýna, rok 1887. stal se rokem vzácného pro něj obrodu, vzácné oslavy.

Pro duchovní správu poutnickou zbudován od Družstva za svatyní úhledný hospic (domek klášterní) nákladem dobrých 20 tisíc zlatých, zařizena nadání prozatím aspoň pro 2 kněze na dobu poutní, postaven již dříve též přibytěk pohostinný pro duchovní poutníky a také chodby někdejší či ochozy nebo ambity částečně z rumu jsou vyzdvíženy. Ku první pouti výroční, ke 4. neděli po velikonoci, je-likož tou dobou dle podání porážka Tatarů na sv. Hostýně se udála, kteráž

letos na 8. května připadala, zavítali do samostanu připraveného 2 Otcové z Prahy z T. J., synové sv. Ignáce z Loyoly. Otcové ti jsou velební pánové Jan Cibulka a František Xaver Zimmerhackel, oba duchovenstvu moravskému a namnoze i lidu našemu dávno a čestně známi, kazatelé věhlasní a zpovědníci neúmorní. S nimi přišli i někteří řeholní bratři, a od oné pouti ujímají se oni otcové s horlivostí neúnavnou přechťných poutníků, ctitelů Marianských.

Touze svoji veliké za tak významného roku sv. Hostýn navštívit i Matičce boží za tak vzácnou oslavu tam poděkovati, mohl jsem vyhověti teprve až 2. září. Ač byl den všední a já teprve k 11. hod. na sv. týmě dostihnul, byl jsem přece mile přijat a k oltáři Páně připuštěn. Tam vzpomínal jsem mimo záležitosti vlastní a potřeby církve a vlasti popředně na prvotní zakladatele svatyně, jakož i na dobrodince a horlitele pozdější i nynější živé i zesulé. Nad míru překvapila mne vzácná malba oboltáři či presbyteria, jižto velební Otcové dílem slovným malířem z Prahy, dílem vlastním bratrem řeholním provádějí. Malba tato bude znázorňovati zavedení úcty Marianské na sv. Hostýně sv. bratřími Soluňskými a porážku Tatarů za pomoci Matky boží, a zaujme i obrazy předních sv. dědiců našich. Letos vznikne presbytér, na přesrok má se zaskvěti v obnově veskerá loď kostelní,¹⁾ a potom jest na pořádku konsekrace (biskupské posvěcení) obnovené svatyně vznešeným náměstkem svato-Methodějským. Aj, jaký to slavný obrod sv. Hostýna, jaká to vzácná oslava

¹⁾ Dobrodincům svato-Hostýnským naskýtá se vhodná příležitost k dalším milodarům spanilomyslným.

stoleté výročníce někdejší neblahé záhuby jeho!

Kdo na sv. Hostýně po delší čas nebyl, ani by ho nyní nepoznal. a kterak jej pozná, kdo přijde ještě později?!

Po mši sv. i k pohostinnému stolu jsa přijat, měl jsem příležitost, seznati blíže i útulný samostan řeholný, a po stole příučníti se s velebnými otci ve svatyni i návštěvy nejsvětější Svátosti oltářní. Ó kterak jsem blahorečil sv. Hostýnu za štěstí takové, jehož se mu den jak den dostává, kterak jsem se potěšil, slyše, že i duchovní cvičení možno konati ve svatostanu hostýnském a že se jich již

letos někteří bratři duchovní poblíž a pod ochranou Matičky boží byli podjali! Ó jak jsem sobě představoval vidění sv. Hildegardy zase radostné!¹⁾

Se přáním srdečným, aby Hospodin Bůh na mocnou přímluvu Královny nebeské zehnal otcům velebným a silil je v pracích jejich velikých a za tu zvelebu sv. Hostýna aby požehnal i církvi Páně a vlasti milené, rozloučil jsem se s místem posvátným, k letošimu přepamátnému roku tak šťastně zvelebeným, rozloučil jsem se pln radosti s těmi velebnými našimi Lúrdy moravskými.

¹⁾ Viz kázání v ročníku 1881., str. 273.

Zprávy z misí katolických.

Čína. Ze severního Šantongu podává Msgr. Benjamin Geremja z řádu svatého Františka, který od r. 1885. tam duchovní správu vede, následující novinu: »Město Tai-ngau jest v Číně veleslavné svými chrámy. Na výšinách ovládají město celé. Jest právě čas poutí. Četné zástupy mužův i žen putují k těmto budhistickým svatyním. Mnozí na cestě co chvíle padli na zemi a učinili poklonu proti hoře; možná, že tak činili ze slibu. Někteří podnikají tuto pouť za své nemocné rodiče, ano ve své zaslepené horlivosti slibem se zaváží, že po návštěvě modly s vrchu střemhlav dolů skočí. Proto vidět okolo hory často nahnilé mrtvoly pohanských poutníků. Takový obyčej, taková zaslepenost naplňuje člověka žalostí. Kdož by si nepřál, aby poznali jediného pravého Boha, by v účtě jeho též tak velikou jevil horlivost? Jaká by to byla radost pro nebe i zemi! Celkem navštívil jsem 25 křesťanských obcí, ale jen v 10 uděloval jsem svaté biřmování; z ostatních obcí se shromáždili křesťané s těmito obcemi. Biřmovanců bylo asi

400; také jsem jim podal velebnou Svátost oltářní. Byl jsem mezi těmito nově obrácenými velice šťasten; viděl jsem, s jakou toužebností poslouchali slovo boží a jakou úctu prokazovali katol. kněžím.«

Podáváme tuto podobizny misionáře H. P. Faviera a biskupa Puginiera, již o misie v Číně a v Tonkingu velikých zásluh si získali.

Tonking. Především podáme čtenářům svým zprávu z listu vrchního pastýře v sev. Tongkingu a pak připojme některé zprávy o dalších misích této velmi zkoušené krajiny. Msgr. Colomer, apošt. vikář, píše ze sev. Tongkingu následovně: »Sotva jest na celém katol. světě jaká misie, která by více strádala, která takový nedostatek má, jako naše misie. Již po několik let odhalují francouzské noviny největší bidu. Uprostřed vikářství, jehož biskupem jsem, jest město Bac-Ninh. Nacházíme se pod ochranou sousedních úřadů francouzských. Nicméně podobá se Tongking sopce, na níž bydlíme. Třeba se zdá, že je delší čas pokoj, ale uvnitř doutná oheň, který

hrozí dnes nebo zítra vypuknouti. Nepodařili se zakořeněnou nenávist proti Francii úplně udusiti, pak mohou všechny podniky marnými býti, jakož i oběti lidské, na penězích i na statcích, jaké vládě francouzské platiti se musí.

Velmi poučný a důležitý jest list,

který jsem musil P. Pavlovi Bertovi několik dní před jeho smrtí psáti. Zní takto: Při mé návštěvě musil jsem Vaši Excellenci sdělit, co se nám zde stalo. Jedná se tu o nešťastné tongkingské Čiňany, o ženy každého stáří, o dívky ze všech tříd, které byly námořními loupež-

Misionář Favier.

níky odvedeny a na čínském trhu prodávány. Při tom děly se věci tak hanebné, že musím to vládě francouzské oznámiti a na Vás, biskupská Milosti, se spolehnouti. Stalo se veliké roztržení nejútlejších svazků přirozenosti. A my — my jsme se musili na to dívat. Muž a žena, bratr a sestra, rodiče a děti, tedy co Bůh sám spojil, opovažují se tito

necitelní lidé roztrhnouti! Okolo 15.000 žen a dítek bylo hnáno jako dobytek do otroctví. Třeba jsou nepřátelé naši pohané, musím přece Vaši biskupskou Milost' upozorniti na ukrutenství toto. Nejvíce vytrpěli křesťané na hranicích říše čínské a v mém vikářství. V měsíci prosinci a lednu navštívil jsem tyto krajiny a musil jsem z úst nešťastníků

samých veliké nařikání slyšeti. I radil jsem se s biskupy řádu sv. Dominika a jinými apošt. vikáři, jak by bylo lze odpomoci této nesmírné bídě. Dověděl jsem se, že francouzský vyslanec v Číně již o všem ví a o pomoc požádán jest; doufám, že bude pomozeno. Pak jsem cestoval do Hong-kongu a psal třem misionářským biskupům. Ti mne potěšili, že jejich misionáři horlivě se nás ujímají; francouzští konsulové a čínští mandarinové že přislíbili svou pomoc. »Vykoupení zajatých« jest heslem všech ostatních křesťanů, kteří proniknutí jsou pravou láskou ke bližnímu. Při tom spoléháme se na stědrost a velikomyslnost Francie. Zajisté, že ubozí nezapomenou na pomoc a vysvobození jim poskytnuté!«

Tak psal jsem Pavlu Bertovi. Kéz by prozřetelnost boží tak vše řídila, by nástupce jeho ujímal se záležitosti naší.

V této misii pracuje na vinici Páně vedle biskupa 6 kněží z řádu svatého Dominika, mezi nimi 4 Španělé, 2 Tongčínané, 18 tongčínských světských kněží, 18 seminaristův a asi 20 studujících připravují se na kněžství. Mimo 50 katechistův a přes 200 hochův a mladíků, kteří se připravují ke stavu duchovnímu, skoro všichni jsou v III. řádu svatého Dominika.

Ve vikářství tomto jsou i dva kláštery dominikánských sester, jichž jest asi 50. Kdybych měl prostředky, hned bych stavěl třetí klášter, tak jest ho potřeba i nás pro děvčata, by náležitě vychována byla. Nejsouce přijaty pro nedostatek místa vrací se do světa a vidím je v ustavičném nebezpečení. V celém kraji mém připadá na více než tři miliony obyvatelů 25.000 křesťanů v 137 osadách a z těch má 64 kostel nebo kapli. Posledního roku pokřestili jsme 175 dospělých a 1200 dětí, a mimo to pokřestili katechisté 10.000 děti

v nebezpečení smrti, z nichž jen 50 zůstalo na živě.

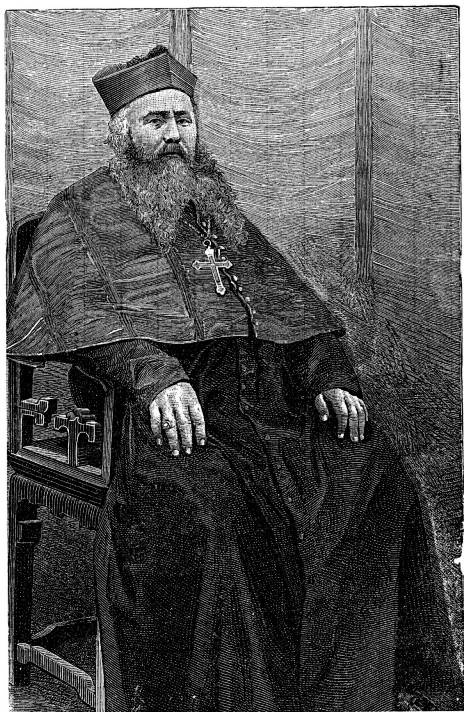
Jako v sev. Tongkingu, podobně jest i ve východní části jeho. Zde jest všecko jako bývalo dříve. Ani jeden měsíc nemine bez loupeže, ohně a krádeže. Strach ustavičný tu panuje. V listopadu minulého roku byli misionáři zavražděni, dvě osady spustošeny, kostel zapálen. V lednu padla jedna osada za oběť fanatickým buřičům a popeleční středa byla svědkyní, která dva kostely na popel shořely. Ve vých. Tongkingu bydlí asi 3 miliony lidí, mezi nimi 36.000 křesťanů. Roku 1885. se obrátilo u nás 259 pohanů dospělých, 2.000 dětí křesť. rodičů bylo pokřestěno a 15.000 pohanských dětí v nebezpečení života.

Žeň jest veliká, ale pracovníků málo. 24 kněží světských domorodců pracují se 7 řeholníky dominikány v největší shodě. 50 seminaristů, z těch 7 již posvěceno, 50 katechistů, 3 sirotčí ústavy, 18 škol, 1 klášter ženský, toť vše, co církev katol. řídí a spravuje na východním Tongkingu.

Ve středním Tongkingu pracuje na vinici Páně s Msgr. Onate 12 kněží dominikánů, 8 Španělův a 4 Annamité; mimo to 40 kněží světských a 175 katechistů. 15 seminaristů jest malým dorostem. A kolik jest ubohých, sedících ve tmách nevěry, jimž učení Kristovo má být hlášáno, k nimž Kristus přijíti chce, aby jim byl uzdravením, silou a spasením! Přes 4 miliony jest tu obyvatelů, mezi nimi 150.000 křesťanů, žijících v 600 osadách; po většině mají kostelíčky. Minulého roku bylo 800 dospělých pokřestěno, katechisté zachránili 55.000 umírajících dětí pro nebe, z nichž jen 161 na živě zůstalo. 400 sester řeholních stará se v 19 osadách o vychování sirotkův a těch, které spolek sv. dětství zakoupil, aby jim spasení věčně zjednal.

Asie. Misionáři v Mesopotamii. Dom Farage, arménsko-katolický farář v Tell-Armenu, píše: »Stateční kněží dominikáni pracují na březích řeky Tigris jako lvové. Synové sv. Františka soustře-

dili síly své v Karputhu a v Malatii v Cilicii. Protestanté čítají tu asi 407 rodin, kdežto katolických Armenů jest toliko 40 rodin. Měli bychom míti také misionáře v Diarbekiru, kdež angličti

Biskup Puginier.

protestanté přes 300 rodin počítají. Také v Mardinu, kde Amerikáni mají dobře řízené školy, potřebovali bychom misionáře. V Mardinu máme 5 nebo 6 sester třetího řádu sv. Františka pod duchovní správou 2 kněží kapucínů; těchto málo sester

působí ve mravném ohledu nesmírně mnoho dobrého. Zvláštním řízením božím vidíme, kterak každoročně Jakobité nebo rodiny armenské, jsouce chudobou donuceni, přicházejí do Tell-Armenu, aby se vyhnuli všelikým pokušením a po něko-

lika měsíců stávají se katolíky. Minulé dny získali jsme více ztracených ovcí Ježíše Krista, a doufáme, že ještě více jich získáme.

Biskupské jubileum v Indii. Jubileum kněžské nejdůst. Michalu-Angela Jacopiho z řádu kapucínův a arcibiskupa v Agra, konáno s největší slávou. Byl neunavným pracovníkem na rozšíření katolické víry v sev.-západní části Indie. Při jeho příchodu v Agra r. 1841. bylo asi 20 katolíků; nyní jest jich 1500. Dlouhá léta zastával duchovní správu v Penjabu. R. 1853. stal se provikářem této provincie a r. 1864. jako takový byl přesazen do Agra. 28. června 1878. byl posvěcen na biskupa. Kostely, školy, sirotčí ústavy, kláštery jím založeny jsou. Proto také v den jubilea jeho mohli mu věřící říci: »Na sklonku života můžete s radostí pohlížeti na nesmírné krajiny od řeky Ganges až k Indu, od hor Himalaya až k Vindhayas; toť vinice, na které jste přes 24 let pracoval; s opravdovou pýchou můžete patřiti, že ruka vaše sela a chránila vzrůst všech těchto rostlin, které ve stromy vzrostly a celou krajinu stínem svým zastírají.«

Čínský pohřeb. Jedna sestra řádu sv. Františka, která nedávno zavítala v Chan-Tongu, píše z Tše-Fu :

»Nezapomenu na slib, Vám podati zprávu z Číny. První doba bývá obyčejně obtížnou, zvláště jeli kdo tak vzdálen domova svého. Konečně mohu Vám oznámiti, že jsme otevřely evropskou školu a čtyry věci pro Čiňany začaly, a sice: třetí řád sv. Františka, sirotčí ústav, katechumenat, a osoby, které budou křestiti. Doufáme, že časem dočkáme se hojného ovoce prací svých.

Tyto dny jsme viděly zvláštnosti pohřbu čínského. Vite, že rakev často i tři dny v domě podrží; pak je zanesou na pole rodině patřící. Tento obřad děje se bez slavnosti, ano viděti lze, jak nosiči

se pohodlně zastaví s mrtvolou, odpočinou si, ano i sednou si na tělesné pozůstatky. Dlouho nechávají mrtvé na venku, nežli je pochovají. O pohřbu, který jsme viděli, povím vám toto: »Přišla matka jedné z našich chovank čínských. Bály jsme se, že snad jde bránit dceři své, aby u nás zůstala. Než dobrotivý Bůh hnul srdcem jejím; zpovídala se, šla ke sv. přijímání a zaopatřena byvši sv. svátostmi umřela v Pánu. Byly jsme přítomny, když kladli mrtvolu její do rakve; byly to dlouhé obřady. Kněží modlili se část hodinek za mrtvé, pak založili tělo mrtvé do rakve veliké, tak že byla skoro pro dva. Děti a přátelé vyplnili prázdná místa balíčky. Pak začali plakat a křičet, načež rakev zavřena. Nyní přišli synové zemřelé a pravili kněžím, že místo, kde matku chtěli na tři nebo čtyry měsíce položit na sousedním poli, není ještě připraveno, a prosili velice, aby ji mohli zatím na náš dvůr postavit. Rakev byla tak veliká, že by se nevešla dveřmi do světnice. Nebylo možná prosbu jejich odepřiti, aby tělo matky přes noc v klášteře nechati směli. Kdo se bojí, snadno pochopí uleknutí bázlivých Čiňanů, kteří se domnívají mrtvolu všude spatřiti. I položili mrtvolu několik kroků od mého okna. O 10. hodině večer slyšela jsem dlouho klepati a mluvit. I myslela jsem již, že snad ubohá neumřela, že se probudila a že volá; zatím hluk ten pocházel od sousedů. Třetího dne odnesli mrtvolu. Děti a vnuči byli oblečeni u velikém smutku; což jest opravdu něco zvláštního. Oděv má podobu pytle; šev musí býti na pravé straně, provazem jsou opásáni a zvláštní příkrývku mají na hlavě. Muži mají dlouhé šaty jako pytle a směšné příkrývky na hlavách jako u nás komedianti. Všecko jest barvy bílé. Čínský kněz přišel ji pochovat. Nosiči vyhlídli si chvílku, aby ještě nějaké pověřené ceremonie vykonal.

Nabrali si totiž do úst kořalky a chtějíce tím mrtvému oběť přinést, vyplili ji na tělo jeho. Pak nesli rakev s mrtvolou za velikého pláče a nařikání pryč. A já jsem byla ráda, že již mrtvolu z našeho dvora odnesli.

Tu vidět, že mají všichni národové zvláštní úctu k mrtvému tělu jako schránce nesmrtelné duše; jen u nás v Evropě chtěli by liberálové tělo lidské spálit jako kus dřeva.

Afrika. Apošt. vikář Sogaro z jižní Afriky píše 5. května 1887 z Kahiry kardinálu v Canosse, biskupu veronskému, list, který »Nigrizia« uveřejnila. Vyjímáme toto: V předvečer zvěstování Panny Marie podařilo se jednomu z mých od Madhistů zajatých misionářů, bratru Isidoru Locatelli, utéci do města Suakim. Dobrý tento bratr opustil Ondurman a odebral se do Berberu, kde hledal živobyti.

Po příchodu svém seznámil se s koptem, jménem Risgallael-Hachim, prose ho, aby mu poradil zaříditi malý obchod. Jsa vypravováním dojat slíbil kopt, že vezme našeho milého bratra s sebou do Suakimu, což on s radostí přijal. Toť bylo vysvobození z bídy a zajetí. Než odešel, psal ještě Don Josefovi, oznamuje mu svůj plán a zve ho se dvěma sestrami do Berberu. Slíbil jim, že bude co nejvíce hledět, aby i je vysvobodil ze zajetí. A skutečně Locatelli vyjednával v Suakimu s jedním majitelem velbloudův o přenesení těchto tří osob. V tom, co toto píšu, cestuji již snad po poušti, dělicí Berber od moře.

Ústav malomocných v Ambahivoraka. P. Taix z T. J., misionář v Madagaskaru, píše apošt. vikáři: »Jsem ujištěn, že rád zvíte o nynějším stavu našeho ústavu pro malomocné. Zrovna vám povím, že naše malá kaple jest hotova a dosti trvanlivě postavena, by aspoň přes několik zim vydržela, pokud nebude z cihel a kamení. Sotva byl

dělník hotov, již jsem spěchal na misi. První pátek v listopadu byla tu první mše sv. sloužena. Tu teprve mohli ubozí nemocní jíti ke stolu Páně. Jaká to útěcha jejich duším, že mohly po dlouhé době přijati Toho, jenž pravil: Blahoslavení chudí . . . blahoslavení lkající . . . ! Celá společnost 98 malomocných obojího pohlaví konala ochotně spolu misie. O pěti hodinách ráno zbudil zvon ze spánku, anděl Páně, společná modlitba, mše sv. se zpěvy. Tři kázání za den, dvě ráno, jedno večer, modlitba a anděl Páně při slunce západu.

Víteli pak, v jakém se tito nešťastní lidé nalézali stavu, než přišli do Ambahivoraka? Bydleli v opravdových děrách. Když přišel malomocný, postavili ihned pro něho palác, totiž 2 metry dlouhou, metr širokou a 50 ctm. hlubokou jámu; okolo nahromaděna vykopaná země, to byla zeď. Nad jámu dali malou, slaměnou střechu a do jámy dali slamník. Můžete si pomysliť, co ti chudáci vytrpěli! A jaké jídlo! Tahali se ubozí až na cestu, prosili o almužnu. Jaká to bída! A nyní myslí, že jsou v samém ráji. Jak dobrý by byl ústav pro ně dobře zařízený!

Již dříve, než jsem se ubohých ujal, slýchával jsem o nich chválu, ale co jsem neslyšel a o čem jsem se vlastněma očima přesvědčil, jest zdánlivé štěstí ubohých těchto ze společnosti vyvržených lidí. Ano, malomocní na tomto místě, které jim křesťanská láska a dobročinnost připravila, nalézají pokoj duše, což jim skýtá útěchu ve hrozné nemoci jejich. Díky buďtež všem katolíkům Evropy, kteří přispěli almužnou těmto ubohým lidem!

Amerika. Budoucí kathedrálka ve sv. Františku. Noviny ve sv. Františku oznamují, že nejdůst. pan biskup Niordan 1. května u přítomnosti více než 20.000 osob položil základní kámen budoucího

chrámu v tomto městě. Chrám bude v románském slohu postaven asi pro 3000 věřících; bude 63 metrů dlouhý a 30 metrů široký; věž bude 39 metrů vysoká. P. Sasia, podpřevor kolegia T. J. ve sv. Františku, měl příhodné kázání, z něhož vyjímáme následující . . . Ó Ameriko! tys opravdu zemi Marianskou! Kolik máš práva na tento krásný název! Což nevyjely španělské lodě Kristofa Kolumba pod ochranou neposkvrněné Panny, pod mateřskou péčí její, pod stínem praporu jejího k objevení tvému? Což nejmenovala se loď nezapomenutelného objevitele tvého »Santa Maria?« První americká země, kdež vystoupil na pevninu, bylať ovšem pojmenována zemí Spasitelovou »San Salvador«; ale druhá, kam vstoupila noha objevitele tvého, nazvána ke cti tvé »Santa Maria.« A nyní uděluje křesťanská zbožnost, následující hlasu velikého admirála, všem místům západního světa, propastím i řekám, rovinám i horám, údolím i pahorkům přeslavné jméno Královny nebes. Dnes pokryta jest naše nová země od ledovců Athabaskas až k písečinám Patagonským, od tichého oceánu až k atlantickému moři svatyněmi: chudými modelitěbnami, kaplemi, prostrannými chrámy, bohatými basilikami a miliony věřících shromáždžují se v nich, aby prozpěvovali chválu pokorné Panny, kteráž před 19 stoletími pronesla významná slova: »Aj, od této chvíle blahoslaviti mne budou všickni národové!«

Ano, bude to den radostný pro nás, až se sklene nad námi velechrám Panny Marie, který, doufám, brzy státi bude na tomto pobřeží západního moře, královny zlaté brány, a až zaznívati budou v něm chválozpěvy Marie Panny! . . .

Evropa. Bulhaři v Macedonii. Nejdůstojnější Lazar Mladenoff, Lazarista, biskup v Sařale, apošt. vikář v Macedonii pro katolické Bulhary, vrátil se po ne-

dlouhém pobytu v Itálii a Francii zase do své diecése.

Misie tohoto biskupa etihodného jest nesmírně veliká. Rozprostírá se od hory Olympu až k jezeru Ocridě, od Srbska až k hoře Rodophe a k moři. V tomtož okrsku stává 14 řecko-rozkojných biskupství. Svatý Otec povzbuzoval jej laskavě, aby ve svém pastýřském úřadu a v rozšíření sv. víry katolické nepřestával. Řekové v Macedonii a Bulharsku rádi by přijali víru katolickou, kdyby jim ponechány byly jejich řecké obřady. Svatý Otec Lev XIII. jest ochoten svoliti a možná, kdyby ruská vláda se nemichala do této záležitosti, že by bulharský národ dávno byl se s Římem spojil.

Apošt. vikářství Satala založeno roku 1883. a bylo by již stalo se biskupstvím, kdyby nepřekáželo Rusko. Počítá asi 6000 katolíků vikářství toto. Lazaristé mají v Soluni dva domy, kolej a malý seminář pro Bulhary. V Cucuchu, sedm hodin severně od Soluně, jest nemocnice a škola, kterou vedou 4 sestry sv. Vincence Paulánského, jsou z Francie. Biskup Mladenoff doufá pevně, že rozkol na východě brzy vezme za své. Již to mohlo se státi za zemřelého Joachima IV., patriarchy cařihradského, kdyby nebylo překážek od vlády.

P. Morange, Lazarista a misionář v Soluni, píše svému příteli: »Obýváme krásný ústav, jenž stál okolo 120.000 zl. a má býti zároveň velkým i malým seminářem. Vystaven jest na přání sv. Otce a propagandy, aby se vychovalo tam katol. duchovenstvo, které by mezi svými rodáky pracovalo na spojení Bulharů s církví římskou. Můžeme tu přechovati 150 seminaristů. Nyní máme 50 chovancův a 12 sirotkův učňů, kteří se zaměstnávají rozličnými řemesly. Jsou s nimi veliké výlohy, poněvadž se musíme o tyto mladé lidi úplně starati.«

„*Kat. misie.*“

Různé zprávy a drobnosti.

Odhalení pamětní desky v Jihlavě.

Staré královské, okresní a horní město Jihlava na Moravě slavilo dne 8. září t. r. slavnost zcela řídkého způsobu. Slavnost tato platila rodáku jihlavskému, P. Aug. Strobachovi T. J., naroz. dne 12. března 1646., který dne 27. srpna 1684. na Mariánských ostrovech smrt mučnickou podstoupil. Ukázal se již r. 1884. při přenesení ostatků Strobachových ze Sv. Kopečka u Příbrami do Jihlavy, kde ostatky více než po 80 let uschovány byly, zbožná, věrná mysl jihlavského lidu ve světle překrásném, podal nám 8. září nejskvělejší důkaz v pravdě náboženského a zbožného smýšlení Jihlavanův. Od povzbuzení statečným synem jihlavským, p. J. Fundilorem, t. č. ve Vídni, aby se na rodném domě krajana pro víru umučeného pamětní deska zřídila, až do dnešního dne nebylo slyšeti ani jediného slova nevole, aspoň ne veřejně, naopak den ode dne rostlo účastnictví na věci té. Na den slavnosti o 9. hod. měl dp. J. Dörfler, kooperator ve Vídni, rodák jihlavský, slavnostní kázání ve velkém, prostranném, krásně ozdobeném, až do nejmenších koutečků zbožným lidem naplněném kostele u Panny Marie ctih. OO. Minoritů, načež se ubíral z kostela slavný průvod k rodnému domu mučnicka Kristova. Tam měl od ctih. Tovaryšstva Ježíšova obeslaný dp. P. J. Abel řeč k nepřehlédnému množství účastníků, při jejíž posledních slovech závoj s pamětní desky spadl. Průvod ubíral se zase do kostela, kde pak sloužena na poděkování slavná mše svatá s »Bože, chválíme Tebe.« Zvláštní čestné zmínky zasluhují účastníci: důst. duchovenstvo od sv. Jakuba a od sv. Ignáce se svým děkanem, důst. konvent minoritský, měšťanosta Dr. Popelák se svým zástupcem a čtyřmi radními, mezi nimiž p. Schwarz, nynější majetník Strobachova rodného domu, jenž nešetřil času ani námahy, jen aby se slavnost co nejskvěleji vydařila; starosta a členové katol.-polit. spolku, spolek kat. tovaryšů s praporem, hasiči, kteří čestnou stráž tvořili, a velké množství bíle oblečených družiček, jež ve průvodu první šly. Celý den i po-

zději byl P. Strobachův rodný dům předmětem láskyplné pozornosti. Při slavnosti došel telegram z Brna od nejdůst. pana biskupa Dra. Fr. Bauera, jenž již před třemi lety při 200leté památce mučnické smrti Strobachově věřicím jeho život ku vzdělání a poučení v listu pastýřském sdělil, a na slavnosti nejvřeější a nejživější účast bral, tohoto obsahu: »S radostí a díkem v duchu přítomen jsa slavnosti dnešního dne, udílím všem účastníkům svého biskupského pozdravení a požehnání s vroucným přáním: Právě zasazená deska na rodném domě P. A. Strobacha budiž deskou napomenutí a etí v srdci každého Jihlavana. František, biskup.«

„Vaterland.“
Svěcení hřbitova v Syrovicích. Všecka chvála obci této! O kostel se stará, rozšířila hřbitov a vystavěla na něm hezkou kapli. Hřbitov posvěcen byl v neděli dne 23. října t. r. od nejdůst. p. preláta a opata rajhradského, Benedikta Korčiana, za přísluhy spolubratří a za velkého účastnictví lidu z celého okolí. Nechat slavnost tato dlouho utkví v paměti všech, kteří ji přítomni byli!

Návrat do církve sv. Na růžencovou Pannu Marii dne 2. října t. r. vrátili se ve Chvalkovicích pod Sv. Kopečkem 2 panny-nekatolíčky, Rozina Ondružkova a Rozina Poláskova, obě služebné od sv. Hostýna, do lůna sv. církve katolické.

Farnost Těšnovice přivtělena byla apoštolátu modlitby dne 8. října 1887.

Víra a vědecká vzdělanost. »Münchener Pastoralblatt« píše: Katolická víra a setrvání v ní není ovoce vědeckého vzdělání nebo vědeckého poznání, nýbrž milost boží, již se pouze těm za podíl dostane, jenž jsou chudí duchem a pokorného srdce; neboť pyšným se Bůh protiví, ale pokorným dává milost. Zajisté nám každý přisvědčí, když říme, že umění, a to zvláště nynějšímu umění pokory se nedostává, a skromnosti jí nutně potřebí jest. Kdyby věda se již aspoň neměla za neomylnou a za pravě nepřijímala pouze to, co za pravě a rozumné uznává, kdyby doznala, že jest mnoho rozumného a pravého, ačkoliv a třebaš to nahlédnouti nemůže, kdyby

již přestala sama sebe neb od jiných nechat se okurovati kadidlem: pak by se neurážela nad neomylným úřadem učitelským, jakého Kristus své církvi dal, nýbrž děkovala by Bohu, že stává ještě vyšší autority, jejimuž vedení se člověčenstvo s větší jistotou a spokojeností svěřiti může, než když pouze lidskému, obmezenému náhledu a rozumu věří; neboť světlost vědecká se nejednou osvědčuje jako nebezpečné světélko. —f—

Cena katechismu. Jistý francouzský spisovatel, nejproslulejší to mudrc našeho věku, ačkoli zaujímal nepřátelský směr proti církvi, vyjadřuje se v jednom svém spisu rovněž krásně jako pravdivě o ceně katechismu: Malá to knížka, již děti nazpaměť se učiti necháváme a na niž ve škole dívky tázány bývají. Čtete tuto malou knížku — jest to katechismus; v něm naleznete zodpovídány všechny otázky, které jsem předložil, ani jedinou nevyjímaje. Tažte se křesťana, odkud pochází pokolení lidské — on to ví; k čemu jest určeno, kterak k tomu dojde — on to ví. Ptejte se chudého dítěte, proč jest na světě a co je čeká po smrti — ono dá vznešenou odpověď: již samo nechápe, která však proto i neméně tajemná, zázračná jest. Tažte se dítěte, kterak a k čemu byl svět stvořen, proč jej Bůh zvířaty a rostlinami opatřil, jak

země se zalidnila, staloli se to skrze jednu rodinu nebo skrze více rodin, proč lidé mluví rozličnými jazyky, proč jim strasti a bídy snášeti jest, proč mezi sebou války vedou a jaký konec svět vezme — ono to ví. Počátek světa a lidského pokolení, původ rozmanitých druhů lidských, určení člověka pro tento i druhý život, poměr člověka k Bohu, povinnosti lidí k sobě rovným, panování člověka nad stvořením — nic mu není nepovědomo. A když dítě povyroste, pak rovněž nebude mu nejasno o právu přirozeném, o politice a o právu národním. Neboť to všecko co nejjasněji a jako samo bezprostředně vysvitá z křesťanství. —f—

Z Ameriky. Podle »Hlasu« docházejí z Ameriky trudné zvěsti o náboženské zanedbanosti našich krajanů. Tak v jediném New-Yorku 40.000 Čechů měli jediný skrovný kostelík, jenž stačil sotva pro 200 lidí. Snahou arcib. Corrigan a redemptoristů tamních bude této bídě aspoň poněkud odpomoženo zbudováním většího chrámu se školou. Češi přispěli k tomu 500 dolarity. — Veliká chudoba svědčí o smutných poměrech a netečnost náboženská panuje co nejvíce, kterou si z domova přinášejí s sebou. A kněží nestačí napravit, kdyby sebe více pracovali, co naprosto je pokazeno.

Milodary Božského Srdce Páně.

Od česko-moravských hranic. (Dík ůvzdání.) Protože jsem duchovním správcem a dlužník svým farníkům, záleželo mi na tom, aby má záležitost nikoli pomocí soudní neb advokátovou. nýbrž soukromou cestou spravedlivě a uspokojivě pro mne i pro dlužníka vyřízena byla. Dlužník mé shovívavosti po dvě léta nadužívaje, ani letos ku své povinnosti se neměl. Proto byl jsem nucen, za svůj značný požadavek z jeho polní úrody náhradu si vzíti, a to tím více, aby i jiní svých povinností ke mně nezanedbávali; i učinil jsem k tomu potřebná opatření v mezích zákona. Když ale věc do opravdy předsevzata byla, činil mi dlužník nejen mnohá přikotři,

pro něž jsem dvě žaloby na něho vznésti mohl, nýbrž sám, ač se mu žádná křivda neděla, se obrátil na jistého advokáta, o němž známo jest, že lidí všeho druhu se zastává, začínaje taktó rozepří vyvolávat. Já však každé rozepří chtěje předejiti, jednal abych farníky bez toho souduchtivé tímto případem k rozepřím nepovzbuzoval, jednal aby mému dlužníkovi značné soudní útraty nevznikly nebo jeho usedlost prodána býti nemusila, obrátil jsem se k B. Srdci P. a k nejbl. Panně a dal jsem devítidenní pobožnost, jednu k nejsv. Srdci Páně, druhou k nejbl. Panně Marii Lúrdské, na ten úmysl konati, aby má záležitost bez soudní rozepře šťastně vyřízena byla a dlužník i jeho

rodina od plnění náboženských povinností pro tento případ se neodvraceli, i slibil jsem ve »Škole« to uveřejniti, budouli vyslyšen. A hle! přes mé očekávání na čtvrtý, vztazmo třetí den těchto pobožností věc ta soukromně vyřizena byla, a sice pro mne uspokojivě a pro dlužníka šťastně, tak že tento pro mé šlechetné jednání nyní všude mne vychvaluje. Proto neváhám s uveřejněním těchto rádků ke cti a chvále i na poděkování B. Srđci Páně a blah. Marii Panně Lúrdské svému slibu dostáti a radím všem, aby ve svých nesnázích a potřebách k B. Srđci P. a nejbl. Panně své útočiště s důvěrou brávali. *F. B.*

Z Moravy. Byla jsem trápena častými pokušeními, jak duševními tak i tělesnými. Myslíla jsem, že již podlehnouti musím. Tu vzala jsem útočiště k Božskému Srđci Páně a k Panně Marii ustavičné pomoci a ku sv. Josefu neustála jsem tlouci, až vyslyšena budu. Spolu slíbila jsem, že budouli vyslyšena, oznámím to ve »Škole B. S. P.« A Bůh mne vyslyšel. Já pak plnic slib svůj vzdávám díky Božskému Srđci Páně a Panně Marii

a sv. Josefu. Matka má těžce se roz-nemohla tak, že jsem myslila, že ji co nejdříve ztratím. Bolest má, otce a sester byla velká. Opět prosila jsem Rožské Srđce Páně, by uzdravil ten dobrý Ježíš mou matku, učinila jsem slib, že vstoupím do třetího řádu, a pak že to uveřejním. Jakmile jsem slib učinila, bylo matce lépe a ona teď úplnému zdraví se těší. První slib jsem splnila a složila profes do třetího řádu. Plním tuto druhý slib, vzdávajíc vděčné díky nejsv. Srđci a volám ke všem: Ctěme a milujme nejsv. Srđce Ježíšovo. *F. J.*

Z Brna. Jistá osoba děkuje nejsv. Srđci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za uzdravení své po vykonané devítidenní pobožnosti a užívání Lúrdské vody. *K. F.*

Z Budějovic. Nejevroucnější díky nejsv. Srđci Páně a sv. Josefu za vyslyšení ve mnohých těžkých potřebách a záležitostech v jednom řeholním domě. *F. C.*

Z Brna. Nejevroucnější díky blah. Panně Marii vzdává za šťastné odbyti zkoušky na její přímluvu. *B. S.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. V popředí stojí nyní otázka o smíru Quirinálu s Vatikánem a oslava jubilea svatého Otce. Římský časopis přinesl pozoruhodný článek, v němž praví: »Otázka římská nové podoby nabyla. Cizozemští katolíci všude uznávají trapné postavení hlavy křesťanstva a vyslovují se pro neodvislost a svobodu sv. stolice. Též v Itálii samé pozorovati lze živé hnutí, kteréž ve prospěch Itálie přeje si ukončení žalostného sporu a smíření se sv. Otcem. Všichni dobří katolíci vlasti v tom se shodují, že pokoj s papežem bude nejpevnějším základem slavné budoucnosti půlostrova italského.« Italské duchovenstvo sbírá podpisy na petici, v níž národ žádá za vrácení Říma papeži jako dar k jeho jubileu. V Římě a v Paříži vyšla současně brožurka o římské otázce, kteráž dokazuje, že spor mezi papežstvím a italskou vládou jest mezinárodní, a vypisuje podmínky, za kterýmiž mohla

by Itálie zjednati mir s papežstvím; podmínky jsou tyto: Úplné osvobození papeže od jakékoli kontroly nějaké cizí moci, vrácení Říma papežům a znovuzřízení jejich světské souverenity.

Italský ministerský předseda Crispi učinil návštěvu Bismarkovi. Vládní italské noviny prohlásily, že vatikánská otázka nemá nic společného se schůzí touto. Jest však nade vši pochybnost, že otázka tato byla též na radě poradních předmětů. Pařížský list, který má styky s Vatikánem, dovídá se, že Bismark Vatikánu i Quirinálu učinil určité návrhy, jejichž vyřízení prý záhy nastává. — V Římě oslavena byla 20. září slavnostním způsobem památka vpádu Piemontských do Říma. Revoluční Itálie zvykla si tento den oslavovati vždy v divé vášni a při přiležitosti té označovati vždy nový pořádek věcí za požehnání pro zem. Poslanec Giovagnoli vyzýval k boji na nůž proti papežství.

Rakousko. 28. září odbývali hornorakouští katolíci v Linci sjezd na počest druhotin sv. Otce. Účastenství bylo neobyčejně četné, sešlo se na 8000 účastníkův; i sám místodržitel se účastnil. Resoluce navržená ndp. biskupem lineckým ve příčině obnovení světské moci papežovy a resoluce, která papeži blahopřeje k jubileu jeho, byly jednohlasně přijaty. — Celý den hrnou se davy obecnstva do výstavy darů sv. Otci v c. k. rak. museu ve Vídni. V druhém sále převládají jak cenou tak množstvím dary brněnského biskupství. Cena všech darů páčí se na půl druhého milionu. Císařovna Alžběta zaslala sv. Otci drahocennou tiaru v ceně 340.000 zl. — Vídeňské listy prohlašují, že nastala nutnost vyučování v náboženství v nejnižších třídách svěřiti světským učitelům a že několik národních a měšťanských škol docela postrádá vyučování v náboženství, protože počet škol ustavičně roste, počet systemisovaných míst na farách však tentýž zůstává. Tak v desátém okresu vídeňském pro 38.000 katolíkův ustanoveno pouze 5 světských kněží, jeden kostel a jedna

kapla. Jak mnohem lépe jest postaráno o duševní potřeby katolického lidu v jiných zemích. V Luxembursku na př., přívěsku z větší části kalvínského Holandska, kde teprve v r. 1870. biskupství zařizeno bylo, a kteréž tak malé jest, že by v Dolních Rakousích skoro osmkrát se mohlo směstnati, jest pro 213.260 katolíků 440 světských a 19 řeholních kněží, 253 farních kostelův a 717 křesťanských škol. V Dolních Rakousích, které skoro devětkrát větší jsou než Luxembursko, jest pouze 570 kněží.

Německo. Císař a kancléř německý podporují nyní mírumilovný náboženský proud v celém Německu, zejména v Hensensku, Bádensku a Bavorsku. Bádenská vláda, arcibiskup freiburcký a svatá stolice shodli se již o základních rysech církevně-politického zákona, jenž podán bude bádenskému sněmu. Zákon tento týká se vychování duchovenstva a řádů. — Počet katolíků v Sasku vzrostl od r. 1870. ze 73.000 na 87.000. Mnoho protestantů přestoupilo na katol. víru.

V měsíci listopadu modleme se za umírající.

án Bůh stvořil člověka k životu a ne ke smrti. Že člověku jest umřítí, zavinił si sám neposlušností svou. Každodenně přesvědčiti se můžeme, že lidem jest umřítí. Každodenně skoro sto tisíc lidí padne v náruč neuprosné smrti, toť pravda tak jistá, že upřiti se nedá. »Usouzeno jest lidem jednou umřítí, a pak následuje soud.« Nezáleží tak na tom, kdy nebo kde umřeme, ale nejvíce na tom záleží, j a k umřeme. Toto »jak« rozhodne nad celou věčností naší. »Padneli strom na poledne anebo na půlnoc, na kterékoli místo padne, tam bude.« (Kaz. 11. 3.)

Každý člověk smrti se bojí, poněvadž není přirozena; odtud smrtelný zápas, jaký denně tisícům lidí podstoupiti jest. Zápas ten bývá rozličný, podle toho, jaký život člověk vedl. Kdož by neuznal, že každý umírající potřebuje naší modlitby? V tuto rozhodnou chvíli vynaloží ďábel všechny síly, aby strhnul duši do propasti pekelné. V tuto chvíli »obchází ďábel jako lev řvoucí, hledaje, koho by sežral.« Abychom naznali, kterak umírající potřebuje modlitby naší, zajděme k loži smrtelnému a patřme na člověka se smrtí zápasícího, zvláště nešťastně umírajícího. »Ó smrti, jak jest hořká památka tvá člověku, kterýž má pokoj ve zboží svém!« (Sir. 41.) Dokud je hříšník zdrav, na smrt ani nepomyslí, ani nechce mluvíti o smrti. Ale konečně spočítání jsou dnové jeho a přichází smrt. Anděl smrti vyhlédne si jej za obět. — Plni oddanosti, ano i radostně opouští svatí tento svět; jejich srdce dávno

již pohrdlo všemi statky pozemskými; ono bylo již v nebi zakotveno, nyní přechází jen do života lepšího, do vlasti nebeské.

Ale kolik lidí umře takovou smrtí? Velmi málo, zvláště za doby naší. Všecko, na čem srdce jejich lpělo, jest jim opustiti, statky, bohatství, dům, pole, příbuzné, přátely, všecko jest jim opustiti; jen své skutky vezmou s sebou. A jaké jsou skutky bezbožného? Hříšník jest opustiti toto tělo, které hříšně miloval, jemuž duši svou, věčnost, Boha svého obětoval. Spravedlivého těší naděje budoucího vzkříšení a slávy. Ale z čeho má hříšník čerpati útěchu? Ach, nyní jsem na živě, musí vyznati, za chvíli jsem mrtvolou, pokrmem červů. Svědomí ho hryze; připomíná, že za chvíli octne se před soudnou stolicí boží. Věčný Soudce bude žádati dobré skutky, a snad není žádných. Aby ďábel tuto duši neztratil, dovolává se pomoc z pekla. »Běda... neboť sestoupil ďábel, maje hněv veliký; věda, že krátký čas má.« (Zjev. 12.) Strašný boj nastane v duši umírajícího. A což, když odepřena bývá útěcha svatého náboženství, anebo když nešťastník sám pohrdne svátostmi umírajících? Kolik duší tak zahyne věčně věků! Stává se dosti často, že již jest duše na jazyku, a teprve se volá kněz; bývá pak již pozdě.

Tak nešťastně umírá hříšník. Kdo si přeje tak umřítí! Ano pravdivým zůstane: Jaký život, taková smrt. Ó Bože můj, nedopusť, abychom nešťastně zemřeli! Nedej v moc ďablovu duše drahou krví Kristovou vykoupené!

»Milosrdenství tvé následovati mne bude po všechny dny života mého.« (Žalm 22.) Poznejme vůli Pána Boha našeho, jenž chce, aby všickni lidé spasení byli. Či netrpěl za ně? Což nepostaral se o prostředek, aby lidé v dobrém setrvali až do konce? Anebo neshlédneli neskonale milosrdenství boží na hříšníka v posledním boji, aby aspoň opravdovou lítost vzbudil nad hříchy svými? Sám Spasitel chtěl boj ten před smrtí svou vytrpěti, začínaje na hoře olivetské a konče ho na kříži.

Tu se otevírá úrodné pole všem apoštolům modlitby, aby neskonale milosrdenství boží za všechny umírající prosili, aby nejsv. Srdce Ježíše Krista se slitovalo nad nimi, by vysvobození byvše z moci zlého nepřítele, došli slávy věčné. »Tou zajisté měrou, kterouž měřiti budete, bude vám zase odměřeno.« (Luk. 6.) Prosme tedy Božské Srdce Páně, aby milostivo bylo všem se smrtí zápasícím. Vzájme též Marii, panenskou Matku boží, za všechny umírající i za sebe, aby nám přispěla ku pomoci v životě i v hodinu smrti naší.

M o d l i t b a .

Ó Ježíši! Skrzc neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za všechny, kteří dnes umírají, abys je milostí Svou silil, aby setrvali v pokoji Tvé svaté lásky. Amen.

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, buďiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

**ChVáLa sVatýCh božíCh ať se jak V nebi, tak I na sVětě
Množí: a ať oroDují za ty, jenž je VzájVají a prosí.**

Immaculata.

Dítko uzří světlo světa toho,
na němž život poutí pouhou bude,
na němž útrap, strastí snášet mnoho
přirčeno jest v knize človecenstva všude.
A tu když v oběť matka k oltáři s ním spěchá,
Matce boží své robátko modlit nechá.

Svatá Maria, Panno svatá,
Ora pro nobis Immaculata.

Jinoh již proudem, vírem světa pojat,
svou vůli od dobrého k zlému zmitán,
jen tichou modlitbičkou bývá dojat,
když prosbám i nehodám bývá vydán.
A tu když před oltářem klečí, vzdychá,
k Matce boží svoje ústa modlit nechá.

Svatá Maria, Panno svatá,
Ora pro nobis Immaculata.

Otec rodiny, zbožný křesťan, chud jest,
on nezoufá, byť chléb pro rodinu strádal,
srdce mu krvácí; on hledá útěchy cest,
a najde jich, aniž by dlouho byl bádal.
Poklekne před oltář, u srdce mu lehce,
k Matce boží o chléb prosbu šepce.

Svatá Maria, Panno svatá,
Ora pro nobis Immaculata.

Stařenka šedá, stářím zlomená již,
krutě upoutána k lůžku v nemoci své,
v rukou třesoucích třímá svou potěchu, kříž,
k útěše na dálnou pouť kněze si zve.
Znamená se křížem rukou suchou,
odřiká k Madonně modlitbu svou tichou.

Svatá Maria, Panno svatá,
Ora pro nobis Immaculata.

Proto my všichni, národ křesťanů,
v nouzi a žalu, v nevěry hrozbách,
v nebezpečí duší pohanů
trvejme stále na modlitbách.
Vzývejme Rodičku, věnujíc srdce své,
jež nás milostně v ochranu zve.
Svatá Maria, Panno svatá,
Ora pro nobis Immaculata.

Jubilar na papežském trůně.

Ke dni 31. prosince 1887.

největším tajemstvím, které svět v sobě chová, jest bez odporu mše sv. — Podivuhodný jest vesmír; neboť kdož může vyzpytovat, kdož prohlédnouti to nesmírné prostranství, v němž miliony a miliony hvězd a těles nebeských volně putují po dráhách sobě vykázaných s takovou přesností, že učencům jest možno na mnohá léta napřed určit, kdy ta či ona hvězda se objeví, kdy měsíc mezi zemi a slunce vstoupí a p. více. Podivný jest i ten svět v malém. Ejhle, i ten brouček, jenž pod

nohou naší se krčí, jež sotva znamenáme, zdalíž není sám o sobě pozoruhodný? V tak malinkém těle přece život a tolik ústrojí k životu potřebných!

Podivuhodnější však, nežli celý tento vesmír se všemi svými divy, jest zajisté ten, z jehož vůle, z jehož ruky všecko vyšlo — všemohoucí Stvořitel a Pán náš, Bůh.

A hle, tento veliký, nesmírný Bůh objevuje se při každé mši sv. na oltáři a halí svou velebnost a vznešenost ve prosté způsobu chleba i vína, a to z lásky k lidem. Jestliže sv. Bernard, porovnává Boha jako Stvořitele všehomíra s dítkem Betlémským, zvolal: »Velký Bože, Tebe chválíme; malý Bože, Tebe milujeme!« co má věřící duše pak mysliti, co má říci, když při pozdvihování vidí sv. hostii ve slabých rukou kněze, a když uvažuje, že to tentýž, jenž pouhou mocí vůle své všecko stvořil, vše zachovává a řídí, a že tak velice se ponizuje, aby tím blíže byl lidu svému a s ním co nejužší se spojoval? Zdali nemusí zde ve svatém tomto okamžiku na kolena padnouti a dle slov církve sv.: »Svatosti té převelebné činme všickni poklonu« v nehlubší pokoře se klaněti? Zda nemusí i celá mysl i celé srdce jeho naplněno býti největší úctou ke vznešenému, nevyslovitelnému tajemství, ve kterém se Bůh skrývá, — ke mši svaté?

S oblibou čítají se spisy starých pohanských národů, v nichž se vypravuje, kterak bohové jejich v rozličných podobách a v rozličném přestrojení lidem se zjevovali. Ba mnozí litují toho, že lid nyní nevěří v takové bohy, jaké měli Řekové a Římané; vždyť to bylo přece pěkné, když sami bohové s výšin svých sestupovali a s lidmi laskavě, ba po kamarádsku obcovali.

Ó těch krátkozrakých a malověrných! Ó by přece jednou chtěli poznati, že mnoho z pověstí a bájí pohanů skutečnosti se stalo věřícímu lidu křesťanskému! Neboť žádnému národu nebyli bozi jeho tak blízcí, jako křesťanům jejich pravý Bůh skutečně blízek jest. Onen Bůh i spolu člověk, jenž po 33 léta viditelně mezi lidmi žil a chodě, všude dobře činil, — tento největší lidumil zjevuje se denně na tisíce místech světa lidem, všude tak mile, tak přívětivě, všude s tolika milostmi a dobrodiními. A to se děje při každé mši svaté.

Zdaž pak diviti se kdo může, že milionové křesťanů za šťastny se pokládají, mohouli mši sv. přítomni býti? Zdaž za divno přícházeť může řádnému mysliteli příkaz cirkve, kterým se věřící zavazují, v jistých dnech — v neděli a ve svátek — nejsvětější této oběti s pobožností obcovati, aby lásku láskou spláceli, pokud slabému tvorů možno jest?

Francouzský král Ludvík IX., jenž denně dvě mše sv. slyšival, pravil kdysi několika dvořanům, kteří myslili, že tím mnoho času ztratí, jež by pracím státnickým věnovati mohl: »Ó jak jsou pečliví tito pánové! Kdybych ještě jednou tolik času ztrávil hrami nebo honbou, nemukl by zajisté ani jeden z nich.«

A protestantský učelec Lavater dosvědčuje: »Kdybych mohl věřiti ve přítomnost Kristovu ve svaté hostii, nevstal bych více ze země, nýbrž chtěl bych stále tajemství tomuto se klaněti.«

Z toho již vidno, proč věřící katolíci z toho srdce přejí knězi, když ponejprv přistupuje k oltáři, aby přinesl oběť mše svaté, když slaví svou primici. Bývá to svátkem pro celou osadu; neboť ve knězi přibyl zase jeděn prostředník, jehož rukama obětován má býti Syn boží za spásu celého lidstva. A zdaž nemá se obec křesťanská radovati, když kněz její po padesáti letech kněžského působení opět přistupuje k oltáři Páně, aby své druhotiny, svou sekundici slavil: zlatou mši svatou?

Nuže, posledním dnem tohoto měsíce, posledním dnem tohoto roku končí i náš milovaný svatý Otec Lev XIII. padesátou ročníci kněžství svého; toho dne slaviti bude s pomocí boží svou »sekundici.« Ó zdaž tu nemá plesati veškerý křesťanský svět? Mnoholi milostí plynulo již z obětí náměstka Páně křesťanskému lidu, mnoholi zbožných modliteb vzneslo se k nebesům z úst nejvyšší hlavy cirkve za lid boží? A hle, to vše soustředí se v této přeslavné době »zlaté jeho mše svaté.« S city, jakými přistoupí zbožný náš papež toho dne k oltáři, city těmito provázeti jej bude veškerý křesťansko-katolický svět.

Ó plesej, ctihodný jubilante, že Tobě Bůh takového dne dožití se popřál! Plesej i ty lide katolický po všem světě, že tobě Bůh takový den radosti připravil; neboť můžeš zvolati s písmem sv.: »Tentot jest den, který připravil Pán, radujme a veselme se v něm!« Avšak radujme se netoliko v srdci, nýbrž i na venek ukažme ples i díky své. Dary, jež dětinná láska katolíků sv. Otcí věnovala, došly již cíle cesty své, a zajisté oblaží jeho otcovské srdce. Zbývá nám, i modlitbou děkovati nebeskému Otcí za milost tuto a svolávati další jeho milost na pomazanou hlavu papežovu. — Nuže, kde kdo věrným katolíkem, neopomeň dne 31. prosince t. r. slavným službám božím obcovati, neopomeň z té duše volati: »Hospodin zachovejž jubilanta na trůně papežském ještě dlouhá léta; obživuj jej a nevydávej ho v ruce nepřátel jeho!«

Lvu XIII. na mnohá, mnohá léta!!!

B. Hdl.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Část další.)

Než ty mi snad namítneš: »Toto se mne pranic netýká; tak špatným ještě nejsem; hříšníci jsme všickni; ale tak hrubých poklesků mně nikdo nemůže dokázat. Nejsem ani rouhač, ani vrah, ani cizoložník, ani pisálkovi těchto řádků nejsem nic dlužen, a ostatně nevidám dokonce, že by lidé, kteří se ustavičně modlí, byli hodnější, nežli já jsem.«

Aj, aj, ty přetékající nádobo svatosti! Odkud jeni máš té krásy a zrcadlové čistoty na duši tvé? Nečtemeliž v písmě, že i Kristus Pán se každodenně modlival? Nepřikazuje apoštol jeho: »Modlete se ustavičně.« A svatí a světice boží, jak mnoho ti se modlivali — ne jednou, ale vícekrát a několik hodin denně! Petr se pouze jednou nemodlil, kdy právě měl se modlit. a hle, přišel v pokušení a klesl v něm! A co nejpodivnějšího, že právě oni světci, již se tolik modlili, uznávali sebe za veliké hříšníky před Bohem! A ty, příteli, modlívaš se málo kdy, a tu ještě kdo ví jak — a považuješ se za nejmenšího hříšníka? Kdo, kdo má pravdu? Kdo asi má více světla božího v duši ku poznání sebe a veškerého stavu duševního — ty aneb oni světci? Ano, právě v modlitbě otvírá duše nitro své Pánu Bohu, a v modlitbě shlíží Bůh do duše, osvěcuje ji, jako když kvítko otvírá kalíšek svůj rose. Ty však, nemodle se, zavíráš okna domu svého a sotva jich v neděli a ve svátek na okamžik pootevřeš. Že by to ve tvé duši tak čistě a spořádaně vypadalo, jak se domníváš, tomu věř kdo chceš, já tomu nevěřím! Vždyť řekl Kristus Pán: »Kdo že jsou ti, již milují více tmu než světlo? Jsou prý to právě ti, jichž skutkové jsou zlí!

Pamatuj si to — ty tmavý chráme svatosti!

Jiný čtenář snad namítne: »Nenahlížím nikterak potřebu každodenní modlitby, a to ještě několikrát za den; ba, škoda času, jenž se modlením promrhá« atd.

Inu ovšem; pranic se nedivím ani tomuto náhledu. Na tom božím světě jsou lidé rozliční a mnozí z nich mají hřbet jak oblouk ohnutý, tak že nemohou ani zpřímá choditi; hlavu, krk a prsa mají k zemi tak nachýlené, že ani nevidí krásného nebe.

A podobně mají mnozí lidé i svou duši skřivenou a zhrbatělou, kteří se totiž do pozemských starostí tak nemírně zadívali, že nejsou s to, by vzhůru pohlédli, ukazujíš jim na nebe. Ovšem tito lidé velmi těžko pochopí potřebu každodenní modlitby; pravda ta jest jim příliš vysoko a oni uvyklí dívat se pouze na zem.

Avšak ať již smýšlí jakkoli převráceně, přece s nimi promluvim několik slov.

Myslím však, že ten, kdo čte ještě křesť.-katol. časopisy, jako jest »Škola,« není ještě na duchu tak slabý a slepý, by se snad domýšlel, že Pána Boha nepotřebuje ku svým pracím k hospodářství, k řemeslu nebo k úřadování. Vš zajisté, milý čtenáři, a věříš, že při všeliké tvé práci o vezdejší živobyti jest hlavním činitelem nikoli tvá práce a námaha, nýbrž požehnání boží a že »bez božího požehnání marné naše počínání.« nebo jinými slovy: »Na božím požehnání všechno záleží!«

Ba že všechno! Abyš ráno zdrav povstal a večer zase zdrav ulehl k odpočinku, aby se ti práce dobře dařila, by tvá role obdržela ve příhodný čas

potřebné vláhy a tepla slunečního, aby tvé ditky zdárně prospívaly na těle i na duši ke tvé radosti: to všechno bez výminky závisí na vůli boží. Kdyby Bůh vzdálil od tebe ochrannou ruku svou a zanechal tě tobě samému, kdož ví, jaké neštěstí by tě ještě dnes postihlo!

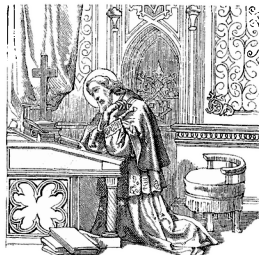
O tom tedy není ani nejmenší pochybnosti, že nevyhnutelně a každého dne potřebuješ Pána Boha, by tobě a domu tvému zehnal. On to také rád činí, ale ne zdarma, nýbrž chce býti o to aspoň poprosen, a sice každodenně. To nám zcela zřetelně Syn jeho, Ježíš Kristus, napověděl a ukázal v oné modlitbě, řka: »Chléb náš vezdejší dej nám dnes!« Potřebuješli tedy každého »dnes« chleba a požehnání od Boha, máš jej také každého »dnes« za to prositi svou modlitbou! — »Otče náš« sám tedy učí nás, že denní chléb a denní modlitba nerozlučitelně spolu souvisí a spojeny jsou.

Tak tomu rozuměli všichni svatí a svěťice boží a dle toho také vždy jednali, a to nikdy ku své škodě, nýbrž k největšímu svému prospěchu, jako na př. svatý rolník Isidor. Legenda o něm vypravuje následovně: Isidor byl prostý rolník, ale řídil se vždy výrokem Spasitelovým: »Hleďte nejprve království božihó a spravedlnosti jeho, a ostatní bude vám přidáno!« Bylo tedy první péčí jeho každodenně časně zrána jíti do kostela. Každý den byl přítomen mši svaté, a ačkoli svou pobožností značný čas v kostele strávil, neostal přece s prací svou nikdy pozadu, nýbrž naopak překonal i sousedy své.

Mluvili se našim řemeslníkům a obchodníkům o modlitbě, připomínali se

jim bezvýmnečná povinnost v neděli a ve svátek slyšeti mši sv., odpovědí obyčejně: »K modlitbě nemáme času; musíme bez ustání pracovati, bychom si vydělali na vezdejší chléb!« A hle, právě na takové námitky podává příklad Isidorův trefnou odpověď.

Světec tento měl, jako jiní sousedé, od jistého zemana najatou polní práci na jeho dvorci za jistý roční plat. Poněvadž, jak zkušenost podnes dosvědčuje, velká pobožnost světu jenom do očí pichá a mrzí, očernili i tehdá sousedé zbožného Isidora u zemana, žalujice, že chodil příliš často do kostela a tím svou polní

práci zanedbává. Pln hněvu činil zeman skutečně Isidorovi trpké výčitky. Isidor však nedal se tím másti, ani zstrašiti, nýbrž i přes všecky výhrůžky chodil každého dne ráno do chrámu na mši sv., a učinil svému pánu nabídnuti, aby, domnívají se býti zkrácenu, domnělou škodu nechal

odhadnouti, že mu ji rád vynahradí.

Zeman si tedy umnil přesvědčiti se, jak se to má s tím obmeškáváním práce Isidorovy. Skryl se za blízké křoví a viděl, že v čas práce přichází rolník Isidor z kostela. Ohlédnuv se pak na pole, na němž měl pracovati, spatřil dva anděle s potahem Isidorovým oratí. Velice udiven zeman odešel domů, a od té chvíle měl Isidora u veliké úctě a vážnosti.

Ovšem nečiní Bůh takové zjevení a patrné zázraky každodenně, ani těm, kdož se k němu každého dne modlí; avšak nicméně tvrdím, že i jim dá Bůh i bez nápadného zázraku milost svou a hojného požehnání. Neboť není mnoho třeba a člověka stihne úraz veliký; třeba učiniti jen upravý krok, a noha je zlo-

mena; jen dost malé poplašení koní, a svržen jsi i s vozem do propasti; jen dost malá neopatrnost, a tvá sekera tne místo do dřeva tobě do těla; nebo jsi-li v továrně, třeba jen nepatrného škubnutí, a kolo zachytí tě za šat, strhne tě do stroje a rozdrťí na kusy. Takové a mnohé jiné neštěstí číhá na tebe den co den za každým krokem. Nestihneli tě však žádné z nich a večer zdrav ubíráš se na odpočinek a ráno zdrav vstáváš: nuže, komu máš za to děkovati? Kdo tě chránil před všelikým neštěstím? Kdo jiný, nežli Pán Bůh, Otec a opatrovník nás všech? Nenili to již dostatečná příčina, bychom jej o toto požehnání každodenně prosili a za ně mu zase děkovali? A hle, ty to odkládáš po celý týden a modlíš se jen v neděli! Poslyš, což aby tak i Pán Bůh odkládal se svým požehnáním a svou péčí o tebe až na neděli, a po celý týden vzdálil svou pravici od tebe --- co potom? Aneb aby vzal modlitbu tvou tak, jak říkáš a dal ti také chléb pouze v neděli, poněvadž jen v neděli prosíš: »Dej nám dneš chléb vezdejší« — co potom? Měj se na pozoru, aby ti tedy neučinil Bůh podle tvé modlitby! Nebyl bys první, jemuž by takto odplatil »nedělní« modlitbu. Mnohý rolník měl slušný statek, mnohý obchodník »kvetoucí« obchod, mnohý řemeslník dobrý výdělek, a --- rolník přišel o lán, obchodník na bubnu, řemeslník o práci, a od pondělka do soboty nebylo u nich ani skývy chleba, poněvadž neprosili o »pondělní, úterní a celotýdenní« chléb, nýbrž jen o »nedělní.« Proto se modlí církev sv.: »Jak my Tě ctíme, ó Bože náš, tak i Ty svou milost nám rozdáváš!«

Necht to tedy pozorujeme s té neb oné stránky i co do potřeb duchovních anebo tělesných, i co do časnosti nebo věčnosti, modlitba osvědčuje se vždy dobrou, užitečnou, ba nejvýše potřebnou věcí pro jednotlivce, tím více pak pro

dům, kde vedle rodičů jsou i ditky a čeled. A proto myslím, že když v domě křesťanském lidé společně pracují, tak by též každodenně se měli společně modliti, a sice:

Předně k vůli dobrému příkladu. Jednotlivec může snadno zvládněti, zlenivěti a nedbalým se státi ve svých povinnostech. Kde však jsou všichni pohromadě, tu táhne a pobízí jeden druhého jak k jídlu, tak k dílu i k modlitbě.

Za druhé. Kde sedí více osob pohromadě, tam jest jaksí tepleji, příjemněji. Podobně i při společné modlitbě jeden rozehrává druhého, jako při společném zpěvu srdce se rozněcuje.

A za třetí působí taková společná modlitba jako kázání. Neboť se učí všichni domácí každodenně, že Pána Boha den po dni potřebují, že jest všude s nimi přítomen a nám blízek v naší nouzi; že jsme mu každého dne díky a odprošování povinni. To jsou však pravdy, které každému křesťanu mají býti známy a v živé paměti.

Za čtvrté jest taková domácí modlitba nad míru důležitá pro děti; neboť »čemu zvyknou z mládí, to činí ve stáří rády,« a »jak staří zpívají, tak stěbetají mladi.« Kde se koná domácí modlitba společně, tam vídají děti své rodiče se modliti, a to zajisté hluboký dojem vtiskne do mladých srdcí jejich; modlili se však každý soukromě sám pro sebe, nevidí dítě nikdy rodiče se modliti a zanechá brzy modlitby i kostela.

Vsázím jednu proti stu, že tam, kde mladí lidé se vyhýbají v neděli a ve svátek službám božím, sv. svátosti nanejvýše o velikonoci přijímají, že jsou to děti z domův a rodin takových, kde nebyvalo žádné společné modlitby!

Konečně pak sluší pamatovati, že podle slibu Spasitelova, »že tam, kde dva nebo tři shromáždění jsou« a spo-

lečně o tutéž věc se modlí, on sám, totiž Ježíš Kristus. Jest uprostřed nich a připojuje svou modlitbu k modlitbě jejich; proto modlitba společná jest mnohem vydatnější a mocnější.

To vše dobře věděli a znali bohumilí otcové, hospodáři a hospodyně, jako na př. hrabě Elzear, paní baronka Františka ze Šantalů, arcib. Karel Boromejský a jiní, a proto každodenně svolávali všecku čeleď svou ke společným modlitbám. A věru, nechudli tím, nýbrž naopak bohatli vůčihledě, a není se tomu co diviti. Jejich domácí učili se tím bázni boží, a proto pánům svým pracovali věrně a svědomitě, a Bůh jim žehnal.

A zajisté v domě takovém, kde se Pán Bůh každodenně ctí a chváli, nevydrží dlouho zlý člověk, tak jako pes nemiluje zvonění. A kdyby hospodáři a chleboďarcové vůbec jen toto věděli a věřili, zajisté že by raději v domech svých zavedli společnou modlitbu, než aby se nechali čeledí na všech stranách šiditi a okrádati. Jakých nářků, stížností a žalob slyšeti často na nezdravné děti, na špatnou a vzdorovitou čeleď, — nuže, hleďte to napravit! Očkujte na planě vroub uslechtilý a vydá vám dobré ovoce. Ubytujte Boha ve svém domě, ukažte, že jste dobří služebníci boží, a děti i čeleď vaše budou vás brzy následovati. Myslíte však, že i bez Boha dovedete hospodariti a dobře pochoditi, — nuže, tedy sklizejte to hořké ovoce své liché a plané vřadosti a osvěty novomódní, váš dům vsak ostane ve tmách, poněvadž jste z něho vyloučili Pána Boha!

Avšak s tou domácí pobožností nejsme ještě hotovi; mnoho též na tom záleží, co a jak se modliti.

Pravili se, »že všeho příliš mnoho škodí,« platí to i o modlitbě vůbec a o domácí společné zvláště. Ano, i zde platí zlaté pravidlo: »Krátko a dobře!«

Předně budiž domácí společná mo-

dlitba krátká co do času, kdy se koná. Podle starého křesťanského mravu koná se hlavně ráno, večer, před jídlem a po jídle. Praví se, že který kněz svou denní modlitbu v breviři a oběť mše sv. každodenně dobře koná, jest již takoruka svatý; totéž bych tvrdil i o těch lidech, kteří každodenně svou ranní, večerní a stolní modlitbu dobře konají.

Vím dobře, že na venkově, zvláště v létě o žních, nejde to tak snadno, aby všichni domácí konali ranní modlitbu společně; hned časně ráno musí každý po své práci: do stáje, na pole atd. Inu budiž; li by se však mohli společně modliti s hospodářem a dívky později společně s matkou.

Rovněž i známo, že po celodenní namáhavé práci těžko jest na večer k modlitbě pokleknouti — dřímota vši moci oči svírá; avšak znám domy a rodiny, kde se i na večer společně modlívali. Proč by to nemohlo býti také u vás?

Tolik co do času modlitby; avšak i modlitba budiž krátká. Mnozí lidé jsou toho náhledu, že netrvalí modlitba aspoň půl hodiny, nestojí ani za to, ji začínati; že však nemají vždy půl hodiny času, raději se nemodlí. Někteří, jimž zase půl hodiny trvá příliš dlouho, také se raději nemodlí. Děti pak už dokonce nerády se modlívali, a trvali to přes deset minut, již dřímají a usnou.

Nechci vám, přátelé, odměřovati modlitbu právě na lokte, toliko dvě věci zde připomenu. Předně víme o Kristu Pánu, že jednou konal večerní modlitbu po tři hodiny; byl to poslední večer jeho života na hoře Olivetské. To byla zajisté dlouhá a také i dobrá modlitba. Za druhé nemodlili se člověk nic jiného, než Otčenáš, Zdravas, Věřím v Boha a Anděl Paně, ale zdlouha a pobožně, jest to mnohem lépe, než půlhodinné odřikávání rozličných modliteb jako na kolovrátku při roztržitém sem tam ohlížení a zívání.

Zkus to jen jednou, milý čtenáři, a pře-
svědčíš se, že po kratší, ale vroucí a
jadrné modlitbě lépe jsi na duchu po-
sílňen, než po takovém pŕilhodinném
mláčení jazykem.

Nač mnozí zapominají. jest, že při
modlitbě není hlavní věcí délka, nýbrž
zbožnosť a vroucnost, a ta může být i
při krátké modlitbě, ba ještě dříve než
při dlouhé. Dokonce však pochybená a
špatná modlitba jest, jak jsem již ne-
jednou viděl, když na př. ranní modlitba
dítek odbyvá se při mytí a oblékání.
Tu pak možno slyšeti mezi jednotlivými
prosbami Otčenáše a Zdrávasu rozličných
přidavků, jako: »Povšěť se jméno Tvé —
Josiřku, honem vezmi punčochy!« —
»Přijď království Tvé — Mařenko, pospěš
s česáním!« atd. Aneb u večer zase
modlivají se rŕženec v kuchyni, kdy
zatím hospodyně vaří, jeden dříví štipá,
druhý polévku míchá, třetí zemáky loupá,
mísy umývá, jeden vchází, druhý odchází,
jiný dokonce z okna zevluj e a mimo-
jdoucím sousedům »dobrou noc« dává a p.

Ó takové modlitby! — Zpytujte se,
přátelé, jižto takto společnou »domáci
pobožnosť« konáváte, při nejbližší zpov-
vědi: bývateli při ní uctív a zbožní. či
nebývali taková modlitba spíše pouhé
mláčení a drmolení jazykem bez ducha
a bez vroucnosti srdce, čímž se Bŕh
více uráží, nežli ctí. Rozhodně lépe by
bylo, takové modlitby raději zanechat;
neboť třeba se tím žádný hřích ne-
páchal, člověk snadno přivykne takovému
šlendriánu a nevážnosti v modlitbě.

Protož, přátelé, chteteli se společně
modlití, t. j. s Bohem rozmlouvatí, za-
nechte tedy všeliké jiné práce, poklekněte
zbožně před křížem anebo před svatým
obrazem a pak se modlete vážně a
zvolna, byste měli času mysliti na to,
co se modlíte. Chování těla buďiz uctivé,
tak jako se před velebností boží sluší,
a modlitba krátká. Chceli někdo modlití

se déle, ať se modlí tiše. třeba i při práci;
neboť i knězi jsou předeřpsány modlitby
při oblékání rouch bohoslužebných.

Opakuji ještě jednou, že co svrchu
řečeno. platí o denní modlitbě, když ji
rodina koná společně; kdo se modlí sám
pro sebe, tomu lze i delší modlitbu —
podle příkladu Kristova v zahradě Getse-
manské — odporučiti, jeli totiž dobrá a
nábožná.

Toto naučení o »domáci službě
boží« ukáže vám skutečněno následu-
jící příklad, jež mi sdělil stařícký du-
chovní, který zmíněnou osobu dobře
znal.

Asi hodinu od vesnice G. stojí v ho-
rách o samotě dvorec, v němž před lety žila
osoba podivuhodná, jménem Eufrosina,
čili, jak jí všude říkali, »Frosina.« Dokud
žili její rodiče, nebylo daleko široko ve-
selejšího děvčete. než ona; její zpěv
rozléhal se od rána do večera sterou
ozvěnou. Což divu, že brzy nalezlo švarné
děvče i statného ženicha. Již měla brzy
slaviti sňatek, když pojednou matka její
těžce onemocněla a zemřela. Šlechtná
Eufrosina slíbila matce na smrtelné po-
steli, že zůstane svobodnou. Srdce její
dlouho krvácelo nad zmařenou nadějí,
avšak z lásky ku svým rodným bratřím
a sestřám nerozmýšlela se ani okamžik
před touto obětí. Ode dvacátého roku
řídila hospodářství na dvorci, spravovala
čeled' a vychovávala rovněž tak s mateř-
skou láskou jako s přisností otcovskou
své bratry a sestry, až se provdaly a
dobře zaopatřily, a nejmladší z nich
převzal po otci hospodářství. Ale kterak
to všechno zastala? — s pomocí sv. ná-
boženství. Každý krok, každé hnutí její
bylo řízeno sv. náboženstvím. Nebylať,
jako mnozí, toho nepravého náhledu, že
dlužno všimati si Pána Boha jen při mo-
dlitbě, ostatní čas že se může nechat
státi v koutě — nikoliv, Eufrosina naopak
měla Pána Boha při všem; každou práci

svou s Bohem začínala, s Bohem pokračovala a s Bohem zase dokončila.

A jak si počínala s domácí modlitbou? Kdo by přišel na jejich statek, podivil by se, jak zvolna a nábožně se tam koná domácí modlitba. Nikdo se při ní nedívá z okna, nikdo sem tam nepřechází, nikdo se neobírá jinou prací, nýbrž všichni stojí u stolu tiše a nábožně, ruce mají sepjaty a oči upřeny na kříž, nad stolem visící. Jindy ovšem zde tak nebývalo, teprve Eufrosina zavedla tak přísný pořádek při modlitbě, ač jí to stálo mnoho práce a namáhání.

I ranní modlitbu před snídaním musila celá rodina konati pod jejím přísným dozorem, a sice kleče odříkávati »Anděl Páně«; neboť říkala: »Čím hlouběji se srdce sklóní, tím výše se duše vznáší!«

Eufrosina nebyla valně učená, znala jen trochu psátí a na prstech počítati; za to však uměla čísti výborně. Proto každé neděle předčítala všem domácím na ten den připadající epistolu, evangelium, jakož i téhož výklad a poučení, jak to »Postilla« Goffineova podává. V sobotu pak večer a v neděli odpoledne modlila se se všemi domácími před domácí kapličkou růžencem a litanii Loretánskou k Panně Marii; neboť mnohým horalům není tak snadno pro velikou vzdálenost účastniti se při odpoledních službách božích ve farním chrámu. Avšak mimo tyto naznačené pobožnosti společné modlivala se Eufrosina ještě mnoho sama o sobě. Vždyť po celý čas, kdy novorozeně Jakub, jemuž matka smrti svou život dala, nemohlo běhati, nebylo jí možno ani v neděli chrám Páně navštívit; za to však doma neopomenula nikdy konati svých služeb božích. Vedle dvorce stála prostá kaplička a u ní krásný, vysoký kříž s klekátkem. Na těchto místech se často a dlouho modlivala. Šelli někdo pozdě večer anebo ráno před východem slunce mimo onen kříž, pokaždé

zde viděl Eufrosinu v hlubokou modlitbu pohříženou, ať bylo počasí jakékoliv. Ovšem raději by byla konala modlitby své ve chrámě před nejsvětější Svátostí oltární, k níž jevila obzvláštní lásku; že však nebylo jinak možno, spokojila se i s křížem osamělým.

Když pak byla sestárla a nejmladší bratr hospodářství se ujal, teprve vynahradila zameškanou návštěvu chrámu Páně. Ale i v kostele zanechala po sobě chvályhodnou památku. Jako ve mnohých chrámech, bylo i v tomto kostele obyčejem, že každého pátku při mši sv. modlil se lid nahlas bolestný růžencem. Ale jak neuctivě se tato významná pobožnost odbývala! Co se »růžencem« nazývalo, bylo vlastně vrava a směsice všelijak zkomolených Zdrávasť, až směšno! Nebeský Bůh sice zná a rozumí i té nejprostší, nejnedokonalejší modlitbě, a vychází ze srdce upřímného, má také své zalíbení na ni; zdali však rozumí také takovému hlučení a pomatenému křiku »modlícího« se lidu, o němž nelze říci, jeli to polsky, ruský nebo španělsky, o tom věru pochybují. Eufrosině zhnusil se tento nepořádek a nelad při společné modlitbě sv. růžence. I chopila se toho se vši rázností, a majíc silný a zvučný hlas, předříkávala lidu sv. růžencem a nedopusťla žádného předbíhání se, ale vážně a zdlouha se modlila; lidu se to tak zalíbilo, že podnes způsob tento zachovává. Bohužel, bylo by takové nápravy i jinde třeba. Kéž i tam vzbudí Bůh tak horlivou, statečnou a trpělivou duši, jakou byla Eufrosina!

Avšak na tom není dosti! Lze pozorovati, že lidé vzdálení od kostela přicházejí pilněji a časněji na služby boží, než lidé, jižto bydlí blízko chrámu Páně. Avšak rovněž známo jest, že onino lidé ztrácí dlouhou cestou z kostela domů pozehnání, jehož ve chrámě byli dosáhli. Vždyť to, co křesťan na službách božích

slyší, má alespoň nějaký čas v duši podržeti, aby jako semě boží zapustilo v srdci jeho kořeny; proto také dí pismo o Marii Panně: »I slyšela Maria všecka ta slova a v srdci uchovávala je.« Kterak však může dobrá myšlenka nebo zbožný úmysl se uchytiti v srdci takovém, které hned za prahem kostela zbavuje se těch nebeských věcí, o nichž bylo slyšelo, a obírá se zase věcmi pozemskými: pomluvami, osočováním, ba snad i věcmi nekalými? Jak se má ujmouti a zakořeniti nějaká pravda nebeská v srdci, kteréž hned na cestě z kostela otevírá dokořán dvéře všelikým starostem o ve-zdejší a marné věci?

I v tomto ohledu činila Eufrosina čestnou výminku. Jako vůbec málo mluvila a více mlčela, tak při návratu domů ze chrámu Páně hovořovala ještě méně, a co promluvila, vztahovalo se vždy na služby boží, právě ukončené. Byli však u stolu Páně, pak nemluvila ani slovička: neboť považovala to za neslušné, zanechatí Spasitele v srdci ubytovaného a havít se s lidmi.

A to byla táž »Frosina,« kdysi tak veselá děvče a lehké mysli, z jejíž úst se jindy řinuly písně a žerty jako horské bystřiny; avšak cítila, jak mlčením se duše lidská posiluje a že Bůh nejraději k takové duši mluví.

Takovou byla tedy Eufrosina ohledně modlitby. Jisté přísloví praví: »Jak se člověk modlí, tak i žije,« a to se osvědčilo i při této křesťanské panně. Z hojně modlitby vyrostla v ní láska k Bohu, a to nikoli jako slabá třtina, nýbrž jako statný, pevný dub. Z téže lásky boží nestrpěla v domě, pokud mohla, žádné urážky na Boha.

Jistý starý výměnkář vyprávěl ne-jednou o věci této, že když jako jinoch s jinými soudruhny vesnickými docházel do domu Eufrosiny, dovolil si jedenkráte jeden z jeho soudruhů jakýsi dvojsmyslný žert, avšak Eufrosina, zaslechnouc to, mrštila po něm okem, z něhož šršely blesky hněvu, a když pohledu tomu neporozuměv, chtěl dále mluvit, napřáhla pravici a zasadila mu políček, že, ačkoli byl silně chlapisko, k zemi se skácel, a ostatní ihned odešli.

Ó kěz by v každém domě a v každé rodině křesťanské byla jen jedna taková Eufrosina, zajisté pak brzy by bylo jinak, brzy by se změnil vnitřní život jejich v duchovní »chrám Božského Srdce Páně,« v němž by byl netoliko oltář, kazatelna, svatostánek, zpovědnice, ale v němž by se konaly i pravidelné služby boží ke cti Bohu a ku spasení všech domácích!

P. Fr. Herzog.

Obrácení na víru křesť.-katolickou.

(Ostatek.)

V e dvanácti letech svého kněžství,« dí životopisec, »vyzdobil muž boží církev novou kongregací, založil kvetoucí kněžský a bratrský noviciát v opatství gardském, spojil svůj vznikající ústav se cti-hodnou kongregací Ducha sv., zařídil a zachovával misii ve Guinei, naléhal na

zřízení tři biskupství, pěstoval sazenice své kongregace v Amiénu, Bourdeauxu, Paříži, Caynne, na Sv. Maurici, Bourbonu a v Australii, poslal k Bohu své nej-milejší dítky v počtu velkém, dal církvi více než šedesát apoštolů, jichž pot, slzy a kosti se roznesly po ztracených ostro-vech. Obrod jemu nejbližší činnosti se touž měrou rozšířil. Mimo svou stálou

misii mezi vojáky, jež v Paříži zase přijata byla; mimo dílo sv. rodiny, jež v posledních a přetěsných dobách nesmírné služby prokázalo a k pokoji, který za posledních nepokojů ve hlavním městě (r. 1848.) panoval, nemálo přispělo: mimo ta díla, která pili jeho spolubratrů po příkladě sv. Vincence Paulánského výhradně svěřena byla, byly v semináři Ducha sv. odbývány za různých dob schůzky kněží hlavního města. Tak míjel plný a plodný život. Bůh však usoudil jinak a popřál mu, aby míru utrpení a zásluh svého služebníka dovršil, dlouhou a poslední nemoc. Po deset let bylo napaďení nemoci vždy bolestnější, a musil konečně ulehnutí . . .

Koncem ledna ukázaly se známky velmi znepokojující. Jeho bratr, doktor Libermann, přišel ze Štrassburgu hned po první zprávě o nebezpečné jeho nemoci, taktéž představený z Notre-Dame du Gard (P. Schwindenhammer), jenž před svým odchodem neustálou pobožnost před nejsv. Svátostí oltární nařídil. Svaté, jak žil, zemřel Libermann dne 2. února o 3. hodině odpo. P. Schwindenhammer, jenž denně svým spolubratřím do Notre-Dame du Gard zprávu posýlal, psal několik hodin později:

»Přemili bratři, consummatum est... oběť skončena, našeho milého otce již není. Jsme sirotci a ještě tak mladí sirotci. Tak bychom ještě rady a vedení svého drahého představeného a zakladatele potřebovali!... Můj Bože, fiat, fiat... Ano, moji milí bratři, máli srdce vaše slzy, nechte je téci; ale neplačte nad svým otcem, jesti v nebesích, plačte více nad sebou, již opuštění jsme. Naš ctihodný otec zemřel, když v kapli Magnificat svátečních nešpor Očistování P. Marie zpívali, a nemýlilmi se, tedy poslední vzdech vydechl při verši: Deposuit potentes de sede et exaltavit humiles. P. Le Lavasseur zavřel mu oči při Gloria Patri . . .

Šestnáct let minulo zatím od smrti ctihodného zakladatele řádu, a co tyto řádky píšeme, čteme, že z Paříže bylo k jeho blahorečení povzbuzeno a že od arcibiskupa již komise jmenována. Toť příčina, že z jeho podivuhodného života ještě několik vyňatků sdělíme.

Když tehdejší opat solemský, nyní kardinál Don Pitra, příspěvky ke svému dílu sbíral, nespokojil se jen se sdělením bratří a příbuzných zemřelého, ani prohlédnutím nesčíslných jeho psaní a rukopisů, nýbrž shromáždil se všech stran a od každého, kdo jen se svatým mužem v bližší styk byl přišel, zprávy a zvěsti o jeho životě a působení. Myslili pak již tenkrát na možnost takové oslavy jeho, jak o ní nyní právě řeč jest?

»Až do spolčení se s kongregací sv. Ducha,« vypravuje Don Pitra, »držel se moudrý zakladatel na prozatímná pravidla a chtěl jako sv. Vincenc Paulánský, aby zkušenost času jeho dílo zdokonalila. Je to zvláštní dar zakladatelů po vůli boží. Dar ten byl v pravdě obdivu hoden v našem muži božím. V pěti letech v Neuville zachoval značněji než na konci života vnější pňvab svatosti, jež ze vsí jeho osoby vyhlídala. Tomu nasvědčují všickni, kteří ho viděli nebo s ním obcovali. Cizí, neznámí, ani obchodníků nevyjímaje, mluvili o něm jako o nejdokonalejším a nejzbožnějším příteli.«

»Vždy jsem jej jako svatého pozorovala,« píše jakási představená řádu, »a všechny osoby, jež jej viděly. Jak by též mohly jinak o tom dobrém knězi souditi? Představenoval ve své celé osobě dobrotu, pokoru a lásku našeho Pána. Měl dobře zkušenou trpělivost, hlubokou a upřímnou pokoru, největší jednoduchost ve všem. Nikdy nezapomeneme poslední návštěvy, již nás poctil: mluvil několik okamžiků s námi způsobem velmi dojímavým o duchovním životě. Byly jsme hlavně přemoženy výrazem vážnosti, sva-

losti, dobroty, tichosti srdce, upřímnosti a výmluvnosti, jež ve všem jeho zjevu zářily.«

Nováček, jenž do kongregace přijat nebyl, vyslovil se 10 let po svém odchodu takto: »Ach, nikdy nezapomenu na šest měsíců, které jsem v Neuville u něho, u vás všech, strávil. abych se ze všech dojmů minulého života zotavil a na duchovní správu se připravil. Jak mne vzdělal svou mírností! Jak dovedl pevný klid srdce si zachovati! Jaká půvabnost, jaká mírnost, jaká znalost lidského srdce a vnitřních cest v duchovních rozpravách, jež nám každého rána přednášel! Ne, nikdy na to nezapomenu!«

»Nemohl bych dojmu vyličití,« pravil jiný uchazeč, »jaký na mou duši učinilo prvé s ním sejití. Nikdy jsem nepotkal někoho, kdo by mi ideal světce lépe představoval. Přirovnávali jsme jej pro něžnou lásku a usedlost sv. Janu a sv. Františku Saleskému. Pouhý pohled mluvil lásku a pokoj. Nevypsateľný výraz svatosti v jeho tazích, jmenovitě pak v očích. Myslím, že mnoho osob pocítilo při jeho pohledu, co jakýsi představený velkého semináře pravil: »Ve přítomnosti paně Libermannově jsem vždy hlubokou úctou jat, jako u přítomnosti nějakého světce.« Jeho postava byla krásná, plna klidem umírněné energie, byl vždy vesel a lehce se usmíval. Někdy byl až uchvacující; při řečích mohl za nadšena považován býti. Hlavně pak při ročním cvičení duchovním měl jeho obličej zvláštní výraz svatosti a spojení s Bohem. Pak dostačoval bratřím a novicům pouhý pohled naň, aby virou proniknutí se cítili.«

»Pro mne,« pravil jakýsi na úpatí Pyrenejském bydlící kněz, uslyšev o smrti Libermannově, »bylo na Libermannovi vše božské a nadpřirozené; jeho duše byla pokladem milostí nejvzácnějších: nicméně pod zevnějškem byla ukryta

okouzlující jednoduchost: byla to podobizna našeho Pána.«

Jakýsi cizinec, jenž jej poprvé viděl, vrátil se všecek dojat. Tázal se vrátěného, kdy přý superior mši sv. slouží, a vrátil se zase v určitý čas. řka: »Chci býti přítomen svatě mši světeově.«

Zbývá nám na konec ještě říci něco o poměru Libermannově k jeho rodině a o jeho v ní působení. Víme, že jeho tři bratři byli dříve pokřtěni, a jakou práci si dal nejstarší z nich, aby také jej pro sv. víru získal. Libermann, jenž až do posledního okamžiku ke všem choval něžnou lásku, kdož s ním pokrevní byli. Listy, jež bratrovi, jeho paní a dětem psal, jsou patriarchálním duchem starých časův, evangelickou něhou a láskou psány.

Dověděv se, že se bratrovi šesté dítě narodilo, psal mu: »Otec béře na zemi pro starosti, aby své dítky křesťansky vychoval, podíl na zásluhách a celém životě Krista Pána. Proč přišel Pán na zem, nežli aby ony ubohé duše, jež nám svěřil, vykoupil a věčně šťastnými učinil? Když Ježíš na svět přišel, žil a umřel, aby spásu drahým dítkám způsobil, proč byste neměli hleděti na božské milosti spolupůsobiti, abyste tak jeho vělé přání splnili a ku spáse svým dítkám pomohli? Dobře znamenejte: zastáváte při nich úřad kněžský, misionářský, anděle strážce, abyste je do věčné blaženosti přivedli... Šest ditek, jež vám milý Bůh dal, je šest talentů. jež vám svěřil; vaší věcí jest, aby ovoce přinášely a se množily. A jaké stěsti bude pro vás, věděti se pak v nebi uprostřed šesti svých vyvolených! Každý milostný paprsek, jež dobrý Bůh na ně padati dá, odrazí se na vás, a učiní vás nad slunce jasnějším.«

Nezanedbával žádné příležitosti při svých návštěvách, v listech, hlavně však modlitbami živého účastenství na vychování jich, a Bůh žehnal jeho námahám.

Bylo mu od jeho příbuzných roz-
uměno, i od těch nejmenších; jeho slovo
evangelické přinášelo sterý užitek; v pra-
vou hodinu viděl vyvíjeti se ve schopných
jich duších ducha obětavého. Synovec a
čtyry neteře zasvětily se Pánu. První,
nejstarší syn lékaře strassburkského,
vstoupil do řádu strýcova, ostatní do
kongregace „Sacré Coeur“ v Laurecourtě.

Ale též druhým třem bratřím, jich
vdovám a dítkám věnoval stejnou péči,
a měl za to radost spatřiti je vesměs
dítkami církve; neboť i jeho nejmladší
bratr, David, byl v jeho přítomnosti (dne
28. května 1837.) svatým křestem znovu
zrozen. Sdílel radostný ten příběh se
svým bratrem ve Strassburku a s jeho
choti. Psal: „... David náleží tedy ko-
nečně Pánu Ježíši Kristu! Jak bych se
neměl z toho těšiti? Jest mi nyní bratrem,
toť pravé toliko bratrství, které po celou
věčnost trvati bude. Milost jest velmi
velká; prosme Boha, by ji využítkoval.
Jeho křest odhýván včera o 10. hodině.
Obřady trvaly snad déle než hodinu a
byly velmi hezky a dojemny. Všichni
přítomní měli oči plné slzi, hlavně kmotr,
muž víry a zbožnosti; David sám byl
obzvláště dojat... Přišel tedy do Paříže.
Zavedl jsem jej k jednomu otci jesuit-
skému, abych jej poučiti dal. P. Felix
Martin byl rozhodný, jehož David po-
třeboval, a byli od prvního dne velmi
dobrymi přátely. Odbyli si věci v osmi
dnech přátelsky, a Pater uznal jej tak
za vyučena, že se pranic nerozmýšlel
sv. křest mu uděliti. Modleme se, za-
přísáhám vás, aby Bohu se líbilo, jej ve
své milosti zachovávatí a rozmnožovatí
mu pobožnost a horlivost, aby odolal všem
nebezpečím, jimž v Americe podroben
bude. Co se nás týče, tedy má býti
okamžik tento dobou obnovy a cestou
zvláštní pobožnosti; vyvolává nám všechny
milosti, jež Bůh naši ubohé rodině udělil,
milosti, jichž jsme si na žádný způsob

nezasloužili. Pomněme též na vytečné
dary, jež každému z nás zvláště udělil,
a na své nepočtené důkazy nevďaku.
Vidíte, jak náš dobrý Ježíš je pln milo-
srdenství k nám; vyzdvihl nás z bláta
a bídy, aby nás k sobě připojil a my
jej něžně milovali: milujme jej, vyzývá-
m vás, toho milého Pána, sladkého Ježíše,
svého Otce a přemilého Spasitele; dejme mu
celé své srdce se všemi přáními a náklon-
nostmi; odložme samolásku, zřekněme se
satana, jeho lesku a skutků. Prosme Pána
Ježíše a nejsv. Pannu o milost, abychom
slib ten náležitě splnili, což nás toliko
pravým křesťanem učiní...“

Co tak na jedné straně se na horli-
vého nověobrácence božská milost hojně
vylévala, nenedostávalo se mu na druhé
utrpení. Jeden z bratří zemřel náhle
v Paříži na cholera a zanechal po sobě
vdovu se čtyřmi dětmi; druhý chtěl si
v Americe živnost založiti, podlehl však
žloutence; třetí a poslední z obrácených
bratří přišel právě v čas do New-Yorku,
aby mu oči zatlačil. Vdova vrátila se do
Evropy. A Libermann žil z almužen, ne-
mohl tedy opuštěným hmotně pomáhati.
Byl bol nad tím velký, tedy byl ještě
větší, že nemohl s ostatními rodinnými
členy, jmenovitě se svými sestrami, které
k němu něžnou lásku chovaly, duchov-
ních pokladů sdíleti. Veškeré námahy,
opětované návštěvy v Labernu byly marny.

„Taková málomocnost nejdárnějších
nástrojův obrácení,“ dí jakýsi francouzský
spisovatel, a jeho slovy chceme skončiti,
„je tajemstvím a zároveň poučením, jež
nám Prozřetelnost skýtá: pokora je větší,
jeli člověku právě svou slabost doznati
za takých okolností, při nichž by se nej-
dříve šťastného výsledku nadíti mohl;
musíme rozhodně věřiti, že se v té za-
tvrzelosti ještě jakýs úmysl božského milo-
srdenství skrývá, za jakýmž Pán někdy
nejvroucnější přání svých nejvěrnějších
sluhů nesplněn nechá.“ *A. Sobotka.*

Vánoce.

A toto vám bude znamením: Naleznete nemluviátko plenkami obvinuté a položené v jeslích. *Luk. 2. 12.*

jak vznešeným jest tajemství svaté noci, že sami andělé nebesí je zvěstují a oslavují ke cti a chvále boží a k radosti lidstva. »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!« Jak podivuhodno, jak nepochopitelné jest všecko při narození Syna božského! Král nebes a země přichází na tento svět. A kdož jsou ti, jimž příchod Páně napřed byl zvěstován? Nejsou to králové ani knížata světská, nejsou to mocní, zámožní lidé, nýbrž chudobní pastýři bellémští. A kde že najdou Pána nebes a země? Polosbožený chlév, bidné jesle, chatrné pleny, nemluviátko ubohé jsou znamením, po nichž poznati mají pastýři Spasitele světa, v ráji slíbeného, od lidstva dávno očekávaného Vykupitele. Jak rád bych věděl, proč v takové chudobě, za tak smutných okolností, tak nepatrným způsobem Spasitel na svět přijiti ráčil! — Milý čtenáři, rozmilá čtenářko, snad i tebe pudí zvědavost, snad i ty chceš zvědět, jaké tajemství, jaké naučení skrývá se v chudobném narození Páně? Ano, veliké tajemství mělo nám zjeveno býti skrze chudobné narození Páně! Ježíš Kristus chtěl ponižením svým v jesličkách zahanbiti moudrost světa, a chatrný chlév měl býti kazatelnou, kdež mělo začítí učení nové, na světě neznámé ale Pánu Bohu nad míru milé ctnosti — pokory.

A co může lidi snáze vyléčiti z pýchy, táži se se sv. Augustinem, není ponižení Boháčlověka v jeslích na slámě? Koho ani toto ponižení Syna božského nevyléčí, tomu již není platen žádný prostředek. Král David diví se již tomu velice, že Pán Bůh vůbec nás vzpomíná, a nábožný sluha boží Job, uvažuje bídu života lidského, volá: »Což je člověk, že ho za hodna uznáváš, a očima svýma naň pohlížíš?« A co máme my teprve říci, vidouce Pána nebes a země jako nemluvně ležeti na slámě v jeslích? Což jiného máme učiniti, nežli s anděly nebeskými a pastýři bellémkými na kolena padnouti a zbožností proniknutí

s církví svatou vyznávají: »Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, et homo factus est — a vtělil se od Ducha svatého z Marie Panny: a člověkem učiněn jest.«

Ještě více divili se musíme, vidouce Syna božního jako člověka! Stvořitel všech věcí přichází na svět, ne jako zaslepení židé myslii a až dosud se domnívají, jako mocný král s korunou, žezlem a purpurovým ornátem, nýbrž chudička Matka panenská porodila jej ve chlévě; chudobný tesař jest za pěstouna od Otce nebeského

vyvolen, chudobní pastýři první se mu klaní. První člověk, Adam, byl od Boha učiněn již jako dospělý muž; druhý Adam leží jako malinké nemluvnátko v jesličkách, obvinuté plenkami. Mlékem mateřským dává se krmiti jako každé jiné dítě; třese se zimou, pláče bídou jako nejpouštěnější stvoření. »Ó jaký to zjev!« volá právem sv. Bonaventura, »ten, jenž s Otcem na výsostech trůní, leží ve chlévě; jenž ptactvo nebeské a zvířata na zemi živí, krměn jest málem mléka; jenž ve světle nepřístupném přebývá, jemuž v nebesích tisíce a desetkrát sto tisíců slouží, jest obvinut chatrnými plenkami!«

Nuže, táži se tě: Jest pravda, co svět říká, že člověk jest jenom tenkrát

velikým a ctěným, když shání se po slávě, když stkví se bohatstvím, když chlubí se nějakými přednostmi? Jest pravda, že pokora má do sebe cosi ponížujícího a pro člověka se nehodícího? Ó pojď jen, přístup bliže a patř na jesle, pyšný, vychloubavý člověče, a viz Pána Boha svého od věčnosti a na věky trvajících, nyní tak poniženého! Aj, On ponižil sebe samého, aby tě naučil překrásné ctnosti — pokoře. Již nyní příkladem tě učí, co později sám slovy vyjádřil: »Učte se ode mne; neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« (Mat. 11. 29.)

Naučme se vsichni od božského dítěte, ne nový svět utvořiti, ne mrtvé křísiti, ne zázraky konati, nikoliv; ale naučme se býti tiši a pokorní srdcem. Pokora dodává ostatním ctnostem zvláštního lesku. »Bez pokory shromažďovati ctností,« praví sv. Řehoř Veliký, »není nic jiného, než písek proti větru házeti.« A Spasitel sám dí: »Nebudeteli jako jedno z těchto maličkých (t. j. tiši a pokorní srdcem), nevejdete do království nebeského.«

Pryč s neblahou pýchou! Pryč s marnotratnou parádou! Pryč s pohrdavou nadutostí! Pryč s touto pekelnou nepravostí, která z andělů ďably učinila, první rodiče z ráje vypudila a propast pekelnou tisíci obyvateli naplnila! Pryč se hříchem tímto, jenž zabíjí každou ctnost, o zásluhu dobrých skutků člověka olupuje a milosrdenství božího nehodným činí! »Co máš, člověče,« táži se se sv. Pavlem, »co bys nebyl přijal? Přijali jsi však, proč se chlubíš, jako bys nebyl přijal?« Všecko dobré, čím jsme a co máme, dostali jsme od Pána Boha; jen hřích jest naším majetkem. A s tím bychom se chtěli chlubit, nad jiné se vypínati, jinými pohrdati? Ó nikoli, daleko nás budiž! S božským dítětem a jeho přesvatou Matkou panenskou budeme pokorní na zemi, toť jest vrchol ctnosti, toť vrchol svatosti; tak budeme malými sice před světem, ale velikými před Bohem a ještě většími v království nebeském.

H.

Podivuhodné události ze života apoštolského kněze.

(Ostatek.)

Nedávno četl jsem v jednom časopisu zprávu z Paříže. Chodil totiž v tomto lidnatém, hlavním městě starický kněz, velmi ctihodného vzezření, vzbuzující úctu a zároveň jakousi přítulnost. Nevšimnou si tam velmi kněze svého, neřkuli cizího; avšak zde bylo naopak. Všickni okoloidoucí, vznešení i prostí, upírali zraky své na ctihodného kněze s breviřem pod paží, a nevědouce ani, budil se v nich jakýsi duch přátelský k němu. I tázali se, kdo že jest ten kněz milý? Konečně se někdo namanul a pravil: »Což ne-

znáte Don Bosca, který tolik ústavů založil pro zanedbanou mládež i u nás ve Francii, a který jest původcem kongregace kněží Salesiánů?« Kdo věděl, jak Don Bosco působil, byl rád, že ho uviděl, a kdo nevěděl o rozsáhlé činnosti jeho, hleděl nyní všecko o něm zvědět.

Naši čtenářové a čtenářky četli již o tomto apoštolském muži v časopisu tomto, zvěděli také mnohé podivuhodné události ze života jeho, které nejsou prohlášenými zázraky, ale vzbuzují náš obdiv, hlavně však, že nás k úctě Marie Panny, pomocnice křesťanů, povzbuzují. Doufáme, že čtenářové naši budou žádostivi ještě něco zajímavého zvědět o tomto cti-

hodném knězi apoštolském, jež dosud žije a jež často v Římě lze viděti.

Uzdravený nemocný a obrácené město. San Pietro d'Arena jest město italské, kde až do nejnovější doby velmi málo bázně boží bylo. Město počítá asi 30.000 duší — ale jediný farář tamnější neměl s nimi žádné práce; kostel býval prázdný. Za to však se tam roztahovali zednáři ve třech spolicích, kteří, co dobrého bylo, hned udusili.

V tomto městě tedy onemocněla lžce jistá paní úředníka železničního a matka pěti dítek. Jelikož se lékaři vzdali veškeré naděje na uzdravení, nabízel jí farář sv. svátosti umírajících; ale nemocná, byvši velmi vlažnou křesťankou, se vymlouvala a konečně se vyjádřila, že se vyzpovídá jen Don Boscovi. Muž její, veliký nevěrec, nebránil jí ve věci té. Farář ihned chopil se této příležitosti a rychle napsal list Don Boscovi, jež také hned přijel. Ostatně si přál v San Pietro založiti dům; jenom přemýšlel, jakým způsobem mu prozřetelnost boží dopomůže.

Nemocná se velmi zaradovala, vidouc Don Bosca do pokoje vstoupiti. Don Bosco ji potěšil a ujistil, že by jí Maria Panna, pomocnice křesťanův, uzdravila, kdyby se k ní s důvěrou obrátila; načež nemocnou vyzpovídal.

»Co se týká sv. přijímání,« pravil kněz, »bude lépe, když půjdete do kostela. Zůstanu zde několik dní; budu se za vás modliti a mé děti se budou také modliti; budu též na váš úmysl sloužiti mši sv. Přijďte některý den na mši sv. a já vám při ní podám tělo Páně.«

Slyše to manžel, pravil pln nevole: »Velebnosti, nyní není čas na žertování! Což nevidíte, že moje žena umírá, že nemůže lůžko opustiti? Jak můžete jen mluvit, aby šla do kostela?«

»Pomocnice křesťanů může velmi mnoho,« odpověděl Don Bosco mírně; »a nyní se pospolu pomodlíme.«

Kněz klekl, muž ku podivu všech také klekl a modlil se hlasitě Otčenáš, Zdravas, Sláva a Zdravas Královno.

»Tyto modlitby musíte každodenně a nábožně vykonávati až do vánoc; neustáňte!« doložil Don Bosco. (To se stalo dne 6. prosince 1872.) Na to pověsil nemocné medailku na krk a jednu dal také manželé jejím, a pak odešel.

V tu chvíli cítila nemocná veliký obrat. Bolesti přestaly, horečka zmizela — byla uzdravena.

Za několik dní byl úředník se svou paní časně ráno v kostele. Uzdravená paní děkovala Bohu u vroucné modlitbě a přijala tělo Páně z rukou Don Bosca. Manžel její byl tímto náhlým převratem tak zdrcen, že se také brzy obrátil k lepšímu. Opakoval nadšeně, jak Don Bosco v San Pietro d'Arena jemu paní jeho a pokoj duše navrátil.

Uzdravení toto mělo větší následky; jako bleskem roznesla se zpráva o této neobyčejné události; obyvatelé města byli velmi dojatai: podivuhodná obrácení následovala jedno po druhém. Kostel brzy se naplnil lidem a nyní bylo potřebí tří kaplanův, aby pomáhali dobrému, starému faráři v duchovní správě. Ó té radosti duchovního otce!

Brzy na to založen ve městě ústav Salesiánů. Nabídl Don Boscovi dům, a děti se jen hrnuly. Velký chrám jest postaven a lidu otevřen; v tomto chrámu pracuje 10 knězů Salesiánů s velikým požehnaním a velikou úctou na spásu duší.

Budiž ještě připomenuto, že útulna sv. Vincence Paulánského v San Pietro d'Arena s kostelem právě uprostřed dvou zednářských domů se vypíná, jako zářící svíce, která, jak doufáme, zažene temnosti pekelné. —

Prozřetelnost, dobrá správkyně pokladny. Nesčíslné jsou případy, že Don Bosco v největší nouzi od Boha pomoci

dosáhl, anebo že v den, kdy měl velikou část peněz spláceli, právě takovou část od někoho obdržel.

Oratorium v Turině dlužilo staviteli již delší dobu 30 tisíc franků. Staviteli byla již nedbalost, s jakou se mu dluh splácel, odpornou, a proto přišel jednoho dne rozzloben do oratoria a pravil představenému, že neodejde dříve, až mu zaplatí dluh do posledního halíře. Co pomohlo představenému vyznání, že nemá nyní v kase ani halíře! Stavitel nechtěl ani slyšeti o sečkání a žádal důrazně, aby byl představen Don Boscovi. I zavědli jej do předsíně, kde již mnoho lidí trpělivě čekalo, až dojde na ně řada. Rozmrzen posadil se stavitel mezi ostatní. Za chvíli hlásil se jeden pán.

»Musím okamžitě mluvit s Don Bosco;« tak pravil s jakýmsi rozkazovacím tónem.

Oznámeno mu zdvořile, že tu musí každý počkati, až dojde na něj řada.

»Aj což,« pravil pán, »co mi do toho, dle vašeho řádu se já nemohu řiditi.« —

A bez okolků přistoupil ke dveřím a zaklepal.

Don Bosco otevřel a otázal se, čeho si přeje. »Musím s vámi, velebný pane, mluvit!«

»Dobrá, až bude na vás řada, budete předpuštěn; nemohu všechny tyto lidi, kteří již dlouho čekají, pro vás ostrčiti, to přece uznáte.«

»Ale já mám velmi na spěch, nezdržím vás dlouho, jedno jen slovo vám mám říci.«

Co měl Don Bosco dělati, když tak žadonil? I požádal ostatních, aby chvilku poshověli, že chce s tímto pánem promluvit.

Zatím pán již vstoupil do pokoje. Celé vzezření jeho vzbuzovalo nedůvěru.

»Posaďte se!« pravil Don Bosco.

»Není potřeba.«

»Co tedy jest příčinou návštěvy vaší?« táže se Don Bosco.

»Maličkost, hned jsem hotov.«

»Přijměte tento balíček, náleží Vám. Modlete se za mne a mějte se dobře, otče můj;« položil balíček a odešel.

Po něm vstoupila do pokoje hraběnka V.

»Doufám, že se Vám nic nepřijemného nestalo?« tázala se starostlivě hraběnka. »Ten člověk divně vypadal.«

»Ó!« pravil Don Bosco žertovně; »takové nepřijemnosti jsou již příjemné, paní hraběnko.« Při tom rozbil balíček a ukázal udivené paní sumu 30 tisíc franků v bankovkách.

Když přišla řada na stavitele, odevzdal mu Don Bosco mlčky 30.000 franků, a splatil dluh. Stavitel promluvil něco o odpuštění a zahanben odešel.

* * *

Při jedné konferenci (promluvě), kterou Don Bosco nedávno měl, vypravuje sám, kterak musil jednoho dne o 5. hodině staviteli 15.000 franků v záležitosti stavby chrámu nejsv. Srdce Ježíšova zaplatiti.

Bylo již půl páté hodiny, a ještě neměl ničeho — v tom donese mu jistý duchovní tuto sumu, a sice za nápadných okolností. Neměl téhož dne jíti k Don Boscovi; následkem nedorozumění však a aniž by sám věděl, jak a proč, dal se na cestu po dráze proti své vlastní vůli.

Ó dobrotivá prozřetelnost božská! Proč si všímají naše zaslepené oči tak málo tvého moudrého řízení!

Jak Bůh někdy zlé, kteréž Don Boscovi učiniti chtěli, a nevděk, jež zakusil, potrestal. Nenedostává se příkladův o potrestání těch a takových, kteří jako nepřátelé proti Don^o Boscovi a jeho dílu se chovali. Četli jsme, kterak r. 1845. Don Boscovi povoleno, aby kostela sv. Martina i s náměstím před kostelem používal, a hned na to povoleno

to mu bylo odňato. Nemálo k tomu přispěl hanebným spisem tajemník městské správy mlýnův. A ejhle! nedlouho na to ochromena pravá ruka jeho mrtvici; naposledy psala ruka ta hanebný spis proti Don Boscovi. Po tříletém bolestném živobyti uložen muž tento do hrobu. —

Hrabě Cavour, hlava policie turinské, několikráte zkusil zavřítí ústav Don Bosca. Při opětém takovém pokusu byl postížen dnou, musil ulehnot a nepovstal již, až jej vynesli za krátký čas na hrbitov. —

Hrabě a hraběnka K. byli již desátý rok spolu ženati a neměli ditek. Byli oba poslední potomci starého rodu, a proto se velmi rmoutili. V tomto svém zármutku obrátili se na Don Bosco, aby jim milosti té vyprosil. Zbožný kněz nařídil všeobecně modlitbu v oratoři a sám konal devítidenní pobožnost. Prosby jeho byly vyslyšeny; Bůh dal vznešeným manželům hezkého, silného synáčka.

Narození dítěte bylo všelikými rádovánkami oslavováno. Na ubohé děti ve Valdocco však úplně zapomenuto.

Uplynulo několik let a Don Bosco již ani nepomyslel na tu nevděčnost. Jednoho dne, nouzí jsa donucen, a nevěda, odkud by pro svou četnou rodinu chleba nabral, šel k hraběti K. Nebyl předpuštěn.

Později pokusil se o to po druhé. Byl přijat a vyjevil svou prosbu. Hrabě ustavičně litoval, že v tu chvíli nelze mu podpory dáti; časy že jsou velmi zlé, on že zvláště tento rok má mnoho vydání. Pak prosebníka propustil s podotknutím, že nyní nemá ani času; aby prý přišel Don Bosco po druhé.

Ale nyní dostal Don Bosco návštěvu, zase o n měl pomoci.

Don Bosco seděl pokojně ve svém bytu; tu najednou rozevrou se dvěře a hrabě s hraběnkou vrazí do pokoje. »Pomozte, pomozte, velebný pane!« volali oba, »naše dítě je nemocno, umírá!«

Don Bosco ihned vstal, aby šel se vznešenými manžely, když tu vešel sluha se smutnou zprávou: »Dítě právě zemřelo!«

Jak chtěli Don Bosca do blázince zavřítí a co se následkem toho přihodilo. Nějaký čas se myslelo, že Don Bosco pozbyl rozumu. Měl veliké záměry a mluvil pln nadšení se svými přátely o úmyslu svém, že postaví oratoř se všelikými dílnami, prostrannými školami, s velikými dvory, s kapli atd., aby co možná nejvíce ditek se tam vešlo. Takový podnik vyžadoval ovšem velikou sumu peněz, a všeobecně se vědělo, že Don Bosco nemá ničeho. A proto mysleli, že blázní. Mnozí z přátel se mu vyhýbali; někteří radili, aby byl dán pod lékařskou dohlídku; jiní opět, že nejlépe by pro něho byl ústav pro pomatence. Řídítel ústavu pro pomatence byl zpraven o všem. I vloženo mu na srdce, aby s ubožákem šetrně zacházel, a kdyby zapotřebí bylo, aby pak přísně s ním jednal.

Všecko bylo připraveno. Jen se jednalo o to, jak by Don Bosco tam dostal.

Ve příčině té najali dva kněze, dobře uzavřený kočár a navštívili Don Bosco v jeho komůrce. Započali dlouhou řeč a zatočili ji na zamilovaný předmět, na oratoř. S nadšením mluvil nyní Don Bosco o budoucích záměrech svých; oba kněží na sebe pohlédli, jakoby si říci chtěli: »Ten člověk jest opravdu blázen!«

»Pane bratře,« pravil jeden, »máme před domem státi vůz, nebyl byste tak laskav s námi někam vyjeti?«

Don Bosco zdvořile se vmluvil: kněží však prosili tak, že Don Bosco byl prinucen, pozvání jejich přijmouti. Šli všickni tři dolů; vůz stojí přede dveřmi; Don Bosco požádán, aby vstoupil. Než on ukloniv se, pravil: »Odpustte, pánové, po vás!«

Oba kněží vstoupili, aniž by jim co napadlo, do vozu. Don Bosco rychle zavřel za nimi dvéře u vozu a volal na kočího: »Jedte do blázince!« Kočí měl již svá nařízení. V největším trysku, bičem praskaje, ujížděl do blázince. Vrata jsou otevřena, vůz vjel do dvora. Řiditel přišel s několika hlídači.

Oba kněží vystoupili. Jsou plni zlosti a spustili na kočího.

»No, no!« mírnil je řiditel, »jen se upokojte! Oznamen mi jen jeden, — ale i pro dva mám dosti místa. Bude vám u nás dobře.«

»Jak? Co se nám to opovažujete mluvit? Kým nás máte? Což nevidíte, že máte před sebou vznešené osoby? Však vaše drzost bude potrestána!«

»Oho!« řiditel na to, »vidím, že tito nemocní patří mezi zuřivce!« I rozkázal hlídačům, aby je zamkli do cel a nepomůželi to, aby jim dali kabátky.

Ubozí páni byli velice polekani. Na štěstí jim napadlo, aby se obrátili na duchovního v ústavě tom; tento přišel, vysvětlil nedorozumění a pomohl jim zase na svobodu. —

Ale chuť jim zašla na vždy, aby po druhé zase někoho do blázince vlákali!

Nemocný přítel. Don Rua, zasloužilý představený oratoria v Turině, jest vychovancem Don Bosca. Od svého devátého roku neopustil svého učitele, a těžko by bylo dětinnou úctu jednoho a otcovskou lásku druhého slovy vyjádřit.

Roku 1868. nemocněl těžce Don Rua následkem nemírné práce a nočního bdění. Nemoc byla tak prudka, že lékaři se pronesli v tato slova: »Život jeho visí na nitce!«

Don Rua cítil konec života svého, i žádal a přijal sv. svátosti umírajících. Avšak velký byl jeho zármutek, dozvědév se, že Don Bosco jest pryč. Což měl by opravdu zemřít, aniž by svého otcovského přítele uviděl?

Celá oratoř byla zdrcena zármutkem. Rychle posláno bylo pro Don Bosco — Don Rua že umírá, aby ihned jej navštívil.

Don Bosco odebral se do Turina, kdež naň toužebně již čekali. Při všeobecném rozčilení zůstal pokojným a pravil s úsměvem: »Ó znám dobře svého přítele Rua, vím, že bez mého dovolení svět neopustí!« a místo do pokoje nemocného, odebral se do kaple, zpovídal kajcníky až do večera, povečeřel a šel spát. Teprve druhého dne, až odsloužil mši sv., navštívil přítele svého. Ten spal velmi dobře a byl opět blízko svého uzdravení.

Zbožnost dítek Don Bosca. Když někdo přišel k Don Boscovi, aby dosáhl nějaké milosti, tu mnohdy odpověděl: »Nechám své dítky se modlití.« Nemyslí nikdo, že to byla pouhá, lichá řeč! Vždyť víme, že společná modlitba hlasitá má podivuhodnou moc, a tato moc jest větší, jestliže pochází od zbožných dítek.

V oratorium svatého Františka Sal. v Turině bydlí na 900 hochův a mladíků. Myslím, že můžeme souditi, že aspoň 100 z nich jest podobno ve zbožné nevinnosti sv. Aloisiovi — a že ještě větší počet, ano více set znamenitými by mohli býti řeholníky. U některých zkvétá obzvláště vnitřní život duchovní, čímž i rozum neobyčejně jest objasněn. Tak se mnohdy to neb ono stalo: Po mši sv. promluví ditko k Don Boscovi: »Otče! vy myslíte na tu neb onu záležitost; — máte pravdu, podaří se!«

»Tak, hošíku? Odkud pak to tak dobře víš? Kdo pak ti to povídal?«

Na to se ditko zmate, neodpovídá i když dále se ho táže, a konečně zapomene docela, co v tu chvíli řečlo.

Don Bosco sám sepsal život jednoho takového dítko: »Savio Domenico, chovanec oratoria sv. Františka Sal., nar. 1842., zemřel 1857.«

Tento hoch byl příkladným vzorem čistoty, ba svatosti samé. Mluvívá se o mnohých milostech, které třeba jeho modlitbám připsati. A po smrti byl svým spoluhořancům předmětem pravé úcty. Počali ho vyzývati a dosáhli na přimluvu jeho vzácné milosti a dary nápadné.

Také o jiných chovancích mohlo by se vyprávěti, kterak se jim nadpřirozených darů dostávalo. Tak předpověděl jeden z nich, nábožný učeník zámečnický, Michael Fassio, r. 1851. výbuch oné věže prachové, která v dubnu r. 1852. takovým nebezpečím ústavu Don Bosca hrozila. Roku 1851. onemocněl Michael těžce. Již přijal svatě svátosti umírajících, tu najednou, jako z vyššího vnuknutí, pravil:

»Běda Turinu! Běda Turinu!«

»Jaké neštěstí nám hrozí?« tázali se hoši.

»Zemětřesení.«

»A kdy to bude?«

»Budoucí rok. — Běda Turinu 26. dubna!«

»Co máme tedy činiti?« tázali se hoši plni strachu.

»Proste sv. Aloisia, by chránil oratoř a obyvatele jeho!«

Za několik dní zemřel hoch.

A v určený den 26. dubna 1852. zatřásla se země při hrozném výbuchu prachárny nedaleko oratoria sv. Františka Saleského.

Chovanci opravdu před tím přidávali k obyčejné modlitbě večerní »Otče náš« a »Zdravas« ke cti a chvále svatého Aloisia, přidávajíce: »Ode všeho zlého vysvoboď nás, Pane!«

Tento obyčej od té doby zachován dosud ve všech ústavech salesiánských.

Končíme vypravování o apoštolském muži tomto a přejeme, aby příklad jeho i nás i všechny čtenáře povzbudil, abychom vroucně s pevnou důvěrou ctili Marii Pannu, pomocnici křesťanů!

Maria, auxilium christianorum,
ora pro nobis!

Zprávy z misí katolických.

Pozorujeme boje a vítězství pravdy, tu patrně nabýváme přesvědčení, že Ježíš Kristus jest s církví svou ustavičně, jak sám jí byl přislíbil: »Aj, já s vámi jsem až do skonání světa.«

V Evropě nastal dávno toužený pokoj, obzvláště v Německu, kde přestal kulturní boj proti církvi katolické, a to zásluhou nynějšího, slavně panujícího svatého Otce Lva XIII. Taktéž potěšitelné zprávy máme i z jiných zemí, kdež blud a odpadlictví sídlo své mají. Švédsko bude míti biskupa a Anglicko přičiněním kardinála Manninga přijalo papežského nuntia. Černohorcům povoleny slovanské obřady, čímž blíží se stolici římské a v Rumunii těší se biskupové a věřící svobodě, jaké dříve neměli. Na východě blíží se odtržené církve,

jimž sv. Otec Lev XIII. zvláštní věnuje péči, pravému ovčinci Kristovu. Zvláště tam působí synové sv. Františka, sv. Dominika, sv. Ignáta, sv. Vincence Paulánského a otcové kongregace na nebe vstoupení a vzkříšení Páně.

Afrika. Sv. Pavel v Donghila. Vliv misionářův. Ačkoliv okolní osady ustavičně válčí, nevíme o tom ničeho. U nás musí pokoj a mir panovati, a kdo k nám přijde, musí hněvu výhosť dáti. Pahuini vědí to dobře, neboť když se setkaly dvě nepřátelské lodi na pobřeží našem, z úcty k nám nestříleli na sebe. Všude jsou misionáři přivítáni jako přátelé. Jak se objevíme v osadě, zvláště poprvé, tu praví lidé: »To jest veliký přítel velkého ducha!« A když jim o velkém duchu vykládáme,

poslouchají velice pozorně a uctivě. Jednoho dne nám oznámily děti, že na pobřeží umírá člověk. I spěchal jsem a rychle jsem jej poučil na kraji vody. Vida, že bude ještě několik dní živ, zanesl jsem jej domů. Byl veliký pátek. Když nemocný o tomto tajemství uslyšel, zdál se býti živějším a pravil: »Otče, umřel Ježíš

Kristus také za černochoy?« »Ano, za černochoy a za všecky lidi.« »Umřel také za veliké zločince, jako jsem já?« »Ano, za ty nejvíce trpěl, za ty také umřel.« »Ó pak já chci za něho také umřítí. Pokřti mne, otče, abych tentýž den, kdy Ježíš Kristus umřel, také já za něho skončil.« I pokřtil jsem ho. Ubohý měl

Chaussee, misionář v Africe.

velikou radost a brzy na to zemřel. Bylo to v pátek o 3. hodině. Nevěděli jsme, odkud přišel černochoy; nebyl nikomu znám. Byl za modliteb pochován do hrobu. —

Jindy zase přišel muž v plné síle a bujného zdraví do Donghila a počal asi tuto řeč svou: »Bydlím odtud velmi daleko. Slyšel jsem vypravovati o mužích, kteří sem

přišli, aby nám ubohým černochoům hlásali o věcech božích a o nebi. Jářku, misionář nepřijde nikdy až do mé osady; neboť cesta k nám vede přes řeky a proudy, hory a doly, velikými rovinami i hustými lesy. Já, žena má a děti mé umřeme, aniž bychom milého Boha poznali. Nikoliv; já chci Boha znáti, nechci přijíti do ohně, půjdu sám a vyhledám

misionáře; půjdu přes řeky a proudy, hory a doly, lesy i nepřehlednými rovinnami. Budu se všude tázati, kde je dům muže božího, a když ho najdu, řeknu mu: Muži boží, přáteli boží, nepřišel jsem prosit o tabák anebo třesňovou vodu; nepřišel jsem prosit o jídlo a nápoj; nepřišel jsem prosit o zástěry nebo léky; ale přišel jsem, abys mne naučil věcem božím. Slyšel jsem vypravovati, že musí býti člověk pokřtěn a přikázání boží zachovávatí že musí, aby v onom životě byl šťasten. Nuže, nauč mne ta přikázání, abych je mohl zachovávatí, pokřti mne, abych se dostal do nebe, až přijde hodina má.«

Jaká to upřímnost ve slovech těchto! Jak dobrá vůle! Možno tu domnívatí se, že dobrý anděl černocho toho k nám přivedl, aby mu za odměnu křest svatý vymohl. Dobrý ten muž zůstal u nás několik týdnů, byl vyučen a pokřtěn; pak se s radostí vrátil do země otců svých, slíbil, že, čemu se naučil, nikdy nezapomene a přikázání boží až do smrti zachovávatí že bude. Kéž by dobrý příklad vzbudil u soukmenovců jeho vroucnou touhu po křestu svatém! —

V srpnu minulého roku cestoval jsem k řece Remboe a byl jsem ve všech osadách vlídně přijat. Všude mně chtěli dítky své svěřiti. Nebylo mi možno všecky přijmouti. Mezi těmi, co se mnou přišly, jest syn jistého vůdce divochů. Napřed bránil dítku svému se mnou jíti, že by matka, až by se vrátila, pro něj naříkala. Hoch však, sotva 10 let starý, byl rozhodnut, což jest hlavní známkou celého kmene. »Chceš,« pravil k otcí svému, »chceš jako hlava kmene a celé osady mítí nevědomého syna? Já půjdu,« pravil pevným hlasem. Jeden z mých spolubratří navštívil na svých cestách osadu pahuinickou. Tu byli tři nebo čtyři chovanci moji z Gabonu. Vystavěli spolu chaloupku. »Tato chaloupka,« pra-

vili, »bude pro misionáře, až k nám přijde.« A skutečně patřila misionáři. Přijda k nim; vodili ho k nemocným. Na této své cestě po osadě přiblížil se k němu chlapec a pravil mu s tajůplnou tváří: »Otče, pojd' a dej mé matince lék, aby neplakala více; dnes pláče celý den; nechťejí mne k ní pustiti; tobě ale, muži bílému, dovoli. Kněz šel za hochem, mým bývalým chovancem a hromada děti s nimi. Když přišel k chatě, zpozoroval neobyčejné běhání. Ženy zamykaly dvěře, muži přinášeli pušky a hrozili střelbou, jestliže se přiblíží. Všickni utekli a kněz tu stál sám a sám, maje s sebou jen starý deštník. »Nestydíte se,« pravil divochům, »deset pušek mítí, abyste na cizince bezbranného útočili?« To pověděv, pozvihnul deštník a dělal, jakoby mířil. Divoši se dali do velikého smíchu a odložili pušky. Nyni jim pověděl kněz, proč přichází a co chce. Nestačil ani odpovídati na spoustu otázek dětinných, jimiž ho muži i ženy zasypaly. Konečně dal vůdce znamení, že chce mluvití. A počal vážným hlasem taktó: »Tedy jsi nepřišel do země naší, abys vzal duše zemřelých, abys z nich dělal fetiše a léky?« — »Fetišie nemám a ani jsem neměl,« dí na to kněz, »a léky připravujeme z rostlin a bylin.« Za chvíli byli dobří přátelé misionár i divoši.

Slovem, naši milí pahuini nejsou tak zlí, jak by člověk myslil. Mají misionáře velmi rádi, protože vědí, že nepřichází je oklamati. Rádi ho poslouchají, dovoli mu, umírající pokřtiti a svěřují mu dítky své. Máme nyní 50 dětí v naši misií. Mohli jsme 45 nemocných malých i velkých a mnohé jiné ošetřovati, a poslali jsme 73 do našich nemocnic v Gabonu.

Jest u tohoto velikého kmene mnoho dobrého činiti; ale jsem, jako všickni ostatní misionáři v Africe, donucen říci: »Žeň jest veliká, ale dělníků málo.«

Všude nás chtějí mít. Co chvíle pravi vědové: »Proč nepřijdete k nám?«

Kolik to duší mohli bychom spasiti, kdyby nás bylo více a měli více prostředků! Pater Stalter, apoštolský misionář.

Asie. Čína. V květnu t. r. bylo shromáždění apoštolských vikářů ve střední Číně v Han-keu v Hu-pe. Při této příležitosti sepsali a poslali společný děkovací list ředitelům spolku pro rozšíření svaté víry. List tento sdělíme se čtenáři svými, vědouce dobře, že se zajímají o katol. misie a že také almužnami hojně přispívají na ně. aneb aspoň se modlí za misionáře.

»Biskupové a zástupcové 11 apoštol. vikářství, po druhé v Han-keu shromáždění jsouce, cítí se povinnými, všem ředitelům a těm, kdož jakkoliv o kat. misie se zajímají, nejvroucnější vysloviti dik. Jste naši dobrodincové, zakladatelé a udržovatelé našich misí. Zastupujeme tu sedm provincií ze sedmnácti, které tvoří čínskou říši a obyvatelstvo okolo 160 milionů duší, kteréž máme ku poznání pravdy přivést. Našich jedenácte vikářství počítá asi 170.000 křesťanů, kteří velmi nerovně rozděleni jsou mezi pohany, na mnohých místech jsou mezi 1000 pohanů dva křesťané a v jednom nejnovějším jest mezi 80.000 nevěřícími jeden jediný křesťan.

Nic zajisté tak zjevně nemluví, jako tyto číslice, že ještě je mnoho práce v Číně. Není snad země, kde by tolik duší v temnostech pohanstva vézelo, jako v zemi této. Nemámeli již z tohoto hlediska nazvati misie čínské prvými co do působení? Ač je nás proti pohanům málo, jest nám přece potěšitelným důkazem, že misie kat. k novému vzbuzují se životu. Co se již učinilo, jest mnoho, i pohané se tomu diví. Staré obce křesťanské se probudily ze spánku, některé i z rumu a k nim přidružilo se několik

nových. A nyní se statečně hlásá sv. evangelium ve všech provinciích. Ač není prospěch takový, jaký bychom očekávali, nicméně jest potěšitelný. Vseho doufáme. Co do udalostí poslední doby jest paměti-hodno časté shromáždění biskupův a kněží, což velmi dobře působí ku všeobecnému dobru křesťanův i nás misionářů. Z počátku nás bylo málo; ale nyní nás přibývá. Jest nás 250 kněží, Evropanův a domorodých, a máme 160 milionů nevěřících obrátiti a 170.000 křesťanů ve víře zachovati. Než proto neklesáme na mysl, v Boha skládáme důvěru svou, který nás sem poslal a naši silou jest. « ---

Následuje 11 podpisů misionářů apoštolských.

Jižní Amerika. Patagonie. Dominik Milanieso, člen kongregace Salesiánův, oznamuje smutné neštěstí z Chile, jaké potkalo biskupa, Msgr. Cagliariu, na cestě misijní.

»Naše misie v pustinách patagonických trvala čtyři měsíce a s požehnáním božím nesla hojně ovoce. Navštívili jsme Negro Muerto, Choel-Choel, Chichinal, S. Flora, Roca a las Cavanitas na břehu řeky Rio Negro. Pak jsme se brali podél Neuquem a Rio Agrío 90 mil za tím účelem, abychom založili dvě nové stanice v Codihue a Aorquin. Tam na úpatí hor kordillerských posvětil biskup Cagliariu kapli ke cti sv. Rosy a ustanovil k ní P. Panara. Celkem jsme procestovali 250 mil; každému kmenu, k němuž jsme se dostali, hlásali jsme učení Kristovo; všude jsme byli přivětivě uvítáni.

Dne 2. března ukončili jsme misii v Malbarco. O 2. hod. odpoledne vydali jsme se na cestu, abychom v Chacay Mlei-hue znovu počali pracovati. Dosud jsme používali jen mírných koní, jichž povahu jsme znali; ale jelikož náramně zhubeněli a zemdleli, zanechali jsme jich zpět, a přijali jsme nové, nám nabídnuté koně. Biskup zdál se tušiti neštěstí;

velice nerad použil nového koně. Pod ochranou nejblahoslavenější Panny pokračovali jsme v cestě dále. Lukáš Becerra, náš hostinský, a ještě osm kolonistů vprovázeli biskupa a nás na půl cesty. Tři čtvrtě hodiny jsme jeli podél Rio Nehueve, než jsme mohli přes mělčinu přejít. Pak jsme stoupali po příkrých cestách vzhůru. Na hoře jsme našli na rozkošném místě u chladné vody opuštěnou chatu, v níž jsme si připravili nocleh. Ráno na úsvitě rozloučil se s námi Lukáš Becerra a 5 jeho soudruhův; ostatní tři chtěli s námi až k nejbližší štaci setrvat. Pastýř byl našim vůdcem; kupci z Chile, hledající obchodu, přidružili se k nám. Veselé jsouce myslí vstoupali jsme na horu Malacuahuello; jen biskup nemohl se zbaviti neblahého tušení. Sotva jsme dvě mile cesty urazili, popustilo sedlo jeho a řemení tlouklo do boku a nohou koně. Kůň se splasil, spínal a v divém běhu po příkré, kamenité, vedle srázných propastí vedoucí stezce uháněl.

Můžete si pomysliť naši úzkost; kdybychom byli za ním rychle jeli, mohl kůň hýti ještě divocejší. Dech se nám zarazil a v úzkosti veliké volali jsme k Bohu o pomoc. Biskup, díky Bohu, zachoval svou duchapřítomnost úplnou. Poroučeje se ochraně Rodičky boží seskočil s koně. Na štěstí zvolil místo méně nebezpečné, jinak by byl ztracen býval. Okamžitě jsme byli u něho. Zasypávající jej otázkami, hleděli jsme ho pozvednouti; trvalo to však více než dvě hodiny, než nám mohl odpovědět. První starost našeho vrchního pastýře bylo, jakmile se vzpamatoval, aby nás upokojil. »Nebojte se, nelekejte se!« pravil. Vida, jak Don Milanesio pláče, pravil: »Proč jste tak zarmoucen, Done Milanesio, či myslíte, že jsem ztracen? Jen dvě žebra jsou polámana, to ještě štěstí! Všecko zase pomine! Pán Bůh tak dopustil, budiž pochválen; staň se Jeho svatá vůle!

Maria, Matko ustavičné pomoci, oroduj za mne!« Čím více nabýval raněný biskup vědomí, tím více cítil bolestí; připravili jsme mu lůžko, jak jsme jen mohli, z houní koňských, a položili naň. Jeden z průvodčích kolonistů jel za těmi, kteří se odloučili, aby jim pověděl, co se stalo. Za chvíli byli vsichni nazpět u biskupa. Bolest jejich byla veliká nad neštěstím vrchního pastýře, ano Lukáš plakal. Biskup, chtěje ho potěšiti, chopil jej za ruku a pravil s úsměvem: »Milý pane Lukáši, nemohl byste někde na blízkou kováře najíti?«

Udiven nad takovou otázkou, pravil Lukáš: »Nevím, ale nemožno by to nebylo; ale co chce Vaše Milost s kovářem?« — »Měl by práci; mám dvě žebra zlomena, by mně je zase dal na pravé místo.« — Nikdo by z této řeči nepoznal, jak nesmírné bolesti biskup trpětí musil.

Bylo již 8 hodin ráno; slunce pražilo čím dál více, a proto jsme raněného opatrně zanesli do stínu pod skalou a dva šli asi dvě mile hledati vodu. Aby bolesti se umírnily, namáčeli jsme pohmožděniný našim mešním vínem, jehož i biskup trochu okusil a posilnil se. Nyní jsme se radili, co máme činiti. Biskup tu nemohl nikterak zůstati; vždyť jsme neměli k ošetřování ničeho po ruce. I vyhledali jsme nejtěššího koně a posadili naň nemocného. Před ním seděl jeden z průvodčích, po obou stranách šli také po jednom a já vedl pomalu koně za uzdu. Sestupování s hory působilo nemocnému veliké bolesti. V bolesti své vyzval nejsvětější jména. Když jsme až k Neuqueu dorazili, opustily biskupa síly naprosto; hluboké vzdechy jeho bodaly do srdce našich jako ostrý meč. »Ještě to projde, jen plíce nechtějí dobře pracovati,« pravil biskup, odevzdán do vůle boží. Bylo již na čase, že jsme se přiblížili k lidským obydlím, jinak by byl nemocný zemřel. V domě Lukáše při-

pravila žena jeho vše, čeho potřebí pro nemocného. Dnem i nocí jsme jej střídavě ošetřovali, tak že holestí ubývalo. Prvního dne jsme vypravili rychlého posla do Chile, aby od Františkánů donesl nejpotřebnějších léků. Posel vykonal cestu svou za 10 dní a přišel, Bohu díky, hojnými léky obdařen. Nemocný se ponenáhlu pozdravoval. Domorodci přicházeli denně,

aby zvěděli, jak se jejich otci vede, a přinášeli mu také dary.

Dne 12. března vstal nemocný poprvé a den na to, v neděli, udělil 20 osobám sv. biřmování. Na slavnost zvěstování Panny Marie sloužil zase po dlouhém čase mši sv., podal 18 osobám sv. přijímání a biřmoval asi 11 osob. Na to musil unavením opět ulehnouti.

„*Kat. misie.*“

Různé zprávy a drobnosti.

Sv. Otec Lev XIII. vydal dne 1. října papežské breve, jímž se udělují plnomocné odpustky všem, kdož na důkaz dětinné lásky a oddanosti ke sv. Otci, nejvyšší hlavě církve katolické, za příčinou jeho kněžského jubilea pouť do Říma vykonají. Tyto plnomocné odpustky mohou také získati, kdož se této poutě v duchu účastní, ke zdaru jejímu nějakým způsobem přispějí a když bezprostředně před 1. lednem budoucího roku devítidenní pobožnost vykonají, tuto pobožnost v době k audienci poutníkův určené opakují, hodně sv. pokání a nejsv. Svátost oltářní přijmou a odpustkové modlitby se pomodlí. Kromě těchto plnom. odpustků lze každodenně dosíci také ony neplnomocné odpustky tři sta dní, když se zachovají známé předpisy.

Velké shromáždění katolíků ve městě Lille ve Francii od 29. listopadu až do 4. prosince 1887. Protektorát převzali biskupové provincie kambrejské. Katolíci budou jednatí především o spolku nejsv. Svátosti oltářní, totiž o bratrstvech, o věčném klanění se této Svátosti, a o pobožnostech této Svátosti se týkajících. Dále o katechismech a výchování dítek od 6 do 9 let; o svěcení neděle, jak povinni jsme všickni den Páně světiti; o poutích do Říma, do Lúrdů, do Jerusaléma atd. Horlíví katolíci neopomenou

veřejně se poraditi o nastávajícím jubileu sv. Otce Lva XIII., o misiích a duchovních cvičeních, o vzbuzení pobožnosti ve vojsku a konečně o rozličných záležitostech, jako o vlasteneckém zaslíbení se Božskému Srdci Páně, o třetím řádu, o sv. růženci, o apoštolátu modlitby, o rozšíření víry, o sv. dětství, o bratrstvech a ústavách dobročinných.

Při tomto shromáždění nebude také scházeti výstava církevních věcí, jako jsou: spisy, bibliotéky, tisk a výrobky umění církevního.

Kdo by si pomyslíl, že v té nezna-božské Francii také panuje tak čilý, horlivý duch katolický? Kéž by i u nás následovalo se příkladu rozhodných katolíků francouzských!

Jak soudí protestant o katolických a protestantských misionářích. V katol. novinách z Baltimore dne 8. října t. r. četli jsme následující: „Baron Šverin, profesor zeměpisu na vysokých školách v Lundu ve Švédsku, horlivý zkoumatel, jenž téměř polovici střední Afriky pěšky procestoval, vyslovil se nedávno v Bruselu v tento výrok: Protestantští misionáři třeba mají viru, ale vzdělání nemají. Misionář musí býti netoliko muž plný víry, ale také mnoho vzdělán. Jsou však misionáři z protestantů ponejvíce ne-vzdělaní, ano úplně nevědomí. Jak, pro-

sím vás, může dřívější mazač strojův anebo nějaký kramář hlásati víru, které sám nerozumí? Kdybych nebyl svéhlavým přívržencem Lutrovým, jistě bych podle toho, co jsem viděl v Africe, katolíkem se stal. Mám podivuhodnou vážnost ku katolickým misionářům; působit nesmírně mnoho dobrého.« Protestantští misionáři, pravi na jiném místě, jsou hanbou civilisace.

Z Říma. Dne 2. listopadu prohlášeny byly slavnostně dekrety, jimiž na přimluvu blah. sedmi zakladatelů servitů, dále blah. Petra Clavera, člena T. J., Jana Berchmanna, klerika, a Alf. Rodrigueza, laika z téhož řádu, od Boha učiněné zázraky za příčinou kanonisace jejich potvrzeny byly. Kromě toho prohlášen byl dekret, jímž se oznamuje, že možno přikročiti ku prohlášení za blahoslaveného ctih. sluhý božího Felixy z Nicosie, laika řádu kapucinského; konečně dekret, jímž se potvrzují zázraky, na přimluvu zakladatele kongregace školních bratří, Jana Bapt. de la Salle, vykonané. Kanonisace sama vykonána prý bude u příležitosti kněžského jubilea sv. Otce.

Severní Amerika. Dětky rozkvětu života křesťanského. V Milwaukee, kde je mnoho Čechů, bohužel s německou duchovní správou, bylo v 9 měsících asi 99 kandidátek školních sester oblečeno. Arcidiecése Filadelfia má nyní 140 seminariátů v dobře zařízeném ústavě sv. Karla Boromejského, pro kterýžto ústav minulého roku diecézáni, počtem asi 400.000, přispěli 28.628½ dolarity, letos snad ještě více. V Bufalo položen dne 21. října základní kámen 64 stop široké a 81 stop dlouhé kaple biskupské, k níž bude přistavěna biskupská residence. Útraty na obě budou obnáseti asi 75.000 dolarů. Když před 40 lety první biskup tam přišel, byly jen dva kostely — nyní jest jich 22 mimo rozličných kaplí. Biskup Seidenbusch, řádu sv. Benedikta, jehož

pisatel těchto řádkův osobně poznal, jest apošt. vikářem v severní Minnesotě, nastoupil začátkem října cestu do Říma. V Erie a Vheeling dostavěny a posvěceny dva kostely; jeden stál asi 50.000 a druhý asi 40.000 dolarů. V Oregon kázal dne 9. října kardinál Gibbons za příčinou oblékání arcibiskupa Grosse s »pallium« u přítomnosti čtyř biskupův a nesmírného počtu lidu. Jestli on prvním kardinálem, jenž západní krajiny Spojených států svou návštěvou počtíl!

Zázračná voda. Jednou přišla k sv. Vincenci Ferrerskému žena a trpce si naríkala na svého muže. Pravila, že jakmile přijde domů, že jí laje a konečně i bije. Prosila tedy svěťce o nějaký prostředek, jenž by ji zjednal doma pokoje. Sv. Vincenc porozuměv, oč tu jde, dal jí láhvičku, s kterou měla jíti ke vrátnému, který by jí dal vodu ze studně klášterní. »Jakmile muž začne se hněvati,« pravil jí dále, »vezmi vody do úst a tak dlouho ji v nich drž, dokud se neohřeje. nebo aspoň dokud v myšlénkách nepomodlíš se třikrát Očenaš a jednou Věřím v Boha. Kdyby se muž za ten čas neupokojil, opakuj to ještě jednou. Uvidíš, že to pomůže. Za čtyři neděle dostav se pro čerstvou vodu.« Žena dostala vodu a zachovala se dle předpisu sv. Vincence. Muž s počátku se nemálo divil, když žena jeho, která dříve na jedno jeho slovo měla deset k odmluvě, stala se tichou a trpělivou. Děkuje Bohu v duši, že se žena jeho polepšila, stal se milým a vlnidným, a poněvadž žena nedávala mu příčiny ke hněvu, nastala mezi manžely svatá svornost. Oba však nevěděli, jak se to stalo. Za čtyři neděle přišla zase žena ku svěťci a prosila ho, aby jí opět udělil zázračné vody, a s největší radostí vypravovala, jak blahodárně působila ona voda na povahu mužovu. »Tomu není tak, moje drahá,« odvětil sv. Vincenc, »voda není zázračná a neměla žádné

moci, ale tu svatou svornost přinesla jsi sama do domu. Připomeň si, jak jsi dříve mužovi ustoupit nechtěla, jak jsi ho týrávala, až konečně strašně podrážděn a pozbyv trpělivosti, musil tě k mlčení přinutiti. Nyní majíc v ústech vodu, nemohla jsi odpovídati a muž nevěda o tom, domnívá se, že jsi se polepšila, a miluje tě za to nesmírně. Viš nyní, jak máš si počínati; proto ti vody již není potřeba. « Žena porozuměla, oč tu svatému slo, řídila se tím, a svornějšího manželstva od té doby nebylo daleko široko. Ó kolik žen mohlo by žítí ve štěstí a spokojenosti, kdyby chtěly se spravovati radou sv.

Vincence! Jistě když žena nařká si na muže, vždy spočívá vina na ní samé. Sama bývá vinna, protože zřídka kdy muž bez příčiny ženě laje; ona má však nejprve hleděti, aby nezavdala příčiny, a dávši ji, aby uznala vinu, a aspoň aby zlo neudělala vzdorem ještě horším. Zajisté lépe pro ni, mlčeli, i když muž nemá pravdu, než aby ho výčitkami, vrtochy nebo dokonce urážlivými řečmi měla rozhněvati, což nebývá na její prospěch. Nejlépe učini svárlivá žena, jděli pro zázračnou vodu, které si z nejbližší studně nabrati může.

Z „Holštýnských Novin.“

Milodary Božského Srdce Páně.

Ze severo-západní Moravy. Dali jsme jednu devítidenní pobožnost k nejsv. Srdci

Páně a jednu též k nejbl. Panně Marii Lúrdské za dva kajcníky na ten úmysl

se modliti, aby sv. zpověď, potažmo generální zpověď dobře vykonali, a slí-

bili jsme uveřejniti to ve případu vyslyšení. Stalo se, oč jsme prosili. Proto

vzdáváme tímto vroucí díky Božskému Srdci Páně a Matce boží Lúrdské za tuto dosaženou milost, a doufáme pevně, že oněm kajcníkům bude udělena i milost v dobrém setrvati, o níž jsme také zároveň žádali.

Z Lysé nad Labem. »V nebezpečích, úzkostech a ve věcech pochybných vzpomínej Marie — vzývej Marii!« Vznesená a krásná tato slova sv. Bernarda nechť hojného naleznou ohlasu nejen v srdcích zbožných a horlivých, nýbrž i také vlaž-

ných katolíků! Jistý zbožný osadník a šlechetný lidumil (města našeho), který v důležité záležitosti rodinné Rodičku boží Svatohorskou za šťastný výsledek vzýval, oznamuje nám, že prosba jeho vyslyšena a záležitost ona šťastně a ku blahu rodiny vyřízena. Vyzývá tudíž všechny zbožné duše ku vroucí modlitbě a k horlivé úctě Rodičky boží Svatohorské, dále pak sv. Josefa, sv. Aloisa a sv. Antonína Paduanského. *Ae. K.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. Družstvo pro vatikánskou výstavu vydalo k oslavě jubilea sv. Otce svolání k obyvatelům Říma, aby závodili s katolíky cizozemská, by manifestace na počesť sv. Otce se vydařila a nejvroucnější přání jeho, náboženské totiž obrození Itálie, se uskutečnilo. — Zvláštní jubilejní dar sv. Oci vymyslila křesťanská láska v Olindě v Brasílii. Biskup tamnější vyzývá totiž věřící svého biskupství, aby na oslavu jubilea svatého Otce dali svobodu otrokům svým a nad to aby navždy odřekli se obchodu s otroky. — Ministerský předseda Crispi vyslovil se na konci října, že církev se těší v Itálii takové svobodě, jako v žádném jiném státě, a že na změnu poměrů k církvi nikdo ani nemyslí. Přece však jest nade vše pochybnost, že při schůzi Crispiho s knížetem Bismarkem jednáno bylo o vyrovnání mezi svatou stolicí a vládou italskou. Návrhy však ve příčině té učiněné prohlášeny ve Vatikáně za nedostatečné, protože svatý Otec klade za hlavní podmínku obnovení jeho suverenity neodvislosti a vrácení alespoň města Říma. Potřeba míru však v Itálii všeobecně se uznává.

Rakousko. V liberálních listech nastal tuhý odboj proti škole náboženské. Církev

katolická domáhá se školy náboženské (konfesionelní) jen v tom smyslu, aby všem předmětům povinným vyučováno bylo na základě náboženském, křesťanském. Smutně zajisté dojmá každého katolíka zpráva, že při sv. přijímání dítek vedl dozor nad dítkami učitel žid, kterýžto ke všemu velmi špatným příkladem předcházal. Kéž by katolíci rakuští následovali příkladu katolíků francouzských na horách Jurských ve Francii, kdež byla od lžiliberalních vychovatelův odstraněna modlitba ze školy. Katolíci tito na představenstvu obce důrazně žádali, aby opětně zavedena byla ve škole modlitba katolická. Právě v žádosti své, že dítky jsou jejich a že jsou předními vychovateli dítek svých, a jakožto křesťané že žádají křesťanské vychování dítek svých. I angličtí katolíci mohli by nám býti příkladem. Za posledních 20 let vzrostl počet dítek navštěvujících katolické školy v biskupství Westminster-ském z 11.000 na 25.000.

Francie. Ku konci měsíce října konal radikální poslanec Viette v Besançonu ku svým voličům řeč, při níž ve příčině škol takto promluvil: »Žádá se, aby církev byla odloučena od státu, a stěžujete sobě, že laizování státních škol

národních (t. j. odnímání kněžím práva vyučovacího) jen pomalu pokračuje. Avšak v Montbeliardu byla také škola laizována a po roce bylo ve škole té 11 žáků, kdežto v novězřízené náboženské škole bylo 500 žákův. A jest při tom podivné, že právě nejzuřivější knězožrouti přede všemi jinými dali zapsati dítky své do škol těchto. A tak se to,« doložil, «má v celé Francii.»

Amerika. Mezi americkými Indiány zvláště blahodárně působí katolické školy.

Náčelník katolického školství ve Washingtonu, kněz Stephan, těší se účinně podpoře úradů. Shromáždění Spojených států za jediný rok 1886. povolilo na školy katolické v území Indiánů 561.000 dollarův. Učitelé vesměs jsou katolíci; 4000 dítek indiánských ve školách těchto bývá vyučováno a vzděláno. — Katolíci američtí dovedou oceniti důležitost katolického tisku. Jest tam katolických listův osm s 100.000 odběrateli.

V měsíci prosinci modleme se za oběti nevěry.

olitování hodné a čestné jsou oběti nevěry čili bludného rozumářství, této hlavní nákazy našich časů. Jsou totiž lidé, kteří rozum svůj staví nade všecko, i nad zjevení boží, a kteří chtějí na místě království božihho postaviti přírodu a na místě zákona božihho rozum svůj, a rušice řád křesťanský, chtějí zbudovati řád čistě lidský. Tomuto bludu bohužel padají lidé nejvíce za obět. »Kvilila a vadla země a zemdlena jest: vadl okršlek země, zemdlela vysokost lidu země. A země nakažena jest od obyvatelů svých: protože přestoupili zákony, změnili právo, rozptýlili smlouvu věčnou.« (Is. 24. 4. 5.) Nepřátelé boží zapřisáhli se proti Bohu a jeho Kristu, a vedou boj pod záminkou rozumu a přírody. Pravi, že církev se již přežila a že nepatří již mezi moderní společnosti. Doba křesťanství prý již minula a nyní začíná doba lidskosti. Jestě vselikým jiným způsobem objevuje se blud tento.

Odkud vlastně pochází a co jest nynější svobodomyšlnost čili rozumářství? Nejspíše pochází ze zkaženého srdce a ze zlé vůle. Tak mnohý nyní mluví v hospodách anebo při rozmluvách o věcech náboženských, o vznešených pravdách, jimž se sotva z katechismu naučil, o nichž ani výkladu v kostele slyšeti nechce, zkrátka, jimž nerozumí. »Tito pak, čehož neznají, tomu se rouhají.« (Jud. 10.) Přece však chce ukázati svůj rozum. Možná, že ten svůj rozum má zase od jiného sobě podobného nebo horšího člověka. Dobře říká obyčejný lid, že takový člověk trousí rozumem. A jsou lidé, kteří takové rozumáře raději poslouchají, než kázání a křesťanské naučení; raději je poslouchají, než aby si vzali poučnou, katolickou knihu a z ní vzdělati a poučiti se snažili. O těchto mníme, že jsou oběťmi nevěry a nanejvýše politování hodní.

Svobodomyšlnost, rozumová víra protiví se úplně víře a učení od Boha zjevenému. Pohrdá zjevením a rozum staví za nejvyšší pravidlo. Odmítá všechny nadpřirozené (nikoli proti rozumu, nýbrž nad rozum lidský), vznešené pravdy a důkazy, tedy i zázraky, proroctví a božský původ písma svatého. Uznávají sice Pána Ježíše za nejvyššího všech zakladatelů náboženství, ale božství jeho popírají;

staví křesťanské náboženství nad všechna jiná vyznání, nikoli pro jeho bezprostředný původ od Boha, nýbrž že nejvíce ze všech shoduje se s mudrkou naukou náboženství. Nejvíce této náuky přišlo z Německa knihami nevěreckými mezi mnohé učence, a tito jsouc jedem nakaženi, kazí pak zase jiné. Nejhoršími jsou však polovzdělanci nebo kteří chtějí býti vzdělanými, ale jimi nejsou. Ti a takoví myslí, že to patří k módě nynějšího světa pohrdati a posměch si tropiti ze zjevených nám od Boha pravd. Opravdu, »čeho neznají, tomu se rouhají.«

Smutné však následky plynou ze zmáhající se nevěry; vyvrátili zákon boží, pak bude tělo panovati nad duchem, kterýžto boj se rozšíří po veškerém světě. »Vydá je Bůh v žádosti tělesné, a v převrácený smysl, aby činili, co nesluší, jsouc naplněni všelikou nepravostí.« (Řím. 1. 26.) Strom poznáme po ovoci; zlý strom nemůže nésti ovoce dobrého.

Církev svatá, starajíc se o duše naše, cítíc zároveň s Božským Srdcem Páně, nemůže lhostejně, nevšímavě divati se, jak zlá rakovina se rozširuje a čím dále tím více duši kazí. Její povinností jest. zachrániti, co ztraceno není, a co ztraceného jest, hledati. Ale jakým způsobem lze odpirati zlu tomuto? Především třeba, bychom světla, kteréž Ježíš Kristus rozsvítil na této zemi, hojně užívali; toto světlo boží zapudí mraky nevěry a náboženství toliko přirozeného. Dále je třeba, by utlé duše dítek byly již osvíceny světlem nebeského učení, aby toto jim po celý život zářilo a žádnou temností porušeno nebylo. To stane se horlivým poučováním, slovy, písmem, pevnými zásadami křesťanskými. Spojme síly své, stůjme pevně při pravdě nám od Boha zjevené, a tak pevné řady nerozptýlí snadno zlý nepřítel. Spojujme se v modlitbách, nám od sv. Otce Lva XIII. odporučených. Neboť »nemožno jest, aby modlitby mnohých nebyly vyslyšeny, jestliže z mnohých modliteb stane se jedna jediná.«

Obraťme se s důvěrou jednomyslně k nejsv. Srdci Páně a prosme je za nešťastné oběti nevěry novověké, aby jejich i naše vira byla posilněna, a život křesťanský aby víc a více zkvétal a přinesl ovoce zbožnosti a bázně boží.

M o d l i t b a .

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za nešťastné oběti bezbožné nevěry, aby shodivše toto ponížující jho, našly pravou svobodu dítek božích. Amen.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

O přeslaské Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**RaDujMe se VŠICkni z přesLaVnostního jubileA svatého Otce
Lva XIII.!**